

Erasmus+

Programmijuhend

*Kui eri keeleversioonide vahel esineb vastuolusid,
on ülimuslik ingliskeelne versioon.*

Version 1 (2022): 24.11.2021

Erasmus+

Sisukord

A OSA. PROGRAMMI „ERASMUS+“ KÄSITLEV ÜLDINE TEAVE	4
MIS ON PROGRAMMI „ERASMUS+“ EESMÄRGID JA OLULISED ELEMENDID?.....	6
PROGRAMMI „ERASMUS+“ PRIORITEEDID	7
B OSA. TEAVE SELLES JUHENDIS KÄSITLETAVATE MEETMETE KOHTA	35
1. PÕHIMEEDE: ÜKSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE.....	37
ÜLIÕPILASTE JA KÕRGKOOIDE TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT.....	40
ERASMUSE AKREDITEERING KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE, ÜLDHARIDUSE JA TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNAS	76
ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS	83
ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE	100
TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE	115
ÕPIRÄNNE NOORTE VALDKONNAS.....	130
ERASMUSE AKREDITEERING NOORTE VALDKONNAS	131
ÕPIRÄNDEVÕIMALUSED ORGANISATSIOONIDELE, KELLEL ON ERASMUSE AKREDITEERING NOORTE VALDKONNAS	137
NOORTE ÕPIRÄNDEPROJEKTID – NOORTEVAHETUSED	139
NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID	151
NOORTE OSALUSTEGEVUS	164
NOORTE ÕPIRÄNDEPROJEKTID – ALGATUSE „DiscoverEU“ KAASAMISMEEDE	180
VIRTUAALSED VAHETUSED KÕRGHARIDUSE JA NOORTE VALDKONNAS	190
2. PÕHIMEEDE: ORGANISATSIOONIDE JA ASUTUSTE KOOSTÖÖ.....	197
PARTNERLUSED KOOSTÖÖ EDENDAMISEKS.....	200
KOOSTÖÖPARTNERLUSED.....	208
VÄIKEPARTNERLUSED	216
TIPPTASEME SAAVUTAMISE PARTNERLUSED.....	225
KUTSEHARIDUSE TIPPTASEME KESKUSED	226
PROGRAMMI „ERASMUS+“ ALGATUS „TEACHER ACADEMY“ (ÕPETAJATE AKADEEMIA PROJEKTID).....	237
ERASMUS MUNDUSE MEETMED	244
INNOVATSIOONIPARTNERLUSED	259
INNOVATSIOONILIIDUD.....	260
TULEVIKKU SUUNATUD PROJEKTID	278
SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS.....	297
SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS	314
SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE NOORTEVALDKONNAS	323
SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE SPORDIVALDKONNAS	331
MITTETULUNDUSLIKUD EUROOPA SPORDIÜRITUSED	338

3. PÕHIMEEDE: TOETUS POLIITIKA ARENDAMISEKS JA KOOSTÖÖKS	344
ALGATUS „EUROOPA NOORED ÜHESKOOS“	346
JEAN MONNET' MEETMED	355
JEAN MONNET' MEETMED KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS	356
JEAN MONNET' MEETMED HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDES VALDKONDADES	372
JEAN MONNET' POLIITILINE MÕTTEVAHETUS.....	382
C OSA. TEAVE TAOTLEJATELE	391
D OSA. PÕHIMÕISTETE SÕNASTIK	413

A OSA. PROGRAMMI „ERASMUS+“ KÄSITLEV ÜLDINE TEAVE

Programm „Erasmus+“ on haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonda hõlmav ELi programm ajavahemikuks 2021–2027. Haridus, koolitus, noorsootöö ja sport on kodanike isiklikku ja kutsealast arengut toetavate valdkondade hulgas kõige olulisemad. Kvaliteetne ja kaasav haridus ja koolitus ning ka informaalne ja mitteformaalne õppimine tagavad noortele ja kõigi teiste vanuserühmade osalejatele lõppkokkuvõttes kvalifikatsioonid ja oskused, mida on vaja mõtestatud osalemiseks demokraatlikus ühiskonnas, nad soodustavad kultuuridevahelist mõistmist ja edukat liikumist tööturul. Ajendatuna programmi edust perioodil 2014–2020 tugevdatakse programmis „Erasmus+“ jõupingutusi, et luua võimalusi rohkematele osalejatele ja suuremale organisatsioonide ringile, keskendudes seejuures programmi kvalitatiivsele mõjule ning andes panuse kaasamise, ühtekuuluvuse, keskkonnahoidlikkuse ja digipädevuse suurendamisse ühiskonnas.

Euroopa kodanikel on vaja teadmisi, oskusi ja pädevusi, et tulla toime kiiresti muutuvast ühiskonnast, mida iseloomustab üha suurem liikuvus, mitmekultuurilisus ja digitehnoloogia kasutamine. Teises riigis õppimine ja töötamine peaks muutuma normiks ning igaühel peaks olema võimalus õppida lisaks emakeelele veel kaht võõrkeelt. Programm on võtmetähtsusega Euroopa haridusruumi, digiõppe tegevuskava (2021–2027), ELi noortestrategia ja ELi spordialase töökava (2021–2024) eesmärkide saavutamisel.

COVID-19 pandeemia on näidanud, et juurdepääs haridusele on varasemast veelgi olulisem selleks, et tagada kiire taastumine ning edendada samal ajal võrdseid võimalusi kõigile. Selle taastumisprotsessi osana viiakse programmi „Erasmus+“ kaasav mõõde uuele tasemele ning soodustatakse isikliku, sotsiaalharidusliku ja kutsealase arengu võimaluste pakkumist inimestele nii Euroopas kui ka mujal, et kedagi ei jäetaks kõrvale.

Programmi meetmete kvalitatiivse mõju suurendamiseks ja võrdsete võimaluste tagamiseks on selle eesmärk jõuda suuremal määral ja tõhusamalt eri vanuses ning erineva kultuurilise, sotsiaalse ja majandusliku taustaga inimesteni. Programmi keskne sihtrühm on vähemate võimalustega isikud, sealhulgas puudega inimesed ja sissereändajad, samuti need Euroopa Liidu kodanikud, kes elavad äärealadel või on sotsiaal-majanduslikes raskustes. Selle kaudu innustatakse programmis osalejaid, eeskätt noori, tundma huvi kodanikuühiskonna vastu ja õppima kodanikuühiskonnas osalema, suurendades teadlikkust Euroopa Liidu ühistest väärtustest. Programmiga suurendatakse noorte mõjuvõimu ja julgustatakse neid osalema demokraatlikus elus, seda eelkõige toetavate tegevustega, mida korraldatakse Euroopa noorteaasta 2022 raames (noorteaasta kuulutati välja 2021. aasta septembris peetud kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta).

Peale selle aidatakse arendada digioskusi ja -pädevust ning teadmisi tulevikku suunatud valdkondades, näiteks võitlus kliimamuutuste vastu, puhas energeetika, tehisintellekt, robotika, suurandmete analüüs, kõik see on väga tähtis Euroopa edasise kestliku majanduskasvu ja ühtekuuluvuse jaoks. Innovatsiooni edendamise ning Euroopas teadmiste, oskuste ja pädevuse vallas esinevate lünkade täitmisega on programmi abil võimalik anda mõtestatud panus. ELi ettevõtted peavad muutuma ande ja innovatsiooni toel konkurentsivõimelisemaks. Investeeringud teadmisesse, oskustesse ja pädevusse toob kasu üksikisikutele, institutsioonidele, organisatsioonidele ning ühiskonnale tervikuna, aidates saavutada kestliku majanduskasvu ja tagades võrdsuse, õitsengu ning sotsiaalse kaasatuse nii Euroopas kui ka mujal.

Veel üks probleem on seotud sellega, et kogu Euroopas kaldub demokraatlikus elus osalemise määr olema väike ning teadmised ja teadlikkus Euroopa küsimustest ja nende mõjust kõigi Euroopa kodanike igapäevaelule on sageli piiratud. Paljud ei soovi või ei saa kogukonnaelus või Euroopa Liidu tasandi poliitikas või ühiskonnaelus kaasa rääkida ega osaleda. Euroopa Liidu tuleviku seisukohast on äärmiselt oluline tugevdada noorte Euroopa identiteeti ja edendada noorte osalust demokraatlikes protsessides. Selle poole püüdlemisel võib abiks olla mitteformaalne õppimine eesmärgiga suurendada noorte oskusi ja pädevust ning ka kodanikuaktiivsust.

Projektide kavandamisel tuleks arvesse võtta keskkonnahoidlikkust ning lõimida keskkonnahoidlikke tavasid kõigis tahkudes, võttes arvesse Euroopa Liidu prioriteeti muuta majandus kestlikumaks. Kaasatud organisatsioonid ja osalejad peaksid oma projektide kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab neid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, otsima lahendusi rohujuure tasandil ning kujundama oma tegevuse elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna organisatsioonide riikidevahelise ja rahvusvahelise koostöö toetamise ja hõlbustamisega aidatakse inimestel omandada uusi võtmepädevusi ja vähendada haridussüsteemist varakult lahkumise määra ning soodustatakse formaalõppe, informaalset ja mitteformaalset õppimise tulemusena omandatud pädevuste tunnustamist. See hõlbustab mõttevahetust, parima tava ja oskusteabe edasiandmist ning digivõimekuse suurendamist, aidates seeläbi kaasa kvaliteetse hariduse tagamisele ja tugevdades sotsiaalset ühtekuuluvust. Programm „Erasmus+“ on Euroopa Liidu üks silmapaistvamaid edulugusid. See tugineb nii Euroopa-siseste kui ka rahvusvaheliste partnerluste mõõdet hõlmavates haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna Euroopa programmides enam kui 30 aasta jooksul tehtud edusammudele.

Programmi „Erasmus+“ juhend on koostatud kooskõlas Euroopa Komisjoni vastuvõetud iga-aastase tööprogrammiga programmi „Erasmus+“ jaoks ja seepärast võidakse see juhend läbi vaadata, et kajastada järgnevatel aastatel vastu võetavates tööprogrammides kindlaks määratavaid prioriteete ja tegevussuundi. Samuti on selle juhendi rakendamise eeldus see, et eelarveprojektis ette nähtud assigneeringud on eelarves kättesaadavad ELi eelarvepädeva institutsiooni poolt vastu võetud asjaomase aasta eelarves või ajutiste kaheteistkümnendike süsteemis.

MIS ON PROGRAMMI „ERASMUS+“ EESMÄRGID JA OLULISED ELEMENDID?

ÜLDEESMÄRK

Programmi üldeesmärk on toetada elukestva õppe abil inimeste hariduslikku, kutsealast ja isiklikku arengut haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas nii Euroopas kui ka mujal, soodustades seeläbi kestlikku majanduskasvu, kvaliteetsete töökohtade loomist ja sotsiaalset ühtekuuluvust, innovatsiooni, Euroopa identiteedi tugevdamist ja kodanikuaktiivsust. Sel viisil on programm peamine vahend Euroopa haridusruumi loomisel, pidades silmas, et sellega toetatakse Euroopa strateegilist koostööd hariduse ja koolituse valdkonnas selle aluseks olevate valdkondlike tegevuskavadega. Samuti edendatakse sellega noortepoliitikaalast koostööd ELi noortestrategie 2019–2027 alusel ning arendatakse Euroopa mõõdet spordis.

ERIEESMÄRGID

Programmi erieesmärgid on edendada

- üksikisikute ja rühmaviisilist õpirännet, samuti koostööd, kvaliteedi parandamist, kaasamist, võrdseid võimalusi, tippasemel teadmisi, loovust ning innovatsiooni haridus- ja koolitusvaldkonna organisatsioonide ja poliitika tasandil;
- õpirännet mitteformaalses ja informaaelses õppes ning noorte aktiivset osalust, samuti koostööd, kvaliteedi parandamist, kaasamist, loovust ja innovatsiooni noortevaldkonna organisatsioonide ja poliitika tasandil;
- sporditöötajate õpirännet, samuti koostööd, kvaliteedi parandamist, kaasamist, loovust ja innovatsiooni spordivaldkonna organisatsioonide ja spordipoliitika tasandil.

PROGRAMMI „ERASMUS+“ PRIORITEEDID

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi eesmärk on edendada kõigis selle meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist, mitmekesisust ja õiglust. Nende eesmärkide keskmes on organisatsioonid ja vähemate võimalustega osalejad; seda silmas pidades hõlmab programm neile suunatud mehhanisme ja ressursse. Projektide ja tegevuse kavandamisel peaksid organisatsioonid rakendama kaasavat lähenemisviisi, tagades juurdepääsu mitmesugustele osalejate rühmadele.

Sel eesmärgil on oluline ka see, et projekte toetaksid riiklikud bürood, mis tagaks projektide võimalikult suure kaasavuse ja mitmekesisuse. Lähtudes Euroopa tasandil kehtestatud üldpõhimõtetest ja mehhanismidest, koostavad riiklikud bürood kaasamise ja mitmekesisuse kavad, et täita parimal võimalikul viisil vähemate võimalustega osalejate vajadusi ning toetada nende sihtrühmadega töötavaid organisatsioone oma riigis. Samal ajal on kaasamise ja mitmekesisusega seotud meetmete edendamisel ja elluviimisel oluline roll ka programmi rakendamist toetavatel SALTO teabekeskustel, eeskätt mis puudutab teadmiste kogumist ning riiklike büroode töötajate ja programmi toetusesaajate suutlikkuse suurendamise tegevuste kavandamist ja juhtimist. Programmi tsentraliseeritult juhitavate tegevussuundade puhul on samavõrd oluline roll Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametil (EACEA). Programmivälistes kolmandates riikides aitavad selle strateegiaga hõlmatud sihtrühmadeni jõuda ka ELi delegatsioonid ning olemasolu korral programmi „Erasmus+“ riiklikud ametid (NEOd) ja Erasmus+ koordineerimiskeskused.

Nende põhimõtete rakendamiseks töötatakse välja kõiki programmivaldkondi hõlmav **kaasamis- ja mitmekesisusstrateegia**,¹ et soodustada rohkemate organisatsioonide juurdepääsu rahastamisele ning jõuda paremini ja suuremal määral osalejateni, kel on vähem võimalusi. Samuti sätestatakse selle strateegiaga raamistik sellisteks programmi kaudu toetatavateks projektideks, mille eesmärk on tegeleda kaasamise ja mitmekesisuse küsimustega. Strateegiaga soovitakse kõrvaldada tõkkeid, mille tõttu kõnealused võimalused ei pruugi eri sihtrühmadele Euroopas ja mujal kättesaadavad olla.

Osa neist võimalikest tõketest on loetletud allpool, et anda ettekujutus meetmetest, mida tuleks võtta vähemate võimalustega isikute juurdepääsuvõimaluste suurendamiseks ja nende abistamiseks. Need tõkked võivad takistada osalust nii eraldiseisvalt kui ka koostoimes.

- **Puuded** – sealhulgas füüsiline, vaimne, intellektuaalne või meeleline kahjustus, mis võib koostoimel erinevate takistustega tõkestada isiku täielikku ja tõhusat osalemist ühiskonnaelus teistega võrdsetel alustel².
- **Terviseprobleemid** – tervisehäired, sealhulgas rasked või kroonilised haigused või muud füüsilise või vaimse tervise probleemid, mis takistavad osalemist programmis.
- **Haridus- ja koolitussüsteemidega seotud tõkked** – takistusi võib esineda inimestel, kel on haridus- ja koolitussüsteemides eri põhjustel raskusi, madala haridustasemega noortel, mittetöötavatel ja mitteõppivatel noortel ning madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutel. Ehkki mõju võivad avaldada ka teised tegurid, on kõnealused hariduslikud probleemid enamasti tingitud sellest, et haridussüsteem kätkeb endas struktuurilisi piiranguid ja/või selles ei võeta piisaval määral arvesse üksikisikute konkreetseid vajadusi, ehkki probleemid võivad ühtlasi olla

¹ Rakendussuunised – programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse kaasamis- ja mitmekesisusstrateegia: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_et.

² Puuetega inimeste õiguste ÜRO konventsioon: <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

seotud isiklike asjaoludega. Samuti võib üksikisikute osalemist takistada see, kui õpingute käigus toimuvat õpi- või koolitusrännet välismaale segab õppekavade ülesehitus.

- **Kultuurilised erinevused** – ehkki kultuurilised erinevused võivad takistuseks olla ükskõik mis taustaga inimestele, võivad need iseäranis kahjulikku mõju avaldada vähemate võimalustega isikutele. Sellised erinevused võivad oluliselt takistada õppimist üldiselt ning eriti mõjutatud on sellest sisserändaja või pagulase taustaga inimesed (eeskätt äsja saabunud rändajad), rahvus- või etnilisse vähemusse kuuluvad inimesed, viipekeele kasutajad, inimesed, kellel on raskusi keelilise kohanemise ja kultuurilise kaasatusega jne. Kokkupuude võõrkeelte ja kultuuriliste erinevustega programmi tegevuses võib üksikisikutele mõjuda heidutavalt ning teataval määral piirata osalusest saadavat kasu. Samuti võivad kultuurilised erinevused isegi takistada võimalikel osalejatel programmi kaudu toetust taotlemast ning seega üldse osalemast.
- **Sotsiaalsed tõkked** – takistuseks võivad olla sotsiaalse kohanemise probleemid, näiteks piiratud sotsiaalne pädevus, antisotsiaalne või suure riskiga käitumine, (varasemad) õigusrikkumised, narkootikumide või alkoholi (varasem) kuritarvitamine või sotsiaalne tõrjutus. Muud sotsiaalsed takistused võivad tuleneda pereoludest, näiteks kui inimene on oma perekonnast esimene, kel on võimalus kõrgharidust omandada, kui tal on lapsi (eriti kui tegemist on üksikvanemaga) või ta on hooldaja, pere ülalpidaja või orb või kui ta on elanud või elab hoolekandeesutuses.
- **Majanduslikud tõkked** – takistuseks võivad osutada ebasoodsad majanduslikud tingimused, näiteks madal elatustase, väike sissetulek, vajadus ühitada õppimine ja töö enda ülalpidamiseks, sõltuvus sotsiaalhoolekandesüsteemist, pikaajaline töötus, ebakindel olukord või vaesus, kodutus, võlad või rahalised probleemid. Muud raskused võivad olla tingitud piiratud ülekantavusest selliste teenuste puhul (eeskätt vähemate võimalustega isikute tugiteenused), mida osalejad vajavad kaugematesse asukohtadesse või koguni välismaale suundumisel.
- **Tõkked seoses diskrimineerimisega** – takistusi võib esineda soo, vanuse, etnilise päritolu, usu, veendumuste, seksuaalse sättumuse või puude alusel diskrimineerimise või läbipõimuva diskrimineerimise tõttu (kahe või mitme nimetatud diskrimineerimisaluse koosinemine).
- **Geograafilised tõkked** – osalemist võib takistada see, kui inimene elab äärealal, maapiirkonnas, väikesaarel või äärepoolseimas piirkonnas,³ äärelinnas, vähem teenindatavas piirkonnas (piiratud avalikud transporditeenused, kehv taristu) või kolmanda riigi vähem arenenud piirkonnas vms.

Digipööre

COVID-19 pandeemia on veelgi rohkem näidanud, et Euroopa jaoks olulise digipöörde läbiviimisel on digiõpe äärmiselt tähtis. Eeskätt on see juhtinud tähelepanu sellele, et õpetamisel ja õppimisel tuleb järjest enam ära kasutada digitehnoloogia pakutavaid võimalusi ning tagada, et kõik inimesed saaksid arendada oma digioskusi. Kooskõlas **digiõppe tegevuskava (2021–2027)**⁴ strateegiliste eesmärkidega aidatakse programmiga nendele jõupingutustele kaasa, et innustada õppijaid, haridus- ja noorsootöötajaid, noori ja organisatsioone digipöördes osalema.

Programmi raames toetatakse tegevuskava esimese strateegilise prioriteedi elluviimist, st hästi toimiva digiõppekeskkonna väljaarendamist; selleks suurendatakse igat liiki haridus- ja koolitusasutustes suutlikkust ja kriitilist mõistmist seoses sellega, kuidas kasutada õpetamise ja õppimise kõigil tasanditel ja kõigis sektorites ära digitehnoloogia pakutavaid võimalusi ning töötada välja ja ellu viia haridusasutuste digipöördeavad.

³ Euroopa Liidul on äärepoolseimaid piirkondi üheksa. Need on Prantsuse Guajaana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion ja Saint-Martin (Prantsusmaa), Assoorid ja Madeira (Portugal) ning Kanaari saared (Hispaania).

⁴ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_et

Samuti panustatakse programmiga tegevuskava teise strateegilise prioriteedi elluviimisse, toetades meetmeid eesmärgiga parandada kõigi (sealhulgas vähemate võimalustega noorte, üliõpilaste, töötsijate ja töötajate) digioskusi ja -pädevust ühiskonna kõigil tasanditel. Keskkel kohal on eesmärk arendada nii põhilisi kui ka kõrgel tasemel digioskusi ning ka digikirjaoskust, mis on muutunud igapäevaelus hädavajalikuks, võimaldades inimestel toime tulla maailmas, mida mõjutavad arvukad algoritmid, ning osaleda täiel määral kodanikuühiskonnas ja demokraatias.

Neid kaht tegevuskavas kindlaks määratud strateegilist prioriteeti silmas pidades luuakse Euroopa digiõppe keskus, et tugevdada ELi tasandi koostööd digiõppe valdkonnas ning soodustada heade tavade vahetamist, koosloomist ja eksperimenteerimist. Keskuse eesmärk on toetada liikmesriike tihedama sektoriülese koostöö kaudu, kus digiõppele lähenetakse elukestva õppe perspektiivist. Digiõppe poliitika ja tavade kiirema väljatöötamise abil toob keskus kokku riiklikud asutused, erasektori esindajad, eksperdid, teadlased, haridus- ja koolitusteenuste osutajad ning kodanikuühiskonna esindajad.

Teabe, kommunikatsiooni ja tehnoloogiavahendite ulatuslikum kasutamine, füüsilise õpirände ja virtuaalõppe kombineerimine ning virtuaalkoostöö võimaldab programmi raames jõuda laiema sihtrühmani nii liidus kui ka mujal.

Keskkond ja võitlus kliimamuutuste vastu

Nii praegu kui ka edaspidi on ELi põhiprioriteetid keskkond ja kliimamuutustevastased meetmed. Euroopa uus majanduskasvu strateegia on kehtestatud **Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatises**,⁵ kus ühtlasi tunnistatakse, et koolidel, koolitusasutustel ja ülikoolidel on põhiroll õpilaste, lastevanemate ja laiema kogukonnaga dialoogi pidamisel muutuste üle, mida on vaja selleks, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus.

Programm „Erasmus+“ on üks peamisi vahendeid, et aidata arendada kliimamuutustealaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning toetada kestlikku arengut nii Euroopa Liidus kui ka mujal. Programmiga suurendatakse õpirändevõimaluste arvu keskkonnahoidlikes tulevikku suunatud valdkondades; nende võimalustega aidatakse arendada pädevust, parandada karjääriväljavaateid ja kaasata osalejaid kestliku majanduskasvu seisukohast strateegiliselt olulistesse valdkondadesse, pöörates erilist tähelepanu maaelu arengule (kestlik põllumajandus, loodusvarade majandamine, mullakaitse, mahepõllumajandus). Arvestades, et programmi „Erasmus+“ keskmes on õpiränne, tuleks ühtlasi astuda samme CO₂-neutraalsuse saavutamiseks, edendades säästvaid transpordiliike ja keskkonnateadlikumat käitumist.

Keskkond ja võitlus ülemaailmse soojenemise vastu on projektide valikul edaspidi üks horisontaalsetest prioriteetidest. Eelistatakse projekte eesmärgiga arendada pädevusi mitmesugustes keskkonnasäästlikes sektorites, sealhulgas projekte, mis on seotud hariduse ja kultuuri panusega kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, valdkondlike roheoskuste strateegiatega ja meetodite väljatöötamisega, tulevikku suunatud õppekavadega ning ka algatustega, mille abil toetatakse osalevate organisatsioonide keskkonnasäästlikkuse valdkonnas kavandatavaid lähenemisviise.

Programmiga toetatakse selliste uuenduslike tavade rakendamist, mille eesmärk on innustada õppijaid, töötajaid ja noorsootöötajaid ellu viima muutusi (hoidma kokku ressursse, vähendama energiatarbimist, jäätmeteket ja CO₂ jalajälge, tegema kestlikke toitumis- ja liiklusvalikuid jne). Samuti eelistatakse projekte, mis aitavad hariduse, koolituse, noortele suunatud tegevuse ja spordi kaudu muuta inimeste käitumist, sh isiklike eelistusi, kultuurilisi väärtusi ja teadlikkust, ning soodustavad üldisemalt aktiivset tegutsemist kestliku arengu nimel.

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_et.

Seega peaksid organisatsioonid ja osalejad püüdma tegevuse kavandamisel lõimida keskkonnahoidlikke tavasid kõigisse projektidesse – see innustab arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, analüüsima kohalikke meetmeid ning kujundama oma tegevuse elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid viise.

Sellistel platvormidel nagu eTwinning ja EPALE avaldatakse ka edaspidi abimaterjale ning soodustatakse keskkonnasäästlikkusega seotud tõhusate haridustavade ning poliitikapõhimõtete vahetamist. Programm „Erasmus+“ on samuti võimas vahend, mis aitab jõuda paljude eri osalejateni meie ühiskonnas (koolid, ülikoolid, kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused, noorte- ja spordiorganisatsioonid, vabaühendused, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kodanikuühiskonna organisatsioonid jne) ning neid tegevusse kaasata.

Osalemine demokraatlikus elus, ühised väärtused ja kodanikuosalus

Programmi „Erasmus+“ raames tegeletakse probleemiga, et kodanikud osalevad Euroopa Liidu demokraatlikes protsessides vaid vähesel määral ja et nende teadmised EList on piiratud, ning võetakse meetmeid, et aidata kodanikel kaasa rääkida ja osaleda oma kogukonnas või liidu poliitika- ja ühiskonnaelus. Liidu tuleviku jaoks on äärmiselt oluline, et arusaam Euroopa Liidust kujuneks välja juba varajases eas. Formaalõppe kõrval saab kodanike arusaama Euroopa Liidust parandada ning selle kogukonda kuulumise tunnet tugevdada mitteformaalse õppimise abil.

Programmiga toetatakse kodanikuaktiivsust ja elukestva õppe eetikat ning edendatakse sotsiaalsete ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevuste, kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse arendamist. Eelistatakse projekte, mis võimaldavad inimestel osaleda demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalõppe ja mitteformaalse õppimise kaudu. Programmis keskendutakse teadlikkuse ja arusaamise suurendamisele Euroopa Liidu kohta, pöörates eelkõige tähelepanu ELi ühistele väärtustele, ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtetele ning sotsiaalsele, kultuuri- ja ajaloojärelkäitumisele.

Noortevaldkonnas on välja töötatud noorte osaluse strateegia,⁶ et tagada ühtne raamistik ja soodustada programmi abil noorte osalust demokraatlikus elus. Strateegia eesmärk on kvalitatiivselt parandada noorte osalust programmis ning see täiendab peamisi ELi noortepoliitika dokumente, nagu ELi noortestrategie ja Euroopa noorte eesmärgid. Strateegiaga kaasneb noorte osaluse moodulite komplekt,⁷ mille eesmärk on otseselt suurendada noorte osalust programmi kõigis meetmetes. Selleks jagatakse oskusteavet, soovitusi, töövahendeid ja praktilisi suuniseid. Ühes komplekti kuuluvas moodulis käsitletakse seda, kuidas lõimida projektidesse uusi horisontaalseid prioriteete.

PROGRAMMI „ERASMUS+“ OLULISED ELEMENDID

Erilist tähelepanu väärivad järgmised programmi elemendid.

Osalejate kaitse, tervis ja turvalisus

Programmi „Erasmus+“ olulised põhimõtted on programmi projektidesse kaasatud osalejate kaitse ja turvalisus. Kõikidel programmis „Erasmus+“ osalevatel isikutel peaks olema võimalus kasutada täiel määral võimalusi isiklikuks ja kutsealaseks arenguks ning õppimiseks. Sel eesmärgil tuleb tagada turvaline keskkond, kus austatakse ja kaitstakse kõikide isikute õigusi, nende füüsilist ja vaimset puutumatust ning vaimset tervist ja heaolu.

⁶ <https://www.salto-youth.net/rc/participation/ypstrategy/>.

⁷ <https://participationpool.eu/toolkit/>.

Kõikidel programmis osalevatel organisatsioonidel peavad olema tõhusad menetlused ja kord selleks, et tagada oma tegevuses osalejate turvalisus, kaitse ja mittediskrimineerimine ning seda edendada. Vajaduse korral peaksid alaealised osalejaid (õpilased, kutsehariduses ja -õppes osalejad, noored) õpirändetegevuses saatma täiskasvanud. Saatvast isikust täiskasvanute ülesanne on tagada nii õpirände kestel toimuva õppe piisav kvaliteet kui ka alaealiste osalejate kaitse ja turvalisus.

Peale selle peavad kõik õpilased, üliõpilased, praktikandid, õpipoisid, täiskasvanud õppijad, noored ja töötajad, kes osalevad programmi „Erasmus+“ mis tahes põhimeetme raames mõnes õpirändetegevuses, olema kindlustatud tegevuses osalemisega seotud riskide vastu. Kõige sobivama kindlustuspoliitika kindlakstegemine vastavalt elluviidava projekti liigile ja riigi tasandil kättesaadavatele kindlustusvormidele on projekti korraldajate ülesanne. Peale selle ei ole vaja vormistada projektipõhist kindlustust, kui osalejad on juba hõlmatud projekti korraldajate olemasolevate kindlustuspoliisidega.

Mõlemal juhul peavad olema kaetud järgmised valdkonnad:

- reisikindlustus (sh pagasi kahjustumine või kaotsimine), kui see on asjakohane;
- vastutuskindlustus (sh erialane vastutuskindlustus);
- õnnetus ja raske haigus (sh püsiv või ajutine töövõimetus);
- surm (sh välismaal elluviidavate projektide puhul kojutoomine).

Riikidevahelises tegevuses osalejatel soovitatakse tungivalt hankida endale (kui see on asjakohane) Euroopa ravikindlustuskaart. See on tasuta kaart, mis annab juurdepääsu meditsiiniliselt vajalikule riiklikule arstiabile ajutise viibimise ajal ükskõik millises 27 ELi riigis, Islandil, Liechtensteinis ja Norras samadel tingimustel ning sama tasu eest (mõnes riigis tasuta) nagu selles riigis kindlustatud isikutele. Lisateave kaardi ja selle hankimise kohta on kättesaadav aadressil <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=et>.

Kui projektides osalevad alla 18-aastased noored, peavad osalevad organisatsioonid saama noorte osalemiseks enne loa vanematelt või eestkostjatelt.

Mitmekeelsus

Mitmekeelsus on üks Euroopa projekti nurgakive, sümboliseerides võimsalt ELi püüdlust olla ühinenud mitmekesisuses. Võõrkeeltele on oluline roll oskuste puhul, mis aitavad inimestel end tööturu jaoks paremini ette valmistada ja kasutada võimalikult hästi ära olemasolevaid võimalusi. EL on seadnud eesmärgi, et igal kodanikul peaks olema võimalus alustada alates varajasest eest vähemalt kahe võõrkeele omandamist.

Keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamine on üks programmi erieesmärkidest. Keeleoskuse puudumine on üks peamisi tõkkeid, mis takistab osalemist Euroopa haridus-, koolitus- ja noorteprogrammides. Keeletoe pakkumiseks loodud võimaluste eesmärk on muuta õpiränne tõhusamaks ja tulemuslikumaks ning parandada õpitulemusi. Seega aidatakse nendega saavutada programmi erieesmärki.

Programmi raames pakutakse keeletuge õpirändega seotud tegevuses osalevatele inimestele. Keeletuge pakutakse peamiselt programmi „Erasmus+“ veebipõhise keeletoe platvormi kaudu (mis on vastavalt vajadusele kohandatud konkreetsele valdkonnale), arvestades, et e-õppel on keeleõppe puhul juurdepääsu ja paindlikkuse seisukohast oma eelised. Programmi „Erasmus+“ veebipõhine keeletugi võimaldab osalejatel hinnata, praktiseerida ja parandada oma keeleoskust. Veebipõhise keeletoe kõrval võidakse pakkuda muus vormis keeletuge, et täita konkreetsete sihtrühmade keeleõppevajadusi, näiteks viipekeele või punktkirjakasutajad. Seda on võimalik rahastada kaasamise soodustamiseks ette nähtud sihtotstarbelise rahalise toetusega.

Keeleõpetust ja -õpet edendatakse ka koostööprojektide raamistikus. Uuendustegevus ja head tavad, mille eesmärk on edendada keeleoskust, võivad hõlmata näiteks õpetamis- ja hindamismeetodeid, pedagoogiliste materjalide väljatöötamist, teadusuuringuid, arvutipõhist keeleõpet ning võõrkeelte kasutamisega seotud ettevõtlustegevust.

Euroopa keeleõppe tunnuskirjaga (European Language Label) tunnustab Euroopa Komisjon kvaliteetseid keeleõppealgatusi, toetab mitmekeelsuse valdkonna tipp-projektide tulemuste jagamist ning edendab avalikku huvi keeleõppe vastu. Riiklikud bürood annavad Euroopa keeleõppe tunnuskirju välja üks või kaks korda aastas nendele haridus- ja koolitusorganisatsioonidele, kes on programmi „Erasmus+“ raames viinud silmapaistvate tulemustega ellu kesktasandilise projekti keeleõppe ja -õpetuse valdkonnas. Programmist „Erasmus+“ väljavalitud projektide kõrval võib riiklik büroo otsustada anda Euroopa keeleõppe tunnuskirja ka muudele algatustele, mille puhul on rakendatud terviklikku, kaasavat või uuenduslikku lähenemisviisi keeleõpetusele ja -õppele.

Rahvusvaheline mõõde

Programmil „Erasmus+“ on tugev rahvusvaheline mõõde (st koostöö kolmandate riikidega, mis ei ole programmiga liitunud) õpirände-, koostöö- ja poliitikadialoogi meetmete näol. Rahvusvaheline mõõde on toeks Euroopa organisatsioonidele, kes seisavad silmitsi üleilmastumise, kliimamuutuste ja digipöördega kaasnevate üldiste probleemidega, eeskätt tugevdatakse selle kaudu rahvusvahelist õpirännet ja kolmandate riikidega tehtavat koostööd ning suurendatakse Euroopa Liidu rolli ülemaailmselt. Programmiga tugevdatakse ühiskondlikke sidemeid õpirände, vahetustegevuse ja suutlikkuse suurendamise abil, soodustatakse sotsiaalset vastupanuvõimet, inimarengut, tööalast konkurentsivõimet, aktiivset osalust ning tagatakse korrapärased kanalid inimestevaheliseks koostööks, edendades ühistel prioriteetidel põhinevaid väärtusi, põhimõtteid ja huve. Tegevuse eesmärk on leida lahendusi hariduse kvaliteedi ja ajakohastamise ning tööalase konkurentsivõimega seotud sõlmküsimustele. Sel otstarbel suurendatakse hariduse asjakohasust ja reageerimisvõimet, et seeläbi soodustada keskkonnahoidlikku ja kestlikku sotsiaal-majanduslikku taastumist, majanduskasvu ja õitsengut programmivälistes kolmandates riikides, toetada inim- ja institutsioonilist arengut, digipööret, majanduskasvu ja töökohtade loomist, head valitsemistava, rahu ja julgeolekut. Noorte kaasamine programmivälistes kolmandates riikides on keskse tähtsusega vastupanuvõimelisema ning vastastikusel usaldusel ja kultuuridevahelisel mõistmisel põhineva ühiskonna väljakujundamisel.

Oskuste ja kvalifikatsioonide tunnustamine ja valideerimine

Programmiga „Erasmus+“ toetatakse pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonidega seonduvaid liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahendeid, eeskätt Europass, Noortepass, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF), Euroopa ainepunktisüsteem (ECTS), Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas (EQAVET), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register (EQAR), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa võrgustik (ENQA), samuti neid vahendeid toetavaid kogu ELi hõlmavaid haridus- ja koolitusvaldkonna võrgustikke, eelkõige riiklikud akadeemilise tunnustamise infokeskused (NARIC), Euroguidance võrgustikud, riiklikud Europassi keskused ning Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklikud koordineerimisasutused. Nende vahendite ühine eesmärk on tagada, et pädevusi, oskusi ja kvalifikatsioone oleks nii riigi tasandil kui ka piiriüleselt lihtsam tunnustada ja mõista kõikides hariduse ja koolituse allsüsteemides ning ka tööturul, olenemata sellest, kas need omandati formaalhariduse ja -koolituse kaudu või muude õpikogemuste teel (nt töökogemus, vabatahtlik tegevus, veebipõhine õpe).

Nimetatud eesmärkide saavutamiseks peaksid need vahendid võimaldama arvestada selliste uute nähtustega nagu hariduse rahvusvahelistumine ja üha suurem digitaalse õppe kasutamine ning need peaksid toetama õppijate vajadustele ja eesmärkidele vastavate paindlike õppimisvõimaluste loomist. Neid vahendeid võib olla vaja edaspidi arendada, et tagada sidusus ja lihtsustamine, võimaldades omakorda õppijatel ja töötajatel õppimise või töötamise eesmärgil vabalt liikuda.

Noortevaldkonnas toetatakse arengut kõnealustes valdkondades selliste temaatiliste strateegiatega⁸ nagu noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia.

Lisateave on kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_et

Projektidest teavitamine ja nende tulemuste levitamine mõju suurendamiseks

Selleks et tagada projektide mõju eri tasanditel, on keskse tähtsusega teabevahetus ja tulemuste levitamine. Olenevalt meetmest peavad programmi „Erasmus+“ rahastamist taotlevad isikud koostama teabevahetuskava, mille alusel jagatakse teavet projekti ja selle tulemuste kohta nii projekti käigus kui ka pärast seda. Projektiettepanekuid hinnatakse asjakohaste kriteeriumide alusel, tagamaks, et projekt hõlmab neid tahkusi. Programmist „Erasmus+“ toetust saavad isikud peavad nii kvalitatiivselt kui ka kvantitatiivselt jälgima ja hindama oma teabevahetustegevuse tulemuslikkust. Tulemuste levitamise ja teabevahetustegevuse ulatus ja mahukus peab olema proportsionaalne programmi „Erasmus+“ eri meetmete üld- ja erieesmärkide ning ulatusega.

Toetusesaajad peavad kogu teabevahetuses ja tulemuste levitamisel ning toodetel (nt veebisaidid ja väljaanded) ja üritustel selgelt viitama Euroopa Liidu toetusele. Eeskätt peavad nad tagama, et kõikidele teabematerjalidele lisatakse Euroopa Liidu embleem ning et need vastavad toetuslepingus või -otsuses kehtestatud sätetele⁹. Kui neid sätteid ei järgita, võidakse toetusesaaja toetust vähendada.

Kvaliteetse tulemuste levitamise ja teabevahetuskava koostamiseks peavad taotlejad arvesse võtma alljärgnevaid punkte.

- **Teabevahetuse eesmärgid:** nendega määrab taotleja kindlaks, mida ta soovib teabevahetustegevusega saavutada, st suurendada teadlikkust, edendada ühiskondlikke väärtusi, luua uusi partnerlusi edaspidiseks või avaldada mõju poliitikas ja tavades.
- **Sihtrühm:** inimesed, kelleni projekti raames jõuda soovitakse ja kellel võiks tulemustest kasu olla. Kirjeldus peab olema võimalikult üksikasjalik. Sihtrühm võib olla näiteks üldsus, sidusrühmad, eksperdid ja muud huvitatud isikud, otsusetegijad, meediakanalid.
- **Kanalid ja tegevus** sihtrühmani jõudmiseks: taotlejad peavad kindlaks tegema kanalid ja tegevused, mis on kõige tõhusamad valitud sihtrühma vajaduste täitmiseks, nt sotsiaalmeedia, üritused, väljaanded.
- **Projektitulemused** (materjalid ja väljundid): nt hea tava juhend, praktiline vahend või toode, uuringuaruanne, omandatud teadmised ja oskused. Tulemusi tuleks jagada või levitada ka programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormil (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_et).
- **Ajakava:** taotlejad peavad koostama tõhusa ajakava eri tegevuste jaoks (sidudes selle töökava/vaheeesmärkidega), kindlaks määrama realistliku eesmärgi ja tagama paindlikkuse, et võtta vajaduse korral arvesse projekti kulgu, muutusi sihtrühma vajadustes ning poliitika ja menetluste täiendamist.
- **Peamised tulemusnäitajad:** tulemusnäitajad kujutavad endast väärtuslikku juhtimisvahendit, mis võimaldab jälgida teabevahetuses ja tulemuste levitamisel tehtud edusamme (ja teha vajaduse korral kohandusi) ning hinnata eesmärkide saavutamise tulemuslikkust.

Nõue tagada avatud juurdepääs programmi „Erasmus+“ raames koostatud õppematerjalidele

⁸ Need strateegiad leiab aadressil <https://www.salto-youth.net/>.

⁹ Suunised Euroopa Komisjoni visuaalse identiteedi, sealhulgas Euroopa Liidu embleemi kasutamise kohta, on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/info/resources-partners/european-commission-visual-identity_et#documents.

Programmiga „Erasmus+“ edendatakse avatud juurdepääsu projektiväljunditele, et toetada õppimist, õpetamist, koolitust ja noorsootööd. Eelkõige on programmi „Erasmus+“ toetusesaajad kohustatud tegema kõik õppematerjalid ja -vahendid, mis on koostatud programmi raames toetatavate projektide käigus (dokumendid, meediasisu, tarkvara ja muu materjal), avatud litsentsi alusel üldsusele vabalt kättesaadavaks. Materjalid peavad olema tasuta ja piiranguteta kergesti kättesaadavad ja leitavad ning avatud litsents peab võimaldama üldsusel vahendit kasutada, uuesti kasutada, kohandada ja jagada. Selliseid materjale nimetatakse avatud õppematerjalideks. Nimetatud eesmärgi saavutamiseks tuleks vahendid töödeldaval digitaalsel kujul üles laadida sobivale ja vabalt juurdepääsetavale platvormile. Ehkki programmi „Erasmus+“ raames julgustatakse toetusesaajaid rakendama kõige avatumaid litsentse,¹⁰ võivad nad valida litsentsid, millega kaasnevad teatavad piirangud, nt piirang kaubanduslikul eesmärgil kasutamisele teiste poolt, või mis kohustavad teisi kohaldama sama litsentsi tuletatud teoste puhul, kui see on asjakohane tulenevalt projekti laadist ja materjali liigist ning kui see võimaldab üldsusel vahendit jätkuvalt kasutada, uuesti kasutada, kohandada ja jagada. Avatud juurdepääsu nõue on kohustuslik ja see ei piira toetusesaajate intellektuaalomandiõiguste kohaldamist.

Avatud juurdepääs programmi „Erasmus+“ teadusuuringute tulemustele ja andmetele

Programmiga „Erasmus+“ julgustatakse toetusesaajaid avaldama teadusuuringute tulemusi avatud juurdepääsuga kanalites, st tasuta või muude juurdepääsupiiranguteta kanalites. Samuti julgustatakse toetusesaajaid kohaldama teadusuuringute tulemuste puhul avatud litsentse. Võimaluse korral tuleks projektide käigus kogutud andmed avaldada avatud andmetena, st avatud litsentsiga, sobivas vormingus ja sobival avatud andmete platvormil.

MILLINE ON PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÜLESEHITUS?

Programmi „Erasmus+“ eesmärkide saavutamiseks on ette nähtud alljärgnevalt kirjeldatud meetmete võtmine ajavahemikul 2021–2027.

1. PÕHIMEEDE: ÜSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust.

- **Õppijate ja töötajate õpiränne:** õpilastele, üliõpilastele, praktikantidele ja noortele ning õppejõududele, õpetajatele, koolitajatele, noorsootöötajatele, sporditreeneritele, haridusasutuste töötajatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele pakutavad võimalused saada teises riigis õppimise ja/või töötamise kogemus.
- **Noorte osalustegevus:** noorte juhivad kohalikud ja riikidevahelised algatused, mille eesotsas on mitteametlikud noorterühmad ja/või noorteorganisatsioonid ning mille eesmärk on innustada noori tundma huvi demokraatia vastu ja õppima demokraatlikus elus osalema, suurendades teadlikkust Euroopa Liidu ühistest väärtustest ja põhiõigustest, viies noori kokku otsusetegijatega kohalikul, riigi ja liidu tasandil ning aidates kaasa Euroopa Liidu ühiste eesmärkide saavutamisele.
- **Tegevus algatuse „DiscoverEU“ raames:** meede, mille raames pakutakse 18 aasta vanustele noortele võimalust reisida teatava lühikese perioodi jooksul Euroopas kas üksi või koos grupiga. Algatus „DiscoverEU“ põhineb

¹⁰ Nt laialt kasutatavad litsentsid Creative Commons Attribution või Creative Commons Attribution-Share Alike loometeoste puhul, GNU Public License ja GNU Lesser Public License tarkvara puhul või Open Database License andmebaaside puhul.

informaalsel õppel, mille eesmärk on arendada noortes Euroopa Liitu kuulumise tunnet ning võimaldada neil avastada Euroopa kultuurilist mitmekesisust. Samuti pakutakse noortele võimalust omandada oskusi ja pädevusi edasiseks eluks. Noori innustatakse eelistama kestlikke reisimisviise ning edendatakse keskkonnateadlikkust üldisemalt. Algatus „DiscoverEU“ hõlmab üldmeedet, mille raames noored saavad esitada taotluse otse [Euroopa Noorteportaal](#)is, ning ka kaasamismeedet. Kaasamismeetmega püütakse algatuses „DiscoverEU“ jõuda vähemate võimalustega noorteni, et anda neile võimalus osaleda algatuses samamoodi nagu teevad seda eakaaslased.

- Programmi raames pakutakse **keeleõppevõimalusi** välismaal õpirändega seotud tegevuses osalevatele inimestele. Keeletuge pakutakse peamiselt programmi „Erasmus+“ veebipõhise keeleteo vahendi kaudu (mis on vastavalt vajadusele kohandatud konkreetsele valdkonnale), arvestades, et e-õppel on keeleõppe puhul juurdepääsu ja paindlikkuse seisukohast oma eelised. Juhtudel, kui veebipõhine õpe ei ole kõige sobivam vahend sihtrühmani jõudmiseks, pakutakse keeletuge muus vormis.
- **Virtuaalsed vahetused kõrghariduse ja noortevaldkonnas:** veebipõhised inimestevahelised tegevused, millega edendatakse kultuuridevahelist dialoogi ja võimaldatakse üksikisikutel programmivälisest kolmandatest riikidest, ELi liikmesriikidest või programmiga liitunud kolmandatest riikidest arendada pehmeid oskusi. Tegevus toimub väikestes rühmadest ning kõiki seansse juhatab koolitatud juhendaja.

2. PÕHIMEEDE: ORGANISATSIOONIDE JA ASUTUSTE KOOSTÖÖ

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust.

Partnerluste loomine koostööks, sealhulgas:

- **koostööpartnerlused** – koostööpartnerluste põhieesmärk on võimaldada organisatsioonidel parandada oma tegevuste kvaliteeti ja asjakohasust, kujundada välja partnerlusvõrgustikud ja neid tugevdada, suurendada riikidevahelise koostöö suutlikkust, edendades oma tegevuse rahvusvahelistumist, töötades välja ja vahetades uusi tavasid ja meetodeid ning jagades ja arutades ideid;
- **väikepartnerlused** – selle meetme eesmärk on hõlbustada programmile juurdepääsu kooli- ja täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noorte- ja spordivaldkonna väiksemate osalejate ja selliste üksikisikute puhul, kelleni on keeruline jõuda. Võrreldes koostööpartnerlustega on organisatsioonidele antavad toetused väiksemad, projektide kestus lühem ning haldusnõuded lihtsamad. Meetme eesmärk on toetada rohujuure tasandi organisatsioone ja programmi uusi tulijaid, et vähendada väiksema organisatsioonisuutlikkusega üksuste osalemist takistavaid tõkkeid.

Tiipset arendavate partnerluste loomine, sealhulgas:

- **Euroopa ülikoolide algatus** – meetmega toetatakse kõrgkoolide alt ülespoole võrgustike loomist ja viiakse piiriülene koostöö seeläbi järgmisele tasandile, töötades välja tiipsetemal hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni pikaajalised ühisstrateegiad, mis põhinevad ühisel visioonil ja jagatud väärtustel.
- **Kutsehariduse tiipsete keskused** – selle algatusega toetatakse kutsehariduse tiipsetemal ülespoole lähenemisviisi, mis hõlmab mitmesuguseid kohalikke sidusrühmi ning võimaldab kutseharidus- ja -õppeasutustel kiiresti kohandada oskuste pakkumist majanduse ja ühiskonna muutuvate vajadustega. Keskused tegutsevad konkreetsetes kohalikus kontekstis, kus need moodustavad innovatsiooni, regionaalarengut ja sotsiaalset kaasatust edendavaid oskuste ökosüsteeme, samuti teevad need rahvusvaheliste koostöövõrgustike kaudu koostööd teistes riikides asuvate kutsehariduse tiipsete keskustega. Nende raames pakutakse noortele esmaõppevõimalusi ning täiskasvanutele täiendus- ja ümberõppevõimalusi, kusjuures koolituse pakkumisel lähtutakse paindlikkusest, õigeaegsusest ning rohe- ja digipöörde taustal kiiresti muutuva tööturu vajadustest.
- **Programmi „Erasmus+“ algatus „Teacher Academy“** – meetme üldeesmärk on luua õpetajaharidust ja -koolitust pakkuvaid asutusi koondavad Euroopa partnerlused, et moodustada programmi „Erasmus+“ nn õpetajate akadeemiad, mille raames arendatakse Euroopa ja rahvusvahelist mõõdet õpetajate hariduses, edendatakse

mitmekeelsust ja kultuurilist mitmekesisust, arendatakse õpetajate haridust kooskõlas ELi hariduspoliitikas kindlaksmääratud prioriteetidega ning aidatakse kaasa Euroopa haridusruumi eesmärkide saavutamisele.

- **Erasmus Munduse meetmed** – selle meetme eesmärk on soodustada kõrgkoolide tipptaseme saavutamist ja ülemaailmset rahvusvahelistumist (magistri-)õppeprogrammide abil, mida rakendavad ja tunnustavad vastastikku Euroopas asutatud kõrgkoolid ja mis on avatud teistes riikides tegutsevatele asutustele.

Innovatsioonipartnerluste loomine, sealhulgas:

- **innovatsiooniliidud** – meetme eesmärk on edendada kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, ettevõtluse ja teadusuuringute valdkonna oluliste osalejate (teadmiste kolmnurk) strateegilist koostööd, et soodustada haridus- ja koolitussüsteemide innovatsiooni ja moderniseerimist, võimaldades kindlaks teha ja pakkuda selliseid oskusi, teadmisi ja pädevusi, mida on tulevikus vaja tööturu nõudluse katmiseks Euroopa kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime seisukohast olulistes valdkondades;
- **tulevikku suunatud projektid** – selle meetme eesmärk on edendada innovatsiooni, loovust ja osalust, samuti sotsiaalset ettevõtlust hariduse ja koolituse eri valdkondades. Sellega toetatakse Euroopa peamistest prioriteetidest lähtuvaid tulevikku suunatud ideid, millel on potentsiaal muutuda üldkasutatavaks, aidata edendada haridus- ja koolitussüsteeme ning samuti märkimisväärselt uuendada meetodeid ja tavasid eri liiki õpi- ja aktiivse osaluse keskkondades Euroopa sotsiaalse ühtekuuluvuse heaks.

Suutlikkuse suurendamise projektid, sealhulgas:

- **projektid suutlikkuse suurendamiseks kõrghariduse valdkonnas** – selle meetmega toetatakse rahvusvahelisi koostööprojekte, mis põhinevad ELi liikmesriikides või programmiga liitunud ja programmivälistes kolmandates riikides kõrghariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolsel partnerlusel. Projektide eesmärk on parandada kõrghariduse asjakohasust, kvaliteeti ja kättesaadavust ning toetada selle ajakohastamist programmivälistes kolmandates riikides, et soodustada sotsiaal-majanduslikku arengut.
- **Projektid suutlikkuse suurendamiseks kutsehariduse ja -õppe valdkonnas** – selle kutsehariduse ja -õppe valdkonna meetmega toetatakse rahvusvahelisi koostööprojekte, mis põhinevad ELi liikmesriikides, programmiga liitunud ja programmivälistes kolmandates riikides kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolsel partnerlusel. Projektide eesmärk on parandada kutseharidus- ja -õppeasutuste ning -süsteemide asjakohasust, juurdepääsetavust ja kohanemisvõimet programmivälistes kolmandates riikides, et soodustada kestlikku sotsiaal-majanduslikku arengut.
- **Projektid suutlikkuse suurendamiseks noortevaldkonnas** – selle meetmega toetatakse ELi liikmesriikide, programmiga liitunud ja programmiväliste kolmandate riikide organisatsioonide koostööd ja vahetustegevust noortevaldkonnas; see hõlmab mitteformaalset õppimist eesmärgiga suurendada noortega väljaspool formaalõpet töötavate organisatsioonide suutlikkust, tagades seejuures noorte aktiivse osaluse.
- **Projektid suutlikkuse suurendamiseks spordivaldkonnas** – selle meetmega toetatakse rahvusvahelisi koostööprojekte, mis põhinevad ELi liikmesriikides või programmiga liitunud ja programmivälistes kolmandates riikides spordivaldkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolsel partnerlusel. Projektide eesmärk on toetada sporditegevust ja -poliitikat programmivälistes kolmandates riikides, et edendada väärtusi ning pakkuda õppevahendit, mis võimaldab soodustada üksikisikute isiklikku ja sotsiaalset arengut ning suurendada kogukondade ühtekuuluvust.

Mittetulunduslikud spordiüritused – meetmega toetatakse mittetulunduslike spordiürituste ettevalmistamist, korraldamist ja järelmeetmeid; neid üritusi korraldavad spordivaldkonnas tegutsevad mittetulundusühendused või avalik-õiguslikud asutused ühes või mitmes riigis, et suurendada programmi „Erasmus+“ spordimeetmete nähtavust ning teadlikkust spordi olulisusest sotsiaalse kaasamise, võrdsete võimaluste ja tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamisel.

Sellised veebiplatvormid nagu **eTwinning**, **Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE)**, **School Education Gateway (SEG)** ja **Euroopa Noorteportaal** annavad õpetajatele, koolitajatele, noorsootöötajatele, poliitikakujundajatele ja teistele kõnealustes valdkondades tegutsevatele, samuti õpilastele, noortele ja täiskasvanud õppijatele nii Euroopas kui ka mujal võimaluse teha virtuaalset koostööd, otsida andmebaasidest partnereid, osaleda praktikakogukondades ja kasutada muid veebipõhiseid teenuseid.

3. PÕHIMEEDE: TOETUS POLIITIKA ARENDAMISEKS JA KOOSTÖÖKS

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust.

Algatusega „**Euroopa noored üheskoos**“ (mis on suunatud nii rohujuure tasandi noorteorganisatsioonidele kui ka suurematele organisatsioonidele) aidatakse luua piiriüleseid partnerlussuhteid. Selle meetme alla kuuluv tegevus peaks aitama kaasata noori, et tagada arvamuste mitmekesisus ning jõuda paljude erinevate noorteni nii noorteorganisatsioonides kui ka neist väljaspool, sealhulgas vähemate võimalustega noorteni. Tegevuses tuleks kasutada mitmesuguseid tavapäraseid ja digitaalseid kanaleid ning toetada partnerluste ja võrgustike loomist, et võimaldada rohujuure tasandi vabaühenduste ja noorteliikumiste osalust ja juurdepääsu.

Peale selle hõlmab see põhimeede järgmisi meetmeid.

- Meetmed eesmärgiga töötada välja ELi poliitiline hariduse, koolituse, noorte ja spordi tegevuskava, mis hõlmab kõrgharidust, kutseharidust ja -õpet, koole ja täiskasvanuõpet käsitlevaid valdkondlikke tegevuskavasid, ja toetada selle elluviimist, eeskätt hõlbustades **avatud koordineerimise meetodite** haldamist ja toimimist.
- Euroopa **eksperimentaalsete poliitikameetmete** elluviimine, mida juhivad kõrgetasemelised avaliku sektori asutused; need meetmed hõlmavad paljudes riikides kohapeal toimuvat usaldusväärsetele hindamismeetoditele tuginevat poliitikameetmete katsetamist. Koosõlas ELi noortestrategiega antakse rahalist toetust ka üksustele riiklikes töörühmades, mille iga riiklik asutus on riigi tasandil määranud tegelema ELi noortedialoogiga.
- Meetmed eesmärgiga koguda tõendeid ja teadmisi haridus-, koolitus-, noorte- ja spordisüsteemide ja -poliitika kohta riigi ja Euroopa tasandil ning lõppkokkuvõttes soodustada läbimõeldud poliitikakujundamist. Tõendite kogumiseks ja analüüsimiseks kasutatakse **kogu ELi hõlmavaid või rahvusvahelisi küsitlusi ja uuringuid, samuti valdkondlikke ja riigispetsiifilisi eksperditeadmisi**.
- Meetmed, millega suurendatakse **oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvust ja hõlbustatakse nende tunnustamist ning ka ainepunktide ülekanndamist**, et edendada kvaliteedi tagamist ning toetada mitteformaalse ja informaalsete õppe valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist. See valdkond hõlmab ka toetust sellistele riigi ja Euroopa tasandi asutustele ja võrgustikele, kes soodustavad üleeuroopalisi vahetusi ning paindlike õppimisvõimaluste loomist hariduse, koolituse ja noortega seotud eri valdkondade vahel ning formaalse, mitteformaalse ja informaalsete õppe keskkondades.
Meetmed, millega toetatakse **poliitikadialoogi sidusrühmadega Euroopa Liidust ja mujalt**, näiteks konverentside, ürituste ja muu tegevuse abil, millesse kaasatakse haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna poliitikakujundajad, nendes valdkondades tegutsesid ning teised sidusrühmad, et suurendada teadlikkust asjaomastest Euroopa poliitilistest tegevuskavadest ning turustada Euroopat kui suurepäraselt õppe- ja teadustöö sihtkohta.
- **Koostöö** tunnustatud pädevuse ja analüüsivõimega **rahvusvaheliste organisatsioonidega** (OECD ja Euroopa Nõukogu), et tugevdada haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas poliitika mõju ja lisaväärtust.

JEAN MONNET' MEETMED

Jean Monnet' meetmetega toetatakse alljärgnevat tegevust.

Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas: nende meetmetega toetatakse kõrgkooli nii Euroopas kui ka mujal, et edendada Euroopa lõimumist käsitlevate teemade õpetamist ja uurimist ning liidu poliitikaprioriteetidele keskenduvat poliitilist mõttevahetust ja vahetusprojekte teadusringkonna ja poliitikakujundajatega. Täpsemalt toetatakse järgmisi meetmeid: **Jean Monnet' moodulid:** lühiajalised õppeprogrammid ühel või mitmel Euroopa Liidu uuringute erialal; **Jean Monnet' õppetoolid:** Euroopa Liidu uuringutele spetsialiseerunud pikaajalisemad ametikohad ülikoolide õppejõududele; **Jean Monnet' tippkeskused:** Euroopa uuringute mitmesuguste erialade kõrgetasemeliste ekspertide teadmisi koondavad koordineerimiskeskused, kus töötatakse välja riikidevahelisi tegevusi ja luuakse struktuurseid sidemeid teiste riikide akadeemiliste asutustega.

- **Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades:** nende meetmetega edendatakse Euroopa Liidu alaste teadmiste omandamist ELi liikmesriikide ning programmiga liitunud kolmandate riikide koolides ning kutseharidus- ja -õppeasutustes. Meetmete eesmärk on pakkuda võimalusi haridusteenuste osutajatele (et nad saaksid töötada välja ja pakkuda õpisisu) ja õpetajakoolituse pakkujatele (et nad saaksid õpetajatele edasi anda metodoloogiat ja ajakohaseid teadmisi seoses Euroopa Liidu küsimustega), samuti edendada koolide ning kutsehariduse ja -õppe valdkonna esindajate ja sidusrühmade arutelu ja vahetusprojekte, et soodustada Euroopa Liidu teemade omandamist. Täpsemalt toetatakse järgmisi meetmeid: **õpetajakoolitus:** õpetajatele ELi-teemalise struktureeritud koolituse väljatöötamine ja pakkumine; **ELi käsitleva õppe algatus:** ELi käsitlevate teemade tundma õppimine üldhariduses ja kutseõppes (ISCEDi 1.–4. aste).
- **Jean Monnet' poliitiline mõttevahetus: Jean Monnet' kõrgharidusvõrgustikud,** mis tegelevad komisjoni prioriteediga seotud konkreetse teemaga ning mille raames võrgustikupartnerid koguvad, jagavad ja arutavad uurimisjärelduisi, kursuste sisu, kogemusi ja teadustöö tulemusi (uuringud, artiklid, kursuste sisu jms). **Hariduse ja koolituse muude valdkondade võrgustikud,** heade tavade vahetamine ja koostöine õpetamine teatavas riikide rühmas.
- **Toetus määratud asutustele:** selle meetmega toetatakse Euroopa huvides tegutsevaid määratud asutusi, kes osutavad liidule, liikmesriikidele ja kodanikele kvaliteetseid teenuseid konkreetsetes prioriteetsetes teemavaldkondades. Nende asutuste põhi- ja teavitustegevus hõlmab järgmist: teadusuuringud, sealhulgas andmete kogumine ja analüüs edasiseks poliitikakujundamiseks, rahvusvaheliste organisatsioonide tulevaste (eeskätt õigus- ja juhtimisvaldkonna) töötajate ja ametnike kohapealne ja veebipõhine õpetamine, liidu prioriteetsete küsimustega seotud ürituste korraldamine ning konkreetsete tulemuste ja üldise teabe levitamine laiemas üldsuses.

KUI SUUR ON EELARVE?

Programmi üldine soovituslik rahastamispakett on enam kui 26 miljardit eurot,¹¹ mis eraldatakse ELi eelarvest seitsmeks aastaks (2021–2027). Aastaeelarve võtab vastu eelarvapädev institutsioon. ELi eelarve vastuvõtmisel läbitavaid etappe saab jälgida aadressil

https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget_et.

Selleks et saada teavet eelarve kohta meetmete kaupa, tutvuge programmi „Erasmus+“ 2022. aasta tööprogrammiga

(https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/annual-work-programmes_et).

¹¹ Programmi üldine soovituslik rahastamispakett on 24 574 miljardit eurot (jooksehindades), millele lisandub täiendav assigneering summas 1,7 miljardit eurot (2018. aasta hindades).

KES VIIB PROGRAMMI „ERASMUS+“ ELLU?

Euroopa Komisjon

Lõppkokkuvõttes vastutab programmi „Erasmus+“ rakendamise eest Euroopa Komisjon. Komisjon haldab jooksvalt programmi eelarvet ning määrab kindlaks selle prioriteetidid, eesmärgid ja kriteeriumid. Peale selle juhib ja jälgib komisjon programmi üldist elluviimist, järeelmeetmeid ja hindamist Euroopa tasandil. Samuti kannab Euroopa Komisjon üldist vastutust nende struktuuride järelevalve ja koordineerimise eest, kes vastutavad programmi elluviimise eest riigi tasandil.

Euroopa tasandil vastutab programmi „Erasmus+“ teatavate meetmete elluviimise eest Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA). Käesolevas juhendis sisalduva teabe kõrval tasub tutvuda juhendis käsitletavate ja rakendusameti hallatavate meetmetega seotud konkursikutsete dokumentide ja taotlusvormidega, mis avaldatakse rahastus- ja hankeportaalil: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

Rakendusamet vastutab projektide haldamise eest kogu projekti kestel alates programmi tutvustamisest, toetustaotluste analüüsimisest ja projektide elluviimise jälgimisest kohapeal kuni projekti ja programmi tulemuste levitamiseni. Samuti on rakendusameti ülesanne avaldada spetsiaalseid konkursikutseid, mis on seotud programmi teatavate meetmega, mida käesolevas juhendis ei käsitleta.

Euroopa Komisjon vastutab rakendusameti kaudu ka alljärgneva eest:

- uuringute korraldamine programmiga toetatavates valdkondades;
- uuringute läbiviimine ja tõendusmaterjalile tuginev tegevus võrgustiku Eurydice kaudu;
- programmi nähtavuse ja süsteemse mõju suurendamine, levitades ja rakendades programmi tulemusi;
- lepinguliste küsimuste haldamine ning programmist „Erasmus+“ toetatavate asutuste ja võrgustike rahastamine;
- programmi raames teenuste pakkumiseks korraldatavate hankemenetluste haldamine.

Riiklikud bürood

Programmi „Erasmus+“ viiakse ellu peamiselt eelarve kaudse täitmise raames, mis tähendab seda, et Euroopa Komisjon on eelarve täitmise ülesanded delegeerinud riiklikele büroodele või riiklikele ametitele (NB Eestis Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmide

riiklikule agentuurile). Selle lähenemisviisi aluseks on põhimõte tuua programm „Erasmus+“ võimalikult lähedale programmi toetusesaajatele ning võtta arvesse riikide haridus-, koostöö- ja noorsootöösüsteemide mitmekesisust. Selleks on iga ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik määranud ühe või mitu riiklikku bürood (kontaktandmed on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_et). Need riiklikud bürood edendavad ja rakendavad programmi riigi tasandil ning toimivad ühelt poolt Euroopa Komisjoni ja teiselt poolt kohaliku, piirkondliku ja riigi tasandi osalevaid organisatsioone ühendava lülina. Riiklike büroode ülesanne on:

- anda programmi „Erasmus+“ kohta asjakohast teavet;
- korraldada oma riigis rahastatavate projektiettepanekute puhul õiglane ja läbipaistev valikumenetlus;
- jälgida ja hinnata oma riigis programmi elluviimist;
- pakkuda projektiettepanekute esitajatele ja osalevatele organisatsioonidele kogu projekti kestel tuge;
- teha tõhusat koostööd kõikide riiklike büroode võrgustikuga ja Euroopa Komisjoniga;
- tagada programmi nähtavus ning seda suurendada;
- edendada programmi tulemuste levitamist ja kasutamist kohalikul ning riigi tasandil.

Peale selle on riiklikel büroodel programmi „Erasmus+“ kvaliteetset arengut ja rakendamist silmas pidades oluline vahendav roll, sest nad

- viivad väljaspool projekti haldamisega seotud ülesandeid ellu projekte ja tegevust, näiteks koolitus- ja koostöötegevus ning võrgustikutegevus, millega toetatakse programmi kvaliteetset elluviimist ja/või ajendatakse poliitilist arengut programmiga toetatavates valdkondades;
- tagavad toetava suhtumise uutesse tulijatesse, vähemate kogemustega organisatsioonidesse ja vähemate võimalustega sihtrühmadesse, et kõrvaldada tõkked, mis ei lase neil isikutel programmis täielikult osaleda;
- otsivad võimalusi teha koostööd väliste asutuste ja riiklike asutustega, et suurendada programmi mõju vastavates tegevusvaldkondades nii oma riigis kui ka kogu Euroopa Liidus.

Riiklike büroode toetava lähenemisviisi eesmärk on juhendada programmi kasutajaid läbi kõikide etappide, alates esimesest kokkupuutest programmiga, jätkates taotlemisprotsessi ja projekti elluviimisega ning lõpetades lõpliku hindamisega. See ei ole vastuolus valikumenetluse õigluse ja läbipaistvuse põhimõtetega. Pigem lähtutakse selle puhul seisukohast, et kõikidele võrdsete võimaluste tagamiseks tuleb mõnele programmi sihtrühmale pakkuda rohkem abi nende vajaduste järgi kujundatud nõustamis-, seire- ja juhendamissüsteemide kaudu.

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmetega seotud asjaomased konkursikutsed avaldatakse programmi „Erasmus+“ veebisaidil¹² ning riiklikud bürood teatavad neist oma veebisaitidel.

¹² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_et.

KES PROGRAMMI ELLUVIIMISES VEEL OSALEVAD?

Eespool nimetatud asutuste kõrval panustavad programmi „Erasmus+“ elluviimisse oma eksperditeadmistega alljärgnevad teabekeskused ja teabeametid, platvormid ning teadmus- ja eksperdivõrgustikud.

TEABEKESKUSED JA -AMETID

SALTO TEABEKESKUSED

SALTO teabekeskuste eesmärk on aidata parandada programmi „Erasmus+“ kvaliteeti ja suurendada selle mõju süsteemi tasandil, pakkudes konkreetsete valdkondade eksperditeadmisi, ressursse, teavet ja koolitustegevust riiklikele büroodele ning teistele hariduse, koolituse ja noorsootöö valdkonnas tegutsevatele. Muu hulgas hõlmavad need tegevused koolituskursuste, seminaride, õpikodade, õpikäikude, foorumite ning koostööd ja partnerlust soodustava tegevuse korraldamist programmi „Erasmus+“ prioriteetsetel teemadel.

HARIDUS JA KOOLITUS

Hariduse ja koolituse valdkonnas pakuvad SALTO teabekeskused ühtlasi:

- platvormi Euroopa koolitustegevuse korraldamiseks;
- sidusrühmadele võimalust arendada muu hulgas oma organisatsiooni suutlikkust kasutada täiel määral ära programmi „Erasmus+“ pakutavaid võimalusi, jagada parimat tava Euroopa riikide lõikes, leida partnereid või suurendada oma projektide mõju Euroopa tasandil.

NOORED

Noortevaldkonnas on SALTO-YOUTH'i teabekeskuste töö eesmärk parandada ELi noorteprogrammide (programm „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpus) kvaliteeti ja mõju ning toetada ja arendada Euroopa noorsootööd. Muu hulgas on nende eesmärk:

- hõlbustada mitteformaalse ja informaalset õppe tunnustamist kogu Euroopas;
- töötada välja ja dokumenteerida koolitus- ja noorsootöömeetodeid ja -vahendeid;
- parandada noorteprojektide kvaliteeti koolituskursuste, töövahendite ning praktiliste väljaannete ja suuniste abil;
- edendada noorsootöös kaasavat lähenemist kogu Euroopas;
- anda Euroopa koolituskalendri kaudu ülevaade noorsootöötajatele kättesaadavatest Euroopa koolitustegevustest; hallata noorsooaldkonna koolitajate ja tugitöötajate andmebaasi;
- koordineerida noortepassi (vahend, mis toetab noorte õpirände ja noorsootöö tegevusega seotud mitteformaalse ja informaalset õppe käigus omandatud õpiväljundite tunnustamist) rakendamist.

Noortevaldkonna SALTO keskuste tegevushaare on kas temaatiline (osalus ja teave, kaasamine ja mitmekesisus, koolitus ja koostöö) või geograafiline (idapartnerlusriigid ja Venemaa, Vahemere lõunapiirkonna riigid, Lääne-Balkani riigid).

Lisateave on kättesaadav aadressil www.salto-et.net ja www.salto-youth.net.

Otlas – noortevaldkonna organisatsioonidele ette nähtud vahend partnerite leidmiseks

SALTO-YOUTH'i teabekeskused on muu hulgas välja töötanud noortevaldkonna organisatsioonidele koostööpartnerite leidmiseks ette nähtud keske veebipõhise vahendi Otlas ning haldavad seda. Organisatsioonid saavad Otlases registreerida oma kontaktandmed ja huvipakkuvad valdkonnad ning võivad samuti esitada projektiideede elluviimiseks üleskutseid partnerite leidmiseks.

Lisateave on kättesaadav aadressil www.salto-youth.net/otlas või <https://www.otlas.eu/>.

Programmi „Erasmus+“ riiklikud ametid

Programmi „Erasmus+“ riiklikud ametid (NEOd) aitavad komisjonil, rakendusametil ja kohalikel ametiasutustel viia programmi „Erasmus+“ ellu asjaomastes kolmandates riikides, mis ei ole programmiga liitunud (Lääne-Balkani riigid, Vahemere ida- ja lõunapiirkonna riigid, Venemaa ja Kesk-Aasia riigid). Need ametid tegutsevad nendes riikides koordinatsioonikeskustena sidusrühmade jaoks, kes osalevad programmis „Erasmus+“ kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, noorte- ja spordivaldkonnas. Ametid aitavad suurendada teadlikkust programmi „Erasmus+“ rahvusvahelisest mõõtmest ning selle nähtavust, asjakohasust, tulemuslikkust ja mõju.

Programmi „Erasmus+“ riiklike ametite ülesanne on:

- anda teavet programmi „Erasmus+“ meetmete kohta, mis on asjaomasele riigile osalemiseks avatud (sh kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, noorte- ja spordivaldkonnas, kui see on asjakohane);
- nõustada ja aidata potentsiaalseid taotlejaid;
- koordineerida kohaliku kõrgharidusreformi eksperdirühma tegevust;
- anda oma panus uuringutesse ja ettevõtmistesse;
- toetada poliitikadialoogi;
- hoida kontakti kohalike omavalitsuste ja ELi delegatsioonidega;
- jälgida oma riigis eespool nimetatud valdkondade poliitika arengut.

Riikide koordinatsioonikeskused

Kolmandates riikides, mis ei ole programmiga liitunud (Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna, Sahara-taguse Aafrika, Lähis-Ida, Aasia ja Vaikse Ookeani piirkonna riigid, Afganistan), toetab komisjoni, rakendusametit ja kohalikke ametiasutusi riikide koordinatsioonikeskuste võrgustik, mille raames pakutakse suuniseid, praktilist teavet ja abi kõigis küsimustes, mis on seotud programmis „Erasmus+“ osalemisega kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, noorte- ja spordivaldkonnas. Need keskused tegutsevad kontaktasutustena sidusrühmadele asjaomases riigis ning aitavad parandada teadlikkust programmist „Erasmus+“, selle nähtavust, asjakohasust, tulemuslikkust ja mõju.

Riiklikud akadeemilise tunnustamise infokeskused (NARIC)

NARIC võrgustikust saab teavet teistes Euroopa riikides saadud diplomite ja läbitud õppeperioodide tunnustamise kohta ning nõu seoses välismaiste akadeemiliste diplomitega riikides, kus tegutseb vastav infokeskus. Võrgustikust saavad eksperdinõu kõik need, kes suunduvad töötamiseks või haridustee jätkamiseks välismaale, ent samuti haridusasutused, üliõpilased, nõustajad, vanemad, õpetajad ja potentsiaalsed tööandjad.

Euroopa Komisjon toetab NARIC võrgustiku tegevust riikidevahelise teabe ja kogemuste vahetamisega, heade tavade väljaselgitamisega, asjaomase valdkonna süsteemide ja poliitikapõhimõtete võrdleva analüüsiga ning ühise hariduspoliitika jaoks oluliste küsimuste arutamise ja analüüsimisega.

Lisateave on kättesaadav aadressil <https://www.enic-naric.net/>.

Eurodeski võrgustik

Eurodeski võrgustik pakub noortele ja noortega töötavatele isikutele teavet, mis käsitleb Euroopa võimalusi hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas ning noorte kaasamist Euroopa tegevusse.

Eurodeski võrgustik, mis on esindatud kõikides ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides ning mida koordineerib Euroopa tasandil Brüsselis asuv keskbüroo, vastab teabenõuetele, pakub teavet rahastamise kohta, korraldab üritusi ning koostab väljaandeid. Võrgustik aitab ka elavdada Euroopa Noorteportaali tegevust.

Euroopa Noorteportaali kaudu pakutakse Euroopa ja riigi tasandi teavet ning võimalusi, mis võivad huvi pakkuda Euroopas elavatele, õppivatele või töötavatele noortele. Teavet jagatakse 28 keeles.

Euroopa Noorteportaal asub aadressil https://europa.eu/youth/home_et. Lisateavet Eurodeski kohta leiab aadressil <https://www.eurodesk.eu>.

PLATVORMID JA VAHENDID

Programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvorm

Programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormil saab tutvuda kõikide programmist „Erasmus+“ rahastatud projektide teabe ja tulemustega. Ulatuslik teave programmi „Erasmus+“ alusel ellu viidud projektide, nende tulemuste ja saadud kogemuste kohta on organisatsioonidele hea inspiratsiooniallikas.

Projekte saab otsida märksõna, põhimeetme, aasta, riigi, teema, tulemuste liigi jms alusel. Otsinguid on võimalik salvestada ja pidevalt ajakohastada, et teha eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriumide alusel kindlaks kõige uuemad projektid. Esile on tõstetud poliitilisest asjakohasusest, mõjususest ja teabevahetusega seotud potentsiaalset lähtudes valitud hea tava projektid.

Programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvorm on kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_et.

School Education Gateway (SEG)

School Education Gateway on Euroopa üldhariduse veebiplatvorm, mis on kättesaadav 23s ELi keeles. Kuna tegemist on avaliku veebisaidiga, pääsevad sellele ligi kõik internetikasutajad (st ka väljastpoolt ELi liikmesriike), ent peamine sihtrühm on mitmesugused Euroopa üldhariduse sidusrühmad: õpetajad ja koolijuhid, kutsehariduse ja -õppe õpetajad ja koolitajad, alusharidus- ja lapsehoiutöötajad, õpiabitöötajad, haridusvaldkonna sidusrühmadest organisatsioonide esindajad, teadlased, kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, haridusinspektsioonid ja muud keskasutused ning haridusministeeriumid. Suure sihtkasutajate rühma ja mitmekesise sisuga püütakse parandada poliitika ja praktika vahelisi sidemeid Euroopa üldhariduses, toetada koolide arengut ja üksikisikute kutsealast arengut ning pakkuda kasutajatele vahendeid võrgustikutegevuseks ja koostööks, et edendada projekte ja õpirändevõimalusi.

SEG pakub mitmesugust sisu: Euroopa projektides välja töötatud tõhusad tavad; Euroopa üldharidusvaldkonna ekspertide igakuised artiklid ja videointervjuud; veebikursused eesmärgiga aidata õpetajatel ja teistel sidusrühmadel arendada oma tavasid; sellised ressursid nagu väljaanded, materjalid õpetajatele ja juhendid; üldharidusvaldkonna uudised ja teave ürituste kohta; temaatilised osad, näiteks kaasamise (sh sihtotstarbelised abinõud koolist väljalangemise vastu) ja võtmepädevuste teemal. Õpetajad ja koolitöötajad saavad otsinguvahendi abil leida kutsealaseks arenguks koolitus- ja õpirändevõimalusi (kohapeal toimuvad kursused, töövarjutamine, õpetamislähetused jne), mida on võimalik rahastada programmi „Erasmus+“ 1. põhimeetme raames. Samuti saavad nad otsida sobivaid partnereid 2. põhimeetme (või muudeks, väljaspool programmi „Erasmus+“ ellu viidavateks) projektideks.

Kõik programmi „Erasmus+“ vahendid ja asjakohane teave on kättesaadavad aadressil <https://www.schooleducationgateway.eu/et/pub/index.htm>.

eTwinning

eTwinning on kõikidele õpetajatele ja koolitöötajatele (lasteaedadest keskkoolideni) mõeldud kogukond; see asub turvalisel platvormil, millele on juurdepääs vaid riiklike tugiorganisatsioonide eelkontrolli läbinud koolitöötajatel. Osalejad saavad osa võtta paljudest tegevustest: projektide elluviimine teiste koolide ja klassidega; arutelud kolleegidega ja erialaste võrgustike loomine; mitmesugustes kutsealase arengu võimalustes kaasalöömine (internetis ja kohapeal). eTwinningut rahastatakse programmi „Erasmus+“ 2. põhimeetme alusel.

eTwinningus osalevad õpetajad ja koolid saavad tuge riiklikult tugiorganisatsioonilt. Tegemist on riigi pädeva asutuse määratud organisatsiooniga, kes abistab koole registreerimisel, partnerite leidmisel ja projekti elluviimisel, edendab meetet, annab välja auhindu ja kvaliteedimärke ning korraldab õpetajatele täienduskoolitust.

Riiklike tugiorganisatsioonide tegevust koordineerib keskne kasutajatugi, kes vastutab ka eTwinningu platvormi arendamise ja õpetajate täienduskoolituse korraldamise eest Euroopa tasandil. 2022. aasta alguses ühendatakse eTwinningu platvorm School Education Gateway platvormiga, et hõlbustada juurdepääsu teabele ja töövahenditele.

Kõikide kasutajatugede loetelu ja lisateave on kättesaadav aadressil <https://www.etwinning.net/et/pub/community/countries.cfm>.

EPALE

Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE) on programmi „Erasmus+“ raames rahastatav Euroopa Komisjoni algatus. See on avatud täiskasvanuhariduse spetsialistidele: õpetajatele, haridustöötajatele, koolitajatele ja vabatahtlikele, ent samuti poliitikakujundajatele, teadlastele, ajakirjanikele, õppejõududele ja teistele täiskasvanuharidusega seotud isikutele.

Platvorm pakub valdkonnauudiseid ja interaktiivseid võrgustikke, võimaldades kasutajatel luua sidemeid teiste kasutajatega üle kogu Euroopa, osaleda aruteludes ja vahetada häid tavasid. Paljude vahendite ja sisu seast leiab EPALEst huvipakkuvaid vahendeid programmi „Erasmus+“ (potentsiaalsetele) toetusesaajatele, näiteks:

- kursuste ja sündmuste kalender;
- koostööpartneri otsingu tööriist, mis on kasulik selleks, et leida koostööpartnereid ELi rahastatava projekti ettevalmistamiseks või leida või pakkuda töövarjutamise võimalusi;
- kursuste kataloog, kust külastajad leiavad mitmesuguseid veebipõhiseid ja kohapealseid kursusi;
- praktikakogukonnad pakuvad lisavõimalust sarnase huviga inimeste ja organisatsioonidega suhtlemiseks;
- koostöökeskkonnad, kus projektipartnerid saavad oma projekti välja töötada turvalises keskkonnas;
- **Erasmus+Space** – töökindel ja turvaline vahend eeskätt programmi „Erasmus+“ 1. ja 2. põhimeetme alusel rahastatavate projektide koordinaatoritele ja nende partneritele, et viia ellu põimitud õpirännet/koostööd, hallata projekti ning levitada tulemusi;
- ressursikeskus, kus projektide toetusesaajad saavad kasulikke materjale, millest oma töös lähtuda, ja/või üles laadida artikleid, aruandeid, käsiraamatuid ja muid materjale, mis on nende projekti käigus või nende organisatsiooni koostatud, pakkudes seega lisavõimalust tulemusi levitada;
- blogi, kus projektides osalejad saavad oma kogemusi jagada või oma tulemusi tutvustavaid videoid üles laadida mitteametlikul ja dünaamilisel viisil.

ELi vahenditest rahastatavates projektides osalejaid innustatakse jagama platvormil teavet oma tegevuste ja tulemuste kohta blogipostituste, uudiste, sündmuste ning muud liiki tegevuse kaudu.

Platvormi haldavad keskne tugimeeskond ning ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides tegutsevate riiklike tugijorganisatsioonide võrgustik, kelle ülesanne on otsida välja huvipakkuv teave ning julgustada sidusrühmi platvormi kasutama. EPAL on kättesaadav aadressil <https://epale.ec.europa.eu/et>.

SELFIE

SELFIE (eneseanalüüs tulemusliku õppimise kohta, soodustades innovatsiooni haridustehnoloogia kaudu) on tasuta pakutav mitmekeelne veebipõhine eneseanalüüsivahend, mis aitab üldharidus- ja kutseõppeasutustel arendada oma digisuutlikkust.

Vahendiga SELFIE for Schools kogutakse anonüümselt õpilaste, õpetajate ja koolijuhtide arvamusi tehnoloogia kasutamise kohta konkreetses koolis. Selleks tuleb vastata lühikestele väidetele ja küsimustele lihtsal viiepallilisel skaalal. Nende sisendite alusel koostab töövahend aruande ehk hetkepildi (justkui *selfie*) kooli tugevatest ja nõrkadest külgedest tehnoloogia kasutamisel. SELFIEt saavad kasutada põhi-, kesk ja kutsekoolid nii Euroopas kui ka mujal ning see on kättesaadav rohkem kui 30 keeles. Seda saavad kasutada kõik koolid, mitte ainult need, kellel on arenenud taristu ja kes kasutavad tehnoloogiat palju.

COVID-19 pandeemia tingimustes on märkimisväärselt suurenenud kaugtööd ja -õpet võimaldava digitehnoloogia kasutamine, sealhulgas kutsehariduse ja -õppe valdkonnas. Samuti on ilmnenu, et äriühingutes on nendes tingimustes keeruline säilitada tööloppimist, mistõttu on veelgi olulisem suurendada kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpetajate ning äriühingusiseste koolitajate dialoogi digitaalsete vahendite kaudu.

Digitaalõppe tegevuskava raames töötatakse välja uut õpetajatele suunatud vahendit (SELFIE for Teachers), mis tehakse kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadavaks 2021. aasta sügisel. Selle abil saavad õpetajad hinnata oma digipädevust ja usaldust digitaalteenuste vastu ning kiiret tagasisidet oma tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta. Vahendit on võimalik kasutada ka rühmaviisiliselt ning töötada välja koolituskava.

2020. aasta algul tehtud teostatavusuuringus analüüsiti SELFIE kohandatavust kutsehariduse ja -õppe süsteemis toimuva tööloppimise suhtes. Uuringus järeldati, et tööloppimise vahendina aitaks SELFIE viia kutseharidus- ja -õppeasutusi paremini kokku äriühingutega, et arutada üheskoos kõige tõhusamaid viise digitehnoloogia kasutamiseks pakutavas hariduses ja koolituses. Tööloppimise SELFIEst (SELFIE for WBL) saaksid kasu koolijuhid, kutsehariduse ja -õppe õpetajad ning õppijad, ent ka äriühingusisised koolitajad. 2020. aasta sügisel viidi üheksas riigis arvukate sidusrühmade osalusel edukalt ellu katseprojektid SELFIE laiendamiseks tööloppimisele, sealhulgas seoses õpipõisõppega. Tööloppimise SELFIE on kavas täies ulatuses kasutusele võtta 2021. aasta keskpaigas.

SELFIE töötasid välja Teadusuuringute Ühiskeskus ning hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat. Lisateavet SELFIE kohta leiab aadressil https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_et.

HEInnovate

Juhtraamistik HEInnovate pakub kõrgkoolidele ELis ja mujal võimalust analüüsida oma innovatsioonisuutlikkust ja ettevõtlikkust ühes või mitmes kaheksast raamistikuga hõlmatud valdkonnast:

- juhtimine ja valitsemistava;
- organisatsiooniline suutlikkus: rahastamine, inimesed ja stiimulid;
- ettevõtlik õpetamine ja õppimine;
- ettevõtjate ettevalmistamine ja toetamine;
- digipööre ja -suutlikkus;
- teadmiste vahetamine ja koostöö;

- rahvusvahelistunud asutus;
- mõju hindamine.

Ühtlasi on HEInnovate praktikakogukond, mille raames eksperdid pakuvad kõrgkoolidele õpikodasid, et parandada innovatsiooniga seotud tulemuslikkust, ning koolitajate koolituse üritusi, et edendada lähenemisviisi laiemalt riigi tasandil. Koolitusmaterjalid on avaldatud veebisaidil. Platvormil on kättesaadavad ka juhtumiuuringud ja kasutajate lood, mis näitlikustavad ELi kõrgkoolides seoses innovatsiooniga rakendatavaid eri lähenemisviise. Koostöös OECDga on koostatud hulk riigipõhiseid ülevaateid, mis on avaldatud HEInnovate'i ja OECD veebisaitidel. HEInnovate'i riigipõhistes aruannetes kirjeldatakse ELi eri liikmesriikides rakendatavaid innovatsiooni- ja ettevõtlusalaseid lähenemisviise.

Raamistikust HEInnovate võib kasu olla sellistes programmist „Erasmus+“ rahastatavates projektides nagu Euroopa ülikoolide liitude ja innovatsiooniliitude projektid.

HEInnovate on kättesaadav aadressil <https://heinnovate.eu/en>.

Euroopa Noorteportaal

Euroopa Noorteportaali kaudu pakutakse Euroopa ja riigi tasandi teavet ning võimalusi, mis võivad huvi pakkuda Euroopas elavatele, õppivatele või töötavatele noortele. Samuti innustatakse noori osalema Euroopa demokraatlikus elus, eelkõige ELi noortedialogi ja muude algatuste kaudu, mille eesmärk on kaasata noori poliitikakujundamisel kaasa rääkima. Euroopa Noorteportaalis leidub teavet ka teistele noortevaldkonnas tegutsevatele sidusrühmadele; see teave on kättesaadav 28 keeles veebisaidil https://europa.eu/youth/EU_et.

Euroopa üliõpilaspileti algatus

Euroopa üliõpilaspileti algatuse eesmärk on hõlbustada õpi- ja koolitusrännet, tehes digitaalsena kättesaadavaks kõik üliõpilaste õpirändeks vajalikud põhikomponendid, alates teabe esitamisest kuni taotlusprotsessideni ning teises riigis vastuvõtvast kogukonnas kohanemiseni. Selle algatuse taustal on kõrgkoolidele ja üliõpilastele nüüd kättesaadavad Erasmus+ mobiilirakendus ja paberivaba Erasmuse programmi võrk (Erasmus without Paper Network), mida täiendatakse edaspidi kasutajatele pakutavate uute teenuste ja funktsioonidega.

Erasmus+ mobiilirakendus pakub üliõpilastele ühtset veebipõhist juurdepääsupunkti kogu teabele ja kõikidele teenustele, mida võib vaja minna enne üliõpilasvahetust teises riigis, selle ajal ja pärast seda. Samuti sisaldab Erasmus+ mobiilirakendus muude sektorite õppijatele suunatud teavet programmis osalemise kohta. Rakenduse saab alla laadida App Store'is või Google Play poes. Lisateave on kättesaadav aadressil erasmusapp.eu.

Paberivaba Erasmuse programmi võrk võimaldab kõrgkoolidel kasutada kesket kommunikatsioonikanalit, et vahetada sujuvalt, turvaliselt ja ühetaoliselt üliõpilaste õpirände andmeid; see tagab täielikult digitaalse platvormi õpirände haldamiseks, sealhulgas veebipõhised õppelepingud ja digitaalsed kõrgkoolidevahelised lepingud. Kõrgkoolidele, kes soovivad oma süsteemi võrku ühendada, on teave ühendamise kohta, suunised ja juhendid kättesaadavad paberivaba Erasmuse pädevuskeskuse lehel aadressil <https://cc.erasmuswithoutpaper.eu>.

TEADMUS- JA EKSPERDIVÕRGUSTIKUD

Eurydice võrgustik

Eurydice võrgustiku raames keskendutakse eelkõige sellele, kuidas haridus on Euroopas kõikidel tasanditel struktureeritud ja korraldatud, eesmärgiga parandada Euroopa süsteemide vastastikust mõistetavust. See tagab Euroopas haridussüsteemide ja -poliitika eest vastutavatele isikutele otsuste tegemiseks vajalikud Euroopa tasandi võrdlevad analüüsid ning riigipõhise teabe hariduse ja noorte valdkonnas.

Eurydice võrgustik avaldab hulganisti teavet, sealhulgas riiklike haridussüsteemide üksikasjalikud kirjeldused ja ülevaated („National Education Systems and Policies“ (riiklikud haridussüsteemid ja -poliitika)); võrdlevad temaatilised aruanded konkreetsetel liidu jaoks olulistel teemadel („Thematic Reports“ (temaatilised aruanded)); näitajad ja statistika („Key Data Series“ (põhiandmete kogum)) ning haridusega seotud fakte ja näitajaid sisaldavad teabelehed, nagu riikide haridussüsteemide struktuuri tutvustus, koolikalendrid, õpetajate palkade võrdlus ning nõutav koormus riikide ja haridustasandite kaupa („Facts and Figures“ (faktid ja näitajad)).

Võrgustik koosneb rakendusametis tegutsevast keskest koordineerivast üksusest ja riiklikest üksustest, mis on asutatud kõikides ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides ning lisaks Albaanias, Bosnias ja Hertsegoviinas ning Montenegros.

Lisateavet leiate rakendusameti veebisaidilt <https://eacea.ec.europa.eu/homepage>.

Noorteviki riiklike korrespondentide võrgustik

Kooskõlas ELi noortestrategiega ja eesmärgiga parandada teadmisi Euroopa noorsooküsimustest antakse rahalist toetust Noorteviki (interaktiivne vahend, mis annab selget, ajakohast ja hõlpsasti kasutatavat teavet Euroopa noorte olukorra ning riikide noortepoliitika kohta) riiklikele struktuuridele.

Rahalist toetust antakse ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis paiknevate riiklike ametiasutuste poolt määratud asutustele, et need asutused saaksid ellu viia meetmeid riigipõhise teabe, võrreldavate riigikirjelduste ja näitajate koostamiseks, aidates parandada Euroopa noorsootöösüsteemide ja -poliitika vastastikust mõistetavust.

Kõrgharidusreformi ekspertide võrgustik

Kõrgharidusreformi riiklikud eksperdirühmad pakuvad asjaomastes kolmandates riikides, mis ei ole programmiga liitunud (Lääne-Balkani riigid, Vahemere ida- ja lõunapiirkonna riigid, Venemaa ja Kesk-Aasia riigid), kohalikele omavalitsustele ja sidusrühmadele hulgaliselt eksperditoadmisi, et soodustada reforme ning kiirendada edusamme kõrghariduse valdkonnas. Nad osalevad oma riigi kõrghariduspoliitika väljatöötamisel. Kõrgharidusreformi eksperdirühmade tegevus põhineb vastastikustel kontaktidel. Igas riiklikus eksperdirühmas on 5–15 liiget. Eksperdirühma liikmed on kõrghariduse valdkonna asjatundjad (rektorid, prorektorid, dekaanid, juhtivõppejõud, rahvusvaheliste suhete spetsialistid, üliõpilased jne).

Kõrgharidusreformi eksperdirühma ülesanne on muu hulgas toetada:

- poliitikakujundamist oma riigis, toetades tihedas koostöös asjaomaste kohalike omavalitsustega kõrghariduse ajakohastamist, reformiprotsesse ja strateegiaid;
- poliitilist dialoogi ELiga kõrghariduse valdkonnas;
- koolitus- ja nõustamistegevust, mis on suunatud kohalikele sidusrühmadele, eeskätt kõrgkoolidele ning nende töötajatele;
- programmi „Erasmus+“ projekte (eelkõige neid, mida viiakse ellu suutlikkuse suurendamise meetme kaudu), levitades nende tulemusi ja väljundeid, iseäranis häid tavasid ja uuenduslikke algatusi, ning kasutades neid koolituse eesmärgil.

Kutsehariduse ja -õppe ELi vahendite rakendamist toetavad riiklikud rühmad

Kutsehariduse ja -õppe ekspertide riiklike rühmade eesmärk on pakkuda eksperditeadmisi, et edendada kutsehariduse ja -õppe ELi vahendite ja põhimõtete kohaldamist programmi „Erasmus+“ raames ELi vahenditest rahastatavates projektides. Asjaomased kõrghariduse ja -õppe ELi vahendid on kindlaks määratud vastavates kutseharidust ja -õpet käsitlevates ELi poliitikadokumentides, näiteks kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe Euroopa raamistikus ning kutseharidust käsitlevas nõukogu soovitusel (need vahendid on nt Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik (EQAVET), ELi peamised kutsekirjeldused, hariduse omandanute edasise tegevuse jälgimine jms). Eeskätt peaksid eksperdid pakkuma programmi „Erasmus+“ raames ELi vahenditest rahastatavate projektide toetusesaajatele abi nende kutsehariduse ja -õppe ELi vahendite rakendamisel oma projektides.

EQAVETi riiklike tugikeskuste võrgustik

Riiklike asutuste loodud EQAVETi riiklikud tugikeskused koondavad valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, sealhulgas sotsiaalpartnereid ja kõiki asjaomaseid sidusrühmi riigi ja piirkondlikul tasandil, et aidata kaasa Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku rakendamisele kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, nagu on sätestatud nõukogu soovitusel jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta¹³.

EQAVETi riiklike tugikeskuste eesmärk on 1) teha konkreetseid algatusi EQAVETi rakendamiseks ja edasiarendamiseks, 2) teavitada ja kaasata mitmesuguseid sidusrühmi, et aidata kaasa EQAVETi rakendamisele, 3) toetada enesehindamist kui täiendavat ja tulemuslikku kvaliteedi tagamise vahendit, 4) esitada EQAVETi raamistikul põhineva riikliku kvaliteedi tagamise korra ajakohastatud kirjeldus ning 5) osaleda kutsehariduse ja -õppe süsteemi kvaliteedi tagamise vastastikusel hindamises ELi tasandil.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistik, Europass ja Euroguidance – riiklikud keskused

Igas riigis toetatakse neid kolme riiklike keskuste võrgustikku ühe ühtse lepingu alusel.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklikud koordineerimisasutused

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) riiklikud koordineerimisasutused, mille on määranud riiklikud asutused, aitavad riiklikel keskustel:

- töötada välja, rakendada ja vaadata läbi riiklike kvalifikatsiooniraamistikke ning sidustada need Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga;
- vaadata läbi ja vajaduse korral ajakohastada riiklike kvalifikatsiooniraamistike või -süsteemide tasemetel sidustamist EQFi tasemetega.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklikud koordineerimisasutused aitavad tuua EQFi üksikisikutele ja organisatsioonidele lähemale:

¹³ Lisada allmärkus vastava ELT-viitega.

- toetades asjaomaste EQFi tasemete lisamist tunnistustele, diplomitele, akadeemilistele õienditele ja teistele kvalifikatsioonidokumentidele ning kvalifikatsiooniandmebaasidesse;
- töötades välja riiklike kvalifikatsiooniraamistike kvalifikatsioone sisaldavaid kvalifikatsiooniregistreid või -andmebaase ning avaldades need Europassi portaalis.

Lisateave on kättesaadav aadressil <https://europa.eu/europass/et/national-qualifications-frameworks-nqfs>.

Riiklikud Europassi keskused

Europassi põhiosa moodustab veebiplatvorm, kus üksikisikud ja organisatsioonid saavad kasutada interaktiivseid vahendeid ning tutvuda teabega õppimisvõimaluste, kvalifikatsiooniraamistike ja kvalifikatsioonide, nõustamise, oskuste prognoosimise, enesehindamisvahendite ning oskuste ja kvalifikatsioonide dokumenteerimise kohta, samuti võimaldab portaal juurdepääsu õppimis- ja töövõimalustele. See nõuab riigi tasandil märkimisväärset tööd, mille eest vastutavad riiklike asutuste määratud keskused. Nende keskuste ülesanne on eelkõige:

- teha ELi platvormil kättesaadavaks riigi tasandi teave, et tagada ühelt poolt ELi platvormi ning teisalt õppimisvõimalustega seotud riiklike andmeallikate ja riiklike kvalifikatsiooniandmebaaside või -registre vastastikune ühendatus;
- edendada ELi platvormil pakutavate teenuste kasutamist;
- teha koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmadega riigi tasandil.

Euroguidance võrgustik

Euroguidance on riiklike asutuste määratud riiklike teabekeskuste Euroopa võrgustik. Euroguidance'i keskustel on järgmised ühised eesmärgid:

- teha koostööd ja pakkuda tuge liidu tasandil, et tugevdada nõustamistegevusega seotud poliitikat, süsteeme ja tavasid liidus (arendada elukestva nõustamise Euroopa mõõdet);
- toetada nõustajate pädevuse arendamist;
- pakkuda kvaliteetset teavet elukestva nõustamise kohta;
- edendada õpirände ja karjäärijuhtimise võimalusi Euroopas (Europassi portaali kaudu).

Euroguidance'i peamine sihtrühm on nii haridus- kui ka tööhõivesektori nõustajad ja poliitikakujundajad.

Lisateave on kättesaadav aadressil <https://euroguidance.eu>.

KES VÕIB OSALEDA PROGRAMMIS „ERASMUS+“?

Programmi peamine sihtrühm on üksikisikud. Üksikisikuteni jõutakse aga siiski peamiselt organisatsioonide, institutsioonide, asutuste või rühmade kaudu, kes programmi tegevust korraldavad. Seepärast on programmile juurdepääsu tingimused seotud kahe osalejate kategooriaga: osalejad (programmis osalevad üksikisikud) ja osalevad organisatsioonid (sh mitteametlikud rühmad ja füüsilisest isikust ettevõtjad¹⁴). Nii osalejate kui ka osalevate organisatsioonide puhul sõltuvad osalemise tingimused nende asukohariigist.

¹⁴ Füüsilised isikud ei saa programmi „Erasmus+“ riiklikelt büroodelt ega EACEA-lt toetust taotleda otse (v.a füüsilisest isikust ettevõtjad (st mittepalgalisel töötajad, kui äriühingu juriidilise isiku staatus ei ole eraldiseisev füüsilise isiku õigusvõimest)).

Programmi „Erasmus+“ projektitegevuses osalejad

Programmi „Erasmus+“ projektides osalejad peavad üldjuhul asuma mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Osa meetmeid, eelkõige kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noortevaldkonnas, on avatud ka programmivälistest kolmandatest riikidest pärit osalejatele.

Programmi „Erasmus+“ projektis osalemise konkreetsed tingimused sõltuvad asjaomase meetme liigist.

Üldjoontes on peamised sihtrühmad järgmised:

- kõrghariduse valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige üliõpilased (lühike õppetsükkel, esimene, teine või kolmas õppetase), kõrgkoolide õppejõud ja professorid, kõrgkoolide töötajad, koolitajad ja spetsialistid ettevõtetest;
- kutsehariduse ja -õppe valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpipoisid ja õpilased, spetsialistid ja koolitajad, esmakutseõpet pakkuvate organisatsioonide personal, koolitajad ja spetsialistid ettevõtetest;
- üldhariduse valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige koolide juhid, õpetajad ja töötajad ning koolieelset haridust, põhi- ja keskharidust omandavad õpilased;
- täiskasvanuhariduse valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige täiskasvanuhariduse, v.a kutsehariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide liikmed ning täiskasvanuhariduse, v.a kutsehariduse valdkonna koolitajad, töötajad ja õppijad;
- noortevaldkonna projektide sihtrühmad on eelkõige 13–30aastased noored,¹⁵ noorsootöötajad, noortevaldkonnas tegutsevate organisatsioonide töötajad ja liikmed;
- spordivaldkonna projektide sihtrühmad on eelkõige spordivaldkonna spetsialistid ja vabatahtlikud, sportlased ja treenerid.

Lisateabe saamiseks igas konkreetses meetmes osalemise tingimuste kohta tutvuge käesoleva juhendi B osaga.

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid

Programmi „Erasmus+“ projekte esitavad ja haldavad osalevad organisatsioonid. Kui projekt valitakse välja, saab taotluse esitanud organisatsioonist programmi „Erasmus+“ toetuse saaja. Toetusesaajad kirjutavad alla toetuslepingule, mis annab neile õiguse saada oma projekti elluviimiseks rahalist toetust (toetuslepinguid ei allkirjastata üksikisikutest osalejatega).

Programmis „Erasmus+“ osalevad organisatsioonid peavad üldjuhul olema asutatud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Osa meetmeid, eelkõige kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noortevaldkonnas, on avatud ka programmivälistest kolmandatest riikidest pärit osalevatele organisatsioonidele.

Üksused, millel vastava siseriikliku õiguse kohaselt puudub juriidilise isiku staatus, saavad erandkorras osaleda, tingimusel et nende esindajatel on õigus võtta nende nimel õiguslikke kohustusi ja pakkuda liidu finantshuvide kaitseks tagatisi, mis on võrdväärsed juriidiliste isikute pakutavate tagatistega.

Konsortsiumi ei tohi kuuluda ELi asutused (v.a Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus).

¹⁵ Vanusepiirang on olenevalt meetme liigist erinev. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi B osaga. Palume arvesse võtta ka järgnevat: vanuse alampiir – osalejad peavad tegevuse alguse kuupäeva seisuga olema nõutud miinimumvanuses;

vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla tegevuse alguse kuupäeva seisuga vanemad kindlaksmääratud maksimumvanusest.

Programmi „Erasmus+“ projektis osalemise konkreetsed tingimused sõltuvad programmi raames toetatava meetme liigist. Üldjoontes on programm avatud kõikidele hariduse, koolituse, noorte või spordi valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele. Mitu meetet on avatud ka teistele tööturul osalejatele.

Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi B osaga.

RAHASTAMISKÕBLIKUD RIIGID

Programmis „Erasmus+“ osalevad ELi liikmesriigid. Kooskõlas programmi „Erasmus+“ käsitleva määruse artikliga 16 on programmiga lisaks liitunud järgmised kolmandad riigid¹⁶:

- Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed: Norra, Island, Liechtenstein;
- ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid; Põhja-Makedoonia Vabariik, Türgi Vabariik ja Serbia Vabariik.

ELi liikmesriike ja eespool nimetatud kolmandaid riike, mis on programmiga liitunud, nimetatakse edaspidi „**ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid**“.

Peale selle saavad kooskõlas määruse artikliga 17 programmi „Erasmus+“ meetmetes osaleda üksused teistest kolmandatest riikidest, mis ei ole programmiga liitunud, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud ja liidu huvides (edaspidi „**programmivälised kolmandad riigid**“).

ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid

Programmi „Erasmus+“ meetmetes võivad täiel määral osaleda järgmised riigid.

Euroopa Liidu (ELi) liikmesriigid ¹⁷			
Belgia	Kreeka	Leedu	Portugal
Bulgaaria	Hispaania	Luksemburg	Rumeenia
Tšehhi Vabariik	Prantsusmaa	Ungari	Sloveenia
Taani	Horvaatia	Malta	Slovakkia
Saksamaa	Itaalia	Madalmaad	Soome

¹⁶Eeldusel, et Euroopa Liit on nende riikidega sõlminud liitumislepingud.

¹⁷ Euroopa Liidu nõukogu otsus (EI) 2021/1764, 5. oktoober 2021, ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, sealhulgas ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelised suhted (otsus ÜMTde, sealhulgas Gröönimaa assotsieerimise kohta) ([EUR-Lex - 32021D1764 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)) artikli 33 lõikele 2 tagab liit, et ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärit või sinna suunduvad üksikisikud ja organisatsioonid saavad programmis „Erasmus+“ osaleda vastavalt programmi eeskirjadele ja selles liikmesriigis kehtivale korrale, mille koosseisu nad kuuluvad. See tähendab, et ülemeremaade ja -territooriumide üksikisikud ning organisatsioonid osalevad programmis ELi liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi staatusega, kusjuures ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik on liikmesriik, millega nad on seotud. Ülemeremaade ja -territooriumide loetelu leiab aadressilt https://ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_et.

Eesti	Küpros	Austria	Rootsi
Iirimaa	Läti	Poola	

Programmiga liitunud kolmandad riigid ¹⁸			
Põhja-Makedoonia	Island	Norra	
Serbia	Liechtenstein	Türgi	

Programmivälised kolmandad riigid

Järgmised riigid võivad osaleda teatavates programmi meetmetes erikriteeriumide või -tingimuste alusel (lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi B osaga). Rahalised vahendid eraldatakse riiklikele organisatsioonidele nende territooriumil (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses). Taotlejad ja osalejad peavad järgima kõiki piiranguid, mille Euroopa Ülemkogu on ELi välisabi suhtes kehtestanud. Taotlused peavad olema kooskõlas ELi üldiste väärtustega, nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, nagu on ette nähtud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2.

Alljärgnevad programmivälised kolmandad riigid on rühmitatud ELi välistegevuse rahastu alla kuuluvate vahendite järgi, st naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“¹⁹ ning ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)²⁰.

Lääne-Balkani riigid (1. piirkond)	Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo, ²¹ Montenegro
Idanaabruse riigid (2. piirkond)	Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Moldova, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses), Valgevene
Vahemere lõunapiirkonna riigid (3. piirkond)²²	Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Liibüa, Maroko, Palestiina, ²³ Süüria, Tuneesia

¹⁸ Eeldusel, et Euroopa Liit on nende riikidega sõlminud liitumislepingud.

¹⁹ ELT L 209, 2021 (europa.eu).

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1529>.

²¹ Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

²² Kõikide käesoleva programmijuhendi kohaselt elluviidavate meetmete suhtes kohaldatakse komisjoni teatise nr 2013/C-205/05 (ELT C 205, 19.7.2013, lk 9–11) sõnastatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, sealhulgas kolmandate isikute suhtes, kes saavad rahalist toetust juhul, kui vastav meede eeldab toetusajaate poolt kolmandatele isikutele antavat rahalist toetust kooskõlas ELi finantsmääruse artikliga 204.

Venemaa Föderatsioon (4. piirkond)	Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses)
5. piirkond Aasia²⁴	Bangladesh, Bhutan, Filipiinid, Hiina, India, Indoneesia, Kambodža, Laos, Malaisia, Maldiivid, Mongoolia, Myanmar/Birma, Nepal, Pakistan, Põhja-Korea, Sri Lanka, Tai ja Vietnam Suure sissetulekuga riigid: Brunei, Hongkong, Jaapan, Korea, Macau, Singapur ja Taiwan
6. piirkond Kesk-Aasia²⁵	Afganistan, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Usbekistan
7. piirkond Lähis-Ida	Iraak, Iraan, Jeemen Suure sissetulekuga riigid: Araabia Ühendemiraadid, Bahrein, Katar, Kuveit, Omaan, Saudi Araabia
8. piirkond Vaikse ookeani piirkond²⁶	Cooki saared, Fidži, Ida-Timor, Kiribati, Marshalli Saared, Mikroneesia, Nauru, Niue, Paapua Uus-Guinea, Palau, Saalomoni Saared, Samoa, Tonga, Tuvalu, Vanuatu Suure sissetulekuga riigid: Austraalia, Uus-Meremaa
9. piirkond Sahara-tagune Aafrika^{27 28}	Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Côte d'Ivoire, Djibouti, Ekvatoriaal-Guinea, Eritrea, Eswatini, Etioopia, Gabon, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Kamerun, Keenia, Kesk-Aafrika Vabariik, Komoorid, Kongo, Kongo Demokraatlik Vabariik, Lesotho, Libeeria, Lõuna-Aafrika, Lõuna-Sudaan, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritaania, Mauritius, Mosambiik, Namiibia, Nigeeria, Niger, Rwanda, Sambia, Sao Tomé ja Príncipe, Seišellid, Senegal, Sierra Leone, Somaalia, Sudaan, Zimbabwe, Tansaania, Togo, Tšaad, Uganda
10. piirkond Ladina-Ameerika	Argentina, Boliivia, Brasiilia, Colombia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Mehhiko, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peruu, Tšiili, Uruguay ja Venezuela
11. piirkond Kariibi piirkond²⁹	Antigua ja Barbuda, Bahama, Barbados, Belize, Dominica, Dominikaani Vabariik, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaica, Kuuba, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent, Suriname ning Trinidad ja Tobago
12. piirkond USA ja Kanada	Ameerika Ühendriigid, Kanada

Alljärgnevad programmivälised kolmandad riigid ei ole välistegevuse rahastuga hõlmatud.

²³ Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

²⁴ Vähim arenenud riigid nende riikide seast on loetletud: [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](#).

²⁵ Vt eespool.

²⁶ Vt eespool.

²⁷ Vt eespool.

²⁸ Rändealase koostöö valdkonnas on olulisemad järgmised programmivälised kolmandad riigid: Burkina-Faso, Burundi, Côte d'Ivoire, Etioopia, Gambia, Guinea, Lõuna-Aafrika, Lõuna-Sudaan, Mali, Mauritaania, Nigeeria, Niger, Senegal, Sudaan.

²⁹ Vähim arenenud riigid nende riikide seast on loetletud: [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](#).

13. piirkond	Andorra, Monaco, San Marino, Vatikani linnriik
14. piirkond	Fääri saared, Šveits, Ühendkuningriik

Lisateabe saamiseks tutvuge programmi meetmete üksikasjaliku kirjeldusega käesoleva juhendi B osas.

Viisade ja elamislubadega seotud nõuded

Programmi „Erasmus+“ projektides osalejatel võib meedet elluviivas ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis viibimiseks vaja olla viisat. Kõik osalevad organisatsioonid vastutavad selle eest, et vajalikud load (lühiki- või pikaajalised viisad või elamisload) hangitakse enne kavandatud meetme algust. Tungivalt soovitatav on taotleda asjaomaseid lube pädevatelt asutustelt juba aegsasti, sest menetlus võib kesta mitu nädalat. Täiendavat nõu ja abi seoses viisade, elamislubade, sotsiaalkindlustuse ja muude küsimustega võib saada riiklikelt büroodelt ja rakendusametilt. Üldist teavet viisade ja elamislubade kohta nii lühiki- kui ka pikaajalise viibimise korral leiab ELi sisserändeportaalil aadressil <https://ec.europa.eu/immigration/>.

B OSA. TEAVE SELLES JUHENDIS KÄSITLETAVATE MEETMETE KOHTA

Selles osas on kõikide programmi „Erasmus+“ juhendis käsitletavate meetmete ja tegevuste kohta esitatud järgmine teave:

- eesmärkide ja oodatava mõju kirjeldus;
- toetatava tegevuse kirjeldus;
- tabelid, milles on esitatud projektiettepanekute hindamisel kasutatavad kriteeriumid;
- lisateave, mis on vajalik hea ettekujutuse saamiseks sellest, mis liiki projekte toetatakse;
- rahastamiseeskirjade kirjeldus.

Enne taotluse esitamist on taotlejatel soovitatav hoolikalt läbi lugeda kogu jaotis meetme kohta, mille alusel nad taotlust soovivad esitada, samuti üldteave programmi prioriteetide, eesmärkide ja põhiosade kohta.

Mis meetmeid selles juhendis tutvustatakse?

Jaotistes „1. põhimeede“, „2. põhimeede“ ja „3. põhimeede“ tutvustatakse alljärgnevatid meetmeid.

1. põhimeede:

- kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noortevaldkonna õpilaste ja töötajate õpirände projektid;
- noorte osalustegevus;
- algatus „DiscoverEU“ – kaasamiseede;
- virtuaalsed vahetused kõrghariduse ja noorte valdkonnas.

2. põhimeede:

- partnerluste loomine koostööks, sealhulgas:
 - koostööpartnerlused;
 - väikepartnerlused;
- tiptaset arendavate partnerluste loomine, sealhulgas:
 - kutsehariduse tiptaseme keskused;
 - programmi „Erasmus+“ algatus „Teacher Academy“;
 - Erasmus Munduse meetmed;
- innovatsioonipartnerlused:
 - innovatsiooniliidud;
 - tulevikku suunatud projektid;
- suutlikkuse suurendamine kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, noorte- ja spordivaldkonnas;
- mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused.

3. põhimeede:

- algatus „Euroopa noored üheskoos“.

Jean Monnet' meetmed:

- Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas;
- Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades.

Peale selle viiakse osa neist meetmetest ellu spetsiaalsete projektikonkursside kaudu, mida haldab Euroopa Komisjon otse või Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet. Lisateabe saamiseks külastage komisjoni ja rakendusameti veebisaiti.

1. PÕHIMEEDE: ÜSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE

Selle põhimeetme raames toetatavatel meetmetelt oodatakse positiivset ja kauakestvat mõju asjaomastele osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka poliitikasüsteemidele, kus selliseid meetmeid kavandatakse.

Õpilaste, üliõpilaste, praktikantide, õpipoiste, täiskasvanud õppijate ja noorte puhul peaks selle põhimeetme raames toetatavatel õpirändetegevustel olema üks või mitu järgmist tulemust:

- paremad õpitulemused;
- suurem tööalane konkurentsivõime ja paremad karjääriväljavaated;
- suurem algatusvõime ja ettevõtlikkus;
- parem omal jõul toimetuleku võime ja kõrgem enesehinnang;
- parem võõrkeeleoskus ja digipädevus;
- suurem kultuuridevaheline teadlikkus;
- aktiivsem osalus ühiskonnas;
- ulatuslikum positiivne suhtlus eri taustaga inimestega;
- suurem teadlikkus Euroopa projektist ja ELi väärtustest;
- suurem motivatsioon osaleda pärast välismaal veedetud õpirändeperioodi (formaalses/mitteformaalses) hariduses või koolituses.

Personali, noorsootöötajate ning hariduse, koolituse ja noorte valdkonnaga seotud spetsialistide puhul peaks õpirändetegevustel olema üks või mitu järgmist tulemust:

- suuremad kutsenõuetega seotud pädevused (õpetamise, koolitamise, noorsootöö jms valdkonnas);
- laiem arusaam hariduse, koolituse või noorsootöö tavadest, poliitikast ja süsteemidest eri riikides;
- suurem suutlikkus käivitada ajakohastamise ja rahvusvahelistumisega seotud muudatusi vastavates haridusorganisatsioonides;
- formaalse ja mitteformaalse hariduse, kutseõppe ning tööturu vastastikuste seoste parem mõistmine;
- töö ja tegevuse parem kvaliteet, mis tuleb kasuks üliõpilastele, praktikantidele, õpipoistele, õpilastele, täiskasvanud õppijatele ning noortele;
- igat laadi mitmekesisuse, nt sotsiaalse, etnilise, keelelise, soolise ja kultuurilise mitmekesisuse, samuti erinevate võimete parem mõistmine ja nendega arvestamine;
- suurem võime arvestada vähemate võimalustega isikute vajadustega;
- suurem toetus õppijate õpirändega seotud tegevusele ja selle propageerimine;
- paremad kutsealase arengu ja karjääri edendamise võimalused;
- parem võõrkeeleoskus ja digipädevus;
- suurem motivatsioon ja rahulolu igapäevatoos.

Osalevate organisatsioonide puhul peaks selle meetme raames toetatavatel tegevustel samuti olema üks või mitu järgmist tulemust:

- suurem suutlikkus tegutseda ELi/rahvusvahelisel tasandil: paremad juhtimisoskused ja rahvusvahelistumise strateegiad; tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega; suurem rahaliste vahendite (muude kui ELi vahendite) eraldamine ELi/rahvusvaheliste projektide korraldamiseks; ELi/rahvusvaheliste projektide kvaliteetsem ettevalmistamine ja elluviimine, seire ning järelmeetmete võtmine;

- innovatiivne ja tõhusam sihtrühmadele suunatud tegevus, nt pakkudes: üliõpilastele, praktikantidele, õpipoistele ja noortele atraktiivsemaid ning nende vajadustele ja ootustele vastavaid programme; paremaid kvalifikatsioone õpetajatele ja koolitajatele; täiustatud protsesse välismaal õppides omandatud pädevuste tunnustamiseks ja valideerimiseks; tulemuslikumat tegevust kohaliku kogukonna heaks, täiustatud meetodeid ja tavasid noorsootöök, et kaasata aktiivselt noori ja/või tegeleda ebasoodsas olukorras olevate rühmadega jne;
- ajakohasem, dünaamilisem, pühendunum ja professionaalsem organisatsioonisisene keskkond, mida iseloomustab: valmidus lõimida igapäevategevusse häid tavasid ja uusi meetodeid; avatus koostoimele teistes sotsiaal-, haridus- ja tööhõivevaldkondades tegutsevate organisatsioonidega; personali kutsealase arengu strateegiline kavandamine vastavalt töötajate individuaalsetele vajadustele ja organisatsiooni eesmärkidele; pidev teabevahetus, teadmussiire ja vajaduse korral saavutuste levitamine, suutlikkus meelitada ligi parimaid üliõpilasi ja akadeemilisi töötajaid kogu maailmast.

Pikas perspektiivis peaksid selle põhimeetme raames toetatavad tuhanded projektid üheskoos avaldama soodsat mõju osalevate riikide haridus-, koolitus- ja noortesüsteemidele, ajendades seeläbi poliitikareforme ja meelitades ligi uusi ressursse õpirände võimaluste pakkumiseks nii Euroopas kui ka mujal.

MIS ON ÕPIRÄNDEPROJEKT?

Hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevad organisatsioonid saavad programmi „Erasmus+“ raames toetust, et viia ellu mitmesuguseid õpirännet edendavaid projekte. Õpirändeprojekti puhul tuleb läbida järgmised etapid:

- **kavandamine** (sealhulgas õpiväljundite ja tegevuse vormide kindlaksmääramine, tööprogrammi ja tegevuste ajakava koostamine);
- **ettevalmistamine** (sealhulgas praktilised korraldused, osalejate väljavalimine, lepingute sõlmimine partnerite ja osalejatega, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist);
- õpirändetegevuse **elluviimine**;
- **järeelmeetmed** (sealhulgas tegevuse hindamine, vajaduse korral osalejate tegevuse käigus saavutatud õpiväljundite valideerimine ja ametlik tunnustamine ning projekti väljundite levitamine ja kasutamine).

Programmi „Erasmus+“ raames pakutava toetuse kõrval on õpirändetegevuses osalejatel võimalus enne välismaale suundumist ja seal viibimise ajal täiendada oma võõrkeeleoskust, sealhulgas pakutakse täiendavat keeletuge kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonna pikaajalises õpirändes osalevatele isikutele. Programmi „Erasmus+“ veebipõhise keeletee teenus annab õpirändetegevuses osalejatele võimaluse hinnata kahe keele valdamise taset ning osaleda oma pädevuse parandamiseks veebipõhistel keelekursustel.

Peale selle on programmi „Erasmus+“ raames võimalik välja töötada õpirändetegevust, millesse kaasatakse erineva taustaga ning eri valdkondades või sotsiaal-majanduslikes sektorites tegutsevaid partnerorganisatsioone (nt üliõpilaste või kutsehariduses ja -õppes osalejate praktika ettevõtetes, vabaühendustes, avalik-õiguslikes asutustes; kooliõpetajate täienduskoostöö äriühingutes või koolituskeskustes; ärieksperimentide loengud või koolitused kõrgkoolides jms).

Kolmas oluline õpirändetegevuse innovatsiooni ja kvaliteediga seotud element on see, et programmis „Erasmus+“ osalevad organisatsioonid saavad võimaluse korraldada õpirändega seotud tegevust laiemas strateegilises raamistikus ja keskpikas perspektiivis. Õpirändeprojekti koordinaator saab viia ühe toetustaotluse kaudu ellu mitu õpirändetegevust, võimaldades paljudel üksikisikutel suunduda eri välisriikidesse. Selle tulemusel saavad taotlejad organisatsioonid programmi „Erasmus+“ alusel töötada oma projekti välja vastavalt osalejate vajadustele, ent samuti kooskõlas organisatsioonisiseste rahvusvahelistumise, suutlikkuse suurendamise ja ajakohastamise plaanidega.

1. põhimeetme suure mõju tagamisel on olulisel kohal akrediteerimissüsteemid. Erasmuse kõrgharidusharta, kõrgharidusvaldkonna konsortsiumi Erasmuse akrediteering ning Erasmuse programmi akrediteeringud kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noorte valdkonnas võimaldavad organisatsioonidel 1. põhimeetme raames järjepidevalt toetust saada ning seeläbi keskenduda pikaajalisematele eesmärkidele ja institutsionaalsele mõjule.

Olenevalt osalejate profiilist toetatakse programmi „Erasmus+“ 1. põhimeetme raames järgmist liiki õpirändeprojekte.

Hariduse ja koolituse valdkonnas:

- üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpirände projekt;
- kutsehariduses ja -õppes osalejate ja töötajate õpirände projekt;
- kooliõpilaste ja -töötajate õpirände projekt;
- täiskasvanuhariduses osalejate ja töötajate õpirände projekt.

Noortevaldkonnas:

- noorte õpirände projektid – noortevahetused;
- noorsootöötajate õpirände projektid;
- noorte osalustegevus;
- algatuse „DiscoverEU“ kaasamiseede.

Järgmistes jaotistes on esitatud üksikasjalik teave iga õpirändeprojektide liigi suhtes kohaldatavate kriteeriumide ja tingimuste kohta.

ÜLIÕPILASTE JA KÕRGGKOOIIDE TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

Selle kõrgharidusvaldkonna õpirände meetmega toetatakse üliõpilaste füüsilist ja põimitud õpirännet olenemata erialast ja õppetasandist (lühike õppetsükkel, bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe). Üliõpilased saavad välismaal õppida partnerkõrgkoolis või läbida praktika ettevõttes, uurimisinstituudis, laboris, organisatsioonis või muus asjakohases töökeskkonnas. Samuti saavad üliõpilased kombineerida välismaal läbitud õppeperioode praktikaga; see võimaldab veelgi tõhustada õpiväljundeid ja soodustab valdkonnaülest oskuste arengut. Ehkki üliõpilasi julgustatakse osalema eeskätt pikaajalises füüsilises õpirändes, tunnistatakse selle meetme puhul vajadust pakkuda kestuse mõttes paindlikumaid füüsilise õpirände võimalusi, et kõigil üliõpilastel oleks programmile juurdepääs, olenemata nende taustast, asjaoludest ja erialast.

Samuti innustatakse selle meetmega kõrgkoolide õppejõude ja haldustöötajaid võtma osa täienduskoolitusest välismaal ning julgustatakse ettevõtete töötajaid õpetama ja koolitama üliõpilasi või töötajaid kõrgkoolides. See tegevus võib hõlmata nii õpetamist kui ka koolitusperioode (nt töövarjutamine, vaatlusperioodid, koolituskursused).

Peale selle toetatakse selle meetmega põimitud intensiivprogramme, mis võimaldavad kõrgkoolidel koostöös välja töötada põimitud õpirände õppekavasid ning tegevusi nii üliõpilastele kui ka akadeemilistele ja haldustöötajatele.

MEETME EESMÄRGID

Selle meetme eesmärk on aidata kaasa ülemaailmse haardega Euroopa haridusruumi loomisele ning tugevdada kõrghariduse ja teadusuuringute valdkonna vastastikust seost.

Samuti püütakse meetmega edendada tööalast konkurentsivõimet, sotsiaalset kaasatust, kodanikuosalust, innovatsiooni ja keskkonnasäästlikkust nii Euroopas kui ka mujal, pakkudes kõikidele üliõpilastele – olenemata erialast ja õppetasandist – võimalust õppida oma õpingute raames välismaal või osaleda välismaal praktikas. Meetme eesmärk on:

- tutvustada üliõpilastele erinevaid seisukohti, teadmisi, õpetamis- ja uurimismeetodeid ning töötavasid nende erialal Euroopa ja rahvusvahelises kontekstis;
- arendada valdkonnaülest oskusi, nagu suhtlus- ja keeleoskus, kriitiline mõtlemine, probleemide lahendamise oskus, kultuuridevahelised ja uurimisoskused;
- arendada tulevikku suunatud oskusi, näiteks digi- ja roheoskused, mis võimaldavad neil toime tulla probleemidega nii praegu kui ka edaspidi;
- soodustada isiklikku arengut, näiteks arendada võimet kohaneda uute olukordadega ja suurendada enesekindlust.

Samuti on eesmärk pakkuda töötajatele – sealhulgas ettevõtete töötajatele – võimalust osana kutsealasest arengust õpetada või osaleda koolitusel välismaal, et

- jagada oma oskusteavet;
- omandada kogemusi uutes õpetamiskeskondades;
- omandada uusi innovatiivseid pedagoogilisi ja õppekava koostamisega seotud oskusi, samuti digioskusi;
- suhelda kolleegidega välismaal, et kavandada ühistegevust programmi eesmärkide saavutamiseks;
- vahetada häid tavasid ja soodustada kõrgkoolide koostööd;
- valmistada üliõpilasi paremini ette tööeluks.

Peale selle püütakse soodustada riikide- ja erialadevaheliste õppekavade koostamist ning ka innovatiivsete õpi- ja õpetamismeetodite väljatöötamist, sealhulgas veebipõhine koostöö, uurimispõhine õpe ja konkreetsetele ühiskondlikele ülesannetele suunatud probleemipõhised lähenemisviisid.

KUIDAS KASUTADA PROGRAMMI „ERASMUS+“ KÕRGHARIDUSVALDKONNA ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

Organisatsiooni eraldiseisev akrediteering– Erasmuse kõrgharidusharta

Kõrgkoolidele peab olema omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering (ECHE)³⁰ enne, kui nad esitavad vastavale programmi „Erasmus+“ riiklikule büroole õpirändeprojekti taotluse. Kirjutades alla Erasmuse kõrgharidushartale, kohustuvad kõrgkoolid pakkuma õpirändeprojektides osalejatele kogu vajalikku tuge, sh keelelist ettevalmistust. Nende toetamiseks pakutakse kogu õpirändetegevuse puhul veebipõhist keeletuge. Euroopa Komisjon pakub neid teenuseid rahastamiskõlblikele osalejatele selleks, et nad saaksid parandada võõrkeeleoskust enne ja/või pärast õpirändele suundumist.

Muude Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtete järgimise kõrval peab kõrgkool tagama, et õppimise ja õpetamise eesmärgil ette võetav õpiränne toimuks üksnes kõrgkoolide vahel eelnevalt sõlmitud lepingu raamistikus ning et tulevasi osalejaid valitakse ja õpirändetoetusi antakse õiglasel, läbipaistval, sidusal ja dokumenteeritud viisil kooskõlas riikliku bürooga sõlmitud toetuslepingus sätestatuga. Selliseid õiglasid ja läbipaistvaid menetlusi tuleb rakendada kõigis õpirände etappides ning osalejate teabenõuetele/kaebustele vastamisel. Kõrgkool peab tagama, et ainepunktide omandamisega seotud õpirändeperioodi (lühiajaline õpiränne) eest ei võetaks tasu ning et õpirändele saabuvatelt üliõpilastelt ei võetaks õppemaksu ega tasu registreerimise, eksamite, laboriruumidele ega raamatukogule juurdepääsu eest. Pärast õpirännet peab kõrgkool samuti automaatselt ja täielikult tunnustama välismaal veedetud õppeperioodi väljundeid.

Erasmuse kõrgharidushartat täiendavad harta suunised,³¹ millest kõrgkoolid saavad juhendada harta põhimõtete rakendamisel. Kõrgkoolid peavad hartast ja seda toetavatest suunistest nõuetekohaselt kinni pidama kõigi selliste meetmete elluviimisel, mille korral on kõnealune akrediteering nõutav. Sel eesmärgil on kättesaadavaks tehtud Euroopa kõrgharidusharta enesehindamisvahend,³² mille abil kõrgkoolid saavad hinnata oma tulemuslikkust Euroopa kõrgharidusharta põhimõtete järgimisel ja teha kindlaks parandamist vajavad valdkonnad. Samuti saavad nad soovitusi edasiseks arenguks.

Ehkki programmivälistes kolmandates riikides asuvad kõrgkoolid Erasmuse kõrgharidushartale alla kirjutada ei saa, peavad nad järgima harta põhimõtteid. Seepärast tuleb rahvusvahelise õpirände kõrgkoolidevahelises lepingus sõnaselgelt käsitleda selliseid küsimusi nagu õiglane ja läbipaistev osalejate valik, õpiväljundite tunnustamine ning vajalik tugi õpirändeprojektides osalejatele.

Rühmaviisiline akrediteering – kõrgharidusvaldkonna õpirändekonsortsiumide Erasmuse akrediteering

Kõrgharidusvaldkonna õpirändeprojekti taotlusi võivad lisaks eraldiseisvatele kõrgkoolidele esitada kõrgkoolide rühmad. Seda rühma nimetatakse õpirändekonsortsiumiks.

³⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_et.

³¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_et.

³² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/eche/start_et.

ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuval organisatsioonil, kes taotleb programmist „Erasmus+“ toetust õpirändekonsortsiumi nimel, peab olema kehtiv kõrgharidusvaldkonna konsortsiumi akrediteering. Selle akrediteeringu annab sama riiklik büroo, kes hindab kõrgharidusvaldkonna õpirändeprojekti rahastamise taotlust. Akrediteerimistaotluse ja õpirändeprojektide toetustaotluse võib esitada sama projektikonkursi raames. Õpirändeprojektidega seotud toetust antakse siiski vaid nendele kõrgkoolide ja organisatsioonide rühmadele, kes läbivad edukalt akrediteerimisprotsessi. Konsortsiumi akrediteeringu saamiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITEERIUMID

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid	<p>Kõrgharidusvaldkonna õpirändekonsortsium võib koosneda järgmistest osalevatest organisatsioonidest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kõrgkoolid, kellel on kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta; ▪ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. <p>Iga osalev organisatsioon peab olema asutatud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Õpirändekonsortsium ei tohi olla asutatud programmivälises kolmandas riigis.</p>
Kes võib esitada taotluse?	Iga rahastamiskõlblik osalev organisatsioon võib tegutseda koordinaatorina ja esitada taotluse kõikide konsortsiumi kaasatud organisatsioonide nimel.
Osalevate organisatsioonide arv	<p>Õpirändekonsortsiumi peab kuuluma vähemalt kolm rahastamiskõlblikku osalevat organisatsiooni, kellest kaks peavad olema saatvad kõrgkoolid.</p> <p>Konsortsiumi akrediteeringu taotlemisel tuleb ära märkida kõik õpirändekonsortsiumi liikmesorganisatsioonid.</p>
Konsortsiumi akrediteeringu kehtivus	Kogu programmiperiood.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotleb organisatsioon on asutatud.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma akrediteerimistaotluse hiljemalt 23. veebruaril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima sama aasta või järgnevat aastate 1. juunist.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.

Hindamiskriteeriumid

Akrediteerimistaotlust hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel.

Konsortsiumi asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: <ul style="list-style-type: none"> - meetme eesmärged; - konsortsiumis osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ning eesmärged.
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektiettepaneku sobivus selleks, et <ul style="list-style-type: none"> - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpiväljundeid; - tugevdada konsortsiumis osalevate organisatsioonide suutlikkust ja rahvusvahelist haaret; - pakkuda ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida kõrgkoolid ei suudaks saavutada eraldi tegutsedes.
<p>Konsortsiumi koosseisu ja koostöökorralduse kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none"> - kas konsortsiumis on saavutatud sobiv koostus saatvatest kõrgkoolidest ja vajaduse korral muid sotsiaal-majanduslikke sektoreid esindavatest osalevatest organisatsioonidest, kellel on sellised omadused, kogemused ja oskusteave, mis on vajalikud selleks, et saavutada edukalt tulemused projekti kõikide aspektide puhul; - konsortsiumi koordinaatori varasemad kogemused seoses konsortsiumi või sarnast liiki projekti juhtimisega; - rollide, vastutuse ja ülesannete/ressursside selge jaotus ning see, mil määral väljendab see kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalust; - mil määral on ülesanded/ressursid koondatud ja jagatud; - vastutusalade selgus lepingu ja finantsjuhtimisega seotud küsimuste puhul; - mil määral kaasab konsortsium meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone.
<p>Konsortsiumi tegevuse ülesehituse ja elluviimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Õpirändeprojekti kõikide etappide (ettevalmistused, õpirändetegevuse elluviimine ja järelmeetmed) selgus, täielikkus ja kvaliteet; ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite (nt vastuvõtivate organisatsioonide leidmine, osalejate kokkuviiimine, teavitamine, keeletugi ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud tugi, seire) kvaliteet; ▪ osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö, koordineerimise ning teabevahetuse kvaliteet; ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite järjepidev kasutamine; ▪ kui see on asjakohane, õpirändetegevuses osalejate väljavalimise ja vähemate võimalustega isikute õpirändetegevuses osalemise edendamise seotud meetmete sobivus.
<p>Mõju ja tulemuste levitamine (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsortsiumi juhitavate tegevuste tulemuste hindamiseks võetavate meetmete kvaliteet. ▪ Projekti võimalik mõju:

	<ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; - muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele institutsioonilisel, kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või rahvusvahelisel tasandil. ▪ Nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada konsortsiumi juhivate tegevuste tulemusi osalevate organisatsioonide ja partnerite seas ning laiemalt.
--	--

Akrediteerimist kaalutakse üksnes selliste ettepanekute korral, mis koguvad kokku vähemalt 60 punkti. Veelgi enam, need peavad koguma vähemalt poole maksimaalsest punktisummast iga toetuse määramise kriteeriumi kohta.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Taotlev organisatsioon esitab taotluse õpirändeprojekti toetuse saamiseks, allkirjastab toetuslepingu ning juhib toetuslepingu täitmist ja vastavat aruandlust. Taotlev organisatsioon peab olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis ning sellel peab olema kehtiv kõrgharidusvaldkonna akrediteering. Organisatsioon võib esitada taotluse kas eraldi (selleks on vajalik Euroopa kõrgharidusharta) või õpirändekonsortsiumi nimel (selleks on vajalik konsortsiumi akrediteering).

Õpirändeprojekti on organisatsioonidel järgmised rollid ja ülesanded.

- Saatev organisatsioon vastutab üliõpilaste/töötajate väljavalimise ja nende välismaale saatmise eest. See hõlmab ka õpirändeperioodi toetuste maksmist (ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides), ettevalmistusi, seiret ja automaatset tunnustamist.
- Vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on võtta välismaalt saabuvad üliõpilased/töötajad vastu ja pakkuda neile õppe-/praktika- või koolitusprogrammi või saada osa nende õpetamistegevusest. See hõlmab ka toetuste maksmist (programmivälistest kolmandatest riikidest pärit üliõpilastele).
- Vahendav organisatsioon on organisatsioon, mis tegutseb ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmanda riigi tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas. See organisatsioon võib olla õpirändekonsortsiumi liige, kuid ei ole saatev organisatsioon. Kõnealuse organisatsiooni roll võib olla jagada ja hõlbustada saatvate kõrgkoolide haldusmenetlusi ning aidata seoses pakutavate praktikavõimalustega sobitada õpilaste profiile paremini ettevõtjate vajadustega ja valmistada osalejaid ühiselt ette.

Saatev ja vastuvõttev organisatsioon koos üliõpilaste/töötajatega peavad kokku leppima üliõpilaste tegevuses (sõlmima õppelepingu) või töötajate tegevuses (sõlmima õpirändelepingu) enne õpirändeperioodi algust. Nendes lepingutes määratakse kindlaks välismaal veedetava õpirändeperioodi sisu ja täpsustatakse iga lepinguosalise ametliku tunnustamise nõudeid. Toetuslepingus sätestatakse õigused ja kohustused. Kui tegevuses lepivad kokku kaks kõrgkooli (üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil, sh põimitud õpiränne, ja töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil), tuleb enne vahetuste algust sõlmida leping saatva ja vastuvõtva asutuse vahel.

Õpirändeprojekti kavandades tuleb tugevdada alljärgnevaid horisontaalseid mõõtmeid.

HORISONTAALSED MÕÕTMED

Kaasamine ja mitmekesisus kõrgharidusvaldkonna õpirändes

Selleks et teha juurdepääs üliõpilaste ja töötajate õpirändele võimalikult hõlpsaks, peavad kõrgkoolid kooskõlas Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtetega tagama võrdse ja õiglase juurdepääsu ning võimalused praegustele ja võimalikele osalejatele, olenemata nende taustast. See tähendab, et kaasata tuleb vähemate võimalustega osalejaid, näiteks füüsilise haiguse, vaimse tervise häire ja muude terviseprobleemidega inimesed, lapsevanematest üliõpilased, töötavad või tippsportlasest üliõpilased ning kõigi õpirändeprojektides alaesindatud erialade üliõpilased. Selle põhimõtte järgimiseks on oluline kehtestada sellised sisemised valikumenetlused, milles võetakse arvesse võrdseid võimalusi ja kaasatust ning hinnatakse taotlejate saavutusi ja motiveeritust terviklikul viisil. Peale selle innustatakse kõrgkooli töötama välja integreeritud õpirände võimalusi, näiteks lõimides need õppekavadesse, et soodustada kõikide erialade üliõpilaste osalust. Sellega seoses võib kasu olla põimitud õpirände võimalustest, mis võivad mõnele üksikisikule või üliõpilaste rühmale sobida paremini. Seda silmas pidades on kaasamise ja mitmekesisuse seisukohast kasulik, kui kõrgkoolis on olemas kaasamisküsimustega tegelev ametnik, kes võib näiteks aidata suurendada teadlikkust, töötada välja teabevahetus- ja teavitustrateegiaid, tagada asjaomaste kolleegidega koostöös piisava toe õpirändeperioodi kestel ning aidata hõlbustada kaasamise ja mitmekesisuse valdkonna oskusteabega asjaomaste töötajate koostööd asutuses.

Keskkonnasäästlikkus ja keskkonnahoidlikud tavad kõrgharidusvaldkonna õpirändes

Kooskõlas Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtetega peavad kõrgkoolid edendama kõikides programmiga seotud tegevustes keskkonnasõbralikke tavasid. See tähendab õpirände jaoks säästvate transpordivahendite kasutamise edendamist, aktiivsete meetmete võtmist selleks, et korraldada programmi „Erasmus+“ raames toimuva õpirändega seotud üritusi, konverentse ja kohtumisi keskkonnasõbralikumal viisil, ning paberikandjapõhiste haldusprotsesside asendamist digitaalsete protsessidega (kooskõlas Euroopa üliõpilaspileti algatuse normide ja ajakavaga). Samuti peaksid kõrgkoolid suurendama kõigi osalejate teadlikkust mitmesugustest meetmetest, mida nad saavad välismaal viibides võtta oma CO₂ jalajälje ja keskkonnajalajälje vähendamiseks seoses õpirändega, ning jälgima üliõpilaste ja töötajate õpirände keskkonnasäästlikkuse suurendamiseks tehtavaid edusamme.

Digipööre ning digiõpe ja -oskused kõrgharidusvaldkonna õpirändes

Kooskõlas Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtetega peaksid kõrgkoolid üliõpilaste õpirände haldamiseks kasutusele võtma digitaalsed lahendused, järgides Euroopa üliõpilaspileti algatuse tehnilisi norme. See tähendab, et programmis osalevad kõrgkoolid peavad ühendama oma süsteemi paberivaba Erasmuse programmi võrku, et vahetada õpirändega seotud andmeid ning hallata veebipõhiseid õppelepinguid ja digitaalseid kõrgkoolidevahelisi lepinguid, kui vastavad funktsioonid kasutusele võetakse³³. Õpirände digitaalse haldamise kasutuselevõtuks saavad kõrgkoolid kasutada oma korraldustoetuse vahendeid. Asutused peaksid edendama põimitud õpirännet ehk füüsilise ja virtuaalse komponendi ühitamist asutuses, et pakkuda paindlikumaid õpirände võimalusi, täiendada õpiväljundeid ning suurendada füüsilise õpirände mõju. Põimitud õpirände puhul peavad kõrgkoolid tagama tegevuse kvaliteedi ning põimitud õpirändes, sealhulgas selle virtuaalses osas osalemise ametliku tunnustamise. Samuti peaksid asutused suurendama üliõpilaste ja töötajate teadlikkust programmi raames pakutavatest võimalustest omandada ja arendada asjaomaseid digioskusi kõigil erialadel, sealhulgas digiteemalise praktika kaudu, mis võimaldab üliõpilastel ja äsjalõpetanutel arendada või

³³ Euroopa Komisjon töötab praegu välja ajakava digitehnoloogiale üleminekuks rahvusvahelise õpirände haldamisel ning sellest teatatakse hilisemas etapis.

omandada digioskusi³⁴. Digioskuste koolituskursustest võib kasu olla ka õpetajatele ja haldustöötajatele, sest see võimaldab neil omandada asjakohaseid digioskusi, et kasutada digitaaltehnooloogiat kursustel ja haldustegevuses.

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Üliõpilaste õpiränne

Üliõpilaste õpiränne võib toimuda ükskõik mis erialal ja õppetasandil (lühike õppetsükkel / bakalaureuse-/magistri-/doktoriõpe). Selleks et tagada kvaliteetsed õpirändega seotud tegevused, millele oleks üliõpilastele võimalikult suur mõju, peab tegevus vastama üliõpilase kraadiõppe ja isikliku arengu vajadustele.

Üliõpilased võivad osaleda alljärgnevas tegevuses.

- **Õppeperiood** välismaal partnerkõrgkoolis. Välismaal veedetav õppeperiood peab moodustama osa üliõpilase kraadiõppeprogrammist ükskõik mis õppetasandil. Õppeperiood välismaal võib hõlmata ka praktikaperioodi. Selline kombineerimine tagab välismaal omandatud akadeemilise ja erialase kogemuse koostoime.
- **Praktika** (õppepraktika) välismaal mõnes ettevõttes, uurimisinstituudis, laboris, organisatsioonis või muus asjakohases töökeskkonnas. Välismaal läbitavat praktikat toetatakse nii õpingute ajal (olenemata õppetasandist) kui ka vahetult pärast õpingute lõpetamist. See hõlmab ka õpetajapraktikat õpetajaks õppijatele ning üliõpilaste ja doktorantide uurimispraktikat ükskõik mis asjaomasel uurimisasutuses. Selleks et suurendada koostoimet programmiga „Euroopa horisont“, võib kõnealune õpiränne toimuda ka programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate teadusprojektide raames, ent seejuures tuleb täielikult järgida ELi vahenditest toeltrahastamise vältimise põhimõtet. Kui vähegi võimalik, peaks praktika olema üliõpilase õppeprogrammi lahutamatu osa.

- **Doktorantide õpiränne**

Selleks et paremini täita doktorantide mitmesuguseid õpi- ja koolitusvajadusi ning tagada kõrgharidustöötaja staatusega isikutega võrdsed võimalused, saavad doktorandid ja hiljuti doktorikraadi omandanud isikud³⁵ osaleda lühiviisi pikaajalises füüsilises õpirändes või praktikas välismaal. Füüsilisele õpirändele on soovitatav lisada virtuaalne osa.

- **Põimitud õpiränne**

Välismaal läbitav õppeperiood või praktika (sh doktorantide õpiränne) võib olenemata kestusest igal juhul toimuda **põimitud õpirände** vormis. Põimitud õpiränne hõlmab füüsilist õpirännet, millele lisatakse virtuaalne osa, et soodustada koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Näiteks saavad õppijad eri riikidest ja erialadelt virtuaalse õpirände kaudu osaleda veebikursustel või teha rühmades ja individuaalselt ülesandeid, mida omakorda tunnustatakse osana nende õpingutest.

³⁴ Üliõpilase praktika loetakse digioskuste praktikaks juhul, kui praktikant tegeleb selle käigus ühe või mitme alljärgneva tegevusega: digiturundus (nt sotsiaalmeediahaldus, veebianalüütika); graafiline, mehaaniline või arhitektuuriline digidisain; mobiilirakenduste, tarkvara või veebisaitide arendus, skriptide kirjutamine; IT-süsteemide installimine ja võrkude paigaldamine, hooldus ja haldus; küberturvalisus; andmeanalüütika, andmekaeve ja andmete visualiseerimine; programmeerimine, robootika ja tehisintellekti rakenduste arendamine; üldine kasutajatugi, tellimuste täitmine, andmesisestus või kantselite töö selle kategooria alla ei kuulu.

³⁵ Hiljuti doktorikraadi omandanud isikud võivad praktikal osaleda samadel tingimustel nagu teised äsjalõpetanud isikud (12 kuu jooksul alates lõpetamisest). Nende riikide puhul, kus äsjalõpetanud peavad astuma kohustuslikku sõjaväe- või tsiviilteenistusse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi nimetatud teenistuse kestuse võrra.

Kõik üliõpilased saavad põimitud õpirändes osaleda ka **põimitud intensiivprogrammi** kaudu, kui täidetud on käesolevas juhendis põimitud intensiivprogrammide puhul kirjeldatud rahastamiskõlblikkuse erikriteeriumid.

Need üliõpilased (lühike õppetsükkel / bakalaureuse-/magistriõpe), kellel ei ole võimalik osaleda pikaajalises füüsilises õpirändes või praktikas, näiteks seoses oma erialaga või seetõttu, et neil on vähem võimalusi osalemiseks, saavad samuti valida kohustuslikku virtuaalset osa hõlmava lühiajalise füüsilise õpirände.

- **Töötajate õpiränne**

Töötajate õpirändes võivad osaleda kõik kõrgharidustöötajad või väljastpoolt kõrgkooli õpetama kutsutud töötajad. Selleks et tagada kvaliteetsed õpirändega seotud tegevused, millel oleks võimalikult suur mõju, peab tegevus olema seotud töötajate kutsealase arenguga ning vastama nende õpi- ja isikliku arengu vajadustele.

Töötajad võivad osaleda alljärgnevas tegevuses.

- **Õpetamisperiood** välismaal partnerkõrgkoolis. Õpetamisperioodi jooksul saavad kõrgkoolide õppejõud või ettevõtete töötajad võimaluse õpetada partnerkõrgkoolis välismaal. Õpetamisega seotud töötajate õpirännet on võimalik rakendada iga eriala puhul.
- **Koolitusperiood** välismaal partnerkõrgkoolis, ettevõttes või muus asjakohases töökeskkonnas. Koolitusperiood välismaal võimaldab kõrgkoolide töötajatel osaleda seal koolitustegevuses, mis on seotud nende igapäevatööga kõrgkoolis. Tegevus võib toimuda koolitusürituste (v.a konverentsid) või töövarju- ja vaatlusperioodide vormis.

Välismaal veedetava õpirändeperioodi vältel võib õpetamis- ja koolitustegevusi põimida. Välismaal veedetav õpetamis- või koolitusperiood võib toimuda **põimitud õpirände** kujul.

Põimitud intensiivprogrammid

Tegemist on lühiajaliste telefonogrammidega, milles kasutatakse innovatiivseid õpi- ja õpetamise meetodeid, sealhulgas veebipõhist koostööd. Programmid võivad hõlmata probleemipõhist õpet, mille puhul riikide- ja erialadevahelised rühmad teevad koostööd konkreetsete probleemide lahendamiseks, näiteks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkidega seotud probleemid või piirkondades, linnades või äriühingutes kindlaks tehtud ühiskondlikud väljakutsed. Võrreldes osalevates kõrgkoolides pakutavate olemasolevate kursuste või koolitustegevustega peab intensiivistanuil olema lisaväärtus ning tegemist võib olla mitmeaastase programmiga. Põimitud intensiivprogrammide eesmärk on jõuda kõigi üliõpilasteni, olenemata nende taustast, erialast ja õppetasandist ning need võimaldavad füüsilise ja virtuaalse õpirände ühendamise teel uusi paindlikumaid õpirände võimalusi.

Sõrgkoolidel on võimalus koostöös korraldada üliõpilastele ja töötajatele suunatud lühiajalisi põimitud intensiivprogramme, mis hõlmavad õpet, õpetamist ja koolitust. Nende põimitud intensiivprogrammide ajal viibivad üliõpilaste või õppivate töötajate rühmad lühikest aega välismaal ning peavad lisaks sellele läbima kohustusliku virtuaalse osa, mis võimaldab koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Virtuaalne osa peab võimaldama õppijatel teha veebis rühmades ja samaaegselt konkreetseid põimitud intensiivprogrammi lõimitud ülesandeid, mida arvestatakse üldiste õpiväljundite puhul.

Peale selle võivad põimitud intensiivprogrammid olla avatud partnerlusväliste kõrgkoolide üliõpilastele ja töötajatele. Põimitud intensiivprogrammid aitavad suurendada suutlikkust innovatiivsete õpetamis- ja õpitavade väljakujundamiseks ja rakendamiseks osalevates kõrgkoolides.

PROGRAMMIVÄLISEID KOLMANDAID RIIKE HÕLMAV RAHVUSVAHELINE ÕPIRÄNNE

Kõrgharidusvaldkonna õpirände meetme põhieesmärk on toetada Euroopa mõõtmega õpirännet ehk õpirännet ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide vahel. Peale selle toetatakse meetme raames ka rahvusvahelist mõõdet – selleks on ette nähtud kaks tegevussuunda õpirändeks, mis hõlmab programmiväliseid kolmandaid riike kogu maailmast. Ühe tegevussuunaga toetatakse õpirännet kõigisse programmivälisesse kolmandatesse riikidesse (1.–14. piirkonna riigid³⁶), ning seda rahastatakse ELi sisepoliitika rahalistest vahenditest³⁷. Teise tegevussuunaga toetatakse õpirännet programmivälisesse kolmandatesse riikidesse ning nendest riikidest (v.a 13. ja 14. piirkonna riigid) ning seda rahastatakse ELi välistegevuse rahastust (vt jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“ käesoleva juhendi A osas).

Nendel kahel rahvusvahelise õpirände tegevussuunal on erinevad, ent vastastikku täiendavad eesmärgid, mis põhinevad vastavate rahastamisallikate poliitikaprioriteetidel.

Sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatav väljapoole suunatud rahvusvaheline õpiränne. Tähelepanu keskmes on ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asuvate kõrgkoolide üliõpilaste ja töötajate tulevikku suunatud ja muude asjaomaste oskuste arendamine. Rahvusvahelist õpirännet programmivälisesse riikidesse rahastatakse õpirändeprojektidele eraldatud toetusest. Toetusesaajad võivad eraldada kuni 20 % neile viimati antud toetuse summast väljapoole suunatud õpirändeks programmivälisesse riikidesse kogu maailmast (1.–14. piirkonna riigid). Nende võimaluste eesmärk on innustada ELi liikmesriikide või programmiga liitunud kolmandate riikide organisatsioone välja töötama väljapoole suunatud õpirände tegevusi mitme programmivälise kolmanda riigiga ning nende geograafiline ulatus peaks olema võimalikult suur.

Välispoliitika rahalistest vahenditest toetatav väljapoole suunatud ja sissetulev rahvusvaheline õpiränne. Selle meetme puhul juhindutakse ELi välispoliitika prioriteetidest ning seega on 12 rahastamiskõlbliku piirkonna (1.–12. piirkonna riigid) koostöökis kindlaks määratud teatavad eesmärgid ja eeskirjad, mis on esitatud allpool jaotises „Lisateave välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirändeprojektide kohta“.

Selle meetme all kirjeldatavad rahvusvahelise õpirände tegevused kehtivad mõlema tegevussuuna puhul, kui ei ole sätestatud teisiti.

ÕPIRÄNDEPROJEKTI JAOKS TOETUSE TAOTLEMISE JA PROJEKTI RAKENDAMISE KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid

Kõrgharidusvaldkonna õpirändeprojekti puhul peavad programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks olema täidetud alljärgnevad ametlikud kriteeriumid. Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid on seotud projektidele esitatavate üldnõuetega; järgmistes jaotistes loetletud erikriteeriumid on aga seotud konkreetsete tegevuste elluviimist käsitlevate nõuetega.

³⁶ Piirkonnad on kindlaks määratud käesoleva juhendi A osa jaotises „Rahastamiskõlblikud riigid“.

³⁷ ELi eelarve rubriik 2 – „Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused“.

<p>Rahastamiskõlblikud tegevused</p>	<p>Kõrgkoolid võivad ellu viia üht või mitut järgmistest tegevustest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil; ▪ üliõpilaste õpiränne praktika eesmärgil; ▪ töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil; ▪ töötajate õpiränne koolituse eesmärgil; ▪ põimitud intensiivprogrammid (v.a välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirändeprojektide puhul). <p>Rahastamiskõlblikud õpirändevood:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatavad õpirändeprojektid: ELi liikmesriikidest ja programmiga liitunud kolmandatest riikidest ükskõik mis riiki maailmas (ELi liikmesriigid, programmiga liitunud kolmandad riigid ja 1.–14. piirkonda kuuluvad programmivälised kolmandad riigid); ▪ välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavad õpirändeprojektid: ELi liikmesriikide või programmiga liitunud kolmandate riikide ning programmiväliste kolmandate riikide vahel (v.a 13. ja 14. piirkonna riigid).
<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Toetust võivad taotleda järgmiste akrediteeringutega organisatsioonid.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Taotlus eraldiseisva kõrgkoolina: ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud kõrgkoolid, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering. ▪ Taotlus õpirändekonsortsiumina: ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud organisatsioonid, kes koordineerivad kõrgharidusvaldkonna õpirändekonsortsiumide Erasmuse akrediteeringuga konsortsiumi. Organisatsioonid, kellele ei ole kehtivat konsortsiumi akrediteeringut, saavad seda akrediteeringut taotleda sama projektikonkursi raames õpirändeprojekti toetust taotleva õpirändekonsortsiumi nimel või mõnel varasemal projektikonkursil osalenud õpirändekonsortsiumi nimel. Kõikidel osalevatel ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide kõrgkoolidel peab olema Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering. Organisatsiooni õpirändeprojekt on rahastamiskõlblik üksnes juhul, kui tema konsortsiumi akrediteeringu taotlus rahuldatakse. <p>Üliõpilased ja kõrgharidustöötajad ei saa taotleda toetust otse; õpirändega seotud tegevuses ja põimitud intensiivprogrammides osalejate valikukriteeriumid määrab kindlaks kõrgkool, kus osalejad õpivad või töötavad.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud riigid</p>	<p>Tegevuses osalemine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ELi liikmesriigid või programmiga liitunud kolmandad riigid; ▪ programmivälised kolmandad riigid (võimalikud tingimused välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirändeprojektide puhul on esitatud käesolevat meedet käsitlevas jaotises „Lisateave välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirändeprojektide kohta“ ja jaotises „Rahastamiskõlblikud riigid“ A osas).

<p>Osalevate organisatsioonide arv</p>	<p>Taotlusvormil saab märkida ühe organisatsiooni (taotleja). See on kas ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud individuaalne kõrgkool või õpirändekonsortsiumi koordinaator.</p> <p>Õpirändeprojekti elluviimisel peavad kaasa lööma vähemalt kaks organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon). Välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavates õpirändeprojektides peab osalema vähemalt üks organisatsioon programmivälisest kolmandast riigist.</p> <p>Sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatavates õpirändeprojektides toimuvate põimitud intensiivprogrammide puhul peab projekti elluviimise ajal põimitud intensiivprogrammi korraldamisel lisaks taotlejale (taotlev kõrgkool või taotlevasse õpirändekonsortsiumisse kuuluv kõrgkool) osalema vähemalt kaks kõrgkooli kahest teisest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>Sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatavad õpirändeprojektid: 26 kuud. Välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavad õpirändeprojektid: 24 või 36 kuud.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 23. veebruaril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) nii sisepoliitika rahalistest vahenditest rahastatavate projektide puhul, mida hakatakse ellu viima sama aasta 1. juunil, kui ka välispoliitika rahalistest vahenditest rahastatavate projektide puhul, mida hakatakse ellu viima sama aasta 1. augustil.</p>
<p>Kuidas esitada taotlus?</p>	<p>Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.</p>
<p>Muud nõutavad kriteeriumid</p>	<p>Kõrgkool võib riikliku büroo kaudu toetust taotleda kahel viisil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • otse eraldiseisva kõrgkoolina; • õpirändekonsortsiumi koordinaatorina/liikmena. <p>Kõrgkool võib esitada igas valikuvoorus vaid ühe taotluse õpirändeprojekti kohta kas eraldi ja/või konsortsiumi koordineeriva kõrgkoolina. Kõrgkool võib siiski kuuluda mitmesse samal ajal toetust taotlevasse õpirändekonsortsiumi või koordineerida nende tegevust.</p> <p>Mõlemat varianti (individuaalne taotlus ja konsortsiumi taotlus) võib kasutada ühel ajal. Kui samal õppeaastal kasutatakse mõlemat rahastuse taotlemise varianti, vastutab kõrgkool siiski osaleja topeltrahastamise vältimise eest.</p> <p>Õpirändeprojektis tuleks rakendada Euroopa üliõpilaspileti algatust, et hõlbustada õpirändetsükli veebipõhist haldamist, ning muid keskkonnasõbralikkust ja kaasamist edendavaid lähenemisviise kooskõlas Erasmuse kõrgharidusharta ja selle suunistega.</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE ERIKRITEERIUMID ÜLIÕPILASTE ÕPIRÄNDE KORRAL

<p>Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil <p>Kõik osalevad (nii saavad kui ka vastuvõtavad) organisatsioonid ELi liikmesriikidest või programmiga liitunud kolmandatest riikidest peavad olema kõrgkoolid, kellele on omistatud Erasmus kõrgharidusharta akrediteering. Kõik (nii saavad kui ka vastuvõtavad) organisatsioonid programmivälistest kolmandatest riikidest peavad olema pädevate asutuste poolt tunnustatud kõrgkoolid, kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega ELi liikmesriikidest või programmiga liitunud kolmandatest riikidest.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Üliõpilaste õpiränne praktika eesmärgil <p>Saatev organisatsioon peab olema ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuv kõrgkool, kellele on omistatud Erasmus kõrgharidusharta akrediteering, või programmivälises kolmandas riigis asuv kõrgkool, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega ELi liikmesriikidest või programmiga liitunud kolmandatest riikidest.</p> <p>Kui tegemist on üliõpilaste õpirändega praktika eesmärgil, võib vastuvõttev organisatsioon olla³⁸:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. Selline organisatsioon võib olla näiteks: <ul style="list-style-type: none"> – avaliku või erasektori ettevõtte või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtte (sh sotsiaalne ettevõtte); – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – saatva ELi liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi saatkond või konsulaat; – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, erialaliit, ametiühing; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik mis tasandil, alates koolieelsest haridusest kuni keskhariduseni, k.a kutse- ja täiskasvanuharidus); ○ mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; ○ karjääri- ja kutsenõustamis- ning teabeteenuseid pakkuv asutus; ○ ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuv kõrgkool, kellele on omistatud Erasmus kõrgharidusharta akrediteering, või programmivälises kolmandas riigis asuv kõrgkool, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist.
---	--

³⁸ Üliõpilaste praktikaga seotud õpirände korral ei ole vastuvõtivate organisatsioonidena rahastamiskõlblikud järgmised organisatsioonid:

ELi institutsioonid ja muud ELi asutused, sealhulgas spetsialiseeritud asutused (nende täielik nimekiri on kättesaadav aadressil https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_et); ELi programme haldavad organisatsioonid, näiteks programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood (selleks et vältida võimalikku huvide konflikti ja/või topeltrahastamist).

<p>Meetme kestus</p>	<p>Üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil: 2 (või üks semester või trimester) kuni 12 kuud füüsilist õpirännet. See võib hõlmata täiendavat praktikaperioodi, kui see on ette nähtud, ning tegevused võivad olenevalt asjaoludest olla korraldatud eri viisidel: kas üksteise järel või samal ajal. Kombineerimisel tuleb kinni pidada õpirände rahastamiseskirjadest ja miinimumkestusest.</p> <p>Üliõpilaste õpiränne praktika eesmärgil: 2 kuni 12 kuud füüsilist õpirännet.</p> <p>Kõik üliõpilased, eelkõige need, kellel ei ole võimalik osaleda pikaajalises füüsilises õpirändes õppimise või praktika eesmärgil, saavad põimida lühemat aega kestva füüsilise õpirände virtuaalse osaga (lühiajaline põimitud õpiränne). Peale selle saavad üliõpilased osaleda põimitud intensiivprogrammides. Nendel juhtudel peab füüsiline õpiränne kestma 5–30 päeva ning see tuleb ühitada kohustusliku virtuaalse osaga, mis võimaldab koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Õppimise eesmärgil toimuva põimitud õpirände eest peab üliõpilane saama vähemalt 3 EAP.</p> <p>Doktorantide õpiränne õpinguteks ja praktikaks: 5–30 päeva või 2–12 kuud füüsilist õpirännet (õpiränne võib hõlmata täiendavat praktikaperioodi, kui see on ette nähtud).</p> <p>Rahastamiskõlbliku tegevuse kogukestus õppetsükli kohta</p> <p>Sama üliõpilane võib osaleda õpirändeperioodides, mille puhul füüsilise õpirände kestus on kokku maksimaalselt 12 kuud³⁹ iga õppetsükli kohta,⁴⁰ olenemata õpirändega seotud tegevuste arvust ja liigist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ esimese õppetasandi (bakalaureuseõpe või muu samaväärne õpe), sealhulgas lühikese õppetsükli jooksul (EQFi 5. ja 6. tase); ▪ teise õppetasandi (magistriõpe või muu samaväärne õpe – EQFi 7. tase) jooksul ning ▪ kolmanda õppetasandi jooksul doktorandina (doktoriõpe või EQFi 8. tase). <p>Äsjalõpetanute praktika kestus moodustab osa selle õppetasandi 12-kuulisest maksimumperioodist, mille jooksul nad praktikakohta taotleavad.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Üliõpilaste füüsiline õpiränne peab toimuma sellises ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või programmivälises kolmandas riigis, mis ei ole saatva organisatsiooni riik ega üliõpilase elukohariik õpingute ajal⁴¹.</p>

39 Varasem kogemus programmi „Erasmus+“ raames ja/või programmi Erasmus Mundus stipendiumisaajana moodustab osa õppetsükli puhul arvestatavast 12 kuust.

40 Ühe õppetsükliga õppeprogrammide puhul (nt meditsiini erialal) saavad üliõpilased õpirändes osaleda kuni 24 kuud.

41 Emakõrgkoolist sõltuva ja sama Erasmuse kõrgharidushartaga hõlmatud filiaali korral loetakse saatvaks riigiks riik, kus asub emakõrgkool. Seetõttu ei ole võimalik korraldada programmi „Erasmus+“ õpirännet sama Erasmuse kõrgharidushartaga hõlmatud emakõrgkooli ja selle filiaalide vahel.

<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Kõrgkoolide üliõpilased, kes on immatrikuleeritud õppekavale, mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe). Doktorantide õpirände korral peab osaleja kvalifikatsioon vastama EQFi 8. tasemele.</p> <p>Äsjalõpetanud võivad osaleda õpirändes praktika eesmärgil. Toetust saav organisatsioon võib loobuda praktikavõimaluste pakkumisest äsjalõpetanutele. Äsjalõpetanud isikud peab välja valima vastav kõrgkool nende viimasel õpinguaastal ning nad peavad läbima ja lõpetama oma praktika välismaal ühe aasta jooksul pärast kõrgkooli lõpetamist⁴².</p>
<p>Muud nõutavad kriteeriumid</p>	<p>Üliõpilaste õpiränne võib olla seotud ükskõik mis erialaga. Üliõpilaste õpirände puhul võib õppeperiood olla põimitud lühiajalise (vähem kui 2 kuud) praktikaga, kusjuures seda käsitatakse tervikliku õppeperioodina. Üliõpilane ning saatev ja vastuvõttev organisatsioon peavad allkirjastama õppelepingu.</p> <p>Välismaal veedetav õppeperiood peab moodustama osa üliõpilase kraadiõppeprogrammist. Kui vähegi võimalik, peaks praktika olema üliõpilase õppeprogrammi lahutamatu osa.</p> <p>Osalemist kõrgkoolis toimuvatel kursustel ei saa lugeda praktikaks.</p> <p>Üliõpilaste põimitud õpirände puhul võivad tegevused hõlmata osalemist põimõppe vormis pakutavatel kursustel ükskõik mis partnerkõrgkoolis, veebikoolitust ja veebis tehtavaid ülesandeid või osalemist põimitud intensiivprogrammides.</p> <p>Rahvusvahelise õpirände küsimuses vt jaotis „Programmiväliseid kolmandaid riike hõlmav rahvusvaheline õpiränne“.</p>

⁴² Nende riikide puhul, kus äsjalõpetanud peavad astuma kohustuslikku sõjaväe- või tsiviilteenistusse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi nimetatud teenistuse kestuse võrra.

Rahastamiskõlblikkuse erikriteeriumid töötajate õpirände korral

**Rahastamiskõlblikud
osalevad
organisatsioonid**

▪ **Töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil**

Saatev organisatsioon peab olema:

- ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuv kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering, või
- programmivälises kolmandas riigis asuv kõrgkool, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist, või
- kõrgkooli õpetama kutsutud töötajate korral: ükskõik milline ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või programmivälises kolmandas riigis tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon (kellele ei ole omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteeringut). Selline organisatsioon võib olla näiteks:
 - avaliku või erasektori ettevõtte või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtte (sh sotsiaalne ettevõtte);
 - kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus;
 - sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, erialaliit, ametiühing;
 - uurimisinstituut;
 - sihtasutus;
 - kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik mis tasandil, alates koolieelsest haridusest kuni keskhariduseni, k.a kutse- ja täiskasvanuharidus);
 - mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus;
 - karjääri- ja kutsenõustamis- ning teabeteenuseid pakkuv asutus.

Vastuvõttev organisatsioon peab olema ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuv kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering, või programmivälises kolmandas riigis asuv kõrgkool, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelise lepingu partneriga ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist.

▪ **Töötajate õpiränne koolituse eesmärgil**

Saatev organisatsioon peab olema ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuv kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering, või programmivälises kolmandas riigis asuv kõrgkool, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist.

Vastuvõttev organisatsioon peab olema:

- ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuv kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering, või programmivälises kolmandas riigis asuv kõrgkool, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist, või
- ükskõik milline ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis (või programmivälises kolmandas riigis, kui õpirändeprojekti rahastatakse sisepoliitika rahalistest vahenditest) tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon.

<p>Meetme kestus</p>	<p>Töötajate õpiränne õpetamise ja koolituse eesmärgil:</p> <p>2 päeva kuni 2 kuud füüsilist õpirännet (ei sisalda reisimisele kuluvat aega). Kui õpiränne hõlmab programmiväliseid kolmandaid riike, peab kestus olema 5 päeva kuni 2 kuud. Mõlemal juhul peavad miinimumpäevad olema järjestikused.</p> <p>Ettevõtetest kutsutud töötajate puhul on minimaalne kestus 1 päev füüsilist õpirännet.</p> <p>Õpetamistegevust peab igal juhul olema vähemalt 8 tundi nädalas (või mis tahes lühema perioodi jooksul). Kui õpiränne kestab kauem kui nädal, peab pooliku nädala minimaalne õpetamistundide arv olema proportsionaalne nädala kestusega. Kehtib järgmine erand:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpetamistundide minimaalse arvu nõuet ei kohaldata ettevõtetest kutsutud töötajate puhul; • kui õpetamistegevus on ühe välismaal veedetud perioodi jooksul ühendatud koolitustegevusega, lühendatakse nädala (või lühema perioodi) minimaalset õpetamistundide arvu 4 tunnini.
<p>Tegevuse elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Töötajate füüsiline õpiränne peab toimuma ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis, mis ei ole ei saatva organisatsiooni riik ega töötaja elukohariik.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asuva kõrgkooli töötajad; • ükskõik mis riigi ettevõtte, tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutseva avaliku või erasektori organisatsiooni (millele ei ole omistatud Erasmuse kõrgharidushartat) töötajad (sh tööl käivad doktorandid), kes on kutsutud ükskõik mis riigi kõrgkooli õpetama. <p>Töötajate õpiränne koolituse eesmärgil: ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asuva kõrgkooli töötajad;</p>

<p>Muud nõutavad kriteeriumid</p>	<p>Töötajate õpiränne võib koosneda õpetamisperiodist, mis on põimitud koolitusperiodiga; seda arvestatakse tervikliku õpetamisperiodina. Õpiränne õpetamise või koolituse eesmärgil võib toimuda samas riigis enam kui ühes vastuvõtvast organisatsioonis, kusjuures seda käsitatakse ühe õpetamis- või koolitusperiodina, mille suhtes kohaldatakse miinimumkestuse nõuet.</p> <p>Õpetamisega seotud õpiränne võib olla seotud ükskõik mis erialaga.</p> <p>Õpetamisega seotud õpiränne võib hõlmata koolituse korraldamist partnerkõrgkooli arendamiseks.</p> <p>Töötaja ning saatev ja vastuvõttev organisatsioon peavad allkirjastama õpirändelepingu.</p> <p>Rahvusvahelise õpirände küsimuses vt jaotis „Programmiväliseid kolmandaid riike hõlmav rahvusvaheline õpiränne“.</p>
--	---

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE ERIKRITEERIUMID PÕIMITUD INTENSIIVPROGRAMMIDE PUHUL

<p>Rahastamiskõblikud osalevad organisatsioonid</p>	<p>Põimitud intensiivprogrammi peab olema välja töötanud ja seda peab ellu viima vähemalt kolm kõrgkooli vähemalt kolmest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.</p> <p>Peale selle võivad osaleda ja osalejaid saata teised ELi liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi kõrgkoolid või organisatsioonid.</p> <p>Üliõpilasi ja töötajaid põimitud intensiivprogrammides õppima saatev kõrgkool peab olema ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuv kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering, või programmivälises kolmandas riigis asuv kõrgkool, keda on tunnustanud pädevad asutused ja kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist.</p> <p>Programmi elluviimisel osalevate õppejõudude ja koolitajate puhul võib see olla ükskõik mis organisatsioon ELi liikmesriigist, programmiga liitunud või programmivälisest kolmandast riigist (vt „Rahastamiskõblikud osalejad“).</p> <p>Osalejaid võidakse saata programmist „Erasmus+“ eraldatavate rahaliste vahendite toel või nad osalevad omal kulul. Programmiväliste kolmandate riikide kõrgkoolid võivad osalejaid programmist „Erasmus+“ eraldatavate rahaliste vahendite toel saata juhul, kui vastuvõtvas kõrgkoolis on samal ajal käigus välispoliitika rahalistest vahenditest rahastatav õpirändeprojekt, mille raames võetakse vastu üliõpilasi ja töötajaid nendest riikidest. Neid programmivälisest kolmandatest riikidest pärit osalejaid miinimumnõuete täitmise seisukohast arvesse ei võeta.</p> <p>Vastuvõtvale kõrgkoolile peab olema omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. Vastuvõttev kõrgkool võib, kuid ei pruugi olla koordineeriv kõrgkool. Osalejaid võivad vastuvõtvas riigis toimuva füüsilise õpirände teatava perioodi jooksul võõrustada ka muud organisatsioonid.</p> <p>Ka koordineeriv kõrgkool peab olema kõrgkool, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. Koordineeriv/vastuvõttev kõrgkool on kas sisepoliitika rahalistest vahenditest rahastatava õpirändeprojekti taotlust esitav kõrgkool või taotleva õpirändekonsortsiumi liige.</p>
<p>Meetme kestus</p>	<p>Füüsiline õpiränne võib programmi kestusest moodustada 5–30 päeva. Virtuaalse osa kestuse puhul ei ole kriteeriume kehtestatud, ent virtuaalne ja füüsiline õpiränne koos peavad üliõpilastele andma vähemalt 3 EAP.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Füüsiline õpiränne võib toimuda vastuvõtvas kõrgkoolis või mis tahes muus vastuvõtva kõrgkooli riigis asuvas kohas.</p>

<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Üliõpilased:</p> <p>ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asuva kõrgkooli üliõpilased, kes on immatrikuleeritud õppekavale, mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe).</p> <p>Töötajad: ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asuva kõrgkooli töötajad.</p> <p>Programmi elluviimisel osalevad õppejõud ja koolitajad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asuva kõrgkooli töötajad; ▪ avaliku või erasektori ettevõtte/organisatsiooni (v.a kõrgkoolid, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta) töötajad, kes on kutsutud ELi liikmesriigi kõrgkooli õpetama; ettevõtte/organisatsioon peab olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis ning tegutsema tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas; selle meetme alusel on rahastamiskõlblikud ka töötavad doktorandid.
<p>Muud nõutavad kriteeriumid</p>	<p>Üliõpilastele ja töötajatele suunatud põimitud intensiivprogrammid peavad hõlmama lühiajalist füüsilist õpirännet välismaal koos kohustusliku virtuaalse osaga, mis võimaldab koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Virtuaalne osa peab võimaldama õppijatel teha veebis rühmades ja samaaegselt konkreetseid põimitud intensiivprogrammi lõimitud ülesandeid, mida arvestatakse üldiste õpiväljundite puhul.</p> <p>Põimitud intensiivprogrammide eest peavad üliõpilased saama vähemalt 3 EAP.</p> <p>Selleks et põimitud intensiivprogramm oleks rahastamiskõlblik, peab programmist „Erasmus+“ toetatavate õpirändes osalejate arv olema vähemalt 15 (v.a kursust läbi viivad õppejõud/koolitajad).</p> <p>Füüsilises õpirändes osalejatele pakub individuaalset toetust ja vajaduse korral reisimisega seotud toetust saatev organisatsioon (ja vastuvõttev kõrgkool, kui tegemist on ettevõtetest kutsutud töötajatega ning programmivälisest kolmandatest riikidest pärit osalejatega, kelle osalust rahastatakse välistegevuse rahastust).</p>

LISATEAVE VÄLISPOLIITIKA RAHALISTEST VAHENDITEST TOETATAVATE ÕPIRÄNDEPROJEKTIDE KOHTA

Välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavateks õpirändeprojektideks ettenähtud vahendid on jagatud maailma eri piirkondade vahel 12 eelarvepaketi, mille suurus on olenevalt vastavast ELi välispoliitika prioriteedist erinev. Lisateave igas eelarvepaketi saadaolevate summade kohta avalikustatakse riiklike büroode veebisaitidel.

Üldiselt tuleb vahendeid kasutada geograafiliselt tasakaalustatult. EL on geograafilise tasakaalustatuse puhul kindlaks määranud hulga soovituslikke eesmärgi ja prioriteete, mis tuleb Euroopa tasandil programmi kogu kestuse jooksul (2021–2027) saavutada, sealhulgas koostöö vähim arenenud riikidega. Neid soovituslikke eesmärgi ja prioriteete ei pea kõrgkoolid saavutama eraldi, vaid riiklikud bürood võtavad neid arvesse saadaoleva eelarve jaotamisel. Alljärgnevalt on loetletud välispoliitika rahalistest vahenditest tervikuna toetatavate õpirändeprojektide eesmärgid, mis tuleb ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide tasandil saavutada 2027. aasta projektikonkursiks.

- Aasia:
 - vähemalt 25 % eelarvest tuleks kasutada õpirändetegevuseks piirkonna vähim arenenud riikidega;
 - õpirändetegevuseks piirkonna suure sissetulekuga riikidega ei tohiks kasutada rohkem kui 25 % eelarvest;
 - õpirändetegevuseks Hiinaga ei tohiks kasutada rohkem kui 15 % eelarvest;
 - õpirändetegevuseks Indiaga ei tohiks kasutada rohkem kui 10 % eelarvest.
- Vaikse ookeani piirkond:
 - õpirändetegevuseks Austraalia ja Uus-Meremaaga ei tohiks kasutada kokku rohkem kui 86,5 % eelarvest.
- Sahara-tagune Aafrika:
 - vähemalt 35 % eelarvest tuleks kasutada õpirändetegevuseks piirkonna vähim arenenud riikidega, eelkõige rändeküsimustes prioriteetsete riikidega;
 - ühegi riigi puhul ei tohiks õpirändetegevuse rahastamiseks kasutada rohkem kui 8 % eelarvest.
- Ladina-Ameerika:
 - õpirändetegevuseks Brasiilia ja Mehhikoga ei tohiks kasutada kokku rohkem kui 30 % eelarvest.
- Idapartnerlus:
 - vähemalt 40 % eelarvest tuleks eraldada vähemate võimalustega üliõpilaste toetuseks.
- Lõunanaabrus:
 - ühegi riigi puhul ei tohiks õpirändetegevuse rahastamiseks kasutada rohkem kui 15 % eelarvest;
 - vähemalt 65 % rahalistest vahenditest tuleks eraldada üliõpilaste toetuseks, kellest 50 % peavad olema vähemate võimalustega isikud.
- Lääne-Balkan: tähelepanu tuleks pöörata üliõpilaste õpirände.

Võttes arvesse nõuet panustada arenguabi andmise, piirdub koostöös 2.–11. piirkonna alla kuuluvate ametliku arenguabi⁴³ saamise tingimustele vastavate riikidega korraldatav lühikese õppetsükli ning esimese ja teise õppetasandi üliõpilaste õpiränne üliõpilaste vastuvõtmisega programmivälisest kolmandatest riikidest. Võimalused õpirändeks nendes piirkondadesse on kättesaadavad ainult doktorantidele ja töötajatele.

Kui taotlevas kõrgkoolis on käigus sisepoliitika rahalistest vahenditest rahastatav õpirändeprojekt, võidakse selliseid väljapoole suunatud rahvusvahelise õpirände vooge (mis rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ei vasta) nendes piirkondadesse rahastada vastastikku täiendaval viisil kõnealuse õpirändeprojekti raames, mida rahastatakse sisepoliitika rahalistest vahenditest.

Kõrgkoolidel on vaba voli taotleda 100 % töötajate õpirännet või 100 % üliõpilaste õpirännet või nende kombinatsioone, kui see on kooskõlas riikliku büroo sätestatud mis tahes teiste kriteeriumidega (vt jaotis allpool).

RIIKLIKE BÜROODE KEHTESTATUD TEISESED KRITEERIUMID VÄLISPOLIITIKA RAHALISTEST VAHENDITEST TOETATAVATE ÕPIRÄNDEPROJEKTIDE PUHUL

Kui riikliku büroo eelarvepakett konkreetse partnerpiirkonna või -riigi jaoks on piiratud, võib riiklik büroo otsustada kasutada üht või mõlemat alljärgnevat teisest kriteeriumi:

- piiramine kraadiõppe tasandil (nt taotluste piiramine vaid ühe või kahe õppetasandiga – bakalaureuseõpe, magistriõpe või doktoriõpe);
- õpirändeperioodide kestuse piiramine (nt üliõpilaste õpirände piiramine 6 kuuni või töötajate õpirände piiramine 10 päevani).

⁴³ Riigid, mille suhtes seda nõuet kohaldatakse, on loetletud ametlikku arenguabi saavate riikide nimekirjas, mille on avaldanud OECD arenguabi komitee: [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](https://www.oecd.org/dac/data-collections/data-com/indicators-for-reporting-2021-flows.pdf).

Kui riiklik büroo otsustab kasutada teiseid kriteeriume, teavitatakse sellest otsusest enne taotluste esitamise tähtaega, eeskätt riikliku büroo veebisaidil.

HINDAMISKRITEERIUMID

Hindamiskriteeriumid sise poliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirände projektide puhul

Kuna kvalitatiivset hindamist ei toimu (kvaliteeti hinnati Erasmuse kõrgharidusharta taotlusvoorus või õpirändekonsortiumi akrediteerimisel), puuduvad hindamiskriteeriumid.

Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikke toetustaotlusi (pärast seda, kui taotlused on läbinud rahastamiskõlblikkuse kontrolli).

Antava toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- taotletavate õpirändetegevuste arv;
- taotleja varasem tulemuslikkus seoses õpirändetegevuste arvu, tegevuste elluviimise kvaliteedi ja usaldusväärse finantsjuhtimisega, juhul kui taotleja on saanud varasematel aastatel sarnast toetust;
- põimitud intensiivprogrammide arv taotluses;
- sise poliitika rahalistest vahenditest toetatavatele õpirände projektidele eraldatud riiklik kogueelarve.

Hindamiskriteeriumid välis poliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirände projektide puhul

Rahastamiskõlblikke toetustaotlusi hinnatakse (pärast seda, kui taotlused on läbinud rahastamiskõlblikkuse kontrolli) järgmiste kriteeriumide alusel.

<p>Projekti kavandamise ja koostöökorralduse kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)</p> <p>Projekti tasandi hindamiskriteerium</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulatus, mil määral kirjeldab taotlejate organisatsioon selgelt partneritevahelist vastutusalade, rollide ja ülesannete jaotust; • osalejate väljavalimise, nende toetamise ja nende õpirände perioodi tunnustamise korra täielikkus ja kvaliteet (eeskätt programmivälise kolmanda riigi puhul).
<p>Strateegia asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 40)</p> <p>Piirkonna tasandi hindamiskriteerium</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kavandatava õpirände projekti asjakohasus osalejate kõrgkoolide rahvusvahelistumisstrateegiate seisukohast; • õpirändeks töötajate ja/või üliõpilaste valimise põhjendus ja eelnevad kogemused sarnastest projektidest partnerpiirkonna kõrgkoolide/organisatsioonidega.
<p>Mõju ja tulemuste levitamine (maksimaalne punktisumma: 20)</p> <p>Piirkonna tasandi hindamiskriteerium</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti võimalik mõju osalejatele, toetusesaajatele ja partneritele kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil; • selliste meetmete kvaliteet, mille eesmärk on levitada õpirände projekti tulemusi teaduskonna ja kõrgkooli tasandil ning vajaduse korral laiemalt kõigis osalevates riikides.

--	--

Taotleja selgitab, kuidas vastab projekt nendele kolmele kriteeriumile nii oma kõrgkooli (või kõrgkoolide, kui taotluse esitab konsortsium) kui ka programmivälistes kolmandates riikides asuvate partnerkõrgkoolide seisukohast.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti iga kaasatud piirkonna kohta, kusjuures iga tabelis esitatud hindamiskriteeriumi puhul tuleb koguda vähemalt pool maksimaalsest punktisummast.

Kõrgkoolile antav toetus sõltub mitmest tegurist:

- taotlusesse märgitud õpirändeperioodide ja kuude/päevade arv;
- riigi või piirkonna jaoks saadaolev eelarve;
- geograafiline tasakaal asjaomases piirkonnas.

Olenemata sellest, kas iga piirkonna puhul on osutatud künnis ületatud, võib riiklik büroo eelistada õpirändetegevust teatavate riikidega, et tagada selles piirkonnas geograafiline tasakaal kooskõlas eespool nimetatud geograafiliste eesmärkidega.

Riiklik büroo ei ole kohustatud rahastama kõiki konkreetse programmivälise kolmanda riigi puhul taotletud õpirändetegevusi, kui taotlust peetakse olemasolevat eelarvet ületavaks.

A) KÕIKIDE KÕRGHARIDUSVALDKONNA ÕPIRÄNDEGA SEOTUD TEGEVUSTE SUHTES KOHALDATAVAD RAHASTAMISEESKIRJAD

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Korraldustoetus	<p>Kulud, mis on otseselt seotud õpirändetegevuse elluviimisega (v.a osalejate elamis- ja reisikulud).</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse õpirändetegevuses osalejate arv.</p>	<p>Sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatavad õpirändeprojektid:</p> <p>kuni 100. osalejani 400 eurot osaleja kohta ja alates 101. osalejast 230 eurot iga täiendava osaleja kohta.</p> <p>Välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavad õpirändeprojektid:</p> <p>500 eurot osaleja kohta.</p>
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele, kes vajavad tegelike kulude alusel eraldatavat täiendavat toetust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse nende vähemate võimalustega osalejate arv, kes saavad kaasamistoetuse kategooria alusel lisatoetust vastavalt tegelikele kuludele.</p>	<p>100 eurot osaleja kohta</p>

	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejatega ja mida ei ole võimalik katta vähemate võimalustega osalejatele antava individuaalse toetuse lisasummast. Eelkõige on need kulud ette nähtud selleks, et tagada täiendav rahaline toetus füüsilise haiguse, vaimse tervise häire või muude terviseprobleemidega isikutele, et nad saaksid osaleda õpirändes ja ettevalmistavatel külaskäikudel, ning saatvatele isikutele (sh reisi- ja elamiskulude katmiseks, kui see on põhjendatud ja tingimusel, et neid ei kaeta vastavate osalejate puhul reisisoetuse või individuaalse toetuse eelarvekategoriate alusel).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>100 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>
<p>Erakorralised kulud</p>	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatava õpirändeprojekti puhul: reisisoetuse saamise tingimustele vastavate osalejate suured reisikulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatise seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p>

Korraldustoetus toetusesaajale (kõrgkoolid või konsortsiumid)

Korraldustoetusega aidatakse katta kõik need kulud, mis tekivad kõrgkoolidel seoses nii kõrgkooli saabuvate kui ka sealt lähetatavate üliõpilaste ja töötajate õpirännet toetavate tegevustega, millega tagatakse ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides Erasmuse kõrgharidusharta järgimine ja programmiväliste kolmandate riikide kõrgkoolide puhul kõrgkoolidevahelistes lepingutes kajastuvate Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtete järgimine. Kulud võivad kaasa tuua näiteks:

- korralduslikud kokkulepped partnerkõrgkoolidega, sealhulgas kohtumised potentsiaalsete partneritega, et leppida kokku kõrgkoolidevaheliste lepingute tingimustes õpirändes osalejate väljavalimiseks, ettevalmistamiseks, vastuvõtmiseks ja lõimimiseks, ning hoida neid lepinguid ajakohasena;
- rahvusvaheliste üliõpilaste varustamine ajakohastatud kursusekataloogidega;
- üliõpilaste ja töötajate teavitamine ja abistamine;
- üliõpilaste ja töötajate väljavalimine;

- õppelepingute ettevalmistamine, et tagada üliõpilaste hariduskäigu komponentide täielik tunnustamine; töötajate õpirändelepingute ettevalmistamine ja tunnustamine;
- nii kõrgkooli saabuvate kui ka sealt lähetatavate üliõpilaste ja töötajate keeleline ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud ettevalmistus, mis täiendab programmi „Erasmus+“ veebipõhist keeletuge;
- kõrgkooli saabuvate õpirändes osalejate lõimimise hõlbustamine;
- õpirändes osalejate tõhusa mentorluse ja nõustamise korra sisseseadmine;
- erikorraldused, et tagada üliõpilastele vastuvõtvates ettevõtetes/organisatsioonides pakutavate praktikavõimaluste kvaliteet;
- hariduskäigu komponentide ja nendega seotud ainepunktide tunnustamine, õpitulemuste väljavõtete ja akadeemiliste õiendite väljastamine;
- õpirändes osalejate taaslõimimise toetamine ning osalejate omandatud uute pädevuste ärakasutamine kõrgkooli ja kaasüliõpilaste hüvanguks;
- Euroopa üliõpilaspileti algatuse rakendamine (õpirände digitaalne haldamine);
- keskkonnasõbralike õpirändeviiside edendamine ja haldusmenetluste keskkonnasäästlikumaks muutmine;
- vähemate võimalustega isikute osaluse edendamine ja haldamine;
- kodanikuosaluse võimaluste kindlakstegemine ja edendamine ning sellises tegevuses osalemise jälgimine;
- põimitud ja/või rahvusvahelise õpirände edendamine ja haldamine.

Kõrgkoolid kohustuvad järgima kõiki kõrgharidusharta põhimõtteid, et tagada kvaliteetne õpiränne, sealhulgas: tagama väljaminevate õpirändes osalejate hea ettevalmistuse välismaal toimuvaks tegevuseks, sealhulgas põimitud õpirändeks, korraldades tegevust vajaliku keeleoskuse ja kultuuridevahelise pädevuse omandamiseks, ning pakkuma sissetulevatele õpirändes osalejatele asjakohast keelelist tuge. Selleks võib kasutada kõrgkooli olemasolevaid keeleõppevõimalusi. Nendel kõrgkoolidel, kes suudavad tagada üliõpilaste ja töötajate kvaliteetse õpirände, sealhulgas keeletoe, väiksemate kuludega (või kes rahastavad seda muudest allikatest kui ELi eelarve), on võimalus kanda osa korraldustoetusest üle täiendavate õpirändetegevuste rahastamiseks. Sellise paindlikkuse tase täpsustatakse toetuslepingus.

Lepingust tulenevalt on toetusesaajad igal juhul kohustatud osutama kvaliteetseid teenuseid. Nende tegevust jälgivad ja kontrollivad riiklikud bürood, kes võtavad arvesse ka üliõpilaste ja töötajate esitatud aruandeid, millele riiklikel büroodel ja komisjonil on vahetu juurdepääs.

Korraldustoetuse summa arvutamisel võetakse aluseks kõikide toetatavate õpirändes osalejate arv (k.a osalejad, kellele ei maksta kogu õpirändeperioodi jaoks toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest – vt allpool –, ja ettevõtetest kõrgkooli õpetama kutsutud töötajad). Õpirändes osalejad, kellele ei maksta kogu õpirändeperioodi jaoks toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest, lähevad arvesse kui toetatavad õpirändes osalejad, sest nad saavad kasu õpiränderaamistikust ja korraldustegevusest. Seepärast makstakse korraldustoetust ka nende osalejate puhul. See ei kehti osalejaid välismaal toimivas õpirändetegevuses saatvate isikute suhtes. Välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirändeprojektide puhul ei võeta arvutamisel arvesse täiendavaid õpirändetegevusi, mida võidakse korraldada rahaliste vahendite ümberpaigutamisega eelarvekategoriate vahel.

Õpirändekonsortsiumi puhul võib selle toetuse jagada kõikide asjaomasest riigist pärit liikmete vahel vastavalt eeskirjadele, milles liikmed on eelnevalt kokku leppinud.

Välispoliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirändeprojektide puhul jagatakse korraldustoetus asjaomaste partnerite vahel viisil, milles osalevad kõrgkoolid on kokku leppinud ja mis sobib kõigile osalejatele.

Õpirändes osalejad, kellele ei maksta toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest

Üliõpilased ja töötajad, kellele ei maksta toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest, on need õpirändes osalejad, kes ei saa reisi- ja elamiskulude katmiseks ELi toetust programmist „Erasmus+“, kuid kes muus osas vastavad kõikidele üliõpilaste ja töötajate õpirändega seotud kriteeriumidele ning saavad osa kõikidest programmi „Erasmus+“ üliõpilaseks või töötajaks olemise hüvedest. Nad võivad saada oma õpirändega seotud kulude katmiseks toetust muust ELi fondist

(ESF jne) kui programm „Erasmus+“ või piirkondlikku, riiklikku või muud liiki toetust. Nende õpirändes osalejate arvu, kellele ei maksta kogu õpirändeperioodi jaoks toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest, arvestatakse statistikas, mille põhjal arvutatakse välja tulemuslikkuse näitaja, mida omakorda kasutatakse ELi eelarvehahendite jaotamisel riikide vahel.

Kaasamistoetus

Vähemate võimalustega isik on potentsiaalne osaleja, kellel ei ole isiklike asjaolude, füüsilise haiguse, vaimse tervise häire või muude terviseprobleemide tõttu võimalik projektis/õpirändetegevuses osaleda ilma täiendava rahalise või muud liiki toetuseta. Kõrgkoolid, kes on välja valinud vähemate võimalustega üliõpilased ja/või töötajad, saavad esitada riiklikule büroole lisatoetuse taotluse, et katta kõnealuste isikute õpirändetegevuses osalemisega kaasnevad täiendavad kulud. Vähemate võimalustega osalejate puhul, eeskätt füüsilise haiguse, vaimse tervise häire või muude terviseprobleemidega isikud, võib toetus seepärast olla suurem kui allpool esitatud individuaalse toetuse maksimumsummad. Juhised selle kohta, kuidas vähemate võimalustega üliõpilased ja töötajad saavad sellist lisatoetust taotleda ja põhjendada, esitab kõrgkool oma veebisaidil.

Vähemate võimalustega üliõpilastele ja töötajatele ette nähtud täiendavad rahalised vahendid võivad olla pärit ka muudest kohaliku, piirkondliku ja/või riigi tasandi allikatest.

Vähemate võimalustega üliõpilasi ja töötajaid saatvatel isikutel on õigus saada toetust olenevalt tegelikest kuludest.

Erasmuse kõrgharidushartale alla kirjutades kohustub iga kõrgkool tagama osalejatele võrdse juurdepääsu ja võrdsed võimalused olenemata nende taustast. Seepärast saavad vähemate võimalustega üliõpilased ja töötajad kasutada tugiteenuseid, mida vastuvõttev kõrgkool pakub oma kohalikele üliõpilastele ja töötajatele.

Erakorralised kulud suurte reisikulude katmiseks

Erakorralised kulud suurte reisikulude katmiseks on rahastamiskõlblikud üksnes nende sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatavates õpirändeprojektides osalejate puhul, kes vastavad reisitoetuse saamise tingimustele.

Õpirändeprojektide toetuse saajad võivad taotleda osalejate suurte reisikulude katmiseks rahalist toetust erakorraliste kulude rubriigi alusel (80 % rahastamiskõlblikest kogukuludest). See on lubatud eeldusel, et toetusesaajad põhjendavad, miks rahastamine eeskirjade alusel (vastavalt ühikuhindadele sihtkoha kauguse vahemiku kohta) ei kata osalejate reisikuludest vähemalt 70 %. Määramise korral asendab suurte reisikulude korral erakorraliste kulude katmine reisitoetust.

Muud rahastamisallikad

Üliõpilased ja töötajad võivad saada programmi „Erasmus+“ raames antava ELi toetuse kõrval või ELi toetuse asemel (puudutab neid õpirändes osalejaid, kellele ei maksta toetust ELi vahenditest) piirkondlikku, riiklikku või mis tahes muud liiki toetust, mida haldab mõni muu organisatsioon kui riiklik büroo (nt ministeerium või piirkondlik omavalitsus). Programmi „Erasmus+“ raames antava ELi toetuse asemel võib osaleja saada muid vahendeid ELi eelarvest (ESF jne). Sellise muudest rahastamisallikatest kui ELi eelarvest antava toetuse puhul ei kehti käesolevas dokumendis kindlaks määratud miinimum- ja maksimumsummad.

B) Toetus üliõpilaste õpirände jaoks

Individuaalne toetus füüsilise õpirände korral – põhisummad pikaajalise õpirände jaoks

Üliõpilased võivad saada individuaalset toetust, mis aitab katta välismaal läbitava õppe- või praktikaperioodiga seotud täiendavad reisi- ja elamiskulud.

ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide vahelise õpirände ning 13. ja 14. piirkonda kuuluvatesse programmivälistes kolmandatesse riikidesse suunduva õpirände puhul määravad need igakuised summad kindlaks riiklikud bürood kokkuleppel riiklike ametiasutuste ja/või kõrgkoolidega allpool kirjeldatud viisil objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide põhjal. Täpsed summad avaldatakse riiklike büroode ja kõrgkoolide veebisaitidel.

ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid ning 13. ja 14. piirkonda kuuluvad programmivälised kolmandad riigid⁴⁴ on jagatud järgmisse kolme rühma.

1. rühm Kõrgema elukallidusega riigid	Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani Programmivälised kolmandad riigid 14. piirkonnast
2. rühm Keskmise elukallidusega riigid	Austria, Belgia, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Küpros, Madalmaad, Malta, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa. Programmivälised kolmandad riigid 13. piirkonnast.
3. rühm Madalama elukallidusega riigid	Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari

Üliõpilastele programmi „Erasmus+“ raames antav individuaalne toetus oleneb lähte- ja sihtriigist:

- suundumine sarnase elukallidusega riiki: üliõpilased saavad ELi keskmise taseme toetust;
- suundumine kõrgema elukallidusega riiki: üliõpilased saavad ELi kõrgema taseme toetust;
- suundumine madalama elukallidusega riiki: üliõpilased saavad ELi madalama taseme toetust.

Riiklikud bürood määravad kindlaks toetuse summad järgmistes vahemikes.

- **ELi keskmise taseme toetus:** keskmist toetussummat – vahemikus 260–540 eurot kuus – kohaldatakse siis, kui õpirändetegevuseks suundutakse sarnase elukallidusega riiki: a) 1. rühma riikidest 1. rühma riikidesse, b) 2. rühma riikidest 2. rühma riikidesse ja c) 3. rühma riikidest 3. rühma riikidesse.
- **ELi kõrgema taseme toetus:** vastab riikliku büroo kohaldatavale keskmise taseme toetuse summale, millele on lisatud vähemalt 50 eurot; jääb vahemikku 310–600 eurot kuus. Neid summasid kohaldatakse siis, kui õpirändetegevuseks suundutakse kõrgema elukallidusega riiki: a) 2. rühma riikidest 1. rühma riikidesse ning b) 3. rühma riikidest 1. ja 2. rühma riikidesse.
- **ELi madalama taseme toetus:** vastab riikliku büroo kohaldatavale keskmise taseme toetuse summale, millest on maha arvatud vähemalt 50 eurot; jääb vahemikku 200–490 eurot kuus. Neid summasid kohaldatakse siis, kui õpirändetegevuseks suundutakse madalama elukallidusega riiki: a) 1. rühma riikidest 2. ja 3. rühma riikidesse ning b) 2. rühma riikidest 3. rühma riikidesse.

Oma riigis toetusesaajate suhtes kohaldatavate summade kindlaksmääramisel võtavad riiklikud bürood arvesse kaht erikriteeriumi:

⁴⁴ 13. ja 14. piirkonda kuuluvad programmivälised kolmandad riigid on üksnes vastuvõtvad riigid.

- ELi toetust täiendavate selliste muude rahaliste vahendite kättesaadavus ja summa, mis saadakse kohalikul, piirkondlikul või riigi tasandil eraõiguslike või avalik-õiguslike asutuste pakutava kaasrahastamise teel;
- välismaal õppida või end koolitada soovivate üliõpilaste nõudluse üldine tase.

Riiklikud bürood võivad ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide vahelise õpirände ning 13. ja 14. piirkonda kuuluvatesse programmivälistesse kolmandatesse riikidesse suunduva õpirände puhul pakkuda oma kõrgkoolidele paindlikkust ning määrata riigi tasandil kindlaks toetuste vahemikud, mitte summad. See peaks olema põhjendatud – näiteks võiks seda võimaldada riikides, kus piirkondlikul või kõrgkooli tasandil on kättesaadav kaasrahastamine.

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud – individuaalse toetuse lisasumma

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud saavad lisaks programmi „Erasmus+“ raames antavale individuaalsele ELi toetusele lisasumma 250 eurot kuus. Kohaldatavad kriteeriumid määravad riigi tasandil kindlaks riiklikud bürood kokkuleppel riiklike ametiasutustega.

Praktikal olevad üliõpilased ja äsjalõpetanud – individuaalse toetuse lisasumma

Praktikal olevad üliõpilased ja äsjalõpetanud saavad lisaks programmi „Erasmus+“ individuaalsele ELi toetusele täiendava lisasumma 150 eurot kuus. Praktikal osalevatel vähemate võimalustega üliõpilastel ja äsjalõpetanutel on õigus saada nii vähemate võimalustega üliõpilastele ja äsjalõpetanutele ette nähtud lisasumma kui ka praktika jaoks ette nähtud lisasumma.

Äärepoolseimatest piirkondadest ning ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärit üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes osalevad pikaajalises õpirändes

ELi liikmesriikide äärepoolseimates piirkondades ning ELi liikmesriikide koosseisu kuuluvates ülemeremaades ja -territooriumidel asuvates kõrgkoolides õppivate või õppinud üliõpilaste ja äsjalõpetanute puhul kohaldatakse alljärgnevat suuremaid individuaalse toetuse summasid, võttes arvesse piiranguid, mis tulenevad kaugusest teistest ELi liikmesriikidest ja programmiga liitunud kolmandatest riikidest, ning majandustaset.

Lähtekoht	Sihtkoht	Summa
Äärepoolseimad piirkonnad ning ülemeremaad ja -territooriumid	ELi liikmesriigid, programmiga liitunud kolmandad riigid ning 13. ja 14. piirkonda kuuluvad programmivälised kolmandad riigid	700 eurot kuus

Vähemate võimalustega üliõpilastele ja äsjalõpetanutele ette nähtud lisasummat sel juhul ei määrata. Praktika jaoks ette nähtud lisasumma määratakse.

Üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes osalevad programmiväliseid kolmandaid riike hõlmavas pikaajalises rahvusvahelises õpirändes

Individuaalse toetuse põhisumma on alljärgnev.

Lähtekoht	Sihtkoht	Summa
-----------	----------	-------

ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid	Programmivälised kolmandad riigid 1.–12. piirkonnast	700 eurot kuus
ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid	Programmivälised kolmandad riigid 13. ja 14. piirkonnast	Nagu on kirjeldatud eespool jaotises „Toetus üliõpilaste õpirände jaoks“ („Individaalne toetus füüsilise õpirände korral“)
Programmivälised kolmandad riigid 1.–12. piirkonnast	1. rühma kuuluvad ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid	900 eurot kuus
	2. rühma kuuluvad ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid	850 eurot kuus
	3. rühma kuuluvad ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid	800 eurot kuus

Vähemate võimalustega üliõpilastele ja äsjalõpetanutele ette nähtud lisasumma sel juhul määratakse.

Praktika jaoks ette nähtud lisasumma määratakse üksnes juhul, kui õpirände raames suundutakse 13. ja 14. piirkonda kuuluvasse programmivälisesse kolmandasse riiki.

ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide alla kuuluvad ülemeremaad ja -territooriumid.

Lühiajalises füüsilises õpirändes (põimitud õpiränne ning doktorantide lühiajaline õpiränne) osalevad üliõpilased ja äsjalõpetanud

Individaalse toetuse põhisummad on alljärgnevad.

Füüsilise õpirände kestus	Summa (ükskõik milline ELi liikmesriik, programmiga liitunud või programmiväliline kolmas riik)
Tegevuse elluviimise 14. päevani	70 eurot päevas
Tegevuse elluviimise 15.–30. päev	50 eurot päevas

Individaalne toetus võib hõlmata ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist.

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud – individaalse toetuse lisasumma lühiajalise füüsilise õpirände korral

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud saavad lisaks programmi „Erasmus+“ individaalsele ELi toetusele lisasumma 100 eurot 5–14 päeva kestva füüsilise õpirände perioodi korral ning 150 eurot juhul, kui see periood kestab 15–30 päeva. Kohaldatavad kriteeriumid määravad riigi tasandil kindlaks riiklikud bürood kokkuleppel riiklike ametiasutustega.

Praktika jaoks ette nähtud lisasummat sel juhul ei määrata.

ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide alla kuuluvad ülemeremaad ja -territooriumid.

Üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes ei saa reisitoetust – individuaalse toetuse lisasumma keskkonnasäästliku reisimise korral

Üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes ei saa reisitoetust, saavad valida keskkonnasäästliku reisimise. Sel juhul makstakse neile individuaalse toetuse ühekordse lisasummana 50 eurot ning täiendavat individuaalset toetust kuni nelja päeva eest, et katta vajaduse korral edasi-tagasisõidu kulumate reispäevade kulud.

Reisitoetus

Reisikulude katmiseks saavad alljärgnevates summades reisitoetust järgmised osalejad (v.a need, kelle suhtes kohaldatakse allpool kirjeldatud loobumisklauslit):

- ELi liikmesriikide äärepoolseimates piirkondades, Küprosel, Islandil, Maltal ning ELi liikmesriikide koosseisu kuuluvates ülemeremaades ja -territooriumidel asuvates kõrgkoolides õppivad või õppinud üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes suunduvad ELi liikmesriikidesse ja programmiga liitunud kolmandatesse riikidesse või 13. või 14. piirkonda kuuluvatesse programmivälistesse kolmandatesse riikidesse;
- lühiajalises õpirändes osalevad vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud ning
- programmiväliseid kolmandaid riike (v.a 13. ja 14. piirkonna riigid) hõlmavas rahvusvahelises õpirändes osalevad üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes suunduvad neisse riikidesse ja saabuvad nendest riikidest.

Sihtkoha kaugus ⁴⁵	Tavapärase reisimise korral	Keskkonnasäästliku reisimise korral
10–99 km	23 eurot osaleja kohta	
100–499 km	180 eurot osaleja kohta	210 eurot osaleja kohta
500–1999 km	275 eurot osaleja kohta	320 eurot osaleja kohta
2 000–2 999 km	360 eurot osaleja kohta	410 eurot osaleja kohta
3 000–3 999 km	530 eurot osaleja kohta	610 eurot osaleja kohta
4 000–7 999 km	820 eurot osaleja kohta	
8 000 km või enam	1 500 eurot osaleja kohta	

Üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes valivad keskkonnasäästliku reisimise, saavad täiendavat individuaalset toetust kuni 4 päeva eest, et katta vajaduse korral edasi-tagasisõidu kulumate reispäevade kulud.

⁴⁵ Aluseks võetakse sihtkoha kaugus osaleja kohta. Sihtkoha kauguse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa arvutamise kalkulaatorit (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et). Edasi-tagasisõidu katmiseks vajaminev ELi toetus tuleb arvutada ühe suuna vahemaa põhjal.

Sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatavates õpirändeprojektides võivad toetusesaajad loobuda reisisoetuse pakkumisest kõigile rahastamiskõlblikele üliõpilastele ja äsjalõpetanutele, kes osalevad õpirändes ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist kolmandasse riiki, mis ei ole programmiga liitunud. Seda loobumisklauslit ei saa kohaldada vähemate võimalustega üliõpilaste ja äsjalõpetanute puhul, kes peavad saama reisisoetust igal juhul.

C) TOETUS TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE JAOKS

Töötajad saavad ELi toetust, mis aitab katta välismaal viibimise ajal nende reisi- ja elamiskulud, vastavalt alljärgnevale tingimustele.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
		Sihtkoha kaugus	Tavapärase reisimine	Keskonna säästlik reisimine
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse elluviimise kohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus osaleja kohta. Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,⁴⁶ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit⁴⁷.</p>	10–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	
Individuaalne toetus	<p>Osalejate otsesed elamiskulud meetme elluviimise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist).</p> <p>Töötajad, kes valivad keskkonnasäästliku reisimise, saavad täiendavat individuaalset toetust kuni nelja päeva eest, et katta vajaduse korral edasi-tagasisõiduks kuluvate reispäevade</p>	<p>Tegevuse elluviimise 14. päevani: tabeli A veerus 1.1 esitatud summa ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist pärit osaleja kohta (päevas) või tabeli A veerus 1.2 esitatud summa programmivälisest kolmandast riigist pärit osaleja kohta (päevas).</p> <p>Tegevuse elluviimise 15.–60. päev: 70 % tabeli A veerus 1.1 esitatud summast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist pärit osaleja kohta (päevas) või 70 % tabeli A veerus 1.2 esitatud summast programmivälisest kolmandast riigist pärit osaleja kohta (päevas).</p>		

⁴⁶ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁴⁷ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et.

	kulud.	
--	--------	--

Tabel A. Individuaalne toetus (summa eurodes päevas)

Summad sõltuvad vastuvõtvast riigist. Need summad määratakse kindlaks allpool esitatud tabelis märgitud miinimum- ja maksimumsummade piires. Oma riigis toetusesaajate suhtes kohaldatavate summade kindlaksmääramisel võtavad riiklikud bürood kokkuleppel riiklike asutustega arvesse kaht erikriteeriumi:

- ELi toetust täiendavate selliste muude rahaliste vahendite kättesaadavus ja summa, mis saadakse kohalikul, piirkondlikul või riigi tasandil eraõiguslike või avalik-õiguslike asutuste pakutava kaasrahastamise teel;
- välismaal õpetada või end koolitada soovivate töötajate nõudluse üldine tase.

Kõikide sihtriikide suhtes tuleks kohaldada asjaomase vahemiku piires sama protsendimäära. Kõikide sihtriikide jaoks ei saa kindlaks määrata sama summat.

Vastuvõttev riik	Töötajad ELi liikmesriikidest ja programmiga liitunud kolmandatest riikidest	Töötajad programmivälisest kolmandatest riikidest
	Miinimumsumma – maksimumsumma (päevas)	Summa (päevas)
	A1.1	A1.2
Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani	80–180	180
Programmivälised kolmandad riigid 14. piirkonnast	80–180	Ei ole rahastamiskõlblikud
Austria, Belgia, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Küpros, Madalmaad, Malta, Prantsusmaa, Portugal, Saksamaa	70–160	160

Programmivälised kolmandad riigid 13. piirkonnast	70–160	Ei ole rahastamiskõlblikud
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari	60–140	140
Programmivälised kolmandad riigid 1.–12. piirkonnast	180	Ei ole rahastamiskõlblikud

Riiklikud bürood võivad ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide vahelise õpirände ning 13. ja 14. piirkonda kuuluvatesse programmivälistesse kolmandatesse riikidesse suunduva õpirände puhul pakkuda oma kõrgkoolidele paindlikkust ning määrata riigi tasandil kindlaks toetuste vahemikud, mitte summad. See peaks olema põhjendatud – näiteks võiks seda võimaldada riikides, kus piirkondlikul või kõrgkooli tasandil on kättesaadav kaasrahastamine. Täpsed summad avaldatakse riiklike büroode ja kõrgkoolide veebisaitidel.

D) KÕRGKOOILIDE JA ÕPIRÄNDEKONSORTSIUMIDE KINDLAKSMÄÄRATAV ÜLIÕPILASTELE JA TÖÖTAJATELE ANTAVA RAHALISE TOETUSE SUMMA

Oma asutustes ELi määrade kindlaksmääramisel ja/või kohaldamisel peavad kõrgkoolid ja õpirändekonsortsiumid igal juhul kinni pidama järgmistest põhimõtetest ja kriteeriumidest.

- Kui kõrgkoolid/konsortsiumid on toetuse määrad paika pannud, peavad need jääma samaks kogu õpirändeprojekti kestuse ajal. Ühe projekti raames ei ole võimalik toetusi vähendada ega suurendada.
- Määrad tuleb kindlaks määrata ja/või neid tuleb kohaldada objektiivselt ja läbipaistvalt, võttes igati arvesse eespool kirjeldatud põhimõtteid ning meetodikat (st arvestades õpirändevoo ja täiendavate eritoetustega).
- Kõik üliõpilased, kes suunduvad sama liiki õpirändetegevuse (õpingud või praktika) raames sama rühma riikidesse, peavad saama sama suurt toetust (v.a äärepoolseimatest ELi liikmesriikidest ja programmiga liitunud kolmandatest riikidest, äärepoolseimatest piirkondadest ning ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärit või vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud).

E) PÕIMITUD INTENSIIVPROGRAMMID

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Korraldustoetus	Kulud, mis on otseselt seotud põimitud intensiivprogrammide korraldamisega (v.a osalejate elamis- ja reiskulud). Rahastamismehhanism: hüvitamine	400 eurot osaleja kohta, vähemalt 15 osalejat, kõige enam 20 toetatavat osalejat.

	<p>ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sisepoliitika rahalistest vahenditest toetatavate õpirändeprojektide raames rahastatavate kõrgharidusvaldkonna õpirändes osalejate (õppijad) arv, v.a programmi elluviimisel osalevad õpetajad/koolitajad.</p> <p>Taotluse korraldustoetuse saamiseks esitab põimitud intensiivprogrammi ühiselt korraldavate kõrgkoolide nimel koordineeriv kõrgkool.</p>	
--	--	--

Põimitud intensiivprogrammide korraldustoetusega kantakse kõik kulud, mis osalevatel kõrgkoolidel võivad põimitud intensiivprogrammide korraldamisel tekkida, näiteks programmide ettevalmistamise, kavandamise, väljatöötamise, elluviimise ja järelmeetmetega, sealhulgas füüsilise ja virtuaalse/kaugtegevuse elluviimise ning ka üldise haldamise ja koordineerimisega seotud kulud.

Koordineeriv kõrgkool jagab põimitud intensiivprogrammide korraldustoetuse partnerite vahel, kes eespool nimetatud kulusid kannavad.

ERASMUSE AKREDITEERING KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE, ÜLDHARIDUSE JA TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNAS

Erasmuse akrediteering on vahend kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse ja täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele, kes soovivad osaleda piiriüleises vahetustegevuses ja koostöös. Erasmuse akrediteeringu saamine kinnitab, et taotleja on koostanud kava, mille alusel viiakse ellu kvaliteetseid õpirändetegevusi osana ulatuslikumast jõupingutusest arendada oma organisatsiooni. Seda kava nimetatakse Erasmuse kavaks ning see on Erasmuse akrediteeringu taotluse oluline osa.

Taotlejad võivad taotleda oma organisatsioonile individuaalset Erasmuse akrediteeringut või õpirändekonsortsiumi koordinaatori Erasmuse akrediteeringut, nagu selgitatakse allpool. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik.

Organisatsioonidele, kellel juba on Erasmuse akrediteering, võidakse anda tipptaseme märgis, et avaldada neile tunnustust tehtud töö ja kvaliteedile pühendumise eest.

KUIDAS KASUTADA ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI ERASMUSE AKREDITEERINGUGA?

Erasmuse akrediteeringuga organisatsioonidele antakse lihtsustatud juurdepääs 1. põhimeetme raames vastavas valdkonnas pakutavatele rahastamisvõimalustele. Akrediteeritud projektide rahastamiseks korraldatavaid iga-aastaseid projektikonkursse tutvustatakse Erasmuse akrediteeringute valdkondade kaupa asjaomastes peatükkides.

MEETME EESMÄRGID

KÕIGIS KOLMES VALDKONNAS

Õpetamise ja õppimise Euroopa mõõtme tugevdamine:

- edendades kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
- täiendades teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;
- toetades erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas.

KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS

Kutseharidust käsitleva nõukogu soovitus, Osnabrücki deklaratsiooni ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimisele ning Euroopa haridusruumi loomisele kaasaaitamine:

- parandades esma- ja jätku-kutseõppe kvaliteeti;
- tugevdades võtmepädevusi ja valdkonnaüleseid oskusi, eeskätt keeleõpe ja digioskused;
- toetades tööturul praegu ja edaspidi vajaminevate kutseoskuste arendamist;
- jagades parimat tava, edendades uute ja innovatiivsete pedagoogiliste meetodite ja tehnoloogiate kasutamist ning toetades õpetajate, koolitajate, mentorite ning muude kutsehariduse ja -õppe valdkonna töötajate kutsealast arengut;
- suurendades kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte ning võimet luua kvaliteetseid partnerlussuhteid, arendades ühtlasi oma rahvusvahelistumisstrateegiaid;

- pakkudes õpirände võimalusi kõikidele esma- ja jätku-kutseõppes õppijatele ning pikendades kutsehariduses ja -õppes osalejate õpirände keskmist kestust, et parandada kvaliteeti ja suurendada mõju;
- parandades välismaal veedetud õpirändeperioodide õpiväljundite kvaliteeti, läbipaistvust ja tunnustamist, kasutades selleks eeskätt Euroopa tasandi vahendeid ja rahastamisvahendeid.

ÜLDHARIDUSE VALDKONNAS

Õpetamise ja õppe kvaliteedi parandamine üldhariduses:

- toetades õpetajate, koolijuhtide ja teiste koolitöötajate kutsealast arengut;
- edendades uue tehnoloogia ja innovatiivsete õpetamismeetodite kasutamist;
- täiustades keeleõpet ja suurendades keelelist mitmekesisust koolides;
- toetades õpetamise ja koolide arenguga seotud parima tava jagamist ja edasiandmist.

Euroopa haridusruumi loomisele kaasaaitamine:

- suurendades koolide suutlikkust osaleda piiriüleses vahetustegevuses ja koostöös ning ellu viia kvaliteetseid õpirändeprojekte;
- pakkudes õpirände võimalusi kõigile üldharidust omandavatele õpilastele;
- soodustades õpilaste ja töötajate välismaal veedetud õpirändeperioodide õpiväljundite tunnustamist.

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNAS

Euroopa haridusruumi loomisele ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimisele kaasaaitamine:

- tõstes formaalse, informaalset ja mitteformaalset täiskasvanuõppe kvaliteeti;
- parandades pakutava täiskasvanuhariduse kvaliteeti töötajate suurema professionaalsuse tagamise abil ning suurendades täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste suutlikkust õppeprogrammide rakendamisel;
- parandades õpetamise ja õppe kvaliteeti kõigis täiskasvanuhariduse vormides ning tagades nende asjakohasuse kogu ühiskonna vajadusi arvestades;
- parandades täiskasvanuharidusteenuste osutamist seoses ELi raamistikus (2018) määratletud võtmepädevuste omandamisega, sh põhioskused (kirjaoskus, arvutusoskus, digioskused) ja muud eluks vajalikud oskused;
- suurendades täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste ja teiste täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte;
- suurendades igas vanuses ja erineva sotsiaal-majandusliku taustaga täiskasvanute osalust täiskasvanuhariduses, eeskätt soodustades ebasoodsas olukorras olevate õppijatega töötavate organisatsioonide, täiskasvanuharidust pakkuvate väikeettevõtjate, programmi uute tulijate, vähemate kogemustega organisatsioonide ja ka kogukonnapõhiste rohujuure tasandi organisatsioonide osalust.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	<p>Kutsehariduse ja -õppe valdkonnas:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) esma- või jätku-kutseõpet pakuvad organisatsioonid; (2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevad organisatsioonid; (3) ettevõtted ja muud avaliku või erasektori organisatsioonid, kes võtavad vastu või koolitavad kutsehariduses ja -õppes osalejaid ja õpipoisse või töötavad nendega muul viisil.
	<p>Üldhariduse valdkonnas:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) koolieelsed lasteasutused, põhikoolid ja keskkoolid⁴⁸; (2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud üldhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.
	<p>Täiskasvanuhariduse valdkonnas:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) formaalset, informaalset ja mitteformaalset täiskasvanuharidust pakuvad organisatsioonid⁴⁹; (2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.
	<p>Kõigis kolmes valdkonnas kohaldatavad määratlused ja põhimõtted</p> <p>Organisatsioonide vastavus rahastamiskõblikkuse 1. tingimusele tehakse kindlaks pakutavate õppeprogrammide ja -tegevuste põhjal. Organisatsioon võib olla rahastamiskõblik enam kui ühes valdkonnas, kui ta pakub erinevaid õppeprogramme ja -tegevusi.</p> <p>Iga riigi pädev ametiasutus määrab kindlaks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ õppeprogrammid ja -tegevused, mille pakumisel loetakse organisatsioonid rahastamiskõblikuks 1. tingimuse alusel, ning ▪ organisatsioonid, kes on osalemiskõblikud 2. tingimuse alusel. <p>Kohaldatavad määratlused ja rahastamiskõblike organisatsioonide näited avaldatakse vastutava riikliku büroo veebisaidil.</p>
Rahastamiskõblikud riigid	Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Kellele esitada taotlus?	Taotlused tuleb esitada selle riigi riiklikule büroole, kus taotleb organisatsioon on asutatud.

⁴⁸ Sh alusharidus- ja lapsehoiuteenuseid osutavad organisatsioonid. Eristaatusega koolid ja mõne teise riigi ametiasutuse järelevalve all tegutsevad koolid (nt prantsuse lütseumid või saksa koolid) peavad võib-olla esitama taotluse järelevalvet tegeva riigi riiklikule büroole. Täpsemat teavet iga juhtumi kohta saab riiklikult büroolt vastuvõtvast riigis või asjaomase ametiasutuse riigis.

⁴⁹ Ilma et see piiraks riigi pädeva asutuse kehtestatud määratlusi, tuleb meeles pidada, et täiskasvanutele kutseharidust ja -õpet pakuvad organisatsioonid loetakse üldjuhul kutseharidust ja -õpet pakuvateks asutusteks ja mitte täiskasvanuharidust pakuvateks asutusteks. Lisateabe saamiseks tutvuge kohaldatavate määratlustega oma riikliku büroo veebisaidil.

Taotluste esitamise tähtaeg	19. oktoober kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)
Erasmuse programmi kvaliteedistandardid	<p>Erasmuse akrediteeringu taotlejad peavad järgima Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid, mis on esitatud Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.</p> <p>Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid võidakse akrediteeringu kehtivuse ajal ajakohastada. Sel juhul küsitakse akrediteeritud organisatsioonidelt nõusolekut, enne kui nad saavad taotleda uut toetust.</p>
Taotluste arv	<p>Organisatsioon saab esitada ühe taotluse kõigis kolmes käesoleva projektikonkursiga hõlmatud valdkonnas: täiskasvanuharidus, kutseharidus ja -õpe ning üldharidus. Organisatsioonid, kes esitavad taotluse enam kui ühes valdkonnas, peavad iga valdkonna kohta esitama eraldi taotluse.</p> <p>Organisatsioonid, kellel juba on Erasmuse akrediteering, ei saa taotleda uut akrediteeringut samas valdkonnas.</p>
Taotluste liigid	<p>Taotluse saab esitada organisatsioon individuaalselt või õpirändekonsortsiumi koordinaatorina. Samas valdkonnas ei saa taotleda mõlemat tüüpi akrediteeringut.</p>
Erasmuse akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatoritele	<p>Õpirändekonsortsium on rühm samas riigis asutatud organisatsioone, kes viivad ellu õpirändetegevust ühise Erasmuse kava alusel. Iga õpirändekonsortsiumi koordineerib üks juhtorganisatsioon ehk õpirändekonsortsiumi koordinaator, kellel peab olema Erasmuse akrediteering.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi koordinaator võib korraldada tegevust (nagu eraldiseisva akrediteeringuga organisatsiooniga), ent selle kõrval võib ta pakkuda õpirände võimalusi teistele konsortsiumi liikmesorganisatsioonidele. Konsortsiumi liikmetel Erasmuse akrediteeringut olema ei pea.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi koordinaatori taotluse esitaja peab taotluses kirjeldama konsortsiumi eesmärki ja kavandatavat koosseisu. Kõik kavandatavad konsortsiumi liikmesorganisatsioonid peavad olema samast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist kui õpirändekonsortsiumi koordinaator. Selles etapis ei pea aga esitama konsortsiumi liikmete täpset nimekirja. Täpsemat teavet saate asjaomase valdkonna akrediteeritud õpirändeprojektide rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide jaotises.</p> <p>Lisateabe saamiseks tutvuge akrediteeritud õpirändeprojekte käsitlevate eeskirjadega.</p>
Toetavad organisatsioonid	<p>Akrediteeritud toetusesaajat võib toetada ükskõik milline hariduse ja koolituse valdkonnas tegutsev organisatsioon. Toetavate organisatsioonide roll ja kohustused tuleb ametlikult kindlaks määrata nende organisatsioonide ja akrediteeritud toetusesaaja kokkuleppel (sealhulgas juhul, kui toetav organisatsioon on ühtlasi toetatava toetusesaaja õpirändekonsortsiumi liige). Toetavate organisatsioonide panus peab kõikidel juhtudel vastama Erasmuse programmi kvaliteedistandarditele.</p>

VALIKUKRITEERIUMID

Taotlejatel peab olema piisav tegevus- ja kutsealane suutlikkus kavandatava Erasmuse kava elluviimiseks, sealhulgas vähemalt kaks aastat asjakohast kogemust taotlusega seotud valdkonnas, ning – kui tegemist on õpirändekonsortsiumi koordinaatoriga – sobiv suutlikkus konsortsiumi koordineerimiseks.

Lisateave tegevussuutlikkust käsitlevate üldkriteeriumide ja akrediteeringu taotlejatele esitatavate erinõuete kohta on esitatud **käesoleva juhendi C osas**.

MENETLUSEST KÕRVALEJÄTMISE KRITEERIUMID

Taotlejad peavad esitama allkirjastatud kirjaliku kinnituse tõendamaks, et nad ei ole üheski menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumides (loetletud **käesoleva juhendi C osas**) osutatud olukorras, et esitatud Erasmuse kava sisaldab taotleva organisatsiooni koostatud originaalsisu ning et taotlust ei ole tasu eest koostanud ükski teine organisatsioon ega kolmas isik.

Samal ajal on taotlejatel lubatud ja soovitatav küsida poliitikaalast nõu asjaomastelt haridusasutustelt ja -ekspertidelt või vahetada häid tavasid sarnaste organisatsioonidega, kel on programmiga „Erasmus+“ rohkem kogemust. Õpirändekonsortsiumi koordinaatori taotluse esitajad võivad taotluse koostamisel konsulteerida konsortsiumi võimalike liikmetega. Taotlejad võivad oma taotlusele lisada Erasmuse kava seisukohast olulised strateegilised dokumendid, näiteks rahvusvahelistumist käsitlev strateegia või nende koordineeriva või järelevalveasutuse väljatöötatud strateegia.

HINDAMISKRITEERIUMID

Taotlusi hinnatakse eraldi üldhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse valdkonnas. Taotluste kvaliteeti hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust.

Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 70 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimaalsest punktisummast igas neljas hindamiskriteeriumide kategoorias.

Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 10)	Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none">▪ taotleja profiili, kogemuse, tegevuse ja õppijate sihtrühma asjakohasus taotluse valdkonna, käesoleva konkursikutse eesmärkide ja taotluse liigi (taotlus eraldiseisva organisatsioonina või konsortsiumi koordinaatorina) seisukohast;▪ konsortsiumi koordinaatorite puhul:<ul style="list-style-type: none">○ kavandatavate konsortsiumi liikmete profiili asjakohasus konsortsiumi otstarbe ja eesmärkide (nagu on kindlaks määratud taotluses), taotluse valdkonna ja käesoleva konkursikutse eesmärkide seisukohast;○ kas konsortsiumi loomine annab selle liikmetele selget lisaväärtust, võttes arvesse käesoleva konkursikutse eesmäärke.
Erasmuse kava: eesmärgid (maksimaalne punktisumma: 40)	Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none">▪ kas kavandatav Erasmuse kava on kooskõlas käesoleva konkursikutse eesmärkidega;▪ kas kavandatava Erasmuse kava eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetselt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele;<ul style="list-style-type: none">○ konsortsiumi koordinaatorite puhul kehtib see kriteerium kogu kavandatava konsortsiumi suhtes ning Erasmuse kava eesmärgid peavad olema kooskõlas

	<p>konsortsiumi eesmärgiga, nagu on kindlaks määratud taotluses;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kas kavandatava Erasmuse kava eesmärgid ja nende täitmise ajakava on realistlikud ja piisavalt ambitsioonikad, et saavutada positiivne mõju organisatsiooni (või konsortsiumi) jaoks; ▪ kas Erasmuse kava eesmärkide täitmise jälgimiseks ja hindamiseks kavandavad meetmed on asjakohased ja konkreetsed; ▪ kui taotleja on lisanud oma taotlusele strateegilisi dokumente: kas kavandatava Erasmuse kava ja lisatud dokumentide seost on selgelt selgitatud.
<p>Erasmuse kava: tegevus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kas kavandatav õpirändetegevuses osalejate arv vastab taotleva organisatsiooni suursele ja kogemustele; <ul style="list-style-type: none"> ○ konsortsiumi koordinaatorite puhul võetakse arvesse konsortsiumi kavandatavat suurust; ▪ kas kavandatav õpirändetegevuses osalejate arv on Erasmuse kava eesmärkide seisukohast realistlik ja asjakohane; ▪ kas kavandatavate osalejate profiil on asjakohane taotluse valdkonna, kavandatava Erasmuse kava ja käesoleva konkursikutses eesmärkide seisukohast; ▪ kui see on asjakohane ja kui taotleja kavatses korraldada õpirändetegevust: kuidas kaasatakse tegevusse vähemate võimalustega osalejaid.
<p>Erasmuse kava: juhtimine</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on kavandanud konkreetse tegevuse Erasmuse akrediteeringu aluspõhimõtete (kirjeldatud Erasmuse programmi kvaliteedistandardites) järgimiseks; ▪ taotleja on välja pakkunud selge ja tervikliku ülesannete jaotuse kooskõlas Erasmuse programmi kvaliteedistandarditega; ▪ taotleja on eraldanud piisavalt vahendeid programmi tegevuse juhtimiseks kooskõlas Erasmuse programmi kvaliteedistandarditega; ▪ organisatsiooni juhtkonna asjakohane osalus on tagatud; ▪ on kindlaks määratud sobivad meetmed programmi tegevuse järjepidevuse tagamiseks juhul, kui taotleva organisatsiooni personalis või juhtkonnas toimub muutusi; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et lõimida õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevasesse töösesse <ul style="list-style-type: none"> ○ (konsortsiumi koordinaatorite puhul kehtib see kriteerium kogu kavandatava konsortsiumi suhtes).

ERASMUSE AKREDITEERINGUTE MAKSIMUMARV

Riikides, kus huvi Erasmuse akrediteeringute vastu on väga suur, võib riiklik büroo kindlaks määrata antavate Erasmuse akrediteeringute maksimumarvu. See otsus tehakse kõigi kolme valdkonna kohta eraldi ning avaldatakse riikliku büroo veebisaidil koos käesoleva konkursikutsesega.

- Kui riiklik büroo ei määra konkreetse valdkonna puhul kindlaks antavate akrediteeringute maksimumarvu, siis rahuldatakse kõik käesolevas konkursikutses esitatud miinimumkriteeriumidele vastavad taotlused.
- Kui riiklik büroo määrab konkreetse valdkonna puhul kindlaks antavate akrediteeringute maksimumarvu, koostatakse miinimumkriteeriumidele vastavate taotluste paremusjärjestus. Akrediteeringute andmist alustatakse suurima punktisummaga taotlusest, kuni antavate akrediteeringute maksimumarv on saavutatud. Kui viimasena antava

akrediteeringu korral on järjestuses sama punktisummaga taotlusi, siis antavate akrediteeringute arvu suurendatakse, et hõlmata kõik vastava punktisumma saavutanud taotlused.

KEHTIVUS

Erasmuse akrediteering antakse kogu programmitöö perioodiks, mis kestab 2027. aastani. Selleks et tagada realistlik kavandamine, esitatakse Erasmuse kava lühema perioodi kohta – 2–5 aastat – ning seda ajakohastatakse korrapäraselt.

Kui Erasmuse akrediteering on nõutav pärast programmiperioodi 2021–2027 lõppu toimivateks meetmeteks, võib riiklik büroo Euroopa Komisjoni kindlaksmääratud tingimustel akrediteeringu kehtivust pikendada.

Akrediteeringu saab ükskõik millal tühistada, juhul kui organisatsioon lõpetab tegevuse või riiklik büroo ja akrediteeritud organisatsioon selles kokku lepivad.

Riiklik büroo või akrediteeritud organisatsioon võib akrediteeringu ühepoolselt tühistada, kui selle akrediteeringu alusel ei ole taotletud rahastamist vähemalt kolme aasta jooksul.

ARUANDED, SEIRE JA KVALITEEDI TAGAMINE

<p>Iga toetuslepingu lõpetamisel esitatav lõpparuanne</p>	<p>Kui Erasmuse akrediteeringu alusel heaks kiidetud toetusleping lõppeb, esitab akrediteeritud organisatsioon lõpparuande elluviidud tegevuste ja saavutatud eesmärkide kohta.</p>
<p>Akrediteeringu eduaruanded</p>	<p>Vastavalt heakskiidetud Erasmuse kava sisule ja vähemalt kord viie aasta jooksul peavad akrediteeritud organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> – esitama aruande selle kohta, kuidas on tagatud Erasmuse programmi kvaliteedistandardite järgimine; – esitama aruande Erasmuse kava eesmärkide täitmisel tehtud edusammude kohta; – ajakohastama oma Erasmuse kava. <p>Riiklik büroo võib otsustada, et eespool nimetatud elementide kohta tuleb eduaruanded esitada samal ajal või eraldi.</p> <p>Selle asemel et nõuda akrediteeringu eduaruannet, võib riiklik büroo otsustada korraldada struktureeritud seirekäigu.</p> <p>Võttes arvesse akrediteeritud organisatsiooni tulemuslikkust aruannete, seire ja kvaliteedi tagamise kontrollide alusel, või juhul, kui organisatsioonis on toimunud olulisi muutusi, võib riiklik büroo otsustada muuta eduaruannete arvu ja nende esitamise ajakava.</p> <p>Peale selle võivad akrediteeritud organisatsioonid omal algatusel taotleda Erasmuse kava ajakohastamist. Organisatsiooni põhjenduse alusel otsustab riiklik büroo, kas ajakohastamine on põhjendatud. Erasmuse kava ajakohastamine võib hõlmata taotlust muuta eraldiseisva organisatsiooni akrediteeringu õpirändekonsortsiumi koordinaatori akrediteeringuks või vastupidi.</p>

Seire ja kontroll	<p>Riiklik büroo võib korraldada ametlikke kontrole, seirekäike või muud tegevust, et jälgida akrediteeritud organisatsioonide edusamme ja tulemuslikkust, tagada kokkulepitud kvaliteedistandardite järgimine ja pakkuda tuge.</p> <p>Ametliku kontrolli käigus võidakse kontrollida dokumente või teha kontrollkäike akrediteeritud organisatsioonide, konsortsiumi liikmete ja toetavate organisatsioonide juurde ning muudesse kohtadesse, kus tegevus toimub. Teises riigis toimuva tegevuse kontrollimiseks ja seireks võib riiklik büroo abi küsida vastava riigi büroolt.</p>
--------------------------	---

Pärast aruande saamist või seiretegevust annab riiklik büroo akrediteeritud organisatsioonile tagasisidet. Samuti võib riiklik büroo anda akrediteeritud organisatsioonile kohustuslikud või soovituslikud juhised tulemuslikkuse parandamiseks.

Äsja akrediteeringu saanud taotlejate või suure riskiga organisatsioonide korral või juhul, kui kinni ei ole peetud riikliku büroo juhistest ja tähtaegadest, kui aruannete, seire ja kvaliteedi tagamise kontrollide tulemusena on kindlaks tehtud, et tulemuslikkus on väga väike, või kui rikutud on programmi eeskirju (sh mõne teise meetme puhul), võib riiklik büroo võtta järgmisi parandusmeetmeid.

- Vaatluse alla võtmine: riiklik büroo võib vähendada nende rahaliste vahendite summat, mida akrediteeritud organisatsioonid saavad taotleda Erasmuse akrediteeringu nõudega meetmete puhul.
 - Äsja akrediteeringu saanud organisatsioonid võidakse võtta vaatluse alla, kui tegevussuutlikkuse kontrollimisel ilmneb puuduliku rakendamise risk või kui taotluse hindajad juhivad tähelepanu olulistele puudustele taotleja Erasmuse kavas.
- Peatamine: peatatud akrediteeringuga organisatsioonid ei saa taotleda rahastamist Erasmuse akrediteeringu nõudega meetmete korral. Samuti võib riiklik büroo lõpetada teatavad või kõik kehtivad toetuslepingud, mis peatatud akrediteeringu alusel sõlmiti.

Vaatlus- või peatamisperiood kestab seni, kuni riiklik büroo teeb kindlaks, et käesolevas konkursikutses esitatud tingimused ja kvaliteedinõuded on taas täidetud ning et akrediteeritud organisatsioon on tegelenud vähese tulemuslikkuse riskiga.

Organisatsioonid, kelle akrediteering on peatatud või vaatluse all, ei saa taotleda uut akrediteeringut samas valdkonnas.

Kui riikliku büroo juhistest ja tähtaegadest ei ole jätkuvalt kinni peetud, tulemuslikkus on endiselt väike või programmi eeskirju on korduvalt või olulisel määral rikutud (sh mõne teise meetme puhul), võib riiklik büroo akrediteeringu tühistada.

TIPPTASEME TUNNUSTAMINE

Akrediteeritud organisatsioone, kes on saavutanud parimaid tulemusi, tunnustatakse tipptaseme märgiste andmisega.

Käesoleva konkursikutse raames antakse tipptaseme märgis nendele kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpirännet käsitleva harta omajatele, kes on edukalt taotlenud lihtsustatud valikumenetlust ning saavutanud programmi „Erasmus+“ raames kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpirände harta alusel ellu viidud projektide kahe viimase lõpparuande hindamisel keskmiselt vähemalt 85 punkti. Antud tipptaseme märgised kehtivad kolm aastat.

Kõigis kolmes valdkonnas äsja akrediteeritud organisatsioonidele tipptaseme märgiste andmise tingimused määratakse kindlaks edasistes programmi „Erasmus+“ konkursikutsetes.

ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS

Selle meetmega toetatakse kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi ning teisi kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, kes soovivad korraldada õpirändetegevust kutsehariduses ja -õppes osalejatele ning töötajatele.

Toetatakse mitmesuguseid tegevusi, sealhulgas töövarjutamine ja täienduskoolituskursused töötajatele, õppepraktika ja pikaajaline praktika (meede „ErasmusPro“), ekspertide kutsumine ja muud allpool selgitatud tegevused.

Osalevad organisatsioonid peaksid oma tegevuses aktiivselt edendama **kaasamist ja mitmekesisust, keskkonnasäästlikkust ja digiõpet**, kasutades selleks programmi raames pakutavaid sihtotstarbelisi rahastamisvõimalusi, suurendades osalejate teadlikkust, jagades parimat tava ning kavandades oma tegevust asjakohasel viisil.

MEETME EESMÄRGID

Programmist „Erasmus+“ rahastatava õpirändetegevuse eesmärk on pakkuda üksikisikutele õppimisvõimalusi ning toetada kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste ning muude kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja institutsionaalset arengut. Meetmega toetatakse kutseharidust käsitleva nõukogu soovitusel, Osnabrücki deklaratsiooni ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimist. Samuti aidatakse sellega kaasa Euroopa haridusruumi loomisele. Meetme konkreetsed eesmärgid on alljärgnevad.

Esma- ja jätku-kutseõppe kvaliteedi parandamine Euroopas:

- tugevdades võtmepädevusi ja valdkonnaüleseid oskusi, eeskätt keeleõpe ja digioskused;
- toetades tööturul praegu ja edaspidi vajaminevate kutseoskuste arendamist;
- jagades parimat tava, edendades uute ja innovatiivsete pedagoogiliste meetodite ja tehnoloogiate kasutamist ning toetades õpetajate, koolitajate, mentorite ning muude kutsehariduse ja -õppe valdkonna töötajate kutsealast arengut;
- suurendades kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte ning võimet luua kvaliteetseid partnerlussuhteid, arendades ühtlasi oma rahvusvahelistumisstrateegiaid;
- pakkudes õpirände võimalusi kõikidele esma- ja jätku-kutseõppes õppijatele ning pikendades kutsehariduses ja -õppes osalejate õpirände keskmi kestust, et parandada kvaliteeti ja suurendada mõju;
- parandades välismaal veedetud õpirändeperiodide õpiväljundite kvaliteeti, läbipaistvust ja tunnustamist, kasutades eeskätt Euroopa tasandi tööriistu ja vahendeid⁵⁰.

Õpetamise ja õppimise Euroopa mõõtme tugevdamine:

- edendades kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
- täiendades teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;
- toetades erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas.

KUIDAS KASUTADA PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

⁵⁰ Vastastikuse mõistmise memorandum ja õppelepingud.

Kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused ning teised kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevad organisatsioonid saavad rahastamist taotleda kahel viisil.

- **Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid** võimaldavad taotleval organisatsioonidel korraldada mitmesuguseid õpirändetegevusi 6–18 kuu jooksul. Lühiajalised projektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või kes soovivad korraldada üksnes piiratud arvu tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste õpirändeprojektid (õppijate ja töötajate õpiränne)** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevuseks, mille abil viiakse järk-järgult ellu Erasmuse kava. Erasmuse akrediteeringut saavad taotleda kõik organisatsioonid, kes soovivad korrapäraselt korraldada õpirändetegevusi. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik. Selle võimaluse kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse Erasmuse akrediteeringut täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonnas.

Peale selle saavad organisatsioonid programmis osaleda taotlust esitamata, kasutades alljärgnevat võimalusi.

- **Liitumine programmi „Erasmus+“ olemasoleva õpirändekonsortsiumiga**, mida juhivad akrediteeritud konsortsiumi koordinaator vastavas riigis ja kuhu võetakse vastu uusi liikmeid.
- **Teisest riigist pärit osalejate vastuvõtmine:** kõik organisatsioonid saavad vastu võtta õppijaid või töötajaid teises riigis asuvast partnerorganisatsioonist. Vastuvõtva organisatsioonina tegutsemine annab väärtusliku kogemuse ning hea võimaluse programmiga enne ise taotlemist paremini tutvuda.

Kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi julgustatakse ühinema Euroopa veebiplatvormidega, nagu EPAL ja eTwinning. EPAL platvormil saab suhelda kolleegidega kogu Euroopast ning õppida nende kogemustest. Platvormil on kättesaadavad blogipostitused, foorumid ja partnerite otsingu vahend, samuti on võimalik luua praktikakogukondi, otsida õppematerjale ja osaleda üritustel. Samuti tegutseb platvormil [kutsehariduse ja -õppe praktikakogukond](#), kus kutsehariduse- ja õppe valdkonna õpetajad, koolitajad ja ettevõtetes töötavad juhendajad saavad teha koostööd ning hoida end kursis Euroopa algatustega. eTwinning on turvalisel platvormil asuv veebikogukond, millele on juurdepääs eTwinningu riikliku tugiorganisatsiooni eelkontrolli läbinud õpetajatel ja koolitöötajatel. eTwinning võimaldab kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel luua ühiseid virtuaalseid klassiruumid ning viia ellu projekte koos teiste kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutustega ja muude partnerorganisatsioonidega (st vastuvõtavad äriühingud); samuti saavad õpetajad ja koolitajad vahetada mõtteid ja teavet kolleegidega ning osaleda mitmesugustes täienduskoolitustegevustes. eTwinning on ka suurepärase keskkond, kust leida partnereid edasisteks projektideks.

PROJEKTI KAVANDAMINE

1. põhimeetme projektis on keskne roll taotleval organisatsioonil. Taotleja koostab ja esitab taotluse, allkirjastab toetuslepingu, viib ellu õpirändetegevusi ning esitab aruandeid riiklikule büroole. Nii lühiajaliste projektide kui ka Erasmuse akrediteeringu korral on taotlusprotsessis kesksel kohal taotleva organisatsiooni vajadused ja kavad.

Enamik pakutavatest tegevustest on seotud väljapoole suunatud õpirändega. See tähendab, et taotlev organisatsioon tegutseb saatva organisatsioonina – ta valib välja osalejad ja lähetab nad vastuvõtvasse organisatsiooni välismaal. Peale selle pakutakse eriotstarbelisi tegevusi selleks, et taotlev organisatsioon saaks kutsuda enda juurde eksperte või õpetajaid ja õpetajapraktikante. Vastuvõtutegevuste eesmärk ei ole tagada vastastikust vahetust, vaid kutsuda organisatsiooni isikuid, kes saavad aidata taotleval organisatsioonil areneda ja rahvusvahelistuda.

Kõigi selle meetme raames toetatavate tegevuste elluviimisel tuleb täita Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid. Erasmuse programmi kvaliteedistandardid hõlmavad konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, näiteks

osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite kindlaksmääramine, hindamine ja tunnustamine, tulemuste jagamine jne. Erasmus programmi kvaliteedistandardite terviktekst on kättesaadav Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.

Kaasamine ja mitmekesisus

Erasmus programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid pakkuma õpirände võimalusi kaasaval ja õiglasel viisil kõigile osalejatele, olenemata nende taustast. Projekti tegevustes osalevate õppijate valikul tuleks põhiteguritena arvesse võtta motiveeritust ja saavutusi ning ka osalejate isikliku arengu ja õpivajadusi. Ka osalevate töötajate valikul tuleks tagada, et nende kutsealasest arengust saaksid kasu kõik organisatsiooni õppijad.

Õpirändetegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes peaks saatev ja vastuvõttev organisatsioon tähtsaimate otsuste tegemisse kaasama ka osalejad, et tagada iga osaleja jaoks võimalikult suur kasu ja mõju.

Haridus- ja koolitusteenuseid osutavaid osalevaid organisatsioone julgustatakse aktiivselt looma ja toetama õpirände võimalusi, näiteks lõimides need oma akadeemilisse kalendrisse ning määrares kindlaks standardmeetmed naasvate osalejate taasintegreerimiseks.

Keskkonnasäästlikud ja keskkonna suhtes vastutustundlikud tavad

Erasmus programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid edendama oma osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Neid põhimõtteid tuleks arvesse võtta programmi kõigi tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel, kasutades selleks eeskätt programmis kestlike reisimisviiside edendamiseks ette nähtud rahalisi vahendeid. Haridus- ja koolitusteenuseid osutavad organisatsioonid peaksid nendest põhimõtetest lähtuma ka oma igapäevases tegevuses ning aktiivselt toetama oma õppijate ja töötajate mõtteviisi ja käitumise muutust.

Digipööre hariduses ja koolituses

Erasmus programmi kvaliteedistandardite kohaselt toetatakse programmi raames kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada õppimise ja õpetamise kvaliteeti. Samuti peaksid kutseharidus- ja -õppeasutused suurendama õppijate teadlikkust programmi raames pakutavatest võimalustest omandada ja arendada asjaomaseid digioskusi, sealhulgas kutsehariduses ja -õppes osalejatele ning hiljuti kutsehariduse ja -õppe läbinutele ette nähtud digitaalsete võimaluste praktikaprogrammi⁵¹ kaudu. Peale selle on osalevatele töötajatele kättesaadav digivõimaluste praktika ehk õpirändetegevus, mille käigus on võimalik omandada digioskusi ning suurendada suutlikkust

⁵¹ Kutsehariduses ja -õppes osaleja praktika loetakse digiteemaliseks praktikaks juhul, kui praktikant tegeleb selle käigus ühe või mitme alljärgneva tegevusega: digiturundus (nt sotsiaalmeediahaldus, veebianalüütika); graafiline, mehaaniline või arhitektuuriline digidisain; mobiilirakenduste, tarkvara või veebisaitide arendus, skriptide kirjutamine; IT-süsteemide installimine ja võrkude paigaldamine, hooldus ja haldus; küberturvalisus; andmeanalüütika, andmekaeve ja andmete visualiseerimine; programmeerimine, robootika ja tehisintellekti rakenduste arendamine; üldine kasutajatugi, tellimuste täitmine, andmesisestus või kantseleitöö selle kategooria alla ei kuulu.

koolitada, õpetada ja teha muid ülesandeid digivahendite abil. Sellist tegevust saab korraldada ükskõik millises töötajatele pakutavate õpirändevõimaluste vormis.

Osalemine demokraatlikus elus

Programmi eesmärk on aidata osalejatel avastada kodanikuaktiivsuse ja demokraatlikus elus osalemise kasutegureid. Toetatavate õpirändetegevustega tuleks tugevdada kodanikuühiskonna eri valdkondades osalemise oskusi, samuti arendada kultuuridevahelise suhtlemise ja sotsiaalset pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Projektides tuleks pakkuda võimalusi osalemiseks demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalõppe ja mitteformaalse õppimise kaudu, kui see on võimalik. Samuti tuleks parandada osalejate arusaamist Euroopa Liidust ja Euroopa ühistest väärtustest, sealhulgas demokraatlike põhimõtete, inimväärikuse ning ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtete austamine, kultuuridevaheline dialoog ning ka Euroopa sotsiaalne, kultuuri- ja ajaloopärand.

TEGEVUS

Selles jaotises kirjeldatakse tegevusi, millele saab taotleda programmi „Erasmus+“ vahenditest toetust nii lühiajaliste projektide kui ka akrediteeritud asutuste projektide raames.

Iga tegevuse puhul on võimalik anda lisatoetust vähemate võimalustega osalejaid, alaealisi või järelevalvet vajavaid noori täiskasvanuid saatvatele isikutele. Saatvatele isikutele saab toetust anda kogu tegevuse ajaks või vaid teatud perioodiks.

Töötajate õpiränne

Rahastamiskõlblikud tegevused	<ul style="list-style-type: none">▪ Töövarjutamine (2–60 päeva)▪ Õpetamine välisriigis (2–365 päeva)▪ Kursustel ja koolitustel osalemine (2–30 päeva; kursusetasud kaetakse kuni 10 päeva eest iga osaleja kohta) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki töötajate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Töövarjutamine: osalejad saavad veeta teatava aja teises riigis vastuvõtvas organisatsioonis, et õppida uusi tavasid ja koguda uusi mõtteid vastuvõtvas organisatsioonis töötavate kolleegide, ekspertide või muude praktikute igapäevatöö vaatlemise ja nendega suhtlemise kaudu.</p> <p>Õpetamine või koolituse pakkumine: osalejad saavad veeta teatava aja teises riigis vastuvõtvas organisatsioonis, et õpetada või koolitada õppijaid ning samal ajal õppida ülesandeid täites ja kolleegidega suheldes ka ise.</p> <p>Kursused ja koolitus: osalejad saavad kaasa lüüa struktureeritud kursusel või sarnasel koolitusel, mida viivad läbi kvalifitseeritud spetsialistid ning mis põhinevad eelnevalt kindlaksmääratud õppekaval ja õpiväljunditel. Koolitusel peab osalema inimesi vähemalt kahest eri riigist ning selle käigus peavad osalejad saama suhelda teiste õppijate ja koolitajatega. Täiesti passiivset tegevust (näiteks loengute, kõnede või suurele sihtrühmale suunatud konverentside kuulamine) ei toetata.</p> <p>Taotlejad peaksid meeles pidama, et kõik kursuste pakkujad on programmist „Erasmus+“ täielikult sõltumatud ning tegutsevad teenuseosutajatena turumajanduse tingimustes.</p>
--------------------------------------	---

	<p>Seepärast vastutab kursuste ja koolituse valiku eest taotlev organisatsioon. Taotlejad saavad valikul lähtuda alljärgnevatest kvaliteedistandarditest:</p> <p>https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_et.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>Rahastamiskõlblike osalejate hulka kuuluvad õpetajad, koolitajad ning kõik teised, mitteõpetavad eksperdid ja töötajad esma- ja jätku-kutseõppe valdkonnas.</p> <p>Rahastamiskõlblike mitteõpetavate töötajate hulka kuuluvad esma- ja jätku-kutseõppe valdkonna töötajad, kes töötavad kas kutseharidus- ja -õppeasutustes (nt juhtivtöötajad, rahvusvahelise õpirände ametnikud) või muudes kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevates organisatsioonides (nt koolitajad kohalikes partneriühingutes, nõustajad, kutsehariduse ja -õppe küsimustega tegelevad poliitikakoordinaatorid).</p> <p>Osalejad peavad olema saatva organisatsiooni töötajad või tegema sellega regulaarselt koostööd, aidates ellu viia organisatsiooni põhitegevusi (nt väliskoolitajate või ettevõtete koolitajatena, ekspertide või vabatahtlikena).</p> <p>Kõigil juhtudel tuleb ülesanded, mis seovad osalejat saatva organisatsiooniga, dokumenteerida viisil, mis võimaldab riiklikul bürool seda seotust kontrollida (nt töö- või vabatahtliku töö lepingu, ülesande kirjelduse või muu sarnase dokumendi põhjal). Riiklikud bürood kehtestavad läbipaistva ja järjepideva korra selle kohta, mida mõeldakse riigi kontekstis aktsepteeritava töösuhte all ja mis dokumentidega tuleb seda tõendada.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	<p>Tegevus peab toimuma välismaal, st mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p> <p>Peale selle saavad Erasmuse akrediteeringuga organisatsioonid saata osalejaid tegutsema töövarjuna ning õpetamis- või koolituslähetustele kolmandatesse riikidesse, mis ei ole programmiga liitunud (1.–14. piirkonna riigid, mis on loetletud A osa jaotises „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p>

Õppijate õpiränne

Rahastamiskõlblikud tegevused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutsevõistlustel osalemine (1–10 päeva) ▪ Kutsehariduses ja -õppes osalejate lühiajaline õpiränne (10–89 päeva) ▪ Kutsehariduses ja -õppes osalejate pikaajaline õpiränne (meede „ErasmusPro“) (90–365 päeva) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki õppijate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p>
--------------------------------------	--

	<p>Kutsevõistlustel osalemine: kutsehariduses ja -õppes osalejad saavad osaleda rahvusvahelistel valdkonnaüritustel, kus demonstreeritakse oskusi, et edendada, tunnustada ja vahetada kogemusi, oskusteavet ning uuenduslikke tehnilisi lahendusi kutsehariduse ja -õppe valdkonnas⁵². Toetatakse ka töötajaid, mentoreid või eksperte, kes saavad õppijaid tegevuse ajal.</p> <p>Kutsehariduses ja -õppes osalejate lühiajaline õpiränne: kutsehariduses ja -õppes osalejad saavad teatud aja jooksul õppida välismaal partnerorganisatsioonist kutseharidus- ja -õppeasutuses, äriühingus või kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või tööturul tegutsevas muus organisatsioonis. Õppeperiood peab hõlmama tugevat tööõppimise komponenti ning igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Vähemate võimalustega osalejate korral võib õpirände miinimumkestus olla 2 päeva, kui see on põhjendatud.</p> <p>Kutsehariduses ja -õppes osalejate pikaajaline õpiränne (meede „ErasmusPro“): kutsehariduses ja -õppes osalejad saavad pikema aja jooksul õppida välismaal partnerorganisatsioonist kutseharidus- ja -õppeasutuses, äriühingus või kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või tööturul tegutsevas muus organisatsioonis. Õppeperiood peab hõlmama tugevat tööõppimise komponenti ning igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Rahastamiskõlblike osalejate hulgas on esma- ja jätku-kutseõppes osalevad õppijad ja õpipoisid. Osalejad peavad olema registreeritud rahastamiskõlblikus esma- või jätku-kutseõppe õppekavas⁵³.</p> <p>Rahastamiskõlbliku esma- või jätku-kutseõppe hiljuti lõpetanud (sh endised õpipoisid) saavad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud toimumiskohad</p>	<p>Tegevus peab toimuma välismaal, st mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p> <p>Peale selle saavad Erasmuse akrediteeringuga organisatsioonid saata õppijaid lühiajalisele õpirändele, pikaajalisele õpirändele (meede „ErasmusPro“) ning kutsevõistlustele programmivälisesse kolmandatesse riikidesse (1.–14. piirkonna riigid, mis on loetletud A osa jaotises „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p>

Muud toetatavad tegevused

<p>Rahastamiskõlblikud</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekspertide kutsumine (2–60 päeva)
-----------------------------------	---

⁵² Lisateave selle kohta, mida kutsevõistluste all mõistetakse, on esitatud D osas „Põhimõistete sõnastik“.

⁵³ Iga ELi liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi rahastamiskõlblikud esma- või jätku-kutseõppe õppekavad määrab kindlaks riigi pädev asutus ning see teave avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil.

<p>tegevused</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Õpetajapraktikantide vastuvõtmine (10–365 päeva) ▪ Ettevalmistavad külaskäigud <p>Ekspertide kutsumine: organisatsioonid saavad kutsuda välismaalt koolitajaid, õpetajaid, poliitikaeksperte või muid kvalifitseeritud spetsialiste, kes saavad aidata tõsta vastuvõtvast organisatsioonis õpetamise, koolitamise ja õppimise taset. Näiteks saavad kutsutud eksperdid koolitada vastuvõtva organisatsiooni töötajaid, demonstreerida uusi õpetamismeetodeid või aidata kasutusele võtta häid korraldus- ja juhtimistavasid.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmine: taotlevad organisatsioonid saavad vastu võtta õpetajapraktikante, kes soovivad tulla välismaale praktikale. Vastuvõttev organisatsioon saab toetust tegevuse korraldamiseks, ent osaleja reisikulud peaks katma ja individuaalset toetust andma saatev asutus (kes võib selleks samuti taotleda rahastust programmi „Erasmus+“ kaudu).</p> <p>Ettevalmistavad külaskäigud: organisatsioonid saavad enne õpirändetegevuse toimumist korraldada ettevalmistava külaskäigu vastuvõtva partneri juurde. Ettevalmistavad külaskäigud ei kujuta endast eraldiseisvat tegevust, vaid tegemist on korraldustega töötajate või õppijate õpirände toetamiseks. Iga ettevalmistavat külaskäiku tuleb selgelt põhjendada ning need peavad aitama suurendada õpirändetegevuste kaasavust ja ulatust ning parandada nende kvaliteeti. Näiteks saab ettevalmistavaid külaskäike korraldada selleks, et valmistada paremini ette vähemate võimalustega osalejate õpirännet, alustada koostööd uue partnerorganisatsiooniga või valmistada ette pikemaajalisi õpirändetegevusi. Ettevalmistavaid külaskäike saab korraldada õppijate või töötajate ükskõik mis vormis õpirände puhul, välja arvatud kursused ja koolitus.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Kutsutavad eksperdid võivad olla teisest ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist pärit isikud, kes saavad pakkuda kutsuva organisatsiooni vajaduste ja eesmärkide seisukohast olulist oskusteavet ja koolitust.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmise projektides osalejad peavad olema mõne muu ELi liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi õpetajakoolitusprogrammi (või muusse sarnasesse õpetajatele suunatud koolitusprogrammi) immatrikuleeritud üliõpilased või äsjalõpetanud⁵⁴.</p> <p>Ettevalmistavaid külaskäike võivad teha kõik isikud, kes vastavad töötajate õpirände tegevuses osalemise tingimustele ning on kaasatud projekti korraldamisse. Erandkorras saavad pikaajalises õpirändes osalevad õppijad ning ükskõik mis tegevuses osalevad vähemate võimalustega osalejad osa võtta vastava tegevusega seotud ettevalmistavatest külaskäikudest.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud toimumiskohad</p>	<p>Ettevalmistavad külaskäigud võivad toimuda ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud</p>

⁵⁴ Äsjalõpetanud võivad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.

	<p>kolmandates riikides.</p> <p>Peale selle saavad Erasmuse akrediteeringuga organisatsioonid korraldada ettevalmistavaid külaskäike programmivälistes kolmandates riikides (1.–14. piirkonna riigid, mis on loetletud A osa jaotises „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p> <p>Kutsutud ekspertide ja õpetajapraktikantide puhul on toimumiskoht alati toetust saav organisatsioon (sh konsortsiumi liikmed).</p>
--	--

LÜHIAJALISED KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid on lihtne ja konkreetne võimalus programmist „Erasmus+“ kasu saada. Nende projektide eesmärk on võimaldada organisatsioonidel vähese vaevaga korraldada teatavaid tegevusi ja omandada programmi raames kogemusi.

Lihtsuse huvides on lühiajaliste projektide kestus ja nendes osalejate arv piiratud. Lühiajalised projektid on avatud üksnes üksikorganisatsioonidele, mitte konsortsiumide koordinaatoritele. Akrediteeritud organisatsioonid ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda, kuna neil on programmi „Erasmus+“ rahastusele juba alaline juurdepääs.

Lühiajalise projekti taotlus sisaldab loendit ja kirjeldust tegevustest, mida taotlev organisatsioon kavatseb korraldada.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	<p>Taotluse võivad esitada järgmised organisatsioonid⁵⁵:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) esma- või jätku-kutseõpet pakuvad organisatsioonid; (2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevad organisatsioonid; (3) ettevõtted ja muud avaliku või erasektori organisatsioonid, kes võtavad vastu või koolitavad kutsehariduses ja -õppes osalejaid ja õpipoisse või töötavad nendega muul viisil. <p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda.</p>
Rahastamiskõlblikud riigid	Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.

⁵⁵ Igas ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis rahastamiskõlblikud organisatsioonid määrab kindlaks riigi pädev ametiasutus ning see teave avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil koos vastavate näidetega.

Taotluse esitamise tähtajad	<p>1. taotlusvoor (kõigi riiklike büroode puhul): 23. veebruar kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).</p> <p>2. taotlusvoor: riiklikud bürood võivad otsustada avada teise tähtaja (2. taotlusvoor). Sel juhul teavitab riiklik büroo taotlejaid sellest oma veebisaidil. 2. taotlusvooru puhul peavad taotlejad esitama oma taotluse hiljemalt 4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).</p>
Projektide alguskuupäevad	<p>Projektide alguskuupäevad võivad olla järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. taotlusvoor: sama aasta 1. juunist 31. detsembrini; ▪ 2. taotlusvoor (kui see on avatud): järgneva aasta 1. jaanuarist 31. maini.
Projekti kestus	6–18 kuud.
Taotluste arv	<p>Ühes taotlusvoorus võib organisatsioon taotleda rahastamist ainult üheks lühiajaliseks kutsehariduse ja -õppe valdkonna projektiks.</p> <p>Organisatsioonid, kes saavad esimeses taotlusvoorus lühiajalisele projektile toetuse, ei või osaleda sama projektikonkursi teises taotlusvoorus.</p> <p>Viie järjestikuse konkursiaasta jooksul võib organisatsioon saada lühiajalisteks kutsehariduse ja -õppe valdkonna projektideks toetust kõige enam kolmel korral. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse aastatel 2014–2020 saadud toetusi.</p>
Võimalikud tegevused	Igasugune kutsehariduse ja -õppe tegevus. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevus“.
Projekti maht	<p>Lühiajalise projekti taotlus võib hõlmata kuni 30 õpirändetegevuses osalejat.</p> <p>Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse ettevalmistavaid külaskäike ega saatvate isikute osalemist.</p>
Toetavad organisatsioonid	Selle meetme raames toetust saavat organisatsiooni võib toetada ükskõik milline hariduse ja koolituse valdkonnas tegutsev organisatsioon. Toetavate organisatsioonide roll ja kohustused tuleb ametlikult kindlaks määrata nende organisatsioonide ja toetust saava organisatsiooni kokkuleppel. Toetavate organisatsioonide panus peab kõikidel juhtudel vastama Erasmus programmi kvaliteedistandarditele.

HINDAMISKRITEERIUMID

Esitatud taotlusi hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust. Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 60 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimaalsest punktisummast igas kolmes hindamiskriteeriumide kategoorias.

<p>Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja profiili, kogemuste, tegevuste ja õppijate sihtrühma asjakohasus kutsehariduse ja -õppe valdkonna jaoks; ▪ projektiettepaneku asjakohasus meetme eesmärkide saavutamisel; ▪ projektiettepaneku asjakohasus järgmiste konkreetsete prioriteetide seisukohast: <ul style="list-style-type: none"> - uute tulijate ja vähemate kogemustega organisatsioonide toetamine; - meetmes „ErasmusPro“ osalejate toetamine; - vähemate võimalustega osalejate toetamine.
<p>Projekti kavandamise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti kavandatavad eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetselt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele; ▪ kavandatavate tegevuste sisu ja eri liiki tegevuste vaheline tasakaal on projekti eesmärkide saavutamiseks sobivad; ▪ iga kavandatava tegevuse jaoks on olemas selge töökava; ▪ projekt hõlmab keskkonnasäästlikke ja keskkonna suhtes vastutustundlikke tavasid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid (eelkõige eTwinning esmakutseõppe ja EPALE jätku-kutseõppe puhul) ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.
<p>Järelmeetmete kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on selgelt kindlaks määranud ülesanded ja vastutusalad tegevuse elluviimiseks kooskõlas Erasmuse programmi kvaliteedistandarditega; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevases töös; ▪ taotleja on ette näinud sobiva viisi projekti väljundite hindamiseks; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi taotlevas organisatsioonis, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu rahastust.

AKREDITEERITUD ASUTUSTE PROJEKTID KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDEKS

Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, saavad taotleda rahastamist spetsiaalse, ainult nende jaoks avatud rahastussuuna kaudu. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud Erasmuse kaval, ei ole rahastamise taotlemisel vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel keskendutakse taotlustes järgmiste tegevuste jaoks vajaliku eelarve prognoosimisele.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada organisatsioon, kellel on kehtiv Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.
Õpirändekonsortsium	<p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatorina, peavad taotlema õpirändekonsortsiumi toetust.</p> <p>Taotluse osana tuleb esitada õpirändekonsortsiumi liikmete nimekiri; konsortsiumil peab lisaks koordinaatorile olema vähemalt üks liikmesorganisatsioon.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi liikmeks võib saada mis tahes organisatsioon, kes vastab sama valdkonna Erasmuse akrediteeringu saamise kriteeriumidele. Kõik kavandatavad konsortsiumi liikmesorganisatsioonid peavad olema samast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist kui õpirändekonsortsiumi koordinaator.</p> <p>Konsortsiumi liikmetelt ei nõuta Erasmuse akrediteeringut.</p> <p>Õpirändekonsortsiumis osalevad organisatsioonid võivad sama projektikonkursi raames saada kutsehariduse ja -õppe valdkonnas rahastust kuni kahe 1. põhimeetme toetuslepingu alusel. Seega võivad kutsehariduse ja -õppe valdkonna organisatsioonid, kes saavad toetust lühiajalise projekti või akrediteeritud asutuse projekti jaoks, osaleda lisaks liikmesorganisatsioonina üksnes ühes kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpirändekonsortsiumis. Muud organisatsioonid võivad osaleda kuni kahes õpirändekonsortsiumis.</p>
Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluse esitamise tähtaeg	23. veebruar kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).
Projekti alguskuupäev	Sama aasta 1. juuni.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.
Taotluste arv	Akrediteeritud organisatsioonid võivad esitada ainult ühe taotluse taotlusvooru kohta.
Võimalikud tegevused	Igasugune kutsehariduse ja -õppe tegevus. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevus“.

<p>Projekti maht</p>	<p>Akrediteeritud asutuste projektides osalejate arv ei ole piiratud, v.a eelarvahendite eraldamise etapis kindlaks määratavad piirangud.</p> <p>Projektides ei tohi eraldada üle 20 % antud toetusest programmivälise kolmandate riikidega seotud tegevustele⁵⁶. Nende võimaluste eesmärk on innustada ELi liikmesriikide või programmiga liitunud kolmandate riikide organisatsioone välja töötama väljapoole suunatud õpirände tegevusi mitme programmivälise kolmanda riigiga. Nende tegevuste geograafiline ulatus peaks olema võimalikult suur.</p>
-----------------------------	--

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Taotleja Erasmus e kava kvaliteeti on juba hinnatud akrediteeringu taotlemise etapis ning eelarvahendite eraldamise etapis seega kvalitatiivset hindamist ei toimu. Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele vastavaid toetustaotlusi.

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav kogueelarve;
- taotletavad tegevused (sh nende elluviimiseks vajaliku eelarve prognoos);
- toetuse põhi- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: taotleja tulemuslikkus, poliitikaprioriteedid ja geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamiseetodi ja akrediteeritud asutuste projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

⁵⁶ Selle ülemmäära puhul ei arvestata eelarvekategooriaid „Kaasamistoetus osalejatele“ ja „Erakorralised kulud suurte reisikulude katmiseks“.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Lühiajaliste projektide ja akrediteeritud asutuste projektide suhtes kohaldatakse järgmisi rahastamiseeskirju.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
Korraldustoetus	<p>Õpirändetegevuste elluviimisega otseselt seotud kulud, mida muud kulukategooriad ei hõlma.</p> <p>Kulusid võivad kaasa tuua näiteks: osalejate (pedagoogiline, kultuuriline jne) ettevalmistamine, mentorlus, seire ja toetamine õpirändetegevuse ajal, põimitud meetmete virtuaalsete komponentide jaoks vajalikud teenused, seadmed ja töövahendid, õpiväljundite tunnustamine, tulemuste jagamine ja Euroopa Liidu rahastuse avalikkusele nähtavaks tegemine.</p>	<p>100 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Töötajate kursuste ja koolitusega seotud õpirändes osaleja kohta - Kutsutud eksperdi kohta - Õpetajapraktikandi kohta - Kutsevõistluses osaleja kohta 		
	<p>Korraldustoetus on ette nähtud nii saatva kui ka vastuvõtva organisatsiooni kulude katmiseks (v.a töötajate õpiränne kursustel ja koolitustel osalemiseks). Saadud toetuse jagamises lepivad saatev ja vastuvõttev organisatsioon omavahel kokku.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>350 eurot; alates sama liiki tegevuse sajandast osalejast 200 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kutsehariduses ja -õppes osalejatele ette nähtud lühiajalises õpirändes osaleja kohta - Töötajate töövarjutamise ning õpetamis- ja koolituslähetest seotud õpirändes osaleja kohta 		
	<p>500 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kutsehariduses ja -õppes osalejate pikaajalises õpirändes (meede „ErasmusPro“) osaleja kohta - Programmivälise kolmanda riigiga korraldatavas ükskõik mis tegevuses osaleja kohta 			
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha lennuvahemaa,⁵⁷ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa</p>	<p>Sihtkoha kaugus</p>	<p>Tavapärane reisimine</p>	<p>Keskkonnasäästlik reisimine</p>
		<p>10–99 km</p>	<p>23 eurot</p>	
		<p>100–499 km</p>	<p>180 eurot</p>	<p>210 eurot</p>
		<p>500–1 999 km</p>	<p>275 eurot</p>	<p>320 eurot</p>
		<p>2 000–2 999 km</p>	<p>360 eurot</p>	<p>410 eurot</p>
		<p>3 000–3 999 km</p>	<p>530 eurot</p>	<p>610 eurot</p>
		<p>4 000–7 999 km</p>	<p>820 eurot</p>	

	kalkulaatorit ⁵⁸ .	8 000 km või enam	1 500 eurot		
Individuaalne toetus	Osalejate ja saatvate isikute ⁵⁹ elamiskulud tegevuse ajal.	Osalejate kategooria	1. rühma riigid	2. rühma riigid	3. rühma riigid
	Vajaduse korral on rahastamiskõplikud tegevusele eelneval ja järgneval reisimisel tekkivad elamiskulud maksimaalselt kahe reisipäeva ulatuses, kui osalejad ja saatvad isikud saavad tavapärase reisimise toetust, ja maksimaalselt kuue lisapäeva ulatuses keskkonnasäästliku reisimise toetuse korral.	Töötajad	90–180 eurot	80–160 eurot	70–140 eurot
	Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.	Kutsehariduses ja -õppes osalejad	35–120 eurot	30–104 eurot	25–88 eurot
	Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse isikute arv, viibimise kestus ja vastuvõttev riik ⁶⁰ .	Need on baasmäärad tegevuse päeva kohta. Iga riiklik büroo määrab täpse baasmäära lubatud vahemikus. Baasmäära alusel makstakse kuni meetme 14. päevani. Alates tegevuse 15. päevast makstav summa moodustab 70 % baasmäärast. Makstavad summad ümardatakse lähima täiseuroni.			
Kaasamistoetus	Kaasamistoetus organisatsioonidele: kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.	100 eurot osaleja kohta			

⁵⁸ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et.

⁵⁹ Saatvate isikute puhul kehtivad samad määrad mis töötajate korral. Kui erandjuhtudel peab saatev isik jääma välismaale kauemaks kui 60 päevaks, toetatakse 60päevast perioodi ületaval ajal täiendavaid elamiskulusid kaasamistoetuse rubriigist.

⁶⁰ **Vastuvõtivate riikide rühmad ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide puhul:**

- 1. rühma riigid:** Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani;
- 2. rühma riigid:** Austria, Belgia, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Küpros, Madalmaad, Malta, Prantsusmaa, Portugal, Saksamaa;
- 3. rühma riigid:** Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari

Vastuvõtivate riikide rühmad programmiväliste kolmandate riikide puhul:

- 1. rühma riigid:** Ameerika Ühendriigid, Angola, Araabia Ühendemiraadid, Argentina, Armeenia, Aserbaidžaan, Austraalia, Bahrein, Fääri saared, Gruusia, Hongkong, Iisrael, Jaapan, Kanada, Kuveit, Liibanon, Lõuna-Korea, Malaisia, Mehhiko, Moldova, Saint Kitts ja Nevis, Saint Vincent, Saudi Araabia, Singapur, Sudaan, Šveits, Tai, Taiwan, Tansaania, Vietnam, Ühendkuningriik;
- 2. rühma riigid:** Albaania, Andorra, Antigua ja Barbuda, Bahama, Bangladesh, Barbados, Bosnia ja Hertsegoviina, Brasiilia, Brunei, Costa Rica, Côte d'Ivoire, Djibouti, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ecuador, Egiptus, Etioopia, Filipiinid, Gabon, Ghana, Grenada, Guyana, Haiti, Hiina, India, Indoneesia, Iraan, Jamaica, Jeemen, Jordaania, Kasahstan, Katar, Keenia, Kiribati, Kongo DV, Kuuba, Kõrgõzstan, Laos, Libeeria, Liibüa, Lõuna-Aafrika, Malawi, Maroko, Mauritius, Mikroneesia, Monaco, Montenegro, Mosambiik, Nigeeria, Omaan, Paapua Uus-Guinea, Palestiina, Panama, Paraguay, Peruu, Põhja-Korea, Rwanda, Saint Lucia, San Marino, Seišellid, Senegal, Sierra Leone, Süüria, Tšaad, Tšiili, Türkmenistan, Uganda, Ukraina, Uruguay, Usbekistan, Valgevene, Vatikani Linnriik, Venemaa, Venezuela;
- 3. rühma riigid:** Afganistan, Alžeeria, Belau, Belize, Benin, Bhutan, Boliivia, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Colombia, Cooki saared, El Salvador, Ekvatoriaal-Guinea, Eritrea, Eswatini, Fidži, Gambia, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Honduras, Ida-Timor, Iraak, Kambodža, Kamerun, Kesk-Aafrika Vabariik, Komoorid, Kongo Vabariik, Kosovo, Lesotho, Lõuna-Sudaan, Macau, Madagaskar, Maldivid, Mali, Marshalli Saared, Mauritaania, Mongoolia, Myanmar, Namiibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Niue, Pakistan, Saalomoni Saared, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Somaalia, Sri Lanka, Suriname, Zimbabwe, Tadžikistan, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tuneesia, Tuvalu, Uus-Meremaa, Vanuatu.

	<p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv.</p>	
	<p>Kaasamistoetus osalejatele: lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	100 % rahastamiskõlblikest kuludest
Ettevalmistavad külaskäigud	<p>Reisi- ja elamiskulud ettevalmistaval külaskäigul osalemise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	575 eurot osaleja kohta, kuni kolm osalejat ühe külaskäigu kohta.
Kursusetasud	<p>Kulud kursuste ja koolituste osalustasude katmiseks.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse kestus.</p>	80 eurot päevas osaleja kohta; ühe toetuslepingu alusel võib töötaja saada kursusetasude katmiseks maksimaalselt 800 eurot.
Keeleõppetoetus	<p>Kulud seoses keeleõppematerjalide ja keelekoolituse võimaldamisega osalejatele, kellel on vaja täiendada tegevuse ajal õppimiseks või koolituseks kasutatava keele oskust.</p> <p>Keeleõppetoetust võivad saada töötajad, kelle õpirändeperiood kestab kauem kui 30 päeva, ning lühi- ja pikaajalises individuaalses õpirändes osalevad õppijad. Toetust makstakse üksnes juhul, kui osaleja ei saa veebipõhist keeletuge, kuna vajalik keel</p>	<p>150 eurot osaleja kohta.</p> <p>Lisaks: 150 euro suurune keeleõppe lisatoetus meetmes „ErasmusPro“ osaleja kohta.</p>

	<p>või tase ei ole kättesaadav. Viimati nimetatud tingimust ei kohaldata meetmes „ErasmusPro“ osalejatele pakutava lisatoetuse suhtes.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	
<p>Erakorralised kulud</p>	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate ja neid saatvate isikute suured reisikulud, mida suure geograafilise vahemaa või muude takistuste tõttu ei saa katta tavapärase reisitoetusega.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma. Suurte reisikuludega on tegemist juhul, kui ühikuhindadel põhinev reisitoetus ei kata 70 % osalejate reisikuludest.</p>	<p>Finantstagatisega seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE

Meetmega toetatakse koole ja muid üldhariduse valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, kes soovivad korraldada õpirändega seotud tegevusi kooliõpilastele ja -töötajatele.

Toetatakse mitmesuguseid tegevusi, sealhulgas töövarjutamine ja täienduskoolituskursused töötajatele, õpilaste individuaalne ja rühmaviisiline õpiränne, ekspertide kutsumine ja muud allpool selgitatud tegevused.

Osalevad organisatsioonid peaksid oma tegevuses aktiivselt edendama **kaasamist ja mitmekesisust, keskkonnasäästlikkust ja digiõpet**, kasutades selleks programmi raames pakutavaid sihtotstarbelisi rahastamisvõimalusi, suurendades osalejate teadlikkust, jagades parimat tava ning kavandades oma tegevust asjakohasel viisil.

MEETME EESMÄRGID

Programmist „Erasmus+“ rahastatavate õpirändetegevuste eesmärk on pakkuda üksikisikutele õppimisvõimalusi ning toetada koolide ja muude üldhariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja institutsionaalset arengut. Meetme konkreetsed eesmärgid on alljärgnevad.

Õpetamise ja õppimise Euroopa mõõtmega tugevdamine:

- edendades kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
- täiendades teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;
- toetades erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas.

Õpetamise ja õppe kvaliteedi parandamine üldhariduses:

- toetades õpetajate, koolijuhtide ja teiste koolitöötajate kutsealast arengut;
- edendades uue tehnoloogia ja innovatiivsete õpetamismeetodite kasutamist;
- täiustades keeleõpet ja suurendades keelelist mitmekesisust koolides;
- toetades õpetamise ja koolide arenguga seotud parima tava jagamist ja edasiandmist.

Euroopa haridusruumi loomisele kaasaaitamine:

- suurendades koolide suutlikkust osaleda piiriüleises vahetustegevuses ja koostöös ning ellu viia kvaliteetseid õpirändeprojekte;
- pakkudes õpirände võimalusi kõigile üldharidust omandavatele õpilastele;
- soodustades õpilaste ja töötajate välismaal veedetud õpirändeperioodide õpiväljundite tunnustamist.

KUIDAS KASUTADA PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

Koolidel ja muudel üldhariduse valdkonnas tegutsevatel organisatsioonidel on rahastuse taotlemiseks kaks võimalust.

- **Lühiajalised õpilaste ja töötajate õpirände projektid** võimaldavad taotlevatel organisatsioonidel korraldada mitmesuguseid õpirändetegevusi 6–18 kuu jooksul. Lühiajalised projektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või kes soovivad korraldada üksnes piiratud arvul tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste õpirändeprojektid (õpilaste ja töötajate õpiränne)** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmus akrediteering üldhariduse valdkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevuseks, mille abil viiakse järk-järgult ellu Erasmus kava. Erasmus akrediteeringut saavad taotleda kõik organisatsioonid, kes soovivad korrapäraselt korraldada õpirändetegevusi. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik.

Selle võimaluse kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse Erasmuse akrediteeringut täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonnas.

Peale selle saavad organisatsioonid programmis osaleda taotlust esitamata, kasutades alljärgnevat võimalusi.

- **Liitumine programmi „Erasmus+“ olemasoleva õpirändekonsortsiumiga**, mida juhib akrediteeritud konsortsiumi koordinaator vastavas riigis ja kuhu võetakse vastu uusi liikmeid.
- **Teisest riigist pärit osalejate vastuvõtmine:** kõik organisatsioonid saavad vastu võtta õppijaid või töötajaid teises riigis asuvast partnerorganisatsioonist. Vastuvõtva organisatsioonina tegutsemine annab väärtusliku kogemuse ning hea võimaluse luua partnerlusi ja programmiga enne ise taotlemist paremini tutvuda.

Samuti julgustatakse koole ühinema **eTwinninguga**. Tegemist on turvalisel platvormil asuva veebikogukonnaga, millele on juurdepääs eTwinningu riikliku tugisorganisatsiooni eelkontrolli läbinud õpetajatel ja koolitöötajatel. eTwinning võimaldab koolidel luua ühiseid virtuaalseid klassiruumi ning viia ellu projekte koos teiste koolidega; samuti saavad õpetajad vahetada mõtteid ja teavet kolleegidega ning osaleda mitmesugustes täienduskoolitustegevustes. eTwinning on ka suurepärase keskkond, kust leida partnereid edasisteks projektideks.

Peale selle innustatakse koole ja õpetajaid kasutama SELFIE vahendeid – Euroopa Komisjoni väljatöötatud ja tasuta kättesaadavad mitmekeelsed veebipõhised eneseanalüüsivahendid, mille abil koolid ja õpetajad saavad arendada oma digisuutlikkust. Õpetajatele suunatud vahendi abil saavad õpetajad iseseisvalt hinnata oma digipädevust ja kindlustunnet digitehnoloogia kasutamisel, samuti selgitada välja oma tugevad küljed ja lüngad teadmistes või pädevuses. Vahendit on võimalik kasutada ka rühmaviisiliselt ning töötada välja koolituskava. SELFIE vahendid on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_et.

PROJEKTI KAVANDAMINE

1. põhimeetme projektis on keskne roll taotleval organisatsioonil. Taotleja koostab ja esitab taotluse, allkirjastab toetuslepingu, viib ellu õpirändetegevusi ning esitab aruandeid riiklikule büroole. Nii lühiajaliste projektide kui ka Erasmuse akrediteeringu korral on taotlusprotsessis kesksel kohal taotleva organisatsiooni vajadused ja kavad.

Enamik pakutavatest tegevustest on seotud väljapoole suunatud õpirändega. See tähendab, et taotlev organisatsioon tegutseb saatva organisatsioonina – ta valib välja osalejad ja lähetab nad vastuvõtvasse organisatsiooni välismaal. Nende võimaluste kasutamisel on tungivalt soovitatav korraldada vastastikuse vahetuse või ühistegevusi ühe või mitme partnerkooliga. Sellisel juhul peaks iga osalev kool taotlema rahastamist programmist „Erasmus+“ või liituma olemasoleva konsortsiumiga. Selleks et partnerite otsimist lihtsustada, toetab programm „Erasmus+“ järgmisi võimalusi partnerite leidmiseks välismaal: School Education Gateway (<https://www.schooleducationgateway.eu/et/pub/index.htm>) ja eTwinning (<https://www.etwinning.net/et/pub/index.htm>).

Peale selle pakutakse eriotstarbelisi tegevusi selleks, et taotlev organisatsioon saaks kutsuda enda juurde eksperte või õpetajapraktikante. Vastuvõtutegevuste eesmärk ei ole tagada vastastikust vahetust, vaid kutsuda organisatsiooni isikuid, kes saavad aidata taotleval organisatsioonil areneda ja rahvusvahelistuda.

Kõigi selle meetme raames toetatavate tegevuste elluviimisel tuleb täita Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid. Erasmuse programmi kvaliteedistandardid hõlmavad konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, näiteks osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite kindlaksmääramine, hindamine ja tunnustamine, tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi kvaliteedistandardite terviktekst on kättesaadav Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.

Kaasamine ja mitmekesisus

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid pakkuma õpirände võimalusi kaasaval ja õiglasel viisil kõigile osalejatele, olenemata nende taustast. Projekti tegevustes osalevate õppijate valikul tuleks põhiteguritena arvesse võtta motiveeritust ja saavutusi ning ka osalejate isikliku arengu ja õpivajadusi. Ka osalevate töötajate valikul tuleks tagada, et nende kutsealasest arengust saaksid kasu kõik organisatsiooni õppijad.

Õpirändetegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes peaks saatev ja vastuvõttev organisatsioon tähtsaimate otsuste tegemisse kaasama ka osalejad, et tagada iga osaleja jaoks võimalikult suur kasu ja mõju.

Haridus- ja koolitusteenuseid osutavaid osalevaid organisatsioone julgustatakse aktiivselt looma ja toetama õpirände võimalusi, näiteks lõimides need oma akadeemilisse kalendrisse ning määrates kindlaks standardmeetmed naasvate osalejate taasintegreerimiseks.

Keskkonnasäästlikud ja keskkonna suhtes vastutustundlikud tavad

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid edendama oma osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Neid põhimõtteid tuleks arvesse võtta programmi kõigi tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel, kasutades selleks eeskätt programmis kestlike reisimisviiside edendamiseks ette nähtud rahalisi vahendeid. Haridus- ja koolitusteenuseid osutavad organisatsioonid peaksid nendest põhimõtetest lähtuma ka oma igapäevases tegevuses ning aktiivselt toetama oma õppijate ja töötajate mõtteviisi ja käitumise muutust.

Digipööre hariduses ja koolituses

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt toetatakse programmi raames kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada õppimise ja õpetamise kvaliteeti. Peale selle on osalevatele töötajatele kättesaadav digivõimaluste praktika ehk õpirändetegevus, mille käigus on võimalik omandada digioskusi ning suurendada suutlikkust koolitada, õpetada ja teha muid ülesandeid digivahendite abil. Sellist tegevust saab korraldada ükskõik millises töötajatele pakutavate õpirändevõimaluste vormis.

Osalemine demokraatlikus elus

Programmi eesmärk on aidata osalejatel avastada kodanikuaktiivsuse ja demokraatlikus elus osalemise kasutegureid. Toetatavate õpirändetegevustega tuleks tugevdada kodanikuühiskonna eri valdkondades osalemise oskusi, samuti arendada kultuuridevahelise suhtlemise ja sotsiaalset pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Projektides tuleks pakkuda võimalusi osalemiseks demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalõppe ja mitteformaalse õppimise kaudu, kui see on võimalik. Samuti tuleks parandada osalejate arusaamist Euroopa Liidust ja Euroopa ühistest väärtustest, sealhulgas demokraatlike põhimõtete, inimväärikuse ning ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtete austamine, kultuuridevaheline dialoog ning ka Euroopa sotsiaalne, kultuuri- ja ajaloopärand.

TEGEVUS

Selles jaotises kirjeldatakse tegevusi, millele saab taotleda programmi „Erasmus+“ vahenditest toetust nii lühiajaliste projektide kui ka akrediteeritud asutuste projektide raames.

Iga tegevuse puhul on võimalik anda lisatoetust vähemate võimalustega osalejaid, alaealisi või järelevalvet vajavaid noori täiskasvanuid saatvatele isikutele. Saatvatele isikutele saab toetust anda kogu tegevuse ajaks või vaid teatud perioodiks.

Töötajate õpiränne

Rahastamiskõlblikud tegevused	<ul style="list-style-type: none">▪ Töövarjutamine (2–60 päeva)▪ Õpetamine välisriigis (2–365 päeva)▪ Kursustel ja koolitustel osalemine (2–30 päeva; kursusetasud kaetakse kuni 10 päeva eest iga osaleja kohta) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki töötajate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Töövarjutamine: osalejad saavad veeta teatava aja teises riigis vastuvõtvas organisatsioonis, et õppida uusi tavasid ja koguda uusi mõtteid vastuvõtvas organisatsioonis töötavate kolleegide, ekspertide või muude praktikute igapäevatöö vaatlemise ja nendega suhtlemise kaudu.</p> <p>Õpetamine või koolituse pakkumine: osalejad saavad veeta teatava aja teises riigis vastuvõtvas organisatsioonis, et õpetada või koolitada õppijaid ning samal ajal õppida ülesandeid täites ja kolleegidega suheldes ka ise.</p> <p>Kursused ja koolitus: osalejad saavad kaasa lüüa struktureeritud kursusel või sarnasel koolitusel, mida viivad läbi kvalifitseeritud spetsialistid ning mis põhinevad eelnevalt kindlaksmääratud õppekaval ja õpiväljunditel. Koolitusel peab osalema inimesi vähemalt kahest eri riigist ning selle käigus peavad osalejad saama suhelda teiste õppijate ja koolitajatega. Täiesti passiivset tegevust (näiteks loengute, kõnede või suurele sihtrühmale suunatud konverentside kuulamine) ei toetata.</p> <p>Taotlejad peaksid meeles pidama, et kõik kursuste pakkujad on programmist „Erasmus+“ täielikult sõltumatud ning tegutsevad teenuseosutajatena turumajanduse tingimustes. Seepärast vastutab kursuste ja koolituse valiku eest taotlev organisatsioon. Taotlejad saavad valikul lähtuda alljärgnevatest kvaliteedistandarditest:</p> <p>https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_et.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>Rahastamiskõlblike osalejate hulka kuuluvad õpetajad, koolijuhid ja teised, mitteõpetavad eksperdid ja töötajad üldhariduse valdkonnas.</p> <p>Rahastamiskõlblike mitteõpetavate töötajate hulka kuuluvad üldhariduse valdkonna töötajad, kes töötavad kas koolides (nt õpetajaabid, õppenõustajad, psühholoogid) või muudes üldhariduse valdkonnas tegutsevates organisatsioonides (nt kooliinspektorid, nõustajad, üldhariduse küsimustega tegelevad poliitikakoordinaatorid).</p> <p>Osalejad peavad olema saatva organisatsiooni töötajad või tegema sellega regulaarselt koostööd, aidates ellu viia organisatsiooni põhitegevusi (nt väliskoolitajate, ekspertide või vabatahtlikena).</p> <p>Kõigil juhtudel tuleb ülesanded, mis seovad osalejat saatva organisatsiooniga, dokumenteerida viisil, mis võimaldab riiklikul bürool seda seotust kontrollida (nt töö- või vabatahtliku töö lepingu, ülesande kirjelduse või muu sarnase dokumendi põhjal). Riiklikud bürood kehtestavad</p>

	läbipaistva ja järjepideva korra selle kohta, mida mõeldakse riigi kontekstis aktsepteeritava töösuhte all ja mis dokumentidega tuleb seda tõendada.
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	Tegevus peab toimuma välismaal, st mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.

Õppijate õpiränne

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kooliõpilaste rühmaviisiline õpiränne (2–30 päeva, rühmas peab olema vähemalt kaks õpilast) ▪ Õpilaste lühiajaline õpiränne (10–29 päeva) ▪ Õpilaste pikaajaline õpiränne (30–365 päeva) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki õpilaste õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Kooliõpilaste rühmaviisiline õpiränne: rühm õpilasi saatvast koolist saab õppida koos kaasõpilastega teises riigis. Õpilasi peavad kogu tegevuse ajal saatma ja nende õpiprotsessi suunama õpetajad või muud kvalifitseeritud haridustöötajad saatvast koolist. Vajaduse korral võivad saatvaid õpetajaid toetada veel teised täiskasvanud⁶¹.</p> <p>Kooliõpilaste lühiajaline õpiränne: õpilased saavad teatud perioodi jooksul õppida partnerkoolis välismaal või läbida praktika muus asjaomases organisatsioonis välismaal. Igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Vähemate võimalustega osalejate korral võib õpirände miinimumkestus olla 2 päeva, kui see on põhjendatud.</p> <p>Kooliõpilaste pikaajaline õpiränne: õpilased saavad teatud perioodi jooksul õppida partnerkoolis välismaal või läbida praktika muus asjaomases organisatsioonis välismaal. Igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Kõigile osalejatele tuleb tagada kohustuslik väljasõidueelne koolitus ning kättesaadavaks tehakse täiendav korraldus- ja keeleõppetoetus.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	Osalevad õpilased peavad olema registreeritud saatva kooli haridusprogrammis ⁶² .
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	Tegevus peab toimuma välismaal, st mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Kooliõpilaste rühmaviisiline õpiränne peab toimuma vastuvõtvas koolis. Erandkorras võib

⁶¹ Igal juhul vastutavad saatvad ja vastuvõtavad koolid selle eest, et tegevuses järgitakse kõiki saatvas ja vastuvõtvas riigis kohaldatavaid eeskirju ja õigusnorme.

⁶² Igas ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis kehtestab rahastamiskõlblike haridusprogrammide määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil.

	<p>tegevus toimuda mõnes muus kohas vastuvõtva kooli riigis, kui see on tegevuse sisu ja kvaliteedi seisukohast põhjendatud. Sel juhul ei käsitata vastuvõtvast koolist toimumiskohta reisimisega kaasnevaid kulusid riikidevahelise õpirände kuludena. Seepärast ei saa sel otstarbel taotleda lisarahastust.</p> <p>Peale selle võib õpilaste rühmaviisiline õpiränne aset leida mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas, kui tegevust korraldatakse ELi institutsioonis või koostöös sellega⁶³.</p> <p>Olenemata toimumiskohast, peab rühmaviisilises õpirändes osalema õpilasi vähemalt kahest ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist.</p>
--	--

Muud toetatavad tegevused

<p>Võimalikud vormid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekspertide kutsumine (2–60 päeva) ▪ Õpetajapraktikantide vastuvõtmine (10–365 päeva) ▪ Ettevalmistavad külaskäigud <p>Ekspertide kutsumine: koolid saavad kutsuda välismaalt koolitajaid, õpetajaid, poliitikaeksperte või muid kvalifitseeritud spetsialiste, kes saavad aidata tõsta õpetamise ja õppimise taset vastuvõtvast koolis. Näiteks saavad kutsutud eksperdid koolitada koolitõõtajaid, demonstreerida uusi õpetamise meetodeid või aidata kasutusele võtta häid korraldus- ja juhtimistavasid.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmine: taotlevad organisatsioonid saavad vastu võtta õpetajapraktikante, kes soovivad tulla välismaale praktikale. Vastuvõttev organisatsioon saab toetust tegevuse korraldamiseks, ent osaleja reisikulud peaks katma ja individuaalset toetust andma saatev asutus (kes võib selleks samuti taotleda rahastust programmi „Erasmus+“ kaudu).</p> <p>Ettevalmistavad külaskäigud: organisatsioonid saavad enne õpirändetegevuse toimumist korraldada ettevalmistava külaskäigu vastuvõtva partneri juurde. Ettevalmistavad külaskäigud ei kujuta endast eraldiseisvat tegevust, vaid tegemist on korraldustega töötajate või õppijate õpirände toetamiseks. Iga ettevalmistavat külaskäiku tuleb selgelt põhjendada ning need peavad aitama suurendada õpirändetegevuste kaasavust ja ulatust ning parandada nende kvaliteeti. Näiteks saab ettevalmistavaid külaskäike korraldada selleks, et valmistada paremini ette vähemate võimalustega osalejate õpirännet, alustada koostööd uue partnerorganisatsiooniga või valmistada ette pikemaajalisi õpirändetegevusi. Ettevalmistavaid külaskäike saab korraldada õppijate või töötajate ükskõik mis vormis õpirände puhul, välja arvatud kursused ja koolitus.</p>
---------------------------------	---

⁶³ Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, Frankfurt, Luxembourg, Strasbourg ja Haag. ELi institutsioonide asukohas toimuvat tegevust käsitatakse riikidevahelise õpirändena ning selleks on võimalik taotleda rahastust (nagu on kirjeldatud jaotises „Millised on rahastamiseeskirjad?“) kõigi osalejate jaoks, olenemata nende päritoluriigist.

Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>Kutsutavad eksperdid võivad olla teisest ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist pärit isikud, kes saavad pakkuda kutsuva organisatsiooni vajaduste ja eesmärkide seisukohast olulist oskusteavet ja koolitust.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmise projektides osalejad peavad olema mõne muu ELi liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi õpetajakoolitusprogrammi (või muusse sarnasesse õpetajatele suunatud koolitusprogrammi) immatrikuleeritud üliõpilased või äsjalõpetanud⁶⁴.</p> <p>Ettevalmistavaid külaskäike võivad teha kõik isikud, kes vastavad töötajate õpirände tegevuses osalemise tingimustele ning on kaasatud projekti korraldamisse. Erandkorras saavad pikaajalises õpirändes osalevad õppijad ning ükskõik mis tegevuses osalevad vähemate võimalustega osalejad osa võtta vastava tegevusega seotud ettevalmistavatest külaskäikudest.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	<p>Ettevalmistavad külaskäigud võivad toimuda ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides.</p> <p>Kutsutud ekspertide ja õpetajapraktikantide puhul on toimumiskoht alati toetust saav organisatsioon (sh konsortsiumi liikmed).</p>

LÜHIAJALISED ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Lühiajalised õpilaste ja töötajate õpirände projektid on lihtne ja konkreetne võimalus programmist „Erasmus+“ kasu saada. Nende projektide eesmärk on võimaldada organisatsioonidel vähese vaevaga korraldada teatavaid tegevusi ja omandada programmi raames kogemusi.

Lihtsuse huvides on lühiajaliste projektide kestus ja nendes osalejate arv piiratud. Lühiajalised projektid on avatud üksnes üksikorganisatsioonidele, mitte konsortsiumide koordinaatoritele. Akrediteeritud organisatsioonid ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda, kuna neil on programmi „Erasmus+“ rahastusele juba alaline juurdepääs.

Lühiajalise projekti taotlus sisaldab loendit ja kirjeldust tegevustest, mida taotlev organisatsioon kavatseb korraldada.

⁶⁴ Äsjalõpetanud võivad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

<p>Rahastamiskõblilikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võivad esitada järgmised organisatsioonid⁶⁵:</p> <p>(1) koolieelsed lasteasutused, põhikoolid ja keskkoolid⁶⁶;</p> <p>(2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud üldhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.</p> <p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering üldhariduse valdkonnas, ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda.</p>
<p>Rahastamiskõblilikud riigid</p>	<p>Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.</p>
<p>Taotluse esitamise tähtajad</p>	<p>1. taotlusvoor (kõigi riiklike büroode puhul): 23. veebruar kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).</p> <p>2. taotlusvoor: riiklikud bürood võivad otsustada avada teise tähtaja (2. taotlusvoor). Sel juhul teavitab riiklik büroo taotlejaid sellest oma veebisaidil. 2. taotlusvooru puhul peavad taotlejad esitama oma taotluse hiljemalt 4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).</p>
<p>Projektide alguskuupäevad</p>	<p>Projektide alguskuupäevad võivad olla järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. taotlusvoor: sama aasta 1. juunist 31. detsembrini; ▪ 2. taotlusvoor (kui see on avatud): järgneva aasta 1. jaanuarist 31. maini.
<p>Projekti kestus</p>	<p>6–18 kuud.</p>
<p>Taotluste arv</p>	<p>Ühes taotlusvoorus võib organisatsioon taotleda rahastamist ainult üheks lühiajaliseks üldhariduse valdkonna projektiks.</p> <p>Organisatsioonid, kes saavad esimeses taotlusvoorus lühiajalisele projektile toetuse, ei või osaleda sama projektikonkursi teises taotlusvoorus.</p> <p>Viie järjestikuse konkursiaasta jooksul võib organisatsioon saada lühiajalisteks üldhariduse valdkonna projektideks toetust kõige enam kolmel korral. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse aastatel 2014–2020 saadud toetusi.</p>
<p>Võimalikud tegevused</p>	<p>Igat liiki tegevused üldhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevus“.</p>

⁶⁵ Igas ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis kehtestab rahastamiskõbliliku organisatsiooni määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil koos vastavate näidetega.

⁶⁶ Sh alusharidus- ja lapsehoiuteenuseid osutavad organisatsioonid. Eristaatusega koolid ja mõne teise riigi ametiasutuse järelevalve all tegutsevad koolid (nt prantsuse lütseumid või saksa koolid) peavad võib-olla esitama taotluse järelevalvet tegeva riigi riiklikule büroole. Täpsemat teavet iga juhtumi kohta saab riiklikult büroolt vastuvõttvas riigis või asjaomase ametiasutuse riigis.

Projekti maht	Lühiajalise projekti taotlus võib hõlmata kuni 30 õpirändetegevuses osalejat. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse ettevalmistavaid külaskäike ega saatvate isikute osalemist.
Toetavad organisatsioonid	Selle meetme raames toetust saavat organisatsiooni võib toetada ükskõik milline hariduse ja koolituse valdkonnas tegutsev organisatsioon. Toetavate organisatsioonide roll ja kohustused tuleb ametlikult kindlaks määrata nende organisatsioonide ja toetust saava organisatsiooni kokkuleppel. Toetavate organisatsioonide panus peab kõikidel juhtudel vastama Erasmus programmi kvaliteedistandarditele.

HINDAMISKRITEERIUMID

Esitatud taotlusi hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust. Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 60 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimaalsest punktisummast igas kolmes hindamiskriteeriumide kategoorias.

Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja profiili, kogemuste, tegevuste ja õppijate sihtrühma asjakohasus üldhariduse valdkonna jaoks; ▪ projektiettepaneku asjakohasus meetme eesmärkide saavutamisel; ▪ projektiettepaneku asjakohasus järgmiste konkreetsete prioriteetide seisukohast: <ul style="list-style-type: none"> – uute tulijate ja vähemate kogemustega organisatsioonide toetamine; – õpilaste pikaajalises õpirändes osalejate toetamine; – vähemate võimalustega osalejate toetamine.
Projekti kavandamise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti kavandatavad eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetselt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele; ▪ kavandatavate tegevuste sisu ja eri liiki tegevuste vaheline tasakaal on projekti eesmärkide saavutamiseks sobivad; ▪ iga kavandatava tegevuse jaoks on olemas selge töökava; ▪ projekt hõlmab keskkonnasäästlikke ja keskkonna suhtes vastutustundlikke tavasid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid (eeskätt eTwinning) ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.
Järeelmeetmete kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on selgelt kindlaks määranud ülesanded ja vastutusosalad tegevuse elluviimiseks kooskõlas Erasmus programmi kvaliteedistandarditega; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevases töös; ▪ taotleja on ette näinud sobiva viisi projekti väljundite hindamiseks; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi taotlevas organisatsioonis, jagada neid muude organisatsioonide ja

avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu rahastust.

AKREDITEERITUD ASUTUSTE PROJEKTID ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDEKS

Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering üldhariduse valdkonnas, saavad taotleda rahastamist spetsiaalse, ainult nende jaoks avatud rahastussuuna kaudu. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud Erasmuse kaval, ei ole vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel keskendutakse taotlustes järgmiste tegevuste jaoks vajaliku eelarve prognoosimisele.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada organisatsioon, kellel on kehtiv Erasmuse akrediteering üldhariduse valdkonnas.
Õpirändekonsortium	<p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatorina, peavad taotlema õpirändekonsortsiumi toetust.</p> <p>Taotluse osana tuleb esitada õpirändekonsortsiumi liikmete nimekiri; konsortsiumil peab lisaks koordinaatorile olema vähemalt üks liikmesorganisatsioon.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi liikmeks võib saada mis tahes organisatsioon, kes vastab sama valdkonna Erasmuse akrediteeringu saamise kriteeriumidele. Kõik kavandatavad konsortsiumi liikmesorganisatsioonid peavad olema samast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist kui õpirändekonsortsiumi koordinaator⁶⁷.</p> <p>Konsortsiumi liikmetelt ei nõuta Erasmuse akrediteeringut.</p> <p>Õpirändekonsortsiumis osalevad organisatsioonid võivad sama projektikonkursi raames saada üldhariduse valdkonnas rahastust kuni kahe 1. põhimeetme toetuslepingu alusel. Seega võivad üldhariduse valdkonna organisatsioonid, kes saavad toetust lühiajalise projekti või akrediteeritud asutuse projekti jaoks, osaleda lisaks liikmesorganisatsioonina üksnes ühes üldhariduse valdkonna õpirändekonsortsiumis. Muud organisatsioonid võivad osaleda kuni kahes õpirändekonsortsiumis.</p>
Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluse esitamise tähtaeg	23. veebruar kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).
Projekti alguskuupäev	Sama aasta 1. juuni.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.

⁶⁷ Eristaatusega koolid ja mõne teise riigi ametiasutuse järelevalve all tegutsevad koolid (nt prantsuse lütseumid või saksa koolid) võivad osaleda õpirändekonsortsiumides, mida juhivad kooli üle järelevalvet tegeva riigi riikliku büroo akrediteeritud organisatsioonid. Sellegipoolest ei või nad osaleda kahe eri riigi riikliku büroo hallatavates konsortsiumides või lühiajalistes projektides.

Taotluste arv	Akrediteeritud organisatsioonid võivad esitada ainult ühe taotluse taotlusvooru kohta.
Võimalikud tegevused	Igat liiki tegevused üldhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevus“.
Projekti maht	Akrediteeritud asutuste projektides osalejate arv ei ole piiratud, v.a eelarvehendite eraldamise etapis kindlaks määratavad piirangud.

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Taotleja Erasmus kava kvaliteeti on juba hinnatud akrediteeringu taotlemise etapis ning eelarvehendite eraldamise etapis seega kvalitatiivset hindamist ei toimu. Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele vastavaid toetustaotlusi.

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav kogueelarve;
- taotletavad tegevused (sh nende elluviimiseks vajaliku eelarve prognoos);
- toetuse põhi- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: taotleja tulemuslikkus, poliitikaprioriteedid ja geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamiseetodi ja akrediteeritud projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Lühiajaliste projektide ja akrediteeritud asutuste projektide suhtes kohaldatakse järgmisi rahastamiseeskirju.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Korraldustoetus	<p>Õpirändetegevuste elluviimisega otseselt seotud kulud, mida muud kulukategooriad ei hõlma.</p> <p>Kulusid võivad kaasa tuua näiteks: osalejate (pedagoogiline, kultuuriline jne) ettevalmistamine, mentorlus, seire ja</p>	<p>100 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rühmaviisilise õpirände puhul õpilase kohta, maksimaalselt 1 000 eurot rühma kohta – Töötajate kursuste ja koolitusega seotud õpirändes osaleja kohta – Kutsutud eksperdi kohta – Õpetajapraktikandi kohta

	<p>toetamine õpirändetegevuse ajal, põimitud meetmete virtuaalsete komponentide jaoks vajalikud teenused, seadmed ja töövahendid, õpiväljundite tunnustamine, tulemuste jagamine ja Euroopa Liidu rahastuse avalikkusele nähtavaks tegemine.</p> <p>Korraldustoetus on ette nähtud nii saatva kui ka vastuvõtva organisatsiooni kulude katmiseks (v.a töötajate õpiränne kursustel ja koolitustel osalemiseks). Saadud toetuse jagamises lepivad saatev ja vastuvõttev organisatsioon omavahel kokku.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>350 eurot; alates sama liiki tegevuse sajandast osalejast 200 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Õpilaste lühiajalises õpirändes osaleja kohta – Töötajate töövarjutamise ning õpetamis- ja koolituslähedustega seotud õpirändes osaleja kohta <p>500 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Õpilaste pikaajalises õpirändes osaleja kohta 		
<p>Reisitoetus</p>	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Lisaks: pikaajalises õpirändes osalevate õpilaste puhul toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast väljasõidueelse koolituse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha lennuvahemaa,⁶⁸ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa kalkulaatorit⁶⁹.</p>	<p>Sihtkoha kaugus</p>	<p>Tavapärane reisimine</p>	<p>Keskkonnasäästlik reisimine</p>
		10–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	

⁶⁸ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁶⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et.

Individuaalne toetus	Osalejate ja saatvate isikute ⁷⁰ elamiskulud tegevuse ajal.	Osalejate kategooria	1. rühma riigid	2. rühma riigid	3. rühma riigid
	Kui vajalik, on rahastamiskõlblikud tegevusele eelneval ja järgneval reisimisel tekkivad elamiskulud maksimaalselt kahe reispäeva ulatuses, kui osalejad ja saatvad isikud saavad tavapärase reisimise toetust, ja maksimaalselt kuue lisapäeva ulatuses keskkonnasäästliku reisimise toetuse korral.	Töötajad	90–180 eurot	80–160 eurot	70–140 eurot
	Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.	Kooliõpilased	40–80 eurot	35–70 eurot	30–60 eurot
	Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse isikute arv, viibimise kestus ja vastuvõttev riik ⁷¹ .	Need on baasmäärad tegevuse päeva kohta. Iga riiklik büroo määrab täpse baasmäära lubatud vahemikus. Baasmäära alusel makstakse kuni meetme 14. päevani. Alates tegevuse 15. päevast makstav summa moodustab 70 % baasmäärast. Makstavad summad ümardatakse lähima täiseuroni.			
Kaasamistoetus	Kaasamistoetus organisatsioonidele: kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.	100 eurot osaleja kohta			
	Kaasamistoetus osalejatele: lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategooriatest).	100 % rahastamiskõlblikest kuludest			
	Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.				
	Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle				

⁷⁰ Saatvate isikute puhul kehtivad samad määrad mis töötajate korral. Kui erandjuhtudel peab saatev isik jääma välismaale kauemaks kui 60 päevaks, toetatakse 60päevast perioodi ületaval ajal täiendavaid elamiskulusid kaasamistoetuse rubriigist.

⁷¹ Vastuvõtivate riikide rühmad:

1. rühma riigid: Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani;

2. rühma riigid: Austria, Belgia, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Küpros, Madalmaad, Malta, Prantsusmaa, Portugal, Saksamaa;

3. rühma riigid: Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari

	heaks kiitma.	
Ettevalmistavad külaskäigud	<p>Reisi- ja elamiskulud ettevalmistaval külaskäigul osalemise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: ühikuhinnad.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	575 eurot osaleja kohta, kuni kolm osalejat ühe külaskäigu kohta.
Kursusetasud	<p>Kulud kursuste ja koolituste osalustasude katmiseks.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse kestus.</p>	80 eurot päevas osaleja kohta; ühe toetuslepingu alusel võib töötaja saada kursusetasude katmiseks maksimaalselt 800 eurot.
Keeleõppetoetus	<p>Kulud seoses keeleõppematerjalide ja keelekoolituse võimaldamisega osalejatele, kellel on vaja täiendada tegevuse ajal õppimiseks või koolituseks kasutatava keele oskust.</p> <p>Keeleõppetoetust võivad saada töötajad, kelle õpirändeperiood kestab kauem kui 30 päeva, ning lühi- ja pikaajalises individuaalses õpirändes osalevad õppijad. Toetust makstakse üksnes juhul, kui osaleja ei saa veebipõhist keeletuge, kuna vajalik keel või tase ei ole kättesaadav. Viimati nimetatud tingimust ei kohaldata õpilaste pikaajalises õpirändes osalejatele pakutava lisatoetuse suhtes.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>150 eurot osaleja kohta</p> <p>Lisaks: 150 euro suurune keeleõppe lisatoetus õpilaste pikaajalises õpirändes osaleja kohta.</p>
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate ja neid saatvate isikute suured reisikulud, mida suure geograafilise vahemaa või muude takistuste tõttu ei saa katta tavapärase reisitoetusega.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade,</p>	<p>Finantstagatisega seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

	<p>vaktsineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma. Suurte reisikuludega on tegemist juhul, kui ühikuhindadel põhinev reisitoetus ei kata 70 % osalejate reisikuludest.</p>	
--	--	--

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE

Meetmega toetatakse täiskasvanuharidust pakkuvaid asutusi ja muid täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, kes soovivad korraldada õpirändega seotud tegevusi täiskasvanuhariduse valdkonna õppijatele ja töötajatele.

Toetatakse mitmesuguseid tegevusi, sealhulgas töövarjutamine ja täienduskoolituskursused töötajatele, vähemate võimalustega täiskasvanud õppijate (eeskätt madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijad) individuaalne ja rühmaviisiline õpiränne, ekspertide kutsumine ja muud allpool selgitatud tegevused.

Osalevad organisatsioonid peaksid oma tegevuses aktiivselt edendama **kaasamist ja mitmekesisust, keskkonnasäästlikkust** ja **digiopet**, kasutades selleks programmi raames pakutavaid sihtotstarbelisi rahastamisvõimalusi, suurendades osalejate teadlikkust, jagades parimat tava ning kavandades oma tegevust asjakohasel viisil.

MEETME EESMÄRGID

Programmist „Erasmus+“ rahastatavate õpirändetegevuste eesmärk on pakkuda üksikisikutele õppimisvõimalusi ning toetada täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste ja muude täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja institutsionaalset arengut. Meetmega aidatakse kaasa oskuste tegevuskava elluviimisele ja Euroopa haridusruumi loomisele. Meetme konkreetsed eesmärgid on:

- tugevdada õpetamise ja õppimise Euroopa mõõdet;
- edendada kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
- täiendada teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;
- toetada erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas;
- parandada Euroopas formaalse, informaalset ja mitteformaalse täiskasvanuhariduse kvaliteeti seoses ELi raamistikus (2018) määratletud võtmepädevuste omandamisega, sh põhioskused (kirjaoskus, arvutusoskus, digioskused) ja muud eluks vajalikud oskused;
- laiendada ja mitmekesistada pakutavat täiskasvanuharidust pedagoogide töö kutseliseks muutmise ja täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste suutlikkuse suurendamise abil;
- lihtsustada kvaliteetset õpetamist ja õpet kõigis täiskasvanuhariduse vormides ning juurdepääsu nendele ja tagada nende asjakohasus üksikisiku ja kogu ühiskonna vajadusi arvesse võttes;
- suurendada täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte;
- suurendada igas vanuses ja erineva sotsiaal-majandusliku taustaga täiskasvanute osalust täiskasvanuhariduses, eeskätt soodustada ebasoodsas olukorras olevate õppijatega töötavate organisatsioonide, täiskasvanuharidust pakkuvate väikeettevõtjate, programmi uute tulijate, vähemate kogemustega organisatsioonide ja ka kogukonnapõhiste rohujuure tasandi organisatsioonide osalust.

KUIDAS KASUTADA PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

Täiskasvanuharidust pakkuvatel asutustel ja muudel täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevatel organisatsioonidel on rahastuse taotlemiseks kaks võimalust:

- **Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid** võimaldavad taotlevatel organisatsioonidel korraldada mitmesuguseid õpirändetegevusi 6–18 kuu jooksul. Lühiajalised projektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või kes soovivad korraldada üksnes piiratud arvul tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste õpirändeprojektid (õppijate ja töötajate õpiränne)** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevuseks, mille abil viiakse järk-järgult ellu Erasmuse kava. Erasmuse akrediteeringut saavad taotleda kõik organisatsioonid, kes soovivad korrapäraselt korraldada õpirändetegevusi. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik. Selle võimaluse kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse Erasmuse akrediteeringut täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonnas.

Peale selle saavad organisatsioonid programmis osaleda taotlust esitamata, kasutades alljärgnevat võimalusi.

- **Liitumine Erasmuse programmi olemasoleva õpirändekonsortsiumiga**, mida juhivad akrediteeritud konsortsiumi koordinaator vastavas riigis ja kuhu võetakse vastu uusi liikmeid.
- **Teisest riigist pärit osalejate vastuvõtmine:** kõik organisatsioonid saavad vastu võtta osalejaid mõnest välismaisest partnerorganisatsioonist. Vastuvõtva organisatsioonina tegutsemine annab väärtusliku kogemuse ning hea võimaluse luua partnerlusi ja programmiga enne ise taotlemist paremini tutvuda.

PROJEKTI KAVANDAMINE

1. põhimeetme projektis on keskne roll taotleval organisatsioonil. Taotleja koostab ja esitab taotluse, allkirjastab toetuslepingu, viib ellu õpirändetegevusi ning esitab aruandeid riiklikule büroole. Nii lühiajaliste projektide kui ka Erasmuse akrediteeringu korral on taotlusprotsessis kesksel kohal taotleva organisatsiooni vajadused ja kavad.

Enamik pakutavatest tegevustest on seotud väljapoole suunatud õpirändega. See tähendab, et taotlev organisatsioon tegutseb saatva organisatsioonina – ta valib välja osalejad ja lähetab nad vastuvõtvasse organisatsiooni välismaal. Peale selle pakutakse eriotstarbelisi tegevusi selleks, et taotlev organisatsioon saaks kutsuda enda juurde eksperte, õpetajaid või õpetajapraktikante. Vastuvõtutegevuste eesmärk ei ole tagada vastastikust vahetust, vaid kutsuda organisatsiooni isikuid, kes saavad aidata taotleval organisatsioonil areneda ja rahvusvahelistuda. Selleks et partnerite otsimist lihtsustada, toetab programm „Erasmus+“ järgmisi võimalusi partnerite leidmiseks välismaal: [EPALE](#).

Kõigi selle meetme raames toetatavate tegevuste elluviimisel tuleb täita Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid. Erasmuse programmi kvaliteedistandardid hõlmavad konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, näiteks osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite kindlaksmääramine, hindamine ja tunnustamine, tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi kvaliteedistandardite terviktekst on kättesaadav Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.

Alljärgnevas jaotises kirjeldatakse, kuidas õpirände vormide ja sisu vastastikune seotus aitab tagada kvaliteetse õpirändetegevuse.

Kaasamine ja mitmekesisus

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid pakkuma õpirände võimalusi kaasaval ja õiglasel viisil kõigile osalejatele, olenemata nende taustast. Projekti tegevustes osalevate õppijate valikul tuleks põhiteguritena arvesse võtta motiveeritust ja saavutusi ning ka osalejate isikliku arengu ja

õpivajadusi. Ka osalevate töötajate valikul tuleks tagada, et nende kutsealasest arengust saaksid kasu kõik organisatsiooni õppijad.

Õpirändetegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes peaks saatev ja vastuvõttev organisatsioon tähtsaimate otsuste tegemisse kaasama ka osalejad, et tagada iga osaleja jaoks võimalikult suur kasu ja mõju.

Haridus- ja koolitusteenuseid osutavaid osalevaid organisatsioone julgustatakse aktiivselt looma ja toetama õpirände võimalusi, näiteks lõimides need oma akadeemilisse kalendrisse ning määraes kindlaks standardmeetmed naasvate osalejate taasintegreerimiseks.

Keskkonnasäästlikud ja keskkonna suhtes vastutustundlikud tavad

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid edendama oma osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Neid põhimõtteid tuleks arvesse võtta programmi kõigi tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel, kasutades selleks eeskätt programmis kestlike reisimisviiside edendamiseks ette nähtud rahalisi vahendeid. Haridus- ja koolitusteenuseid osutavad organisatsioonid peaksid nendest põhimõtetest lähtuma ka oma igapäevases tegevuses ning aktiivselt toetama oma õppijate ja töötajate mõtteviisi ja käitumise muutust.

Digipööre hariduses ja koolituses

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt toetatakse programmi raames kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada õppimise ja õpetamise kvaliteeti. Peale selle on osalevatele töötajatele kättesaadav digivõimaluste praktika ehk õpirändetegevus, mille käigus on võimalik omandada digioskusi ning suurendada suutlikkust koolitada, õpetada ja teha muid ülesandeid digivahendite abil. Sellist tegevust saab korraldada ükskõik millises töötajatele pakutavate õpirändevõimaluste vormis.

Osalemine demokraatlikus elus

Programmi eesmärk on aidata osalejatel avastada kodanikuaktiivsuse ja demokraatlikus elus osalemise kasutegureid. Toetatavate õpirändetegevustega tuleks tugevdada kodanikuühiskonna eri valdkondades osalemise oskusi, samuti arendada kultuuridevahelise suhtlemise ja sotsiaalset pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Projektides tuleks pakkuda võimalusi osalemiseks demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalõppe ja mitteformaalse õppimise kaudu, kui see on võimalik. Samuti tuleks parandada osalejate arusaamist Euroopa Liidust ja Euroopa ühistest väärtustest, sealhulgas demokraatlike põhimõtete, inimväärikuse ning ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtete austamine, kultuuridevaheline dialoog ning ka Euroopa sotsiaalne, kultuuri- ja ajaloojärand.

Võtmepädevuste arendamine

Programmiga toetatakse elukestvat arengut ja võtmepädevuste⁷² tugevdamist, soodustades seeläbi isiklikku arengut ja rahulolu, tööalast konkurentsivõimet, kodanikuaktiivsust ja sotsiaalset kaasatust. Osalevad organisatsioonid peaksid

⁷² Võtmepädevused: https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_et.

pakkuma õppijate konkreetsetele vajadustele kohandatud koolitus- ja õppetegevust, et aidata neil saavutada majanduslik sõltumatus ning kõrvaldada takistused, millega nad haridusvaldkonnas ja sotsiaalses suhtluses kokku puutuvad.

TEGEVUS

Selles jaotises kirjeldatakse tegevusi, millele saab taotleda programmi „Erasmus+“ vahenditest toetust nii lühiajaliste projektide kui ka akrediteeritud asutuste projektide raames.

Iga tegevuse puhul on võimalik anda lisatoetust vähemate võimalustega osalejaid saatvatele isikutele. Saatvatele isikutele saab toetust anda kogu tegevuse ajaks või vaid teatud perioodiks.

Töötajate õpiränne

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none">▪ Töövarjutamine (2–60 päeva)▪ Õpetamine välisriigis (2–365 päeva)▪ Kursustel ja koolitustel osalemine (2–30 päeva; kursusetasud kaetakse kuni 10 päeva eest iga osaleja kohta) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki töötajate õpirände tegevusi pöimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Töövarjutamine: osalejad saavad veeta teatava aja teises riigis vastuvõtvas organisatsioonis, et õppida uusi tavasid ja koguda uusi mõtteid vastuvõtvas organisatsioonis töötavate kolleegide, ekspertide või muude praktikute igapäevatöö vaatlemise ja nendega suhtlemise kaudu.</p> <p>Õpetamine või koolituse pakkumine: osalejad saavad veeta teatava aja teises riigis vastuvõtvas organisatsioonis, et õpetada või koolitada õppijaid ning samal ajal õppida ülesandeid täites ja kolleegidega suheldes ka ise.</p> <p>Kursused ja koolitus: osalejad saavad kaasa lüüa struktureeritud kursusel või sarnasel koolitusel, mida viivad läbi kvalifitseeritud spetsialistid ning mis põhinevad eelnevalt kindlaksmääratud õppekaval ja õpiväljunditel. Koolitusel peab osalema inimesi vähemalt kahest eri riigist ning selle käigus peavad osalejad saama suhelda teiste õppijate ja koolitajatega. Täiesti passiivset tegevust (näiteks loengute, kõnede või suurele sihtrühmale suunatud konverentside kuulamine) ei toetata.</p> <p>Taotlejad peaksid meeles pidama, et kõik kursuste pakkujad on programmist „Erasmus+“</p>
--------------------------	---

	<p>täielikult sõltumatud ning tegutsevad teenuseosutajatena turumajanduse tingimustes. Seepärast vastutab kursuste ja koolituse valiku eest taotlej organisatsioon. Taotlejad saavad valikul lähtuda alljärgnevatest kvaliteedistandarditest:</p> <p>https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_et.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>Rahastamiskõlblike osalejate hulka kuuluvad õpetajad, koolitajad ja teised, mitteõpetavad eksperdid ja töötajad täiskasvanuhariduse valdkonnas.</p> <p>Rahastamiskõlblike mitteõpetavate töötajate hulka kuuluvad täiskasvanuhariduse valdkonna töötajad, kes töötavad kas täiskasvanuharidust pakkuvates asutustes (nt juhtkonna liikmed) või muudes täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevates organisatsioonides (nt vabatahtlikud, nõustajad, täiskasvanuhariduse küsimustega tegelevad poliitikakoordinaatorid).</p> <p>Osalejad peavad olema saatva organisatsiooni töötajad või tegema sellega regulaarselt koostööd, aidates ellu viia organisatsiooni põhitegevusi (nt väliskoolitajate, ekspertide või vabatahtlikena).</p> <p>Kõigil juhtudel tuleb ülesanded, mis seovad osalejat saatva organisatsiooniga, dokumenteerida viisil, mis võimaldab riiklikul bürool seda seotust kontrollida (nt töö- või vabatahtliku töö lepingu, ülesande kirjelduse või muu sarnase dokumendi põhjal). Riiklikud bürood kehtestavad läbipaistva ja järjepideva korra selle kohta, mida mõeldakse riigi kontekstis aktsepteeritava töösuhte all ja mis dokumentidega tuleb seda tõendada.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	<p>Tegevus peab toimuma välismaal, st mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p>

Õppijate õpiränne

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Täiskasvanud õppijate rühmaviisiline õpiränne (2–30 päeva, rühmas peab olema vähemalt kaks õppijat) ▪ Täiskasvanud õppijate individuaalne õpiränne (2–30 päeva) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki õppijate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Täiskasvanud õppijate rühmaviisiline õpiränne: rühm täiskasvanud õppijaid saatvast organisatsioonist saab teatava aja jooksul osaleda teises riigis uuenduslikus õppes, mida korraldavad koostöös saatev ja vastuvõttev organisatsioon (turul pakutavate koolitusteenuste ostu ei toetata). Tegevus võib hõlmata kooslust formaalõppe ning informaalset ja mitteformaalset õppimise eri meetoditest ja tehnikatest, näiteks vastastikõpe, tööõppimine, vabatahtlik tegevus ja muud innovatiivsed lähenemisviisid. Õppijaid peavad kogu tegevuse ajal saatma ja õppeprogrammi elluviimisel peavad osalema sobiva kvalifikatsiooniga koolitajad saatvast organisatsioonist. Rühmaviisilise õpirände tegevuse sisus tuleks keskenduda täiskasvanud õppijate võtmepädevustele, mis on seotud programmi järgmiste mõõtmega: kaasamine ja</p>
--------------------------	---

	<p>mitmekesisus, digipööre, keskkonnasäästlikkus ja osalus.</p> <p>Täiskasvanud õppijate individuaalne õpiränne: täiskasvanud õppijad saavad välismaal vastuvõtvast organisatsioonis teatava aja jooksul parandada oma teadmisi ja oskusi. Igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Õppeprogramm võib hõlmata kooslust formaalõppe ning informaalset ja mitteformaalset õppimise eri meetoditest, sealhulgas kontaktõpe, tööõppimine, töövarjutamine, vaatlus ja muud innovatiivsed lähenemisviisid.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	Rahastamiskõlblikud osalejad on vähemate võimalustega täiskasvanud õppijad, eeskätt madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijad. Osalevad õppijad peavad olema registreeritud saatva organisatsiooni täiskasvanuharidusprogrammis ⁷³ .
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	<p>Tegevus peab toimuma välismaal, st mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p> <p>Täiskasvanud õppijate rühmaviisiline õpiränne peab toimuma vastuvõtvast organisatsioonis. Erandkorras võib tegevus toimuda mõnes muus kohas vastuvõtva organisatsiooni riigis, kui see on tegevuse sisu ja kvaliteedi seisukohast põhjendatud. Sel juhul ei käsitata vastuvõtvast organisatsioonist toimumiskohta reisimisega kaasnevaid kulusid riikidevahelise õpirände kuludena. Seepärast ei saa sel otstarbel taotleda lisarahastust.</p> <p>Peale selle võib täiskasvanud õppijate rühmaviisiline õpiränne aset leida mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas, kui tegevust korraldatakse ELi institutsioonis või koostöös sellega⁷⁴.</p>

Muud toetatavad tegevused

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekspertide kutsumine (2–60 päeva) ▪ Õpetajapraktikantide vastuvõtmine (10–365 päeva) ▪ Ettevalmistavad külaskäigud <p>Ekspertide kutsumine: organisatsioonid saavad kutsuda välismaalt koolitajaid, õpetajaid, poliitikaeksperte või muid kvalifitseeritud spetsialiste, kes saavad aidata tõsta vastuvõtvast organisatsioonis õpetamise, koolitamise ja õppimise taset. Näiteks saavad kutsutud eksperdid koolitada vastuvõtva organisatsiooni töötajaid, demonstreerida uusi õpetamismeetodeid või aidata kasutusele võtta häid korraldus- ja juhtimistavasid.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmine: taotlevad organisatsioonid saavad vastu võtta õpetajapraktikante, kes soovivad tulla välismaale praktikale. Vastuvõttev organisatsioon saab</p>
--------------------------	--

⁷³ Igas ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis kehtestab rahastamiskõlbliku täiskasvanuharidusprogrammi ja madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppija määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil. Põhimõtteliselt loetakse madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijaks isik, kes ei ole lõpetanud vähemalt keskhariduse õppekava.

⁷⁴ Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, Frankfurt, Luxembourg, Strasbourg ja Haag. ELi institutsioonide asukohas toimuvat tegevust käsitatakse riikidevahelise õpirändena ning selleks on võimalik taotleda rahastust (nagu on kirjeldatud jaotises „Mõned on rahastamiseeskirjad?“) kõigi osalejate jaoks, olenemata nende päritoluriigist.

	<p>toetust tegevuse korraldamiseks, ent osaleja reisikulud peaks katma ja individuaalset toetust andma saatev asutus (kes võib selleks samuti taotleda rahastust programmi „Erasmus+“ kaudu).</p> <p>Ettevalmistavad külaskäigud: organisatsioonid saavad enne õpirändetegevuse toimumist korraldada ettevalmistava külaskäigu vastuvõtva partneri juurde. Ettevalmistavad külaskäigud ei kujuta endast eraldiseisvat tegevust, vaid tegemist on korraldustega töötajate või õppijate õpirände toetamiseks. Iga ettevalmistavat külaskäiku tuleb selgelt põhjendada ning need peavad aitama suurendada õpirändetegevuste ulatust ning parandada nende kvaliteeti. Näiteks saab ettevalmistavaid külaskäike korraldada selleks, et alustada koostööd uue partnerorganisatsiooniga või valmistada ette pikemaajalisi õpirändetegevusi. Ettevalmistavaid külaskäike saab korraldada õppijate või töötajate ükskõik mis vormis õpirände puhul, välja arvatud kursused ja koolitus.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Kutsutavad eksperdid võivad olla teisest ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist pärit isikud, kes saavad pakkuda kutsuva organisatsiooni vajaduste ja eesmärkide seisukohast olulist oskusteavet ja koolitust.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmise projektides osalejad peavad olema mõne muu ELi liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi õpetajakoolitusprogrammi (või muusse sarnasesse õpetajatele suunatud koolitusprogrammi) immatrikuleeritud üliõpilased või äsjalõpetanud⁷⁵.</p> <p>Ettevalmistavatel külaskäikudel võivad osaleda projekti tegevuste korraldamisega otseselt seotud töötajad, kellel on saatva organisatsiooniga või õpirändekonsortsiumi koordinaatoriga töösuhe. Erandkorras võivad potentsiaalsed vähemate võimalustega osalejad osaleda oma tegevust ettevalmistavatel külaskäikudel.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud toimumiskohad</p>	<p>Ettevalmistavad külaskäigud võivad toimuda ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides.</p> <p>Kutsutud ekspertide ja õpetajapraktikantide puhul on toimumiskoht alati toetust saav organisatsioon (sh konsortsiumi liikmed).</p>

LÜHIAJALISED TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid on lihtne ja konkreetne võimalus programmist „Erasmus+“ kasu saada. Nende projektide eesmärk on võimaldada organisatsioonidel vähese vaevaga korraldada teatavaid tegevusi ja omandada programmi raames kogemusi.

⁷⁵ Äsjalõpetanud võivad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.

Lihtsuse huvides on lühiajaliste projektide kestus ja nendes osalejate arv piiratud. Lühiajalised projektid on avatud üksnes üksikorganisatsioonidele, mitte konsortsiumide koordinaatoritele. Akrediteeritud organisatsioonid ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda, kuna neil on programmi „Erasmus+“ rahastusele juba alaline juurdepääs.

Lühiajalise projekti taotlus sisaldab loendit ja kirjeldust tegevustest, mida taotlev organisatsioon kavatseb korraldada.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Rahastamiskõblilikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	<p>Taotluse võivad esitada järgmised organisatsioonid⁷⁶:</p> <p>(1) formaalset, informaalset ja mitteformaalset täiskasvanuharidust pakkuvad organisatsioonid⁷⁷;</p> <p>(2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.</p> <p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas, ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda.</p>
Rahastamiskõblilikud riigid	Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluse esitamise tähtajad	<p>1. taotlusvoor (kõigi riiklike büroode puhul): 23. veebruar kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).</p> <p>2. taotlusvoor: riiklikud bürood võivad otsustada avada teise tähtaja (2. taotlusvoor). Sel juhul teavitab riiklik büroo taotlejaid sellest oma veebisaidil. 2. taotlusvooru puhul peavad taotlejad esitama oma taotluse hiljemalt 4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).</p>
Projektide alguskuupäevad	<p>Projektide alguskuupäevad võivad olla järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. taotlusvoor: sama aasta 1. juunist 31. detsembrini; ▪ 2. taotlusvoor (kui see on avatud): järgneva aasta 1. jaanuarist 31. maini.
Projekti kestus	6–18 kuud.

⁷⁶ Igas ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis kehtestab rahastamiskõbliliku organisatsiooni määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil koos vastavate näidetega.

⁷⁷ Ilma et see piiraks riigi pädeva ametiasutuse kehtestatud määratlusi, tuleb meeles pidada, et täiskasvanutele kutseharidust ja -õpet pakkuvad organisatsioonid loetakse üldjuhul kutseharidust ja -õpet pakkuvateks asutusteks ja mitte täiskasvanuharidust pakkuvateks asutusteks. Lisateabe saamiseks tutvuge kohaldatavate määratlustega oma riikliku büroo veebisaidil.

Taotluste arv	<p>Ühes taotlusvoorus võib organisatsioon taotleda rahastamist ainult üheks lühiajaliseks täiskasvanuhariduse valdkonna projektiks.</p> <p>Organisatsioonid, kes saavad esimeses taotlusvoorus lühiajalisele projektile toetuse, ei või osaleda sama projektikonkursi teises taotlusvoorus.</p> <p>Viiel järjestikuse konkursiaasta jooksul võib organisatsioon saada lühiajalisteks täiskasvanuhariduse valdkonna projektideks toetust kõige enam kolmel korral. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse aastatel 2014–2020 saadud toetusi.</p>
Võimalikud tegevused	Igat liiki tegevused täiskasvanuhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevus“.
Projekti maht	<p>Lühiajalise projekti taotlus võib hõlmata kuni 30 õpirändetegevuses osalejat.</p> <p>Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse ettevalmistavaid külaskäike ega saatvate isikute osalemist.</p>
Toetavad organisatsioonid	Selle meetme raames toetust saavat organisatsiooni võib toetada ükskõik milline hariduse ja koolituse valdkonnas tegutsev organisatsioon. Toetavate organisatsioonide roll ja kohustused tuleb ametlikult kindlaks määrata nende organisatsioonide ja toetust saava organisatsiooni kokkuleppel. Toetavate organisatsioonide panus peab kõikidel juhtudel vastama Erasmuse programmi kvaliteedistandarditele.

HINDAMISKRITEERIUMID

Esitatud taotlusi hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust. Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 60 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimumpunktidest igas kolmes hindamiskriteeriumide kategoorias.

Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)	<p>Hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja profiili, kogemuste, tegevuste ja õppijate sihtrühma asjakohasus täiskasvanuhariduse valdkonna jaoks; ▪ projektiettepaneku asjakohasus meetme eesmärkide saavutamisel; ▪ projektiettepaneku asjakohasus järgmiste konkreetsete prioriteetide seisukohast: <ul style="list-style-type: none"> – uute tulijate ja vähemate kogemustega organisatsioonide toetamine; – vähemate võimalustega osalejate toetamine.
Projekti kavandamise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti kavandatavad eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetselt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele; ▪ kavandatavate tegevuste sisu ja eri liiki tegevuste vaheline tasakaal on projekti eesmärkide saavutamiseks sobivad; ▪ iga kavandatava tegevuse jaoks on olemas selge töökava; ▪ projekt hõlmab keskkonnasäästlikke ja keskkonna suhtes vastutustundlikke tavasid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid (EPALE) ja õppemeetodeid, et täiendada

	füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.
Järelmeetmete kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on selgelt kindlaks määranud ülesanded ja vastutusosalad tegevuse elluviimiseks kooskõlas Erasmuse programmi kvaliteedistandarditega; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevases töös; ▪ taotleja on ette näinud sobiva viisi projekti väljundite hindamiseks; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi taotlevas organisatsioonis, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu rahastust.

AKREDITEERITUD ASUTUSTE PROJEKTID TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDEKS

Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas, saavad taotleda rahastamist spetsiaalse, ainult nende jaoks avatud rahastussuuna kaudu. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud Erasmuse kaval, ei ole vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel keskendutakse taotlustes järgmiste tegevuste jaoks vajaliku eelarve prognoosimisele.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada organisatsioon, kellel on kehtiv Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas.
Õpirändekonsortsium	<p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatorina, peavad taotlema õpirändekonsortsiumi toetust.</p> <p>Taotluse osana tuleb esitada õpirändekonsortsiumi liikmete nimekiri; konsortsiumil peab lisaks koordinaatorile olema vähemalt üks liikmesorganisatsioon.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi liikmeks võib saada mis tahes organisatsioon, kes vastab sama valdkonna Erasmuse akrediteeringu saamise kriteeriumidele. Kõik kavandatavad konsortsiumi liikmesorganisatsioonid peavad olema samast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist kui õpirändekonsortsiumi koordinaator.</p> <p>Konsortsiumi liikmetelt ei nõuta Erasmuse akrediteeringut.</p> <p>Õpirändekonsortsiumis osalevad organisatsioonid võivad sama projektikonkursi raames saada täiskasvanuhariduse valdkonnas rahastust kuni kahe 1. põhimeetme toetuslepingu alusel. Seega võivad täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonid, kes saavad toetust lühiajalise projekti või akrediteeritud asutuse projekti jaoks, osaleda lisaks liikmesorganisatsioonina üksnes ühes täiskasvanuhariduse valdkonna õpirändekonsortsiumis. Muud organisatsioonid võivad osaleda kuni kahes õpirändekonsortsiumis.</p>

Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluse esitamise tähtaeg	23. veebruar kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi).
Projekti alguskuupäev	Sama aasta 1. juuni.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.
Taotluste arv	Akrediteeritud organisatsioonid võivad esitada ainult ühe taotluse taotlusvooru kohta.
Võimalikud tegevused	Igat liiki tegevused täiskasvanuhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevus“.
Projekti maht	Akrediteeritud asutuste projektides osalejate arv ei ole piiratud, v.a eelarvehendite eraldamise etapis kindlaks määratavad piirangud.

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Taotleja Erasmuse kava kvaliteeti on juba hinnatud akrediteeringu taotlemise etapis ning eelarvehendite eraldamise etapis seega kvalitatiivset hindamist ei toimu. Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele vastavaid toetustaotlusi.

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav kogueelarve;
- taotletavad tegevused (sh nende elluviimiseks vajaliku eelarve prognoos);
- toetuse põhi- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: taotleja tulemuslikkus, poliitikaprioriteedid ja geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamiseetodi ja akrediteeritud projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Lühiajaliste projektide ja akrediteeritud asutuste projektide suhtes kohaldatakse järgmisi rahastamiseeskirju.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
-------------------	---	-------

Korraldustoetus	<p>Õpirändetegevuste elluviimisega otseselt seotud kulud, mida muud kulukategooriad ei hõlma.</p> <p>Kulusid võivad kaasa tuua näiteks: osalejate (pedagoogiline, kultuuriline jne) ettevalmistamine, mentorlus, seire ja toetamine õpirändetegevuse ajal, põimitud meetmete virtuaalsete komponentide jaoks vajalikud teenused, seadmed ja töövahendid, õpiväljundite tunnustamine, tulemuste jagamine ja Euroopa Liidu rahastuse avalikkusele nähtavaks tegemine.</p> <p>Korraldustoetus on ette nähtud nii saatva kui ka vastuvõtva organisatsiooni kulude katmiseks (v.a töötajate õpiränne kursustel ja koolitustel osalemiseks). Saadud toetuse jagamises lepivad saatev ja vastuvõttev organisatsioon omavahel kokku.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>100 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rühmaviisilises õpirändes osaleja kohta - Töötajate kursuste ja koolitusega seotud õpirändes osaleja kohta - Kutsutud eksperdi kohta - Õpetajapraktikandi kohta 		
	<p>Korraldustoetus on ette nähtud nii saatva kui ka vastuvõtva organisatsiooni kulude katmiseks (v.a töötajate õpiränne kursustel ja koolitustel osalemiseks). Saadud toetuse jagamises lepivad saatev ja vastuvõttev organisatsioon omavahel kokku.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>350 eurot; alates sama liiki tegevuse sajandast osalejast 200 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Täiskasvanud õppijatele ette nähtud individuaalses õpirändes (õppimise eesmärgil) osaleja kohta - Töötajate töövarjutamise ning õpetamis- ja koolituslähetest seotud õpirändes osaleja kohta 		
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha lennuvahemaa,⁷⁸ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa kalkulaatorit⁷⁹.</p>	Sihtkoha kaugus	Tavapärane reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
		10–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	

⁷⁸ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁷⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et.

		8 000 km või enam	1 500 eurot	
--	--	-------------------	-------------	--

Individuaalne toetus	Osalejate ja saatvate isikute ⁸⁰ elamiskulud tegevuse ajal. Kui vajalik, on rahastamiskõlblikud tegevusele eelneval ja järgneval reisimisel tekkivad elamiskulud maksimaalselt kahe reispäeva ulatuses, kui osalejad ja saatvad isikud saavad tavapärase reisimise toetust, ja maksimaalselt kuue lisapäeva ulatuses keskkonnasäästliku reisimise toetuse korral. Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel. Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse isikute arv, viibimise kestus ja vastuvõttev riik ⁸¹ .	Osalejate kategooria	1. rühma riigid	2. rühma riigid	3. rühma riigid
		Töötajad	90–180 eurot	80–160 eurot	70–140 eurot
		Õppijad	35–120 eurot	30–104 eurot	25–88 eurot
		Need on baasmäärad tegevuse päeva kohta. Iga riiklik büroo määrab täpse baasmäära lubatud vahemikus. Baasmäära alusel makstakse kuni meetme 14. päevani. Alates tegevuse 15. päevast makstav summa moodustab 70 % baasmäärast. Makstavad summad ümardatakse lähima täiseuroni.			
Kaasamistoetus	Kaasamistoetus organisatsioonidele: kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele. Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel. Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv.	100 eurot osaleja kohta			
	Kaasamistoetus osalejatele: lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest). Rahastamismehhanism: tegelikud kulud. Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.	100 % rahastamiskõlblikest kuludest			
Ettevalmistavad külaskäigud	Reisi- ja elamiskulud ettevalmistaval külaskäigul	575 eurot osaleja kohta, kuni kolm osalejat külaskäigu kohta.			

⁸⁰ Saatvate isikute puhul kehtivad samad määrad mis töötajate korral. Kui erandjuhtudel peab saatev isik jääma välismaale kauemaks kui 60 päevaks, toetatakse 60päevast perioodi ületaval ajal täiendavaid elamiskulusid kaasamistoetuse rubriigist.

⁸¹ Vastuvõtivate riikide rühmad:

1. rühma riigid: Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani;
2. rühma riigid: Austria, Belgia, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Küpros, Madalmaad, Malta, Prantsusmaa, Portugal, Saksamaa;
3. rühma riigid: Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari

	<p>osalemise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: ühikuhinnad.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	
Kursusetasud	<p>Kulud kursuste ja koolituste osalustasude katmiseks.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse kestus.</p>	<p>80 eurot päevas osaleja kohta; ühe toetuslepingu alusel võib töötaja saada kursusetasude katmiseks maksimaalselt 800 eurot.</p>
Keeleõppetoetus	<p>Kulud seoses keeleõppematerjalide ja keelekoolituse võimaldamisega osalejatele, kellel on vaja täiendada tegevuse ajal õppimiseks või koolituseks kasutatava keele oskust.</p> <p>Keeleõppetoetust võivad saada töötajad, kelle õpirändeperiood kestab kauem kui 30 päeva, ning individuaalses õpirändes osalevad õpilased. Toetust makstakse üksnes juhul, kui osaleja ei saa veebipõhist keeletuge, kuna vajalik keel või tase ei ole kättesaadav.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>150 eurot osaleja kohta</p>
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate ja neid saatvate isikute suured reisikulud, mida suure geograafilise vahemaa või muude takistuste tõttu ei saa katta tavapärase reisitoetusega.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaktsineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma. Suurte reisikuludega on tegemist juhul, kui ühikuhindadel põhinev reisitoetus ei kata 70 % osalejate reisikuludest.</p>	<p>Finantstagatise seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaktsineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

ÕPIRÄNNE NOORTE VALDKONNAS

Programmijuhendi selles jaotises kirjeldatakse 1. põhimeetme meetmeid noorte valdkonnas. Nende meetmetega pakutakse noortele ja noorsootöötajatele mitteformaalse ja informaalse õppe võimalusi.

Mitteformaalne ja informaalne õpe võimaldavad noortel omandada põhilisi pädevusi, mis aitavad kaasa nende isiklikule ja sotsiaal-hariduslikule arengule ning soodustavad aktiivset osalemist ühiskonnaelus, parandades nende tööalaseid väljavaateid.

Õpirändes osalemisega täiendavad noorsootöötajad kutsealaseks arenguks vajalikke oskusi, õpivad uusi töökorraldusviise ja parandavad noorsootöö üldist kvaliteeti.

Noorte valdkonna õppetegevuse eesmärk on avaldada olulist positiivset mõju noortele, samuti kaasatud organisatsioonidele, kogukondadele, milles kõnealused tegevused toimuvad, noorte valdkonnale endale ning Euroopa majandus- ja ühiskondlikele sektoritele laiemalt. Toetatakse järgmisi meetmeid:

- noorte õpiränne – noortevahetused;
- noorsootöötajate õpirände projektid;
- noorte osalustegevus;
- algatuse „DiscoverEU“ kaasamisemeede.

KUIDAS NEID VÕIMALUSI KASUTADA?

Rahastuse taotlemiseks on kaks viisi.

- **Standardprojektid** annavad taotlevatele organisatsioonidele ja mitteametlikele noorterühmadele võimaluse viia ellu üks või mitu noorte osalustegevust 3–24 kuu jooksul. Standardprojektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või soovivad korraldada ühekordset projekti ja/või piiratud arvul tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste projektid** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering noortevaldkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevusteks, mille abil viiakse järk-järgult ellu akrediteeritud kava.

Erasmuse akrediteeringut võivad taotleda organisatsioonid, kes soovivad korraldada regulaarseid õpirändetegevusi. Akrediteerimise kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse *Erasmuse akrediteeringut noorte valdkonnas*.

Peale selle saavad organisatsioonid ja mitteametlikud noorterühmad programmis osaleda taotlust esitamata, kui nad ühinevad projektiga partnerina.

ERASMUSE AKREDITEERING NOORTE VALDKONNAS

Erasmuse akrediteering on abivahend organisatsioonidele, kes soovivad osaleda piiriüleses vahetus- ja koostöötegevuses ning kavatsevad korrapäraselt ellu viia õpirändetegevusi.

Erasmuse akrediteering noorte valdkonnas võimaldab lihtsustatud juurdepääsu 1. põhimeetme (õpirändetegevus noorte valdkonnas) rahastamisvõimalustele.

Taotlevad organisatsioonid peavad kehtestama pikemaajalised eesmärgid ja kava seoses Erasmuse programmi vahenditest toetatavate meetmetega ning sõnastama projektist oodatava kasu ja projektijuhtimise lähenemisviisi. Erasmuse akrediteering noorte valdkonnas kinnitab, et taotleja on kehtestanud asjakohased ja tõhusad protsessid ja meetmed, et viia kavakohaselt ellu kvaliteetseid õpirändetegevusi ja kasutada neid noortevaldkonna hüvanguks. Akrediteering antakse kogu programmitöö perioodiks, mis kestab 2027. aastani.

MEETME EESMÄRGID

Käesoleva meetme eesmärgid on järgmised:

- tugevdada noorte isiklikku ja kutsealast arengut mitteformaalse ja informaalse õppega seotud liikuvusmeetmete kaudu;
- suurendada noorte mõjuvõimu, kodanikuaktiivsust ja osalemist demokraatlikus elus;
- parandada noorsootöö kvaliteeti kohalikul, piirkondlikul, riiklikul, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil, suurendades noorte valdkonnas tegutsevate organisatsioonide suutlikkust ja toetades noorsootöötajate kutsealast arengut;
- edendada Euroopa noorte seas kaasatust ja mitmekesisust, kultuuridevahelist dialoogi ning selliseid väärtusi nagu solidaarsus, võrdsed võimalused ja inimõigused.

EDUKATE TAOTLEJATE JUURDEPÄÄS RAHASTAMISELE

Taotlejad, kellele on antud Erasmuse akrediteering noorte valdkonnas, saavad akrediteeringu kehtivuse ajaks lihtsustatud juurdepääsu 1. põhimeetme raames noorte valdkonnas pakutavatele rahastamisvõimalustele.

Akrediteeritud projektide rahastamiseks korraldatavat iga-aastast konkursikutset tutvustatakse jaotises „Õpirändevõimalused organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering noorte valdkonnas“.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võivad esitada järgmist liiki organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; Euroopa noorte vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus. <p>Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Taotlused tuleb esitada selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.</p>
<p>Taotluste esitamise tähtaeg</p>	<p>19. oktoober kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)</p>
<p>Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid</p>	<p>Erasmuse noortevaldkonna akrediteeringu taotlejad peavad järgima Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardeid, mis on esitatud Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/default/files/eac-a03-2020-erasmus-youth-quality-standards_et.pdf.</p>

VALIKUKRITEERIUMID

Taotlejatel peab olema piisav tegevus- ja kutsealane suutlikkus kavandatava Erasmuse kava elluviimiseks, sealhulgas vähemalt kaks aastat asjakohast kogemust tegevuse elluviimisega noorte valdkonnas.

Lisateave tegevussuutlikkust käsitlevate üldkriteeriumide ja akrediteeringu taotlejatele esitatavate erinõuete kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.

MENETLUSEST KÕRVALEJÄTMISE KRITEERIUMID

Taotlejad peavad esitama allkirjastatud kirjaliku kinnituse tõendamaks, et nad ei ole üheski menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumides (loetletud käesoleva juhendi C osas) osutatud olukorras, et esitatud taotlus sisaldab taotleva organisatsiooni koostatud originaalsisu ning et taotlust ei ole tasu eest koostanud ükski teine organisatsioon ega kolmas isik.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projektiettepanekute kvaliteeti hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust. Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 70 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimumpunktidest igas kolmes hindamiskriteeriumide kategoorias.

Organisatsiooni profiili ja kogemuste asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 20)	Organisatsiooni asjakohasus noortevaldkonnas ja meetme eesmärkide vastavus järgmisele: <ul style="list-style-type: none">• organisatsiooni eesmärgid ja põhimõtted;• organisatsiooni sihtrühmad;• organisatsiooni tavapärane tegevus;• organisatsiooni kogemus noortevaldkonnas.
Strateegiline areng (maksimaalne punktisumma: 40)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none">• kindlaksmääratud eesmärgid on asjakohased, kooskõlas meetme eesmärkidega ja aitavad kaasa ELi noortestrategiega elluviimisele;• kavandatavad tegevused sobivad kindlakstehtud vajaduste ja eesmärkide täitmiseks;• kavandatud tegevused toovad tegelikku kasu organisatsioonile, osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning kas neil tegevustel võib olla laiem mõju (nt kohalikul, piirkondlikul, riigi ja riikidevahelisel tasandil);• eesmärgid ja kavandatavad tegevused on lõimitud organisatsiooni tavapärasesse töösse ja tegevusse;• organisatsioon aitab kaasa programmi kaasamis- ja mitmekesisusstrateegia elluviimisele;• organisatsioon lähtub oma tegevuses ühest või mitmest aluspõhimõttest (keskkonnasäästlikkus ja vastutus, aktiivne osalemine Erasmuse organisatsioonide võrgustikus, virtuaalsed komponendid).
Juhtimise ja koordineerimise kvaliteet	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none">• kavandatud eesmärgid, tegevused ja sihid on selged ning taotleja inimressursse ja sisekorraldust arvestades realistlikud;

(maksimaalne punktisumma: 40)	<ul style="list-style-type: none"> partnerlusega seotud lähenemisviis on tasakaalustatud ja tulemuslik ning kas see on vajaduse korral sobiv uute ja vähem kogenud organisatsioonide kaasamiseks; meetmed tegevuste kvaliteedi ning osalejate ohutuse ja kaitse tagamiseks on asjakohased; kohaldatakse noorte aktiivse osaluse põhimõtet ja kavandatakse osalejate kaasamist tegevuste kõikidesse etappidesse; meetmed, millega tagatakse tugev õppemõõde, on asjakohased, sealhulgas õpiväljundite analüüsi, kindlakstegemise ja dokumenteerimise toetamine; organisatsiooni eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude mõõtmise meetodid (seire ja hindamine) ning riskijuhtimismeetodid on asjakohased ja tulemuslikud; meetmed, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning mujal, on asjakohased ja tulemuslikud.
-------------------------------	--

KEHTIVUS

Erasmuse akrediteering noorte valdkonnas antakse kogu programmitöö perioodiks, mis kestab 2027. aastani; selle aja jooksul tehakse regulaarset seiret ja nõutakse jätkuvat vastavust riikliku büroo avaldatud akrediteerimisnõuetele ja juhistele. Selleks et tagada realistlik kavandamine, võiks taotluse osana esitatav tegevuskava hõlmata ajavahemikku kolmest seitsme aastani ja seda kava ajakohastatakse korrapäraselt, nagu on selgitatud järgmises jaotises.

Akrediteeringu saab ükskõik millal tühistada, juhul kui organisatsioon lõpetab tegevuse või riiklik büroo ja akrediteeritud organisatsioon selles kokku lepivad. Riiklik büroo või akrediteeritud organisatsioon võib akrediteeringu ühepoolset tühistada, kui selle akrediteeringu alusel ei ole taotletud rahastamist vähemalt kolme aasta jooksul.

Kui Erasmuse akrediteering on nõutav pärast programmiperioodi 2021–2027 lõppu toimuvateks meetmeteks, võib riiklik büroo Euroopa Komisjoni kindlaksmääratud tingimustel akrediteeringu kehtivust pikendada.

ARUANDED, SEIRE JA KVALITEEDI TAGAMINE

Iga toetuslepingu lõpetamisel esitatakse lõpparuanne	Kui Erasmuse akrediteeringu alusel heaks kiidetud toetusleping lõppeb, esitab akrediteeritud organisatsioon lõpparuande ⁸² elluviidud tegevuste ja saavutatud eesmärkide kohta.
---	--

⁸² Toetuste haldamisega seotud eesmärkidel nimetatakse seda aruannet ingliskeelses versioonis *final report*.

<p>Akrediteeringu eduaruanded</p>	<p>Organisatsioonid peavad vähemalt üks kord akrediteeringu kehtivuse jooksul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • andma aru edusammudest oma eesmärkide saavutamisel; • andma aru selle kohta, kuidas nad tagavad Erasmus e programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardite järgimise; • ajakohastama oma tegevuskava. <p>Riiklik büroo võib otsustada, et eespool nimetatud elementide kohta tuleb eduaruanded esitada samal ajal või eraldi.</p> <p>Riiklik büroo võib otsustada asendada eesmärged ja Erasmus e programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardeid käsitlevad aruandlusnõuded seirekäiguga.</p> <p>Võttes arvesse akrediteeritud organisatsiooni tulemuslikkust aruannete, seire ja kvaliteedi tagamise kontrollide alusel, või juhul, kui organisatsioonis on toimunud olulisi muutusi, võib riiklik büroo otsustada muuta eduaruannete arvu ja nende esitamise ajakava.</p> <p>Peale selle võivad akrediteeritud organisatsioonid omal algatusel taotleda akrediteeringu ajakohastamist. Organisatsiooni põhjenduse alusel otsustab riiklik büroo, kas ajakohastamine on põhjendatud ja vastuvõetav.</p>
<p>Seire ja kontroll</p>	<p>Riiklik büroo võib korraldada seirekäike ja ametlikke kontrole või muud tegevust, et jälgida akrediteeritud organisatsioonide edusamme ja tulemuslikkust, hinnata kokkulepitud kvaliteedistandardite järgimist ja pakkuda tuge.</p> <p>Ametlik kontroll võib seisneda dokumentide kontrollis või toimuda kontrollkäiguna organisatsiooni ruumidesse ja mis tahes muudesse ruumidesse, kus toimub või on toimunud asjaomane tegevus. Teises riigis toimuva tegevuse kontrollimiseks ja seireks võib riiklik büroo abi küsida vastava riigi büroolt või välisekspertidelt.</p>

KVALITEEDI TAGAMINE

Pärast aruande saamist või seiretegevust annab riiklik büroo akrediteeritud organisatsioonidele tagasisidet. Riiklik büroo võib anda akrediteeritud organisatsioonile ka kohustuslikke või soovituslikke juhiseid tulemuslikkuse parandamiseks.

PARANDUSMEETMED

Äsja akrediteeringu saanud taotlejate või suure riskiga organisatsioonide korral või juhul, kui kinni ei ole peetud riikliku büroo juhistest ja tähtaegadest, kui aruannete, seire ja kvaliteedi tagamise kontrollide tulemusena on kindlaks tehtud, et

tulemuslikkus on väga väike, või kui rikutud on programmi eeskirju (sh mõne teise meetme puhul), võib riiklik büroo võtta järgmisi parandusmeetmeid.

- Vaatluse alla võtmine: riiklik büroo võib vähendada nende rahaliste vahendite summat, mida akrediteeritud organisatsioonid saavad taotleda Erasmuse akrediteeringu nõudega meetmete puhul. Äsja akrediteeringu saanud organisatsioonid võidakse võtta vaatluse alla, kui tegevussuutlikkuse kontrollimisel ilmneb puuduliku rakendamise risk.
- Peatamine: peatatud akrediteeringuga organisatsioonid ei saa taotleda rahastamist Erasmuse akrediteeringu nõudega meetmete korral. Samuti võib riiklik büroo lõpetada teatavad või kõik kehtivad toetuslepingud, mis peatatud akrediteeringu alusel sõlmiti.

Vaatlus- või peatamisperiood kestab seni, kuni riiklik büroo teeb kindlaks, et konkursikutses esitatud tingimused ja kvaliteedinõuded on taas täidetud ning et akrediteeritud organisatsioon on tegelenud vähese tulemuslikkuse riskiga.

Organisatsioonid, kelle akrediteering on peatatud või vaatluse all, ei saa taotleda uut akrediteeringut.

Kui riikliku büroo juhistest ja tähtaegadest ei ole jätkuvalt kinni peetud, tulemuslikkus on endiselt väike või programmi eeskirju on korduvalt või olulisel määral rikutud (sh mõne teise meetme puhul), võib riiklik büroo akrediteeringu tühistada.

ÕPIRÄNDEVÕIMALUSED ORGANISATSIOONIDELE, KELLEL ON ERASMUSE AKREDITEERING NOORTE VALDKONNAS

Akrediteeritud organisatsioonid saavad taotleda noortevaldkonna õpirändetegevuste jaoks rahastamist (esitada toetustaotluse) lihtsustatud korras. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud akrediteeringu tegevuskaval, ei ole vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel tuleb taotlustes esitada elluviidavate tegevuste ja nendes osalejate hinnangulised arvud.

Meetme raames elluviidavad õpirändetegevused peavad juhinduma eeskirjadest ja põhimõtetest, mis on iga tegevuse liigi jaoks sätestatud selle juhendi vastavas jaotises.

Akrediteeritud organisatsioonid kohustuvad täitma Erasmus programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardeid ja pakkuma selles valdkonnas kvaliteetseid õpirändetegevusi.

Noortevaldkonnas akrediteeritud organisatsioonid ei saa taotleda rahastamist noortevahetuste ja noorsootöötajate õpirände standardprojektide raames. Siiski võivad nad osaleda nendes projektides partnerina.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Toetustaotluste suhtes kohaldatakse allpool esitatud üldkriteeriume.

Rahastamiskõlblikud taotlejad	Organisatsioon, kellel on taotluse esitamise tähtaja seisuga kehtiv Erasmus akrediteering noorte valdkonnas.
Rahastamiskõlblikud tegevused	<ul style="list-style-type: none">▪ Noortevahetused▪ Noorsootöötajate täienduskoolitustegevus Lisaks võib rakendada järgmisi tegevusi: <ul style="list-style-type: none">▪ ettevalmistavad külaskäigud;▪ süsteemiarendus- ja teavitustegevused (ainult koos noorsootöötajate täienduskoolitustegevusega). Iga tegevuse kirjeldus ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid on esitatud selle juhendi vastavates jaotistes.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotleb organisatsioon on asutatud.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt: <ul style="list-style-type: none">▪ 23. veebruaril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima sama aasta 1. juunil.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.

Muud kriteeriumid	Akrediteeritud organisatsioon võib esitada ainult ühe taotluse konkursi kohta. Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.
--------------------------	---

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav koguelarve;
- taotletavad tegevused;
- toetuse miinimum- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: majandustulemused, kvalitatiivne tulemuslikkus, taotletavas tegevuses käsitletavat poliitikaprioriteedid ja teemavaldkonnad ning geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamise meetodi ja akrediteeritud projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

NOORTE ÕPIRÄNDEPROJEKTID – NOORTEVAHETUSED

Selle meetme⁸³ raames saavad organisatsioonid ja mitteametlikud noorterühmad toetust projektidele, mis toovad kokku eri riikide noori, et vahetada kogemusi ja õppida väljaspool formaalhariduse süsteemi.

MEETME EESMÄRGID

Programmiga „Erasmus+“ toetatakse noorte mitteformaalset õpirännet noortevahetuste kujul, mille eesmärk on noori kaasata ja suurendada nende mõjuvõimu ja kodanikuaktiivsust, siduda neid Euroopa projektiga ning aidata neil omandada ja arendada elus ja tulevases kutsetöös vajalikke oskusi.

Konkreetsemalt on noortevahetuste eesmärk:

- edendada kultuuridevahelist dialoogi ja õppimist ning eurooplaseks olemise tunnet;
- arendada noorte oskusi ja kujundada nende hoiakuid;
- tugevdada euroopalikke väärtusi ning kõrvaldada eelarvamusi ja stereotüüpe;
- suurendada teadlikkust sotsiaalselt olulistest teemadest ja innustada noori aktiivselt ühiskonnaelus osalema.

Meede on avatud kõigile noortele, eelkõige vähemate võimalustega noortele.

POLIITILINE TAUST

Euroopa Liidu noortestrategias 2019–2027 esitatakse noortevaldkonna Euroopa koostöö raamistik, mis lähtub komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisest „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“. Strateegiaga edendatakse noorte osalust demokraatlikus elus, toetatakse sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid. ELi noortestrategia hõlmab ka noortedialoogi protsessi ning sellega seoses töötati 2018. aastal välja Euroopa noorte 11 eesmärki. Nende eesmärkidega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriüleised valdkonnad ja osutatakse kitsaskohtadele. ELi noortestrategia peaks aitama neid eesmarke ellu viia. ELi noortestrategia põhivaldkonna „Ühendamine“ eesmärk on toetada ja hõlbustada kontaktide loomist, suhteid ja kogemuste vahetamist noorte vahel, sest see on ELi edasise arengu jaoks määrava tähtsusega. Parimaid võimalusi kontaktide loomiseks pakuvad mitmesugused õpirändetegevused, mille üks vorm on noortevahetused.

https://europa.eu/youth/home_et.

Noortevaldkonna teemastrateegiad

⁸³ Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide organisatsioone ja osalejaid kaasavate riikidevaheliste meetmete toetamiseks. Ligikaudu 25 %ga kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelist õpirändetegevust, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad ELi naabruses asuvatest programmivälisest kolmandatest riikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada noorte osalust, informaalset ja mitteformaalset õppimise protsesside kvaliteedi parandamist ning kvaliteetse noorsootöö arendamist. Neid valdkondi toetatakse ka sihtotstarbeliste teemastrateegiate abil, näiteks noorte osaluse strateegia, noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia⁸⁴.

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Noortevahetused

Noortevahetused on vähemalt kahest riigist pärit noori ühendavate rühmade lühiajalised kohtumised, mille käigus viiakse ühiselt ellu mõnd mitteformaalset õppimise programmi (mis võib hõlmata mitmesuguseid seminare, harjutusi, arutelusid, rollimänge, simulatsioone, vabaõhutegevusi jne) mõnel noori huvitaval teemal, lähtudes Euroopa noorte eesmärkidest⁸⁵. Õpiperiood hõlmab ka taotluse esitamisele eelnevat kavandamisperioodi, vahetusele eelnevat ettevalmistusetappi ning sellele järgnevat hindamist ja järelmeetmeid.

Noortevahetuse raames ei saa toetust taotleda alljärgnevaks tegevuseks: akadeemilised õppereisid; tegevused, mille eesmärk on teenida rahalist kasu; tegevused, mida võib lugeda turismiks; festivalid; puhkuserisid; esinejate ringreisid, korralised koosolekud, täiskasvanute poolt noortele korraldatavad koolitused.

Peale noortevahetuste võivad projektid hõlmata ka ettevalmistavaid külaskäike.

Ettevalmistavad külaskäigud

Ettevalmistava külaskäigu eesmärk on tagada tegevuste kvaliteet, hõlbustades ja valmistades ette korraldustööd, luues usaldust ja mõistmist ning kindlad partnerlussuhted osalevate organisatsioonide ja inimeste vahel. Kui noortevahetuses osaleb vähemate võimalustega noori, peaks ettevalmistav külaskäik aitama tagada, et arvestatakse osalejate erivajadustega. Ettevalmistavad külaskäigud toimuvad ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis enne noortevahetuse algust.

⁸⁴ Need strateegiad leiab aadressil <https://www.salto-youth.net/>.

⁸⁵ Euroopa noorte eesmärgid töötati välja ELi noortestrategie raamistikus. Nende eesmärkidega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriülesed valdkonnad ja osutatakse kitsaskohtadele. https://europa.eu/youth/strategy_et.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Projekti viivad ellu vähemalt kaks organisatsiooni. Selleks et projekti kaasatud organisatsioonid osalusest kasu saaksid, peab projekt vastama nende eesmärkidele ja vajadustele. Osalevatel organisatsioonidel on osalejaid saatev ja/või vastuvõttev (st tegevust võõrustav) roll. Üks organisatsioonidest võtab endale ka koordinaatori rolli ja esitab kõigi partnerite nimel projektiettepaneku.

Projekt koosneb neljast etapist: kavandamine, ettevalmistamine, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud noored peaksid osalema aktiivselt kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Kavandamine (mille käigus määratakse enne taotluse esitamist kindlaks vajadused, eesmärgid, õpiväljundid, tegevuse vorm, koostatakse tööprogramm, tegevuste ajakava jne);
- ettevalmistamine (praktilised korraldused, lepingute sõlmimine partneritega, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (sealhulgas tegevuste hindamine, osalejate õpiväljundite kindlakstegemine ja dokumenteerimine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine).

Kvaliteetne noortevahetus

- eeldab noorte ja osalevate organisatsioonide aktiivset kaasamist – nad peaksid aktiivselt osalema projekti kõigis etappides, et seeläbi veelgi rohkem õppida ja areneda;
- hõlmab mitmesuguse taustaga osalejate rühmi ja kasutab seda mitmekesisust tulemuslikult ära;
- põhineb osalevate noorte selgelt kindlaksmääratud vajadustel;
- tagab, et osalejate mitteformaalse ja informaalset õppe käigus omandatud õpiväljundid tehakse nõuetekohaselt kindlaks ja dokumenteeritakse;
- julgustab osalejaid mõtisklema Euroopa jaoks oluliste teemade ja euroopalike väärtuste üle.

Õpiprotsess

Mitteformaalse õppimise eesmärgil toimuvaks noortevahetuseks on vaja, et vähemalt osa soovitatavatest õpiväljunditest oleksid ette kavandatud; sel viisil tagatakse asjakohased võimalused. Tegevuses osalevad noored peaksid aitama kindlaks teha oma vajadusi ja soovitavaid õpitulemusi – st mis teadmisi ja oskusi nad soovivad noortevahetuse kaudu omandada või arendada.

Osalejad peaksid olema võimalikult suurel määral kaasatud ka tegevuse kavandamisse ja väljatöötamisse (programmi ettevalmistamine, töömeetodite kindlaksmääramine ja ülesannete jaotamine) ning mõtlema, kuidas valmistuda, et noortevahetusest võimalikult palju õppida ja toetada oma isiklikku arengut.

Pärast põhitegevuse lõppu tuleks paluda osalejatel tegevuse kohta tagasisidet anda ning mõelda sellele, mida nad on õppinud ja kuidas nad saavad neid õpiväljundeid ära kasutada. Osalejad peaksid kaaluma ka tegevuse võimalikke järelmeetmeid. Seda saab teha individuaalselt ja võimaluse korral rühmana.

Organisatsioonid peaksid toetama õpiprotsessi ning õpiväljundite kindlakstegemist ja dokumenteerimist, eelkõige noortepassi abil.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid otsustusprotsessi.

Noortevahetused on vähemate võimalustega noorte kaasamiseks eriti sobivad, sest

- rühmaviisiline õpiränne võimaldab omandada rahvusvahelisi kogemusi turvaliselt koos rühmaga reisides;
- noortevahetuse lühike kestus hõlbustab vähemate võimalustega noorte kaasamist;
- kohalike osalejate kaasamine lihtsustab esmakordset osalust Euroopa projektides.

Noortevahetuse puhul saab kaasamist ja mitmekesisust toetada ka sobiva teemavalikuga: näiteks võib projekt keskenduda stereotüüpide kummutamisele, mõistvuse ja sallivuse suurendamisele ning diskrimineerimisest hoidumisele. Kogu projekti jooksul tuleks teadlikult tegeleda kaasamise ja mitmekesisuse teemadega. Neid tahke tuleks arvesse võtta projekti kavandamisel, ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes.

Osalejate kaitse ja turvalisus

Noortevahetuses osalevad rühmajuhid. Rühmajuhid jälgivad ja toetavad osalejaid, et tagada põhitegevuse ajal kvaliteetne õpiprotsess. Samal ajal hoolitsevad nad selle eest, et noortevahetus toimuks turvalises, lugupidavas ja mittediskrimineerivas keskkonnas ning et osalejad oleksid kaitstud. Noortevahetust kavandades ja ette valmistades tuleb tähelepanu pöörata osalejate kaitse ja turvalisuse küsimustele ning näha ette kõik vajalikud meetmed riskide vältimiseks või vähendamiseks.

Keskkonnasäästlikkus

Noortevahetus peaks edendama osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Noortevahetust kavandades ja ellu viies tuleb tegutseda keskkonnateadlikult ja -säästlikult, näiteks korduskasutatavate või loodussäästlike materjalide valikuga, jäätmetekke vähendamise ja ringlussevõetuga ning säästvate transpordivahendite eelistamisega.

Digipööre

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada tegevuste kvaliteeti.

Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid

Kõik selle meetme raames toetatavad projektid peavad vastama Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandarditele kvaliteetse õpirände korraldamiseks. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid hõlmavad meetme aluspõhimõtteid ning ka konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, nagu osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite määratlemine, hindamine ja tunnustamine, projekti tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_et.

PROJEKTI HINDAMISEL KASUTATAVAD KRITERIUMID

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid

Allpool esitatud üldkriteeriume kohaldatakse noortevahetuse standardprojektide suhtes. Akrediteerimise kohta lisateabe saamiseks vt juhendi vastav jaotis.

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid	<p>Osalev organisatsioon võib olla:</p> <ul style="list-style-type: none">• mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; Euroopa noorte vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus;• mitteametlik noorterühm,⁸⁶ <p>mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või ELi naabruses asuvas programmivälises kolmandas riigis (1.–4. piirkonna riigid; vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid”).</p>
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud rahastamiskõplik osalev organisatsioon või rühm. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ⁸⁷ .
Osalevate organisatsioonide arv	Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).
Projekti kestus	3–24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.

⁸⁶ Vähemalt neljast 13–30aastasest noorest koosnev rühm. Üks vähemalt 18aastane rühma liige täidab esindaja ülesandeid ja võtab endale rühma nimel vastutuse. Mitteametliku rühma määratlus on esitatud sõnastikus. Selle meetme ja sellega seotud sätete kontekstis kuulub mitteametlik noorterühm osaleva organisatsiooni mõiste alla. Viidet osalevale organisatsioonile tuleb käsitada nii, et see hõlmab ka mitteametlikku noorterühma.

⁸⁷ Osalevad organisatsioonid peavad andma taotlevale organisatsioonile allkirjastatud volituse. Volitused tuleb esitada taotluse esitamise etapis ja kõige hiljem toetuslepingule allkirjutamise ajal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt:</p> <p>23. veebruaril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. juunist kuni 31. detsembrini;</p> <p>4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini.</p> <p>Võimalik lisavoor:</p> <p>riiklikud bürood võivad otsustada avada veel ühe taotlusvooru. Lisavooru väljakuulutamisest annavad riiklikud bürood taotlejatele teada oma veebisaidil.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kui korraldatakse lisavoor, peavad taotlejad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 4. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini.
<p>Kuidas esitada taotlus?</p>	<p>Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.</p>
<p>Lisad</p>	<p>Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.</p> <p>Taotlusvormile tuleb lisada projekti raames kavandatava iga noortevahetuse ja ettevalmistava külaskäigu ajakava.</p>

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid noortevahetuse puhul

<p>Tegevuse kestus</p>	<p>5–21 päeva, v.a reisimisele kuluv aeg.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Tegevus tuleb ellu viia ühe (või liikuvate tegevuste puhul mitme) tegevuses osaleva organisatsiooni riigis.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv</p>	<p>Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).</p> <p>Tegevus ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides: kõik osalevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p> <p>Tegevused ELi naabruses asuvate programmiväliste kolmandate riikidega: tegevusse peab olema kaasatud vähemalt üks osalev organisatsioon ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist ja üks osalev organisatsioon ELi naabruses asuvast programmivälisest kolmandast riigist (1.–4. piirkond).</p>

Rahastamiskõlblikud osalejad	13–30aastased ⁸⁸ noored, kes elavad saatvate ja vastuvõtivate organisatsioonide riikides. Noortevahetusse kaasatud rühmajuhid ⁸⁹ ja juhendajad peavad olema vähemalt 18aastased.
Osalejate arv tegevuse kohta ja riikidest pärit rühmade koosseis	Vähemalt 16 ja kõige rohkem 60 osalejat tegevuse kohta (lisaks rühmajuhid, juhendajad ja saatvad isikud). Kui noortevahetuses osalevad ainult vähemate võimalustega noored, on osalejate miinimumarv 10. Vähemalt 4 osalejat rühma kohta (lisaks rühmajuhid, juhendajad ja saatvad isikud). Vähemalt kaks noorterühma kahest riigist. Igal rühmal peab olema vähemalt üks rühmajuh. Kõige enam kaks juhendajat tegevuse kohta.
Muud kriteeriumid	<ul style="list-style-type: none"> Vähemalt üks tegevuses osalevatest saatvatest või vastuvõtivatest organisatsioonidest peab olema riigist, kus asub riiklik büroo, kellele esitatakse taotlus.

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ettevalmistavate külaskäikude puhul

Tegevuse elluviimise koht (kohad)	Tegevus peab toimuma ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis.
Rahastamiskõlblikud osalejad	Osalevate organisatsioonide esindajad, juhendajad, rühmajuhid ja põhitegevuses osalevad noored.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel. Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga allpool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest.

⁸⁸ Kaaluda tuleb järgmist:

vanuse alampiir – osalejad peavad tegevuse alguse kuupäeva seisuga olema nõutud miinimumvanuses;

vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla tegevuse alguse kuupäeva seisuga vanemad kindlaksmääratud maksimumvanusest.

⁸⁹ Rühmajuh on täiskasvanu, kes liitub noortevahetuses osalevate noortega, et tagada nende tõhus õppimine, kaitse ja turvalisus.

<p>Asjakohasus, põhjendus ja mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti asjakohasus, võttes arvesse: <ul style="list-style-type: none"> - meetme eesmärgi; - vahetuses osalevate organisatsioonide ja osalejate vajadusi; - projekti sobivust selleks, et tagada osalejatele kvaliteetseid õpiväljundeid. - • Projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; - muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa või üleilmsel tasandil. • Ulatus, mil määral suudetakse projektiga soodustada programmi järgmisi mõõtmeid: kaasamine ja mitmekesisus, keskkonnasäästlikkus, digipööre ja osalus. • Ulatus, mil määral kaasatakse projektiga meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatioone.
<p>Projekti kavandamise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlaksmääratud vajaduste, projekti eesmärkide, osalejate profiilide ja kavandatavate tegevuste kokkusobivus; • projekti kõigi etappide – kavandamine, ettevalmistamine (sh osalejate ettevalmistamine), tegevuste elluviimine ja järelmeetmed – selgus, täielikkus ja kvaliteet; • ulatus, mil määral on noored kaasatud tegevuse kõikidesse etappidesse; • ulatus, mil määral on kavandatud tegevused juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud erineva tausta ja võimetega osalejatele; • kavandatavate kaasavate õpimeetodite, sh mis tahes veebi-/digikomponentide sobivus; • refleksiooniprotsessi korraldamise ja toetamise ning osalejate õpiväljundite väljaselgitamise ja dokumenteerimise kvaliteet; Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite, eelkõige noortepassi järjepidev kasutamine; • tasakaalustatud esindatus osalejate hulgas riikide ja sugude lõikes; • osalejate turvalisuse ja kaitse tagamiseks ette nähtud meetmete piisavus ja tõhusus; • ulatus, mil määral hõlmavad tegevused jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid.
<p>Projekti juhtimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet; • osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimiva koostöö ja teabevahetuse kvaliteet; • projekti eri etappide ja tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning laiemalt.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
Korraldustoetus	<p>Otseselt õpirändetegevuste elluviimisega seotud kulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv, v.a rühmajuhid, saatvad isikud ja juhendajad.</p>	100 eurot noortevahetuses osaleja kohta		
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate, sh rühmajuhide, saatvate isikute ja juhendajate kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,⁹⁰ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit⁹¹.</p> <p>Liikuva tegevuse puhul peaks taotleja individuaalsete toimumiskohtade vahelised vahemaad kokku liitma ja valima koguaruve vastava sihtkoha kauguse vahemiku⁹².</p>	Sihtkoha kaugus	Tavapärase reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
		10–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	

⁹⁰ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁹¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et.

⁹² Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja ta osaleb liikuvast tegevuses, mis toimub esmalt Roomas (Itaalia) ja seejärel Ljubljanas (Sloveenia), peab taotleja tegema järgmist: a) arvutama vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ja Roomast Ljubljanasse (489,75 km) ning need kokku liitma (1 855,03 km); b) valima sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km) ning c) tegema kindlaks ELi toetuse, mille abil saab katta kulud, mis kaasnevad osaleja reisimisega Madridist Ljubljanasse (Rooma kaudu) ja tagasi (275 eurot).

<p>Individuaalne toetus</p>	<p>Elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja, sh rühmajuhtide, saatvate isikute ja (vajaduse korral) juhendajate kohta, mis hõlmab ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist ning kuni nelja lisapäeva, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p>	<p>Tabelis A2.1 esitatud summa osaleja kohta päevas</p>
<p>Kaasamistoetus</p>	<p>Kaasamistoetus organisatsioonidele: kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv, v.a rühmajuhid, saatvad isikud ja juhendajad.</p>	<p>100 eurot noortevahetuses osaleja kohta</p>
<p>Kaasamistoetus</p>	<p>Kaasamistoetus osalejatele: lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega, sealhulgas rühmajuhtide ja juhendajatega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategooriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>100 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>
<p>Ettevalmistava külaskäigu toetus</p>	<p>Ettevalmistava külaskäiguga seotud kulud, sh reisi- ja elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: ühikuhinnad.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: v.a osalejad vastuvõtvast organisatsioonist. Toetust saab anda kõige enam kahele osalejale osaleva organisatsiooni kohta, tingimusel, et teine osaleja on noor. Peale selle saab toetust anda ühele juhendajale ettevalmistava</p>	<p>575 eurot osaleja ja ühe ettevalmistava külaskäigu kohta</p>

	külaskäigu kohta. Tingimus: taotleja peab põhjendama ettevalmistava külaskäigu vajadust, eesmärged ja osalejate koosseisu ning riiklik büroo peab need heaks kiitma. Seda tingimust ei kohaldata akrediteerimissüsteemi raames rahastatavate projektide puhul.	
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Osalejate, sh rühmajuhude, saatvate isikute ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonnasäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p> <p>Suurte reisikuludega on tegemist juhul, kui ühikuhindadel põhinev reisisoetus ei kata 70 % osalejate reisikuludest.</p>	<p>Finantstagatis: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

Tabel A2.1. Individuaalne toetus noortevahetusteks

	Individuaalne toetus (eurodes päevas)
Austria	45 eurot
Belgia	42 eurot
Bulgaaria	32 eurot
Horvaatia	35 eurot
Küpros	32 eurot
Tšehhi Vabariik	32 eurot
Taani	45 eurot
Eesti	33 eurot
Soome	45 eurot
Põhja-Makedoonia	28 eurot
Prantsusmaa	38 eurot

Saksamaa	41 eurot
Kreeka	38 eurot
Ungari	33 eurot
Island	45 eurot
Iirimaa	49 eurot
Itaalia	39 eurot
Läti	34 eurot
Liechtenstein	45 eurot
Leedu	34 eurot
Luksemburg	45 eurot
Malta	39 eurot
Madalmaad	45 eurot
Norra	50 eurot
Poola	34 eurot
Portugal	37 eurot
Rumeenia	32 eurot
Serbia	29 eurot
Slovakkia	35 eurot
Sloveenia	34 eurot
Hispaania	34 eurot
Rootsi	45 eurot
Türgi	32 eurot
Naabruses asuvad programmivälised kolmandad riigid	29 eurot

NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Selle meetme⁹³ raames saavad organisatsioonid toetust projektidele ühe või mitme sellise õpitegevuse elluviimiseks, mille eesmärk on toetada noorsootöötajate kutsealast arengut ja nende organisatsiooni.

MEETME EESMÄRGID

Meetmega toetatakse noorsootöötajate kutsealast arengut ja seeläbi kvaliteetse noorsootöö arendamist kohalikul, piirkondlikul, riigi, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil õpirändetegevuste käigus omandatavate mitteformaalse ja informaalsete õppe kogemustega. Meede aitab saavutada ELi noortestrategia 2019–2027 eesmärke, eelkõige aitab see ellu viia Euroopa noorsootöö tegevuskava,⁹⁴ et parandada noorsootöö kvaliteeti, innovatsiooni ja tunnustamist.

Täpsemalt on noorsootöötajate õpirände projektide eesmärk:

- luua noorsootöötajate haridusliku ja kutsealase arengu soodustamiseks mitteformaalse ja informaalsete õppe võimalusi, mis aitaksid tagada nii kvaliteetse individuaalse töö kui ka toetaksid noorsootöö organisatsioonide ja süsteemide arengut;
- luua noorsootöötajate kogukond, mis aitaks tagada noortele suunatud projektide ja tegevuste kvaliteeti nii ELi programmide kontekstis kui ka laiemalt;
- arendada välja kohaliku noortetöö tavasid ja aidata suurendada osalejate ja nende organisatsioonide kvaliteetse noorsootöö suutlikkust, mis avaldaks selget mõju osalevate noorsootöötajate igapäevatoele noortega.

POLIITILINE TAUST

Euroopa Liidu noortestrategias 2019–2027 esitatakse noortevaldkonna Euroopa koostöö raamistik, mis lähtub komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisest „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“. Strateegiaga edendatakse noorte osalust demokraatlikus elus, toetatakse sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid. ELi noortestrategia hõlmab ka noortedialogi protsessi ning sellega seoses töötati 2018. aastal välja Euroopa noorte 11 eesmärki. Nende eesmärkidega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriüleised valdkonnad ja osutatakse kitsaskohtadele. ELi noortestrategia peaks aitama neid eesmärke ellu viia. ELi noortestrategia põhivaldkonna „Mõjuvõimu suurendamine“ eesmärk on toetada noorte võimestamist noorsootöö kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamise kaudu.

https://europa.eu/youth/home_et.

Noortevaldkonna teemastrategiad

⁹³ Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide organisatsioone ja osalejaid kaasavate riikidevaheliste meetmete toetamiseks. Ligikaudu 25 %ga kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelist õpirändetegevust, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad ELi naabruses asuvatest programmivälisest kolmandatest riikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

⁹⁴ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon Euroopa noorsootöö tegevuskava koostamise raamistiku kohta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.EST.

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada noorte osalemist, informaalset ja mitteformaalset õppimise protsesside kvaliteedi parandamist ning kvaliteetse noorsootöö arendamist. Neid valdkondi toetatakse ka sihtotstarbeliste teemastrateegiate abil, näiteks noorte osalemise strateegia, noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia⁹⁵.

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Täienduskoolitustegevused

Täienduskoolitustegevused on rahvusvahelised õpirände tegevused, mille eesmärk on toetada noorsootöötajate kutsealast arengut. Täienduskoolitustegevused hõlmavad järgmist:

- **Õpikäigud ja mitmesugused lähetused**, näiteks töövarjutamine, noorsootöötajate vahetused ja vastastikõpe välismaistes noorsootöö organisatsioonides ja noorte valdkonnas tegutsevates organisatsioonides;
- meetmes osalevate ja selle eesmärke toetavate noorsootöötajate **võrgustike ja kogukonna arendamine**;
- **koolitused** pädevuste arendamiseks (lähtudes näiteks olemasolevatest pädevusmudelitest), et rakendada kvaliteetse noorsootöö tavasid või uurida ja katsetada uuenduslikke meetodeid (mis on seotud näiteks digitaalse ja nutika noorsootööga⁹⁶);

seminarid ja õpikojad, millega toetatakse eelkõige teadmiste loomist ja parima tava jagamist seoses ELi noortestrategia ja selle elluviimist toetavate ELi programmide eesmärkide, väärtuste ja prioriteetidega. Noorsootöötajate õpirände projektide raames ei ole rahastamiskõlblikud järgmised tegevused: akadeemilised õppereisid; tegevused, mille eesmärk on teenida rahalist kasu; tegevused, mida võib lugeda turismiks; festivalid; puhkuserisid; esinejate ringreisid, korralised koosolekud.

Lisaks võivad projektid hõlmata ka järgmisi tegevusi.

Süsteemiarendus- ja teavitustegevused

Noorsootöötajate õpirände projektid võivad hõlmata **süsteemiarendus- ja teavitustegevusi**. Tegemist on täiendavate tegevustega, mille eesmärk on suurendada õpirändeprojekti praktilist mõju. Siia kuuluvad kõik tegevused, millega aidatakse ellu viia Euroopa noorsootöö tegevuskava,⁹⁷ et parandada noorsootöö kvaliteeti, innovatsiooni ja tunnustamist, ning tutvustada omandatud uusi teadmisi ja vahendeid projektides osalevatele organisatsioonidele ja laiemalt. Need täiendavad tegevused võimaldavad suuremate kogemuste ja ressurssidega toetusesaajatel katsetada innovatiivseid meetodeid ja meetmeid ühiste probleemide lahendamiseks; sel viisil kujundatakse välja n-ö Euroopa noorsootöö labor, kus koondatakse projektides elluviidud, ent laiemalt mõjuga täienduskoolitustegevusest saadud kogemused.

Näiteks võidakse töötada välja vahendeid ja jagada tavasid, et soodustada noorsootöötajate organisatsioonide ja süsteemide arendamist, korraldada teavitustegevust ja kogukonna arendamise tegevust ning tutvustada innovatiivseid meetodeid, sh digitehnoloogia kasutuselevõtt noorsootöös. Need tegevused ei piirdu üksnes tulemuste levitamisega järelemeetmete etapis, mis on osa projekti tavapärasest elutsüklist, ent võivad hõlmata sihipärasemaid ja strateegilisemaid tulemuste levitamise meetmeid.

⁹⁵ Need strateegiad leiab aadressil <https://www.salto-youth.net/>.

⁹⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01)).

⁹⁷ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.EST.

Süsteemiarendus- ja teavitustegevust võidakse ellu viia riikidevahelisel või riigi tasandil.

Ettevalmistavad külaskäigud

Ettevalmistava külaskäigu eesmärk on tagada tegevuste kvaliteet, hõlbustades ja valmistades ette korraldustööd, luues usaldust ja mõistmist ning kindlad partnerlussuhted osalevate organisatsioonide ja inimeste vahel. Ettevalmistavad külaskäigud toimuvad ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis enne täienduskoolitustegevuse algust.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Selle meetme raames toetatav projekt peab hõlmama üht või mitut täienduskoolitustegevust. Tegevusi võib paindlikult kombineerida, sõltuvalt projekti eesmärkidest ning osaleva(te) organisatsiooni(de) ja noorsootöötajate vajadustest.

Projekti viivad ellu vähemalt kaks organisatsiooni. Kõik kaasatud organisatsioonid tuleb nimetada taotluse esitamise etapis, kuna tugev partnerlus on kvaliteetse projekti elluviimise põhieeldus. Osalevatel organisatsioonidel on osalejaid saatev ja/või vastuvõttev (st tegevust võõrustav) roll. Üks organisatsioonidest võtab endale ka koordinaatori rolli ja esitab kõigi partnerite nimel projektiettepaneku.

Projekt koosneb neljast etapist: kavandamine, ettevalmistamine, elluviimine ja järelmeetmed.

- Kavandamine (mille käigus määratakse kindlaks vajadused, eesmärgid, õpiväljundid, tegevuse vormid, koostatakse tööprogramm, tegevuste ajakava jne);
- ettevalmistamine (praktilised korraldused, osalejate väljalimine, lepingute sõlmimine partneritega, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (tegevuste hindamine, osalejate õpiväljundite kindlakstegemine ja dokumenteerimine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine).

Kvaliteetne noorsootöötajate õpirände projekt:

- mõjutab selgelt osalevate noorsootöötajate igapäevast tööd noortega ja nende organisatsioone;
- eeldab osalevate organisatsioonide ja noorsootöötajate aktiivset kaasamist: nad peaksid aktiivselt osalema projekti kõigis etappides, et seeläbi veelgi rohkem õppida ja areneda;
- põhineb noorsootöötajate hariduse ja kutsealase arengu⁹⁸ valdkonnas selgelt kindlakstehtud vajadustel, mis on seotud eelkõige kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamisega, ning sellega kaasnevad asjakohased valiku-, ettevalmistus- ja järelmeetmed;
- tagab, et osalejate mitteformaalse ja informaalse õppe käigus omandatud õpiväljundeid tunnustatakse sobival viisil ning et projekti väljundid, sh meetodid, materjalid ja vahendid, on ülekantavad, et neid hakatakse osalevates organisatsioonides kasutama – mis omakorda toetab noorsootöö organisatsioonide arengut – ning et neid levitatakse noortevaldkonnas laiemalt;

⁹⁸ Vt Euroopa koostisstrateegia noorsootöötajate pädevusmodel rahvusvaheliseks tööks: [HTTPS://WWW.SALTO-YOUTH.NET/RC/TRAINING-AND-COOPERATION/TRAININGSTRATEGY/](https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/).

- innustab osalejaid mõtisklema Euroopa jaoks oluliste teemade ja euroopalike väärtuste üle ning annab noorsootöötajatele vahendid ja meetodid, mis aitavad neil arvestada oma igapäevatoos mitmekesisusega ja suhtuda sellesse austavalt;
- edendab uuenduslike tavade ja meetodite kasutamist, näiteks digitaalse noorsootöö tegevuste kaasamist, et nende abil võidelda veebis leviva mis tahes desinformatsiooni ja valeuudistega.

Õpiprotsess

Noorsootöötajate õpirände projekt peab toetama refleksiooniprotsessi, õpiväljundite kindlakstegemist ja dokumenteerimist – eelkõige noortepassi kaudu –, et toetada projekti väljundite, projektist tulenevate noorsootöö tavade, meetodite ja materjalide tunnustamist ja mõju noortevaldkonnas.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid otsustusprotsessi.

- Noorsootöötajate õpirände projektid sobivad iseäranis hästi selleks, et suurendada noorsootöötajate teadlikkust mitmekesisusest ning parandada oskusi ja pädevusi vähemate võimalustega osalejate kaasamiseks noorsootöösse. Osalevate noorsootöötajate kaasamine projekti kõigis etappides võimaldab hoolikat juhendamist kogu õpi- ja arenguprotsessi jooksul ja vahetumat tagasiside andmist.
- Koolitajate ja juhendajate kohalviibimine enamiku tegevuste juures tagab asjakohasema ja kohandatud lähenemisviisi, mis vastab täpselt osalejate vajadustele.
- Kogu projekti jooksul tuleks teadlikult tegeleda kaasamise ja mitmekesisuse teemadega. Neid tahke tuleks arvesse võtta projekti kavandamisel, ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes. Eriti tähtis on viis, kuidas projektiga suurendatakse osalevate organisatsioonide suutlikkust lahendada kaasamise ja mitmekesisusega seotud küsimusi ka igapäevases tegevuses.
- See tegevusvorm on samuti sobiv vähemate võimalustega osalejate kaasamiseks. Võttes arvesse tegevusvormiga pakutavat paindlikkust (nt tegevuse kestuse, liigi jms osas), on seda võimalik kohandada osalejate vajadustele. Kaasamine ja mitmekesisus sobivad hästi ka noorsootöötajate õpirände projekti keskseks teemaks – näiteks võib projekti eesmärk olla kaasavate tavade ja meetodite vahetamine.

Osalejate kaitse ja turvalisus

Projekti kavandades ja ette valmistades tuleb tähelepanu pöörata osalejate kaitse ja turvalisuse küsimustele ning näha ette kõik vajalikud meetmed riskide vältimiseks või vähendamiseks.

Keskkonnasäästlikkus

Projekt peaks edendama osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Seda kavandades ja ellu viies tuleb tegutseda keskkonnateadlikult ja -säästlikult, näiteks korduskasutatavate või loodussäästlike materjalide valikuga, jäätmetekke vähendamise ja ringlussevõetuga ning säästvate transpordivahendite eelistamisega.

Digipööre

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada tegevuste kvaliteeti.

Programmi „Erasmus+“ noortevaldkonna kvaliteedistandardid

Kõik selle meetme raames toetatavad projektid peavad vastama programmi „Erasmus+“ noortevaldkonna kvaliteedistandarditele kvaliteetse õpirände korraldamiseks. Programmi „Erasmus+“ noortevaldkonna kvaliteedistandardid hõlmavad meetme aluspõhimõtteid ning ka konkreetseid tavaid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, nagu osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite määratlemine, hindamine ja tunnustamine, projekti tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_et.

PROJEKTI HINDAMISEL KASUTATAVAD KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid

Allpool esitatud üldkriteeriume kohaldatakse noorsootöötajate õpirände standardprojektide suhtes. Akrediteerimise kohta lisateabe saamiseks vt juhendi vastav jaotis.

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid	<p>Osalev organisatsioon võib olla:</p> <ul style="list-style-type: none">• mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; Euroopa noorte vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus;• noorsootöös aktiivselt osalev noorterühm, kes ei pruugi olla seotud mõne noorteorganisatsiooniga (st mitteametlik noorterühm),⁹⁹ <p>mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või ELi naabruses asuvas programmivälises kolmandas riigis (1.–4. piirkonna riigid; vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p>
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud rahastamiskõlblik osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ¹⁰⁰ .
Osalevate organisatsioonide arv	Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).
Projekti kestus	3–24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.

⁹⁹ Vähemalt neljast 13–30aastasest noorest koosnev rühm. Üks vähemalt 18aastane rühma liige täidab esindaja ülesandeid ja võtab endale rühma nimel vastutuse. Mitteametliku rühma määratlus on esitatud sõnastikus.

¹⁰⁰ Osalevad organisatsioonid peavad andma taotlevale organisatsioonile allkirjastatud volituse. Volitused tuleb esitada taotluse esitamise etapis ja kõige hiljem toetuslepingule allkirjutamise ajal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt:</p> <p>23. veebruaril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. juunist kuni 31. detsembrini;</p> <p>4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini.</p> <p>Võimalik lisavoor:</p> <p>riiklikud bürood võivad otsustada avada veel ühe taotlusvooru. Lisavooru väljakuulutamisest annavad riiklikud bürood taotlejatele teada oma veebisaidil.</p> <p>Kui korraldatakse lisavoor, peavad taotlejad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 4. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini.</p>
<p>Kuidas esitada taotlus?</p>	<p>Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.</p>
<p>Muud kriteeriumid</p>	<p>Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.</p> <p>Iga projekt peab hõlmama vähemalt ühte täienduskoolitustegevust.</p> <p>Taotlusvormile tuleb lisada iga projektis kavandatava täienduskoolitustegevuse, ettevalmistava külaskäigu ja süsteemiarendus- või teavitustegevuse ajakava.</p>

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid täienduskoolitustegevuste puhul

Tegevuste kestus	2–60 päeva, v.a reisimisele kuluv aeg. 2 miinimumpäeva peavad olema järjestikused.
Tegevuste elluviimise koht (kohad)	Tegevused tuleb ellu viia ühe (või liikuvate tegevuste puhul mitme) tegevuses osaleva organisatsiooni riigis.
Osalevate organisatsioonide arv	Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon). Tegevus ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides: kõik osalevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Tegevused ELi naabruses asuvate programmiväliste kolmandate riikidega: tegevusse peab olema kaasatud vähemalt üks osalev organisatsioon ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist ja üks osalev organisatsioon ELi naabruses asuvast kolmandast riigist, mis ei ole programmiga liitunud (1.–4. piirkond).
Rahastamiskõlblikud osalejad	Vanusepiirang puudub. Osalejad, v.a koolitajad, saatvad isikud ja juhendajad, peavad elama neid saatva või vastuvõtva organisatsiooni riigis.
Osalejate arv	Osalejate arv: kuni 50 osalejat (v.a vajaduse korral koolitajad, saatvad isikud ja juhendajad) iga projekti raames kavandatud tegevuse puhul. Igas tegevuses peab olema osalejaid vastuvõtva organisatsiooni riigist.
Muud kriteeriumid	Vähemalt üks tegevuses osalevatest saatvatest või vastuvõtivatest organisatsioonidest peab olema riigist, kus asub riiklik büroo, kellele esitatakse taotlus.

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ettevalmistavate külaskäikude puhul

Tegevuse elluviimise koht (kohad)	Tegevus peab toimuma ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis.
Rahastamiskõlblikud osalejad	Osalevate organisatsioonide esindajad ning põhitegevuses osalevad koolitajad ja juhendajad.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel. Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga allpool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest.

Asjakohasus, põhjendus ja mõju
(maksimaalne punktisumma: 30)

- Projekti asjakohasus, võttes arvesse:
 - meetme eesmärgid;
 - osalevate organisatsioonide arenguvajadusi;
 - osalevate noorsootöötajate vajadusi ja eesmärgid.
- Projekti sobivus selleks, et:
 - võimaldada osalevatel noorsootöötajatel saavutada kvaliteetseid õpiväljundeid;
 - tugevdada või muuta osalevate organisatsioonide noorsootöö kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamise osas, samuti suurendada nende suutlikkust ja tegevusulatust võimaluse korral kohalikest üleilmseks;
 - kaasata osalevatest organisatsioonidest aktiivselt noorsootöö tegevaid osalejaid;
 - kaasata organisatsioone, kes teevad konkreetset noorsootööd ja töötavad korrapäraselt noortega kohalikul tasandil.
- Projekti võimalik mõju:
 - osalevatele noorsootöötajatele ja organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu;
 - konkreetsetele noorsootöö tavadele ja noorsootöö kvaliteedile;
 - muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa või üleilmsel tasandil.
- Ulatus, mil määral hõlmab projekt meetmeid, mille eesmärk on tagada projekti tulemuste jätkusuutlikkus pärast projekti lõppu.
- Ulatus, mil määral suudetakse projektiga soodustada programmi järgmisi mõõtmeid: kaasamine ja mitmekesisus, keskkonnasäästlikkus, digipööre ja osalus.
- Ulatus, mil määral kaasatakse projektiga meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone.
- Ulatus, mil määral aitavad kavandatavad süsteemiarendus- ja teavitustegevused kaasa noorsootöötajate töökeskkonna arengule (vajaduse korral).

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlaksmääratud vajaduste, projekti eesmärkide, osalejate profiilide ja kavandatavate tegevuste kokkusobivus; • ulatus, mil määral aidatakse projektiga parandada osalevate organisatsioonide noorsootöö kvaliteeti; • projekti kõigi etappide – ettevalmistamine (sh osalejate ettevalmistamine), tegevuste elluviimine ja järelmeetmed – selgus, täielikkus ja kvaliteet; • tegevustes osalevate noorsootöötajate (kooskõlas noorsootöötaja määratlusega õiguslikus aluses) valimiseks kohaldatavate meetmete sobivus ja see, mil määral kaasatakse noorsootöötajaid aktiivselt projekti kõigisse etappidesse; • ulatus, mil määral on kavandatud tegevused juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud vähemate võimalustega osalejatele; • kavandatavate kaasavate õpimeetodite, sh virtuaalsete komponentide sobivus; • refleksiooniprotsessi korraldamise ja toetamise ning osalejate õpiväljundite väljaselgitamise ja dokumenteerimise kvaliteet; Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite, eelkõige noortepassi järjepidev kasutamine; • tasakaalustatud esindatus osalejate hulgas riikide ja sugude lõikes; • ulatus, mil määral hõlmavad tegevused jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid; • süsteemiarenduse ja teavitustegevuse osana kavandatud vahendite ja tavade kvaliteet ning see, mil määral saab neid levitada ja kasutada teiste organisatsioonide innustamiseks (vajaduse korral).
<p>Projekti juhtimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet; • osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö ja teabevahetuse kvaliteet; • projekti eri etappide ja tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning laiemalt.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
Korraldustoetus	<p>Otseselt õpirändetegevuste elluviimisega seotud kulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv, v.a saatvad isikud, koolitajad ja juhendajad.</p>	100 eurot täienduskoolitustegevuses osaleja kohta		
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate, sh koolitajate, saatvate isikute ja juhendajate kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,¹⁰¹ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit¹⁰².</p> <p>Liikumise puhul peaks taotleja individuaalsete toimumiskohtade vahelised vahemaad kokku liitma ja valima koguarvule vastava sihtkoha kauguse vahemiku¹⁰³.</p>	Sihtkoha kaugus	Tavapärase reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
		10–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	

¹⁰¹ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

¹⁰² https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et.

¹⁰³ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja ta osaleb liikuvast tegevuses, mis toimub esmalt Roomas (Itaalia) ja seejärel Ljubljanas (Sloveenia), peab taotleja tegema järgmist: a) arvutama vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ja Roomast Ljubljanasse (489,75 km) ning need kokku liitma (1 855,03 km); b) valima sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km) ning c) tegema kindlaks ELi toetuse, mille abil saab katta kulud, mis kaasnevad osaleja reisimisega Madridist Ljubljanasse (Rooma kaudu) ja tagasi (275 eurot).

<p>Individuaalne toetus</p>	<p>Elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja, sh saatvate isikute, koolitajate ja juhendajate (vajaduse korral) kohta, mis hõlmab ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist ning kuni nelja lisapäeva, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p>	<p>Tabelis A2.2 esitatud summa osaleja kohta päevas.</p> <p>Kõige enam 1 100 eurot osaleja kohta (sh koolitajad, juhendajad ja saatvad isikud)</p>
<p>Kaasamistoetus</p>	<p>Kaasamistoetus organisatsioonidele: kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv, v.a saatvad isikud, koolitajad ja juhendajad.</p>	<p>100 eurot osaleja kohta</p>
	<p>Kaasamistoetus osalejatele: lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikute, koolitajate ja juhendajatega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>100 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>
<p>Ettevalmistava külaskäigu toetus</p>	<p>Ettevalmistava külaskäiguga seotud kulud, sh reisi- ja elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: v.a osalejad vastuvõtvast organisatsioonist. Toetust saab anda kõige enam kahele osalejale osaleva organisatsiooni ja tegevuse kohta. Peale selle saab toetust anda ühele juhendajale tegevuse kohta. Tingimus: taotleja peab põhjendama ettevalmistava külaskäigu vajadust, eesmärgi ja osalejate koosseisu ning riiklik büroo</p>	<p>575 eurot osaleja ja ühe ettevalmistava külaskäigu kohta</p>

	<p>peab need heaks kiitma. Seda tingimust ei kohaldata akrediteerimissüsteemi raames rahastatavate projektide puhul.</p>	
<p>Süsteemiarendus- ja teavitustegevused</p>	<p>Kulud, mis on seotud täiendavate tegevuste elluviimisega.</p> <p>Kaudsed kulud: kaudse kuluna on rahastamiskõlblik kindlamääraline summa, mis ei ületa 7 % projekti rahastamiskõlblikest täiendavate tegevuste otsestest kuludest ning millega kaetakse toetusesaaja üldised halduskulud, mida saab seostada täiendavate tegevustega (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alalise personali kulud jne).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab põhjendama vajadust ja eesmärgi ning riiklik büroo peab need heaks kiitma. Nende tegevuste jaoks saab kasutada kõige enam 10 % projekti kogukuludest.</p>	<p>Kuni 80 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>
<p>Erakorralised kulud</p>	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Osalejate, sh rühmajuhude, saatvate isikute ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonnasäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma. Suurte reisikuludega on tegemist juhul, kui ühikuhindadel põhinev reisitoetus ei kata 70 % osalejate reisikuludest.</p>	<p>Finantstagatis: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

Tabel A2.2. Individuaalne toetus täienduskoolitustegevusteks

	Individuaalne toetus (eurodes päevas)
Austria	61 eurot
Belgia	65 eurot

Bulgaaria	53 eurot
Horvaatia	62 eurot
Küpros	58 eurot
Tšehhi Vabariik	54 eurot
Taani	72 eurot
Eesti	56 eurot
Soome	71 eurot
Põhja-Makedoonia	45 eurot
Prantsusmaa	66 eurot
Saksamaa	58 eurot
Kreeka	71 eurot
Ungari	55 eurot
Island	71 eurot
Iirimaa	74 eurot
Itaalia	66 eurot
Läti	59 eurot
Liechtenstein	74 eurot
Leedu	58 eurot
Luksemburg	66 eurot
Malta	65 eurot
Madalmaad	69 eurot
Norra	74 eurot
Poola	59 eurot
Portugal	65 eurot
Rumeenia	54 eurot
Serbia	45 eurot
Slovakkia	60 eurot
Sloveenia	60 eurot
Hispaania	61 eurot
Rootsi	70 eurot
Türgi	54 eurot
Naabruses asuvad programmivälised kolmandad riigid	48 eurot

NOORTE OSALUSTEGEVUS¹⁰⁴

Tegemist on väljaspool formaalhariduse ja -koolituse süsteemi korraldatavate tegevustega, millega toetatakse, edendatakse ja hõlbustatakse noorte osalust Euroopa demokraatlikus elus kohalikul, piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil.

MEETME EESMÄRGID

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kohalikul, riigi ja rahvusvahelisel tasandil noorte algatatud osalusprojekte, mida korraldavad mitteametlikud noorterühmad ja/või noorteorganisatsioonid; nendes projektides innustatakse noori osalema Euroopa demokraatlikus elus ja püütakse saavutada üht või mitut alljärgnevatest eesmärkidest:

- pakkuda noortele võimalusi osaleda kodanikuühiskonnas ja õppida selleks vajalikke oskusi (pakkudes noortele osalemisvõimalusi nende igapäevaelus, aga ka demokraatlikes protsessides, et tagada erineva taustaga noorte kodanikuaktiivsus ning mõtestatud osalemine majandus-, ühiskonna-, kultuuri- ja poliitikaelus, keskendudes eelkõige vähemate võimalustega noortele);
- suurendada noorte teadlikkust Euroopa ühistest väärtustest ja põhiõigustest ning toetada Euroopa lõimumisprotsessi, andes muu hulgas panuse ühe või mitme Euroopa noorte eesmärgi saavutamisse;
- arendada noorte digi- ja meediapädevust (eelkõige kriitilist mõtlemist ning teabe hindamise ja sellega töötamise oskusi), et suurendada noorte vastupanuvõimet desinformatsioonile, valeuudistele ja propagandale ning nende suutlikkust osaleda demokraatlikus elus;
- viia noori kokku poliitikakujundajatega kohalikul, piirkonna, riigi ja rahvusvahelisel tasandil ning/või aidata kaasa ELi noortedialoogile.

POLIITILINE TAUST

Euroopa Liidu noortestrategias 2019–2027¹⁰⁵ esitatakse noortevaldkonna Euroopa koostöö raamistik, mis lähtub komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisest „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“. ELi noortestrategia põhivaldkonna „Kaasamine“ eesmärk on noorte kodanikuaktiivsus ning mõtestatud osalemine majandus-, ühiskonna-, kultuuri- ja poliitikaelus. Strateegiaga edendatakse noorte osalust demokraatlikus elus, toetatakse sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid.

ELi noortestrategia hõlmab ka noortedialoogi protsessi ning sellega seoses töötati 2018. aastal välja Euroopa noorte 11 eesmärki, millega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriülesed valdkonnad ja juhatakse tähelepanu igas valdkonnas lahendamist vajavatele probleemidele. Sidusrühmadest noortelt saadud sisendandmete alusel määratakse ELi noortedialoogi iga 18kuulise töötsükli jaoks kindlaks konkreetsed temaatilised prioriteedid, millele keskendutakse ELi noortestrategia rakendamisel vastaval perioodil.

Noortevaldkonna teemastrateegiad

¹⁰⁴ Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide organisatsioone ja osalejaid kaasavate projektide toetamiseks. Ligikaudu 25 %ga kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelisi projekte, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad ELi naabruses asuvatest programmivälisest kolmandatest riikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

¹⁰⁵ https://europa.eu/youth/strategy_et.

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada noorte osalust, informaalset ja mitteformaalset õppimise protsesside kvaliteedi parandamist ning kvaliteetse noorsootöö arendamist. Neid valdkondi toetatakse ka sihtotstarbeliste teemastrateegiate abil, näiteks noorte osalemise strateegia, noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia¹⁰⁶.

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Noorte osalustegevused on mitteformaalset õppimist hõlmavad tegevused, mille puhul keskendutakse noorte aktiivsele osalemisele. Selliste tegevuste eesmärk on pakkuda noortele võimalusi omavaheliseks suhtlemiseks, koostööks ning kultuuriliseks ja ühiskondlikuks tegevuseks. Toetust saavad tegevused peaksid aitama osalejatel tugevdada isiklikku, sotsiaalset, kodaniku- ja digipädevust ning saada aktiivseteks Euroopa kodanikeks.

Meetmega toetatakse noorte osaluse alternatiivseid, innovaatilisi, nutikaid ja digitaalseid vorme, sh noorte osaluse suurendamist mitmesugustes sektorites ja valdkondades (tervishoiuteenused, spordirajatised jne, olenemata sellest, kas neid haldab avalik või erasektor), et avada aktiivse osalemise võimalusi erineva taustaga noortele.

Noorte osalustegevusi saab kasutada dialoogiks ja aruteluks noorte ja poliitikakujundajate vahel, et edendada noorte aktiivset osalemist Euroopa demokraatlikus elus. Konkreetse tulemusena saavad noored avaldada oma arvamust, sõnastades seisukohti, ettepanekuid ja soovitusi eelkõige selle kohta, kuidas noorsoopoliitikat tuleks Euroopas kujundada ja ellu viia. Noorte osalustegevused võivad toimuda ka kodanikualgatuse ja noorteaktivismi vormis, mis võimaldab noortel eri viisidel kaasa lüüa ning suurendada teadlikkust neile olulistest küsimustest.

Noorte osalustegevusi võib korraldada nii rahvusvahelisel (kui tegevusse on kaasatud partnerid mitmest osalevast riigist ja seda viiakse ellu ühes või mitmes osalevas riigis) kui ka riigi tasandil (kui tegevusse on kaasatud mitteametlik(ud) noorterühm(ad) ja/või organisatsioonid ühest osalevast riigist ja seda viiakse ellu kohalikul, piirkondlikul või üleriigilisel tasandil). Riigi tasandil elluviidavad noorte osalustegevused sobivad eriti hästi ideede katsetamiseks kohalikul tasandil ja varasemate algatuste järelmeetmena, et aidata õnnestunud ideid laiendada ja edasi arendada.

Elluviimise tasandist olenemata peab kõigil noorte osalustegevustel olema tõendatud Euroopa mõõde ja/või lisaväärtus ning iga toetust saav tegevus peab selgelt aitama saavutada meetme üht või mitut eespool loetletud eesmärki.

Toetust saavad tegevused võivad toimuda järgmisel kujul (või allpool loetletud ürituste kombinatsioonina): seminarid, arutelud, rollimängud, simulatsioonid, digivahendite (nt digitaalse demokraatia vahendite) kasutamine, teadlikkuse suurendamise kampaaniad, koolitused, kohtumised ja muul kujul virtuaalne või silmast silma suhtlus noorte ja poliitikakujundajate vahel, konsultatsioonid, teabe- ja/või kultuuriüritused jne.

Näited tegevustest, mida saab projekti raames ellu viia:

- kohapeal toimuvad või virtuaalsed õpikojad ja/või kohtumised, seminarid või muud üritused/protsessid kohalikul, piirkondlikul, riigi või rahvusvahelisel tasandil, mille raames pakutakse noortele võimalusi teabe saamiseks, aruteluks ja aktiivseks osaluseks teemadel, mis on olulised nende kui aktiivsete Euroopa kodanike igapäevaelus; ideaaljuhul hõlmab

¹⁰⁶ Need strateegiad leiate järgmistel aadressidel. Noorte osalemise strateegia: <https://participationpool.eu/>; noortepass: [https://www.youthpass.eu/et/SALTO-YOUTH – „What is Youthpass?“.Euroopa koolitusstrateegia: https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/](https://www.youthpass.eu/et/SALTO-YOUTH-„What%20is%20Youthpass?%27%3A-Euroopa%20koolitusstrateegia%3A-https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/).

see tegevus mõttevahetust poliitikakujundajatega ja muude asjaomaste sidusrühmadega, algatab sellise mõttevahetuse või on sellise mõttevahetuse järelmeede;

- noortega konsulteerimine, et teha kindlaks teemad ja probleemid, mis on nende jaoks eriti olulised (kohalikus, piirkondlikus, riigi või rahvusvahelises kontekstis), ja nende vajadused seoses osalemisega kõnealuste teemade käsitlemisel / probleemide lahendamisel;
- teadlikkuse suurendamise kampaaniad, milles keskendutakse noorte osalusele demokraatlikus elus, sealhulgas teabe- ja/või kultuuriüritused, mille keskmes on konkreetsete noortele olulised ühiskondlikud väljakutsed;
- noorte juurdepääsu hõlbustamine avatud, turvalistele ja juurdepääsetavatele virtuaalsetele ja/või füüsilistele ruumidele, mis pakuvad tõhusaid võimalusi omandada demokraatlikus elus ja demokraatlikes protsessides osalemiseks vajalikke oskusi;
- simulatsioonid, milles matkitakse demokraatlike institutsioonide toimimist ja poliitikakujundajate rolle sellistes institutsioonides.

Tungivalt soovitatav on lõimida noorte osalustegevuste projektidesse digitaalseid lahendusi (nt veebiseminarid, häkatonid, mitmesugused e-osaluse töövahendid jne), kui see on asjakohane, ja/või digitaalse demokraatia töövahendite kasutamise koolitust.

Projekt peaks hõlmama eri tegevusi, mis kõik aitavad kaasa kavandatavate eesmärkide saavutamisele. Osa neist tegevustest võivad toimuda õpirände vormis, st osalejad suunduvad osalusel põhinevate kogemuste omandamiseks kohta, kus ei asu nende elukoht. Selline õpiränne võib olla nii riigisisene kui ka rahvusvaheline. Samuti võib tegevus toimuda kohapealse üritusena, kus noored, poliitikakujundajad ning ka osalejad, kes projekti elluviimisel otseselt kaasa ei löö, saavad kindlas asukohas kokku. Õpirändetegevusi ja noorte osalustegevusega seotud üritusi rahastatakse eraldi eelarvekategooriates. Olenevalt konkreetse projektiga seotud vajadustest võivad õpirändetegevused ja kohapealsed üritused olla kas eraldiseisvad või neid võidakse ühitada (nt kui osalejad peavad teataval üritusel osalemiseks mujale reisima, võidakse seda käsitada nii õpirändetegevuse kui ka üritusena ning selle põhjal määratakse asjaomane reisisitoetus ja elamiskulud). Enamasti hõlmavad projektid ka tegevusi, mida ei saa käsitada ei õpirändetegevuste ega kohapealsete üritustena. Need on projekti elluviimisel samavõrd tähtsad ning neid tuleks rahastada projekti juhtimisega seotud eelarvekategooriast.

Meetme raames ei toetata järgmisi tegevusi: organisatsioonide või organisatsioonide võrgustike korralised koosolekud, **parteipoliitiliste ürituste korraldamine**, füüsiline taristu (nt hoonete ja nende püsiseadmete ehitamise/omandamise kulud).

Näited tugeva osaluselemendiga projektidest (sh muud kui noorte osalustegevuste vormis elluviidavad projektid) ja asjaomased head tavad on kättesaadavad noorte osaluse moodulite kompleksis¹⁰⁷.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Selle meetme raames toetatav projekt peab hõlmama üht või mitut eespool kirjeldatud tegevust. Tegevusi võib paindlikult kombineerida, sõltuvalt projekti eesmärkidest ning osaleva(te) organisatsiooni(de) ja osalejate vajadustest.

Projekti võib ellu viia üks või mitu mitteametlikku noorterühma, üks või mitu organisatsiooni või nende kooslus. Mitteametlik(ud) noorterühm(ad) ja/või osalevad organisatsioonid tuleb nimetada taotluse esitamise etapis. Kui tegevuses osaleb ainult üks mitteametlik noorterühm, esitab taotluse rühma nimel üks selle liige. Kui projekti on kaasatud mitu rühma või organisatsiooni, võtab üks neist koordinaatori rolli ja taotleb projekti kõigi partnerite nimel.

¹⁰⁷ <https://participationpool.eu/toolkit/>.

Projekt koosneb neljast etapist: kavandamine, ettevalmistamine, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud noored peaksid osalema aktiivselt kõigis nendes etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida (noorte poolt noorte jaoks algatatud tegevused). Praktilisi ideid ja suuniseid noorte osaluse edendamiseks saab noorte osaluse moodulite komplektist.

- Kavandamine (mille käigus määratakse kindlaks vajadused, eesmärgid, õpiväljundid, tegevuse vorm, koostatakse tööprogramm, tegevuste ajakava jne);
- ettevalmistamine (praktilised korraldused, lepingute sõlmimine partneritega, kavandatavate tegevuste sihtrühma(de) kinnitamine, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (sealhulgas tegevuste hindamine, osalejate õpiväljundite kindlakstegemine ja dokumenteerimine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine). Järelmeetmete etapi osana tuleks iga projekti puhul ette näha noortele osalejatele tagasiside andmine projekti konkreetsete väljundite kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas väljunditest on teavitatud teisi asjaomaseid sidusrühmi ja/või kuidas sidusrühmad on neid kasutanud.

ELi noortedialog

Kõigil tasanditel toimivas noorte osalustegevuses on võimalik juhinduda ELi noortedialogi¹⁰⁸ raames kindlaksmääratud teemadest ja prioriteetidest. Sarnaseks inspiratsiooniallikaks võivad olla ka Euroopa noorte eesmärgid, mis töötati välja osana ELi noortedialogist ning millega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriüleised valdkonnad ja juhitakse tähelepanu probleemidele. Edukates noorte osalustegevustes saavutatud tulemusi saab omakorda kasutada sisendina ELi noortedialogi järgmistes etappides.

Õpiprotsess

Noorte osalustegevuse projekt peab toetama refleksiooniprotsessi ning individuaalsete õpiväljundite kindlakstegemist ja dokumenteerimist, eelkõige noortepassi kaudu.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid otsustusprotsessi.

Noorte osalustegevused on eriti sobivad vähemate võimalustega noorte kaasamiseks, sest

- need on kavandatud rohujuure tasandi meetmena, mille tingimused (kestus, osalejate arv, riigi tasandi / rahvusvahelised tegevused jne) on väga paindlikud ning mida saab hõlpsasti kohandada vähemate võimalustega noorte erivajadustega;

¹⁰⁸ https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_et.

- noorte osalustegevusi ellu viivaid mitteametlikke noorterühmi võib toetada **nõustaja**¹⁰⁹ (ingl *coach*). Nõustaja teenused võivad olla eriti asjakohased ja abistavad vähemate võimalustega noorte puhul, et aidata neil projekte välja töötada ja ellu viia.
- Meetme eesmärk on pakkuda noortele võimalusi õppida osalema kodanikuühiskonnas ning parandada digi- ja meediapädevust. Neid eesmärke taotlevad projektid võivad olla iseäranis kasulikud selleks, et aidata vähemate võimalustega noortel lahendada teatavaid probleeme, millega nad võivad kokku puutuda.

Noorte osalustegevuste puhul saab kaasamist ja mitmekesisust toetada ka sobiva teemavalikuga: näiteks võib projekt keskenduda stereotüüpide kummutamisele, mõistvuse ja sallivuse suurendamisele ning diskrimineerimisest hoidumisele.

Osalejate kaitse ja turvalisus

Projekti kavandades ja ette valmistades tuleb tähelepanu pöörata osalejate kaitse ja turvalisuse küsimustele ning näha ette kõik vajalikud meetmed riskide vältimiseks või vähendamiseks.

Kogukonna arendamine

Noorte osalustegevuse projektidesse on tungivalt soovitatav kaasata kogukonna arendamise tegevusi. Võimaluse korral peaksid sellised tegevused jätkuma iseseisvalt ka pärast toetatava projekti lõppu.

Keskkonnasäästlikkus

Projekt peaks edendama osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Seda kavandades ja ellu viies tuleb tegutseda keskkonnateadlikult ja -säästlikult, näiteks korduskasutatavate või loodussäästlike materjalide valikuga, jäätmetekke vähendamise ja ringlussevõtuga ning säästvate transpordivahendite eelistamisega.

Digipööre

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada tegevuste kvaliteeti. Soovitatav on võtta kasutusele digitaalsed ja veebipõhised elemendid, et hõlbustada vähemate võimalustega noorte osalust. Projektide ja tegevustega, mille eesmärk on parandada digioskusi, soodustada digikirjaoskust ja/või suurendada teadlikkust digitehnoloogia riskidest ja võimalustest, on programmi raames võimalik muuta hoiakuid ning edendada digitaalsete ja põimitud lähenemisviiside väljakujundamist noorte osalustegevustes.

Olenevalt tegevuste ülesehitusest ja eesmärkidest võidakse digipädevust ja -teadlikkust suurendada ning uue tehnoloogia kasutuselevõttu edendada kohapealsete ürituste või õpirände kujul, ent täiesti virtuaalseid komponente tuleks rahastada projektijuhtimiskulude all. Vähemate võimalustega noorte kaasamiseks on võimalik taotleda nõuetekohaselt põhjendatud kulude katmist kaasamiskulude raames.

¹⁰⁹ Olenevalt vajadustest võivad mitteametlikud noorterühmad kasutada projekti jooksul üht või mitut nõustajat.

Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid

Kõik selle meetme raames toetatavad tegevused peavad vastama **Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandarditele** kvaliteetse õpirände korraldamiseks. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid hõlmavad meetme aluspõhimõtteid ning ka konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, nagu osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite määratlemine, hindamine ja tunnustamine, projekti tulemuste jagamine jne. **Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid** on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_et.

PROJEKTI HINDAMISEL KASUTATAVAD KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid	<p>Osalev organisatsioon võib olla:</p> <ul style="list-style-type: none">• mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; Euroopa noorte vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus;• mitteametlik noorterühm,¹¹⁰ <p>mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või ELi naabruses asuvas programmivälises kolmandas riigis (1.–4. piirkonna riigid; vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p>
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud rahastamiskõlblik osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ¹¹¹ .
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<ul style="list-style-type: none">• Riigi tasandil ellu viidavad noorte osalustegevuse projektid: osalema peab vähemalt üks osalev organisatsioon.• Riikidevahelised noorte osalustegevuse projektid: osalema peab vähemalt kaks osalevat organisatsiooni eri riikidest.
Projekti kestus	3–24 kuud.
Tegevuste elluviimise koht (kohad)	<ul style="list-style-type: none">• Tegevus peab toimuma ühe või mitme osaleva organisatsiooni riigis. toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas,¹¹² isegi kui projektis ei osale organisatsioone vastava institutsiooni asukohariigist.
Rahastamiskõlblikud osalejad	13–30aastased ¹¹³ noored, kes elavad osalevate organisatsioonide riikides, ja projekti teemaga seotud poliitikakujundajad.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.

¹¹⁰ Vähemalt neljast 13–30aastasest noorest koosnev rühm. Üks vähemalt 18aastane rühma liige täidab esindaja ülesandeid ja võtab endale rühma nimel vastutuse. Mitteametliku rühma määratlus on esitatud sõnastikus. Selle meetme ja sellega seotud sätete kontekstis kuulub mitteametlik noorterühm osaleva organisatsiooni mõiste alla. Viidet osalevale organisatsioonile tuleb käsitada nii, et see hõlmab ka mitteametlikku noorterühma.

¹¹¹ Osalevad organisatsioonid peavad andma taotlevale organisatsioonile allkirjastatud volituse. Volitused tuleb esitada taotluse esitamise etapis ja kõige hiljem toetuslepingule allakirjutamise ajal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

¹¹² Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, Frankfurt, Luxembourg, Strasbourg ja Haag.

¹¹³ Kaaluda tuleb järgmist:

vanuse alampiir – osalejad peavad tegevuse alguse kuupäeva seisuga olema nõutud miinimumvanuses;

vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla tegevuse alguse seisuga vanemad kindlaksmääratud maksimumvanusest.

<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt:</p> <p>23. veebruaril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. juunist kuni 31. detsembrini;</p> <p>4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini.</p> <p>Võimalik lisavoor:</p> <p>riiklikud bürood võivad otsustada avada veel ühe taotlusvooru. Lisavooru väljakuulutamisest annavad riiklikud bürood taotlejatele teada oma veebisaidil.</p> <p>Kui korraldatakse lisavoor, peavad taotlejad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 4. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini.</p>
<p>Kuidas esitada taotlus?</p>	<p>Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.</p>
<p>Lisad</p>	<p>Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.</p> <p>Taotlusvormile tuleb lisada noorte osalustegevuste projekti ajakava, kus on kuude kaupa näidatud kõik kavandatavad tegevused.</p> <p>Kui projektis kavandatakse õpirändetegevusi ja/või üritusi, tuleb taotlusvormile lisada projekti raames kavandatava iga õpirändetegevuse ja ürituse ajakava.</p>

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Asjakohasus, põhjendatus ja mõju (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Projekti asjakohasus, võttes arvesse:<ul style="list-style-type: none">○ meetme eesmärgid;○ osalevate organisatsioonide ja osalejate vajadusi.• Ulatus, mil määral haakub projekt ELi noortedialogi raames kindlaksmääratud ühe või mitme prioriteediga või ELi noorte eesmärkidega.• Projekti sobivus selleks, et tagada osalejatele kvaliteetseid õpiväljundeid.• Ulatus, mil määral luuakse projektiga Euroopa lisaväärtust.• Projekti võimalik mõju:<ul style="list-style-type: none">○ osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu;○ muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa või üleilmsel tasandil.• Ulatus, mil määral lõimitakse projekti meetmeid selleks, et tulemustest oleks kasu ka pärast projekti lõppu.• Ulatus, mil määral suudetakse projektiga soodustada programmi järgmisi mõõtmeid: kaasamine ja mitmekesisus, keskkonnasäästlikkus, digipööre ja osalus.• Ulatus, mil määral kaasatakse projektiga meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone.• Ulatus, mil määral hõlmab projekt jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid.
---	---

<p>Projekti kavandamise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlaksmääratud vajaduste, projekti eesmärkide, osalejate profiilide ja kavandatavate tegevuste kokkusobivus; • projekti kõigi etappide – ettevalmistamine (sh osalejate ettevalmistamine), tegevuste elluviimine ja järelmeetmed (sh osalejatele tagasiside andmise mehhanism) – selgus, täielikkus ja kvaliteet; • ulatus, mil määral on noored kaasatud tegevuse kõikidesse etappidesse; • ulatus, mil määral on kavandatavad tegevused juurdepääsetavad ja avatud vähemate võimalustega osalejatele ning kaasavad neid; • kavandatavate kaasavate õpimeetodite, sh virtuaalsete komponentide sobivus; • ulatus, mil määral toetatakse projektiga noorte osalemise alternatiivseid, innovaatilisi ja nutikaid vorme, eriti uute ideede katsetamise ja järelmeetmete seisukohast; • refleksiooniprotsessi korraldamise ja toetamise ning osalejate õpiväljundite väljaselgitamise ja dokumenteerimise kvaliteet; Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite, eelkõige noortepassi järjepidev kasutamine; • osalejate turvalisuse ja kaitse tagamiseks ette nähtud meetmete piisavus ja tõhusus; • ulatus, mil määral hõlmavad tegevused jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid.
<p>Projekti juhtimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet; • rühma(de)s osalejate vahel, osalevate organisatsioonide vahel ning teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö ja teabevahetuse kvaliteet; • projekti eri etappide ja tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning laiemalt.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest (summad on eurodes).

Noorte osalustegevuste jaoks antav maksimumtoetus projekti kohta: 60 000 eurot

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Projekti juhtimine	<p>Kulud, mis on seotud projekti juhtimise ja elluviimisega (nt projektikohtumiste ettevalmistamine ja pidamine, tegevuse ettevalmistamine, elluviimine, hindamine, tulemuste levitamine ja järelmeetmed).</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse projekti kestus.</p>	500 eurot kuus
Nõustamiskulud	<p>Kulud, mis on seotud nõustaja (ingl <i>coach</i>) kaasamisega projekti. Nõustamiskulusid on võimalik katta üksnes juhul, kui projekti viib ellu mitteametlik noorterühm.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse toimumiskoha riik ja tööpäevade arv.</p> <p>Rahalise toetuse taotlemist nõustamiskulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormil. Nõustamise kestus ei ole seotud projekti kestusega.</p>	<p>Tabelis B3 esitatud summa töötatud päeva kohta.</p> <p>Kuni 12 päeva.</p>
Kaasamistoetus	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajatega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategooriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	100 % rahastamiskõlblikest kuludest

<p>Erakorralised kulud</p>	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Osalejate, sh rühmajuhtide, saatvate isikute ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonناسäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatis: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>
-----------------------------------	---	---

Tabel B3. Nõustamiskulud

	<p>Õpetaja/koolitaja/teadlane</p> <p>Noorsootõtaja</p> <p>Ühikutoetus päevas</p>
<p>Austria, Iirimaa, Liechtenstein, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Taani</p>	<p>241</p>
<p>Belgia, Island, Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa, Soome</p>	<p>214</p>
<p>Hispaania, Kreeka, Küpros, Malta, Portugal, Sloveenia, Tšehhi Vabariik</p>	<p>137</p>
<p>Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Ungari, Poola, Põhja-Makedoonia, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Türgi</p>	<p>74</p>

Lisatoetus projekti raamistikus korraldatavate kohapealsete ürituste jaoks

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Noorte osalustegevusega seotud ürituste toetus	<p>Kulud, mis on seotud selliste riigisiseste ja riikidevaheliste kohapealsete ürituste korraldamisega, mis on keskse tähtsusega noorte osalustegevuse projekti eesmärkide saavutamisel. Sellest eelarvekategooriast ei saa rahastada osaleva(te) organisatsiooni(de) töötajate / mitteametliku noorterühma (mitteametlike noorterühmade) liikmete ega juhendajate osalust – vastavad kohtumistel osalemise kulud tuleks katta projekti juhtimise eelarvekategooriast.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse üritusel osalejate arv, sh poliitikakujundajad, v.a juhendajad. Kui see on asjakohane, saab noorte osalustegevusega seotud ürituste jaoks ette nähtud toetuse ühitada õpirände rahastamisega.</p>	100 eurot osaleja kohta

Lisatoetus projekti raamistikus korraldatavate õpirändetegevuste jaoks

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
		Sihtkoha kaugus	Tavapärane reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate, sh neid saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajate kulusid seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi, olenemata sellest, kas tegevus toimub samas või teises riigis.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse</p>	10–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–	820 eurot	

	<p>toimumise koha vahemaa,¹¹⁴ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit¹¹⁵.</p> <p>Liikumise puhul peaks taotleja individuaalsete toimumiskohtade vahelised vahemaad kokku liitma ja valima koguarvule vastava sihtkoha kauguse vahemiku¹¹⁶.</p>	7 999 km		
		8 000 km või enam	1 500 eurot	
Individuaalne toetus	<p>Elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja, sh saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajate (vajaduse korral) kohta, mis hõlmab ka üht reisimisele kuuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist (vajaduse korral) ning kuni nelja lisapäeva, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p>	Tabelis A2.1 esitatud summa osaleja kohta päevas		
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud vähemate võimalustega osalejaid kaasavate õpirändetegevuste korraldamisega.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv, v.a saatvad isikud, juhendajad ja poliitikakujundajad.</p>	100 eurot osaleja kohta		
Erakorralised kulud	Osalejate, sh saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonnasäästlikemate ja väiksema CO ₂ heitega	80 % rahastamiskõlblikest kuludest		

¹¹⁴ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

¹¹⁵ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_et.

¹¹⁶ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja ta osaleb liikuvates tegevustes, mis toimub esmalt Roomas (Itaalia) ja seejärel Ljubljanas (Sloveenia), peab taotleja tegema järgmist: a) arvutama vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ja Roomast Ljubljanasse (489,75 km) ning need kokku liitma (1 855,03 km); b) valima sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km) ning c) tegema kindlaks ELi toetuse, mille abil saab katta kulud, mis kaasnevad osaleja reisimisega Madridist Ljubljanasse (Rooma kaudu) ja tagasi (275 eurot).

	<p>transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma. Suurte reisikuludega on tegemist juhul, kui ühikuhindadel põhinev reisitoetus ei kata 70 % osalejate reisikuludest.</p>	
--	---	--

Tabel A2.1. Individuaalne toetus noorte osalust edendavaks õpirändetegevuseks	Noorte osalustegevused (eurot päevas)
Austria	45 eurot
Belgia	42 eurot
Bulgaaria	32 eurot
Horvaatia	35 eurot
Küpros	32 eurot
Tšehhi Vabariik	32 eurot
Taani	45 eurot
Eesti	33 eurot
Soome	45 eurot
Põhja-Makedoonia	28 eurot
Prantsusmaa	38 eurot
Saksamaa	41 eurot
Kreeka	38 eurot
Ungari	33 eurot
Island	45 eurot
Iirimaa	49 eurot
Itaalia	39 eurot
Läti	34 eurot
Liechtenstein	45 eurot
Leedu	34 eurot
Luksemburg	45 eurot
Malta	39 eurot
Madalmaad	45 eurot
Norra	50 eurot
Poola	34 eurot
Portugal	37 eurot
Rumeenia	32 eurot

Serbia	29 eurot
Slovakkia	35 eurot
Sloveenia	34 eurot
Hispaania	34 eurot
Rootsi	45 eurot
Türgi	32 eurot
Naabruses asuvad programmivälised kolmandad riigid	29 eurot

NOORTE ÕPIRÄNDEPROJEKTID – ALGATUSE „DiscoverEU“ KAASAMISMEEDE

Algatuse „DiscoverEU“ kaasamismeetme raames saavad organisatsioonid ja mitteametlikud noorterühmad toetust projektideks, mille eesmärk on tagada, et vähemate võimalustega noored saaksid osaleda algatuses samamoodi nagu eakaaslased.

Algatuses „DiscoverEU“ saavad 18-aastased noored teatava aja jooksul kas üksi või koos rühmaga Euroopas ringi reisida – peamiselt rongiga, kuid vajaduse korral ka muude transpordivahenditega. Selle eesmärk on:

- võimaldada noortel omandada teadmisi Euroopa kohta ning avastada, mis võimalusi Euroopas edasise haridustee ja elu kujundamiseks leidub;
- pakkuda noortele kasulikke teadmisi, eluks vajalikke oskusi ja pädevusi;
- soodustada noorte omavahelist suhtlust ja kultuuridevahelist dialoogi;
- edendada noortes Euroopa Liitu kuulumise tunnet;
- innustada noori eelistama kestlikke reisimisviise ning suurendada üldisemalt nende keskkonnateadlikkust.

MEETME EESMÄRGID

Algatuses „DiscoverEU“ on seatud eesmärk tugevdada kaasamismõõdet – selleks pakutakse vähemate võimalustega osalejatele lisatoetust, et nad saaksid Euroopat avastada.

Täpsemalt on algatuse „DiscoverEU“ kaasamismeetme eesmärk:

- jõuda vähemate võimalustega noorteni, kes omal algatusel taotlust ei esitaks;
- kõrvaldada takistused, mille tõttu need noored ei saa osaleda otse algatuse „DiscoverEU“ üldises taotlusvoorus, ning pakkuda neile vajalikku toetust reisimiseks;
- võtta ja edendada meetmeid, et algatuses „DiscoverEU“ osalevad vähemate võimalustega noored saaksid arendada oma pädevusi ja oskusi.

POLIITILINE TAUST

Euroopa Liidu noortestrateegias 2019–2027 esitatakse noortevaldkonna Euroopa koostöö raamistik, mis lähtub komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisest „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“. Strateegiaga edendatakse noorte osalust demokraatlikus elus, toetatakse sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid. ELi noortestrateegia hõlmab ka noortedialoogi protsessi ning sellega seoses töötati 2018. aastal välja Euroopa noorte 11 eesmärki. Nende eesmärkidega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriülesed valdkonnad ja osutatakse kitsaskohtadele. ELi noortestrateegia peaks aitama neid eesmarke ellu viia. ELi noortestrateegia põhivaldkonna „Ühendamine“ eesmärk on toetada ja hõlbustada kontaktide loomist, suhteid ja kogemuste vahetamist noorte vahel, sest see on ELi edasise arengu jaoks määrava tähtsusega. Parimaid võimalusi kontaktide loomiseks pakuvad mitmesugused õpirändetegevused, mille üks vorm on algatus „DiscoverEU“.

[ELi noortestrateegia | Euroopa noorteportaal \(europa.eu\)](#)

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Algatuse „DiscoverEU“ kaasamiseede

Algatuse „DiscoverEU“ kaasamiseetme puhul valitakse lühikeseks Euroopa ringreisiks välja 1–5 vähemate võimalustega noort samast riigist. Õppeperiood hõlmab tegevuse kavandamist, ettevalmistamist ja elluviimist enne ja pärast algatuse „DiscoverEU“ raames toimuvat reisi ning ka järelmeetmeid pärast reisi.

Algatuse „DiscoverEU“ raames ei saa toetust taotleda alljärgnevaks tegevuseks: akadeemilised õppereisid; tegevused, mille eesmärk on teenida rahalist kasu; vahetustegevused, mida saab käsitada esinejate ringreiside, korraliste koosolekute, täiskasvanute poolt noortele korraldatavate koolitustena.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Projekti võib ellu viia üks organisatsioon või mitteametlik noorterühm, kes saab ühe või mitu osalejat (osalejate rühma) algatuse „DiscoverEU“ raames toimuvale reisile. Selleks et organisatsioon saaks algatuse „DiscoverEU“ kaasamiseetmes osalemisest kasu, tuleks projektis juhinduda organisatsiooni eesmärkidest ja vajadustest. Võimalik on teha koostööd teistes riikides tegutsevate sidusrühmadega, kes võivad pakkuda osalejatele tegevust¹¹⁷ või tuge, näiteks neid võõrustada jms.

Projekt koosneb neljast etapist: kavandamine, ettevalmistamine, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud noored peaksid osalema aktiivselt kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Reisikogemuse kavandamine (tegevus(t)ega seotud vajaduste, eesmärkide, öpiväljundite, tegevus/, liigi, ajakava kindlaksmääramine, reisi planeerimine jms);
- ettevalmistamine (praktilised korraldused algatuse „DiscoverEU“ raames toimuvaks reisiks, lepingute sõlmimine sidusrühmadega, keelealaste / kultuuridevaheliste / õppimisega seotud / kultuuriliste / keskkonnaalaste / digitehnoloogiaga seotud tegevuste korraldamine, osalejate väljasõidueelse ettevalmistusega seotud ülesanded jms);
- tegevuste elluviimine algatuse „DiscoverEU“ raames toimival reisel;
- järelmeetmed (sealhulgas tegevuste hindamine, osalejate öpiväljundite kindlakstegemine ja dokumenteerimine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine).

Algatuse „DiscoverEU“ kaasamiseede on kvaliteetne siis, kui selle puhul:

- kaasatakse aktiivselt vähemate võimalustega noori ja osalevaid organisatsioone – nad peaksid aktiivselt osalema projekti kõigis etappides, et seeläbi veelgi rohkem õppida ja areneda;
- kaasatakse eelistatavalt mitmesuguse taustaga vähemate võimalustega osalejate rühmi ja kasutatakse seda mitmekesisust tulemuslikult ära;
- lähtutakse osalevate noorte selgelt kindlaksmääratud vajadustest;

¹¹⁷ Vt nt SALTO osaluse ja info ressursikeskuse koostatud noorte osaluse moodulite komplekti 9. moodul „DiscoverEU“ (<https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2021/05/Discover-EU-1.pdf>).

- tagatakse, et õpiväljundid, mille osalejad algatuse „DiscoverEU“ raames aset leidva mitteformaalse ja informaalsete õppe käigus omandavad, tehakse nõuetekohaselt kindlaks ja dokumenteeritakse;
- julgustatakse osalejaid mõtisklema Euroopa jaoks oluliste teemade ja euroopalike väärtuste üle.

Õpiprotsess

Mitteformaalse õppimise eesmärgil toimuvaks algatuse „DiscoverEU“ kaasamise meetmeks on vaja, et vähemalt osa soovitatavatest õpiväljunditest oleksid ette kavandatud; sel viisil tagatakse asjakohased võimalused. Osalejad peaksid aitama kindlaks teha oma vajadusi ja soovitavaid õpitulemusi – st mis teadmisi ja oskusi nad soovivad algatuse „DiscoverEU“ raames toimuval reisirajal omandada või arendada.

Osalejad peaksid olema võimalikult suurel määral kaasatud ka reisirajal toimuva(te) tegevus(te) kavandamisse ja väljatöötamisse (programmi, ajakava ja tegevus(te) kindlaksmääramine, majutuskohtade broneerimine jms) ning mõtlema, kuidas valmistuda, et reisirajal käigus võimalikult palju õppida ja toetada oma isiklikku arengut.

Pärast algatuse „DiscoverEU“ raames toimuvat reisirajal tuleks paluda osalejatel anda tagasisidet saadud kogemuse kohta ning mõelda sellele, mida nad on õppinud ja kuidas nad saavad õpiväljundeid ära kasutada.

Organisatsioonid peaksid toetama õpiprotsessi ning õpiväljundite kindlakstegemist ja dokumenteerimist, eelkõige kasutades algatuses „DiscoverEU“ osalejate puhul noortepassi.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid otsustusprotsessi.

Algatuse „DiscoverEU“ kaasamise meetme on eriti sobiv vähemate võimalustega noorte kaasamiseks, sest:

- see võimaldab noorel omandada üksi reisimise kogemuse;
- rühmaviisiline õpiränne võimaldab omandada rahvusvahelisi kogemusi turvaliselt koos rühmaga reisirajal;
- tänu reisirajal lühikesele kestusele ja organisatsioonilt saadavale abile saavad vähemate võimalustega noored omandada reisirajal kogemusi kas koos teistega või üksi.

Algatuse „DiscoverEU“ kaasamise meetme aitab toetada ka kaasamist ja mitmekesisust, et kummutada stereotüüpe, suurendada mõistvust ja sallivust ning vältida diskrimineerimist.

Osalejate kaitse ja turvalisus

Algatuse „DiscoverEU“ kaasamise meetmes võivad osaleda rühmajuhid (-juhid), juhendaja(d) ja saatev isik (saatvad isikud), kes jälgivad ja toetavad osalejaid algatuse „DiscoverEU“ raames toimuval reisirajal, et tagada kvaliteetne õpiprotsess. Samal ajal hoolitsevad nad selle eest, et noortevahetus toimuks turvalises, lugupidavas ja mittediskrimineerivas keskkonnas ning et osalejad oleksid kaitstud. Algatuse „DiscoverEU“ kaasamise meetme raames toimuvat reisirajal kavandades ja ette valmistades tuleb tähelepanu pöörata osalejate kaitse ja turvalisuse küsimustele ning näha ette kõik vajalikud meetmed riskide vältimiseks või vähendamiseks.

Keskkonnasäästlikkus

Algatus „DiscoverEU“ peaks edendama osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades nende teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Algatuse „DiscoverEU“ kaasamise meetet kavandades ja ellu viies tuleb tegutseda keskkonnateadlikult, näiteks korduskasutatavate või loodussäästlike materjalide valikuga, jäätmetekke vähendamise ja ringlussevõtiga ning säästvate transpordivahendite eelistamisega.

Digipööre algatuses „DiscoverEU“

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja veebiõppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd sidusrühmade vahel ning parandada tegevuste kvaliteeti.

Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid

Kõik selle meetme raames toetatavad projektid peavad vastama Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandarditele kvaliteetse õpirände korraldamiseks. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid hõlmavad meetme aluspõhimõtteid ning ka konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, nagu osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite määratlemine, hindamine ja tunnustamine, projekti tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_et.

PROJEKTI HINDAMISEL KASUTATAVAD KRITERIUMID

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid

Allpool esitatud üldkriteeriume kohaldatakse noortevahetuse standardprojektide suhtes. Akrediteerimise kohta lisateabe saamiseks vt juhendi vastav jaotis.

Rahastamiskõlblik organisatsioon	<p>Organisatsioon võib olla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus; • mitteametlik noorterühm,¹¹⁸ <p>mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p>
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud rahastamiskõlblik osalev organisatsioon või rühm.
Osalevate organisatsioonide arv	Vähemalt üks osalev organisatsioon
Projekti kestus	3–18 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Millal esitada taotlus?	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt:</p> <p>4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. märtsist kuni 31. augustini.</p>
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.
Lisad	Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid algatuse „DiscoverEU“ kaasamiseetme puhul

Algatuse „DiscoverEU“ raames toimuva reisi kestus	<p>1–30 päeva.</p> <p>Organisatsioon saab projekti kestuse jooksul korraldada mitu algatuse „DiscoverEU“ raames toimuvat reisi (iga reisi kohta 1–5 osalejat ja saatev isik (saatvad isikud)).</p>
Projekti elluviimise koht (kohad)	Algatuse „DiscoverEU“ raames toimuv reis peab toimuma vähemalt ühes teises riigis, mis ei ole riik, kust osaleja(d) reisi alustas(id).

¹¹⁸ Vähemalt neljast 18–30aastasest noorest koosnev rühm. Üks rühmaliige võtab endale esindaja rolli ja vastutab rühma nimel. Mitteametliku rühma määratlus on esitatud sõnastikus. Selle meetme ja sellega seotud sätete kontekstis kuulub mitteametlik noorterühm osaleva organisatsiooni mõiste alla. Viidet osalevale organisatsioonile tuleb käsitada nii, et see hõlmab ka mitteametlikku nooterühma.

Osalevate organisatsioonide arv	Osalema peab üks osalev organisatsioon.
Rahastamiskõlblikud osalejad	Saatva organisatsiooni riigis seaduslikult elavad 18aastased ¹¹⁹ vähemate võimalustega noored ¹²⁰ . Osalevad rühmajuhid, ¹²¹ juhendajad ja saatvad isikud peavad olema vähemalt 18aastased.
Osalejate arv ja riikidest pärit rühmade koosseis	Vähemalt üks ja kõige rohkem viis osalejat algatuse „DiscoverEU“ raames toimuva reisi kohta (lisaks rühmajuhid, juhendajad ja saatvad isikud). Rühmad võivad reisida saatva isikuga või ilma.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel. Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga allpool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest.

¹¹⁹ Kaaluda tuleb järgmist:

vanuse alampiir – osalejad peavad tegevuse alguse kuupäeva seisuga olema nõutud miinimumvanuses;

vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla tegevuse alguse kuupäeva seisuga vanemad kindlaksmääratud maksimumvanusest.

¹²⁰ Vt sõnastikus mõiste „vähemate võimalustega osaleja“ määratlus.

¹²¹ Rühmajuht on täiskasvanu, kes liitub noortega, et tagada nende tõhus õppimine, kaitse ja turvalisus.

<p>Asjakohasus, põhjendus ja mõju (maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti asjakohasus, võttes arvesse: <ul style="list-style-type: none"> - meetme eesmärged; - osalevate organisatsioonide ja osalejate vajadusi; - projekti sobivus avastusõppe võimaldamiseks; • projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; • ulatus, mil määral suudab organisatsioon tõendada varasemaid kogemusi rohujuure tasandi töös vähemate võimalustega noortega; • ulatus, mil määral suudetakse projektiga soodustada programmi järgmisi mõõtmeid: kaasamine ja mitmekesisus, keskkonnasäästlikkus, digipööre ja osalus; • ulatus, mil määral kaasatakse projekti programmi „Erasmus+“ uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone, kellel on tõendatud kogemused töös vähemate võimalustega noortega.
<p>Projekti kavandamise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti kõigi etappide – ettevalmistamine vastavalt osalejate konkreetsetele vajadustele, tugi reisi ajal, tegevuste elluviimine ja järelmeetmed – selgus, täielikkus ja kvaliteet; • ulatus, mil määral on osalejad kaasatud tegevuse kõikidesse etappidesse; • ulatus, mil määral on kavandatud tegevused juurdepääsetavad ja kaasavad; • refleksiooniprotsessi korraldamise ja toetamise ning osalejate õpiväljundite kindlakstegemise ja dokumenteerimise kvaliteet ning asjaolu, kas kasutatakse noortepassi; • osalejate turvalisuse ja kaitse tagamiseks ette nähtud meetmete piisavus ja tõhusus; • ulatus, mil määral hõlmavad tegevused jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid.
<p>Projekti juhtimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet; • vajaduse korral muude asjaomaste sidusrühmadega suhtlemise ja nendega tehtava koostöö kvaliteet; • projekti eri etappide ja tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning laiemalt.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa			
Reisikulud	<p>Reisipass: osalejate reisipasside arv.</p> <p>Võimalike saatvate isikute reisipasside arv (sama transpordivahend nagu osalejate puhul).</p> <p>Reeglina kasutavad osalejad üldarvestuses kõige väiksema kasvuhoonegaaside heitega transpordivahendit¹²².</p> <p>Rahastamismehhanism:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitterahaline toetus reisipassi kujul. - Hüvitamine ühikuhindade alusel: kui osaleja päritoluriigil ei ole otseühendust Mandri-Euroopa raudteevõrguga ning õpirände alustamise riiki reisimiseks on vaja kasutada muid transpordivahendeid. - Keskkonnasäästlik reisimine: kui osalejatel on vaja veel reisida, et jõuda sihtkohta, kus tegevust alustatakse, on neil õigus saada reisitoetust, sealhulgas vajaduse korral keskkonnasäästliku reisimise eest. 	Reisipass seitsmeks reisipäevaks ¹²³ ühe kuu jooksul			
		Vajaduse korral hüvitis muude transpordivahendite kasutamiseks			
		Sihtkoha kaugus	Tavapärase reisimise	Keskkonnasäästlik reisimine	
		10–99 km	23 eurot		
		100–499 km	180 eurot	210 eurot	
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot	
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot	
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot	
		4 000–7 999 km	820 eurot		
		8 000 km või enam	1 500 eurot		
Korraldustoetus	<p>Otseselt õpirändetegevuste elluviimisega seotud kulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv, v.a rühmajuhid, saatvad isikud ja</p>	100 eurot osaleja kohta			

¹²² <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-specific-co2-emissions/energy-efficiency-and-specific-co2-9>.

¹²³ Reisipass kehtib 30 päeva, mille jooksul osaleja saab teha seitsmel reisipäeval (keskõöst keskõoni) nii palju rongireise, kui ta soovib. See, kuidas veeta ülejäänud päevad, on osaleja enda otsustada.

	juhendajad.	
Individuaalne toetus	<p>Elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta, k.a rühmajuhid ja saatvad isikud.</p>	<p>62 eurot päevas osaleja kohta.</p> <p>Iga osaleja saab toetust maksimaalselt 21 päeva eest.</p>
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv, v.a rühmajuhid, saatvad isikud ja juhendajad.</p>	100 eurot osaleja kohta
	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega, sealhulgas rühmajuhtide ja juhendajatega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	100 % rahastamiskõlblikest kuludest
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Broneerimiskulud: mõnes riigis on reisimiseks nõutav koha broneerimine. Need broneerimiskulud on vajaduse korral võimalik katta lisaks reisipassile.</p> <p>Osalejate, sh rühmajuhtide, saatvate isikute ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonnasäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega</p>	<p>Finantstagatis: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Broneerimiskulud: 80 % rahastamiskõlblikest broneerimiskuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

	<p>transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	
--	---	--

VIRTUAALSED VAHETUSED KÕRGHARIDUSE JA NOORTE VALDKONNAS

Virtuaalse vahetuse projektid hõlmavad veebipõhist inimestevahelist tegevust, mille eesmärk on edendada kultuuridevahelist dialoogi ja arendada pehmeid oskusi. Nende projektidega antakse kõigile noortele võimalus omandada kvaliteetset rahvusvahelist ja kultuuridevahelist haridust (nii formaal- kui ka mitteformaalse õppe vormis) ilma füüsilise õpirändeta. Ehkki virtuaalne arutelu ja koolitus ei suuda täielikult asendada füüsilisest õpirändest saadavat kasu, võivad virtuaalsetes vahetustes osalejad siiski oodata teatavat rahvusvaheliste hariduskogemustega kaasnevat lisaväärtust. COVID-19 pandeemia tõttu on õpiränne kogu maailmas piiratud. Seda probleemi on võimalik osaliselt lahendada digitaalsete platvormide kasutamise abil. Samuti aitavad virtuaalsed vahetused levitada euroopalikke väärtusi. Peale selle võivad need teatavatel juhtudel olla sissejuhatuseks füüsilisele vahetusele, täiendada ja laiendada füüsilist vahetust ning suurendada nõudlust selle järele.

Virtuaalsed vahetused toimuvad väikestes rühmades ning neid juhatab kõigil juhtudel vastava koolituse läbinud juhendaja. Need peavad olema hõlpsasti integreeritavad noorteprojektidesse (mitteformaalse õppe projektid) või kõrgkoolide kursustesse. Virtuaalsetes vahetustes saavad osaleda ühe või mõlema kõnealuse valdkonna esindajad, olenevalt konkreetse projekti asjaoludest. Kõigis konkursikutega hõlmatud projektides osalevad organisatsioonid ja osalejad nii ELi liikmesriikidest ja programmiga liitunud kolmandatest riikidest kui ka programmivälisest kolmandatest riikidest.

MEETME EESMÄRGID

Meetme eesmärgid on järgmised:

- edendada kultuuridevahelist dialoogi programmivälisest kolmandate riikidega ning suurendada sallivust veebipõhise inimestevahelise suhtluse kaudu ja noortesõbraliku digitehnoloogia abil;
- soodustada eri liiki virtuaalset vahetust, mis täiendab programmi „Erasmus+“ raames toimuvat füüsilist õpirännet, et pakkuda rohkematele noortele võimalust omandada kultuuridevahelisi ja rahvusvahelisi kogemusi;
- edendada kriitilist mõtlemist ja meediapädevust, eelkõige interneti ja sotsiaalmeedia kasutamise puhul, et vältida diskrimineerimise, ideoloogilise mõjutamise, polariseerumise ja vägivaldse radikaliseerumise vastu;
- soodustada üliõpilaste, noorte ja noorsootöötajate¹²⁴ digi- ja pehmete oskuste¹²⁵ arengut, sealhulgas võimaldada neil praktiseerida võõrkeeli ja teha meeskonnatööd, eeskätt selleks, et suurendada tööalast konkurentsivõimet;
- edendada hariduse kaudu kodanikuaktiivsust ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiseid väärtusi;
- tugevdada noorte mõõdet ELi suhetes kolmandate riikidega.

TEEMAVALDKONNAD / ERIEESMÄRGID

Erasmus+ virtuaalsete vahetuste programm on alt üles suunatud algatus. Käesoleva konkursikute puhul võivad osalevad organisatsioonid ise valida teemad, millele projektis keskenduda, kuid projektiettepanekus tuleb veenvalt tõendada projekti oodatavat mõju ühe või mitme eespool osutatud eesmärgi saavutamise seisukohast (vt ka allpool

¹²⁴ Noorsootöötajad on isikud, kes on kas oma erialase või vabatahtliku tegevuse tõttu seotud mitteformaalse õppimisega ning kes toetavad noorte isiklikku, sotsiaalhariduslikku ja kutsealast arengut.

¹²⁵ Pehmed oskused hõlmavad võimet kriitiliselt mõelda, uudishimulikkust ja loomingulisust, algatusvõimet, võimet lahendada probleeme ja teha koostööd, suhelda tõhusalt mitmekultuurilises ja valdkondadevahelises keskkonnas, kohanemisvõimet, võimet tulla toime pinge ja ebakindlusega. Need oskused kuuluvad võtmepädevuste hulka, mis on kindlaks määratud nõukogu soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes (ELT C 189/1, 4.6.2018).

jaotis „Oodatav mõju“). Vastavalt vajadusele ja olenevalt projekti ulatusest ja teemadest tuleb arvesse võtta soolisi aspekte (nt võidakse koolitusse lõimida sootundlikkusega seotud küsimused). Erilist tähelepanu tuleb pöörata sotsiaalselt ja majanduslikult haavavate inimeste ja nende inimeste kaasamisele, kes ei saa osaleda füüsilises õpirändes. Kuna virtuaalseid vahetusi on hõlpsam korraldada üliõpilaste ja ülikoolidega, julgustatakse taotlejaid kaasama noori ja organisatsioone, kes kõrghariduse valdkonnaga seotud ei ole.

TEGEVUS

Projekte rahastatakse töökavade alusel, mis võivad hõlmata mitmesuguseid veebipõhiseid koostöötegevusi, näiteks:

- eri riikides asuvatesse noorteorganisatsioonidesse kuuluvate noorte veebiarutelud noorteprojektide raames; arutelu võib hõlmata rollimänge;
- koolitus noorsootöötajatele, kes on valmis kavandama virtuaalse vahetuse projekti kolleegidega teistest riikidest;
- eri riikides asuvate kõrgkoolide üliõpilaste veebiarutelud (juhendajaga) kraadiõppe raames;
- koolitus ülikoolide professoritele/töötajatele, kes on valmis kavandama virtuaalse vahetuse projekti kolleegidega teistest riikidest;
- interaktiivsed avatud veebikursused, mis hõlmavad tavapäraseid kursusematerjale, nagu loenguvideod, lektüür ja probleemistikud (nt levinud MOOCid (laialt avatud e-õpe)), kuid rõhku asetatakse väikestes rühmades toimuvale interaktiivsele arutelule, et toetada kogukonnapõhist suhtlust üliõpilaste, professorite, õpetajaabide, noorte ja noorsootöötajate seas.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Kõik virtuaalse vahetuse projektid peavad vastama järgmistele tingimustele:

- neid peavad juhatama vastava koolituse läbinud juhendajad;
- osalejatele ja võõrustajatele tuleb tagada turvalisus ja kaitse täielikus kooskõlas ELi andmekaitse-eeskirjadega¹²⁶;
- projektid peavad olema poliitiliselt mõistlikud ja kultuuriliselt asjakohased: virtuaalsed vahetustegevused peavad olema tihedalt seotud noorte ja kõrghariduse valdkonnaga ning haakuma veebipõhise ja -välise noortekultuuriga osalevates riikides;
- projektid peavad olema avatud ja juurdepääsetavad kasutajakogemuse ja suhtluse tasandil; registreerimine ja suhtlus eakaaslaste/kolleegide, juhendajate, administraatorite ja muude sidusrühmadega peaks olema lihtne ja selge;
- virtuaalne vahetus peab toimuma peamiselt sünkroonselt mõningate asünkroonsete komponentidega (nt lektüür, videod).

Osalevad organisatsioonid peavad korraldama virtuaalseid vahetusi 13–30aastastele inimestele. Kui projektis osaleb alla 18aastaseid, peavad osalevad organisatsioonid saama noorte osalemiseks enne loa vanematelt või eestkostjatelt. Üksikosalejad peavad asuma projektis osalevate organisatsioonide riikides.

¹²⁶ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/eu-data-protection-rules_et.

Tegevuste elluviimiseks tuleks projektides nii palju kui võimalik kasutada olemasolevaid vahendeid ja platvorme. Kui konkreetse projekti jaoks on vaja välja töötada uusi vahendeid või platvorme, tuleb seda nõuetekohaselt põhjendada.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD KÕRGHARIDUSE JA NOORTE VALDKONNA VIRTUAALSED VAHETUSED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad kõrghariduse ja noorte valdkonna virtuaalsete vahetuste projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Koordinaatorina saavad osaleda järgmised organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kõrghariduse või noorte valdkonnas tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid (mitteformaalne õpe); - kõrgkoolid, kõrgkoolide ühendused või organisatsioonid, samuti seaduslikult tunnustatud riigisiseseid või rahvusvahelised rektorite, õpetajate või õpilasorganisatsioonid. <p>See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ning peab olema seaduslikult asutatud ja asuma mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Osaleda võivad organisatsioonid, mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või rahastamiskõlblikus programmivälises kolmandas riigis. Iga projektiettepanek võib hõlmata organisatsiooni ja osalejaid vaid <u>ühest</u> rahastamiskõlblikust programmivälisest kolmandate riikide piirkonnast. Selle meetme raames on rahastamiskõlblikud 1., 2., 3., 4. ja 9. piirkond (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p> <p>Osaleda võivad järgmistesse kategooriatesse kuuluvad organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> – noorteorganisatsioonid¹²⁷; – kõrgkoolid, kõrgkoolide ühendused või organisatsioonid, samuti seaduslikult tunnustatud riigisiseseid või rahvusvahelised rektorite, õpetajate või õpilasorganisatsioonid; – haridussüsteemi otsusetegijad (ülikoolide juhid, rahvusvahelised osakonnad, dekaanid, kvaliteeditagamisasutused jne); kõrghariduse või noorte valdkonnas tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või ühes rahastamiskõlblikest programmivälisest riikidest. <p>Muud üksused võivad osaleda konsortsiumi muudes rollides, näiteks liitunud partnerid, alltöövõtjad, kolmandad isikud, kes annavad projekti mitterahalise panuse jne. Seotud üksused rahastamiskõlblikud ei ole.</p>

¹²⁷ St kõik avaliku või erasektori organisatsioonid, kes töötavad noortega või noorte heaks väljaspool formaalõpet. Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks: mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus (sh Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon); riiklik noortenõukogu; kohaliku piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutus; haridus- või teadusasutus; sihtasutus.

<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Taotluse peab esitama konsortsium, kuhu kuulub vähemalt neli organisatsiooni (toetusesaajad; v.a seotud üksused). Konsortsiumid peavad vastama järgmistele tingimustele:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osalema peab vähemalt kaks kõrgkooli või noorteorganisatsiooni kahest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist ning kaks kõrgkooli või noorteorganisatsiooni kahest rahastamiskõlblikust programmivälisest kolmandast riigist, mis kuuluvad samasse piirkonda (v.a Venemaaga korraldatavad projektid, kus programmivälise kolmanda riigina võib osaleda vaid Venemaa), ning – ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv ei tohi olla suurem kui programmivälistes kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv. – Sahara-taguse Aafrika puhul julgustatakse taotlejaid kaasama projektiettepanekusse osalejaid paljudest eri riikidest – sealhulgas vähim arenenud riikidest¹²⁸ – ja/või partnereid, kellel on programmiga „Erasmus+“ vähem kogemusi.
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Tegevus tuleb ellu viia osalevate organisatsioonide riikides.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>Kõrghariduse ja noorte valdkonna virtuaalse vahetuse projektid kestavad 3 aastat.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2022-VIRT-EXCH</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 20. septembril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

OODATAV MÕJU

Eri projektide tegevuste ja väljundite eesmärk on tagada positiivne mõju seoses konkursikutse eesmärkidega; see mõju võib olenevalt projekti konkreetsetest asjaoludest erineda, kuid peaks olema tihedalt seotud virtuaalsete vahetuste õppimismõõtmega. Kõik projektiettepanekud peaksid taotlusvormi loogilise raamistiku osana sisaldama teavet sellise oodatava mõju kohta. Taotlejatel on soovitatav projekti mõju kirjeldamisel prognoosida mõju osalevatele üksikisikutele ja organisatsioonidele, eeskätt õppimisest saadava väärtuse osas.

¹²⁸ Vt OECD arenguabi komitee vähim arenenud riikide loend: [DAC-List-ODA-Recipients-for-reporting-2021-flows.pdf \(oecd.org\)](https://www.oecd.org/dataoecd/1/2/45290222.pdf).

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taotlus on asjakohane konkursikutsega hõlmatud valitud üld- ja erieesmärkide saavutamiseks. Projektiettepanek vastab konkursikutses loetletud nõuetele. Projektiettepanek sisaldab selget põhjendust. ▪ Kokkusobivus: taotluse eri osad on sidusad ja kokkusobivad. Taotlus põhineb nõuetekohasel väljakutsete ja vajaduste analüüsil. Eesmärgid on realistlikud ning seotud osalevatele organisatsioonidele ning otsestele ja kaudsetele sihtrühmadele oluliste küsimustega. Esitatud on tõendid kavandatava virtuaalse vahetuse lähenemisviisi tulemuslikkuse kohta. ▪ Laiendamine: taotluses tõendatakse potentsiaali laiendada tava(sid) eri tasanditel (nt kohalikul, piirkondlikul, riigi, ELi tasandil) ning selle ülekantavust eri sektoritele. Laiendamine tagab tõenäoliselt mõju nii eri partnerorganisatsioonide kui ka süsteemi ja/või poliitika tasandil. Projektiettepaneku alusel on võimalik suurendada vastastikust usaldust ja edendada piiriülest koostööd. ▪ Euroopa lisaväärtus: taotlus tagab ELi lisaväärtuse selliste tulemuste kujul, mida ei ole võimalik saavutada üksnes riigi tasandil, ning tulemusi on võimalik üle kanda riikidele, kes projektis ei osale. Projekti tulemusi on võimalik arvesse võtta asjaomastes ELi poliitilistes kavades.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Strateegiline kava: taotluses on kindlaks määratud selge teostatavusanalüüsil põhinev strateegia ning tegevused, mis on vajalikud virtuaalse vahetuse tava(de) katsetamiseks, kohandamiseks ja/või laiendamiseks projektipartnerluse uues kontekstis. ▪ Vajadused: eri partnerite erinevad vajadused on kindlaks tehtud ja neid on nõuetekohaselt arvesse võetud. Nende erinevate vajadustega tegelemiseks on välja töötatud selge kontseptsioon ning ka pedagoogiline lähenemisviis aitab (pedagoogilised lähenemisviisid aitavad) neid erinevaid vajadusi rahuldada. ▪ Ülesehitus: tööprogramm on selge ja arusaadav ning hõlmab kõiki projektietappe. Iga väljundi jaoks on selgelt kindlaks määratud tulemusnäitajad ja kontrollimeetmed. ▪ Juhtimine: projektijuhtimiskava on mõistlik ning eri ülesannetele on eraldatud piisavalt ressursse. Paika on pandud tõhusad koostöö- ja otsustusprotsessid, mis on kõigile sidusrühmadele arusaadavad. Eelarvest nähtub kulutõhusus ning parim hinnakvaliteedi suhe. Ülesanded, rollid ja rahalised vahendid on partnerite vahel jaotatud sidusal viisil. Finantsjuhtimiskord on selge ja asjakohane. ▪ Hindamine: konkreetsete meetmetega protsesside ja tulemuste jälgimiseks (st tulemusnäitajad ja kontrollimeetmed) tagatakse, et projekt viiakse ellu hea kvaliteediga. Projektis hinnatakse ja tunnustatakse õpiväljundeid. Olemas on selge kvaliteeditagamiskava, mis hõlmab piisaval määral ka projektijuhtimist. Seirestrateegia sisaldab tegevuskava riskide kindlakstegemiseks ja leevendamiseks. Need elemendid sisalduvad ja on lahti kirjutatud ka loogilises raamistikus (konkursikutse kohustuslik vorm).
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koosseis: partnerlus on võimeline täiel määral saavutama projekti eesmärged. Konsortiumis on olemas projektiga hõlmatud valdkondades vajaminevad oskused, eksperditeadmised ja kogemused. Partnerite vahel on tagatud nõuetekohane panuse- ja aja jaotus. Partnerluses on oskused ja pädevused vastastikku täiendavad. ▪ Pühendumus: iga osalev organisatsioon näitab üles täielikku pühendumust vastavalt oma suutlikkusele ja konkreetsele pädevusvaldkonnale. ▪ Koostöö: koostöökorraldus on tasakaalustatud. Kavandatud on tõhusad mehhanismid, et tagada osalevate organisatsioonide, sidusrühmade ja muude asjaomaste isikute sujuv koordineerimine, otsustusprotsess ja teabevahetus.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tulemuste levitamine: teadlikkuse suurendamise, tulemuste levitamise ja teabevahetuse selge kava abil tagatakse, et projekti käigus jõutakse asjaomaste sihtrühmadeni ning ka peamiste sidusrühmade ja üldsuseni. See strateegia hõlmab kava, millega tehakse võimalikud väljatöötatavad materjalid avatud litsentside kaudu kättesaadavaks. ▪ Tulemuste kasutamine: taotluses on tõendatud, et virtuaalse vahetuse puhul valitud lähenemisviisi (-viise) on võimalik edukalt levitada ja/või laiendada ning et see tagab (need tagavad) laiema mõju ja aitab (aitavad) kaasa süsteemsetele muutustele. Projekti tulemuste kasutamise lähenemisviisi on selgelt kirjeldatud ning selleks kavandatavad meetmed on eeldatavalt tõhusad. ▪ Mõju: selgelt on kindlaks määratud prognoositav mõju, eeskätt mõju valitud sihtrühmadele, ning kehtestatud on meetmed selle mõju saavutamiseks ja hindamiseks. Enne iga virtuaalset vahetustegevust määratakse selgelt kindlaks õpiväljundid, neid hinnatakse pärast tegevust, edusammud dokumenteeritakse ja saavutusi tunnustatakse. Tegevuste tulemused on tõenäoliselt märkimisväärsed. Projekti väljunditega on võimalik soodustada pikaajalisi muutusi, täiustusi või arengut, millest on kasu asjaomastele sihtrühmadele ja süsteemi tasandil. Taotluses selgitatakse samuti, kuidas hinnatakse virtuaalse vahetuse käigus toimuvast õppimisest saadavat mõju (õpiväljundeid), et esitada (andmetel põhinevaid) teadlikke soovitusi selle kohta, kuidas täiustada virtuaalses vahetuses toimuvat õpetamist ja õppimist ka väljaspool projekti. Need elemendid sisalduvad ja on lahti kirjutatud ka loogilises raamistikus (konkursikutse kohustuslik vorm). ▪ Kestlikkus: taotlus sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
--	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Mõju“ ning 10 punkti kriteeriumides „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ning „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“).

Võrdse punktisumma korral eelistatakse projekte, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

GEOGRAAFILISED EESMÄRGID

Seda meedet rahastatakse ELi välistegevuse rahastust. Ettenähtud eelarve on jagatud eri piirkondade vahel erineva suurusega eelarvepakettideks. Lisateave igas eelarvepakettis saadaolevate summade kohta avalikustatakse rahastus- ja hankeportaalil.

Selle meetme puhul on kindlaks määratud alljärgnev geograafiline eesmärk.

- **Sahara-tagune Aafrika:** prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike; erilist tähelepanu pööratakse ka rändeküsimustes prioriteetsetele riikidele; ühelegi riigile ei eraldata enam kui 8 % piirkonna jaoks ette nähtud eelarvest.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning

audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma **projekti kohta on 500 000 eurot, kusjuures maksimuminvesteering iga osaleja kohta on 200 eurot (st projektis, millele eraldatakse 500 000 eurot, peab osalema vähemalt 2 500 inimest)**. Antav toetus võib olla taotletud summast väiksem.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks tööpakettideks (nt eraldi tööpaketid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga tööpaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga tööpaketi kohta (ning iga tööpaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või välisekspertide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvehendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 95 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

2. PÕHIMEEDE: ORGANISATSIOONIDE JA ASUTUSTE KOOSTÖÖ

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust.

- partnerlused koostöö edendamiseks, sh koostööpartnerlused ja väikepartnerlused;
- partnerlused akadeemilise tippaseme saavutamiseks, sh kutsehariduse tippaseme keskused, Teacher Academy ja Erasmus Munduse meetmed;
- innovatsioonipartnerlused, sh liidud ja tulevikku suunatud projektid;
- suutlikkuse suurendamise projektid noorte valdkonnas;
- mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused.

Selle põhimeetme raames toetatavate meetmetega tuleks olulisel määral kaasa aidata programmi prioriteetide elluviimisele, samuti oodatakse neist positiivset ja kauakestvat mõju osalevatele organisatsioonidele ning poliitikasüsteemidele, mille raames selliseid meetmeid kavandatakse, ent ka võetavate meetmetega otseselt ja kaudselt seotud organisatsioonidele ja isikutele.

Selle põhimeetme tulemusena töötatakse eeldatavalt välja, antakse edasi ja/või rakendatakse innovaatilisi tavasid organisatsiooni, kohalikul, piirkondlikul, riigi või Euroopa tasandil.

Olenevalt käsitletavast valdkonnast ja taotleja kategooriast haldavad neid meetmeid kas riiklikud bürood või teeb seda Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA). Täpsemat teavet selle kohta, kes võivad taotluse esitada ja kellele tuleb taotlus esitada, leiab allpool.

Osalevatele organisatsioonidele peaksid selle põhimeetme alusel toetatavad projektid tooma järgmisi tulemusi:

- uuenduslik lähenemine oma sihtrühmadele, pakkudes näiteks järgmist: ligitõmbavamad haridus- ja koolitusprogrammid, mis vastavad üksikisikute vajadustele ja ootustele; osalust soodustavate lähenemisviiside ja digimetoodika kasutamine; uued või täiustatud protsessid pädevuse tunnustamiseks ja valideerimiseks; tõhusam tegevus, mis toob kasu kohalikele kogukondadele; uued või täiustatud tavad, et täita vähemate võimalustega sihtrühmade vajadusi ning tulla toime geograafilistest erinevustest ja sotsiaal-majanduslikust ebavõrdsusest tingitud erinevustega õpiväljundites; uued meetodid, et arvestada sotsiaalse, etnilise, keelelise ja kultuurilise mitmekesisusega; uued lahendused, et toetada paremini konkurentsivõimet ja tööhõivet, eelkõige piirkonna ja kohalikul tasandil; võimalus omandada keele õppimisel või õpetamisel saavutatud tippaseme eest Euroopa keeleõppe tunnuskiri;
- ajakohasem, dünaamilisem, pühendunum ja professionaalsem organisatsioonisisene keskkond, mida iseloomustab: valmidus lõimida oma igapäevategevusse häid tavasid ja uusi meetodeid, sealhulgas digivõimekust; avatus koostööle organisatsioonidega, kes tegutsevad muudes valdkondades või sotsiaal-majanduslikes sektorites; töötajate kutsealase arengu strateegiline kavandamine vastavalt üksikisikute vajadustele ja organisatsiooni eesmärkidele;
- suurem suutlikkus ja professionaalsus, mis võimaldab töötada ELi/rahvusvahelisel tasandil: paremad juhtimisoskused ja rahvusvahelistumise strateegiad; tugevdatud koostöö muudest riikidest pärit ning muudes hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkondades ja/või muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites tegutsevate partneritega; suuremate rahaliste vahendite (muude kui ELi vahendite) eraldamine ELi/rahvusvaheliste projektide korraldamiseks haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas; ELi/rahvusvaheliste projektide kvaliteetsem ettevalmistamine ja elluviimine, seire ning järelmeetmed;
- paremad teadmised ja suurem teadlikkus seoses spordi ja kehalise aktiivsusega;
- suurem teadlikkus spordi rollist sotsiaalse kaasatuse, võrdsete võimaluste ja tervisliku eluviisi edendamisel.

Samuti on selle põhimeetme raames rahastatavatel projektidel tõenäoliselt positiivne mõju meetmega otseselt või kaudselt seotud isikutele, mis väljendub näiteks järgmises:

- suurem algatusvõime ja ettevõtlikkus;
- parem võõrkeeleoskus;
- suurem digipädevus;
- igat laadi mitmekesisuse, nt sotsiaalse, etnilise, keelelise, soolise ja kultuurilise mitmekesisuse, samuti erinevate võimete parem mõistmine ja nendega arvestamine;
- töölase konkurentsivõime ja uute ettevõtete loomiseks (sh sotsiaalne ettevõtetus) vajalike oskuste paranemine;
- aktiivsem osalus ühiskonnas;
- positiivsem suhtumine Euroopa projekti ja ELi väärtustesse;
- oskuste ja kvalifikatsioonide parem mõistmine ja tunnustamine nii Euroopas kui ka mujal;
- suurem ametiprofiilidega seotud pädevus (õpetamise, koolitamise, noorsootöö, spordiõpetuse jms valdkonnas);
- hariduse, koolituse, noorte ja spordiga seotud tavade, strateegiate ning süsteemide parem mõistmine kõigis riikides;
- formaalse ja mitteformaalse hariduse, kutseõppe, muude õppevormide ning tööturu vastastikuste seoste parem mõistmine;
- suuremad kutsealase arengu võimalused;
- suurem motivatsioon ja rahulolu igapäevatoos;
- ulatuslikum spordi harrastamine ja inimeste suurem kehaline aktiivsus.

Süsteemi tasandil tuleks projektidega algetada ajakohastamist ning aidata haridus- ja koolitussüsteemide ja noorsoopolitika raames tõhusamalt tegeleda tänapäeva maailma sõlmküsimumustega: keskkonnasäästlikkus, digipööre, tööhõive, majanduse stabiilsus ja kasv, aga ka vajadus edendada sotsiaalset ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevust ning kodanikupädevust, kultuuridevahelist dialoogi, demokraatlikke väärtusi ja põhiõigusi, sotsiaalset kaasatust, vaimset tervist ja heaolu, diskrimineerimisest hoidumist ja kodanikuaktiivsust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust.

Seepärast on selle põhimeetme mõju eeldatavasti järgmine:

- hariduse, koolituse, noorsootöö ja sporditegevuse parem kvaliteet nii Euroopas kui ka mujal: akadeemilise tipptaseme ja õppeasutuste atraktiivsuse ühendamine kõigile suuremate võimaluste tagamisega;
- haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemid, mis on paremini kohandatud tööturu vajadustele ja võimalustele, ning tihedamad seosed ettevõtete ja kogukonnaga;
- põhi- ja valdkonnaüleste oskuste parem õpetamine ja hindamine, eelkõige seoses järgmisega: ettevõtlikkus, sotsiaalne, kultuuridevahelise suhtluse ja keelepädevus, kodanikupädevus, kriitiline mõtlemine, digioskused ja meediapädevus;
- suurem koostoime ja tihedamad seosed ning parem üleminek hariduse, koolituse ja noorte eri valdkondade vahel riigi tasandil, kasutades tõhusamalt Euroopa võrdlusvahendeid, mis on ette nähtud pädevuse ja kvalifikatsioonide tunnustamiseks ja valideerimiseks ning nende läbipaistvuse tagamiseks;
- õpiväljundite ulatuslikum kasutamine kvalifikatsioonide, kvalifikatsioonide osade ja õppekavade kirjeldamisel ning kindlaksmääramisel, et toetada õpetamist ja õppimist, ning samuti hindamise puhul;
- suurem teadlikkus ja avatus sotsiaalse mitmekesisuse suhtes, suurem kaasamine ja hõlpsam juurdepääs haridussüsteemidele ja võimalustele;
- avaliku sektori asutuste uus ja ulatuslikum piirkondade- ja riikidevaheline koostöö koolituse, hariduse ja noorte valdkonnas;
- strateegilisem ja lõimitum IKT ning avatud õppematerjalide kasutamine haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemides;
- suurem motivatsioon keeleõppeks, mis lähtub innovaatilistest õpetamismeetoditest või mille käigus luuakse seoseid keeleoskuse praktilise kasutamisega tööturul;
- praktika, teadustegevuse ja poliitika tugevam koostoime;

- ulatuslikum spordi harrastamine ja suurem kehaline aktiivsus tervise ja heaolu nimel;
- suuremad teadmised selle kohta, kuidas võidelda spordiausust ohustavate piiriüleste probleemidega, nagu doping, võistluste tulemuste kokkuleppimine ja vägivald, aga ka igasugune sallimatus ja diskrimineerimine; spordi hea juhtimistava ja sportlaste topeltkarjääri parem toetamine;
- vabatahtliku tegevuse ulatuslikum tunnustamine spordis;
- vabatahtlike, treenerite, spordijuhtide ja mittetulunduslike spordiorganisatsioonide töötajate suurem õpiränne;
- suurem sotsiaalne kaasatus ja võrdsed võimalused spordis.

PARTNERLUSED KOOSTÖÖ EDENDAMISEKS

MIS ON PARTNERLUSED KOOSTÖÖ EDENDAMISEKS?

See meede võimaldab osalevatel organisatsioonidel omandada rahvusvahelise koostöö kogemusi ja suurendada suutlikkust, samuti saavutada kvaliteetseid ja uuenduslikke tulemusi. Olenevalt muu hulgas projekti eesmärkidest, osalevatest organisatsioonidest ja oodatavast mõjust võivad partnerlused koostöö edendamiseks olla erineva suuruse ja tegevusulatuses ning tegevust võidakse vastavalt sellele kohandada. Selliste projektide kvalitatiivsel hindamisel võetakse arvesse koostöö eesmärke ja osalevate organisatsioonide olemust.

Sellest loogikast lähtudes saavad organisatsioonid üheskoos töötamiseks, õppimiseks ja arenemiseks kasutada kaht liiki partnerlust:

- **koostööpartnerlused;**
- **väikepartnerlused.**

Järgmises jaotises kirjeldatakse neid kaht partnerlusliiki põhjalikumalt. Selle teabe põhjal saate valida oma organisatsiooni profiili ja struktuuri ning projektiideedega kõige paremini sobiva partnerlusliigi.

MIS TEGEVUST KOOSTÖÖ EDENDAMISE PARTNERLUS TAVALISELT HÕLMAB?

Projektitsükli jooksul võivad organisatsioonid korraldada mitmesuguseid tegevusi. Organisatsioonid saavad paindlikult kombineerida nii tavapäraseid kui ka loomungulisemaid ja innovaatilisemaid tegevusi, et saavutada projekti eesmärke vastavalt projekti mahule ja partnerite suutlikkusele. Tegevused võivad hõlmata näiteks alljärgnevat.

- **Projekti juhtimine:** tegevused, mis on vajalikud selleks, et tagada projektide piisav kavandamine, elluviimine ja järelmeetmed ning sujuv ja tõhus koostöö projektpartnerite vahel. Selles etapis hõlmavad tegevused tavaliselt korraldus- ja haldustööd, partnerite virtuaalseid kohtumisi, teavitumismaterjalide koostamist, tegevuses osalejate ettevalmistust ja järelmeetmeid jne.
- **Elluviimine:** nt võrgustike loomine, kohtumised ja töösessioonid, et vahetada tavasid ja saavutada tulemusi. Nendes tegevustes võivad osaleda ka töötajad ja õppijad (kui nende osalemine aitab saavutada projekti eesmärke).
- **Jagamine ja tulemuste levitamine:** konverentside, sessioonide ja ürituste korraldamine, et jagada, selgitada ja levitada projekti tulemusi konkreetsete tulemuste, järelduste, heade tavade või mis tahes muul kujul.

MEETME PANUS POLIITILISTE PRIORITEETIDE SAAVUTAMISSE

Igal aastal kehtestab Euroopa Komisjon hariduse, koolituse, noorte ja spordiga seotud eri valdkondades ühised prioriteedid ja eesmärgid, millest juhendatakse kogu programmi „Erasmus+“ tasandil. Lisaks projektis osalevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamisele peaksid koostöö edendamise partnerlused seega aitama oma tulemustega kaasa ka nende prioriteetide saavutamisele.

Seepärast nõutakse, et projektide tegevus seotaks ühe või mitme asjaomase prioriteetse valdkonnaga, mis tuleb valida taotluse esitamise etapis. Projektiettepanekuid koostades soovitatakse tutvuda ka sarnastest prioriteetidest lähtuvate varem rahastatud projektide tulemustega, et tagada järjepidevus ja vältida dubleerimist ning samal ajal järk-järgult edasi arendada juba saavutatud tulemusi ja aidata kaasa eri valdkondade ühisele arendamisele. Kasulikke teavet rahastatud projektide kohta leiab programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormilt: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_et

Selleks et siduda Euroopa prioriteete paremini riigi konkreetsete vajadustega, saavad programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood peale selle nimetada ühe või mitu kõnealust Euroopa prioriteeti oma riigi jaoks eriti oluliseks, et innustada organisatsioone keskenduma oma projektides just nendele vastaval aastal valitud valdkondadele.

2022. aastal peavad koostöö edendamiseks sõlmitud partnerlused haakuma ühe või mitme järgmise prioriteetse valdkonnaga.

Programmi „Erasmus+“ sektorite üldprioriteetid

- **Kaasamine ja mitmekesisus kõigis hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkondades.** Programmiga toetatakse projekte, mille raames edendatakse sotsiaalset kaasatust ja püütakse paremini jõuda vähemate võimalustega isikuteni, sealhulgas puudega ja siserändaja taustaga inimesed, samuti maapiirkondades ja äärepoolsetes piirkondades elavad inimesed ning inimesed, kes seisavad silmitsi sotsiaal-majanduslike raskuste või muud liiki probleemidega, mis põhjustavad diskrimineerimist (soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel). Nende projektidega aidatakse lahendada probleeme, mis takistavad kõnealustel rühmadel programmi alusel pakutavaid võimalusi kasutamast, samuti aidatakse luua kaasavaid keskkondi, mis soodustavad võrdseid võimalusi ja võrdõiguslikkust ning vastavad laiemale kogukonna vajadustele.
- **Keskond ja võitlus kliimamuutuste vastu.** Programmi eesmärk on toetada kõigis sektorites teadlikkuse suurendamist keskkonna ja kliimamuutustega seotud küsimustest. Prioriteetsena käsitatakse projekte, mille eesmärk on arendada pädevust mitmesugustes kestlikkuse seisukohalt asjakohastes sektorites ning valdkondlike roheoskuste strateegiaid ja meetodikaid, samuti tulevikku suunatud õppekavasid, mis vastavad paremini üksikisikute vajadustele. Programmiga toetatakse ka selliste uuenduslike tavade katsetamist, mille eesmärk on valmistada õppijaid, töötajaid ja noorsootöötajaid ette ellu viima muutusi (hoidma kokku ressursse, vähendada energiatarbimist ja jäätmeteket, kompenseerima CO₂ jalajälge ja heidet, tegema kestlike valikuid seoses toitumise ja õpirändega jne). Samuti eelistatakse projekte, mis aitavad algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ vaimus hariduse, koolituse, noortele suunatud tegevuse ja spordi kaudu muuta inimeste käitumist, sh isiklike eelistusi, tarbimisharjumusi ja elustiili, arendada haridustöötajate ja -juhtide pädevust seoses kestlikkusega ning toetada lähenemisviise, mida osalevad organisatsioonid kavatsevad keskkonnasäästlikkuse valdkonnas rakendada.
- **Digipöörde toetamine digivalmisoleku, vastupanuvõime ja suutlikkuse suurendamise abil.** Programmiga toetatakse põhi- ja keskhariduse, kutsehariduse ja -õppe, kõrg- ja täiskasvanuhariduse valdkonna õppeasutuste digipöörde kavasid. Prioriteetsena käsitatakse projekte, mille eesmärk on suurendada õppeasutuste suutlikkust ja valmisolekut tegelikul üleminekul digiõppele. Programmi raames toetatakse digitehnoloogia eesmärgipärast kasutamist õpetamiseks, õppimiseks, hindamiseks ja kaasamiseks hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas. See hõlmab tegevust, mille abil arendatakse digipedagoogikat ja oskusteavet seoses õpetajatele suunatud digivahendite (sh juurdepääsetavad ja tugitehnoloogiad) kasutamise ning digitaalse õpisisu loomise ja innovatiivse kasutamisega. Ühtlasi toetatakse kogu elanikkonna digioskuste ja -pädevuse arendamist asjakohaste programmide ja algatuste abil. Erilist tähelepanu pööratakse soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ning vajadusele tegeleda erinevustega, mis mõjutavad alaesindatud rühmade juurdepääsu ja osalust. Programmiga toetatakse ka haridustöötajate, kodanike ja organisatsioonide digipädevuse Euroopa raamistike kasutamist.
- **Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus.** Programmiga toetatakse kodanikuaktiivsust ja elukestva õppe eetikat ning edendatakse sotsiaalsete ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevuste, kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse arendamist. Samuti eelistatakse projekte, mis võimaldavad inimestel osaleda demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalõppe ja mitteformaalse õppimise kaudu. Programmis keskendutakse ka teadlikkuse ja arusaamise suurendamisele Euroopa Liidu kohta, pöörates eelkõige tähelepanu ELi ühistele väärtustele, ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtetele, kultuurilisele identiteedile ja kultuuriteadlikkusele ning sotsiaalsele ja ajaloopärandile.

Eespool nimetatud üldprioriteetide kõrval järgitakse asjaomastes sektorites ka alljärgnevat eriprioriteeti.

SEKTORITE ERIPRIORITEEDID

Kõrghariduse valdkonna prioriteedid

Prioriteetsena käsitatakse meetmeid, mis on võtmetähtsusega Euroopa haridusruumiga seotud eesmärkide saavutamisel. Eesmärk on aidata kõrgharidussektoris veelgi edendada vastastikust sidumist, innovatsiooni, kaasavust ja digiõpet. Sel eesmärgil soodustatakse programmiga märksa tihedamat valdkondadevahelist koostööd kõrgkoolide vahel ja ka lähikonnas toimivate innovatsiooni ökosüsteemidega ning aidatakse tugevdada hariduse, teaduse ja innovatsiooni seoseid. Eeskätt püütakse edendada kaasamist, õpirännet, digipööret, elukestvat õpet, kvaliteedi tagamist ja automaatset tunnustamist. Põhieesmärk on kiirendada kõrghariduse ümberkujundamist kogu Euroopas, et tulevased põlvkonnad saaksid ühiselt luua teadmisi vastupanuvõimelise, kaasava ja kestliku ühiskonna väljakujundamiseks.

- **Vastastikku seotud kõrgharidussüsteemide edendamine.** Programmi eesmärk on tugevdada kõrgkoolide strateegilist ja struktureeritud koostööd järgmiste meetmete abil: a) toetus eri liiki koostöömudelite (sh virtuaal- ja põimkoostöö) väljatöötamiseks ja katsetamiseks ning eri digivahendite ja veebiplatvormide kasutamiseks; b) õpirände edendamine, rakendades kvalifikatsioonide ja õpiväljundite automaatset vastastikust tunnustamist ning lõimides õpirände õppekavadesse; c) toetus kõrgkoolidele Bologna põhimõtete ja vahendite rakendamiseks, et edendada kõigi inimeste õpirännet.
- **Innovatiivsete õpi- ja õpetamistavade edendamine,** et lahendada ühiskondlikke probleeme. Selleks toetatakse meetmeid, mille raames: a) töötatakse välja õpiväljundeid ja õppijakeskseid õppekavasid, mis vastavad paremini üliõpilaste õpivajadustele ning aitavad vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele, olles seejuures asjakohased tööturu ja laiema ühiskonna seisukohast; b) töötatakse välja, katsetatakse ja rakendatakse paindlikke õppimisvõimalusi ja moodulõppevõimalusi (osaaja-, veebi- või põimõpe) ja asjaomaseid hindamisvorme, sh töötatakse välja veebipõhise hindamise lahendusi; c) edendatakse elukestva õppe mõõdet kõrghariduses, sealhulgas soodustades mikro kvalifikatsioonitunnistusega lõpetatavate lühiajaliste õppekursuste kasutuselevõttu, valideerimist ja tunnustamist; d) rakendatakse valdkonnaüleseid lähenemisviise ja innovatiivset pedagoogikat, nt ümberpööratud õpe, koostööpõhine rahvusvaheline õpe ning uurimispõhine õpe; e) integreeritakse kestliku arengu teemasid üliõpilaste õppekavadesse kõigil erialadel ja tasemetel.
- **STEM/STEAM-õppe arendamine kõrghariduses, eeskätt naiste osalus STEM-õppes.** Selle prioriteediga toetatakse STEAM-lähenemisviisil (loodusteadusi, tehnoloogiat, inseneriteadusi, kunste ja matemaatikat kombineeriv lähenemisviis, e k „MATIK“) põhinevate sihtotstarbeliste STEM-õppekavade väljatöötamist ja rakendamist kõrgkoolides; naiste osaluse edendamist STEM-erialadel, eelkõige tehniliste ja IKT-oskuste ning edasijõudnu tasemel digioskuste omandamist; üliõpilastele, eeskätt tüdrukutele ja naistele suunatud juhendus- ja mentorlusprogrammide väljatöötamist, et innustada neid suunduma STEM- ja IKT-erialadele ja kutsealadele; sootundlike haridus- ja koolitustavade edendamist STEM-õppes ning sooliste stereotüüpide kõrvaldamist STEM-õppes.
- **Õppimise, õpetamise ja oskuste arendamise tipptaseme tunnustamine** meetmete abil, mille raames a) töötatakse välja ja rakendatakse strateegiaid ja kvaliteedikultuuri, et tunnustada ja motiveerida tipptaseme saavutamist õpetamisel, sealhulgas seoses kaugõppe ja ebasoodsas olukorras olevate õppijate õpetamisega; b) koolitatakse haridustöötajaid innovatiivse ja/või veebipõhise pedagoogika alal, sh valdkonnaüleseid lähenemisviise, uute õppekavade väljatöötamine, vajaduse korral haridusteadustegevuse ja innovatsiooniga siduvad õpetamis- ja hindamismeetodid; c) edendatakse ettevõtlikku, avatud ja innovatiivset kõrgharidussektorit, soodustades õppimist ja õpetamist hõlmavat partnerlust erasektori äriühingute ja mittetulundusühendustega; d) töötatakse välja uusi õpikavandustavasid haridusuuringute ja loovuse abil.

- **Kaasavate kõrgharidussüsteemide loomine.** Programmiga toetatakse kaasavaid lähenemisviise õpirände- ja koostöötegevuste puhul, näiteks eesmärgiga a) parandada vähemate võimalustega sihtrühmade juurdepääsu, edendada nende osalust ja suurendada selliste osalejate arvu, kes osalevad tegevuses lõpuni; b) toetada saabuvaid õpirändes osalejaid majutuse leidmisel, sealhulgas tehes koostööd asjaomaste sidusrühmadega, et leida osalejatele sobivaid ja taskukohaseid elamispindu; c) toetada vastastikuste paindlike karjäärivõimaluste arendamist hariduses ja teadustegevuses; d) soodustada soolist tasakaalu kõrgkoolides, erialade lõikes ja juhtivatel ametikohtadel; e) soodustada kodanikuosalust informaalset õppimise ja õppekavavälise tegevuse edendamiseks ning vabatahtliku tegevuse ja kogukonnatöö tunnustamisega üliõpilaste akadeemilistes tulemustes.
- **Kõrgharidussektori keskkonnanäostlikkusega seotud ja digivõimekuse suurendamine** a) meetmete abil, mis aitavad ellu viia Euroopa üliõpilaspileti algatust üliõpilaste andmete turvalise vahetamisega kõrgkoolide vahel, järgides täielikult isikuandmete kaitse põhimõtet ning tagades võimaluse korral seosed Europassi uue raamistikuga; b) üliõpilaste ja töötajate digioskuste ja -pädevuse arendamisega.

Üldhariduse valdkonna prioriteedid

- **Õppimise suhtes ebasoodsas olukorras olevate ja madala haridustasemega noorte arvu vähendamine ning vähete põhioskuste probleemiga tegelemine.** Selle prioriteedi eesmärk on aidata tagada, et kõigil õppijatel – eeskätt vähemate võimalustega isikutel – oleks võimalus saavutada edu. See hõlmab seiret, riskirühmadesse kuuluvate õpilaste varajast kindlakstegemist, ennetusel ja varajasel sekkumisel põhinevaid lähenemisviise raskustes olevate õppijate puhul, õppijakesksete meetodite edendamist, õppijate ja õpetajate heaolu ja vaimse tervise edendamist ning ka koolikiusamisvastast tegevust. Koolide tasandil toetatakse selle prioriteedi raames terviklikku lähenemisviisi õpetamisele ja õppimisele ning kõigi üldhariduse osapoolte koostööd, sealhulgas koostööd perekondade ja muude väliste sidusrühmadega. Strateegilisel tasandil on tähelepanu keskmes eesmärk edendada üleminekut ühelt haridusastmelt teisele, parandada hindamist ja töötada välja tugevaid kvaliteedi tagamise süsteeme.
- **Õpetajate, koolijuhtide ja teiste õpetajakutsete esindajate toetamine.** Selle prioriteedi raames toetatakse õpetajakutsete esindajaid (sh õpetajate koolitajaid) kõigis karjäärietappides. Sellel prioriteedil põhinevates projektides võidakse keskenduda õpetajate põhikoolitusele ja ka nende täienduskoolitusele, eelkõige poliitikaraamistiku täiendamisele ning konkreetsete õpetajatele pakutavate õpirändevõimaluste abil. Prioriteedi teine eesmärk on muuta õpetajakarjäär atraktiivsemaks ja mitmekesisemaks ning tugevdada õpetajakutsetega seotud valiku-, värbamis- ja hindamisprotsesse. Samuti võidakse projektidega otseselt toetada koolijuhtimise tugevdamist ning innovatiivsete õpetamis- ja hindamismeetodite väljatöötamist.
- **Võtmepädevuste arendamine.** Selle prioriteedi alusel ellu viidavate projektide keskmes on eesmärk edendada interdistsiplinaarset koostööd, rakendada innovatiivseid õpimeetodeid, arendada loovust, toetada õpetajaid pädevuspõhisel õpetamisel ning töötada välja võtmepädevuste hindamise ja tõendamise meetodeid.
- **Keeleõpetuse ja -õppe tervikliku lähenemisviisi edendamine.** See prioriteet hõlmab projekte, mille eesmärk on toetada keelemõõtmelise lõimimise õppekavadesse ning tagada, et õppijad omandaksid koolikohustuse lõppemisel piisaval tasemel keelepädevuse. Selle prioriteedi alla kuuluvad ka meetmed, millega süvalaiendatakse uute keeleõppetechnoloogiate kasutamist. Samuti toetatakse selle prioriteedi alusel projekte, mis võimaldavad suurendada keeleteadlikkust koolides ning milles arvestatakse üha suureneva keelelise mitmekesisusega koolides, näiteks soodustades varajast keeleõpet ja -teadlikkust ning töötades välja kakskeelse õpetamise lahendusi (eelkõige piirialadel ja piirkondades, kus on kasutusel enam kui üks keel).
- **Loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika (STEM) ning STEAM-lähenemisviisi vastu huvi äratamine ja valdkonna tiptaseme edendamine.** Selle prioriteedi alusel toetatakse projekte, millega

edendatakse STEM-õppel põhinevat lähenemisviisi haridusele, rakendades interdistsiplinaarset õpet kultuuri, keskkonna, majanduse ja projekteerimisega seotud ning muudes kontekstides. See prioriteet hõlmab tõhusate ja innovatiivsete pedagoogika- ja hindamismeetodite väljatöötamist ja edendamist. Seda silmas pidades on eriti oluline partnerlussuhete loomine koolide, ettevõtjate, kõrgkoolide ja teadusasutuste vahel ning ühiskonnas laiemalt. Strateegilisel tasandil on prioriteedi eesmärk edendada STEM-strateegiate väljatöötamist riigi tasandil.

- **Kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide väljatöötamine.** Selle prioriteedi eesmärk on edendada alushariduse ja lapsehoiu ELi kvaliteediraamistiku rakendamist; raamistik on lisatud nõukogu 2019. aasta soovitusel kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide kohta¹²⁹. See hõlmab projekte, millega toetatakse alushariduse ja lapsehoiu teenuste korraldamisel, juhtimisel ja osutamisel osalevate töötajate põhi- ja täienduskoolitust. Peale selle toetatakse prioriteedi alusel ka selliste strateegiate ja tavade loomist, katsetamist ja rakendamist, mille eesmärk on edendada kõigi laste, sealhulgas vähemate võimalustega laste osalust alushariduses ja lapsehoius.
- **Piiriüleses õpirändes osalejate õpiväljundite tunnustamine.** Selle prioriteedi eesmärk on aidata ellu viia nõukogu soovitusel automaatse vastastikuse tunnustamise kohta. Sellega toetatakse piiriüleste klassivahetuste lõimimist kooliprogrammidesse, koolide suutlikkuse suurendamist seoses õpilastele välismaal õppimise korraldamisega ning eri riikides asuvate koolide pikaajaliste partnerlussuhete loomist. Strateegilisel tasandil on prioriteedi eesmärk kaasata tunnustamise tagamiseks tehtavatesse jõupingutustesse suuremal määral kõigi tasandite haridusasutusi; samuti toetatakse sellega välismaal õppimise ettevalmistamist, seiret ja tunnustamist võimaldavate vahendite ja tavade väljatöötamist ja jagamist.

Kutsehariduse ja -õppe (nii esma- kui ka jätku-kutseõppe) valdkonna prioriteetid

- **Kutsehariduse ja -õppe kohandamine tööturu vajadustega.** See hõlmab toetust selliste kutseharidus- ja -õppeprogrammide väljatöötamisele, milles pakutakse tasakaalustatud viisil mitmesuguseid kutseoskusi ning luuakse tööloppimise võimalusi vastavalt majandussüklitele, muutuvatele töökohtadele ja töömeetoditele ning võtmepädevustele. Prioriteedi alusel soodustatakse ka selliste kutsehariduse ja -õppe õppekavade, pakutavate programmide ja kvalifikatsioonide väljatöötamist, mida ajakohastatakse korrapäraselt oskuste prognoosimise abil. Projektidega aidatakse kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel kohandada osutatavaid koolitusteenuseid oskuste vajaduste muutusi, rohe- ja digipööret ning majandussükleid arvestades.
- **Kutsehariduse ja -õppe valdkonnas pakutavate võimaluste paindlikkuse suurendamine.** Selle prioriteedi raames toetatakse algatusi, mille eesmärk on töötada välja paindlikke ja õppijakeskseid kutseharidus- ja õppeprogramme ning aidata täita lünki tööealiste täiskasvanute juurdepääsul koolitusele, et võimaldada edukat tööturustaastevahelist liikumist. Prioriteedi alusel elluviidavate projektidega aidatakse samuti kaasa tööturu vajadustega kohandatavate jätkuõppeprogrammide ning ka selliste programmide väljatöötamisele, mis hõlbustavad riigi tasandi kvalifikatsioone andvate õpiväljundite ülekandmist, tunnustamist ja kogumist.
- **Innovatsiooni soodustamine kutsehariduses ja -õppes.** Selle prioriteediga toetatakse projekte, mille põhieesmärk on oluliselt muuta kutsehariduse ja -õppe rakendamise viisi, et see vastaks paremini majanduse ja ühiskonna praegustele ja edasistele vajadustele. Need muudatused võivad olla organisatsioonilised (seotud kavandamise, rahastamise, personalijuhtimise, seire ja teabevahetusega), ent olla ka seotud õpetamis- ja õpiprotsessidega (uute, asjakohasemate õpetamis- ja õpimeetodite väljatöötamine ja rakendamine).

¹²⁹ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-high-quality-early-childhood-education-and-care-systems_et.

Muudatused võivad olla seotud kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste vastastikuste seoste süsteemiga ning partneritega suhtlemise viisidega, näiteks tehnoloogia levitamise ja rakendusuuringute, toetava tegevuse, võrgustikutöö ja rahvusvahelistumisega seotud tegevuse kaudu. Samuti võivad need olla suunatud kutsehariduse ja -õppe teenuste ja toodete (nt oskuste arendamine, rakendusuuringud, konsultatsiooniteenused) väljatöötamisele ja nende pakkumisele välistele pooltele, näiteks üliõpilased, äriühingud ja valitsused.

- **Kutsehariduse ja -õppe atraktiivsuse suurendamine.** Prioriteetsena käsitatakse projekte, millega aidatakse kaasa kutsehariduse ja -õppe atraktiivsuse suurendamisele eri tasanditel. Projekti eesmärk võib olla näiteks suurendada eri haridustasemetel vahelist liikuvust, edendada avatud ja osaluspõhiseid õpikeskkondi, toetada kutsehariduse ja -õppe õpetajate ja koolitajate kutsealast arengut või soodustada õpiväljundite tunnustamist ning Europassi ja muude digiteenuste kasutamist. Selle prioriteedi alusel toetatakse ka projekte, mille raames luuakse pikaajalisi partnerlussuhteid rahvusvaheliste, riigi tasandi, piirkondlike ja valdkondlike kutsevõistluste algatamiseks või tugevdamiseks. Nendest tegevustest saadavat mõju aitab suurendada tihe koostöö ettevõtjate, kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste, kaubanduskodade ja teiste asjaomaste sidusrühmadega kogu projekti kestuse eri etappides.
- **Kvaliteedi tagamise parandamine kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.** Selle prioriteedi eesmärk on hinnata ja parandada kutsehariduse ja -õppe kvaliteeti, töötades riigi tasandil välja kvaliteedi tagamise süsteemid, mis hõlmavad nii avaliku kui ka erasektori teenuseosutajate pakutavat esma- ja jätku-kutseõpet kõigis õpikeskkondades ja -vormides. Eelkõige hõlmab see haridusasutuse lõpetanute edasise käekäigu jälgimise korra kehtestamist ja katsetamist kooskõlas nõukogu soovitusel haridusasutuse lõpetanute käekäigu jälgimise kohta ning ka soovitusel Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik (EQAVET)¹³⁰ kohta, samuti Euroopa kutsealaste põhiprofiilide ja mikrokvalifikatsioonitunnistuste kaardistamist.
- **Kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste rahvusvahelistumise strateegiate loomine ja elluviimine.** Selle prioriteedi eesmärk on kehtestada tugimehhanismid ja lepingulised raamistikud, et edendada kutsehariduse ja -õppe valdkonna töötajate ja õppijate kvaliteetset õpirännet. Keskkel kohal on kvalifikatsioonide ja õpiväljundite automaatne vastastikune tunnustamine ning ka õppijate õpirändeks vajalike tugiteenuste väljatöötamine. Kõnealused teenused võivad hõlmata kutsehariduses ja -õppes osalejate teavitamist, motiveerimist, ettevalmistamist ja nende sotsiaalse integratsiooni soodustamist, samuti nende kultuuridevahelise teadlikkuse ja kodanikuaktiivsuse suurendamist.

Täiskasvanuhariduse valdkonna prioriteetid

- **Täiskasvanute juurdepääsu parandamine kvaliteetsetele paindlikele õppimisvõimalustele.** Selle prioriteediga toetatakse täiskasvanute õpivajadustega kohandatud paindlike õppimisvõimaluste loomist ja arendamist, näiteks digi- ja põimõppe võimalused. Samuti eelistatakse projekte, mille keskmes on informaalsete ja mitteformaalsete õppimise tulemusena omandatud oskuste valideerimine.
- **Oskuste täiendamise meetmete loomine, täiskasvanuharidusteenuste kättesaadavuse ja täiskasvanuhariduses osalemise määra suurendamine.** Selle prioriteedi eesmärk on edendada uute võimaluste loomist täiskasvanuhariduses, eeskätt madala kvalifikatsiooni, väheste teadmiste ja madalal tasemel pädevusega täiskasvanutele. Uute meetmete loomine oskuste täiendamiseks peaks aitama täiskasvanud õppijatel arendada oma pädevust ja liikuda edasi kõrgemate kvalifikatsioonide omandamise

¹³⁰ ELT C 417, 2.12.2020, lk 1–16.

suunas. Selle prioriteedi alla kuulub ka tegevus eesmärgiga arendada juhendamisteenust, mille abil tagatakse täiskasvanutele juurdepääs elukestva õppe võimalustele, parandada oskuste kindlakstegemist ja hindamist, kujundada välja kohandatud õppimisvõimalusi ning töötada välja tõhusaid teavitus-, juhendus- ja motivatsioonistrateegiaid.

- **Pedagoogide ja teiste täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate pädevuse parandamine.** Eelistatakse eelkõige projekte, millega arendatakse töötajate pädevust ja parandatakse seeläbi täiskasvanuharidusteenuste osutamist, suunitlemist ja tõhusust. See hõlmab täiskasvanud õppijate varem omandatud teadmiste ja oskuste hindamist, paremaid ja uuenduslikumaid õpetamismeetodeid, samuti täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate toetava rolli tugevdamist õppijate motiveerimisel, juhendamisel ja nõustamisel keerulistes õpiolukordades.
- **Kvaliteedi tagamise tõhustamine täiskasvanutele pakutavate õppimisvõimaluste puhul.** Selle prioriteedi alusel toetatakse tõhusamate kvaliteedi tagamise mehhanismide väljatöötamist täiskasvanuhariduspoliitika elluviimiseks ja täiskasvanuharidusteenuste osutamiseks. Eelkõige hõlmab see selliste seiremeetodite väljatöötamist ja edasiandmist, mis võimaldavad mõõta täiskasvanuharidusteenuste osutamise tulemuslikkust ja jälgida täiskasvanud õppijate edasijõudmist.
- **Tulevikku suunatud õpikeskuste väljakujundamine.** Selle prioriteedi eesmärk on toetada kohalikke õpikeskkondi, edendada sotsiaalset kaasatust, kodanikuosalust ja demokraatiat ning pakkuda kõigile kogukonnaliikmetele atraktiivseid võimalusi elukestvaks ja -põhiseks õppeks (pidev- ja kõikjalõpe), kasutades ära ka digitehnoloogiat. Näiteks võidakse projektide raames innustada kohalikke õpikeskusi, raamatukogusid, kodanikuühiskonda ja laiemat kogukonda (mittetulundusühendused, kohalikud ametiasutused, tervishoiu- ja kultuuriasutused) tegema koostööd, et pakkuda igas vanuses täiskasvanutele võimalusi (ja neid selleks motiveerida) õppida eluks vajalikke oskusi ja võtmepädevusi, mis tagavad vastupanu- ja kohanemisvõime muutuste ja ebakindluse tingimustes.
- **Õppimisvõimaluste loomine ja nende edendamine kõigi kodanike ja põlvkondade seas.** Eelistatakse projekte, mille raames luuakse ja edendatakse eakatele suunatud haridusalaseid võimalusi ja kogemuste vahetamist, et kujundada välja ja tugevdada Euroopa identiteeti.

Noortevaldkonna prioriteedid

Prioriteetsena käsitatakse meetmeid, millega aidatakse kaasa ELi noortestrategia (2019–2027) põhivaldkondade rakendamisele, st kaasatakse ja ühendatakse noori ning suurendatakse nende mõjuvõimu. Erilist tähelepanu pööratakse sektoriülese koostöö tugevdamisele, et suurendada noortele oluliste meetmevaldkondade koostoimet, edendada noorte osalust erinevates mastaapides ja vormides ning toetada noorte, eelkõige sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate noorte kodanikuaktiivsust. Noortevaldkonna eriprioriteedid on alljärgnevad.

- **Kodanikuaktiivsuse ning noorte algatusvõime ja ettevõtlikkuse, sealhulgas sotsiaalse ettevõtluse edendamine.** Selle prioriteedi eesmärk on soodustada noorte kodanikuaktiivsust, eelkõige vabatahtliku tegevuse ja solidaarsuse ülesnäitamise kaudu, ning seeläbi tugevdada noorte algatusvõimet (eriti sotsiaalvaldkonnas) ja toetada nende kogukondi. Selle prioriteedi alusel korraldatavates projektides võidakse samuti edendada noorte ettevõtlikkust, loovat õppimist ja sotsiaalset ettevõtlust. Prioriteedi puhul on võtmetähtsusega kultuuridevaheline dialoog, teadmised mitmekesisusest ja sellega arvestamine ning sallivuse edendamine.
- **Noorsootöö kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamise parandamine.** Selle prioriteedi eesmärk on edendada noorsootöö ning informaalset ja mitteformaalset õppimist tunnustamist ja valideerimist kõigil tasanditel ning toetada noorsootöö kvaliteedi parandamist ja innovatsiooni kooskõlas Euroopa noorsootöö tegevuskavas ning Bonni 2020. aasta detsembri deklaratsioonis sätestatud prioriteetidega. See hõlmab noorsootöötajate

suutlikkuse suurendamist veebipõhises ja kontakttöös ning ka selliste meetodite väljatöötamist ja jagamist, mille eesmärk on jõuda tõrjutud noorteni ning hoida noorte seas ära rassismi ja sallimatust. Samuti tegeletakse selle prioriteedi raames digipöördega kaasnevate riskide, võimaluste ja mõjuvaldkondadega.

- **Noorte tööalase konkurentsivõime suurendamine.** Selle prioriteedi eesmärk on tugevdada noorte võtmepädevusi ja põhioskusi. Noortevaldkonnal on oluline hõlbustav ja toetav roll noorte siirdumisel noorusest täiskasvanuella, sealhulgas tööturule sisenemisel. Prioriteedi keskmes on tegevused, mille eesmärk on edendada vähemate võimalustega noorte (sh mittetöötavad ja mitteõppivad noored) kaasamist ja tööalast konkurentsivõimet, pöörates erilist rõhku tõrjutusriskiga ja sisserändaja taustaga noortele.
- **Poliitika, teaduse ja praktika vaheliste seoste tugevdamine.** Selle prioriteedi eesmärk on tagada noortevaldkonnas poliitika, teaduse ja praktika tugevamad seosed, et teha paremini kindlaks vajadused ja hõlbustada poliitikakujundamist. Prioriteet hõlmab tegevust, mille eesmärk on täiendada teadmisi noorte ja noortepoliitikaga seotud olukorrast Euroopas ja mujal.

Spordivaldkonna prioriteetid

Prioriteetsena käsitatakse partnerlusi, millega toetatakse oluliste poliitikadokumentide rakendamist, näiteks Euroopa Liidu spordialane töökava (2021–2024) või nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta. Spordivaldkonna eriprioriteetid on alljärgnevad.

- **Tervislike eluviiside edendamine kõigi inimeste heaks.** Sellest prioriteedist lähtuvate projektide põhieesmärk on: a) rakendada algatuse „HealthyLifestyle4All“ kolme sammast; b) rakendada nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta ja ELi füüsilise tegevuse suuniseid; c) toetada Euroopa spordinädala elluviimist; d) edendada spordiga tegelemist ja kehalist aktiivsust kui võimalust parandada tervist; e) soodustada kõiki selliseid tegevusi, millega julgustatakse inimesi spordiga tegelema ja olema kehaliselt aktiivne; d) edendada traditsioonilisi spordialasid ja mängu.
- **Spordiaususe ja -väärtuste edendamine.** Selle prioriteedi alusel elluviidavate projektide põhieesmärk on a) tõkestada dopingi kasutamist, b) võidelda tulemuste kokkuleppimise ja spordikorrupsiooni vastu, c) parandada spordi head juhtimistava ning d) edendada spordi positiivseid väärtusi.
- **Hariduse edendamine spordis ja spordi abil.** Sellest prioriteedist lähtuvate projektide põhieesmärk on a) toetada oskuste arendamist spordis; b) soodustada sportlaste topeltkarjääri; c) parandada sporditreenerite ja -töötajate töö kvaliteeti; d) parandada kvalifikatsioone õpirände abil; e) edendada spordi abil tööalast konkurentsivõimet.
- **Võitlus vägivalga, rassismi, diskrimineerimise ja sallimatuse vastu spordis.** Selle prioriteedi alusel korraldatavates projektides keskendutakse peamiselt selliste käitumisviiside kõrvaldamisele, millel võib olla kahjulik mõju spordivaldkonnale ja laiemalt kogu ühiskonnale. Projektidega aidatakse võidelda igat liiki diskrimineerimise vastu ning edendada spordis võrdõiguslikkust, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust.

KOOSTÖÖPARTNERLUSED

Koostööpartnerluste põhieesmärk on võimaldada organisatsioonidel parandada oma tegevuste kvaliteeti ja asjakohasust, kujundada välja partnerlusvõrgustikud ja neid tugevdada, et seeläbi suurendada riikidevahelisel tasandil tehtava koostöö suutlikkust, edendades seejuures oma tegevuse rahvusvahelistumist, töötades välja või vahetades uusi tavasid ja meetodeid ning jagades ja arutades ideid.

Strateegiliste partnerluste eesmärk on toetada innovaatiliste tavade väljakujundamist, edasiandmist ja/või rakendamist ning selliste ühisalgatuste elluviimist, millega edendatakse koostööd, vastastikõpet ja kogemuste vahetamist Euroopa tasandil. Tulemused peaksid olema taaskasutatavad, ülekantavad ja täiendatavad ning võimaluse korral tugeva valdkonnaülese mõõtmega.

Valituks osutunud projektidelt eeldatakse tegevuste tulemuste jagamist kohalikul, piirkondlikul, riigi ja rahvusvahelisel tasandil.

Koostööpartnerlustes lähtutakse programmi „Erasmus+“ iga valdkonna prioriteetidest ja poliitikaraamistikust nii üleeuroopalisel kui ka riigi tasandil ning need on samas suunatud sektoriülese ja horisontaalse koostöö temaatilistele algatustele.

Olenevalt kavandatava projekti valdkonnast ja taotleja kategooriast haldavad koostööpartnerlusi kas **riiklikud bürood** või teeb seda **Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA)**. Lisateave on esitatud küsimuse „Kellele esitada taotlus?“ all rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide jaotises.

MEETME EESMÄRGID

Koostööpartnerluste eesmärgid on:

- **parandada osalevate organisatsioonide ja asutuste töö, tegevuse ja tavade kvaliteeti**, kaasates uusi osalejaid, kes ei tegutses tavapäraselt ühes sektoris;
- **suurendada organisatsioonide suutlikkust** töötada riikidevaheliselt ja sektoriüleselt;
- **tegeleda ühiste vajaduste ja prioriteetidega** hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas;
- **aidata kaasa üleminekutele ja muutustele** (üksikisiku, organisatsiooni või sektori tasandil), mis aitaksid tuua paremaid tulemusi ja rakendada uusi lähenemisviise, arvestades iga organisatsiooni olemust.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB KOOSTÖÖPARTNERLUS TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad koostööpartnerluste projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

RAHASTAMISKÕLBLIKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
-----------------------------------	---

<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Koostööpartnerluses võivad osaleda kõik avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või ükskõik millises programmivälises kolmandas riigis maailmas (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“)¹³¹.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>ELi liikmesriikides või programmiga liitunud kolmandates riikides asutatud organisatsioonid võivad osaleda kas projekti koordinaatorina või partnerorganisatsioonina.</p> <p>Programmivälistes kolmandates riikides asuvad organisatsioonid ei saa osaleda projektkoordinaatorina.</p> <p>Olenemata valdkonnast, mida projekt mõjutab, on koostööpartnerlused avatud igat liiki organisatsioonidele, kes tegutsevad mis tahes haridus-, koolitus-, noorte- või spordivaldkonnas või muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites, samuti valdkonnaülese tegevusega organisatsioonidele (nt kohalikud, piirkondlikud või riiklikud asutused, tunnustamis- ja valideerimiskeskused, kaubanduskojad, kutseorganisatsioonid, nõustamiskeskused, kultuuri- ja spordiorganisatsioonid).</p> <p>Olenevalt projektis käsitletavast prioriteedist ja projekti eesmärkidest peaks koostööpartnerlustes osalevate partnerite koosseis olema võimalikult asjakohane ja mitmekesine, et projektis saaks ära kasutada nende erinevaid kogemusi, profile ja eriteadmisi ning et saavutada asjakohaseid ja kvaliteetseid tulemusi.</p>
<p>Liitunud partnerorganisatsioonide osalemine</p>	<p>Lisaks projektis ametlikult osalevatele organisatsioonidele (koordinaator ja partnerorganisatsioonid) võivad koostööpartnerlustesse olla kaasatud muud avaliku või erasektori partnerid, kes aitavad ellu viia konkreetseid projektiga seotud ülesandeid/tegevusi või toetavad projekti edendamist ja jätkusuutlikkust.</p> <p>Programmi „Erasmus+“ projektides nimetatakse selliseid partnereid liitunud partneriteks. Rahastamiskõlblikkuse ja lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata neid projektipartneritena ning nad ei saa projekti raames programmist rahastust. Selleks et selgitada nende rolli partnerluses ja anda projektiettepanekust terviklik ülevaade, tuleb siiski selgelt kirjeldada nende osalust projektis ja eri tegevustes.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Koostööpartnerlus on riikidevaheline projekt ning hõlmab vähemalt kolme organisatsiooni kolmest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.</p> <p>Partnerluses osalevate organisatsioonide arv ei ole piiratud.</p> <p>Toetuse taotlemisel tuleb ära märkida kõik osalevad organisatsioonid.</p> <p>Koostööpartnerlused peavad üldjuhul olema suunatud ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asutatud organisatsioonide koostööle.</p>

¹³¹ ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud kõrgkoolil, kes soovib koostööpartnerluses osaleda, peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering. Programmivälistes kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta akrediteeringut ei nõuta, ent nad peavad kinni pidama harta põhimõtetest.

Selle meetme puhul ei käsitata mitteametlikke noorterühmi organisatsioonina ja seepärast ei saa nad selles osaleda (ei taotlejate ega partneritena).

	<p>Siiski saavad partneritena (mitte taotlejatena) osaleda ka organisatsioonid programmivälisest kolmandatest riikidest, kui nende osalus annab projektile olulist lisaväärtust ning tingimusel, et täidetud on miinimumnõue, mille kohaselt peab projektis osalema vähemalt kolm organisatsiooni kolmest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.</p>
Kooskõla prioriteetidega	<p>Selleks et taotluse saaks rahuldada, tuleb koostööpartnerluses tegeleda</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt ühe horisontaalse prioriteediga ja/või • vähemalt ühe valdkondliku prioriteediga kõige enam mõjutatud haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas. <p>Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (st kesktasandiväliselt) hallatavate haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna projektide puhul võivad riiklikud bürood nende prioriteetide seas omistada rohkem kaalu prioriteetidele, mis on nende riigi kontekstis eriti olulised (riigi kontekstis olulised Euroopa prioriteetid).</p> <p>Riiklikud bürood peavad potentsiaalseid taotlejaid nõuetekohaselt teavitama oma ametlike veebisaitide kaudu.</p> <p>Spordivaldkonna projektides võib keskenduda ainult ühele (horisontaalsele või valdkondlikule) prioriteedile.</p>
Tegevuse elluviimise koht	<p>Kõik koostööpartnerluse tegevused peavad toimuma projektis kas täis- või liitunud partneritena osalevate organisatsioonide riikides.</p> <p>Lisaks võivad tegevused juhul, kui seda on seoses projekti eesmärkide või elluviimisega nõuetekohaselt põhjendatud,</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas,¹³² isegi kui projektis ei osale organisatsioon vastava institutsiooni asukohariigist. • Tulemuste jagamise ja tutvustamisega seotud tegevused võivad toimuda ka asjaomastel teematilistel riikidevahelistel üritustel/konverentsidel ELi liikmesriikides, programmiga liitunud või programmivälisest kolmandates riikides.
Projekti kestus	<p>12–36 kuud.</p> <p>Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärkidest ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.</p> <p>Koostööpartnerluse kestust võidakse toetusesaaja põhjendatud taotluse alusel ja riikliku büroo või rakendusameti nõusolekul pikendada (tingimusel et projekti kogukestus ei ületa 36 kuud). Toetuse kogusumma sellisel juhul ei muutu.</p>
Kellele esitada taotlus?	<p>Partnerlused hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon, v.a Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud. <p>Partnerlused hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab Euroopa vabaühendus¹³³.</p>

¹³² Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, Frankfurt, Luxembourg, Strasbourg ja Haag.

	<ul style="list-style-type: none"> • Brüsselis asuvale Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). <ul style="list-style-type: none"> - Euroopa vabaühendused – konkursikutse tunnus: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ERASMUS-EDU-2022-PCOOP-ENGO ▪ ERASMUS-YOUTH-2022-PCOOP-ENGO <p>Partnerlused spordivaldkonnas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brüsselis asuvale Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). <ul style="list-style-type: none"> - Sport – konkursikutse tunnus: ERASMUS-SPORT-2022-SCP - <p>Kõigil juhtudel saab partnerite konsortsium üheks tähtjaks esitada üksnes ühe taotluse rakendusametile / ühele büroole¹³⁴.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Partnerlused hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon, v.a Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 23. märtsil kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. septembrist kuni 31. detsembrini. <p>Partnerlused noorte valdkonnas, kui taotluse esitab selles valdkonnas tegutsev organisatsioon, v.a Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. augustini. <p>Võimalik lisatähtaeg:</p> <p>hariduse ja koolituse valdkonna riiklikud bürood võivad avada teise taotlusvooru, mille suhtes kohaldatakse samuti käesolevas juhendis sätestatud eeskirju. Riiklikud bürood teavitavad sellisest võimalusest oma veebisaidi kaudu.</p> <p>Kui korraldatakse teine taotlusvoor, peavad taotlejad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. augustini.</p> <p>Partnerlused hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 23. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima järgneva aasta

¹³³ Teavet selle kohta, mida mõistetakse programmi „Erasmus+“ raames Euroopa vabaühenduse all, saab käesoleva juhendi D osast („Põhimõistete sõnastik“).

¹³⁴ St Brüsselis asuv Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA) ning programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood.

	<p>1. veebruarist.</p> <p>Partnerlused spordivaldkonnas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 23. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).
--	--

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Koostööpartnerluse projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse: kavandamine, ettevalmistamine, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Kavandamine (vajaduste, eesmärkide, projekti tulemuste ja õpiväljundite, tegevuse vormi, tegevuste ajakava jms kindlaksmääramine);
- ettevalmistamine (tegevuste kavandamine, tööprogrammi väljatöötamine, praktilised korraldused, kavandatavate tegevuste sihtrühma(de) kinnitamine, partneritega sõlmitavate lepingute ettevalmistamine jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (tegevuste ja nende eri tasanditel avalduva mõju hindamine, projekti tulemuste jagamine ja kasutamine).

Koostööpartnerluste raames võidakse muu hulgas korraldada riikidevahelist üksikisikute ja rühmaviisilise õppimise, õpetamise ja koolitamisega seotud tegevust, kui see annab lisaväärtust projekti eesmärkide saavutamise seisukohast. Kavandatavate tegevuste vormi ja üldeesmärki ning nendes osalejate kategooriaid ja arvu kirjeldatakse ja põhjendatakse projektitaotluses.

Horizontaalsed aspektid, mida projekti kavandamisel arvesse võtta

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektpartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevaid kaalutlusi, et suurendada koostööpartnerluste mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides. Taotlejaid innustatakse koostööpartnerluse projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõõtmeid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlike tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda

paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Digitaalne mõõde

Koostööpartnerluse õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eelkõige julgustatakse üld- ja täiskasvanuhariduse valdkonna projektide puhul kasutama platvormi School Education Gateway ja eTwinning või täiskasvanuhariduse platvormi EPAL, et teha koostööd enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist. Noortevaldkonna projektides on koostöök tungival soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p style="text-align: center;">Asjakohasus</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek on meetme eesmärgid ja prioriteete silmas pidades asjakohane; lisaks käsitletakse projektiettepanekut väga asjakohasena: <ul style="list-style-type: none"> - kui see hõlmab kaasamise ja mitmekesisuse prioriteeti; - programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (kesktasandiväliselt) hallatavate projektide puhul: kui see haakub ühe või mitme riiklikus kontekstis olulise Euroopa prioriteediga, mille riiklik büroo on välja kuulutanud; - projektide puhul, mille esitavad Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevad Euroopa vabaühendused: taotleja korraldab tegevust, millega toetatakse ühe kõnealuse valdkonnaga seotud ELi poliitika rakendamist; ▪ osalevate organisatsioonide profiil, kogemused ja tegevused on taotluse valdkonda silmas pidades asjakohased; ▪ projektiettepanek põhineb sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; ▪ projektiettepanek sobib sünergia loomiseks hariduse, koolituse, noorte ja spordiga seotud eri valdkondade vahel või võib avaldada tugevat mõju ühele või mitmele valdkonnale; ▪ projektiettepanek on uuenduslik; ▪ projektiettepanek täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud; ▪ projektiettepanek toob ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida ei oleks võimalik saavutada ühes riigis korraldatava tegevusega.
<p style="text-align: center;">Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning haakuvad osalevate organisatsioonide vajadustega ja eesmärkidega ning sihtrühmade vajadustega; ▪ kavandatav meetodika on selge, piisav ja teostatav: <ul style="list-style-type: none"> - projekti töökava on selge, täielik ja tõhus ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning tulemuste jagamiseks; - projekt on kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; - projektis on ette nähtud asjakohased kvaliteedikontrolli, seire- ja hindamismeetmed selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest; ▪ kavandatavad tegevused on juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud vähemate

	<p>võimalustega osalejatele;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega; <ul style="list-style-type: none"> – kui osalevate organisatsioonide valdkonnas (valdkondades) on kättesaadav mõni programmi „Erasmus+“ veebiplatvorm, siis hinnatakse, kas projektis kasutatakse tegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes programmi „Erasmus+“ veebiplatvorme (School Education Gateway, eTwinning, EPALE, Euroopa Noorteportaal, ELi noortestrategie platvorm); ▪ projekti kavandamisel on silmas peetud keskkonnahoidlikkust ning projekti eri etappides on rakendatud keskkonnasäästlikke tavasid; <p>kui projekti raames on ette nähtud koitus-, õpetamis- või õpitegevus, hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mil määral sobib see tegevus kokku projekti eesmärkidega ja kas sellesse kaasatakse piisaval arvul ja sobiva profiiliga osalejaid; ▪ õppimis-, õpetamis- ja koolitustegevuse praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetusmeetodite kvaliteet; ▪ osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet, võttes arvesse Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendeid ja põhimõtteid.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti on kaasatud sobiv kooslus osalevatest organisatsioonidest (sh rohujuure tasandi organisatsioonid, kelle profiil, varasemad kogemused programmis osalemisega ja oskusteave võimaldavad saavutada edukalt projekti kõik eesmärgid; ▪ projektiga kaasatakse meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone; ▪ kavandatud ülesannete jaotus väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist; ▪ projektiettepanek hõlmab tõhusaid mehhanisme koostöö koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega; ▪ kui see on asjakohane, siis hinnatakse, kas programmivälisest kolmandast riigist pärit osaleva organisatsiooni kaasamine annab projektile olulist lisaväärtust (kui see tingimus ei ole täidetud, arvatakse programmivälisest kolmandast riigist pärit osalev organisatsioon projektiettepanekust hindamisetapis välja).
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide tavapärasel tööl; ▪ projektil on potentsiaal avaldada positiivset mõju osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka nende laiemale kogukondadele; ▪ projekti oodatavaid tulemusi on võimalik projekti elluviimise ajal ja pärast projekti lõppu rakendada ka laiemalt kui projektis osalevates organisatsioonides ning kohalikul, piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil; ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi osalevates organisatsioonides, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu poolset rahastust; ▪ kui see on asjakohane, kas projektiettepanekus on kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne

	<p>mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et tagada projekti jätkusuutlikkus ning jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.
--	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Mõju“ ning vähemalt 10 punkti kriteeriumides „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“).

Kui kaks või enam taotlust saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Kavandatav rahastamismudel koosneb kolmest kindlasummalisest koondmaksest vastavalt projektile antava toetuse kogusummale: **120 000 eurot, 250 000 eurot ja 400 000 eurot**. Taotlejad teevad kolme eelnevalt kindlaksmääratud summa vahel valiku vastavalt sellele, mis tegevusi nad soovivad korraldada ja mis tulemusi soovivad saavutada.

Projektide kavandamisel peavad taotlejad organisatsioonid koos oma projektipartneritega **valima selle kindlasummalise koondmaks**, mis on kõige sobivam projektiga seotud kulude katmiseks vastavalt vajadustele ja eesmärkidele. Kui projekt valitakse rahastamiseks, saab taotletud kindlasummalise makse summast toetuse kogusumma.

Projektiettepanekutes tuleb **kirjeldada tegevusi**, mida taotlejad kavatsesid taotletava kindlasummalise makse abil ellu viia, lähtudes säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtetest.

Taotletava kindlasummalise makse valikul peaks taotleja lähtuma projekti hinnangulisest kogumaksumusest. Selle hinnangu alusel **valivad taotlejad kindlasummalise koondmaks, mis vastab kõige paremini nende vajadustele**, ent tagab seejuures rahaliste vahendite tõhusa kasutamise ning kooskõla kaasrahastamis põhimõttega (st et projekti eelarvet peaks täiendama muude rahastamisallikatega, mistõttu on projekti oodatav kogumaksumus suurem kui taotletav kindlasummaline makse).

Kui taotleja ei suuda kahe summa vahel otsustada, on tal järgmised võimalused: a) vähendada projekti maksumust, näiteks leides viise, kuidas saavutada samad tulemused kulutõhusamalt, või kohandades projektitegevuste arvu/mahtu vastavalt eelarvele; b) suurendada projekti mahtu – selleks on võimalik laiendada tegevuses osalejate sihtrühma, suurendada tegevuste arvu või kavandada täiendavaid projektiväljundeid.

Kvaliteedi hindamisel eespool loetletud hindamiskriteeriumide alusel keskendutakse oluliste elementidena sellele, kas kavandatavate projektitegevuste arv, ulatus ja keerukus on taotletud summat arvestades sobivad ning asjakohased projekti eesmärkide saavutamiseks.

Nõuded

Projektkirjelduses tuleb põhjalikult kirjeldada **projekti metoodikat**, sh esitada selge **partneritevaheline ülesannete jaotus** ja **rahastamiskord**, üksikasjalik ajakava peamiste väljundite/tulemustega ning projektitegevuste õigeaegse elluviimise tagamiseks kehtestatud seire- ja kontrollisüsteemi ning vahendite kirjeldus.

Projekti metoodika peab sisaldama analüüsi, mille tulemusena **tehti kindlaks vajadused**, seati eesmärgid, loodi süsteem projekti **seireks, kvaliteedi tagamise** mehhanism ja **hindamisstrateegia**. Hindamisstrateegias peavad taotlejad kindlaks määrama **kvantitatiivsed** ja **kvalitatiivsed näitajad**, mille alusel saab jälgida, mil määral aitavad saadud väljundid/tulemused saavutada projekti eesmärgi.

Projekti kirjeldamisel tuleb eristada projekti juhtimise ja tegevuse elluviimisega seotud tööpakette. Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **töopakettideks**.

Töopaketi all mõistetakse selliste tegevuste kogumit, millega aidatakse kaasa konkreetsete ühiste eesmärkide saavutamisele.

Iga töopaketi puhul tuleb selgelt kirjeldada seost konkreetsete eesmärkide ja tulemustega. Taotlejatel on soovitatav jagada oma projektid kõige enam viieks töopaketi, sealhulgas üks projekti juhtimisega seotud töopakett. Projekti juhtimise töopakett peaks hõlmama projekti elluviimiseks vajalikke horisontaalseid tegevusi, näiteks seire, koordineerimine, teabevahetus, hindamine ja riskijuhtimine. Projekti juhtimiseks tohib eraldada kuni 20 % kindlasummalise makse kogusummast.

Hindamisel, kas need nõuded on täidetud, lähtutakse proportsionaalsuse põhimõttest – mida suuremat summat taotleti, seda täpsem ja kõikehõlmavam peab olema projekti meetodika.

Alltöövõtt on lubatud juhul, kui see ei hõlma põhitegevusi, millest oleneb otseselt meetme eesmärkide saavutamine. Sellistel juhtudel tuleb vastavate alltöövõtuga hõlmatud tegevuste kirjelduses esitada alltöövõtuks eelarves ettenähtud summa.

Peale selle peab alltöövõtt olema meetme laadi arvestades põhjendatud ning selleks eraldatav summa ei tohi ületada 20 % toetuse kogusummast.

Toetuse maksmine

Toetuse täieliku väljamaksmise eelduseks on see, et kõik tegevused on kooskõlas taotluses kirjeldatud kvaliteedikriteeriumidega lõpule viidud. Kui üks või mitu tegevust ei ole lõpule viidud, kui need on lõpule viidud vaid osaliselt või kui need tunnistatakse kvaliteedi hindamisel mitterahuldavaks, võidakse toetussummat puuduliku, osalise või hilinemisega rakendamise tõttu lõpparuande etapis asjakohasel viisil vähendada – selleks võidakse jätta teatavad töopakettid või tegevused kinnitamata või vähendada kogusummat kindla suurusega protsendimäära võrra.

Lõpparuande hindamisel lähtutakse iga elluviidud tegevuse üksikasjalikust kirjeldusest, kvantitatiivsest ja kvalitatiivsest teabest selle kohta, mil määral on saavutatud projekti eesmärgid vastavalt taotlusele, programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormil üles laaditud projektitulemuste kvaliteedist ning partnerorganisatsioonide enesehindamise andmetest.

VÄIKEPARTNERLUSED

Väikepartnerluste eesmärk on hõlbustada programmile juurdepääsu kooli- ja täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noorte- ja spordivaldkonna väiksemate osalejate ja selliste üksikisikute puhul, kelleni on keeruline jõuda. Võrreldes koostööpartnerlustega on organisatsioonidele antavad toetused väiksemad, projektide kestus lühem ning haldusnõuded lihtsamad. Meetme eesmärk on toetada rohujuure tasandi organisatsioone, vähemate kogemustega organisatsioone ja programmi uusi tulijaid, et vähendada väiksema organisatsioonisuutlikkusega üksuste osalemist takistavaid tõkkeid. Meetmega toetatakse ka paindlikke tegevusvorme – riikidevaheliste tegevuste kombineerimist riigi tasandi tegevustega, ehkki nõutav on Euroopa mõõde. Nii tagatakse organisatsioonidele rohkem vahendeid selleks, et jõuda vähemate võimalustega isikuteni. Väikepartnerlustega on samuti võimalik aidata kaasa riikidevaheliste võrgustike loomisele ja arendamisele ning sünergia saavutamisele kohaliku, piirkondliku, riigi tasandi ja rahvusvahelise poliitikaga ja poliitikavaldkondade vahel.

MEETME EESMÄRGID

- Võimaldada ja laiendada uute tulijate, vähemate kogemustega organisatsioonide ja väikeste organisatsioonide juurdepääsu programmile. Need partnerlused peaksid olema organisatsioonidele esimeseks sammuks Euroopa tasandi koostöös.
- Toetada vähemate võimalustega sihtrühmade kaasamist.
- Toetada Euroopa kodanikuaktiivsust ja tuua Euroopa mõõdet kohaliku tasandi tegevusse.

Peale selle kehtivad väikepartnerluste puhul vastavalt iga projekti ulatusele ja mahule ka koostööpartnerluste põhieesmärgid:

- parandada osalevate organisatsioonide ja asutuste töö ja tavade kvaliteeti, kaasates uusi osalejaid, kes ei tegutse tavapäraselt ühes sektoris;
- suurendada organisatsioonide suutlikkust töötada riikidevaheliselt ja sektoriüleselt;
- tegeleda ühiste vajaduste ja prioriteetidega hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas;
- aidata kaasa muutustele (üksikisiku, organisatsiooni või sektori tasandil), mis aitaksid tuua paremaid tulemusi, arvestades iga organisatsiooni olemust.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

MIS KRITERIUMIDELE PEAB VÄIKEPARTNERLUS TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

Väikepartnerluse puhul peavad programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks olema täidetud alljärgnevad kriteeriumid.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	Väikepartnerluses võivad osaleda kõik avaliku või erasektori organisatsioonid, ¹³⁵ mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“). Olenemata valdkonnast, mida projekt mõjutab, on väikepartnerlused avatud igat liiki organisatsioonidele, kes tegutsevad mis tahes haridus-, koolitus-, noorte- või spordivaldkonnas või muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites,

¹³⁵ Selle meetme puhul ei käsitata mitteametlikke noorterühmi organisatsioonina ja seepärast ei saa nad selles osaleda (ei taotlejate ega partneritena).

	<p>samuti valdkonnaülese tegevusega organisatsioonidele (nt kohalikud, piirkondlikud või riiklikud asutused, tunnustamis- ja valideerimiskeskused, kaubanduskojad, kutseorganisatsioonid, nõustamiskeskused, kultuuri- ja spordiorganisatsioonid).</p> <p>Olenevalt projektis käsitletavast prioriteedist ja projekti eesmärkidest peaks väikepartnerlustes osalevate partnerite koosseis olema võimalikult asjakohane ja mitmekesine, et kasutada ära nende erinevaid kogemusi, profiile ja eriteadmisi.</p>
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>Väikepartnerlus on riikidevaheline ning hõlmab vähemalt kaht organisatsiooni kahest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.</p> <p>Partnerluses osalevate organisatsioonide arv ei ole piiratud.</p> <p>Toetuse taotlemisel tuleb ära märkida kõik osalevad organisatsioonid.</p>
Kooskõla prioriteetidega	<p>Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab väikepartnerlus olema seotud</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt ühe horisontaalse prioriteediga <p>ja/või</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt ühe valdkondliku prioriteediga kõige enam mõjutatud haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas. <p>Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (st kesktasandiväliselt) hallatavate kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noortevaldkonna projektide puhul võivad riiklikud bürood nende prioriteetide seas omistada rohkem kaalu prioriteetidele, mis on nende riigi kontekstis eriti olulised (riigi kontekstis olulised Euroopa prioriteetid). Riiklikud bürood peavad potentsiaalseid taotlejaid nõuetekohaselt teavitama oma ametlike veebisaitide kaudu.</p> <p>Spordivaldkonna projektides võib keskenduda ainult ühele (horisontaalsele või valdkondlikule) prioriteedile.</p>
Tegevuste elluviimise koht (kohad)	<p>Kõik väikepartnerluse tegevused peavad toimuma projektis osalevate organisatsioonide riikides.</p> <p>Lisaks võivad tegevused toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas,¹³⁶ kui seda on projekti eesmärkidest või elluviimise viisist lähtudes nõuetekohaselt põhjendatud, isegi kui projektis ei osale organisatsioone vastava institutsiooni asukohariigist.</p>

¹³⁶ Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, Frankfurt, Luxembourg, Strasbourg ja Haag.

<p>Projekti kestus</p>	<p>6–24 kuud.</p> <p>Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärkidest ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.</p> <p>Erandjuhtudel võib toetusesaaja taotlusel ja kokkuleppel riikliku büroo või rakendusametiga pikendada väikepartnerluse kestust. Toetuse kogusumma sel juhul ei muutu.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Väikepartnerlused kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud. <p>Väikepartnerlused spordivaldkonnas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Brüsselis asuval Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile. Konkursikutse tunnus: ERASMUS-SPORT-2021-SSCP <p>Mõlemal juhul saab partnerite konsortsium üheks tähtajaks esitada üksnes ühe taotluse rakendusametile / ühele büroole¹³⁷.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Väikepartnerlused kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> taotlejad peavad esitama toetustaotluse hiljemalt: 23. märtsil kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. septembrist kuni 31. detsembrini; 4. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. augustini. <p>Võimalik lisatähtaeg väikepartnerlusteks noorte valdkonnas:</p> <p>riiklikud bürood võivad korraldada noorte valdkonna projektide jaoks lisataotlusvooru, mille suhtes kohaldatakse samuti käesolevas juhendis sätestatud eeskirju. Riiklikud bürood teavitavad sellisest võimalusest oma veebisaidi kaudu.</p> <p>Kui korraldatakse lisavoor, peavad taotlejad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 4. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta</p>

¹³⁷ St Brüsselis asuv Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA) ning programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood.

	<p>1. augustist kuni 31. detsembrini.</p> <p>Väikepartnerlused spordivaldkonnas:</p> <p>taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 23. märtsil kell 17.00.00.</p>
--	--

PROJEKTI KAVANDAMINE

Väikepartnerluse projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse: kavandamine, ettevalmistamine, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Kavandamine (vajaduste, eesmärkide, projekti tulemuste ja õpiväljundite, tegevuse vormi, tegevuste ajakava jms kindlaksmääramine);
- ettevalmistamine (tegevuste kavandamine, tööprogrammi väljatöötamine, praktilised korraldused, kavandatavate tegevuste sihtrühma(de) kinnitamine, partneritega sõlmitavate lepingute ettevalmistamine jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (tegevuste ja nende eri tasanditel avalduva mõju hindamine, projekti tulemuste jagamine ja kasutamine).

Väikepartnerluste raames võidakse muu hulgas korraldada riikidevahelist üksikisikute ja rühmaviisilise õppimise, õpetamise ja koolitamisega seotud tegevust, kui see annab lisaväärtust projekti eesmärkide saavutamise seisukohast.

Spordivaldkonna väikepartnerluste puhul on soovitatav, et projektiettepanek hõlmaks vähemalt üht kohalikku või piirkondlikku spordiklubi.

Horizontaalsed aspektid, mida projekti kavandamisel arvesse võtta

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektipartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevaid kaalutlusi, et suurendada koostööpartnerluste mõju ja nende töö kvaliteeti. Taotlejaid innustatakse väikepartnerluse projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõõtmeid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlike tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine

on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Digitaalne mõõde

Väikepartnerluse õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eelkõige julgustatakse üld- ja täiskasvanuhariduse valdkonna projektide puhul kasutama platvorme School Education Gateway ja eTwinning ning täiskasvanuhariduse platvormi (EPALE), et teha koostööd enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist. Noortevaldkonna projektides on enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist tehtavaks koostööks tungivalt soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek on meetme eesmärgid ja prioriteete silmas pidades asjakohane; lisaks käsitatakse projektiettepanekut väga asjakohasena: <ul style="list-style-type: none"> – kui see hõlmab kaasamise ja mitmekesisuse prioriteeti; – programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (kesktasandiväliselt) hallatavate projektide puhul: kui see haakub ühe või mitme riiklikus kontekstis olulise Euroopa prioriteediga, mille riiklik büroo on välja kuulutanud; ▪ osalevate organisatsioonide profiil, kogemused ja tegevused on taotluse valdkonda silmas pidades asjakohased; ▪ ettepanek annab ELi tasandil lisaväärtust, suurendades organisatsioonide suutlikkust osaleda piiriüleles koostöös ja võrgustike loomises.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning haakuvad osalevate organisatsioonide vajaduste ja eesmärkidega ja sihtrühmade vajadustega; ▪ kavandatavad tegevused on juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud vähemate võimalustega osalejatele; ▪ kavandatav meetodika on selge, piisav ja teostatav: <ul style="list-style-type: none"> – projekti töökava on selge, täielik ja tõhus ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning tulemuste jagamiseks; – projekt on kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilist tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega. <ul style="list-style-type: none"> ○ kui see on asjakohane, siis hinnatakse, kas projektis kasutatakse tegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes programmi „Erasmus+“ veebiplatvorme (School Education Gateway, eTwinning, EPAL, Euroopa Noorteportaal, ELi noortestrategie platvorm); ▪ projekti kavandamisel on silmas peetud keskkonnahoidlikkust ning projekti eri tahkudes on rakendatud keskkonnasäästlike tavasid.

Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti on kaasatud sobiv kooslus osalevatest organisatsioonidest, pidades silmas nende profiili; ▪ projektiga kaasatakse meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone; ▪ kavandatud ülesannete jaotus väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist; ▪ projektiettepanek hõlmab tõhusaid mehhanisme koostöö koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel.
Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada projekti tulemusi osaleva organisatsiooni tavapärasel töös; ▪ projektil on potentsiaal avaldada positiivset mõju osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka laiemale kogukonnale; ▪ projektiettepanek hõlmab sobivat viisi projekti väljundite hindamiseks; ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi osalevates organisatsioonides, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu poolset rahastust.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 10 punkti kriteeriumides „Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“).

Kui kaks või enam taotlust saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Kavandatav rahastamismudel koosneb kahest võimalikust kindlasummalisest maksest vastavalt projektile antava toetuse kogusummale. Taotlejad teevad kahe eelnevalt kindlaksmääratud summa vahel valiku vastavalt sellele, mis tegevusi nad soovivad korraldada ja mis tulemusi soovivad saavutada.

Kindlasummalise koondmakse summad:

- 30 000 eurot
- 60 000 eurot

Projektide kavandamisel peavad taotlejad organisatsioonid koos oma projektipartneritega **valima selle kindlasummalise koondmakse**, mis on kõige sobivam projektiga seotud kulude katmiseks vastavalt vajadustele ja eesmärkidele. Kui projekt valitakse rahastamiseks, saab taotletud kindlasummalise makse summast toetuse kogusumma.

Projektiettepanekutes tuleb **kirjeldada tegevusi**, mida taotlejad kavatsevad taotletava kindlasummalise makse abil ellu viia, lähtudes säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtetest.

Taotletava kindlasummalise makse valikul peaks taotleja lähtuma projekti hinnangulisest kogumaksumusest. Selle hinnangu alusel valivad taotlejad summa, mis vastab kõige paremini nende vajadustele, ent tagab seejuures rahaliste vahendite tõhusa kasutamise ning kooskõla kaasrahastamis põhimõttega (st et projekti eelarvet peaks täiendama muude rahastamisallikatega, mistõttu on projekti oodatav kogumaksumus suurem kui taotletav kindlasummaline makse).

Kui taotleja ei suuda kahe summa vahel otsustada, on tal järgmised võimalused: a) vähendada projekti maksumust, näiteks leides viise, kuidas saavutada samad tulemused kulutõhusamalt, või kohandades projektitegevuste arvu/mahtu vastavalt eelarvele; b) suurendada projekti mahtu – selleks on võimalik laiendada tegevuses osalejate sihtrühma, suurendada tegevuste arvu või kavandada täiendavaid projektiväljundeid.

Kvaliteedi hindamisel eespool loetletud hindamiskriteeriumide alusel keskendutakse oluliste elementidena sellele, kas kavandatavate projektitegevuste arv, ulatus ja keerukus on taotletud summat arvestades sobivad ning asjakohased projekti eesmärkide saavutamiseks.

NÕUDED

Võttes arvesse, et väikepartnerluste eesmärk on kaasata programmi uusi tulijaid ja väheste kogemustega organisatsioone ning hõlbustada nende juurdepääsu programmile, ei nõuta selle meetme alusel toetuse taotlemiseks ülemäära keerukat teavet, ent see peab olema kooskõlas ELi finantsmääruses sätestatud eeskirjadega. Seepärast peab projektikirjeldus sisaldama järgmist teavet:

- eesmärgid;
- kavandatavad tegevused;
- oodatavad tulemused.

Eesmärgid, tegevused ja kavandatavad tulemused peavad olema omavahel selgelt seotud ja esitatud sidusal viisil. Samuti peab taotlus sisaldama üldist ajakava, sealhulgas peamiste tegevuste lõpuleviimise eeldatavat kuupäeva.

Taotlejad peavad esitama piisava teabe eelarvekava kohta, et hindajad saaksid hinnata iga tegevuse asjakohasust ning ka sidusust teiste tegevustega.

Projekti eelarves tuleb loetleda kavandatavad projektitegevused ja märkida, kui suur osa toetusest igale tegevusele eraldatakse.

Alltöövõtt on lubatud juhul, kui see ei hõlma põhitegevusi, millest oleneb otseselt meetme eesmärkide saavutamine. Sellistel juhtudel tuleb vastavate alltöövõtuga hõlmatud tegevuste kirjelduses esitada alltöövõtuks eelarves ettenähtud summa.

Peale selle peab alltöövõtt olema meetme laadi arvestades põhjendatud ning selleks eraldatav summa ei tohi ületada 20 % toetuse kogusummast.

Toetuse maksmine

Toetuse täieliku väljamaksmise eelduseks on see, et kõik tegevused on kooskõlas taotluses kirjeldatud kvaliteedikriteeriumidega lõpule viidud. Kui üks või mitu tegevust ei ole lõpule viidud, kui need on lõpule viidud vaid osaliselt või kui need tunnistatakse kvaliteedi hindamisel mitterahuldavaks, võidakse toetussummat puuduliku, osalise või hilinemisega rakendamise tõttu lõpparuande etapis asjakohasel viisil vähendada – selleks võidakse jätta teatavad tegevused kinnitamata või vähendada kogusummat kindla suurusega protsendimäära võrra.

Lõpparuande hindamisel lähtutakse iga elluviidud tegevuse üksikasjalikust kirjeldusest, teabest selle kohta, mil määral on saavutatud projekti eesmärgid vastavalt taotlusele, programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormil üles laaditud projektitulemuste kvaliteedist ning partnerorganisatsioonide enesehindamise andmetest.

TIPPTASEME SAAVUTAMISE PARTNERLUSED

MIS ON TIPPTASEME SAAVUTAMISE PARTNERLUSED?

Tiipptaseme saavutamise partnerlustega toetatakse pikaajaliselt jätkusuutlikke projekte. Selliste partnerluste raames toetatakse järgmisi meetmeid:

- kutsehariduse tiipptaseme keskused;
- programmi „Erasmus+“ algatus „Teacher Academy“;
- Erasmus Munduse meetmed:
 - Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad ja
 - Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed.

Neid meetmeid haldab Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA).

KUTSEHARIDUSE TIPPTASEME KESKUSED

Kutsehariduse tiptaseme keskuste algatusega toetatakse mitmesuguseid kohalikke sidusrühmi kaasavat alt ülespoole lähenemisviisi kutsehariduse tiptaseme saavutamisele. See võimaldab kutseharidus- ja -õppeasutustel kiiresti kohandada oskuste pakkumist majanduse ja ühiskonna, sealhulgas digi- ja rohepöördest ajendatud muutuvate vajadustega. Kutsehariduse tiptaseme keskused tegutsevad konkreetsetes kohalikus kontekstis ning on keskel kohal innovatsiooni, regionaalarengut ja sotsiaalset kaasatust edendavates oskuste ökosüsteemides, samuti teevad need rahvusvaheliste koostöövõrgustike kaudu koostööd teistes riikides asuvate kutsehariduse tiptaseme keskustega.

Nende raames pakutakse noortele esmaõppevõimalusi ning täiskasvanutele täiendus- ja ümberõppevõimalusi, kusjuures koolituse pakkumisel lähtutakse paindlikkusest, õigeaegsusest ning rohe- ja digipöörde taustal kiiresti muutuva tööturu vajadustest. Keskused soodustavad innovatsiooni kohalikus ettevõtluses ning teevad selleks koostööd äriühingutega, eeskätt VKEdega.

Kutsehariduse tiptaseme keskused võimaldavad omandada kvaliteetseid oskusi ja pädevusi, mis avavad kvaliteetseid töö- ja karjäärivõimalusi ja vastavad innovatiivse, kaasava ja jätkusuutliku¹³⁸ majanduse vajadustele.

Eespool kirjeldatud kutsehariduse tiptaset iseloomustab **õppijakeskne terviklik** lähenemisviis, kus kutseharidus ja -õpe:

- on lahutamatu osa **oskuste ökosüsteemidest**¹³⁹ ning toetab regionaalarengut,¹⁴⁰ innovatsiooni,¹⁴¹ aruka spetsialiseerumise¹⁴² ja klastrite strateegiaid,¹⁴³ samuti konkreetseid väärtusahelaid ja tööstusökosüsteeme;¹⁴⁴
- on osa **teadmiste kolmnurkadest**,¹⁴⁵ tehes tihedat koostööd muude haridus- ja koolitusvaldkondadega, teadusringkondade, loomesektori ja ettevõtetega;
- võimaldab õppijatel omandada nii **kutsealaseid** (mis on seotud töökohaga) kui ka **võtmepädevusi**¹⁴⁶ kvaliteetse **oskuste pakkumisega**, mis põhineb kvaliteedi tagamisel;
- loob **uenduslikke partnerlusi**¹⁴⁷ töömaailmaga ning seda toetavad õpetajate ja koolitajate täienduskoolitus,

¹³⁸ Vt Teadusuuringute Ühiskeskuse väljaanne kestlikkusega seotud pädevuste kohta:

[HTTPS://PUBLICATIONS.JRC.EC.EUROPA.EU/REPOSITORY/HANDLE/JRC123624](https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC123624).

¹³⁹ **Oskuste ökosüsteemide** all mõistetakse piirkondlikke või valdkondlikke ühiskondlikke formatsioone, kus arendatakse inimeste võimekust, et saavutada teatav tulemus (Finegold, 1999). Need erinevad peamiselt tegevuskeskkonna ja sellega seotud ärimudelite, institutsiooniliste/politiikaraamistike, tööjõu kaasamise viiside, töökohtade struktuuri, samuti ökosüsteemi moodustumiseks vajalike oskuste taseme ja süsteemide poolest (Buchanan jt, 2001). Vt

[HTTPS://STRATHPRINTS.STRATH.AC.UK/58001/26/BUCHANAN_ETAL_OUP_2016_SKILLS_ECOSYSTEMS.PDF](https://strathprints.strath.ac.uk/58001/26/BUCHANAN_ETAL_OUP_2016_SKILLS_ECOSYSTEMS.PDF) ja

<https://www.voced.edu.au/content/ngv%3A12460>.

¹⁴⁰ **Regionaalarengu poliitika** – regionaalareng on lai mõiste, ent selle all võib mõista üldisi jõupingutusi, mille eesmärk on toetada (töökohtade loomist ja jõukust soodustavat) majandustegevust piirkondades, et vähendada piirkondlikke erinevusi. Vt <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/regionaldevelopment.htm>.

¹⁴¹ **Innovatsiooni** all mõistetakse uue või märkimisväärselt täiustatud toote (kaup või teenus), protsessi, uue turundus- või organisatsioonilise meetodi rakendamist ettevõtluses, töökorralduses või välissuhetes. Vt <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6865>.

¹⁴² **Arukus spetsialiseerumine** on kohapõhine lähenemisviis, mille puhul tehakse majanduse tugevuste ja potentsiaali analüüsi ning paljusid sidusrühmi hõlmava, ettevõtluse vaimu toimuva avastamisprotsessi alusel kindlaks strateegilised sekkumisvaldkonnad. Tegemist on väljapoole suunatud lähenemisviisiga, mille puhul käsitatakse innovatsiooni laias tähenduses. Vt <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/what-is-smart-specialisation> ja <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>.

¹⁴³ **Tööstusklastrid** on kohalikud spetsialiseerunud ettevõtete rühmad, sageli VKEd, ja muud seotud toetavad osalejad, kes teevad tihedat koostööd. Euroopas on ligikaudu 3 000 spetsialiseerunud klasterit. ELi uuendatud tööstuspoliitika tunnistatakse, et klasterid on võimas vahend, millega toetada tööstusinnovatsiooni. Vt https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/cluster_et ja [Euroopa klastrite koostööplatvorm](https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/cluster_et).

¹⁴⁴ Vt **14 tööstusökosüsteemi**, mida on kirjeldatud komisjoni teatises 2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamise kohta (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf) ning komisjoni talituste töödokumendis SWD(2021) 351 (2021. aasta aruanne ühtse turu kohta: <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/annual-single-market-report-2021.pdf>).

¹⁴⁵ Vt väljaanne „**Education in the knowledge triangle**“: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ace9d95c-5e61-4e3a-9655-ca6c409d0605>.

¹⁴⁶ Nagu on määratletud nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes. Vt [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=ET](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=ET).

¹⁴⁷ Vt Euroopa Koolitusfondi töö seoses avaliku ja erasektori partnerlustega kaasavaks oskuste arendamiseks: <https://www.etf.europa.eu/en/news-and-events/news/public-private-partnerships-inclusive-skills-development>.

uuenduslikud pedagoogikameetodid, õppijate ja töötajate õpiränne ning kutsehariduse ja -õppe rahvusvahelistumise strateegiad.

MEETME EESMÄRGID

Meetmega toetatakse **kutsehariduse tiptaseme keskuste** rahvusvaheliste koostöövõrgustike järkjärgulist loomist ja arendamist, et aidata luua oskuste ökosüsteeme innovatsiooni, regionaalarengu ja sotsiaalse kaasatuse edendamiseks.

Kutsehariduse tiptaseme keskused tegutsevad kahel tasandil:

1. **riigi tasandil**, kus kaasatakse mitmesuguseid kohalikke sidusrühmi ja moodustatakse kohalikku innovatsiooni, regionaalarengut ja sotsiaalset kaasatust edendavaid oskuste ökosüsteeme, samuti tehakse rahvusvaheliste koostöövõrgustike kaudu koostööd teistes riikides asuvate kutsehariduse tiptaseme keskustega;
- 2) **rahvusvahelisel tasandil**, kus tuuakse kokku kutsehariduse tiptaseme keskusi, millel on ühine huvi järgmise suhtes:
 - konkreetsed sektorid või tööstusökosüsteemid;¹⁴⁸
 - uuenduslikud lähenemisviisid ühiskondlikele väljakutsetele (nt kliimamuutused, digipööre, tehisintellekt, kestliku arengu eesmärkide saavutamine, välismaalaste integratsioon, madala kvalifikatsiooniga inimeste oskuste täiendamine jne) või
 - uuenduslikud lähenemisviisid olemasolevate kutsehariduse tiptaseme keskuste tegevushaarde laiendamiseks ning nende tegevuse kvaliteedi ja tulemuslikkuse parandamiseks.

Võrgustikud toovad kokku eri riikides juba tegutsevad kutsehariduse tiptaseme keskused või arendavad kutsehariduse tiptaseme mudelit sellega, et toovad kokku eri riikidest pärit partnereid, kes soovivad arendada kohalikus kontekstis kutsehariduse tiptaset rahvusvahelise koostöö kaudu. Näiteks saavad võrgustikud aidata ellu viia algatust „Uus Euroopa Bauhaus“ ning teha selleks koostööd kogukondadega, keda algatuse raames kohalikul tasandil tehtavad muudatused mõjutavad.

Nende võrgustikega toetatakse riikide kutsehariduse tiptaseme **ülespoole suunatud lähenemist**. Nendes võivad osaleda riigid, kus on arenenud kutsehariduse tiptaseme süsteemid, ning riigid, kus arendatakse sarnaseid lähenemisviise, et uurida kutseharidus- ja -õppeasutuste täielikku potentsiaali majanduskasvu ja innovatsiooni aktiivsel toetamisel.

Kutsehariduse tiptaseme keskused on mõeldud organisatsioonidele, kes pakuvad kutseharidust ja -õpet EQFi kvalifikatsiooniraamistiku 3.–8. tasemel, sh keskhariduse, kutsekeskhariduse, keskhariduse baasil kutseõppe ja ka kolmanda taseme hariduse (nt rakenduskõrgkoolid, polütehnikumid jne) tasemel.

Taotlus ei või siiski sisaldada üksnes kõrgkooliõpilastele suunatud tegevusi; taotlused, milles keskendutakse kolmanda taseme kutseharidusele (EQFi 6.–8. tase), peavad sisaldama ka vähemalt ühte muud kutsehariduse ja -õppe kvalifikatsioonitaset (EQFi 3.–5. tase) ning samuti tugevat tööloppimise komponenti¹⁴⁹.

¹⁴⁸ Vt **14 tööstusökosüsteemi**, mida on kirjeldatud komisjoni teatises 2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamise kohta (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf) ning komisjoni talituste töödokumendis SWD(2021) 351 (2021. aasta aruanne ühtse turu kohta: <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/annual-single-market-report-2021.pdf>).

¹⁴⁹ Cedefopi määratluse kohaselt tähendab tööloppimine teadmiste ja oskuste omandamist tööülesannete täitmise (kas töökohal või kutseharidus- ja -õppeasutuses) ja nende analüüsimise kaudu. Esmakutseõppe puhul võib komisjoni 2013. aasta aruande („Work-based learning in Europe: Practices and Policy pointers“ (Tööloppimine Euroopas – tavad ja poliitikasuunised)) kohaselt eristada kolme tööloppimise vormi: 1) duaalõpe (kihtkursuste mudel ehk õpipoisiõppe/praktika ja kutseõppe kombineerimine); 2) tööloppimine koolipõhise kutsehariduse ja -õppena, mis hõlmab täiendusõppe perioode äriühingutes; 3) koolipõhisesse programmi lõimitud tööloppimine kohapealsetes laborites, töökodades, köökides, restoranides, juunior- või praktikaettevõtetes, simulatsioonide või tegeliku äritegevusega seotud / tegelike äriühingute antavate projektiülesannete kaudu.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad kutsehariduse tipptaseme keskuste projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis seaduslikult asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Kõik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või töömaailmas tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on seaduslikult asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või mõnes programmivälises kolmandas riigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõblikud riigid“) saavad osaleda kas täis- või liitunud partnerina või seotud üksusena.</p> <p>Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks (mittetäielik loetelu):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused; ▪ äriühingud, mõnd tegevusala või sektorit esindavad organisatsioonid; ▪ riiklikud/piirkondlikud kvalifikatsioone andvad asutused; ▪ uurimisinstituudid; ▪ innovatsiooniasutused; ▪ regionaalarengu eest vastutavad asutused. <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Partnerluses peab osalema vähemalt kaheksa täispartnerit vähemalt neljast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist (sh vähemalt kaks ELi liikmesriiki).</p> <p>Igast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist peab osalema:</p> <p>a) vähemalt üks ettevõtjad, tegevusala või sektorit esindav organisatsioon ning b) vähemalt üks kutseharidust ja -õpet pakkuv asutus (keskhariduse ja/või kolmanda taseme hariduse tasemel).</p> <p>Partnerluse täiendav koosseis oleneb konkreetsest taotlusest.</p> <p>Programmivälistes kolmandates riikides asuvad organisatsioonid saavad samuti osaleda täispartnerite, seotud üksuste või liitunud partneritena (mitte taotlejatena), kui tõendatakse, et nende osalus annab projektile olulist lisaväärtust.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>4 aastat.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2022-PEX-COVE</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 7. septembril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Kutsehariduse ja -õppega seotud terminite (sh „tööõppimine“) määratlused on esitatud Cedefopi ametlikus väljaandes: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf.

Taotlemaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Kutsehariduse tipptaseme keskusi iseloomustab **süsteemne lähenemisviis**, mille kaudu kutseharidus- ja -õppeasutused aitavad koos mitmesuguste teiste kohalike/piirkondlike partneritega aktiivselt kaasa **oskuste ökosüsteemide** loomisele. Kutsehariduse tipptaseme keskustest oodatakse palju enam kui lihtsalt kvaliteetse kutsekvalifikatsiooni pakkumist.

Allpool on esitatud mittetäielik loetelu kutsehariduse tipptaseme keskuste tavapäraest tegevustest ja osutatavatest teenustest. Projektide eesmärgid saavutatakse teatavate loetletud tegevuste kombineerimisega.

Projekt peab hõlmama olulisi väljundeid, mis on seotud alljärgneva kolme klastriga:

- vähemalt kolme taotlusvormis **1. klatri (õpetamine ja õppimine)** all loetletud tegevusega,
- vähemalt kolme taotlusvormis **2. klatri (koostöö ja partnerlus)** all loetletud tegevusega ja
- vähemalt kahe taotlusvormis **3. klatri (juhtimine ja rahastamine)** all loetletud tegevusega.

1. klaster – õpetamine ja õppimine

- Inimestele tööturul vajalike oskuste pakkumine – sealhulgas **rohe- ja digipöörde**¹⁵⁰ seisukohast vajalikud oskused – **elukestval õppel** (pidevõpe) põhineva kaasava¹⁵¹ lähenemisviisi alusel ning õppimisvõimaluste pakkumine igas vanuses ja ükskõik millise sotsiaal-majandusliku taustaga inimestele¹⁵². Pakutavate **esmakutseõppe** kvalifikatsioonide kombineerimine ümberõppeks ja oskuste täiendamiseks pakutavate **täiendusõppe** võimalustega (sh **mikrokvalifikatsioonitunnistused**) koosõlas oskuste prognoosimisest saadavate andmetega¹⁵³.
- Juhendamistenuste** osutamine ning varasemate õpingute **valideerimine**.
- Selliste **uuenduslike õppekavade** väljatöötamine, milles keskendutakse nii **tehnilistele oskustele** kui ka **võtmepädevustele**¹⁵⁴ ning kasutatakse Euroopa pädevusraamistikke ja nendel põhinevaid vahendeid (nt DigComp,¹⁵⁵ EntreComp,¹⁵⁶ LifeComp,¹⁵⁷ SELFIE WBL¹⁵⁸ ja Euroopa digioskuste tunnistus¹⁵⁹).
- Uuenduslike õppijakesksete**¹⁶⁰ **õpetamis- ja õppimismeetodite** väljatöötamine, sealhulgas interdistsiplinaarne, projekti- ja pädevuspõhine õpe, **õppetehased** (*learning factories*) ja **avatud töökojad**¹⁶¹ (*makerspaces*), samuti

¹⁵⁰ Vt Cedefopi väljaanne „Digital, greener and more resilient“ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b0d89b58-9e80-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en>

¹⁵¹ Vt Euroopa sotsiaalõiguste samba 1. põhimõte: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_et

¹⁵² ILO juhend tehnilise ning kutsehariduse ja -õppe ning oskuste arendamise kaasavaks muutmise kohta https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/documents/publication/wcms_755869.pdf

¹⁵³ Arvesse tuleb võtta ka olemasolevaid oskuste prognoosimise andmeid, nt andmed, mis on saadud Cedefopi ELi oskuste ülevaatest või vahendist Skills-OVATE, ning muid selliseid oskustega seotud algatusi, mille eesmärk on pakkuda tööturu vajadustele vastavat koolitust (nt valdkondliku koostöö kavad).

¹⁵⁴ Nagu on määratletud nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes.

¹⁵⁵ Euroopa digipädevuse raamistik: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp>.

¹⁵⁶ EntreComp (ettevõtlikkuspädevuse raamistik): <https://ec.europa.eu/jrc/en/entrecomp>.

¹⁵⁷ Enesemääratlus-, sotsiaalse ja õpipädevuse (üks võtmepädevustest) Euroopa raamistik: <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>.

¹⁵⁸ Teave selle kohta, kuidas kohandada SELFIEt tööõppimise (WBL) jaoks, on esitatud siin:

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC119707>.

¹⁵⁹ Euroopa digioskuste tunnistus on digiõppe tegevuskavaga (https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_et) ette nähtud algatus.

¹⁶⁰ Vt Michele Schweisfurtha artikkel „Learner-Centred Education in International Perspective“: https://www.researchgate.net/publication/290243780_Learner-Centred_Education_in_International_Perspective

¹⁶¹ Avatud töökojad (*makerspaces*) on koostööpõhised töökeskkonnad loometegevuseks, õppimiseks, avastamiseks ja jagamiseks (vt Teadusuuringute Ühiskeskuse aruanne).

- rahvusvahelise õpirände võimaluste pakkumine (sh riigisisene rahvusvahelistumine¹⁶²), mille puhul kasutatakse täiel määral ära digitehnoloogia, nt MOOCide, simulaatorite, virtuaalreaalsuse, tehisintellekti jms võimalusi.
- v. **Õppijate tippaseme**¹⁶³ edendamine meetmete abil, millega innustatakse kutsehariduses ja -õppes osalejaid avastama oma **innovatsiooni- ja loovuspotsiaali**,¹⁶⁴ et tagada pikaajaline soodne kasu õppijatele, õpetajatele ning kutseharidus- ja -õppeasutusele, kus õnnestub lõimida parim tava tavapärasesse õppekavasse.
 - vi. Moodulõppel põhinevate ja õppijakesksete rahvusvaheliste **kutsehariduse ja -õppe võimaluste** väljatöötamine, mille puhul tagatakse õpiväljundite tunnustamine, läbipaistvus, mõistetavus ja ülekantavus, sealhulgas mikrovalifikatsioonitunnistuste ja Euroopa peamiste ametiprofiilide väljatöötamise ja/või kasutamise ning Europassi digitaalsete tõendite töövahendi kasutamisega.
 - vii. **Kõrgema tasandi kutsehariduse ja -õppe** programmide pakkumine, töötades välja paindlikke õppimisvõimalusi ning luues mehhanisme kutseharidus- ja -õppeasutuste ning kõrgkoolide koostöök.
 - viii. Investeeringud **õpetajate ja koolitajate põhi- ja täienduskoolituse**,¹⁶⁵ mille käigus omandatakse pedagoogilisi, tehnilisi ja eeskätt digioskusi, sealhulgas selliseid oskusi, mis on vajalikud veebi- ja kaugõppe korraldamiseks ning ka kindlaksmääratud juhtimissüsteemidel põhineva kvaliteedikultuuri rakendamiseks¹⁶⁶.
 - ix. Tugevate **kvaliteedi tagamise** mehhanismide loomine Euroopa vahendite ja õigusaktide põhjal; need mehhanismid võivad samuti hõlmata meetmeid, et tagada haridus- ja koolitusteenuse osutajate sertifitseerimine asjaomaste riiklike ja/või **rahvusvaheliste** standardiorganisatsioonide väljatöötatud standardite alusel, nt ISO 21001 või EFQM-i standardid (vt ka [EVTA kutsehariduse tippaseme märgis](#)).
 - x. **Tõhusate tagasisideahelate ja haridusasutuse lõpetanute edasise käekäigu jälgimise süsteemide** loomine, et pakutavaid õppevõimalusi oleks võimalik õigeaegselt kohandada tööturu muutuvatele vajadustele.

2. klaster – koostöö ja partnerlus

- xi. **Ettevõtete ja haridusasutuste vahel partnerlussuhete** loomine, et edendada õpipoisiõpet ja praktikat, prognoosida oskusi, jagada seadmeid, korraldada töötajate ja õpetajate vahetusi äriühingute ja kutsehariduskeskuste vahel,¹⁶⁷ sealhulgas selleks, et liituda **oskuste paktiga**¹⁶⁸ jne.
- xii. VKEdele tehnilise toe, vajaduste hindamise andmete, vahendite ja meetodite, samuti nende vajadustele vastava koolituse pakkumine, et soodustada **õpipoisiõppe ja täiendus-/ümberõppe** võimaluste pakkumist VKEdes.
- xiii. Kutsehariduses ja -õppes osalejate **ettevõtlusinkubaatorite** loomine või toetamine, et nad saaksid arendada oma **ettevõtlusoskusi** ja -algatusi.
- xiv. Koostöö kohalike VKEdega **innovatsioonikeskkondade, tehnoloogia levikut edendavate keskuste**,¹⁶⁹ **prototüüpimise ja rakendusuringute**¹⁷⁰ projektide kaudu, kuhu on kaasatud kutsehariduses ja -õppes osalejad ja töötajad.
- xv. **Uute teadmiste** loomisele ja levitamisele kaasaaitamine partnerluses muude sidusrühmadega, nt avatud

¹⁶² Selle all mõistetakse rahvusvahelise ja kultuuridevahelise mõõtme sihipärast lõimimist siseriiklikes õpikeskkondades kõigile õpilastele suunatud formaalõppe ja informaalse õppimise õppekavadesse. Vt Beelen & Jones, 2015 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-20877-0_5

¹⁶³ Vt nt Madalmaade kutsekeskhariduse (MBO) tippaseme algatus: www.rocmn.nl/up.

¹⁶⁴ Teadusuuringute Ühiskeskuse uuring loovuse soodustamise kohta elukestvas õppes (sh kutsehariduses ja -õppes); uuringu lõpparuanne koos tavade loendi ja juhtumiuuringutega on kättesaadav aadressil <https://publications.irc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122016>.

¹⁶⁵ Vt Cedefopi töö seoses õpetajate ja koolitajate kutsealase arenguga <https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/teachers-and-trainers-professional-development>

¹⁶⁶ Vt ka ELi algatus „Teacher Academy“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-b/key-action-2/erasmus-teacher-academies_et.

¹⁶⁷ See võib hõlmata koolitusliitude (vt [Austria mudel](#)) ja ettevõttesiseste koolituskeskuste (vt [Saksamaa mudel](#)) loomist ja tegevust. Vt ka ettevõtete ja haridusasutuste IKT-valdkonna partnerluse näide Madalmaadest: <https://wearekatapult.eu/files/downloads/Handbook%20working%20together%20works.pdf>.

¹⁶⁸ Oskuste pakt: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catid=1517&langId=et>.

¹⁶⁹ Nt Fraunhofer Academy, mille eesmärk on edendada teadmussiiret uurimisinstituutide teadustegevusest eraõiguslikesse äriühingutesse: <https://www.academy.fraunhofer.de/en/continuing-education.html>.

¹⁷⁰ Vt nt organisatsioon Colleges and Institutes Canada, kus rakendusuringutega tugevdatakse innovatsioonisuutlikkust ning kasutatakse ära tugevaid sidemeid ettevõtete ja kogukonnaga: <https://www.collegesinstitutes.ca/policyfocus/applied-research/>; NCVERI väljaanne „Developing VET applied research: steps towards enhancing VET's role in the innovation system“ <https://www.ncver.edu.au/research-and-statistics/publications/all-publications/developing-vet-applied-research-steps-towards-enhancing-vets-role-in-the-innovation-system> ja „SMEs and TAFEs collaborating through applied research for growth“ https://tda.edu.au/wp-content/uploads/2020/10/2020-10-19-SMEs_and_TAFEs_Collaborating_Through_Applied_Research_for_Growth-003.pdf.

innovatsiooni¹⁷¹ ning ühise teadus- ja arendustegevuse kaudu ülikoolide, äriühingute, teiste uurimisinstituutidega jne.

- xvi. **Kutsehariduse ja -õppe rahvusvahelistumise strateegiate** väljatöötamine, sealhulgas strateegiad eesmärgiga soodustada kutsehariduses ja -õppes osalejate, õpetajate ja koolitajate ning ka juhtisikute rahvusvahelist õpirännet (sh virtuaalne õpiränne). See võib hõlmata ka ettevalmistustööd õpirände hõlbustamiseks, näiteks ELi uuringutele keskenduvad õpetusprogrammid või -kursused, et suurendada teadlikkust Euroopa integratsiooniprotsessist ja selle rollist globaliseerunud maailmas (nt Jean Monnet' meetmete ainete).
- xvii. Kampaaniate ja tegevuste¹⁷² algatamine ja aktiivne osalus nendes, et suurendada kutsehariduse ja -õppe **atraktiivsust** ning **teadlikkust** kutsehariduse ja -õppe kvalifikatsioonidega kaasnevatest tuleviku- ja töövõimalustest. Nende algatustega on võimalik innustada rohkem inimesi (sh põhi- ja keskkooliõpilased) valima teatavaid elukutseid ning aidata kaasa **Euroopa kutseoskuste nädala** korraldamisele.
- xviii. Riigi tasandi ja rahvusvahelistel **oskuvõistlustel** osalemine, et muuta kutseharidust ja -õpet atraktiivsemaks ning edendada selle tiptaset.
- xix. **Rahvusvaheliste kutsehariduse ja -õppe linnakute/akadeemiade** loomine põhi- ja keskkooliõpilastele, kutsehariduses ja -õppes osalejatele, õpetajatele ja koolitajatele, kutseharidus- ja -õppeasutuste juhtisikutele, ametiühingutele¹⁷³ ning ka edasisi kutseõppevõimalusi kaaluvatele inimestele. Need võivad olla suunatud konkreetsetele kutsealadele, toodetele või teenustele ning ka keerukatele ühiskondlikele ja majanduslikele väljakutsetele.

3. klaster – juhtimine ja rahastamine

- xx. Piisava **autonoomia**¹⁷⁴ ja tõhusa **juhtimise** tagamine kõigil tasanditel ning asjaomaste sidusrühmade, eeskätt äriühingute, esinduskodade, kutse- ja sektoriliitude, ametiühingute, riigi ja piirkondlike ametiasutuste ja sotsiaalpartnerite kaasamine.
- xxi. Aktiivne osalus üldistes riigi tasandi **süsteemides, mille eesmärk on anda tööturu vajadustele vastavat haridust**, ning sidemete loomine tööhõive- ja sotsiaalpoliitikaga kohalikul, piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil.
- xxii. Koostööpõhine **oskuste ökosüsteemide** loomine, et toetada **innovatsiooni, aruka spetsialiseerumise strateegiaid, klastreid, sektoreid ja väärtusahelaid (tööstusökosüsteemid)**.
- xxiii. **Kestlike finantsmudelite** väljatöötamine, milles ühitatakse avaliku ja erasektori vahenditest rahastamine, samuti tegevus tulu saamiseks.
- xxiv. Meetmed **välismaiste investeerimisprojektide**¹⁷⁵ ligimeelitamiseks, tagades õigel ajal oskuste pakkumise kohalikul tasandil investeerivatele äriühingutele.
- xxv. **Riigi tasandi ja ELi rahastamisvahendite** ning **fondide** täies mahus kasutamine, näiteks selleks, et toetada haridus- ja koolitusmeetmeid, õppijate ja töötajate õpirännet, rakendusuuringuid, taristuinvesteeringuid eesmärgiga varustada kutsehariduse ja -õppe keskused tänapäevaste kõrgtehnoloogiliste seadmetega, juhtimissüsteemide rakendamist, et tagada kutsehariduse ja -õppe, organisatsioonide ja osutatavate teenuste tiptase ja kestlikkus jne.

Kutsehariduse tiptaseme keskuste eesmärk ei ole ehitada nullist üles uusi kutseharidus- ja -õppeasutusi ning uut taristut (ehkki ka seda võidakse teha), vaid pigem tuua kokku kohalikke/piirkondlikke partnereid, nagu esma- ja jätkukutseõppe asutused, kolmanda taseme haridust pakkuvad asutused, sh rakenduskõrgkoolid ja polütehnikumid, uurimisinstituudid, äriühingud, kaubanduskojad, sotsiaalpartnerid, riigi ja piirkondlikud ametiasutused ning arengubürood, avalikud tööturuasutused jne.

Kui see on asjakohane, tuleb projektides kohaldada ELi tasandi õigusakte ja vahendeid¹⁷⁶.

¹⁷¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/open-innovation-20>.

¹⁷² Vt German Sommer der Berufsausbildung <https://www.bmbf.de/de/partner-der-allianz-fuer-aus-und-weiterbildung-starten-den-sommer-der-berufsausbildung-14611.html>

¹⁷³ Nt koostöö ametiühingute ja kutseorganisatsioonidega, et aidata neil välja töötada ja ellu viia strateegiaid, mis võimaldavad neil tegutseda pädevate partneritena oma liikmete nimel.

¹⁷⁴ St autonoomia pedagoogilises, finants- ja tegevusjuhtimises koos tõhusate vastutusmehhanismidega. Vt ka GEORG SPÖTTLI artikkel „Autonomy of (Vocational) Schools as an Answer to Structural Changes“ <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.2304/pfie.2008.6.2.257>

¹⁷⁵ Vt näited Kanadast ja Singapurist: https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2010d5_en.pdf.

Projektiga peab olema ette nähtud pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu. See kava põhineb haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning peamistest sidusrühmadest ettevõtjate asjakohase tasandi püsival partnerlusel. See peaks hõlmama sobivate juhtimisstruktuuride kindlakstegemist ning laienemisvõimaluste ja rahalise jätkusuutlikkuse kavasid. Samuti peaks see tagama platvormide töö piisava nähtavuse ja töötulemuste laialdase levitamise, sh ELi ja riigi poliitilisel tasandil, ning sisaldama üksikasjalikku kirjeldust selle kohta, kuidas kavatakse asjaomane kasutuselevõtt Euroopa, riigi ja/või piirkonna tasandil koos asjaomaste partneritega ellu viia. Tegevuskavas tuleb kirjeldada ka seda, kuidas saab projekti tulemuste kasutuselevõtuks kasutada ELi rahastamisvõimalusi (nt ELi struktuurifondid, Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, programm „Erasmus+“, COSME, valdkondlikud programmid) ning riigi tasandi ja piirkondlikku rahastamist (ning ka erasektori vahenditest rahastamist). Seejuures tuleks võtta arvesse riiklikke ja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise strateegiaid.

OODATAV MÕJU

Kutsehariduse tipptaseme keskuste Euroopa platvormide järkjärgulise loomise ja arendamisega loodetakse suurendada kutsehariduse ja -õppe atraktiivsust ning tagada, et see valdkond aitaks tõhusalt kõrvaldada kitsaskohti olukorras, kus oskuste vajadused kiiresti muutuvad.

Kutsehariduse tipptaseme keskused on lahutamatu osa nn teadmiste kolmnurgast, mille all mõeldakse ettevõtete, haridus- ja teadusasutuste tihedat koostööd, ning täidavad tähtsat rolli innovatsiooni ja arukat spetsialiseerumist toetavate oskuste pakkumisel – seepärast oodatakse neilt kvaliteetsete oskuste ja pädevuste tagamist, mis avavad kvaliteetseid töö- ja karjäärivõimalusi ja vastavad innovatiivse, kaasava ja jätkusuutliku majanduse vajadustele. Sellise lähenemisviisiga loodetakse kujundada välja üldisem ja kaasavam arusaam kutsehariduses ja -õppes oskuste pakkumisest, mis hõlmaks innovatsiooni, pedagoogikat, sotsiaalset õiglust, elukestvat õpet, valdkonnaüleseid oskusi, organisatsioonisisest ja pidevat kutsealast õpet ja kogukonna vajadusi.

Kutsehariduse tipptaseme keskused lähtuvad alati piirkondlikust/kohalikust kontekstist, kuid tegutsevad samas riikidevahelisel tasandil, moodustades seeläbi tugevaid ja vastupidavaid partnerlusi kutsehariduse ja -õppe kogukonna ning töömaailma vahel nii riigisiselt kui ka piiriülelt. Sellega tagatakse jätkuvalt asjakohaste oskuste pakkumine ja saavutatakse tulemusi, mida oleks keeruline saavutada ilma teadmiste jagamise ja pideva koostööta.

Projektväljundite laialdase levitamise ja rahvusvahelisel, riigi ja/või piirkondlikul tasandil ning pikaajalise tegevuskava väljatöötamisega projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks – võttes arvesse riigi ja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise strateegiaid – tuleks üksikprojektidesse kaasata olulisi sidusrühmi nii osalevatest organisatsioonidest kui ka mujalt ja tagada jätkuv mõju ka pärast projekti lõppu.

HINDAMISKRITEERIUMID

Kohaldatakse järgmisi hindamiskriteeriumeid.

¹⁷⁶ Nt Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF), Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas (EQAVET), nõukogu soovitus kvaliteetse ja tõhusa õpipõisiõppe Euroopa raamistiku kohta, nõukogu soovitus võtmepädevuste kohta jne.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 35)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos poliitikaga: projektiettepanekuga luuakse kutsehariduse tipptaseme keskuste riikidevaheline koostööplatvorm ja arendatakse seda, et edendada tipptasemel kutseharidust ja -õpet; selles selgitatakse, kuidas aidatakse projektiga saavutada kestlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetavat kutseharidust käsitlevas nõukogu soovitus¹⁷⁷ ning ka Osnabrücki deklaratsioonis¹⁷⁸ kirjeldatud poliitikaprioriteetide eesmärgi. • Kokkusobivus: mil määral põhineb projektiettepanek sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning haakuvad osalevate organisatsioonide ja meetme seisukohast oluliste teemadega. • Innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud uusimaid meetodeid ja tehnikaid ning see aitab jõuda uuenduslike tulemuste ja lahendusteni vastavas valdkonnas üldiselt või geograafilises piirkonnas, kus projekti ellu viiakse (pidades silmas nt projekti sisu, loodavaid väljundeid, kasutatavaid töömeetodeid, projekti kaasatud või selle sihtrühmaks olevaid organisatsioone ja isikuid). • Piirkondlik mõõde: projektiettepanekust nähtub, et projekt toetab regionaalarengut, innovatsiooni ja aruka spetsialiseerumise strateegiaid, lähtudes kindlakstehtud kohalikest/piirkondlikest vajadustest ja probleemidest. • Koostöö ja partnerlused: mil määral sobib projekt tugevate ja vastupidavate vastastikuste ja vastastikku kasulike suhete loomiseks kutsehariduse ja -õppe kogukonna ning ettevõtete (keda võivad esindada kojad või ühendused) vahel nii kohalikul kui ka riikidevahelisel tasandil. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekust nähtub selge lisaväärtus üksikisiku (õppijad ja/või töötajad), asutuse ja süsteemi tasandil selliste tulemuste kaudu, mida partneritel oleks ilma Euroopa koostööta raske saavutada; • Rahvusvahelistumine: projektiettepanekust nähtub, et projektiga toetatakse kutsehariduse ja -õppe tipptaseme rahvusvahelist mõõdet, sealhulgas aidates töötada välja strateegiaid riikidevahelise õpirände ja jätkusuutlike partnerluste edendamiseks kutsehariduses ja -õppes. • Digioskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud digioskuste arendamisega seotud tegevused (nt oskuste prognoosimine, uuenduslikud õppekavad ja õpetamismeetodid, juhendamine jne). • Roheoskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud tegevused, mis on seotud üleminekuga ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele (nt oskuste prognoosimine, uuenduslikud õppekavad ja õpetamismeetodid, juhendamine jne). • Sotsiaalne mõõde: projektiettepanekus kirjeldatud eri meetmetel on horisontaalne mõõde, mis võimaldab arvestada mitmekesisusega ning edendada ühiseid väärtusi, võrdõiguslikkust (sh soolist võrdõiguslikkust), diskrimineerimisest hoidumist ja sotsiaalset kaasatust, sh erivajadustega / vähemate võimalustega inimeste kaasamist.
--	--

¹⁷⁷ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_2020.417.01.0001.01.EST.

¹⁷⁸ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf.

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekt tervikuna on kavandatud nii, et tagatud on projekti eesmärkide, tegevuste ja kavandatud eelarve kooskõla. Projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest ja teenustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. Projektiettepanek sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, tulemuste kasutamiseks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks. • Metoodika: kavandatav metoodika on kvaliteetne ja teostatav ning soovitud tulemuste saavutamiseks sobiv. • Juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtajad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga meetme jaoks ette nähtud piisavad ressursid; kindlaks on määratud selged põhilised tulemusnäitajad ning nende hindamise ja saavutamise ajakava. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed. • Töökava: töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad tööpakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele. • Finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdihindang, võrdlusanalüüsid jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus. Projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. Projekti lahutamatu osana on kavandatud eksperdihindamise protsessid, mis hõlmavad sõltumatut välishindamist projekti elluviimise ajal ja lõpus. • Kui projekt hõlmab (õppijate ja/või töötajate) õpirändetegevusi: <ul style="list-style-type: none"> ➤ praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetusmeetodite kvaliteet; ➤ mil määral on need tegevused kooskõlas projekti eesmärkidega ja kas nendes on kaasatud sobival arvul osalejaid; ➤ osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet, võttes arvesse Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendeid ja põhimõtteid.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: projekti on kaasatud sobiv kooslus üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, pädevused, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid. • Ülespoole suunatud lähenemine: mil määral ühendab partnerlus kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või töömaailmas tegutsevaid organisatsioone, kes on läbimas kutsehariduse tiptaseme väljakujundamise eri etappe, ning võimaldab nende partnerite vahel sujuvat ja tõhusat oskusteabe ja teadmiste vahetamist. • Geograafiline mõõde: mil määral on partnerlusse kaasatud olulised partnerid eri geograafilistest piirkondadest ning mil määral on taotleja põhjendanud partnerluse geograafilist koosseisu ja tõendanud selle asjakohasust kutsehariduse tiptaseme keskuse eesmärkide saavutamiseks; mil määral on partnerlusse kaasatud laialdane ja sobiv hulk osalejaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil. • Programmiväliste kolmandate riikide kaasamine: (kui see on asjakohane) osalevate organisatsioonide kaasamine programmivälisest kolmandatest riikidest annab projektile olulist lisaväärtust. • Pühendumus: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks; vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Koostöö: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, otsustusprotsess ja teabevahetus.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas partnerid ja muud sidusrühmad projekti tulemusi kasutavad. Ette on nähtud vahendid tulemuste kasutamise määra mõõtmiseks projekti kestel ja pärast projekti lõppu. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge tegevuskava tulemuste levitamiseks ning see hõlmab sobivaid sihttasemeid, tegevusi, ajakava, töövahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt sidusrühmadeni, poliitikakujundajateni, nõustajateni, ettevõteten, õpilasteni jne; samuti on projektiettepanekus kindlaks määratud, kes partneritest vastutab tulemuste levitamise eest. • Mõju: projektiettepanekus on kirjeldatud projekti potentsiaalset mõju: <ul style="list-style-type: none"> ➢ osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; ➢ muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja üksikisikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil. Projektiettepanek hõlmab meetmeid, sihttasemeid ja näitajaid, mis aitavad jälgida projekti edenemist ja hinnata (nii pika- kui ka lühiajalist) oodatavat mõju. • Kestlikkus: projektiettepanekus on selgitatud, kuidas kutsehariduse tipptaseme keskus käivitatakse ja seda arendatakse. Ette on nähtud pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu. See kava põhineb haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning peamistest sidusrühmadest ettevõtjate asjakohase tasandi püsival partnerlusel. Selles tuleks kindlaks määrata sobivad juhtimisstruktuurid ning selgitada, kuidas kavatakse projekti laiendada ja tagada rahaline jätkusuutlikkus, sealhulgas tuleks osutada (Euroopa, riiklikele ja erasektori) rahalistele ressurssidele, millega tagatakse, et saavutatud tulemused ja projektist saadav kasu on pikaajalised.
--	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti** (100 maksimumpunktist) ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 18 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, vähemalt 13 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 11 punkti kategooriates „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks **avatud õppematerjalidena** ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 4 miljonit eurot.

KUIDAS MÄÄRATAKSE KINDLAKS PROJEKTI KINDLASUMMALINE MAKSE?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima igale töopakatile kindlasummalisest maksest eraldatava summa (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

PROGRAMMI „ERASMUS+“ ALGATUS „TEACHER ACADEMY“ (ÕPETAJATE AKADEEMIA PROJEKTID)

Nõukogu 2019. aasta resolutsioonis **Euroopa haridusruumi** edasise arendamise kohta¹⁷⁹ kutsutakse komisjoni üles „töötama välja uued vahendid pädevate, motiveeritud ja kõrgelt kvalifitseeritud õpetajate, koolitajate, haridustöötajate ja koolijuhtide koolitamiseks ja toetamiseks ning edendama nende pidevat erialast enesetäiendamist ja kvaliteetset teaduspõhist õpetajakoolitust“^{180, 181}.

Nõukogu 2020. aasta mais avaldatud järeldustes tuleviku Euroopa õpetajate ja koolitajate kohta¹⁸² kinnitatakse samuti, et õpetajad on Euroopa haridusruumi nurgakiviks, ning rõhutatakse vajadust edaspidi veelgi enam toetada õpetajate karjääriarengut ja täiendõpet ning õpetajate heaolu kogu karjääri jooksul. Järeldustes tõstetakse esile õpetajate õpirändest tõusvat kasu ja vajadust lõimida õpirännet nii õpetajate põhikoolitusse kui ka täiendusõppesse. Samuti kutsutakse järeldustes komisjoni üles toetama tihedamat õpetajahariduse pakkujate koostööd õpetajate pideva kutsealase arengu raames.

Komisjoni 2020. aasta teatises Euroopa haridusruumi saavutamise kohta aastaks 2025¹⁸³ tunnustatakse õpetajate ja koolitajate olulist rolli ning nähakse ette visioon, milles haridustöötajad on väga pädevad ja motiveeritud ning saavad kogu oma karjääri jooksul kasutada mitmesuguseid toetuse ja ametialase arengu võimalusi. Teatises pakutakse välja meetmed õpetajakutse esindajate ees seisvate probleemide lahendamiseks, sealhulgas kava käivitada programmi „Erasmus+“ raames nn õpetajate akadeemiad (algatus „Teacher Academy“).

Komisjoni digiõppe tegevuskavas (2021–2027)¹⁸⁴ rõhutatakse vajadust tagada, et kõigil õpetajatel ja koolitajatel oleks kindlustunne ja pädevus kasutada tehnoloogiat tõhusalt ja loovalt õppijate kaasamiseks ja motiveerimiseks, ning samuti vajadust tagada, et kõik õppijad saaksid arendada oma digipädevust ning seeläbi õppida, elada ja töötada maailmas, kus digipööre on vältimatu.

Nõukogu resolutsioonis, mis käsitleb strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030), on tunnustatud, et programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektide abil on võimalik hõlbustada võrgustikutööd, teadmiste jagamist ja liikuvust ning pakkuda õpetajatele ja koolitajatele õppimisvõimalusi kõikides õpetajate ja koolitajate karjääri etappides.

Selle elukutse **atraktiivsust** tuleb suurendada: OECD uuringus TALIS osalevates ELi liikmesriikides tundis keskmiselt alla 20 % põhikooliõpetajatest, et nende elukutse on ühiskonnas väärtustatud. Muret teeb õpetajaskonna **vananemine**, kuna lähiajal on suurenenud pensionile jäävate õpetajate arv, mis võib mõnes riigis tuua kaasa õpetajate puuduse. Ka 2019. aasta **hariduse ja koolituse valdkonna ülevaatest**¹⁸⁵ selgus, et mitu Euroopa riiki seisavad silmitsi **tõsise õpetajate puudusega** kas kõigis ainetes või mõnes konkreetses aines (nt reaalainetes) või on puudus teatavate erioskustega õpetajatest, nt hariduslike erivajadustega õpilaste õpetajatest.

OECD uuringust TALIS ilmnis ka see, et ehkki õpetajatele pakutakse laialdaselt täienduskoolitust, **tunnevad õpetajad ise siiski, et täienduskoolituse võimalusi ei ole piisavalt. Õpirände** kasuteguritest hoolimata ei ole seda ikka veel

179 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/st-13298-2019-init/en/pdf>.

180 Hariduse ja koolituse valdkonna ülevaade 2019, lk 28.

181 8. november 2019, 13298/19, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/st-13298-2019-init/en/pdf>.

182 <https://www.consilium.europa.eu/media/44115/st08269-en20.pdf>.

183 https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/eea-communication-sept2020_et.

184 https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_et.

185 https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/education-and-training-monitor-2019-executive-summary_et

tõhusalt õpetajaharidusse lõimitud – seda paljude praktiliste takistuste tõttu, mis tuleks kõrvaldada järjepidevama poliitika abil.

Programmi „Erasmus+“ algatusega „Teacher Academy“ (õpetajate akadeemia projektid) aidatakse neid kitsaskohti kõrvaldada, täiendatakse Euroopa haridusruumi loomiseks tehtavat muud tööd ning aidatakse kaasa sellele, et tulemusi võetaks arvesse **poliitikakujundamises riigi ja piirkondlikul tasandil ning lõppkokkuvõttes ka õpetajahariduses ja koolide toetamisel**. Nendes projektides tuginetakse riikide õpetajahariduse uuenduslikele ja tõhusatele tavadele ja Euroopa koostööle ning arendatakse neid edasi. Erilist tähelepanu pööratakse tõhusate tavade levitamisele nii piiriüleselt kui ka õpetajahariduse pakkujate vahel, heade tavade kasutuselevõtule ning tagasiside andmisele ja mõju saavutamisele ka poliitilisel tasandil.

MEETME EESMÄRGID

Meetme üldeesmärk on luua õpetajaharidust ja -koolitust pakkuvaid asutusi koondavad Euroopa partnerlused, et moodustada programmi „Erasmus+“ nn õpetajate akadeemiad, mille raames arendatakse Euroopa ja rahvusvahelist mõõdet õpetajate hariduses, edendatakse mitmekeelsust, keeleteadlikkust ja kultuurilist mitmekesisust, arendatakse õpetajaharidust kooskõlas ELi hariduspoliitikas kindlaksmääratud prioriteetidega ning aidatakse kaasa Euroopa haridusruumi eesmärkide saavutamisele.

Programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektid aitavad saavutada järgmisi eesmärke.

- Nendega aidatakse arendada õpetajahariduse poliitikat ja tavasid Euroopas, luues õpetajahariduse võrgustikke ja praktikakogukondi, mis koondavad õpetajate põhikoolitust (tulevaste õpetajate ettevalmistus enne tööleasumist) ja (töötavatele õpetajatele) täienduskoolitust pakkuvaid asutusi ning muid asjaomaseid organisatsioone, nagu õpetajate ühendused, ministriumid ja muud sidusrühmad, et töötada välja ja katsetada strateegiaid ja programme, mis toetaksid tõhusat, juurdepääsetavat ja teistesse kontekstidesse ülekantavat õpetajaharidust.
- Nendega tugevdatakse õpetajahariduse **Euroopa mõõdet** ja rahvusvahelistumist uuendusliku ja praktilise koostöö kaudu teiste Euroopa riikide õpetajakoolitajate ja õpetajatega ning kogemuste jagamise kaudu, et toetada Euroopa õpetajahariduse edasist arendamist. Sellise koostöö käigus käsitletakse Euroopa Liidu peamisi prioriteete, nagu õppimine digitaalses maailmas, kestlikkus, võrdsete võimaluste tagamine ja kaasamine, pakkudes õpetajatele nendel teemadel ühtlasi kursusi, moodulõppe- ja muid õpivõimalusi.
- Nende raames töötatakse välja ja katsetatakse ühiselt mitmesuguseid **õpirände mudeleid (virtuaalne, füüsiline ja põimitud õpiränne)** nii õpetajate põhikoolituses kui ka täienduskoolituse osana, et parandada õpirände kvaliteeti ja suurendada õpirändes osalejate arvu ning muuta õpiränne Euroopa õpetajahariduse lahutamatuks osaks.
- Nendega arendatakse **jätksuutlikku koostööd** õpetajahariduse pakkujate vahel, et parandada Euroopa õpetajahariduse kvaliteeti ning rääkida kaasa õpetajahariduse poliitikas Euroopa ja riikide tasandil.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad õpetajate akadeemia projektide ettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud riiklikult tunnustatud organisatsioon (mis vastab osaleva organisatsiooni allpool esitatud määratlusele). See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
-----------------------------------	---

<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Täis- või liitunud partnerina võivad osaleda järgmised ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asutatud organisatsioonid (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ õpetajaharidust andvad asutused (õpetajate põhikoolitust ja/või täienduskoolitust pakkuvad kolledžid, instituudid, ülikoolid), kus koolitatakse õpetajaid ISCEDi 1.–3. astmel, sh kutsehariduse ja -õppe õpetajaid; ▪ ministeeriumid või muud sarnased avaliku sektori asutused, kes vastutavad üldhariduspoliitika eest; ▪ (kohaliku, piirkondliku või riigi tasandi) avaliku sektori asutused ja erasektori organisatsioonid, kes vastutavad õpetajahariduse poliitika ja pakkumise väljatöötamise ning õpetajate kvalifikatsiooninõuete kindlaksmääramise eest; ▪ õpetajate ühendused või muud õpetajahariduse ja õpetajate täienduskoolituse pakkujana riiklikult tunnustatud asutused; ▪ õpetajahariduse ja -koolituse ning õpetajate pideva kutsealase arengu ja kvalifikatsiooninõuete täitmise järelevalve eest vastutavad asutused; ▪ koolid, mis pakuvad koostöös õpetajahariduse pakkujatega praktikat õpetajahariduse osana; ▪ muud projekti seisukohast olulised koolid (alates algkoolidest kuni esmakutseõppeasutusteni) või organisatsioonid (nt vabaühendused, õpetajate ühendused).
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektis peab osalema vähemalt kolm täispartnerit vähemalt kolmest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist (sh vähemalt kaks ELi liikmesriiki):</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt kaks riiklikult tunnustatud õpetajate põhikoolituse pakkujat kahest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist ning • vähemalt üks riiklikult tunnustatud õpetajate täienduskoolituse (täiendusõppe) pakkuja. <p>Peale selle peab partnerlustes kas täis- või liitunud partnerina osalema vähemalt üks praktikavõimalusi pakkuv kool.</p> <p>Partnerlustes võivad täis- või liitunud partnerina osaleda ka muud õpetajahariduse jaoks vajalikku oskusteavet omavad organisatsioonid ja/või asutused, kes määravad kindlaks õpetajahariduse standardid ning kvalifikatsiooninõuded või kvaliteedi tagamise nõuded.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Kõik programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektide tegevused peavad toimuma ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>3 aastat.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2022-PEX-TEACH-ACA</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 7. septembril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektid peavad sisaldama ühtset ja laiaulatuslikku tegevuste valikut, mis hõlmab näiteks järgmisi tegevusi.

- Koostöö ning **võrgustike ja praktikakogukondade** loomine õpetajahariduse pakkujate, õpetajate ühenduste, õpetajaharidusega seotud avaliku sektori asutuste ja muude asjaomaste organisatsioonide vahel, et töötada õpetajate ja koolide jaoks välja uuenduslikke põhi- ja täienduskoolituse strateegiaid ja programme.
- Ühiste uuenduslike ja tulemuslike õpetajahariduse **õpimoodulite** väljatöötamine ja rakendamine, et arendada õpetajate pädevust seoses ühist huvi pakkuvate keeruliste ja/või uute pedagoogiliste küsimustega. Sellised moodulid peavad vastama (alles põhikoolituses osalevate) **tulevaste õpetajate ja juba töötavate õpetajate** (täienduskoolitus) erinevatele vajadustele.
- **Ühise koolituspakkumise väljatöötamine, millel oleks tugev Euroopa mõõde** ja mis hõlmaks igat liiki õpirännet, sh näiteks suvekoole, õppijate ja õpetajate õpikäike ning muud liiki füüsilistel ja virtuaalsetel tegevustel põhinevat õppeasutustevahelist koostööd.
- Tõhusate meetodite väljaselgitamine õpirännet takistavate asjaolude kõrvaldamiseks ja selliste tingimuste – sh praktilised korraldused ja õpiväljundite tunnustamise kord – kindlakstegemine, mis aitaksid parandada õpirände kvaliteeti ja suurendada selles osalejate arvu ning muuta õpiränne õpetajate põhi- ja täienduskoolituse pakkumise lahutamatuks osaks.
- Koolide ja eelkõige **harjutuskoolide** kaasamine uuenduslike õpetamisviiside (sh kaug- ja põimõppe meetodite) katsetamisse ja jagamisse.
- Teadusuuringute läbiviimine, uurimisprojektide korraldamine või tõhusate tavade kogumine kooskõlas projektikonkursi eesmärkidega, et avaldada nende põhjal kokkuvõtteid, aruteludokumente, soovitusi jne, mis soodustaksid arutelu ja annaksid sisendandmeid õpetajahariduse poliitika kujundamiseks.
- Programmi „Erasmus+“ olemasolevate töövahendite, näiteks platvormide **eTwinning ja School Education Gateway** edendamine ja eelistamine virtuaalse õpirände jaoks, virtuaalkoostööks, katsetamise eesmärgil toimuvaks teabevahetuseks ja tulemuste jagamiseks.

OODATAV MÕJU

Programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektidega loodetakse **suurendada** õpetajakutse **atraktiivsust** ning tagada õpetajate, haridustöötajate ja koolijuhtide **kvaliteetne põhi- ja täienduskoolitus**.

Õpetajate akadeemia projektidest oodatakse, et need **tugevdaksid õpetajahariduse Euroopa mõõdet ja suuremat rahvusvahelistumist** õpetajahariduse ja -koolituse pakkujate Euroopa partnerluste loomisega. Tihe ja Euroopa piire ületav koostöö asjaomaste organisatsioonide vahel toetab uuenduslikku Euroopa koostööd ja aitab oluliselt edasi arendada õpetajahariduse poliitikat ja tavasid, lähtudes innovatsioonist ja headest tavadest riikide õpetajahariduse süsteemides ning osalevatele õpetajatele pakutavatest ühistest õpivõimalustest. Sellise lähenemisviisiga soovitakse aidata kaasa sellele, et **õpirändest saaks Euroopa õpetajahariduse lahutamatu osa**, kõrvaldades õpirännet takistavad tegelikud tõkked ning tehes kindlaks õpirändestrategie ja -programmide õnnestumist soodustavad tingimused.

Nii riigi kui ka Euroopa tasandil elluviidavad programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektid aitavad luua tugevaid ja jätkusuutlikke partnerlusi õpetajate põhi- ja täienduskoolituse pakkujate vahel. Need projektid aitavad tihendada koostööd õpetajahariduse pakkujate vahel, luues võimalused **õppeasutuste vaheliste struktuursete partnerluste loomiseks ja ühisprogrammide väljatöötamiseks**. Seega tagatakse programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektidega kvaliteetne ja tulemuslik õpetajate põhi- ja täienduskoolitus ning saavutatakse tulemusi, milleni oleks raske jõuda ilma teadmiste jagamise ja tõhusa koostööta.

Mitmesuguste levitamiskanalite kasutamisega riikidevahelisel, riigi ja/või piirkondlikul tasandil ning pikaajalise tegevuskava rakendamisega projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks tuleks projektidesse kaasata olulisi sidusrühmi nii osalevatest organisatsioonidest kui ka mujalt ja tagada jätkuv mõju ka pärast projekti lõppu.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 35)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos poliitikaga: mil määral hõlmab projektiettepanek õpetajahariduse ja -koolituse pakujate Euroopa partnerluste loomist ja arendamist, et luua programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiad õpetajatele uuenduslike õpivõimaluste pakumiseks. • Kokkusobivus: mil määral põhineb projektiettepanek sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; selgelt määratletud ja realistlikud eesmärgid ning osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks oluliste küsimuste käsitlemine. • Innovatiivne lähenemisviis: projektiettepanekus on arvesse võetud uusimaid meetodeid ja tehnikaid ning see aitab jõuda uuenduslike tulemuste ja lahendusteni vastavas valdkonnas üldiselt või geograafilises piirkonnas, kus projekti ellu viiakse (pidades silmas nt projekti sisu, loodavaid väljundeid, kasutatavaid töömeetodeid, projekti kaasatud või selle sihtrühmaks olevaid organisatsioone ja isikuid). • Koostöö ja partnerlused: mil määral sobib taotlus õpetajate põhikoolituse (tulevaste õpetajate ettevalmistus enne tööleasumist) ja tegutsevate õpetajate täienduskoolituse pakujate vahel tugevate ja püsivate, vastastikustel kontaktidel põhinevate ja vastastikku kasulike suhete loomiseks nii kohalikul, riigi kui ka riikidevahelisel tasandil. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekust nähtub selge lisaväärtus üksikisiku (õppijad ja/või töötajad), asutuse ja süsteemi tasandil selliste tulemuste kaudu, mida partneritel oleks ilma Euroopa koostööta raske saavutada; projektiettepanekus nähakse ette olemasolevate ELi tasandi töövahendite, näiteks platvormide eTwinning ja School Education Gateway kasutamine ja edendamine koostöö tegemiseks, teabevahetuseks, katsetamiseks ja tulemuste jagamiseks. • Rahvusvahelistumine: projektiettepanekus kirjeldatakse toetust õpetajahariduse rahvusvahelisele mõõtmele, sealhulgas ühiste (virtuaalse, füüsilise ja lõimitud) õpirände mudelite väljatöötamine ja muude õpivõimaluste pakumine õpetajate põhi- ja täienduskoolituses. • Digioskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud digioskuste arendamisega seotud tegevused (nt uuenduslike õppekavade ja õpetamismeetodite, tulemusliku õppimise moodulite väljatöötamine). • Roheoskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud tegevused, mis on seotud Euroopa prioriteetidega seoses keskkonnasäästlikkusega ja üleminekuga ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele (nt uuenduslikud õppekavad ja õpetamismeetodid, tulemusliku õppimise moodulid jne). • Sotsiaalne mõõde: projektiettepanekus kirjeldatud eri meetmetel on horisontaalne mõõde, mis võimaldab arvestada mitmekesisusega ning edendada ühiseid väärtusi, võrdõiguslikkust, diskrimineerimisest hoidumist ja sotsiaalset kaasatust, sh erivajadustega / vähemate võimalustega ning mitmekultuurilises ja mitmekeelses keskkonnas töötavate inimeste kaasamist. • Sootundlikkus: mil määral pööratakse projektiettepanekus tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele ning aidatakse leida lahendusi, et tõhusalt edendada sootundlikku õpetamist koolides.
--	--

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekt tervikuna on kavandatud nii, et tagatud on projekti eesmärkide, tegevuste ja kavandatud eelarve kooskõla. Projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest ja teenustest, mis võimaldavad täita kindlaksmääratud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. • Metoodika: kavandatav metoodika on kvaliteetne ja teostatav ning soovitud tulemuste saavutamiseks sobiv. • Ülesehitus: tööprogramm on selge, täielik ja kvaliteetne ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, tulemuste kasutamiseks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks. • Juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtajad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga tegevuse jaoks ette nähtud piisavad ressursid. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed. • Riskijuhtimine: projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. • Kvaliteedi tagamine: kehtestatud on piisavad kontrollimeetmed (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdi hinnang, võrdlusanalüüsid jne). • Seirevahendid: kindlaks on määratud näitajad, mis aitavad tagada, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ja kulutõhusalt.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kooseis: projekti on kaasatud sobiv kooslus üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, pädevused, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid. • Ülespoole suunatud lähenemine: mil määral luuakse partnerlusega võrgustikke ja praktikakogukondi õpetajahariduse pakkujate, õpetajaharidusega seotud avaliku sektori asutuste ja muude asjaomaste organisatsioonide vahel ning toetatakse nende partnerite vahel tulemuslikku oskusteabe ja teadmiste vahetust. • Geograafiline mõõde: mil määral on partnerlusele kaasatud olulised partnerid erinevatest geograafilistest piirkondadest ning mil määral on taotleja põhjendanud partnerluse geograafilist koosseisu ja tõendanud selle asjakohasust programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projekti eesmärkide saavutamiseks; mil määral on partnerlusele kaasatud laialdane ja sobiv hulk osalejaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil. • Virtuaalkoostöö ja virtuaalne õpiränne: mil määral kasutatakse koostööks programmi „Erasmus+“ olemasolevaid töövahendeid, nagu platvormid eTwinning ja School Education Gateway. • Pühendumus: vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Ülesanded: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks; konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri spetsiifiline oskusteave. • Koostöö: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, otsustusprotsess ja teabevahetus.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas partnerid ja muud sidusrühmad projekti tulemusi kasutavad. Ette on nähtud vahendid tulemuste kasutamise määra mõõtmiseks projekti kestel ja pärast projekti lõppu. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge tegevuskava tulemuste levitamiseks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu ning see hõlmab sobivaid sihttasemeid, tegevusi, ajakava, töövahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt sidusrühmadeni, poliitikakujundajateni, õpetajahariduse pakkujateni, avaliku sektori asutusteni jne; samuti on projektiettepanekus kindlaks määratud, kes partneritest vastutab tulemuste levitamise eest, ja tõendatud nende kogemusi levitustegevuse alal; projektiettepanekus kirjeldatakse tulemuste levitamiseks kasutatavaid vahendeid, eelistatavalt peaksid need olema programmi „Erasmus+“ töövahendid, nt eTwinning ja School Education Gateway. • Mõju: projektiettepanekus on kirjeldatud projekti potentsiaalset mõju: <ul style="list-style-type: none"> • osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; • muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja üksikisikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil. <p>Taotlus hõlmab meetmeid, sihttasemeid ja näitajaid, mis aitavad jälgida projekti edenemist ja hinnata (nii pika- kui ka lühiajalist) oodatavat mõju.</p> • Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanekus selgitatakse, kuidas programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia käivitatakse ja seda arendatakse. Ette on nähtud pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu. Tegevuskava põhineb õpetajate põhikoolituse (tulevaste õpetajate ettevalmistus enne tööleasumist) ja tegutsevate õpetajate täienduskoolituse pakujate püsivatel partnerlussuhetel. Selles tuleks kindlaks määrata sobivad juhtimisstruktuurid ning selgitada, kuidas kavatakse projekti laiendada ja tagada rahaline jätkusuutlikkus, sealhulgas tuleks osutada (Euroopa, riiklikele ja erasektori) rahalistele ressurssidele, millega tagatakse, et saavutatud tulemused ja projektist saadav kasu on pikaajalised.
--	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti (100 maksimumpunktist) ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 18 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, 13 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 11 punkti kategooriates „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

ELi toetusega rahastatakse projekti käigus tegelikult tekkinud kulusid (tegelike kulude rahastamise mudel). Hüvitatakse üksnes sellised rahastamiskõlblikud kulud, mille toetusesaaja on projekti elluviimisel tegelikult kandnud (mitte eelarvelised kulud).

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 1,5 miljonit eurot.

Lisaks sellele kohaldatakse järgmisi nõudeid.

- Toetuse üksikasjalikud parameetrid määratakse kindlaks toetuslepingus.
- ELi rahaline toetus ei tohi ületada 80 % rahastamiskõlblikest kogukuludest. .

- Antav toetus võib olla taotletud summast väiksem.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

ERASMUS MUNDUSE MEETMED

Erasmus Munduse meetmed hõlmavad järgmist:

- **1. osa: Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad;**
- **2. osa: Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed.**

Selle meetme eesmärk on soodustada kõrgkoolide tipptaseme saavutamist ja ülemaailmset rahvusvahelistumist magistriõppekavade abil, mida rakendavad ühiselt ja tunnustavad vastastikku Euroopas asutatud kõrgkoolid ja mis on avatud teistes riikides tegutsevatele asutustele.

Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad ja Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed on eraldiseisvad. Enne Erasmus Munduse ühist magistriõppekava ei ole kohustuslik rakendada Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmeid. Toetuse andmine Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmeteks ei tähenda, et automaatselt antaks toetust Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade jaoks, ning Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete projekti elluviimine ei ole hindamiskriteerium Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade korral.

1. osa: Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad

Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade meetmega toetatakse kõrgetasemelisi lõimitud riikidevahelisi magistritaseme¹⁸⁶ õppekavasid, mida viib ellu eri riikide kõrgkoolide rahvusvaheline konsortsium vajaduse korral koos teiste hariduse valdkonnas ja/või muudes valdkondades tegutsevate partneritega, kellel on asjaomaste õppeainete/erialadega seotud eripädevus ja huvid.

Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad pakuvad akadeemilist tipptaset ning peaksid toetama Euroopa kõrgharidusruumi lõimimist ja rahvusvahelistumist. Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade erilisus seisneb osalevate asutuste suures vastastikusel seotuses/lõimituses ning kõrgetasemelises akadeemilises sisus.

ERASMUS MUNDUSE ÜHISTE MAGISTRIÕPPEKAUDE EESMÄRGID

Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade meetme eesmärk on suurendada Euroopa kõrghariduse atraktiivsust ja akadeemilist tipptaset maailmatasandil ning meelitada Euroopasse andekaid üliõpilasi, toetades

- (i) kõrgkoolide akadeemilist koostööd eesmärgiga demonstreerida Euroopa kõrghariduse tipptaset ja
- (ii) kõigi Erasmus Munduse ühistes magistriõppekavades osalevate üliõpilaste individuaalset õpirännet; parimatele kandidaatidele pakutakse ELi rahastatud stipendiume.

¹⁸⁶ RAHVUSVAHELISE ÜHTSE HARIDUSE LIIGITUSE (ISCED 2011) 7. TASE.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD ERASMUS MUNDUSE ÜHISED MAGISTRIÕPPEKAVAD TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Erasmuse programmist toetuse saamiseks peavad Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga rahastamiskõblik osalev kõrgkool, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Osalev organisatsioon võib olla ükskõik milline ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või programmivälises kolmandas riigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon (koos seotud üksustega, kui neid on), kes osaleb otse ja aktiivselt Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimises.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud kõrgkoolile peab olema omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering. Programmivälistes kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta akrediteeringu omamist ei nõuta, ent nad peavad kinni pidama harta põhimõtetest.</p> <p>Täispartneritest kõrgkoolid peavad taotluse esitamise etapis¹⁸⁷ tõendama, et nad on täitnud oma jurisdiktsioonis ühisõppekava loomiseks vajalikud välise kvaliteeditagamise nõuded (nt akrediteerimis- või hindamisnõuded). Seda nõuet saab täita kas i) rakendades edukalt Euroopa lähenemist ühisõppekavade kvaliteedikindlusele (kui siseriiklik õigus seda võimaldab), ii) konkreetselt ühisõppekavale antud akrediteeringuga/hinnanguga või iii) Erasmus Munduse ühise magistriõppekava osaks oleva iga riigipõhise komponendi akrediteeringuga.</p> <p>Peale selle võib Erasmus Munduse ühisesse magistriõppekavasse kaasata ka liitunud partnerid (vabatahtlik). Need organisatsioonid annavad kaudse panuse konkreetsete ülesannete täitmise / meetmete elluviimisesse ja/või toetavad Erasmus Munduse ühise magistriõppekava levitamist ja kestlikkust. Selline panus võib seisneda näiteks teadmiste ja oskuste edasiandmises, lisakursuste pakkumises või lähetus- või praktikavõimaluste toetamises. Rahastamiskõblikkuse ja lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata neid programmi toetusesaajatena.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas peab osalema vähemalt kolm täispartnerist kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peavad olema ELi liikmesriigid või programmiga liitunud kolmandad riigid.</p>

¹⁸⁷ V.a juhul, kui riigi/piirkondlikul tasandil on kehtestatud konkreetsed ametlikud sätted programmi Erasmus Mundus rakendamiseks (seda hindab EACEA igal üksikjuhtumil eraldi).

<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Erasmus Munduse ühisele magistriõppekavale võetakse õppima magistritaseme üliõpilasi, kes on omandanud esimese kõrghariduskraadi või on tõestanud kraade andvate riikide/õppeasutuste õigusaktide ja tavade kohaselt samaväärse taseme õppe läbimist.</p> <p>Üliõpilased, kes on varem saanud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi, ei saa taotleda täiendavat Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi.</p> <p>Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi võidakse pakkuda üliõpilastele kogu maailmast. Konsortsiumid peaksid siiski tagama geograafilise tasakaalu – ühe riigi kodakondsusega kandidaatidele ei tohiks projekti elluviimise kestel anda enam kui 10 % stipendiumide koguarvust (seda reeglit ei kohaldata lisastipendiumide suhtes, mis võidakse määrata kindlatest sihtpiirkondadest pärit üliõpilastele).</p>
<p>Vajaduse korral tegevuste elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas on kõigile immatrikuleeritud üliõpilastele (olenemata sellest, kas neile on antud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendium) ette nähtud kohustuslik füüsiline õpiränne, mille käigus tuleb veeta vähemalt kaks õppeperioodi kahes riigis, millest vähemalt üks peab olema ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik. Need kaks riiki peavad erinema üliõpilase elukohariigist immatrikuleerimise ajal. Kummagi kahe kohustusliku õppeperioodi jooksul peab õpikoormus vastama vähemalt ühe õppesemestri õpikoormusele (30 EAP või samaväärne koormus)¹⁸⁸.</p> <p>Kõik magistriõppekava õppeperioodid tuleb läbida täispartneriteks olevates kõrgkoolides või nende otsese järelevalve all.</p> <p>Kohustuslikku õpirändeperioodi ei saa asendada virtuaalse õpirändega (kaugõppega).</p>
<p>Projekti (ja vajaduse korral tegevuse) kestus</p>	<p>Konsortsiumiga sõlmitakse toetusleping 74 kuuks, et rahastada vähemalt nelja järjestikust magistriprogrammi, millest igaüks kestab 1–2 akadeemilist aastat (60, 90 või 120 EAP).</p> <p>Varem rahastust saanud Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade ja ühiste magistriõppekavade korral saab üksnes taotleda pikendust kõige varem aasta enne lepingu kehtivusaja lõppu. Mingil juhul ei tohi kaks magistriprogrammi, mida rahastatakse kahe eri toetuslepingu alusel, alata samal akadeemilisel aastal.</p> <p>Stipendiumi antakse statsionaarsetele üliõpilastele kogu magistriprogrammi kestuse ajaks (st 12, 18, 24 kuuks). Varasema õppe tunnustamise korral stipendiumi kestust lühendatakse (stipendiumi miinimumkestus on üks akadeemiline aasta).</p> <p>Esimene immatrikuleeritud üliõpilaste kursus peab alustama õpinguid hiljemalt projekti väljavalimisele järgneval akadeemilisel aastal.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile.</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2022-PEX-EMJM-MOB</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 16. veebruaril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

¹⁸⁸ 60 EAP-ga õppekavade puhul võib kumbki õppeperiood erandkorras vastata koormusele vähemalt 20 EAP või samaväärsele koormusele.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad peavad vastama järgmistele nõuetele.

- 1) Projekt peab hõlmama **ühiselt kavandatud ja täielikult lõimitud õppekava**, mis vastab taotluse esitamise kuupäeva seisuga kohaldatavatele Euroopa kõrgharidusruumi ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele¹⁸⁹. Need standardid hõlmavad kõiki ühisõppekavade peamisi aspekte: ühist kavandamist, kasutuselevõttu, elluviimist ja kvaliteedi tagamist.

Lisaks ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele peetakse Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade puhul väga oluliseks järgmisi ühiseid/ühtseid menetlusi õppekava kasutuselevõtul.

- Ühised üliõpilaste vastuvõtu nõuded ning kandideerimise, valiku tegemise, tasude maksmise, seire, eksamineerimise / edasijõudmise hindamise eeskirjad/kord.
 - Ühine õppekava väljatöötamine ja lõimitud õppe-/koolitustegevused, sh ühiselt kokku lepitud keelepoliitika ja ühine õppeperioodide tunnustamise protsess konsortsiumi kuuluvates kõrgkoolides.
 - Ühised teenused üliõpilastele (nt keelekursused, abi viisa taotlemisel).
 - Ühised tutvustamis- ja teadlikkuse suurendamine tegevused, et tagada ühisõppekava ja samuti Erasmus Munduse stipendiumikava nähtavus kogu maailmas. Tutvustamisstrateegia peaks hõlmama terviklikku ja kõikehõlmavat eriotstarbelist veebisaiti (inglise keeles ja samuti peamis(t)es õppekeel(t)es, kui selleks ei ole inglise keel), kus on esitatud kogu vajalik teave õppekava kohta üliõpilastele ja muudele olulistele sidusrühmadele, nt tulevased tööandjad.
 - Ühine haldus- ja finantsjuhtimine, mida korraldab konsortsium.
 - Pooldatakse ühiskraadide andmist, kui siseriiklik õigus seda lubab.
- 2) Erasmus Munduse ühist magistriõppekava peab **ellu viima kõrgkoolide konsortsium koos** vajaduse korral muude haridusvaldkonnas ja/või muudes valdkondades tegutsevate partneritega, kes on asutatud mõnes ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis. Konsortsiumis peab osalema vähemalt kolm täispartnerist kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peavad olema ELi liikmesriigid või programmiga liitunud kolmandad riigid.

Kõik täispartneritest kõrgkoolid (ELi liikmesriikidest, programmiga liitunud või programmivälisest kolmandatest riikidest) peavad olema magistritasemel kraade andvad kõrgkoolid, kes annavad kraadi saamise tingimustele vastavatele üliõpilastele ühiskraadi või mitmekordse kraadi, mis tõendab Erasmus Munduse ühise magistriõppekava edukat lõpetamist.

Enne esimeste Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalevate üliõpilaste registreerimist peavad kõik Erasmus Munduse ühise magistriõppekava konsortsiumis osalevad organisatsioonid tagama, et asutuse tasandil on võetud vajalikud kohustused, millega kindlustakse nendepoolne tugev toetus. Need kohustused võetakse Erasmus Munduse ühise magistriõppekava partnerluslepinguga, mille peavad allkirjastama kõik partnerasutused (sh liitunud partnerid, kui seda vajalikuks peetakse). Osalevad kõrgkoolid programmivälisest kolmandatest riikidest peaksid selles partnerluslepingus võtma kohustuse pidada kinni Erasmus kõrgharidusharta (ECHE) põhimõtetest. Erasmus Munduse ühise magistriõppekava partnerlusleping peab hõlmama kõiki Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimise ja stipendiumide haldamisega seotud akadeemilisi, korralduslikke, haldus- ja finantsküsimusi (vt allpool). Koos taotlusega esitatakse ka partnerluslepingu kavand.

¹⁸⁹ <https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/>.

- 3) **Kõikjalt maailmast pärit parimate üliõpilaste immatrikuleerimine.** Üliõpilaste värbamise, valiku ja õppekava täitmise jälgimise eest vastutab ainuisikuliselt Erasmus Munduse ühise magistriõppekava konsortsium. Üliõpilaste valik peab olema korraldatud läbipaistvalt ja erapooletult, tagades võrdsed võimalused. Teatav arv nendest üliõpilastest võib saada Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi.

Täieliku läbipaistvuse tagamiseks ja selleks, et määrata kindlaks kõigi immatrikuleeritud üliõpilaste õigused ja kohustused, peavad mõlemad pooled (st immatrikuleeritud üliõpilased ja Erasmus Munduse ühise magistriõppekava konsortsium) enne üliõpilase õppekavale immatrikuleerimist sõlmima üliõpilaslepingu. Üliõpilaslepingu vorm tuleb avaldada Erasmus Munduse ühise magistriõppekava veebisaidil.

- 4) Õppekava peab sisaldama **kõigile immatrikuleeritud üliõpilastele kohustuslikku füüsilist õpirännet.** Taotluse esitamise etapis peab konsortsium kokku leppima partnerasutuste vahel toimuva õpirände suundades ja õppeperioodide vastastikuse tunnustamise mehhanismis.
- 5) Erasmus Munduse ühise magistriõppekava raames soodustatakse **töötajate ja külalisõppejõudude vahetust,** et parandada õpetamis-, koolitus-, teadus- ja haldustegevuste kvaliteeti.
- 6) **Erasmus Munduse ühise magistriõppekava eduka läbimise korral antakse üliõpilasele kas ühiskraad** (st üks diplom, mille annavad välja vähemalt kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik) asuvat kõrgkooli), **mitmekordne kraad** (st vähemalt kaks diplomit, mille annavad välja kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik) asuvat kõrgkooli) või nende kraadide kombinatsioon.

Lõpetanutele antav(ad) kraad(id) peab (peavad) kuuluma nende riikide kõrghariduskraadide süsteemi, kus vastavad kõrgkoolid asuvad. Kraadi/kraade peavad vastastikku tunnustama kõik kraadi andnud täispartneritest kõrgkoolid. Konsortsiumid peaksid üliõpilastele õpingute lõpus andma ühise akadeemilise õiendi, mis hõlmab magistriõppekava kogu sisu.

Taotluse esitamise etapis tuleb Erasmus Munduse ühise magistriõppekava projektiettepanekus esitada täielikult valmis ühisõppekavad, mida saab hakata rakendama ja kogu maailmas tutvustama kohe pärast seda, kui projekt välja valitakse. Erialade valik ei ole piiratud.

Lisaks ühiste magistriõppekavade rakendamiseks antavale rahalisele toetusele (vt rahastamiseeskirjade jaotis allpool), saab kõiki Erasmus Munduse meetme alusel rahastatud projekte, mis lõppevad perioodil 2021–2027 (sh projektid, mis käivitati perioodil 2014–2020), jätkata kuni kolme lisaprogrammi ulatuses pärast meetme lõppu, tingimusel, et lõpparuande etapis omistab EACEA toetuslepingute hindamisel lepingule vähemalt 75 punkti. Asjaomaste magistriõppekavade puhul tuleb võtta kohustus i) järgida jätkuvalt meetme eesmäärke, ulatust, oodatavat mõju; tagada varem rahastatud magistriõppekava järjepidevus ning iii) esitada vastava perioodi lõpuks tegevusaruanne.

OODATAV MÕJU

Süsteemi tasandil

- Edendada akadeemilist koostööd Euroopa kõrgharidusruumis ja väljaspool seda, toetades ühist õpetamist ja ühisõppekavasid, kvaliteedi tõstmist ja akadeemilist tippaset;
- suurendada kõrghariduse rahvusvahelist mõõdet Euroopa ja välismaiste kõrgkoolide koostöö ja kogu maailma parimatele üliõpilastele õpirändevõimaluste pakkumise abil;
- suurendada kõrghariduse, innovatsiooni ja teadustegevuse sünergiaid;
- kõrvaldada õppimist takistavad tegurid, parandades juurdepääsu kvaliteetsele ja innovatsioonil põhinevale haridusele ning hõlbustades õpilaste ja õpetajate riikidevahelist liikumist;
- vastata ühiskondlikele ja tööturu vajadustele;
- aidata kaasa innovatiivse hariduspoliitika väljatöötamisele.

Asutuse tasandil

- Luua nii Euroopas kui ka mujal asuvatele kõrgkoolidele rohkem võimalusi struktureeritud ja jätkusuutliku akadeemilise koostöö tegemiseks kogu maailmas;
- parandada magistriõppekavade ja juhendamise kvaliteeti;
- suurendada osalevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja parandada nende konkurentsivõimet;
- toetada uute võrgustike loomist ja parandada olemasolevate kvaliteeti;
- suurendada osaleva(te) organisatsiooni(de) atraktiivsust andekate üliõpilaste silmis;
- aidata kaasa kõrgkoolide rahvusvahelistumisele, suurendades rahvusvahelist teadlikkust õppekavade ja terviklike rahvusvahelistumise strateegiate (asutustevaheline koostöö ja inimeste piiriülene õpiränne) väljatöötamise kaudu.

Üksikisiku tasandil

- Parandada osalevate üliõpilaste tööalast konkurentsivõimet;
- parandada üliõpilaste võtmepädevusi ja oskusi;
- tutvustada rahvusvaheliste, erialade-, valdkondade- ja kultuuridevaheliste kogemuste kaudu uut mõtteviisi ja lähenemist akadeemilistele õpingutele;
- suurendada üliõpilaste võrgustike loomise ja suhtlemisvõimekust;
- suurendada üksikisikute panust teadmistepõhise majanduse ja ühiskonna heaks.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Taust ja üldeesmärgid</p> <ul style="list-style-type: none">• Projekti põhi ja -üldeesmärgid ning nende asjakohasus Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade suhtes. <p>Vajaduste analüüs ja konkreetsed eesmärgid</p> <ul style="list-style-type: none">• Projekti põhjendatus ja vajaduste analüüs, millel projektiettepanek põhineb;• küsimused/probleemid/lüngad ja konkreetsed eesmärgid, millega kavatakse projektis akadeemilisel tasandil ning seoses ühiskondlike ja tööturu vajadustega tegeleda. <p>Vastastikune täiendavus muude meetmetega ja innovatsioon</p> <ul style="list-style-type: none">• Strateegia tipptaseme ja innovatsiooni toetamiseks;• partnerkõrgkoolide moderniseerimis- ja rahvusvahelistumisstrateegiatesse antav panus;• projekti ainulaadsus ja lisaväärtus võrreldes juba pakutavate magistriõppekavadega;• strateegia, et edendada Euroopa kõrgharidusruumi atraktiivsust, lõimumist ja rahvusvahelistumist ning aidata kaasa selle poliitikaeesmärkide saavutamisele.
--	---

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Kontseptsioon ja meetodika</p> <ul style="list-style-type: none"> Erasmus Munduse ühise magistriõppekava seotus/lõimitus, võttes arvesse jaotises „Projekti kavandamine“ kirjeldatud nõudeid. Täpsemalt kirjeldatakse projektiettepanekus: <ul style="list-style-type: none"> akadeemilist programmi ja seda, kuidas kavatakse kogu konsortsiumi ulatuses tagada õpikogemuste tiptase ja uuenduslikkus; õppeperioodide korraldust, sh õpirände miinimumnõudeid ja õpiväljundite/ainepunktide vastastikust tunnustamist; üliõpilaste kandideerimise, valiku ja kursusel osalemise ning stipendiumide jaotamise põhimõtteid ja nõudeid; üliõpilastele pakutavaid teenuseid; õpirändes osalevate töötajate ja külalisõppejõudude panust õpetamis-, koolitus-, teadus- ja haldustegevustesse; konkreetsed tugimeetmed, mille abil tagatakse osalejatele võrdne ja kaasav juurdepääs ning selliste üliõpilaste/töötajate/külalisõppejõudude osalus, kellel on pikaajalistest füüsilistest, vaimsetest, intellektuaalsetest või meelelistest kahjustustest tulenevaid individuaalseid vajadusi. <p>Kvaliteedi tagamine, seire- ja hindamisstrateegia</p> <ul style="list-style-type: none"> Magistriõppekava sisemise ja välise kvaliteeditagamise meetmed; ulatus, mil määral vastab ühiselt kavandatud ja täielikult lõimitud õppekava Euroopa kõrgharidusruumi ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele; ühiskraad/kraadid, mis lõpetanutele antakse, ja nende tunnustamine kõigi kraadi andnud täispartneritest kõrgkoolide tasandil, samuti ühine akadeemiline õiend. <p>Projekti meeskonnad, töötajad ja eksperdid</p> <ul style="list-style-type: none"> Projekti meeskonnad ja kavandatav koostöö projekti elluviimiseks. <p>Kulutõhusus ja finantsjuhtimine</p> <ul style="list-style-type: none"> ELi rahaliste vahendite haldamine, lisarahastuse kaasamine ja eelarvekava. <p>Riskijuhtimine</p> <ul style="list-style-type: none"> Riskide kindlakstegemine projekti elluviimisel ning piisavate leevendusmeetmete kavandamine.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Konsortsiumi koosseis</p> <ul style="list-style-type: none"> Konsortsiumi koosseisu põhjendatus ja vastastikune täiendavus; nende lisaväärtus Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kasutuselevõtu jaoks ja viis, kuidas iga partner projektis osalemisest kasu saab; konsortsiumi uuenduslik iseloom ja erineva Erasmus Munduse meetmes osalemise kogemuste tasemega partnerite kaasamine; kui see on asjakohane, siis hinnatakse: <ul style="list-style-type: none"> kuidas on olemasolevat Erasmus Munduse konsortsiumi täiendatud; kuidas on korraldatud koostöö väljaspool haridusvaldkonda tegutsevate organisatsioonidega ja mis eesmärki see täidab; – iga partneri roll ja ülesanded ning projekti tegevustes osalemise ulatus. <p>Konsortsiumi juhtimine ja otsuste tegemine</p> <ul style="list-style-type: none"> Koostöökorraldus, juhtorganid ja juhtimisvahendid, eelkõige seoses haldus- ja finantsjuhtimisega; partnerkõrgkoolide institutsiooniline panus Erasmus Munduse ühise magistriõppekava rakendamisse; partnerluslepingu kavandi piisavus Erasmus Munduse ühise magistriõppekava tõhusaks haldamiseks.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)	<p>Mõju ja ambitsioonikus</p> <ul style="list-style-type: none"> Mõju süsteemi tasandil (nii akadeemilistes ringkondades kui ka mujal, sh üldsuse ja ühiskonna jaoks), asutuse (partnerorganisatsioonide) tasandil ja üksikisiku tasandil (pöörates erilist tähelepanu tööalasele konkurentsivõimele); projekti käigus immatrikuleeritavate üliõpilaste prognoositav arv; meetmed riikidevahelise tasakaalu tagamiseks üliõpilaste värbamisel. <p>Teabevahetus, tulemuste levitamine ja nähtavus</p> <ul style="list-style-type: none"> Strateegia tiptasemel üliõpilaste ligimeelitamiseks kogu maailmast: sihtrühmad, partnerite ülesanded ja viis, kuidas innustatakse üliõpilasi andma oma panus programmi „Erasmus+“ maine/kogukonna tugevdamise heaks; tulemuste levitamise, kasutamise ja nende nähtavaks tegemise strateegia. <p>Kestlikkus ja jätkuvus</p> <ul style="list-style-type: none"> Areng keskmises/pikas perspektiivis ja jätkusuutlikkuse strateegia pärast ELi rahastamise lõppu, sh muude rahastamisallikate kaasamine; koostoime/vastastikune täiendavus muude (ELi ja muudest vahenditest rahastatava) tegevusega, mille puhul saab projekti tulemustest lähtuda.
---	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti**. Peale selle peavad need saavutama vähemalt 22 punkti hindamiskriteeriumi „Projekti asjakohasus“ puhul. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Erasmus Munduse ühise magistriõppekava toetuse arvutamisel võetakse arvesse kolme alljärgnevat komponenti:

- toetus õppekava kasutuselevõtuga seotud institutsiooniliste kulude katmiseks;
- lepingu kehtivusaja jooksul üliõpilastele antavate stipendiumide maksimumarv;
- lisatoetus puuetega üliõpilaste individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks.

Toetus Erasmus Munduse ühise magistriõppekava institutsiooniliste kulude katmiseks

Toetust arvestatakse ühikuhinnana immatrikuleeritud üliõpilase kohta ja selle eesmärk on katta osa Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kasutuselevõtuga seotud kuludest.

Ühikuhinnad hõlmavad personalikulud (õpetamisega seotud ja reisikulud), külalislektorite kutsumisega seotud kulud, teavitamis- ja levitamiskulud, korralduskulud (sh immatrikuleeritud üliõpilaste täielik kindlustuskate, rahaline toetus immatrikuleeritud üliõpilastele, kellel on individuaalsed vajadused, kui neid ei kaeta lisatoetusega (vt allpool), majutusabi ja muud üliõpilastele pakutavad teenused), halduskulud ja kõiki muid kulud, mida on vaja eduka magistriõppekava kasutuselevõtuks.

Valitud projektides ei tohi nõuda üliõpilastelt taotlemistasu. Peale selle ei tohi projektides nõuda Erasmus Munduse stipendiaatidelt õppemaksu ega muude selliste kohustuslike kulude katmist, mis on seotud üliõpilase osalusega kursusel.

Institutsiooniliste kulude katmiseks ette nähtud toetuse maksimumsumma arvutatakse järgmiselt: **750 eurot kuus × DR × NRES,**

kus:

- **DR** = magistriõppekava maksimaalne kestus kuudes (st 12, 18, 24 kuud),
- **NRES** = immatrikuleeritud (stipendiumiga ja stipendiumita) üliõpilaste prognoositav arv kogu toetuslepingu kehtivusaja kohta.

Pidage meeles, et toetuse arvutamisel on NRESi ülempiir 100 (v.a sihtpiirkondadele suunatud lisastipendiumid, kui need on kohaldatavad).

Üliõpilaste stipendiumid

Stipendiumidega kaetakse teatav osa stipendiaatide reisi-, viisa-, sisseseadmis- ja elamiskuludest. Stipendiumi suurus arvutatakse igakuise ühikuhinna alusel ja seda makstakse kogu perioodi jooksul, mida stipendiaat vajab õppekava läbimiseks (vastavalt tegelikule päevade arvule). See periood hõlmab õpinguid, teadustegevust, õppepraktikat ning magistr töö koostamist ja kaitsmist vastavalt ühise magistriõppekava nõuetele. Selle perioodi jooksul makstakse stipendiumi üksnes täissummas ja statsionaarsetele üliõpilastele.

Stipendiumi maksimumsumma arvutamine üliõpilase kohta

Stipendiumi summa arvutatakse järgmiselt: **1 400 eurot kuus × DS,**

kus **DS** = magistriõppekava kestus.

Erasmus Munduse ühisele magistriõppekavale toetuslepingu kehtivusajaks eraldatava stipendiumide maksimumsumma arvutamine

Stipendiumide maksimumsumma arvutatakse järgmiselt: **1 400 eurot kuus × DR × NRS,**

kus:

- **DR** = magistriõppekava maksimaalne kestus kuudes (st 12, 18, 24 kuud),
- **NRS** = stipendiumide prognoositav arv kogu toetuslepingu kehtivusaja kohta (maksimaalselt 60, v.a sihtpiirkondadele suunatud lisastipendiumid, kui need on kohaldatavad).

Toetus puudega üliõpilaste individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks

Toetust individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks on võimalik saada üksnes juhul, kui need vastavad toetuslepingus sätestatud rahastamiskõlblikkuskriteeriumidele. See on ette nähtud nende immatrikuleeritud (stipendiumiga või stipendiumita) üliõpilastega seotud kulude katmiseks, kellel on puue (nt pikaajaline füüsiline, vaimne, intellektuaalne või meeleline kahjustus), näiteks erivahendite või -teenuste ostmiseks (nt kolmandate isikute poolne tugi, töökeskkonna kohandamine, täiendavad reisi-/transpordikulud).

Toetust immatrikuleeritud üliõpilaste individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks arvestatakse erivajadustega seotud ühikuhinna alusel:

- a) 3 000 eurot;
- b) 4 500 eurot;
- c) 6 000 eurot;
- d) 9 500 eurot;
- e) 13 000 eurot;
- f) 18 500 eurot;
- g) 27 500 eurot;
- h) 35 500 eurot;
- i) 47 500 eurot;
- j) 60 000 eurot.

Üliõpilase kohta ühikuhinna alusel makstava toetuse arvutamine

Immatrikuleeritud üliõpilased teatavad, mis vahendeid/teenuseid nad vajavad, ja nende maksumuse. Kohaldatavaks ühikuhinnaks määratakse summa, mis vastab hinnanguliste kulude summale või vahetult eelneva astme summale. Selle ühikuhinna alusel hüvitatakse osa kuludest ning see ei ole ette nähtud kõigi tegelike kulude katmiseks.

NB! Kui kulud jäävad alla väikseima summa (st alla 3 000 euro), ei saa sellistele kuludele lisatoetust taotleda ning need tuleb katta Erasmus Munduse ühise magistriõppekava institutsiooniliste kulude jaoks ette nähtud toetusest või toetusesaajatest asutuste muudest rahastamisallikatest.

Erasmus Munduse ühisele magistriõppekavale toetuslepingu kehtivusajaks eraldatava maksimumtoetuse arvutamine

Taotluse esitamise etapis taotlevad taotlejad oma hinnangutest lähtudes maksimaalselt kahekordset suurimat võimalikku ühikuhinda, st maksimaalselt 2 × 60 000 eurot. Sellest summast makstakse asjaomastele üliõpilastele ühikuhindade alusel toetust.

Projekti elluviimisel makstakse ühikuhindade alusel hüvitamiseks igakuist toetust, mis arvutatakse järgmiselt:

$$\{\text{erivajaduse ühik} \times (1/\text{kuude arv})\}$$

Eespool esitatud valemis vastab kuude arv sellele, mitme kuu jooksul kasutati meetme elluviimiseks asjaomaseid erivajadustega seotud vahendeid või teenuseid, olenevalt vahendite või teenuste laadist. Ühekordsete kulude puhul on kuude arv 1.

TÄIENDAVID RAHALISED VAHENDID KÕIKJAL MAAILMAS PAIKNEVATEST SIHTPIIRKONDADEST PÄRIT ÜLIÕPILASTELE

Taotlejad saavad taotleda täiendavaid vahendeid üliõpilastele, kes on pärit programmivälisest kolmandatest riikidest, mis kuuluvad järgmistesse piirkondadesse: **1., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10. ja 11. piirkond**, mida rahastatakse ELi välisstegevuse rahastamisvahenditest.

Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade jaoks, mille puhul rahastamist taotletakse, on võimalik saada magistrikursuse kogu kestuse jaoks kuni 27 lisastipendiumi (sh vastavad institutsioonilised kulud) naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames ning kuni 3 lisastipendiumi (sh vastavad institutsioonilised kulud) ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) raames. Neid lisastipendiume pakutakse selleks, et vastata ELi välisstegevuse prioriteetidele kõrghariduse valdkonnas ning arvestada asjaomaste programmivälisest kolmandate riikide erineva majandusliku ja sotsiaalse arengu tasemega. Need stipendiumid määratakse rahastamiseks väljavalitud Erasmus Munduse ühistele magistriõppekavadele vastavalt paremusjärjestusele ja võttes arvesse olemasolevat eelarvet.

Lisateave igas eelarvepakettis saadaolevate summade kohta avalikustatakse rahastus- ja hankeportaalil. Rahaliste vahendite kasutamisel tuleb tagada geograafiline tasakaal ning kõrgkoole julgustatakse värbama üliõpilasi vaesematest ja vähim arenenud programmivälisest kolmandatest riikidest.

Selle meetme puhul on kindlaks määratud alljärgnevad geograafilised eesmärgid ja soovituslik eelarvejaotus.

- 1. piirkond (Lääne-Balkan): eralist tähelepanu pööratakse stipendiumidele erialadel, mis on seotud kliimamuutuste, keskkonna ja energeetika, digitehnoloogia, inseneriteaduste, kestliku arengu ja töökohtade loomisega.
- 3. piirkond (Iõunanaabrus): 8 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest.
- 5. piirkond (Aasia): 23 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest. Prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike.
- 6. piirkond (Kesk-Aasia): 9 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest. Prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike.

- 7. piirkond (Lähis-Ida): 3 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest. Prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike.
- 8. piirkond (Vaikse ookeani piirkond): 1 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest. Prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike.
- 9. piirkond (Sahara-tagune Aafrika): 31 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest. Prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike. Erilist tähelepanu pööratakse ka rändeküsimustes prioriteetsetele riikidele. Ühelegi riigile ei tohi eraldada enam kui 8 % piirkonna jaoks ette nähtud eelarvest.
- 10. piirkond (Ladina-Ameerika): 24 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest. Tegevuseks Brasiilia ja Mehhikoga ei tohi kasutada kokku rohkem kui 30 % rahalistest vahenditest.
- 11. piirkond (Kariibi piirkond): 1 % naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ raames eraldatavast eelarvest.

Piirkondlikud sihteelarved ja prioriteedid on soovituslikud ja kehtivad projekti tasandil ning nende täitmist kontrollitakse tegevuse elluviimise etapis.

Lõpliku toetuse arvutamine

Lõplik toetus arvutatakse lõpparuande esitamise etapis, lähtudes antud stipendiumide arvust, immatrikuleeritud üliõpilaste arvust ja individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks määratud ühikuhindade tegelikust arvust, tingimusel et kogusumma ei ületa antud toetuse maksimumsummat. Projektides on võimalik paindlikult kasutada stipendiumide (v.a sihtpiirkondadele suunatud lisastipendiumid, kui need on kohaldatavad) jaoks ette nähtud rahalisi vahendeid individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks (ja vastupidi), lähtudes tegelikest vajadustest ja kooskõlas toetuslepinguga. Rahaliste vahendite ümberpaigutamine rubriikide ja rahastamisvahendite vahel ei ole lubatud.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

2. osa: Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed

Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmetega tuleks suurendada ülikoolide suutlikkust õppekavade ja õpetamistavade ajakohastamisel ja rahvusvahelistamisel, edendada ressursside jagamist ja aidata kõrgharidussüsteemidel välja kujundada ühiseid mehhanisme, mis on seotud kvaliteedi tagamise, akrediteerimise ning kraadide ja ainepunktide tunnustamisega. Samuti on toetus ette nähtud selleks, et uurida ja kasutada võimalusi, mida pakub Euroopa lähenemine ühisõppekavade kvaliteedikindlusele. Sellised lõimitud riikidevahelised õppekavad, mis põhinevad osalevate kõrgkoolide tihedal vastastikusel seotusel / lõimitusel, peaksid toetama Euroopa kõrgharidusruumi lõimimist ja rahvusvahelistumist.

ERASMUS MUNDUSE ÕPPEKAVADE VÄLJATÖÖTAMISE MEETMETE EESMÄRK

Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete põhieesmärk on toetada **uute, innovaatiliste ja tihedalt lõimitud riikidevaheliste magistriõppekavade** väljatöötamist. Nendesse väljatöötamise meetmetesse peaksid olema

kaasatud **Erasmus Munduse programmis alaesindatud** a) ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid ning/või b) nendest riikidest pärit asutused ja/või c) teemavaldkonnad (vt **Erasmus Munduse kataloog**¹⁹⁰).

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD ERASMUS MUNDUSE ÕPPEKAVADE VÄLJATÖÖTAMISE MEETMED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga kõrgkool, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis. Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid. ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud kõrgkoolile peab olema omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering.
Projekti (ja vajaduse korral tegevuse) kestus	15 kuud
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile. Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2022-EMJM-DESIGN
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 16. veebruaril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).

Taotlemaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmetega toetatakse kõrgetasemeliste magistritaseme¹⁹¹ õppekavade väljatöötamist; selliseid õppekavasid viib ellu eri riikide kõrgkoolide rahvusvaheline konsortsium, vajaduse korral koos muude haridusvaldkonnas ja/või muudes valdkondades tegutsevate partneritega, kellel on asjaomaste õppeainete/erialadega seotud eripädevus ja huvid.

Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed on ühe toetusesaajaga projektid. Toetusesaaja sõlmib kontakte ja algatab koostöötegevusi eesmärgiga töötada välja magistriõppekava, mis vastaks lõimitud magistriõppekava määratlusele (vt Erasmus Munduse ühiseid magistriõppekavasid käsitlev jaotis „Projekti kavandamine“). Taotluse esitamise etapis peaks toetusesaaja määrama osalevad organisatsioonid. Need organisatsioonid ei osale aga toetuslepingule allakirjutamise protsessis. Kavandatavat tegevust kirjeldatakse taotlusvormi B osas ühe tööpaketina.

Rahastamisperioodi lõpuks peaksid ühiselt väljatöötatud magistriõppekavad:

¹⁹⁰ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/emjmd-catalogue_en

¹⁹¹ RAHVUSVAHELISE ÜHTSE HARIDUSE LIIGITUSE (ISCED 2011) 7. TASE.

- pakkuma täielikult lõimitud õppekava, mida viib ellu kõrgkoolide konsortsium (kuhu kuulub vähemalt kolm kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peavad olema ELi liikmesriigid või programmiga liitunud kolmandad riigid);
- meelitama ligi parimaid üliõpilasi kogu maailmast;
- sisaldama kõigile üliõpilastele kohustuslikku füüsilist õpirännet;
- andma üliõpilasele kas ühiskraadi (st üks diplom, mille annavad välja vähemalt kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik) asuvat kõrgkooli), mitmekordse kraadi (st vähemalt kaks diplomit, mille annavad välja kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik) asuvat kõrgkooli) või nende kraadide kombinatsiooni.

Samuti eeldatakse, et projekti raames töötatakse välja alljärgnevad ühised mehhanismid:

- ühised üliõpilaste vastuvõtu nõuded ning kandideerimise, valiku tegemise, seire, eksamineerimise / edasijõudmise hindamise eeskirjad/kord;
- ühine õppekava ülesehitus ja lõimitud õppe-/koolitustegevused;
- ühised teenused üliõpilastele (nt keelekursused, abi viisa taotlemisel);
- ühine tutvustamis- ja teadlikkuse suurendamise strateegia;
- ühine haldus- ja finantsjuhtimine, mida korraldab konsortsium;
- ühine kraadide andmise kord;
- ühise partnerluslepingu kavand, kusjuures leping peab hõlmama vähemalt kolme kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peavad olema ELi liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid, ning kõiki magistriõppekava kasutuselevõtuga seotud akadeemilisi, korralduslikke, haldus- ja finantsküsimusi;
- ühise üliõpilaslepingu kavand.

Väljatöötatav magistriõppekava peab vastama [Euroopa kõrgharidusruumi ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele](https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/)¹⁹².

Enne projekti lõppu on soovitatav käivitada vähemalt akrediteerimis-/hindamisprotsess ja uurida võimalusi, mida pakub Euroopa lähenemine ühisõppekavade kvaliteedikindlusele (kui siseriiklik õigus seda lubab).

OODATAV MÕJU

- Pakkuda Euroopa ja Euroopa-välistele kõrgkoolidele võimalusi uute partnerluste loomiseks;
- parandada magistriõppekavade ja juhendamise kvaliteeti ning edendada sellega seotud innovatsiooni;
- suurendada osalevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja parandada nende konkurentsivõimet;
- suurendada osaleva(te) organisatsiooni(de) atraktiivsust andekate üliõpilaste silmis;
- aidata kaasa ülikoolide rahvusvahelistumisele, suurendades rahvusvahelist teadlikkust õppekavade ja terviklike rahvusvahelistumise strateegiate (asutustevaheline koostöö ja inimeste piiriülene õpiränne) väljatöötamise kaudu.

¹⁹² [HTTPS://WWW.EQAR.EU/KB/JOINT-PROGRAMMES/AGREED-STANDARDS/](https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/).

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<p>Taust ja üldeesmärgid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekti põhi ja -üldeesmärgid ning nende asjakohasus Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete suhtes. <p>Vajaduste analüüs ja konkreetsed eesmärgid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tihedalt lõimitud magistriõppekava väljatöötamise põhjendus; • uute partnerluste loomisse antav panus ning potentsiaal kaasata Erasmus Munduse programmis alaesindatud a) ELi liikmesriike ja programmiga liitunud kolmandaid riike ning/või b) nendest riikidest pärit asutusi ja/või c) teemavaldkondi. <p>Vastastikune täiendavus muude meetmetega ja innovatsioon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekti ambitsioonikus võrreldes olemasolevate magistriõppekavade pakutavate võimalustega ning panus Euroopa kõrgharidusruumi atraktiivsuse suurendamisse.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Kontseptsioon ja meetodika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kavandatav strateegia ning kavad eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamiseks. <p>Projekti juhtimine, kvaliteedi tagamine ning seire- ja hindamisstrateegia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ette on nähtud meetmed, mille abil tagada, et projekt viiakse ellu kvaliteetselt ja õigeaegselt; • kavandatava magistrikursuse akrediteerimis-/hindamisprotsessi algatamiseks planeeritavad etapid, kasutades võimaluse korral ära võimalusi, mida pakub Euroopa lähenemine ühisõppekavade kvaliteedikindlusele. <p>Projekti meeskonnad, töötajad ja eksperdid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kavandatavate tegevuste jaoks ja tulemuste saavutamiseks ette nähtud ressursid (sh osalevad organisatsioonid); • kindlaksmääratud rollid ja ülesannete jaotus projekti meeskonnas.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Konsortsiumi koosseis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osalevate organisatsioonide eeldatav roll; nende panus projekti elluviimisse ja magistriõppekava väljatöötamisse; • nende osaluse põhjendus, lisaväärtus ja vastastikune täiendavus.
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Mõju ja ambitsioonikus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uue Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise projekti oodatav mõju ja ambitsioonikus. <p>Teabevahetus, tulemuste levitamine ja nähtavus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uue magistriõppekava propageerimiseks ja projekti väljundite levitamiseks ette nähtud tegevused. <p>Kestlikkus ja jätkuvus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uue magistriõppekava kestlikkuse tagamiseks kavandatud meetmed ja võimalikud rahastamisallikad.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **60 punkti**. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Toetust antakse kindlasummalise maksena selliste kulude osaliseks katmiseks, mis on otseselt seotud uue magistriõppekava loomiseks vajalike tegevustega, nagu kohtumised ja konverentsid, uuringud, akrediteerimis-/hindamisprotsess jne. Toetust saab kasutada ka personalikulude, reisi- ja majutuskulude, halduskulude ja alltöövõtukulude katmiseks, kui need kulud on vajalikud Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete elluviimiseks.

Kindlasummaline makse on 55 000 eurot projekti kohta .

Toetuse parameetrid määratakse kindlaks toetuslepingus.

Toetuse lõppmakse tegemiseks peavad toetusesaajad tõendama, et taotluses ette nähtud tegevused on täies mahus ja rahuldavalt ellu viidud.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

INNOVATSIOONIPARTNERLUSED

Innovatsioonipartnerluste meetmega toetatakse projekte, mille eesmärk on saavutada Euroopa tasandil süsteemne mõju seeläbi, et projekti väljundeid saab kasutada üleeuroopaliselt ja/või neid saab üle kanda eri teemavaldkondadesse või geograafilistesse piirkondadesse. Innovatsioonipartnerlustes keskendutakse teemavaldkondadele, mis on strateegilise tähtsusega Euroopa majanduskasvu, konkurentsivõime ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seisukohast. 2021. aastal hõlmavad seda liiki partnerlused järgmist meedet:

- innovatsiooniliidud;

Seda meedet haldab Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA).

INNOVATSIOONILIIDUD

Innovatsiooniliitude eesmärk on tugevdada Euroopa innovatsioonisuutlikkust, edendades innovatsiooni **koostöö ja teadmiste vahetamise kaudu** kõrgkoolide ning kutsehariduse ja -õppe (nii esma- kui ka jätku-kutseõppe) asutuste vahel ja laiemas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas; see hõlmab ka teadusuuringuid.

Samuti on innovatsiooniliitude eesmärk suurendada uute oskuste pakkumist ja viia oskused vastavusse tööturu vajadustega, töötades välja uusi **kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe** õppekavasid, mis edendaksid ELis **algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi**.

MEETME EESMÄRGID

Nende partnerlustega rakendatakse ühtset ja laiaulatuslikku valikut **sektoripõhistest või -üledest** tegevustest, mis peaksid olema kohandatavad teadmiste tulevase arenguga kogu ELis.

Selleks et edendada innovatsiooni, pööratakse erilist tähelepanu **digioskustele**, mis on kogu tööturul ja kõikide töökohtade puhul järjest olulisemad. Ka üleminek ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele eeldab muudatusi kvalifikatsiooninõuetes ning riikliku hariduse ja koolituse õppekavades, et need vastaksid tööturul kujunevatele uutele vajadustele **roheoskuste** ja kestliku arengu järele.

Innovatsiooniliitude eesmärkide saavutamiseks võib esitada taotluse konkursi ühe või mõlema osa raames (organisatsioon võib olla kaasatud mitmesse projektiettepanekusse).

1. osa: haridus- ja ettevõtlusliidud

Haridus- ja ettevõtlusliidud on riikidevahelised, struktureeritud ja tulemustele suunatud projektid, kus partnerid jagavad ühiseid eesmärke ja töötavad koos selle nimel, et edendada innovatsiooni, uusi oskusi, algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi.

Nende eesmärk on toetada innovatsiooni kõrghariduses, kutsehariduses ja -õppes, ettevõtluses ja laiemas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas. Selle juurde kuulub ka sotsiaalse innovatsiooni ja kogukondade vastupanuvõime suurendamine, et tegeleda selliste ühiskondlike ja majanduslike sõlmküsimumustega nagu kliimamuutused, demograafilised muutused, digipööre, tehisintellekt ja kiired muutused tööturul, ning tööturu innovatsiooni edendamine.

Haridus- ja ettevõtlusliidud võimaldavad ettevõttel ning nii kõrg- kui ka kutseharidust pakkuvatel asutustel sõlmida partnerlusi ja teha koostööd. Ühes või mitmes majandussektoris tegutsevad liidud aitavad luua usaldusväärseid ja jätkusuutlikke suhteid ning need peavad olema kõikides aspektides innovatiivsed ja riikidevahelised. Ehkki igasse partnerlusse peab kuuluma vähemalt üks kutseharidus- ja -õppeasutus või üks kõrgkool, võib projektis käsitleda ka mõlemat või ühte nendest haridusvaldkondadest.

Liitudel on üks või mitu järgmist eesmärki:

- edendada **uusi, innovaatilisi ja valdkonnaüleseid lähenemisviise õpetamisele ja õppimisele**: edendada innovatsiooni hariduse kavandamisel ja rakendamisel, õppe- ja hindamismeetodites, õpikeskkondades ja/või uute oskuste väljaarendamisel;
- edendada **ettevõtja sotsiaalset vastutust** (nt võrdsete võimaluste ja kaasamise, kliimamuutuste,

keskkonnakaitse ja kestliku arengu küsimused);

- ergutada õpilastes, haridus- ja teistes töötajates **algatusvõimet, ettevõtlikku suhtumist ja mõtteviisi** ning ettevõtlusoskusi kooskõlas Euroopa ettevõtlikkuspädevuse raamistikuga (EntreComp)¹⁹³;
- parandada haridus- ja koolitussüsteemis arendatavate ja dokumenteeritavate oskuste **kvaliteeti ja asjakohasust** (sh edendada uusi oskusi ja viia oskusi paremini kooskõlla tööturu vajadustega);
- hõlbustada **teadmiste liikumist ja koosloomist** kõrgkoolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste, teadusasutuste, avaliku ja ettevõtlussektori vahel;
- luua ja toetada tõhusaid ja tulemuslikke, omavahel seotud, kaasavaid ja innovatsiooni toetavaid **kõrgharidussüsteeme ning kutsehariduse ja -õppe süsteeme.**

2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud¹⁹⁴

Oskustealase valdkondliku koostöö liitude eesmärk on luua uusi strateegilisi lähenemisviise ja teha koostööd, et töötada välja konkreetseid lahendusi oskuste arendamiseks (nii lühikeses kui ka keskpikas perspektiivis) teatavates majandussektorites või valdkondades, kus viiakse ellu jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava üht olulist meedet – **oskuste pakti**. Pakti põhieesmärk on koondada ja innustada kõiki asjaomaseid sidusrühmi võtma konkreetseid meetmeid tööjõu oskuste täiendamise ja ümberõppe soodustamiseks; selleks tuleb teha ühiseid jõupingutusi ja luua partnerlussuhteid (sh ELi tasandil), et täita tööturu vajadusi, toetada rohe- ja digipööret ning ka riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke oskuste ja majanduskasvu strateegiaid. Seepärast antakse oskustealase valdkondliku koostöö liitude töötulemustega (st valdkondlike oskuste prognoosid, oskuste strateegiad, ametiprofiilid, koolitusprogrammid ja pikaajalised kavad) oluline panus oskuste paktiga ühinenud valdkondlike partnerluste töösse.

Oskustealase valdkondliku koostöö liitude eesmärk on tegeleda tööturul nii lühiajaliste sekkumismeetmete kui ka pikaajaliste strateegiatega abil oskuste nappuse probleemiga, mis takistab majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõimet konkreetsetes sektorites või valdkondades. Liitude tegevust viiakse ellu Euroopa uues tööstusstrateegias¹⁹⁵ kindlakstehtud 14 tööstusökosüsteemis (vt rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid).

Oskuste pakt põhineb oskustealase valdkondliku koostöö kaval. Seega toetatakse 2. osa alla kuuluvate liitudega pakti rakendamist valdkondlike oskuste strateegia väljatöötamisega. See strateegia peab avaldama süsteemset ja struktuurset mõju oskuste nappuse, puudulike oskuste ja oskuste tööturu vajadustele mittevastavuse vähendamisele, samuti tuleb sellega tagada oskuste sobiv kvaliteet ja tase. Valdkondlike oskuste strateegia peab hõlmama selget tegevust, vahe-eesmärke ja täpselt kindlaksmääratud eesmärke, et viia oskuste nõudlus vastavusse pakkumisega ja toetada seeläbi üldist valdkonnapõhist majanduskasvu strateegiat. Liitude eesmärk on rajada alus oskuste pakti elluviimiseks ning kindlaks määrata pärast projekti lõppu võetavad meetmed.

Ametiprofiilidest lähtuvaid oskuste vajadusi kajastavate tõendite põhjal toetavad oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad liidud riikidevahelise haridus- ja koolitussisu väljakujundamist ja pakkumist ning ka õpetamis- ja koolitusmeetodite väljatöötamist, et tagada nende kiire kasutuselevõtt piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning kujunemisejärgus elukutsete puhul.

¹⁹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf>.

¹⁹⁴ Jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetav Euroopa oskuste tegevuskava: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>.

¹⁹⁵ COM(2020) 102 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102>.

Projektiettepanekud peaksid hõlmama jätkuõppeprogrammide kavandamist, et tegeleda tööealiste isikute kiireloomuliste vajadustega oskuste järele. Samuti peaksid projektiettepanekud hõlmama kujunemisjärgus elukutsete profiilide ja seotud kvalifikatsioonide arendamist, sh nii kutsekeskhariduses kui ka keskharidusjärgses kutsehariduses (EQFi 3.–5. tase) kui ka kolmanda taseme hariduses (EQFi 6.–8. tase). Peale selle peaksid projektiettepanekud hõlmama selliste seotud tuumõppekavade ning haridus- ja koolitusprogrammide väljatöötamist, mille alusel saab vastavaid kvalifikatsioone omandada.

Igas projektis peab partneritena osalema nii kutseharidus- ja -õppeasutusi ning kõrgkooli kui ka tööturul osalejaid. Ideaaljuhul osalevad projektides ka poliitika kujundamisega tegelevad organid, sertifitseerimisasutused, üleeuroopalised valdkondlikud ühendused ja tööstusharu esindajad.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD INNOVATSIOONIPARTNERLUSED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad **1. osa (haridus- ja ettevõtlusliidud) projektiettepanekud** vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis seaduslikult asutatud täispartner. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
-----------------------------------	---

<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>1. osa (haridus- ja ettevõtlusliidud) raames saavad täispartnerina, seotud üksusena või liitunud partnerina osaleda järgmised organisatsioonid. Need võivad olla avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on seaduslikult asutatud Eli liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või ükskõik millises programmivälises kolmandas riigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kõrgkoolid; • kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused; • kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste võrgustikud; • väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad või suurettevõtjad (sh sotsiaalsed ettevõtted); • uurimisinstituudid; • vabaühendused; • kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused; • haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas tegutsevad organisatsioonid; • haridus-, koolitus- või noorteorganisatsioone või ettevõtteid esindavad vahendusorganisatsioonid; • akrediteerimis-, sertifitseerimis-, tunnustamis- ja kvalifitseerimisasutused; • kaubandus- ja tööstuskojad, kutseliidud, käsitööettevõtjate kojad; • Euroopa või riikide tasandi sotsiaalpartnerid; • haiglad või muud hoolekandetasutused, sh pikaajalise hoolduse asutused; • hariduse, koolituse või tööhõive eest vastutavad piirkondliku või riigi tasandi asutused; • tööturuasutused; • riiklikud statistikaametid; • majandusarengu asutused; • valdkondlikud või kutseliidud; • valdkondlike oskuste nõukogud; • karjääri- ja kutsenõustamist ning teabe- ja tööhõiveteenuseid osutavad asutused. <p>Eli liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud kõrgkoolile peab olema omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering. Programmivälistes kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Haridus- ja ettevõtlusliit peab hõlmama vähemalt nelja Eli liikmesriiki ja programmiga liitunud kolmandat riiki ning sinna peab kuuluma vähemalt kaheksa täispartnerit. Partnerluses peab osalema täispartnerina vähemalt kolm tööturul osalejat (ettevõtted või äriühingud või neid esindavad organisatsioonid, nagu kaubandus- või tööstuskojad, ametiühingud või kutseorganisatsioonid) ning vähemalt kolm haridus- ja koolitusteenuste osutajat (kutseharidus- ja -õppeasutused ning kõrgkoolid). Igasse projektiettepanekusse peab olema täispartnerina kaasatud vähemalt üks kõrgkool ning üks kutseharidus- ja -õppeasutus.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>2 või 3 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus, 1. osa: ERASMUS-EDU-2022-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 15. septembril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad **2. osa – (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud** – projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis seaduslikult asutatud täispartner. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>2. osa raames oskustealase valdkondliku koostöö kava (Blueprint) ellu viiva liidu, seotud üksuse või liitunud partnerina võivad osaleda järgmised organisatsioonid. Need võivad olla avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on seaduslikult asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või ükskõik millises programmivälises kolmandas riigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kõrgkoolid; • kutseharidust ja -õpet pakuvad asutused; • kutseharidust ja -õpet pakuvate asutuste võrgustikud; • väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad või suurettevõtjad (sh sotsiaalsed ettevõtted); • uurimisinstituudid; • vabaühendused; • kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused; • haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas tegutsevad organisatsioonid; • haridus-, koolitus- või noorteorganisatsioone või ettevõtteid esindavad vahendusorganisatsioonid; • akrediteerimis-, sertifitseerimis-, tunnustamis- ja kvalifitseerimisasutused; • kaubandus- ja tööstuskojad, kutseliidud, käsitööettevõtjate kojad; • Euroopa või riikide tasandi sotsiaalpartnerid; • haiglad või muud hoolekandetasutused, sh pikaajalise hoolduse asutused; • hariduse, koolituse või tööhõive eest vastutavad piirkondliku või riigi tasandi asutused; • tööturuasutused; • riiklikud statistikaametid; • majandusarengu asutused; • valdkondlikud või kutseliidud; • valdkondlike oskuste nõukogud; • karjääri- ja kutsenõustamist ning teabe- ja tööhõiveteenuseid osutavad asutused. <p>ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud kõrgkoolile peab olema omistatud Erasmus kõrgharidusharta akrediteering. Programmivälistes kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmus kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Oskustealase valdkondliku koostöö liit (kes viib ellu oskustealase valdkondliku koostöö kava (Blueprint)) peab hõlmama vähemalt kaheksat ELi liikmesriiki ja programmiga liitunud kolmandat riiki ning sinna peab kuuluma vähemalt 12 täispartnerit. Partnerluses peab osalema täispartnerina vähemalt viis tööturul osalejat (ettevõtted või äriühingud või neid esindavad organisatsioonid, nagu kaubandus- või tööstuskojad, ametiühingud või kutseorganisatsioonid) ning vähemalt viis haridus- ja koolitusteenuste osutajat (kutseharidus- ja -õppeasutused ning kõrgkoolid). Igasse projektiettepanekusse peab olema täispartnerina kaasatud vähemalt üks kõrgkool ning üks kutseharidus- ja -õppeasutus.</p>

<p>Sektorid või valdkonnad</p>	<p>Euroopa uues tööstusstrateegias¹⁹⁶ kindlakstehtud 14 tööstusökosüsteemi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. turism: sõitjatevedu ja reisisenused; hotellid, lühiajaline majutus; restoranid ja toitlustamine; üritused, teemapargid jms; 2. liikuvus, transport, autotööstus: mootorsõidukite, laevade ja rongide ning lisavarustuse tootmine; nende remont ja hooldus; kaubavedu jms; 3. lennundus ja kaitsetööstus: õhusõidukite tootmine; kosmetööstus ja -teenused; kaitsetarbelised tooted ja kaitsetehnoloogia jms; 4. ehitustööstus: eluhoonete ja mittelehoonete ehitamine; teede- ja raudtee-ehitus; kommunaalrajatiste ehitamine ja tsiviilehitus; seotud tegevus jms; 5. põllumajanduslik toidutööstus: taime- ja loomakasvatus; toiduainete töötlemine; veterinaaria jms; 6. vähese CO₂ heitega energiamahukad tööstusharud: fossiilkütuste kaevandamine; rafineerimine; suure keskkonnamõjuga toodete tootmine: plastid, kemikaalid, väetised, raud ja teras, metsatööstustooted, tsement, kumm, mitteraudmetall jms; 7. tekstiilitööstus: tekstiilide, rõivaste, jalatsite, naha, ehete jms tootmine; 8. kultuuri- ja loometööstus: ajalehed, raamatud ja perioodikaväljaanded; filmid, videod ja televisioon; raadio ja muusika jms; 9. digivaldkond: telekommunikatsioon; tarkvara ja programmeerimine; veebiportaalid; arvutite ja lisaseadmete tootmine; 10. taastuenergia: elektrimootorid, mootorid ja turbiinid; elektrienergia tootmine; gaasi tootmine ja jaotamine; 11. elektroonika: elektroonikatootmine jms; 12. jaekaubandus: jaemüük; hulgimüük otse tarbijatele jms; 13. lähedus ja sotsiaalmajandus: sotsiaalse mõju nimel tegutsevad sotsiaalsed ettevõtted, ühendused ja ühingud jms;
	<p>14. tervishoid: ravimid ja meditsiiniseadmed; haiglad, hooldekodud, hoolekandeesutused jms.</p> <p>Liidud peavad projektiettepaneku jaoks valima ühe tööstusökosüsteemi, millele projektis keskendutakse¹⁹⁷. Iga tööstusökosüsteemi kohta saab välja valida üksnes ühe projektiettepaneku. Projekt võib olla seotud ökosüsteemiga, mida ei käsitleta üheski käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava projektis, või ökosüsteemiga, millel puhul on selline projekt juba käimas. Viimasel juhul peab projektiettepanek olema seotud valdkondadega, mida käimasolev(ad) oskustealase valdkondliku koostöö kava projekt(id) ei hõlma¹⁹⁸.</p>

¹⁹⁶ COM(2020) 102 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102>.

¹⁹⁷ Näiteks on siseveeteede sektoris või tsiviillennunduses osi, mis kuuluvad kahte eri tööstusökosüsteemi: reisijatevedu kuulub turismi ökosüsteemi alla, kaubavedu aga liikuvuse, transpordi ja autotööstuse ökosüsteemi alla. Vesinik on olenevalt kasutusala keskelt kohal järgmistes ökosüsteemides: liikuvus, transport, autotööstus; taastuenergia: energiamahukad tööstusharud; ehitustööstus; lennundus ja kaitsetööstus. Projektiettepanek tuleks käsitleda vaid üht ökosüsteemi.

¹⁹⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=en>

Projekti kestus	4 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus, 2. osa: ERASMUS-EDU-2022-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 15. septembril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Iga liit viib ellu terviklikku, ulatuslikku ja mitmekesist valikut omavahel seotud tegevustest, mille eesmärk on edendada innovatsiooni kõrghariduses, kutsehariduses ja -õppes ning ettevõtetes (sh suur-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ja sotsiaalsed ettevõtted) ning laiemas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas.

1. osa: haridus- ja ettevõtlusliidud

Iga haridus- ja ettevõtlusliit peab hõlmama vähemalt üht alljärgnevatest tegevustest (mittetäielik loetelu).

Innovatsiooni edendamine

- Uute õpi- ja õpetamismeetodite ühine väljatöötamine (uued valdkonnaülesed õppekavad, õppijakeskne ja probleemipõhine õpetamine ja õpe, mikrovalifikatsioonitunnistuste laialdasem kasutamine);
- täienduskoolituse programmide ja tegevuste väljatöötamine ja katsetamine ettevõtetes ja koostöös ettevõtetega;
- lahenduste väljatöötamine ja katsetamine, et vastata tungivatele sotsiaalsetele vajadustele, mis mõjutavad ennekõike haavatavaid elanikkonnarühmi ja millele turg lahendusi ei paku; tegelemine keerukate ühiskondlike küsimustega ning muutustega hoiakutes ja väärtustes, strateegiates ja poliitikasuundades, organisatsioonilistes struktuurides ja protsessides ning rakendussüsteemides ja -teenustes;
- keerulistele küsimustele lahenduste väljatöötamine, toote- ja protsessiinnovatsioon (üliõpilaste, õppejõudude ja praktikute koostöös).

Algatusvõime, ettevõtliku mõtteviisi, ettevõtlikkuspädevuse ja ettevõtlusoskuste arendamine

- Koostöös ettevõtetega selliste uute õpetamismeetodite ja õpivahendite väljatöötamine, mis hõlmavad valdkonnaüleste oskuste omandamist ja rakendamist kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe programmides, et suurendada tööalast konkurentsivõimet ja loovust ning luua uusi karjäärivõimalusi;
- erialal, õppekavas, kursusel jne igal võimalusel algatusvõime ja ettevõtlikkuse edendamine, et anda üliõpilastele, õppejõududele, teadlastele ja muudele töötajatele pädevus, oskused ja motivatsioon arendada algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi, et nad oleksid võimelised lahendama mitmesuguseid haridus-, töö- ja eraelus ette tulevaid probleeme;
- uute õpivõimaluste loomine praktiliste kogemuste ning algatusvõime, ettevõtlikkuspädevuse ja ettevõtlusoskuste rakendamise kaudu; see võib hõlmata uute teenuste, toodete ja prototüüpide ning idu- ja võrsefirmade loomist või selleni viia;
- õppijakesksemate lähenemisviiside kasutuselevõtt, võimaldades õppijatel kujundada oma haridusteed vastavalt vajadustele.

Teadmiste liikumise ja vahetamise elavdamine kõrgkoolide, kutseharidus- ja -õppeasutuste, ettevõtete ja teadlaste vahel

- Kaasavate ja omavahel seotud kõrgharidussüsteemide, kutsehariduse ja -õppe süsteemide ning ettevõtete loomine, tuginedes vastastikusele usaldusele, piiriülesele tunnustamisele ja sertifitseerimisele ning paindlikule liikumisele kutsehariduse ja -õppe ning kõrghariduse vahel, ning õppijate ja töötajate õpirände edendamise;
- ettevõtetes toimuv õpipoisiõpe ja õpitava erialaga seotud muu tegevus, mis on täielikult lõimitud õppekavasse ning mille tulemusi tunnustatakse ja hinnatakse ainepunktidega; partnerlused innovaatiliste meetmete katsetamiseks ja kontrollimiseks; üliõpilaste, teadlaste, õppejõudude ja ettevõtete töötajate piiratud kestusega vahetused; ettevõtete töötajate motiveerimine, et kaasata neid õpetamise ja teadustegevusse; teadusandmete analüüs.

Vastupanuvõimega seotud turuvajaduste ja kujunemisjärgus elukutsete kindlakstegemine

- Turuvajaduste ja kujunemisjärgus elukutsete kindlakstegemine (nõudluspoolel), igal tasandil süsteemide kohandamine, et need vastaksid tööturu vajadustele (pakkumispoolel); kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe teenuste osutamise kohandamine oskuste vajadustega, arendades välja ja võttes kasutusele riikidevahelisi valdkondlikke õppekavasid, mis hõlmaksid tööloppimist;
- selliste oskuste kindlakstegemine, mida on vaja keerukate ühiskondlike küsimuste (nt kliimamuutused, tervishoiuküsimused) lahendamiseks ning ühiskonna ja kogukonna vastupanuvõime suurendamiseks; selleks peavad kõrgkoolid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused muu hulgas tegema koostööd riigi, piirkonna ja kohalike ametiasutustega ning erasektoriga, et aidata piirkondades kavandada ja ellu viia aruka spetsialiseerumise strateegiaid;
- toetuse pakkumine selleks, et vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele nii vastupanuvõime suurendamiseks kui ka turuvajaduste täitmiseks.

2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud

Rakendada tuleb alljärgnevat tegevusi.

Oskustealase valdkondliku koostöö strateegilise lähenemisviisi väljatöötamine

- Oskuste arendamise eesmärgil jätkusuutliku koostöö algatamine tööstusharu peamiste sidusrühmade, sh sotsiaalpartnerite, haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning avaliku sektori asutuste vahel (riigi ja piirkondlikul tasandil). Samuti on projekti eesmärk luua koostöösuheteid konkreetse tööstusökosüsteemi kogu väärtusahelas tegutsevate suurte äriühingute ning mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) vahel.
- Järjepidev oskuste prognoosimine: kõigi asjaomaste ELi, riigi ja/või piirkondliku tasandi kvalitatiivsete tõendite ning kvantitatiivsete andmete esitamine lingitud avatud andmevormingus; ühise meetodika väljatöötamine selleks, et prognoosida tulevasi oskuste vajadusi, samuti jälgida edusamme (aastapõhiselt) ning oskuste nõudluse ja pakkumise arengut tulevikusuundade usaldusväärsete stsenaariumide alusel, lähtudes ELi oskuste ülevaatest ning tööst, mida on teinud OECD, Maailma Majandusfoorum ja olemasolevad valdkondlike oskuste ühendused (kui see on asjakohane).
- Valdkonnas/ökosüsteemis juba olemasolevate ümberõpet ja oskuste täiendamist toetavate (tööstuse ning avaliku ja erasektori sidusrühmade pakutavate) meetmete kaardistamine ning kindlakstegemine, mis meetmeid saaks väärtusahelates tegutsevate äriühingute toetamiseks laiendada.
- Oskuste prognoosimise põhjal tööstusökosüsteemi oskuste strateegia väljatöötamine, mis hõlmab prioriteetseid meetmeid, et toetada tööstusökosüsteemi tööjõu ning valdkonda potentsiaalselt suunduvate (nt majanduslikult mitteaktiivsete) isikute ümberõppe ja oskuste täiendamisega seotud eesmärkide saavutamist. Strateegias tuleks täpsustada, kuidas võivad töökohti ja oskuste vajadusi mõjutada tööstusökosüsteemi

peamised suundumused, näiteks üleilmne, ühiskondlik ja tehnoloogia areng. Selles tuleks kirjeldada eeldatavat ajakava ning pöörata erilist tähelepanu digitehnoloogia ja peamiste progressi võimaldavate tehnoloogiate mõjule. Strateegias tuleks teha kindlaks ja määratleda elukutsed ja seotud oskused, mis valdkonnas tõenäoliselt välja kujunevad (st täiesti uued elukutsed ja oskused). Samuti tuleks kindlaks teha peamised tööstusharu osalejad ja sidusrühmad, kes peaksid strateegia elluviimisel osalema. See strateegia peaks olema projekti üks esimesi põhiväljundeid – selles tuleb selgelt kirjeldada tegevusi ja vahe-eesmärke, esitada konkreetset määratletud väljundid ning määrata kindlaks konkreetset prioriteetsed meetmed, mis võimaldaksid nende kujunemisejärgus elukutsete puhul ühitada tulevaste oskuste nõudlust ja pakkumist. Sellest strateegiast tuleks juhinduda oskuste pakti raames partnerluse loomisel.

- Vajaduse korral tagamine, et projekti tulemused on kättesaadavad avatud andmevormingus, et neid saaks kasutada ELi oskuste ülevaates ning oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) tarbeks.
- Asjaomaste ELi, riigi ja/või piirkondliku tasandi kvalitatiivsete tõendite ning kvantitatiivsete andmete esitamine lingitud avatud andmevormingus.

Sektori tasandil kokkulepitud Euroopa tuumõppekavade ja koolitusprogrammide väljatöötamine

➤ *Esimesel tegevuste elluviimise aastal (reageerimismeetmed)*

Eespool kirjeldatud meetmete kõrval tuleks kõigis projektides kiiremas korras **tegeleda sellega, et täita tööstusökosüsteemi elukutsete puhul selliseid kiireloomulisi oskuste vajadusi, mis on tekkinud COVID-19 pandeemia tõttu ning on seotud digi- ja rohepöördega** (projektiettepanekus tuleb esitada vastavad tõendid); selleks tuleks:

- lähtuda oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoril põhinevatest ametiprofiilidest ning kehtivatest pädevusraamistikest¹⁹⁹ (kui need on olemas);
- töötada välja jätku-kutseõppe õppekavasid, et võimaldada tööjõu täiendus- ja ümberõpet innovatiivse põimõppe ja tööloppimise abil;
- tagada uute koolitusprogrammide sisu ja pakkumise hea kvaliteet, kohaldades kvaliteedi tagamise meetodeid kooskõlas Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikuga ning Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suunistega;
- tagada koolitusprogrammide kiire kasutuselevõtt ja kasutamine, teavitades peamisi tööstusökosüsteemi väärtusahelas osalejaid, kutsehariduse tipptaseme keskus, ²⁰⁰ aruka spetsialiseerumise strateegiaid rakendavaid piirkondi, ²⁰¹ Euroopa klasterpartnerlusi²⁰² ning vastavas tööstusökosüsteemis tegutsevaid Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) teadmisi- ja innovaatikakogukondi²⁰³.

➤ *Projekti kestel (ennetavad meetmed)*

Seejärel tuleks projektides keskenduda **kujunemisejärgus elukutsete profiilide koolitussisu väljatöötamisele**:

- uute kutsehariduse ja -õppe moodulõppekavade, seonduvate esmakutseõppe kvalifikatsioonide (riiklikesse haridus- ja koolitussüsteemidesse lõimitavad terviklikud õppekavad) ning tööealise elanikkonna täiendus- või ümberõpet võimaldavate jätku-kutseõppe õppekavade (moodulõpe oskustega seotud tekkivate vajadustega

¹⁹⁹ Nt Euroopa kodanike digipädevuse raamistik, ettevõtlikkuspädevuse raamistik ja Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF).

²⁰⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501&langId=et>.

²⁰¹ <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>.

²⁰² <https://www.clustercollaboration.eu>

²⁰³ <https://eit.europa.eu/>.

arvestamiseks) väljatöötamine, võttes arvesse tööstusökosüsteemi kujunemisejärgus elukutsete profiilide puhul kindlaks tehtud oskuste vajadusi;

- need õppekavad ja koolitusprogrammid koosnevad Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF) / riiklikele kvalifikatsiooniraamistikele vastavate ning oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoril (ESCO) põhinevate õpiväljundite ühikutest; õppekavad peaksid võimaldama omandada töökohapõhiseid oskusi, ent ka võtmepädevusi,²⁰⁴ sealhulgas eeskätt valdkonnaülesed oskused ja STEAM-erialade oskused;²⁰⁵
- uude koolitussisse tööloppimise perioodide lisamine, sh andes õppijatele võimaluse rakendada teadmisi tegelikes tööoludes, ning võimaluse korral riikidevaheliste õpikogemuste võimaldamine;
- uue koolitussisu kvaliteedijuhtimine, rakendades kas Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku (EQAVET) ning Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste (ESG) kohaseid kvaliteedi tagamise põhimõtteid või kasutades juba olemasolevaid kvaliteedi tagamise süsteeme, mis peaksid siiski olema kooskõlas EQAVETi ja ESGga;
- asjaomaste valdkondlike kvalifikatsioonide (sh riikidevahelised ühisprogrammid, mida pakuvad mitu haridus- ja koolitusteenuste osutajat) edendamine, et lihtsustada piiriülest sertifitseerimist ning luua vastastikust usaldust, aidates suurendada õppijate ja spetsialistide õpirännet sektoris.

Tuumõppekavade ja koolitusprogrammide elluviimine

- Meetodite väljatöötamine mitmesuguste sihtrühmade jaoks kohandatud õppekavade ja koolitusprogrammide elluviimiseks, kasutades uuenduslikku lähenemisviisi õpetamisele ja õppimisele, mis hõlmaks ka tööloppimist, IKT kasutamist (nt põimõpe, simulaatorid, liitreaalsus jne), virtuaalse/lõimitud õpirände lahendusi õppijatele ja töötajatele ning avatud õppematerjale (nt õpe tehisintellekti toel, MOOCid²⁰⁶);
- meetmete väljatöötamine kutsealaste teadmiste põlvkondadevahelise ülemineku lihtsustamiseks;
- kirjeldamine, kuidas saab hindamismetoodikat ja -toiminguid kasutada kõigi õpivormide, sealhulgas tööloppimise puhul, ning varem omandatud oskuste ja pädevuste valideerimise lihtsustamiseks;
- töövõimaluste pakkujatega (nt tööandjad avalikust ja erasektorist ning tööturuasutused) suhtlemine, et viia neid kokku kursuse lõpetanutega, kasutades varasemaid ja uusi kontakte oskuste prognoosimise etapis kindlaks tehtud oskuste nõudluse poolelt;
- asjakohaste meetmete kindlakstegemine õppijate jälgimiseks pärast kursuse lõppu, et pakkuda tagasisideahelat²⁰⁷; need jälgimis- ja tagasisidesüsteemid võivad põhineda äriühingutel, õppijatel/töötajatel, avalikest teabeallikatest ja tööturu sidusrühmadelt saadud teabel;
- sobivate meetmete väljapakumise uute või kohandatud kutsehariduse ja -õppe ning kõrghariduse õppekavade ja kvalifikatsioonide ametlikuks tunnustamiseks partnerite asukohariikides ja asjaomasel tööstusökosüsteemis.

Pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu

- See kava põhineb haridus- ja koolitusteenuste osutajate, peamiste tööstusharu sidusrühmade ja (piirkondlike või riigi tasandi) ametiasutuste asjakohase tasandi püsival partnerlusel, et hõlbustada/tugevdada oskuste pakti

²⁰⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.EST&toc=OJ:C:2018:189:TOC.

²⁰⁵ Loodusteadused, tehnoloogia, inseneriteadused, kunstid ja matemaatika.

²⁰⁶ MOOC on laialt avatud e-õppe kursus, kus võib osaleda piiramatul arvul osalejaid ja mis on veebis avatud juurdepääsuga. Lisaks tavapärastele õppematerjalidele, nagu filmitud loengud, lugemismaterjal ja probleemide lahendamise töölehed, pakuvad paljud MOOCid interaktiivseid kasutajafoorumeid, et toetada kogukondlikku suhtlust üliõpilaste, õppejõudude ja õppeassistentide vahel.

²⁰⁷ Vt keskpika ajavahemiku 2. eesmärk (MTD2) 2015. aastal Riias vastu võetud järeldustes: <https://op.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d>.

raames eri sidusrühmi koondavaid oskustealaseid partnerlusi tööjõu ümberõppe ja oskuste täiendamise toetamiseks. See peaks hõlmama sobivate juhtimisstruktuuride kindlakstegemist ning laienemisvõimaluste ja rahalise jätkusuutlikkuse kavasad.

- Kavaga tuleb ette näha tulemuste piisav nähtavus ja ulatuslik levitamine, sealhulgas ELi ja riigi/piirkondlikul poliitilisel tasandil, ning see peab sisaldama üksikasjalikku teavet selle kohta, kuidas tulemused riigi ja/või piirkondlikul tasandil koostöös asjaomaste ametiasutustega kasutusele võetakse.
- Kavas tuleb kirjeldada, kuidas kavatakse projektitulemusi (eeskätt oskuste prognoosid, oskuste strateegia ja koolitusprogrammid) pärast 4-aastast projektiperioodi ajakohastada, sealhulgas tuleb ette näha edasised rahastamisallikad.
- Kavas tuleb osutada sellele, kuidas saab oskuste strateegiaid toetada ELi rahastamisvõimaluste (nt taaste- ja vastupidavusrahastu, ELi mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027, sh Euroopa struktuurifondid, programmid „InvestEU“ ja „Erasmus+“), samuti erasektori investeeringute ja riikliku/piirkondliku rahastamise abil. Seejuures tuleks arvesse võtta aruka spetsialiseerumise strateegiaid, Euroopa klasterpartnerlusi, kutsehariduse tiptaseme keskuste platvorme ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi innovaatikakogukondi.

Mõlemad osad (1. osa: haridus- ja ettevõtliidud; 2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud)

Innovatsiooniliidud peavad võimaluse korral alati kasutama kogu ELi hõlmavaid tööriistu ja vahendeid, nagu EQF, ESCO, Europass, EQAVET ja ESG.

Selleks et katsetada uusi õppekavasid või uusi õpi- ja õppemeetodeid, võivad innovatsiooniliidud korraldada õppijate, õppejõudude, teadlaste ja töötajate õpirändetegevust, kui see toetab/täiendab partnerluse põhitegevust ja annab lisaväärtust projekti eesmärkide saavutamisel.

OODATAV MÕJU

Innovatsiooniliidud põhinevad strateegilisel ja jätkusuutlikul koostööl kutseharidus- ja -õppeasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahel, kes töötavad ühiselt selle nimel, et suurendada Euroopa innovatsioonisuutlikkust. Selliste partnerlustega tugevdatakse märkimisväärselt kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe sünergiat, et edendada innovatsiooni, uusi oskusi, algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi. Kõrgkoolide, kutseharidus- ja -õppeasutuste ning ettevõtete vahel sõlmitud liitudel oodatakse, et need aitavad välja kujundada piirkondlike ökosüsteeme ja annavad tööõppimise lõimimisega vahetu väärtusliku panuse majandusse. Kui ülikoolidel on teaduslikud teadmised ja andmed, mis võimaldavad neil anda otsese sisendi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning toetada seeläbi kohalikku majandust, siis kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused pakuvad ettevõtete jaoks vajalikke oskusi ja kiirendavad sellega kohalikku majanduskasvu.

Laiemalt oodatakse innovatsiooniliitudel panust ühiskondlike ja majanduslike probleemide lahendamisse nii hariduses kui ka tööhõives, pidades silmas selliseid olulisi valdkondi nagu innovatsioon, oskuste pakkumine, kliimamuutused, keskkonnasäästlik majandus, demograafilised muutused, digipööre ja tehisintellekt. Eeliseid annab ka koostöö suurettevõtjatega. Innovatsiooniliidud keskenduvad kodanike vajadustele ja kiirendavad kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe ajakohastamist.

Oskuste paktiga luuakse raamistik uue oskuste tegevuskava teiste meetmete elluviimiseks, ent ka innovatsiooniliitude projektitulemuste levitamiseks ja ärakasutamiseks. Eeskätt kasutatakse oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivate liitude töötulemusi ulatuslike valdkondlike partnerluste loomiseks oskuste pakti alusel.

Peale selle aitavad liidud ellu viia teatist ELi uue kõrghariduse tegevuskava kohta²⁰⁸ ning aitavad kaasa Euroopa haridusruumi loomisele²⁰⁹. Samuti aidatakse nendega ellu viia ELi tööstusstrateegiat ja VKEde strateegiat (2021).

Innovatsiooniliitudes võetakse meetme üldpõhimõtetena arvesse ka kestliku arengu tegevuskava (aastani 2030) kestliku arengu eesmärgi²¹⁰ ja Pariisi deklaratsiooni kliimamuutuste kohta,²¹¹ aidates sellega Euroopa Komisjonil viia ellu uut rohelist kokkulepet²¹² ja Euroopa majanduse taastekava²¹³. Samuti panustavad liidud ideedega algatusse „Uus Euroopa Bauhaus“,²¹⁴ mille eesmärk on kujundada välja uusi kestlikke eluviise, et saavutada rohelse kokkuleppe eesmärgid.

Innovatsiooniliitudel on eelduste kohaselt üksikisiku, organisatsiooni ja süsteemi tasandil lühiajaline ja pikaajaline mõju laiemale sidusrühmade ringile. See mõju kestab eeldatavalt ka pärast projekti lõppemist ja ulatub partnerlustesse kaasatud organisatsioonidest kaugemale. Eeldatakse partnerlussuhete ja tegevuste jätkumist. Seepärast ei tohiks tulemused/väljundid olla eraldiseisvad, vaid peaksid olema seotud olemasolevate ettevõtmiste, kavade, projektide, platvormide, tegevuskohtadega jms või nendesse lõimitud.

HINDAMISKRITEERIUMID

1. osa projektide (haridus- ja ettevõtlusliidud) suhtes kohaldatakse järgmisi hindamiskriteeriume.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos ELi poliitika ja algatustega: projektiettepanekus võetakse arvesse Euroopa eesmärgi kutsehariduse ja -õppe ning kõrghariduse valdkonnas ja sellega aidatakse neid saavutada; projektiettepanekus võetakse arvesse olemasolevaid oskuste arendamise ELi vahendeid ja algatusi ning sellega aidatakse neid nähtavaks muuta. • Eesmärk: projektiettepanek on meetme eesmärgi ja prioriteete silmas pidades asjakohane. • Kokkusobivus: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil; need on selgelt määratletud ja realistlikud ning neis on käsitletud osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks olulisi küsimusi. • Innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud tänapäevaseid meetodeid ja töövõtteid ning see viib projektipõhiste innovaatiliste tulemuste ja lahendusteni. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud projekti riikidevahelisuse ja võimaliku ülekantavusega loodavat lisaväärtust. • Haridus- ja koolitusvaldkonna esindatus: liitu kaasatud partnerid esindavad piisaval määral haridus- ja koolitusteenuste osutajaid. • Digioskused: projektiettepanekuga on ette nähtud digioskuste lõimimine ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili koolitussisusse. • Roheoskused: projektiettepanekuga on ette nähtud ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele üleminekuga seotud oskuste lõimimine ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili koolitussisusse. • Vastupanuvõimega seotud oskused: mil määral hõlmab projektiettepanek oskusi, mis on seotud kohanemisvõime, muutuste juhtimise ja üksteisest kogukonnana hoolimisega.
--	---

²⁰⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legalex-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247>.

²⁰⁹ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_et.

²¹⁰ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

²¹¹ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>.

²¹² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0009.02/DOC_1&format=PDF.

²¹³ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_et.

²¹⁴ https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_et.

<p style="text-align: center;">Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekti üldise ülesehitusega on tagatud projekti eesmärkide, meetoodika ning kavandatava tegevuse ja eelarve kokkusobivus; projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. • Ülesehitus: tööprogramm on selge ja arusaadav ning hõlmab kõiki etappe (ettevalmistamine, elluviimine, kasutamine, seire, hindamine ja tulemuste levitamine). • Meetoodika: projektis kavatakse võimaluse korral kasutada oskuste ja elukutsetega seotud ELi vahendeid, nagu EQF, ESCO, Europass, EQAVET ja ESG. • Juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtjad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga tegevuse jaoks ette nähtud piisavad ressursid. • Töökava: töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad tööpakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele. • Kvalifikatsioonide tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet: kooskõlas Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahenditega, sh mikrokvalifikatsioonitunnistuste puhul. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed. • Finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdihindang, võrdlusanalüüsid jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus. Projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. Projekti lahutamatu osana on kavandatud eksperdihindamise protsessid. Liidu tööprogramm sisaldab projekti elluviimise keskaigas ja lõpus tehtavat sõltumatut välist kvaliteedihindamist.
<p style="text-align: center;">Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: partnerluse koosseis on kooskõlas meetme ja projekti eesmärkidega; kaasatud on sobiv koostööpartnerid asjaomastest organisatsioonidest, sh kutseharidus- ja -õppeasutused, kõrgkoolid ja ettevõtted, kellel on profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks; liitu on kaasatud partnerid, kes esindavad piisaval määral asjaomast sektorit või sektoriülest lähenemisviisi. • Pühendumus: partnerite panus on märkimisväärne, asjakohane ja vastastikku täiendav; vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Ülesanded: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks. Konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri spetsiifiline oskusteave. • Koostöö/meeskonnavaim: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, konfliktide lahendamine, otsustusprotsess ja teabevahetus. • Tasu: liit annab igale partnerorganisatsioonile selget lisaväärtust ja kasu. • Programmiväliste kolmandate riikide kaasamine: (kui see on asjakohane) osalevate organisatsioonide kaasamine programmivälisest kolmandatest riikidest annab liidule olulist lisaväärtust.

<p style="text-align: center;">Mõju (maksimaalne punktsumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus näitlikustatakse, kuidas partnerid ja teised sidusrühmad kasutavad liidu töö tulemusi. Selles on ette nähtud vahendid, mille abil mõõta kasutamise määra projekti kestel ja pärast selle lõppu. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge tegevuskava tulemuste levitamiseks ning see hõlmab sobivaid tegevusi (koos ajakavaga), vahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt sidusrühmadeni ja projektis mitteosalevate sihtrühmadeni. • Mõju: projektiettepanekus on välja toodud projekti sotsiaalne ja majanduslik olulisus ning projekti mõjuala. Projekt tagab kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil mõju sihtrühmadele ja asjaomastele sidusrühmadele, kellel on oluline roll asjaomases majandussektoris, sh hariduses ja koolituses. See hõlmab meetmeid ning ka eesmärke ja näitajaid, et jälgida edusamme ja hinnata oodatavat (nii lühi- kui ka pikaajalist) mõju. • Avatud juurdepääs: kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid. • Kestlikkus: projektiettepanekus on selgitatud, kuidas töötatakse välja tegevuskava projektitulemuste kasutuselevõtuks riigi ja piirkondlikul tasandil. Projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja kindlakstehtud rahastamisallikaid (Euroopa, riigi ja erasektori tasandil) selle tagamiseks, et saavutatud tulemused ja kasutegurid püsiksid ka pärast projekti lõppu.
---	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 13 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, 16 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“, 13 punkti kategoorias „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ning 11 punkti kategoorias „Mõju“.

Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktsumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktsumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

2. osa projektide ((oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud)
 suhtes kohaldatakse järgmisi hindamiskriteeriume.

<p style="text-align: center;">Projekti asjakohasus</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos ELi poliitika ja algatustega: projektiettepanekus võetakse arvesse kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe valdkonna Euroopa tasandi eesmärgid ning valitud tööstusökosüsteemi suhtes asjakohase valdkondliku ELi poliitika eesmärgid ning projektiga aidatakse kaasa nende eesmärkide saavutamisele, samuti aidatakse sellega kaasa oskuste pakti ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimisele ning nähakse ette ELi töövahendite kasutamine. Kui projektiettepanekus keskendutakse tööstusökosüsteemile, mille puhul on mõni oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projekt juba käimas, peab ettepanekul olema selge täiendav mõõde, st see peab hõlmama selgelt erinevat valdkonda, ning täpsustada tuleb, millistel käimasoleva(te) projekti(de) tulemustel see põhineb. Projektide ulatus, väljundid ja tegevused ei tohi kattuda. Samaväärse kvaliteediga projektiettepanekute puhul on ettepanek, mis hõlmab sellist ökosüsteemi või ökosüsteemi osa, mida ei käsitleta üheski käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projektis, kaalukam kui ettepanek, milles keskendutakse mõnes käimaseolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projektis juba käsitletavale ökosüsteemi osale. • Eesmärk: projektiettepanek on meetme eesmärgid ja prioriteete silmas pidades asjakohane. Eeskätt nähakse projektiettepanekus ette äärmiselt oluliste ametiprofiilide väljatöötamine kujunemisjärgus elukutsete puhul ning seotud kvalifikatsioonide väljatöötamine õpiväljundite ühikutena nii EQFi 3.–5. tasemel kui ka 6.–8. tasemel. Projektiettepanek hõlmab seotud haridus- ja koolitusprogrammide väljatöötamist, katsetamist ja esialgset pakkumist; need programmid kavandatakse ja viiakse ellu moodulõppel põhinevate paindlike ja juurdepääsetavate õpivõimaluste kaudu, võttes arvesse varem omandatud oskuste valideerimist. • Kokkusobivus: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil; need on selgelt määratletud ja realistlikud ning neis on käsitletud osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks olulisi küsimusi. • Innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud tänapäevaseid meetodeid ja töövõtteid ning see viib uuenduslike tulemuste ja lahendusteni. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekus on selgelt esile toodud projekti riikidevahelisuse kaudu loodav lisaväärtus. • Haridus- ja koolitusvaldkonna esindatus: liitu kaasatud partnerid esindavad piisaval määral haridus- ja koolitusteenuste osutajaid. • Sektori/valdkonna esindatus: liitu kaasatud partnerid esindavad piisaval määral asjaomast sektorit või tööstusökosüsteemi. • Digitehnoloogia ja peamine progressi võimaldav tehnoloogia, sh tehisintellektialased oskused: projektiettepanekus käsitletakse neid oskusi ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili puhul. • Roheoskused: projektiettepanekuga on ette nähtud ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele üleminekuga seotud oskuste lõimimine ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili koolitussisusse.
--	--

<p style="text-align: center;">Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest, konkreetsetest ja praktilistest tegevustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. • Ülesehitus: tööprogramm on selge ja arusaadav ning hõlmab kõiki etappe (ettevalmistamine, elluviimine, kasutamine, seire, hindamine ja tulemuste levitamine). • Metoodika: projektis kavatakse võimaluse korral kasutada oskuste ja elukutsetega seotud ELi vahendeid, nagu EQF, ESCO, Europass, EQAVET ja ESG. • Juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtsajad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga tegevuse jaoks ette nähtud piisavad ressursid. • Töökava: töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad tööpakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele. • Kvalifikatsioonide tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet: kooskõlas Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahenditega. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed ning on proportsionaalsed projekti mahuga; projektiettepanekus, milles keskendutakse mõnes käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projektis juba käsitletavale tööstusökosüsteemile, tuleb esitada eelarve, millest on selgelt näha, et välistatud on topeltrahastamine, sest projektiga täiendatakse käimasolevas projektis tehtud tööd ja lähtutakse sellest. • Finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdi hinnang, võrdlusanalüüsid jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus. Projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. Projekti lahutamatu osana on kavandatud eksperdi hindamise protsessid. Liidu tööprogramm sisaldab projekti elluviimise keskepaigas ja lõpus tehtavat sõltumatut välist kvaliteedihindamist.
<p style="text-align: center;">Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: partnerluse koosseis on kooskõlas meetme ja projekti eesmärkidega; kaasatud on sobiv koostöö asjaomastest organisatsioonidest, sh kutseharidus- ja -õppeasutused, kõrgkoolid ja ettevõtted, kellel on profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks. Liit tagab kogu sektori küllaldase esindatuse: projektiettepanekus on veenvalt kirjeldatud asjaomases tööstusökosüsteemis tegutsevate ning riigi ja Euroopa tasandi partnerite esinduslikkust ja pädevust. Väga asjakohased on projektiettepanekud, mis hõlmavad Euroopa ja/või asjaomaste riikide sotsiaalpartneriteid. Asjaomaste partnerite geograafiline haare ja esinduslikkus liitu kaasatud ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides ning piirkondades peaks olema selline, et liidul oleks kaasatud riikides ja piirkondades suur rakendamissuutlikkus (nt Euroopa valdkondlike organisatsioonide ja/või Euroopa sotsiaalpartnerite osalemise kaudu). • Pühendumus: partnerite panus on märkimisväärne, asjakohane ja vastastikku täiendav; vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Ülesanded: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks. Konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri spetsiifiline oskusteave. • Koostöö/meeskonnavaim: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, otsustusprotsess ja teabevahetus. • Tasu: liit annab igale partnerorganisatsioonile selget lisaväärtust ja kasu. • Programmiväliste kolmandate riikide kaasamine: (kui see on asjakohane) osalevate organisatsioonide kaasamine programmivälisest kolmandatest riikidest annab liidule olulist lisaväärtust.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus näitlikustatakse, kuidas liidu töö tulemused osalevates riikides vastavalt oskuste pakti eesmärkidele kasutusele võetakse. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekus on esitatud selge kava tulemuste levitamiseks ning asjakohased tegevused, ajakava, vahendid ja kanalid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks tõhusalt sidusrühmadeni. • Mõju: projektiettepanekus on välja toodud projekti sotsiaalne ja majanduslik olulisus ning projekti mõjuala. Projekt tagab kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil mõju sihtrühmadele ja asjaomastele sidusrühmadele, kellel on oluline roll asjaomases majandussektoris, sh hariduses ja koolituses, näiteks oskuste paktiga ühinenud sidusrühmad. See hõlmab meetmeid ning ka eesmärke ja näitajaid, et jälgida edusamme ja hinnata oodatavat (nii lühi- kui ka pikaajalist) mõju. • Avatud juurdepääs: kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu ja lingitud avatud andmevormingus vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid. • Kestlikkus: projektiettepanekus on selgitatud, kuidas töötatakse välja tegevuskava projektitulemuste kasutuselevõtuks riigi ja piirkondlikul tasandil. Projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja kindlakstehtud rahastamisallikaid (Euroopa, riigi ja erasektori tasandil) selle tagamiseks, et liidu saavutatud tulemused ja kasutegurid püsiks ka pärast projekti lõppu.
---	---

2. osa raames on võimalik rahastada ainult ühte projektiettepanekut ökosüsteemi kohta.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinumtaseme: vähemalt 13 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, 16 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“, 13 punkti kategoorias „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ning 11 punkti kategoorias „Mõju“.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsummad projekti kohta on alljärgnevad.

- **1. osa: haridus- ja ettevõtlusliidud:**
 - **1 miljon eurot (kaheaastane projekt)**
 - **1,5 miljonit eurot (kolmeaastane projekt)**
- **2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud:**
 - **4 miljonit eurot (neljaaastane projekt)** – iga tööstusökosüsteemi kohta saab välja valida üksnes ühe projektiettepaneku. Samaväärse kvaliteediga projektiettepanekute puhul on ettepanek, mis hõlmab sellist ökosüsteemi, mida ei käsitleta üheski käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivas liidu projektis, kaalukam kui ettepanek, milles keskendutakse mõnes käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivas liidu projektis juba käsitletavale ökosüsteemi osale.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80% pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

TULEVIKKU SUUNATUD PROJEKTID

Meetme eesmärk

Hiljutise pandeemia tagajärjel on **vajadus haridus- ja koolitussüsteemide ning ka noorsootöö innovatsiooni järele suurem kui ei kunagi varem**. Innovatsioon õpetamises ja õppimises on keskse tähtsusega nii üksikisiku kui ka institutsioonilisel tasandil. Innovaatilis lähemisviise on vaja selleks, et tagada töötajatele nii praegu kui ka edaspidi oskused, mis vastavad kiiresti muutuva tööturu vajadustele, ent ka selleks, et soodustada nii praegu kui ka edaspidi töötajate loovust ja varustada neid oskustega, mis võimaldavad leida lahendusi üha keerukamatele ühiskondlikele sõlmküsimustele, millega me kõik silmitsi seisame, näiteks võitlus kliimamuutuste vastu, elurikkuse kaitse, puhas energeetika, rahvatervis, digiüleminek ja automatiseerimine, tehisintellekt, robotika ja andmeanalüüs.

Selle meetme eesmärk on edendada **innovatsiooni, loovust ja osalust**, samuti sotsiaalset ettevõtlust hariduse ja koolituse eri valdkondades konkreetse sektori piires või sektori- ja erialadeülesel tasandil.

Tulevikku suunatud projektid on suuremahulised projektid, mille eesmärk on **teha kindlaks, töötada välja, katsetada ja/või hinnata innovaatilisi (poliitika tasandi) lähemisviise**, mida on võimalik muuta üldkasutatavaks, et seeläbi täiustada haridus- ja koolitussüsteeme. Nende projektidega toetatakse **Euroopa peamistest prioriteetidest** lähtuvaid tulevikku suunatud ideid, millel on potentsiaal muutuda üldkasutatavaks, edendada haridus- ja koolitussüsteeme ning noorsootöösüsteeme, samuti märkimisväärselt uuendada meetodeid ja tavasid eri liiki õpi- ja aktiivse osaluse keskkondades Euroopa sotsiaalse ühtekuuluvuse heaks.

Üldeesmärk on toetada riikidevahelisi koostööprojekte, mille raames viiakse ellu sidusat ja terviklikku kogumit **sektoripõhistest või -üledest tegevustest**, millega kas:

- a) **edendatakse innovatsiooni** projekti ulatuse, teedrajavate meetodite ja tavade seisukohast ja/või
- b) tagatakse **innovatsioonisiire** (riikide, poliitikasektorite või sihtrühmade vahel), mis omakorda võimaldab Euroopa tasandil jätkusuutlikul viisil ära kasutada innovaatilisi projektitulemusi ja/või kanda neid üle teistsugustesse tingimustesse ja muudele sihtrühmadele.

Partnerluses peaksid osalema mitmesugused avaliku ja erasektori organisatsioonid ning teadlased, valdkonnas tegutsejad ja partnerid, kellel on kontaktid poliitikakujundajatega.

Seepärast tuleks tulevikku suunatud projekti ellu viia mitmesuguste organisatsioonide partnerlusena, mida iseloomustab alljärgnev:

- tipptase ja uusimad teadmised;
- innovatsioonisuutlikkus;
- võime tagada tegevusega süsteemne mõju ning suunata haridus- ja koolituspoliitikat.

Toetatavate projektide eesmärk on saavutada Euroopa tasandil süsteemne mõju seeläbi, et innovaatilisi väljundeid on võimalik kasutada kogu Euroopas ja/või neid on võimalik üle kanda eri teemavaldkondadesse või geograafilistesse piirkondadesse.

1. osa: sektoriüleused prioriteedid

1. osa projektid võivad hõlmata haridusvaldkonna eri sektoreid või neid ühendada.

1. osa raames esitatavates projektiettepanekutes tuleb keskenduda ühele alljärgnevast kahest prioriteedist, mida kirjeldatakse täpsemalt jaotises „Projekti kavandamine“:

- 1. prioriteet: **kvaliteetse ja kaasava digiõppe** toetamine kooskõlas digiõppe tegevuskavaga;
- 2. prioriteet: haridus- ja koolitussüsteemide toetamine kohanemisel **rohepöördega**.

2. osa: kutseharidus ja -õpe

2. osa projektides keskendutakse kutsehariduse ja -õppe sektorile.

Nende projektidega aidatakse rakendada põhimõtteid ja saavutada eesmärgid, mis on sätestatud **Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas**,²¹⁵ **Euroopa oskuste tegevuskavas**,²¹⁶ **nõukogu soovitus** jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava **kutseõppe kohta**²¹⁷ ning **Osnabrücki deklaratsioonis** kutsehariduse ja -õppe kohta,²¹⁸ mis võimaldab majanduse taastumist ning õiglast digi- ja rohepöoret.

2. osa raames esitatavates projektiettepanekutes tuleb keskenduda ühele alljärgnevast kolmest prioriteedist, mida kirjeldatakse täpsemalt jaotises „Projekti kavandamine“:

- 3. prioriteet: **oskuste pakti** toetamine;
- 4. prioriteet: **kutsehariduse ja -õppe rakendusuuringute** struktuurid ja mehhanismid;
- 5. prioriteet: **roheoskused kutsehariduse ja -õppe sektoris**.

3. osa: täiskasvanuharidus

Nende projektidega aidatakse rakendada põhimõtteid ja saavutada eesmärgid, mis on sätestatud **Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas**,²¹⁹ **Euroopa oskuste tegevuskavas**²²⁰ ja **nõukogu soovitus** **oskuste täiendamise meetmete kohta**²²¹ (uued võimalused täiskasvanutele).

3. osa projektides keskendutakse täiskasvanuhariduse sektorile. 3. osa raames esitatavates projektiettepanekutes tuleb käsitleda 6. prioriteeti, mida kirjeldatakse täpsemalt jaotises „Projekti kavandamine“:

- 6. prioriteet: **Oskuste täiendamise meetmed**: uued võimalused täiskasvanutele.

MEETME EESMÄRGID

Üldeesmärgid on järgmised:

- viia ellu innovaatilisi algatusi, millel on suur mõju haridus- ja koolitusreformide elluviimisele konkreetsetes **strateegilistes poliitikavaldkondades**;
- aidata hariduse ja koolituse innovatsiooni edendamiseks kaasa **Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamisele**;
- tagada **süsteemsed muutused** innovatsiooni soodustamisega nii praktika kui ka poliitika tasandil;
- **toetada** ELi põhiõiguste ja prioriteetidega seotud **tulevikku suunatud ideid**, mida on võimalik muuta üldkasutatavaks ühes või enamas sektoris;
- tagada täielikult innovaatiliste teedrajavate õppemeetodite ja -tavade ning/või innovatsioonisiirde abil, et innovaatilisi projektitulemusi on võimalik Euroopa tasandil **jätkusuutlikul viisil ära kasutada** ja/või **kanda neid üle** teistsugustesse tingimustesse ja muudele sihtrühmadele.

Erieesmärgid on muu hulgas:

- **teha kindlaks, töötada välja, katsetada ja/või hinnata** innovaatilisi lähenemisviise, mida on võimalik muuta

²¹⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_et

²¹⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>.

²¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

²¹⁸ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf.

²¹⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_et.

²²⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>.

²²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX%3A32016H1224%2801%29>.

üldkasutatavaks, et täiustada haridus- ja koolitussüsteeme ning parandada hariduse ja koolituse valdkonna poliitika ja tavade tulemuslikkust;

- **käivitada katseprojekte**, et katsetada lahendusi praegustele ja edasistele probleemidele ning seeläbi tagada jätkusuutlik süsteemne mõju;
- **toetada peamiste sidusrühmade seas riikidevahelist koostööd ja vastastikust õppimist** tulevikku suunatud küsimustes ning innustada neid välja töötama innovaatilisi lahendusi ja edendama nende lahenduste ülekandmist uutesse tingimustesse, sealhulgas suurendada asjaomaste sidusrühmade suutlikkust.

Tulevikku suunatud projektides ellu viidava tegevusega tuleks aidata:

- parandada haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteeti, tõhusust ja võrdseid võimalusi;
- parandada hariduse ja koolituse valdkonna poliitika tulemuslikkust;
- ellu viia ELi raamistikke ja seadusandlikke algatusi ning ka Euroopa poolaasta riigipõhiseid soovitusi;
- täiendada tõendus- ja teadmusbasi seoses sihtrühma(de)ga, õppimise ja õpetamise olukordadega ning tõhusate meetodite ja vahenditega, mille abil on võimalik soodustada innovatsiooni süsteemi tasandil;
- täiendada teadmisi, et toetada tõenduspõhist poliitikat;
- soodustada käitumisviiside muutust ELi tasandil.

Nende prioriteetide alusel võidakse ellu viia järgmisi põhitegevusi (mittetäielik loetelu):

- meetmed, teadusuuringud, kaardistamistegevus, suuremahuliste sektoripõhiste või -ülestest väljundite väljatöötamine;
- riikidevaheline suutlikkuse suurendamise tegevus, näiteks koolitus, poliitilise konteksti analüüs, poliitikauuringud, institutsioonilised muudatused;
- katseprojektid innovaatiliste lahenduste katsetamiseks;
- ulatuslikud riikidevahelised üritused või võrgustikutegevused sektoris või sektoriülesel tasandil;
- tulemuste kasutamise tegevused, et levitada tulemusi hariduskogukonnas või -sektoris;
- mõttekodadel põhinevad tegevused, innovaatiliste ideede uurimine ja nendega eksperimenteerimine.

Kui see on asjakohane, tuleb tulevikku suunatud projektides kohaldada ELi tasandi vahendeid ja õigusakte.

Projektideks tuleks kavandada pikaajaline tegevuskava (mis ei piirdu vaid programmi „Erasmus+“ alusel rahastatava projekti kestusega), milles kirjeldatakse, kuidas võetakse väljatöötatavad innovaatilised lahendused koostöös asjaomaste ameti- ja haridusasutustega järk-järgult kasutusele ja muudetakse need üldkasutatavaks, et tagada mõju haridus- ja koolitussüsteemidele. Samuti tuleks tagada tegevuse piisav nähtavus ja ulatuslik tulemuste levitamine, sealhulgas ELi ja siseriiklikul poliitilisel tasandil.

Tulevikku suunatud projektide puhul tuleks osutada ka sellele, kuidas saab projekti elluviimiseks kasutada muid ELi rahastamisvõimalusi (nt Euroopa struktuurifondid, Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, taaste- ja vastupidavusrahastu, õiglase ülemineku fond) ning riigi tasandi ja piirkondlikku rahastamist (samuti erasektori vahenditest rahastamist). Arvesse tuleks võtta siseriiklikke ja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise strateegiaid ning Euroopa tööstusökosüsteemides toimuvat arendustegevust.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD TULEVIKKU SUUNATUD PROJEKTID TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad tulevikku suunatud projektide ettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis seaduslikult asutatud täispartner. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Täispartnerina, seotud üksusena või liitunud partnerina saavad osaleda järgmised organisatsioonid: kõik avaliku või erasektori organisatsioonid, kes tegutsevad hariduse ja koolituse valdkonnas, on peamised innovatsiooni edendajad ning on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“). <p>1. ja 2. osa puhul võivad need organisatsioonid olla (mittetäielik loetelu):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ haridus- ja koolitusorganisatsioonid (nt haridus- ja koolitusteenuse osutajad: koolid, kõrgkoolid, kutseharidust ja -õpet ning täiskasvanuharidust pakkuvad asutused; ühendused; vabaühendused); ▪ avaliku või erasektori äriühingud, kes pakuvad koolitust oma töötajatele või väärtus-/tarneahelas tegutsevatele partneritele; ▪ innovatsiooni ja territoriaalse arengu edendajad (nt ökoinnovatsiooni laborid, uurimiskeskused, innovatsiooniasutused, regionaalarengu eest vastutavad asutused, VKEd, suured äriühingud); ▪ riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi poliitikakujundajad ja ametiasutused (innovatsiooni-, haridus-, töö-, majandusministeeriumid, avalikud ja erasektori tööturuasutused, kvalifikatsiooniasutused jms); ▪ sektoriülese tegevushaardega organisatsioonid ja muud tööturul tegutsejad (nt sotsiaalpartnerid, sektoriorganisatsioonid, tööstus-/kaubandus-/käsitöönduskojad ja muud vahendusasutused, kutseorganisatsioonid, kodanikuühiskonna, spordi- ja kultuuriorganisatsioonid, õpetajate ja koolitajate ühendused, noorte ja lastevanemate ühendused, tööturul osalejad); ▪ avaliku või erasektori asutused, kes kannavad täielikku või osalist vastutust täiskasvanuharidusteenuste (nt oskuste hindamine, pädevuste valideerimine, hariduse ja koolituse pakkumine, suunamine ja juhendamine) korralduse ja/või rahastamise ja/või osutamise eest (või saavad seda mõjutada); ▪ riigi tasandi, rahvusvahelisi, piirkondlikke ja valdkondlikke oskuste võistlusi korraldavad organisatsioonid. <p>ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis asutatud kõrgkoolile peab olema omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering.</p>

<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Kõik osad:</p> <ul style="list-style-type: none"> partnerluses peab osalema vähemalt kolm täispartnerit vähemalt kolmest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist (sh vähemalt kaks ELi liikmesriiki). <p>2. osa:</p> <ul style="list-style-type: none"> vähemalt kolme osaleva riigi puhul peavad partnerlustesse olema kaasatud nii tööandjad (või nende esindajad) kui ka haridus- ja koolitusorganisatsioonid (või nende esindajad). <p>3. osa:</p> <ul style="list-style-type: none"> vähemalt kolme osaleva riigi puhul peavad partnerlusesse olema täispartneritena kaasatud avaliku või erasektori asutused, kes kannavad täielikku või osalist, ent suurt vastutust täiskasvanuharidusteenuste (nt oskuste hindamine, pädevuste valideerimine, hariduse ja koolituse pakkumine, suunamine ja juhendamine) korralduse ja/või rahastamise ja/või osutamise eest (või saavad seda mõjutada).
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Tegevus peab toimuma ELi liikmesriikides või programmiga liitunud kolmandates riikides.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>1. osa (sektoriüleised prioriteedid) projektide kestus:</p> <ul style="list-style-type: none"> 24–48 kuud. <p>2. ja 3. osa projektide kestus:</p> <ul style="list-style-type: none"> 24 kuud. <p>Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist, selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist ning projekti eelarvest ja sihtidest.</p>
<p>Projektide alguskuupäevad</p>	<p>Projektid algavad 1. novembril 2022, 1. detsembril 2022 või 1. jaanuaril 2023.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus, 1. osa: ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT1</p> <p>Konkursikutse tunnus, 2. osa: ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT2</p> <p>Konkursikutse tunnus, 3. osa: ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT3</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 15. märtsil kell 17.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätamise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Tulevikku suunatud projektides tuleks igal juhul arvesse võtta alljärgnevaid horisontaalseid poliitikavaldkondi:

1. Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava;
2. Euroopa Komisjoni roheline kokkulepe,²²² ÜRO kestliku arengu eesmärgid²²³ ja Pariisi deklaratsioon kliimamuutuste kohta²²⁴;
3. Euroopa oskuste tegevuskava,²²⁵ eelkõige meede 1 (oskuste pakt), meede 6 (kaksikülemineku toetamiseks vajalikud oskused) ja meede 8 (eluks vajalikud oskused);
4. Nõukogu soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta²²⁶
5. nõukogu soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“²²⁷.
6. digipöörde haridus- ja koolitussüsteemides, samuti noorsootöös, nagu on ette nähtud digiõppe tegevuskavaga (2021–2027)²²⁸.

1. OSA: SEKTORIÜLESED PRIORITEEDID

1. osa raames esitatavates projektiettepanekutes tuleb keskenduda ühele alljärgnevast kahest prioriteedist.

1. prioriteet. Kvaliteetse ja kaasava digiõppe toetamine kooskõlas digiõppe tegevuskavaga

Haridus- ja koolitussüsteemides toimub praegu ulatuslik digipöörde, mida soodustavad üha suurem ühendatus, seadmete ja digirakenduste laialdane kasutamine, vajadus individuaalse paindlikkuse ja kvaliteetse digitaalse õpisisu järele, samuti digitaalse õpisisu laiem kättesaadavus ning kasvav nõudlus digioskuste järele. COVID-19 pandeemia on haridust ja koolitust oluliselt mõjutanud – see on kiirendanud muutuste protsessi ning andnud hulgaliselt uusi õpikogemusi ja vaatenurki. ELi poliitikapõhimõtted hariduse ja koolituse digipöördeks järgmisel programmitöö perioodil on kindlaks määratud digiõppe tegevuskavas (2021–2027). Digiõppe tegevuskavas on sätestatud kaks strateegilist prioriteeti:

- hästitoimiva digiõppekeskkonna arendamine (1. strateegiline prioriteet);
- digipöörde jaoks oluliste digipädevuste arendamine (2. strateegiline prioriteet).

Kõigile õppijatele tuleb tagada digipädevused (teadmised, oskused ja hoiakud), et nad saaksid elada, töötada, õppida ja areneda maailmas, kus digitehnoloogial on üha suurem roll. Kui haridustöötajad kasutavad digitehnoloogiat oskuslikult ja tõhusalt, saab selle abil tagada kõikidele õppijatele kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse. Tehnoloogia võib olla võimas ja kaasav vahend, et toetada koostööpõhist ja loovat õppimist. Tehnoloogia abil pääsevad õppijad ja haridustöötajad juurde digisisule ning saavad seda luua ja jagada. Haridus- ja koolitussüsteemide jaoks on väga tähtis tõhusa digisuutlikkuse kavandamine ja arendamine. See eeldab digistrateegia väljatöötamist ning selle pidevat läbivaatamist ja ajakohastamist, et kõrvaldada taristu tehnoloogilisi puudusi, uuendada seadmeid ning arendada haridusvaldkonna organisatsioonilist suutlikkust, sealhulgas suutlikkust pakkuda segaõpet (kaug- ja kontaktõpe). Seda silmas pidades on oluline parandada teadmisi ja arusaamist kujunemisjärgus tehnoloogiast – näiteks tehisintellekt – ning sellest, kuidas võtta neid lahendusi hariduses eetilisel viisil kasutusele. Lisaks tuleb suurendada juurdepääsu tugitehnoloogiale ja pakutavale digitaalsele infosisule ning vähendada ebavõrdsust, mis tuleneb näiteks sotsiaal-majanduslikest põhjustest või maa- ja linnapiirkondade erinevatest võimalustest. Kvaliteetseks ja kaasavaks digiõppeks on vaja eelkõige kvaliteetset digitaalset õpisisu, kasutajasõbralikke vahendeid, lisaväärtust loovaid teenuseid ja turvalisi

²²² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0009.02/DOC_1&format=PDF.

²²³ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

²²⁴ https://ec.europa.eu/clima/policies/international/negotiations/paris_et.

²²⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catid=1223&langid=en>.

²²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=celex%3a32020h1202%2801%29>.

²²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX%3A32016H1224%2801%29>

²²⁸ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_et.

platvorme, mis tagavad privaatsuse ja vastavad eetikanormidele.

Lisaks kahele eespool kirjeldatud strateegilisele prioriteedile on digiõppe tegevuskavaga ette nähtud eesmärk soodustada ELi tasandil tõhusamat koostööd digiõppe ja -koolituse valdkonnas ning luua sel otstarbel **Euroopa digiõppe keskus**. Keskuse eesmärk on edendada sektoriülest koostööd, teha kindlaks head tavad ja neid jagada ning pakkuda liikmesriikidele ning haridus- ja koolitussektorile vahendeid, raamistikke, suuniseid, tehnilist oskusteavet ja teadusuuringuid. Oodatakse, et keskus lõimib riiklikke ja piirkondlikke digiõppe algatusi, toob kokku valdkonnas tegutsejaid, aitab luua uusi digitaalsete õpisisu vahetamise mudeleid ning tegeleb seejuures selliste küsimustega nagu ühised standardid, koostalitlusvõime, juurdepääsetavus ja kvaliteedi tagamine. Samuti tuleks keskuse tööd arvesse võtta allpool kirjeldatud valdkondade puhul.

Tulevikku suunatud projektides keskendutakse täpsemalt **vähemalt ühele alljärgnevast kolmest** 1. prioriteedi alla kuuluvast **valdkonnast**:

A) Kaasava ja kvaliteetse digiõppe ja -koolituse peamised edutegurid

Projektide eesmärgid:

- teha kindlaks tõhusaid ja hästi toimivaid digiõppe- ja -koolituskeskkondi soodustavad ja takistavad tegurid ning/või neid hinnata, kusjuures neid soodustavaid ja takistavaid tegureid võidakse käsitleda süsteemi (riigi/piirkondlikul/kohalikul) või organisatsiooni tasandil;
- analüüsida nende soodustavate/takistavate tegurite seoseid ja esitada soovitusel, mida on võimalik levitada ja rakendada organisatsioonilisel ja süsteemi tasandil.

NB! Analüüsida tuleks selliseid tegureid nagu haridus- ja koolitussüsteemide ülesehitus ja korraldus, riiklike õppekavade puhul kasutatavad lähenemisviisid, riiklik hindamissüsteem, õpetajatele/koolitajatele ette nähtud koolitusstrateegiad, taristu ja ühendatus, ent ka muid võimalikke tegureid, mis ei pruugi olla ilmselged.

B) Tehisintellekt hariduses

Projektide eesmärgid:

- teha kindlaks, töötada välja ja proovida katseprojektides läbi tehisintellekti kasutusmallid hariduses ja koolituses, võttes seejuures arvesse mõju andmetele, privaatsusele, eetikale ja ELi väärtustele;
- pakkuda organisatsioonilisel ja süsteemi tasandil levitatavaid ja rakendatavaid soovitusi, vahendeid ja rakendus-suuniseid seoses tehisintellekti rolli ja kasutamisega hariduses ja koolituses.

C) Kvaliteetne digitaalne õpisisu

Projektide eesmärgid:

- teha kindlaks, töötada välja ja proovida katseprojektides läbi kasutusmallid kvaliteetse õpisisu väljatöötamiseks ja kasutusele võtmiseks (võttes arvesse seda, et digitaalsete õpisisu puhul on vaja tagada kvaliteetne õpetamine, juurdepääsetavus, tunnustamine, mitmekeelsus, riskikasutamine, sertifitseerimine, kontrollimine ja ülekantavus);
- pakkuda organisatsioonilisel ja süsteemi tasandil levitatavaid ja rakendatavaid soovitusi, vahendeid ja rakendus-suuniseid seoses kvaliteetse digitaalsete õpisisu väljatöötamise ja kasutusele võtmisega.

2. prioriteet. Haridus- ja koolitussüsteemide toetamine kohanemisel rohepöördega

Euroopa rohelistes kokkuleppes on rõhutatud, et keskkonnasäästlikkuse ja kestlikkuse edendamiseks Euroopas on vaja kaasata haridus- ja koolitussektor. Toetada tuleb tegevust nii kollektiivsel kui ka üksikisiku tasandil. Selleks tuleb omakorda arendada kestlikkusega seotud teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning innustada õppijaid tegutsema muutuste eestvedajatena. Nende muutuste elluviimisel võivad tõukejõuks olla haridus- ja koolitussüsteemid ja -asutused.

Rohepöördele kaasaaitamine on üks Euroopa haridusruumi²²⁹ kuuest mõõtmest ning Euroopa oskuste tegevuskava²³⁰ kuues juhtalgatus. Peale selle käivitas Euroopa Komisjon 10. detsembril 2020 kliimaalast haridust edendava koalitsiooni, mille eesmärk on ära kasutada oskusteavet, pakkuda vahendeid võrgustike loomiseks ning toetada õpetajaid, õpilasi ja üliõpilasi kaasates loovaid lähenemisviise kliimameetmeteks ja kestlikkuse edendamiseks. Koalitsiooniga lõimitakse alt üles algatusi ja ELi tasandi meetmeid ning toetatakse kohustuste ja konkreetsete meetmete võtmist, et edendada kestlikku käitumist kogu ELis.

Peale selle on komisjonil kavas esitada 2021. aasta lõpuks ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus keskkonnasäästlikkuse alase hariduse kohta, et toetada liikmesriike kestlikkuse lõimimisel haridus- ja koolitussüsteemidesse ning edendada Euroopa tasandil koostööd ja kogemuste vahetust keskkonnasäästlikkuse alase hariduse vallas. Samuti töötab komisjon välja Euroopa pädevusraamistikku, et aidata arendada ja hinnata kestlikkusega seotud teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Kõigi nende meetmete eesmärk on aidata inimestel omandada teadmisi, oskusi, väärtusi ja hoiakuid, et elada ja areneda ning toetada kestlikku ja ressursitõhusat majandust ja ühiskonda.

Tulevikku suunatud projektides keskendutakse **vähemalt ühele alljärgnevalt kolmest** 2. prioriteedi alla kuuluvast **valdkonnast**:

A) Kogu asutust hõlmavate kestlikkusega seotud lähenemisviiside edendamine

Projektide eesmärgid:

- töötada välja ja viia ellu kogu asutust hõlmavad kestlikkuskavad ning jälgida nende rakendamist, sealhulgas enesehindamisvahendite abil;
- innustada haridusjuhte (nt kutsealase arengu võimaluste, mentorlusprogrammide, võrgustikutöö algatuste kaudu) lõimima kestlikkust asutuse kogu tegevusse;
- toetada üliõpilaste ja töötajate osalust kestlikkusega seotud algatustes, nt selle teemaga tegelevate eestvedajate/saadikute abiga ning luues sidemeid kohaliku kogukonna rühmade ja muude partneritega väljaspool haridusasutust;
- töötada välja ja rakendada lähenemisviise, et edendada kestlikkust koolis/ülikoolilinnakus, nt vähendada energia- ja veetarbimist, ning jälgida nende lähenemisviiside rakendamist; liikuvus ja transport; muuta õpetamis- ja õpikeskkonda ja -taristut keskkonnasäästlikumaks.

B) Õppijate ja õpetajate oskuste ja pädevuste arendamine seoses kestlikkusega

Projektide eesmärgid:

- töötada välja ja rakendada innovaatilisi lähenemisviise kestlikkust edendavale õpetamisele ja koolitusele ning jälgida nende lähenemisviiside rakendamist; see võib hõlmata digitehnoloogia tõhusat kasutamist kestlikkust edendava õppe toetamiseks;
- suurendada kutsealase arengu võimalustega haridustöötajate (õpetajad, koolitajad ja muud haridusvaldkonna töötajad) suutlikkust võtta oma töös arvesse kestlikkust, sealhulgas toetada haridustöötajaid innovaatiliste õpetamistavade omandamisel ja eri erialade ainete ühitamisel;
- ühendada eri haridussektoreid (sealhulgas formaal- ja mitteformaalne haridus) kestlikkusega seotud pädevuse arendamiseks;

²²⁹ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_et.

²³⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>.

- suurendada teadlikkust, sealhulgas selleks, et võidelda desinformatsiooni vastu (nt seoses rohepesuga) ja soodustada kriitilist mõtlemist, näiteks praktilise kogemuspõhise (*hands-on*) õppega avatud töökodades ja/või STEAM-õppe lähenemisviiside abil.

C) Kodanike innustamine tegutsema, et edendada kestlikkust, kaitsta keskkonda ja võidelda kliimamuutuste vastu, sealhulgas kliimaalast haridust edendava koalitsiooni raames

Projektide eesmärgid:

- töötada kohalikul tasandil välja konkreetsed ja korratavad kliimameetmete kavad ning kaasata nendesse õppijad, õpetajad, koolitajad, haridusjuhid, kohalikud ettevõtjad, muuseumid, kunsti- ja teadusasutused ning spordikeskused;
- töötada välja kogemusõppeprojektid, mida juhivad koolid koos lapsevanemate, kohalike ettevõtjate ja laiema kogukonnaga, näiteks selleks, et: edendada tervislikku toitumist; edendada koolihoonete keskkonnasäästlikkust, kestlikkust ja interaktiivsust kooskõlas algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ prioriteetidega; edendada keskkonnasäästlike koolihoonete ja õpikeskkonna kõigi muude elementide vastastikust täiendavust, nt innovaatilist pedagoogikat, projektipõhist õpet ja õppeainetevahelisi õpetajate rühmi;
- toetada uuenduslikke partnerlussuhteid formaalhariduse pakkujate (nt koolid, kõrgkoolid jms) ja mitteformaalses hariduses osalejate (nt vabaihendused, keskkonnakeskused, raamatukogud, muuseumid jms) vahel.

Taotluses võib keskenduda ühele või enamale haridussektorile, alates alusharidusest ja lapsehoiust kuni täiskasvanuhariduseni, samuti võib see hõlmata formaal- ja mitteformaalset haridust ning informaalset õppimist. Enam kui ühele prioriteedi alla kuuluvale valdkonnale keskendumine taotluses ei anna hindamisel lisapunkte.

2. OSA: KUTSEHARIDUS JA -ÕPE

2. osa raames esitatavates projektiettepanekutes tuleb keskenduda ühele alljärgnevast kolmest prioriteedist.

3. prioriteet. Oskuste pakti toetamine

Oskuste pakt on Euroopa oskuste tegevuskava (2020) esimene juhtalgatus. Tegemist on uue osalusmudeliga, mille eesmärk on leida lahendusi oskustega seotud sõlmküsimustele ning aidata saavutada taastumise, ELi tööstusstrateegia ning rohe- ja digipöörde eesmärgi. See koondab kõiki asjaomaseid sidusrühmi ja innustab neid võtma konkreetseid meetmeid tööealiste inimeste oskuste täiendamiseks ja ümberõppeks, eeskätt jõupingutuste ühendamise partnerlussuhte kaudu. Pakt on kindlalt seotud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega ning toetab rohelise kokkuleppe ja digipöörde eesmärgi, mis on sätestatud komisjoni teatises „Tugev sotsiaalne Euroopa õiglaste üleminekute jaoks“²³¹.

Muu hulgas on pakti eesmärk kaasata koostöös teiste sidusrühmadega suuri äriühinguid ja pakkuda neile stiimuleid, et toetada (oskuste täiendamise ja ümberõppe kontekstis) mikro-, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid.

Selle prioriteedi eesmärk on teha kindlaks, katsetada, välja töötada või hinnata vahendeid või struktuure, mis võimaldavad vahendada ja arendada sama tööstusökosüsteemi²³² väärusahelas tegutsevate suurte äriühingute ning mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) koostööd ning kaasata sellesse teisi täiendus- ja ümberõppega seotud osalejaid. Selline koostöö peab olema suunatud tööealiste inimeste oskuste täiendamisele ja

²³¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0014>.

²³² Nagu on esitatud 2021. aasta aruandes ühtse turu kohta: https://ec.europa.eu/info/files/staff-working-document-annual-single-market-report-2021_en.

ümberõppele konkreetse väärtusahelas või tööstusökosüsteemis. Samuti võidakse projektides keskenduda eesmärgile luua ulatuslikke oskustealaseid partnerlusi tööstusökosüsteemides.

Neid vahendeid või struktuure peaks olema võimalik muuta üldkasutatavaks ning need peaksid aitama parandada haridus- ja koolitussüsteeme ning võimaldama muul viisil oskusi prognoosida, arendada ja valideerida. Projektides peaksid osalema asjaomased sidusrühmad, näiteks kutseharidust ja -õpet pakuvad asutused, kõrgkoolid, avalikud ja erasektori tööturuasutused, innovatsioonikeskused, sotsiaalpartnerid, äriühingud ja avaliku sektori asutused.

Koostöövahendite või -struktuuridega tuleks parandada tööealistele inimestele pakutavate ümberõppe ja oskuste täiendamise võimaluste kvaliteeti, tõhusust ja võrdseid võimalusi ning kohandada neid võimalusi mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate muutuvate tööülesannetega.

Vahendid või struktuurid võivad hõlmata avaliku sektori (nt piirkondlike või riigi tasandi) asutuste, kutseharidust ja -õpet pakuvate asutuste, sotsiaalpartnerite ja muude sidusrühmadega tehtavat koostööd, et parandada lahenduste kestlikkust; samuti võivad need hõlmata mõju haridus- ja koolitussüsteemidele.

4. prioriteet. Kutsehariduse ja -õppe rakendusuuringute struktuurid ja mehhanismid

Rakendusuuringute all mõistetakse²³³ tavaliselt algupäraseid uuringuid uute teadmiste saamiseks. Need on suunatud eeskätt kindlale praktilisele eesmärgile. Rakendusuuringute tulemused peaksid üldiselt olema rakendatavad toodetele, toimingutele, meetoditele või süsteemidele. Rakendusuuringutega antakse ideedele kasutuskõlblik kuju. See on väga tihedalt seotud eksperimentaalarenduse mõistega – süstemaatiline töö, mis põhineb uurimistegevuse tulemusena saadud teadmistel ja praktilistel kogemustel ning millega luuakse uusi teadmisi eesmärgiga valmistada uusi tooteid, võtta kasutusele uusi protsesse või täiustada olemasolevaid tooteid või protsesse.

Rakendusuuringutes keskendutakse enamasti tööstusharu tegelikele probleemidele. Kutsehariduse ja -õppe rakendusuuringute eripära on see, et selles sektoris on võimalik ühitada teadusuuringuid ja innovatsiooni, et ühelt poolt mõista tööstusharus esinevaid probleeme ning teisalt viia ellu muudatusi töökeskkonnas. Teadmiste loomiseks ja levitamiseks vajaminevad oskused on samad. Mõlemad tegevused põhinevad uurimisel, refleksioonil, suhtlusel ja koostööl.

Kutsehariduse ja -õppe rakendusuuringuid iseloomustab ka tihed seos teadusuuringute ning kutsehariduse ja -õppe pedagoogilise poole parandamiseks tehtavate jõupingutuste vahel. Kõnealuse tegevusega on võimalik soodustada innovaatilist mõtlemist ning uute õpetamistavade ja koolitustoodete väljatöötamist, samuti lõppkokkuvõttes tagada, et õppeasutuse lõpetanud on loovamad²³⁴.

Oma soovitusel jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta kutsus nõukogu üles looma kutsehariduse tippkeskusi, mis „toimivad kohalike investeeringute soodustajana, toetades majanduse taastamist, rohe- ja digiüleminekut, Euroopa ja piirkondlike innovatsiooni- ja nutika spetsialiseerumise strateegiaid, kutsehariduse arendamist, sealhulgas kõrgematel kvalifikatsioonitasemetel (Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemed 5–8) riikliku konteksti kohaselt; samuti pakuvad need keskused uuenduslikke teenuseid, nagu klastrid ja ettevõtlusinkubaatorid idufirmadele, uuenduslik tehnoloogia VKEdele ning uuenduslikud ümberõppelahendused [...]“.

Kutsehariduse tipptaseme keskuste põhitegevuse eesmärk on muu hulgas:

- teha koostööd kohalike VKEdega innovatsioonikeskondade, tehnoloogia levikut edendavate keskuste, prototüüpimise ja **rakendusuuringute projektide** kaudu, kuhu on kaasatud kutsehariduses ja -õppes osalejad ja töötajad;
- aidata kaasa **uute teadmiste** loomisele ja levitamisele partnerluses muude sidusrühmadega, nt avatud innovatsiooni ning ühise teadus- ja arendustegevuse kaudu ülikoolide, äriühingute, teiste uurimisinstituutidega

²³³ Frascati käsiraamat, 2015, „Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development“ (Teadusuuringuid ja eksperimentaalarendust käsitlevate andmete kogumise ja esitamise suunised), <https://www.oecd.org/publications/frascati-manual-2015-9789264239012-en.htm>; <https://www.oecd.org/publications/frascati-manual-2015-9789264239012-en.htm>.

²³⁴ „Explaining the VET applied research developmental Framework“: <https://www.ncver.edu.au/research-and-statistics/publications/all-publications/explaining-the-vet-applied-research-developmental-framework>

jne.

Osnabrücki deklaratsioonis kutsehariduse ja -õppe kohta, mis võimaldab majanduse taastumist ning õiglast üleminekut digitaalsele ja rohelisele majandusele,²³⁵ kutsutakse üles võtma ELi tasandil meetmeid, et arendada ja tugevdada kutsehariduse tippkeskusi innovatsiooniinkubaatorite ja oskuste ökosüsteemidena, mis kätkevad endas õppimist, koolitust ja teadustegevust.

Paljudes riikides on rakendusuringutega aidatud soodustada innovatsiooni äriühingutes, eelkõige mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) seas, ning kutsehariduse ja -õppe õpetamis- ja õpitavade pidevat arengut ja innovatsiooni. Aktiivse osalusega rakendusuringutes saavad kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused koos kohalike äriühingutega luua kohalikke innovatsiooni ökosüsteeme. Lisaks sellele, et nad aitavad seeläbi välja töötada uusi ja täiustatud tooteid, teenuseid ja protsesse, tagavad nad ka kvalifitseeritud, uuenduslike ja ettevõtlike kutsehariduse ja -õppe lõpetanute juurdevoolu.

Projektide eesmärgid:

- teha kindlaks, hinnata, katsetada ja töötada välja kutsehariduse ja -õppe rakendusuringute struktuure ja mehhanisme, et suurendada kutsehariduse ja -õppe panust teadus- ja arendustegevusse ning innovatsioonisüsteemidesse;
- suurendada tihedas koostöös õpetajate, koolitajate ning ka kutsehariduses ja -õppes osalejatega kutsehariduse ja -õppe süsteemide suutlikkust korraldada rakendusuringuid ja juhtida innovatsiooniprojekte koos teiste organisatsioonidega, eelkõige VKEdega;
- saadud kogemuste ja väljundite põhjal pakutakse projekti raames välja (tegevuslik ja finantsalane) võrdlusraamistik, mille eesmärk on muuta rakendusuringud ja eksperimentaalarendus kutsehariduse ja -õppe pakkumisel üldkasutatavaks nii era- kui ka avaliku sektori (riigi ja ELi tasandi) rahastamisvahendite abil.

Nende projektide tulemusi peaks olema võimalik muuta üldkasutatavaks, samuti peaksid need aitama ajakohastada kutsehariduse ja -õppe süsteeme ning suurendada osalust rakendusuringutes ja eksperimentaalarenduses, pakkudes seejuures õppijatele võimalusi probleemi- ja projektipõhiseks õppeks.

5. prioriteet. Roheoskused kutsehariduse ja -õppe sektoris

Euroopa roheline kokkulepe on Euroopa uus majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta majandust ja ühiskonda, et suunata need kestlikumale teele. Nagu on ette nähtud Euroopa oskuste tegevuskava meetmega 6, toetab komisjon rohepöördeks vajalike oskuste omandamist.

Õiglane ja edukas rohepöore eeldab investeringuid inimeste oskustesse, et suurendada nende spetsialistide arvu, kes i) loovad ja valdavad keskkonnahoidlikku tehnoloogiat, sealhulgas digitehnoloogiat, ii) töötavad välja keskkonnahoidlikke tooteid, teenuseid ja ärimudeleid, iii) loovad uuenduslikke looduspõhiseid lahendusi ning iv) aitavad vähendada tegevuse ökoloogilist jalajälge. Üleminekuks tööturul ja liikuvuses tuleb ühtlasi tagada tööjõu ümberõpe ja oskuste täiendamine, arvestades, et töökohtade loomine ja kaotamine ei pruugi tingimata aset leida samades sektorites ning et kogu majanduses muutuvad vajaminevad oskused ja ametiprofiilid märkimisväärselt. Lisaks saab Euroopast kliimaneutraalne maailmajagu, kus on ressursitõhus ühiskond ja ringmajandus, üksnes juhul, kui seal on teadlik elanikkond ja töötajad, kes mõistavad, kuidas mõelda ja tegutseda keskkonnateadlikult.

Kutseharidus- ja -õppeasutused saavad edukaks rohepöördeks vajalikke oskusi pakkuda nii esma- kui ka jätkukutseõppe õppekavade kaudu. Ka nõukogu soovitusel jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta on seatud eesmärk, et kutseharidus ja -õpe edendaks innovatsiooni ja majanduskasvu ning tagaks inimestele ettevalmistuse digi- ja rohepöördeks ning kutsealade jaoks, mille järele on suur nõudlus. Selleks tuleb laiendada koolitusvõimaluste pakkumist ning seejuures soodustada ettevõtlik-, digi- ja roheoskuste omandamist.

Osnabrücki deklaratsioonis kutsehariduse ja -õppe kohta, mis võimaldab majanduse taastumist ning õiglast üleminekut digitaalsele ja rohelisele majandusele, kutsutakse üles:

- edendada Euroopa programmide – nagu programm „Erasmus+“ – abil algatusi, et toetada kutseharidus- ja -

²³⁵ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf.

õppeasutuste ning kutsehariduse ja -õppe pakkujate koostööd ja teadmiste jagamist **roheoskuste haridus- ja koolitusvõimalustega** seotud õpimeetodite, õppekavade, suuniste, tööloppimise ja kvaliteedi tagamise vallas;

- määrata koostöös sotsiaalpartneritega kindlaks **rohepöördeks vajalikud tööturu vajadustele vastavad oskused**, mis lõimitakse õppekavadesse ning kutsehariduse ja -õppe pakkumisse, sealhulgas põhioskused, mis on vajalikud kõigis sektorites ja kõigi elukutsete puhul, ning sektoripõhised oskused.

Projektides keskendutakse **mõlemale kahele alljärgnevale** 5. prioriteedi alla kuuluvale **valdkonnale**.

A) Roheliste põhioskuste kogum tööturu tarbeks

- Projektidega aidatakse töötada tööturu tarbeks eri majandussektorites välja roheliste põhioskuste kogum, et juhtida koolitustegevust ning luua kliima-, keskkonna- ja terviseteadlike spetsialistide ning roheettevõtjate põlvkond.

B) Selle oskuste kogumi lõimimine kutseharidusse ja -õppesse

- Projektidega aidatakse lõimida seda roheliste põhioskuste kogumit kutsehariduse ja -õppe õppekavadesse.
- Samuti aidatakse projektidega lõimida seda oskuste kogumit õpetajate, koolitajate ja muude töötajate põhi- ja täienduskoolitusse.

3. OSA: TÄISKASVANUHARIDUS

3. osa raames esitatavates projektiettepanekutes tuleb keskenduda alljärgnevale prioriteedile.

6. prioriteet. Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele

Oskuste täiendamise meetmed, mis on välja toodud nõukogu soovitusel „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“²³⁶, on suunatud nendele täiskasvanutele, kelle oskuste, teadmiste ja pädevuste tase on madal ning kes on parimal juhul omandanud põhihariduse. Nende eesmärk on pakkuda täiskasvanutele paindlikke võimalusi parandada oma kirja- ja arvutusoskust ning digipädevust (sh digitehnoloogia kasutamise oskus) ja omandada kõrgem kvalifikatsioon, et osaleda tööturul ja lüüa aktiivselt kaasa ühiskonnaelus.

Oskuste täiendamise meetmete eesmärk on Euroopa sotsiaalõiguste samba 1. põhimõtte vaimus tagada, et igaühel oleks õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele.

Oskuste täiendamise meetmed hõlmavad kolme etappi:

1. oskuste hindamine (st oskuste kindlakstegemine või valik);
2. personaalse, paindliku ja kvaliteetse õppevõimaluse pakkumine ning
3. omandatud oskuste valideerimine ja tunnustamine.

Kavandatavate meetmete abil aidatakse projektidega ellu viia oskuste täiendamise meetmeid käsitlevat nõukogu soovitusi, Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava ning ka Euroopa oskuste tegevuskava (meede 8: eluks vajalike oskuste arendamine).

Projektide eesmärgid:

- aidata suurendada oskuste täiendamise võimaluste pakkumist ning nende kasutamist madala kvalifikatsiooniga täiskasvanute seas;
- toetada teavitus- ja juhendamismeetmete abil oskuste täiendamise meetmete etappide praktilist ja terviklikku elluviimist;
- aidata suurendada madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutele ette nähtud olemasolevate meetmete sidusust;
- tagada, et oskuste täiendamise meetmeid käsitleva soovitusel elluviimise kaasatakse ja selles osalevad kõik asjaomased pooled.

Tagada tuleks partnerlusel põhinev lähenemisviis, mis soodustab oskuste täiendamise meetmete kavandamisel, elluviimisel ja seires osalevate sidusrühmade tõhusat koordineerimist ja pikaajalist koostööd.

Projektid hõlmavad kava väljundite/tulemuste kasutuselevõtuks osalevates riikides ning ettepanekuid selle kohta, kuidas sellele konkreetsele sihtrühmale pakutavat kohandatud tuge ja õpet veelgi arendada.

Oskuste täiendamise meetmetes võivad muu hulgas osaleda: täiskasvanuhariduse kavandamisel, korraldamisel või edendamisel osalevad riigi, piirkondlikud või kohalikud asutused, tööandjate organisatsioonid, tööandjad, ametiühingud, tööstus-, kaubandus- ja käsitööstuskohajad, tööturuasutused, haridus- ja koolitusteenuse osutajad, vahendus- ja sektoriorganisatsioonid, kodanikuühiskonna organisatsioonid, kohalikud ja piirkondlikud ettevõtjad, raamatukogud ja kogukondlikud teenistused.

OODATAV MÕJU

Tulevikku suunatud projektide eesmärk on tagada innovaatilised lahendused, mida on võimalik muuta üldkasutatavaks piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil; eelistatavalt peaks neid lahendusi olema võimalik ELi rahaliste vahendite või riigi ja piirkondliku toetuse abil veel edasi arendada.

²³⁶ [EUR-Lex – 32016H1224\(01\) – ET – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

Alt üles toimivates tavades tuleks nõuetekohaselt keskenduda kindlaksmääratud prioriteetidele: tugevdada Euroopa innovatsioonisuutlikkust, tagada suur mõju haridus- ja koolitusreformidele ning algatada süsteemseid muutusi.

Projekti väljundite ulatusliku levitamise ja riikidevahelisel, riigi ja/või piirkondlikul tasandil – võttes seejuures arvesse Euroopa tööstusökosüsteeme ja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise strateegiaid – oodatakse, et tulevikku suunatud projektidega tehakse märkimisväärsed uuendusi süsteemi tasandil, et haridus- ja koolitussüsteemid suudaksid paremini kohaneda kiiresti muutuva maailma väljakutsetega.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30 punkti / miinimumtase: 15 punkti)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos ELi poliitika ja algatustega: projektiettepanekuga on ette nähtud ja kavandatud projekt, millega toetatakse tulevikku suunatud ideed ELi tasandil, võttes arvesse olemasolevaid ELi vahendeid ja algatusi ning soodustades nende rakendamist (kui see on asjakohane). Projektiettepanekuga toetatakse ka ELi poliitika (nt Euroopa oskuste tegevuskava), raamistike ja algatuste, näiteks Euroopa poolaasta riigipõhiste soovitude rakendamist. • Eesmärk: projektiettepanek on asjakohane meetme eesmärgi ning ka meetme üld- ja erieesmärgi arvesse võttes (vt jaotis „Meetme eesmärgid“ eespool). • Ulatus: projektiettepanekus keskendutakse ühele kuuhest meetme alla kuuluvast prioriteedist (vt jaotis „Projekti kavandamine“ eespool). • Innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud tänapäevaseid meetodeid ja töövõtteid ning see viib uuenduslike tulemuste ja lahendusteni, mida on võimalik muuta üldkasutatavaks ühes või enamas majandus- või haridussektoris. • Kokkusobivus: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil; need on selgelt määratletud ja realistlikud ning neis on käsitletud osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks olulisi küsimusi. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud projekti riikidevahelisuse ja võimaliku ülekantavusega loodavat lisaväärtust ELi ja süsteemi tasandil. • Olenevalt käsitletavast prioriteedist: <ul style="list-style-type: none"> • 1. prioriteet – digiõpe ja roheoskused: ulatus, mil määral on projektiettepanekus sidusal viisil kavandatud ja lõimitud tegevused, teadustegevus ja üritused, millega aidatakse selgelt kaasa digipöördele; • 2. prioriteet – keskkonnanaharidus ja roheoskused: ulatus, mil määral on projektiettepanekus sidusal viisil kavandatud ja lõimitud tegevused, teadustegevus ja üritused, millega toetatakse üleminekut keskkonnasäästlikumale ringmajandusele ning aidatakse seega saavutada komisjoni rohelise kokkuleppe, Pariisi kliimakokkuleppe ja kestliku arengu eesmärgi; • 3. prioriteet – oskuste pakt: ulatus, mil määral on projektiettepanekus sidusal viisil kavandatud ja lõimitud tegevused, teadustegevus ning ka vahendid ja struktuurid, millega tugevdatakse oskuste arendamist teatava tööstusökosüsteemi väärtusahelates; • 4. prioriteet – kutsehariduse ja -õppe rakendusuuringud: ulatus, mil määral on projektiettepanekus esitatud sidus kava, et luua struktuurid ja mehhanismid kutsehariduse ja -õppe rakendusuuringuteks, millega täiustatakse õpetamis- ja õpiprotsessi ning vastatakse seejuures välise organisatsioonide innovatsiooni- ja arenguvajadustele; • 5. prioriteet – roheoskused kutsehariduse ja -õppe sektoris: ulatus, mil määral pakutakse projektiettepanekus välja mõistlik roheliste põhioskuste kogum ning näitlikustatakse, kuidas lõimida seda roheliste põhioskuste kogumit kutsehariduse ja -õppe õppekavadesse, samuti õpetajate, koolitajate ja muude töötajate koolitusse; • 6. prioriteet – oskuste täiendamise meetmed: ulatus, mil määral toetatakse projektiettepanekuga oskuste täiendamise meetmete etappide praktilist ja terviklikku elluviimist teavitus- ja juhendamismeetmete abil. • Pandeemiajärgne olukord: ulatus, mil määral on projektiettepanekusse lõimitud meetmed, millega edendatakse uue poliitika ja tava väljakujundamist süsteemi tasandil, et tulla toime hiljutisest pandeemiast tulenevate uute probleemidega.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekti üldise ülesehitusega on tagatud projekti eesmärkide, meetodika, tegevuse, kestuse ja kavandatud eelarve kooskõla. Projektiettepanek sisaldab ühtset ja

<p>(maksimaalne punktisumma: 30 punkti / miinimumtase: 15 punkti)</p>	<p>laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ülesehitus: tööprogramm on selge ja terviklik (hõlmab kõiki asjakohaseid projektietappe: ettevalmistamine, elluviimine, seire, hindamine, tulemuste levitamine ja kasutamine). See hõlmab haridusvaldkonnas kasutusele võetava uuenduse eel- ja järelanalüüsi (projekti käigus). • Metoodika: kavandatav metoodika on kvaliteetne ja teostatav ning soovitud tulemuste saavutamiseks sobiv ning asjakohastel juhtudel kasutatakse ELi vahendeid. • Juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtsajad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga tegevuse jaoks ette nähtud piisavad ressursid. • Kvaliteedi ja tulemuslikkuse parandamine: projektiettepanekuga on ette nähtud innovaatilised tegevused ja tulemused, millega parandatakse haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteeti, tõhusust ja võrdseid võimalusi. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed. • Finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine ja koolitus, vastastikune eksperdihinnang, võrdlusanalüüsid jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus. Projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. Projekti lahutamatu osana on kavandatud eksperdihindamise protsessid. Tööprogrammiga on ette nähtud sõltumatu väline kvaliteedihindamine projekti keskpaigas ja mõni kuu enne projekti lõppu, et projekti oleks vajaduse korral võimalik kohandada.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20 punkti / miinimumtase: 10 punkti)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: partnerluse koosseis on kooskõlas meetme ja projekti eesmärkidega. Kaasatud on sobiv koostus asjaomastest organisatsioonidest, kellel on profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud kogu projekti edukaks elluviimiseks. Projektiettepanekusse on kaasatud partnerid, kes esindavad piisaval määral asjaomast sektorit või sektoriülest lähenemisviisi. 4. prioriteedi puhul hinnatakse eeskätt seda, mil määral viib partnerlus kutsehariduse ja -õppe pakkujaid kokku äriühingute esindajate või ühendustega igas osalevas riigis. 5. prioriteedi puhul hinnatakse eeskätt seda, mil määral viib partnerlus kutsehariduse ja -õppe pakkujaid kokku tööturu esindajatega igas osalevas riigis. • Pühendumus: partnerite panus on märkimisväärne, asjakohane ja vastastikku täiendav. Vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Ülesanded: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks. Konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri spetsiifiline oskusteave. • Koostöö/meeskonnavaim: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, otsustusprotsess, teabevahetus ja konfliktide lahendamine. • Geograafiline mõõde ja programmiväliste kolmandate riikide kaasamine: partnerluses osalevad asjaomased partnerid eri geograafilistest piirkondadest ning see geograafiline koosseis on põhjendatud. Kui see on asjakohane, annab programmivälisest kolmandatest riikidest pärit osalevate organisatsioonide kaasamine olulist lisaväärtust tulevikku suunatud projekti eesmärkide saavutamisel.
<p>Mõju, tulemuste</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas muudetakse

<p>levitamine ja kestlikkus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20 punkti / miinimumtase: 10 punkti)</p>	<p>projekti väljundid ühes või mitmes sektoris süsteemi tasandil üldkasutatavaks. Selles on ette nähtud vahendid, mille abil mõõta kasutamise määra projekti kestel ja pärast selle lõppu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge tegevuskava tulemuste levitamiseks ning see hõlmab sobivaid sihttasemeid, tegevusi, ajakava, töövahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu õigete sidusrühmadeni, poliitikakujundajateni ning innovatsiooni edendajateni. Samuti on projektiettepanekus kindlaks määratud, kes partneritest vastutab tulemuste levitamise eest, ja tõendatud nende kogemusi levitustegevuse alal. Tulemuste levitamisel võetakse arvesse ka riiklikke ja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise strateegiaid, et tagada nendel tasanditel suurim võimalik mõju. Avatud juurdepääs: üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid. • Mõju: projektiettepanekus on kirjeldatud projekti potentsiaalset mõju: <ul style="list-style-type: none"> ➢ sihtrühmadele ja -sektori(te)le; ➢ poliitikakujundajatele süsteemi tasandil; ➢ peale projektis otseselt osalevate poliitikakujundajate ja ametiasutuste ka avalikus või erasektoris innovatsiooni edendavatele osalejatele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil. Projektiettepanekus tõendatakse, et lahendust saavad rakendada muud peamised sidusrühmad sektoris või väljaspool sektorit. <p>Taotlus hõlmab meetmeid, sihttasemeid ja näitajaid, mis aitavad jälgida projekti edenemist ja hinnata (nii pika- kui ka lühiajalist) oodatavat mõju.</p> • Kestlikkus: projektiettepanekus selgitatakse, kuidas tulevikku suunatud projekt käivitatakse ja seda eri tasanditel (kohalikul, piirkondlikul ja riigi) tasandil edasi arendatakse. Ette on nähtud pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu ja nende üldkasutatavaks muutmiseks. See kava põhineb poliitikakujundajate, haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning peamistest sidusrühmadest ettevõtjate asjakohase tasandi püsival partnerlusel. Selles tuleks kindlaks määrata sobivad juhtimisstruktuurid ning selgitada, kuidas kavatakse projekti laiendada ja tagada rahaline jätkusuutlikkus, sealhulgas võidakse osutada (Euroopa, riiklikele ja erasektori) rahalistele ressurssidele, millega tagatakse, et saavutatud tulemused ja projektist saadav kasu on pikaajalised.
--	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti** (100 maksimumpunktist) ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme.

Kui sama prioriteediga projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Võimaluse korral püüab hindamiskomitee tagada prioriteetide tasakaalustatud esindatuse.

TÄHTAEG NING HINDAMISE JA TOETUSLEPINGUTE SÕLMIMISE ESIALGNE AJAKAVA

Etapid	Kuupäev või orienteeruv ajavahemik
Taotluste esitamise tähtaeg	15. märts kl 17.00 (Brüsseli aja järgi)

Hindamisperiod	2022. aasta aprillist juulini
Taotlejate teavitamine	2022. aasta august
Toetuslepingu sõlmimine	2022. aasta oktoobrist detsembrini
Meetme alguskuupäev	1.11.2022 või 1.12.2022 või 1.1.2023

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsummad projekti kohta:

- **1. osa** – sektoriülesed prioriteedid: 800 000 eurot;
- **2. osa** – kutseharidus ja -õpe: 700 000 eurot;
- **3. osa** – täiskasvanuharidus: 1 000 000 eurot.

Maksimaalne rahastatavate projektide arv:

1. ja 3. osa: ülempiir puudub, v.a eelarvepiirangute korral;

2. osa: soovituslik ülempiir on seitse projekt prioriteedi kohta (vastavalt 3., 4. ja 5. prioriteedi puhul).

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, analüüsi, koolituse, ürituste korraldamise, mudeli rakendamise, pikaajalise tegevuskava, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga tööpaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga tööpaketi kohta (ning iga tööpaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS

Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise meetmega toetatakse rahvusvahelisi koostööprojekte, mis põhinevad kõrghariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolisel partnerlusel. Sellega suurendatakse kõrghariduse asjakohasust, parandatakse kõrghariduse kvaliteeti ja reageerimisvõimet ning edendatakse kõrghariduse ajakohastamist kolmandates riikides, mis ei ole programmiga „Erasmus+“ liitunud, et soodustada sotsiaalmajanduslikku taastumist, majanduskasvu ja õitsengut ning aidata neil riikidel toime tulla hiljutiste suundumustega, eeskätt majanduse üleilmastumise, ent ka inimarengu hiljutise raugemise, ebakindluse ning sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase ebavõrdsusega, mis on COVID-19 pandeemia tõttu süvenenud.

Oodatakse, et meetmega aidatakse saavutada Euroopa Komisjoni üldprioriteete: Euroopa roheline kokkulepe (sh kliimamuutuste, keskkonna ja energeetikaga seotud prioriteedid), digipöörde ja andmetehnoloogia, liidud kestliku majanduskasvu saavutamiseks ja töökohtade loomiseks, rändepartnerlused ning rahu, julgeolek ja valitsemistava. Samuti toetatakse ELi haridusalase sisepoliitika välismõõdet. Meetme eesmärk on aidata kaasa edukale keskkonnahoidlikule ja jätkusuutlikule maailmamajanduse taastumisele kolmandates riikides, mis ei ole programmiga „Erasmus+“ liitunud, võttes arvesse kestliku arengu eesmärgi ja Pariisi kokkulepet.

Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektide tegevustest ja väljunditest peab olema kasu **rahastamiskõlblikele programmivälisetele kolmandatele riikidele**, nende kõrgkoolidele ja kõrgharidussüsteemidele.

MEETME EESMÄRGID

Konkreetselt on meetme eesmärk:

- parandada programmivälisest kolmandates riikides kõrghariduse kvaliteeti ning suurendada selle asjakohasust tööturu ja ühiskonna seisukohast;
- parandada programmivälisest kolmandate riikide kõrgkoolide üliõpilaste pädevust, oskuste taset ja tööalast konkurentsivõimet uute ja innovaatiliste õppekavade väljatöötamise abil;
- edendada programmivälisest kolmandate riikide kõrghariduses kaasavat haridust, võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, diskrimineerimisvastast võitlust ning kodanikupädevuse arendamist;
- parandada programmivälisest kolmandate riikide kõrgkoolides töötajatele ja üliõpilastele suunatud õppe- ja hindamismehhanisme, kvaliteedi tagamist, juhtimist, valitsemistava, kaasatust, innovatsiooni, teadmusbaasi, digi- ja ettevõtluspädevust ning ka rahvusvahelistumist;
- suurendada programmivälisest kolmandate riikide kõrgkoolide, kõrghariduse eest vastutavate asutuste ja pädevate asutuste suutlikkust kõrgharidussüsteemi ajakohastada, eeskätt seoses valitsemistava ja rahastamisega; selleks aidatakse kindlaks teha ja ellu viia reformiprotsesse ning teha nende üle järelevalvet;
- täiustada programmivälisest kolmandates riikides õpetajate koolitust ja täienduskoolitust, et parandada haridussüsteemi kvaliteeti pikaajalisemas perspektiivis;
- edendada asutuste koostööd, suutlikkuse suurendamist ja heade tavade vahetust;
- soodustada maailma eri piirkondade vahelist koostööd ühisalgatuste kaudu.

Meetme kogu tegevuses tagatakse võrdsed võimalused ja kaasamine, tugevdatakse süsteemi ning suurendatakse suutlikkust ja tööalast konkurentsivõimet. Sekkumismeetmed ei ole enam suunatud ainult õpetamisprogrammide ajakohastamisele, vaid tähelepanu tuleks pöörata ka kõrghariduse laiemate majanduslike ja sotsiaalsete ökosüsteemide valitsemistavale, juhtimisele ja tugevdamisele. Eeskätt julgustatakse tegelema piirkondlike küsimustega, looma liite ja koalitsioone, katsetama uusi lähenemisviise ja viima ellu algatusi, mis põhinevad riikide isevastutusel. Meetme horisontaalsed eesmärgid on toetada Euroopa roheline kokkulepe elluviimist, suurendada IKT suutlikkust programmivälisest kolmandates riikides ning edendada üliõpilaste osalust kavandamis- ja õpiprotsessides. Seejuures tagatakse sidusus, koostoime ja vastastikune täiendavus muude asjaomaste Euroopa Liidu sekkumismeetmetega.

OODATAV MÕJU

- Ajakohastatud kõrgkoolid, mida iseloomustab nii teadmussiire kui ka majanduslik ja sotsiaalne lisaväärtus, mis tekib õppe- ja teadustegevuse tulemuste ülekandest kogukonnale / riigi tasandil;
- parem juurdepääs kõrgharidusele ja kõrghariduse parem kvaliteet, eeskätt vähemate võimalustega isikutele ning eri piirkondade vaeseimates riikides elavatele inimestele;
- äärepoolsetes piirkondades asuvate kõrgkoolide suurem osalus;
- valitsemistava, mis tagab tulemusliku ja tõhusa poliitikakujundamise ja rakendamise kõrghariduse valdkonnas;
- piirkondlik integratsioon ja võrreldavate kvaliteeditagamis- ja tunnustamisvahendite loomine, et soodustada akadeemilist koostööd ning üliõpilaste, töötajate ja teadlaste õpirännet;
- tugevam seos ja koostöö erasektoriga innovatsiooni ja ettevõtlikkuse edendamise kaudu;
- tööturu vajaduste arvessevõtmine akadeemilisel tasandil ja seeläbi üliõpilaste tööalase konkurentsivõime suurendamine;
- üliõpilaste suurem algatusvõime ja ettevõtlikkus;
- üliõpilaste ja töötajate suurem digipädevus;
- asutuste omandiõigus kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektide tulemuste suhtes, mis tagab kestlikkuse;
- riikide isevastutus positiivsete ideede ja parima tava kõrghariduse valdkonnas üldkasutatavaks muutmiseks;
- suurem suutlikkus ja professionaalsus, mis võimaldab töötada rahvusvahelisel tasandil: paremad juhtimisoskused ja rahvusvahelistumise strateegiad;
- rahvusvaheliste projektide kvaliteetsem ettevalmistamine ja elluviimine, seire ning järelmeetmed.

TEGEVUS

Kavandatav tegevus peab olema otseselt seotud eespool kirjeldatud eesmärkide, piirkondlike prioriteetvaldkondade ja tegevussuundade põhijoontega (vt allpool) ning tegevust tuleb üksikasjalikult kirjeldada kogu rakendusperioodi hõlmavas projektikirjelduses.

Selle meetme puhul peab projektitegevus olema suunatud sellele, et tugevdada ja toetada rahastamiskõlblikke programmiväliseid kolmandaid riike, nende kõrgkoole ning teisi kõrghariduse ja süsteemide valdkonnas tegutsevaid organisatsioone.

Rahastatavates projektides peab olema võimalik ühitada mitmesugustes vormides koostööd, vahetustegevust, teabevahetust ja muid tegevusi, mille kohta on esitatud näited käesoleva meetme alla kuuluva kolme tegevussuuna kirjelduses. Kavandatav tegevus peaks andma lisaväärtust ja aitama otseselt kaasa projekti tulemuste saavutamisele.

GEOGRAAFILISED EESMÄRGID

Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projekte saab rakendada järgmiselt:

- riigi tasandi projektid, st projektid, kus osalevad asutused ainult ühest rahastamiskõlblikust kolmandast riigist, mis ei ole programmiga „Erasmus+“ liitunud;
- mitut riiki hõlmavad (piirkondlikud) projektid ühes rahastamiskõlblikus piirkonnas;
- mitut riiki hõlmavad projektid, kuhu on kaasatud enam kui üks piirkond (piirkondadevahelised projektid) ning vähemalt üks riik igast rahastamiskõlblikust piirkonnast²³⁷.

237 Piirkondadevahelised projektid peavad olema seotud kõigi kaasatud piirkondade prioriteetvaldkondadega, nende puhul tuleb tõendada asjakohasust iga piirkonna jaoks ning esitada ühiste vajaduste ja eesmärkide üksikasjalikku analüüsi sisaldav põhjendus.

Iga piirkonna jaoks on kindlaks määratud eelarve ning lisateave kasutada olevate summade kohta on avaldatud rahastus- ja hankeportaalil: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et tagada võrdne ja sooliselt tasakaalustatud juurdepääs programmivälistes kolmandates riikides asuvatele kõrgkoolidele, eeskätt vähemate võimalustega isikute puhul. Samuti rakendatakse meetme raames kõigis piirkondades kaasavat lähenemisi, et suurendada vähim arenenud ja vaesimate programmiväliste kolmandate riikide osalust.

PIIRKONDLIKUD PRIORITEETVALDKONNAD

1. ja 2. tegevussuuna raames esitatavates projektiettepanekutes tuleb arvestada eelnevalt kindlaks määratud piirkondlike prioriteetidega, mis on avaldatud rahastus- ja hankeportaalil: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

PROJEKTIDE TEGEVUSSUUNAD

Selleks et tegeleda programmivälistes kolmandates riikides lahendamist vajavate küsimustega, hõlmab kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise meede kolme konkreetset tegevussuunda.

1. tegevussuund – parem juurdepääs koostöövõimalustele kõrghariduse valdkonnas

Selle tegevussuuna eesmärk on kaasata kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise meetme elluviimise vähemate kogemustega kõrgkoolide ja väiksema tegevussuutlikkusega osalejaid, et soodustada uute tulijate²³⁸ juurdepääsu. Need partnerlused peaksid olema programmivälistes kolmandates riikides asuvatele väiksema tegevussuutlikkusega kõrgkoolidele ja organisatsioonidele esimeseks puutepunktiks, et jõuda vähemate võimalustega isikuteni ning laiendada neile suunatud teavitustegevust. Selle tegevussuuna alusel rahastatakse väikesemahulisi projekte, et programmiväliste kolmandate riikide kõrgkoolidel oleksid (sama riigi või piirkonna lõikes) võrdsed võimalused oma tegevust rahvusvahelistada. Projektides tuleks luua partnerlusi, et arendada koostöödeid ning ühtlasi soodustada oskusteabe, kogemuste ja heade tavade edasiandmist, et seeläbi parandada suutlikkuse suurendamise võimaluste kättesaadavust, sotsiaalset kaasatust ja vähemate võimalustega üliõpilaste/töötajate juurdepääsu kvaliteetsetele kõrgharidusvõimalustele. Eeskätt keskendutakse nendes projektides alljärgnevale:

- kõrgkoolid vähim arenenud kolmandates riikides, mis ei ole programmiga „Erasmus+“ liitunud;
- programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandate riikide äärepoolsetes piirkondades asuvad kõrgkoolid;
- uued tulijad või vähemate kogemustega kõrgkoolid ja teaduskonnad programmivälisest kolmandatest riikidest;
- vähemate võimalustega üliõpilaste ja töötajate kaasamine.

Tegevus

Kavandataval tegevusel ja projektitulemustel peab olema selge lisaväärtus sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele. Allpool on esitatud mittetäielik loetelu võimalikest tegevustest.

Tegevus, mille eesmärk on suurendada sihtrühma kuuluvate kõrgkoolide juhtimis-/haldussuutlikkust, näiteks:

- ülikooli valitsemistava reformimine ja ajakohastamine, sh eeskätt üliõpilastele osutatavate teenuste (juhendamine, nõustamine, tööalane nõustamine jms) täiustamine;

238 Vt uue tulija mõiste D osas „Põhimõistete sõnastik“.

- rahvusvaheliste suhete büroode asutamine või tugevdamine ning rahvusvahelistumise strateegiate väljatöötamine;
- kõrgkoolides uute kvaliteeditagamise üksuste ja protsesside/strateegiate loomine või olemasolevate arendamine;
- kavandamis- ja hindamisüksuste moodustamine või nende suutlikkuse suurendamine;
- mehhanismide loomine teabevahetuseks rahvusvahelistes koostööprojektides ja projektide tulemuste levitamiseks;
- suutlikkuse suurendamine, et toetada üliõpilaste ja töötajate õpirännet.

Tegevus, mille eesmärk on tagada kvaliteetne ja asjakohane haridus, näiteks:

- moodulid või õppekavad, õppekavade tehniline või kutsealane suunitlus;
- selliste intensiivõppekavade loomine, mis toovad osalevate kõrgkoolide üliõpilased ja õppejõud lühiajalisteks õppeperioodideks kokku;
- kraadiõppe üliõpilaste ja akadeemiliste töötajate suutlikkuse suurendamine ning ka kraadiõppe üliõpilaste ja/või töötajate õpirände edendamine;
- koolituskursuste korraldamine kõrgkoolide akadeemilistele töötajatele;
- koostoime loomine ja sidemete tugevdamine ettevõtetega ning tööturul, hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevate avaliku või erasektori organisatsioonidega.

Tegevus, mille eesmärk on suurendada vähemate võimalustega üliõpilaste/töötajate juurdepääsuvõimalusi, näiteks:

- kaugõppe ja kaasava õppe meetmete ja võimaluste väljatöötamine, kasutades ebasoodsas olukorras olevate üliõpilaste puhul digitehnoloogiat ja e-õpet;
- digitehnoloogia ajakohastamine, et töötada välja konkreetsed teenused, mille eesmärk on tagada võrdsed ja õiglasel õpivõimalused puuetega üliõpilastele;
- selliste algatuste edendamine, mille eesmärk on tagada positiivne diskrimineerimine naiste ja etniliste/usuvähemuste mõjuvõimu suurendamise abil;
- algatuste väljatöötamine, et käsitleda takistusi, mida ebasoodsas olukorras rühmad õpivõimalustele juurdepääsul kogevad, ning neid takistusi vähendada;
- kaasaaitamine sellele, et luua kaasav keskkond, kus edendatakse võrdseid võimalusi ja võrdõiguslikkust ning reageeritakse laiemale kogukonna vajadustele.

2. tegevussuund – partnerlused kõrghariduse ümberkujundamiseks

Selle tegevussuuna projektides keskendutakse programmiväliste kolmandate riikide kõrgkoolide erineva arengutaseme probleemide ning nende eriomastele küsimustele, suurendatakse programmi mõju ning vajaduse korral täiendatakse muudest allikatest rahastamist. Projektidega võetakse kõrghariduses kasutusele uusi lähenemisi viise ja viiakse ellu algatusi, mis põhinevad vastastikõppel, kogemuste vahetamisel ja heal taval ning tulevad kasuks nii kõrgkoolidele kui ka ühiskonnale laiemalt. Kõrghariduse ümberkujundamise partnerlused on keerukad ja innovaatilised suutlikkuse suurendamise projektid, mis hõlmavad kogemuste, pädevuse ja hea tava vahetamist mitmesuguste vastastikku seotud tegevuste abil, et tugevdada sihtrühma kuuluvate kõrgkoolide suutlikkust tegeleda 21. sajandi sõlmküsimustega, näiteks ränne, kliimamuutused, valitsemistava ja üleminek digimajandusele. Projektide tulemused peaksid tagama sihtrühma kuuluvatele kõrgkoolidele märkimisväärse pikaajalise mõju, mis püsib ka pärast projektide lõppu ning tuleb kasuks kogu ühiskonnale.

Eeskätt ühitatakse nendes projektides alljärgnevat elemente, et toetada programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandate riikide kõrgharidusele.

- **Innovatsioon kõrghariduses**, et suurendada selle asjakohasust tööturul ja ühiskonnas. Oodatakse, et kavandatavate projektidega aidatakse suurendada kõrgkoolides pakutavate võimaluste vastavust tööandjate vajadustele ning pakutakse välja lõimitud lahendusi, et suurendada üliõpilaste tööalast konkurentsivõimet. Selleks on võimalik võtta terviklikke sekkumismeetmeid, sealhulgas:
 - töötada välja innovaatilisi õppekavasid ja lisada innovaatilisi elemente olemasolevatesse õppekavadesse;
 - rakendada innovaatilisi õpi- ja õpetamise meetodeid (nt õppijakeskne ja probleemipõhine õpetamine ja õpe);
 - teha aktiivselt koostööd ettevõtete ja teadusringkonnaga, korraldada täiendusõppeprogramme ja -tegevust koos ettevõtete ja ettevõtete;
 - tugevdada programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandate riikide suutlikkust teha tulemuslikku võrgustikutööd teadusuuringute ning teadusliku ja tehnoloogilise innovatsiooni vallas.

- **Reformide edendamine kõrgkoolides**, et nendest kujuneksid programmivälistes kolmandates riikides majandus- ja sotsiaalarengu tõukejõud. Projektidega tuleks aidata kõrgkoolidel välja töötada ja ellu viia institutsioonilisi reforme, et edendada kõrgkoolides demokraatiat, kaasavust ja võrdseid võimalusi ning tagada, et kõrgkoolid osaleksid täiel määral kodanikuühiskonnas. Institutsiooniliste reformide alla kuuluvad uued valitsemis- ja juhtimissüsteemid ning -struktuurid, valmidus digioskuste seisukohast, tänapäevased ülikoolides osutatavad teenused, kvaliteeditagamisprotsessid ning vahendid ja meetodid akadeemiliste, tehniliste ja haldustöötajate tegevuse kutseliseks muutmiseks ja kutsealaseks arenguks. Selle tegevussuuna edukal elluviimisel on keske tähtsusega ettevõtlusvaimu ning pädevuste ja oskuste arendamine kõrgkoolides. Valdonnaülestest oskuste omandamise, ettevõtlushariduse ja ettevõtlusoskuste praktilise rakendamise abil saavad kõrgkoolid suunata oma teadmised ja ressursid kogukonna hüvanguks kohalikul/riigi/piirkondlikul tasandil.

Tegevus

Kavandataval tegevusel ja projektitulemustel peab olema selge lisaväärtus sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele. Allpool on esitatud mittetäielik loetelu võimalikest tegevustest.

- Selliste õppekavade väljatöötamine, katsetamine ja kohandamine, mis on innovaatilised sisu (võtmepädevused ja valdkonnaülesed oskused (ettevõtlikkus, probleemilahendus, keskkonnahoidlik tegevus jms)), ülesehituse (moodul-, ühisõppekavad jms) ja õpetamis-/õpimeetodite (sh avatud ja paindlik õpe, virtuaalne õpiränne, avatud õppematerjalid, põimõpe, laialt avatud e-õpe (MOOCid) jne) poolest;
- uute õpimeetodite ning õppevahendite ja -materjalide (nt uued mitut eriala hõlmavad õppekavad, õppijakeskne ja probleemipõhine õpetamine ja õpe) väljatöötamine, katsetamine ja kasutusele võtmine üliõpilaste õppepraktika kaudu;
- Bologna protsessil põhinevad reformid (kolmetasandiline kõrgharidussüsteem, läbipaistvusvahendid, näiteks ainepunktisüsteemid ja akadeemilised õiendid, kvaliteeditagamine, hindamine, riiklikud/piirkondlikud kvalifikatsiooniraamistikud, varasemate õpingute ja mitteformaalse õppimise tunnustamine) asutuse tasandil;
- õppekavasse täielikult lõimitud ning tunnustatavate ja ainepunktides arvestatavate praktikakavade ning õppepraktika ja juhtumioõpe võimaluste rakendamine ettevõtetes ja tööstuses;
- kihtkursuste süsteemide kasutuselevõtt, kus koondatakse kolmanda taseme õpingud kutsekeskharidusega (teise taseme hariduse ülemine aste), et suurendada kõrgkooli lõpetanute tööalast konkurentsivõimet;
- keerulistele küsimustele lahenduste väljatöötamine, toote- ja protsessiinnovatsioon (üliõpilaste, õppejõudude ja praktikute koostöös);
- lahenduste väljatöötamine ja katsetamine, et vastata tungivatele sotsiaalsetele vajadustele, mis mõjutavad ennekõike haavatavaid elanikkonnarühmi ja millele turg lahendusi ei paku; tegelemine keerukate ühiskondlike küsimustega ning muutustega hoiakutes ja väärtustes, strateegiates ja poliitikasuundades, organisatsioonilistes struktuurides ja protsessides ning rakendussüsteemides ja -teenustes;
- tegevus, millega toetatakse innovatsiooni, tehnoloogiasiirde ja idufirmade keskuste ja inkubaatorite loomist ning hariduse, teaduse ja innovatsiooni lõimimist asutuse/piirkondlikul/riigi tasandil;
- täienduskoolituse programmide ja tegevuste väljatöötamine ja katsetamine ettevõtetes ja koostöös ettevõtetega;
- partnerlused innovaatiliste meetmete katsetamiseks ja kontrollimiseks; üliõpilaste, teadlaste, õppejõudude ja ettevõtete töötajate piiratud kestusega vahetused; ettevõtete töötajate motiveerimine, et kaasata neid õpetamisse ja teadustegevusse;
- valitsemis- ja juhtimissüsteemide ning -struktuuride reform asutuse tasandil (sh kvaliteeditagamismeetodid ja -süsteemid, finantsjuhtimine ja kõrgkooli autonoomia, rahvusvahelised suhted, üliõpilastele osutatavad teenused ja nõustamine, kutsenõustamine, akadeemilised ja teaduskollegiumid jms);
- kõrgkoolide rahvusvahelistumise strateegiate ja vahendite (õppekavade rahvusvaheline avatus, asutustevahelise õpirände kavad) väljatöötamine ning nende suutlikkuse suurendamine tulemuslikuks võrgustikutööks teadusuuringute ning teadusliku ja tehnoloogilise innovatsiooni valdkonnas;
- lahenduste väljatöötamine ja katsetamine, et vastata tungivatele sotsiaalsetele vajadustele, mis mõjutavad ennekõike haavatavaid elanikkonnarühmi ja millele turg lahendusi ei paku; tegelemine keerukate ühiskondlike küsimustega ning muutustega hoiakutes ja väärtustes, strateegiates ja poliitikasuundades, organisatsioonilistes struktuurides ja protsessides ning rakendussüsteemides ja -teenustes;
- keerulistele küsimustele lahenduste väljatöötamine, toote- ja protsessiinnovatsioon (üliõpilaste, õppejõudude ja praktikute koostöös);

- akadeemiliste ja haldustöötajate oskuste täiendamise, atesteerimise/hindamise, nende tegevuse kutseliseks muutmise ja kutsealase arengu ning õpetajate põhi- ja täienduskoolituse vahendite ja meetodite väljatöötamine, kohandamine ja kasutuselevõtt.

3. tegevussuund – struktuurireformide projektid

Selle tegevussuuna projektide abil toetatakse programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandates riikides jõupingutusi, et kujundada välja ühtsed ja kestlikud kõrgharidussüsteemid, mis vastavad riikide sotsiaal-majanduslikele vajadustele ning soodustavad laiemalt teadmispõhise majanduse rajamist. Tegevussuund hõlmab ka edukate tulemuste üldkasutatavaks muutmist ja laiendamist, samuti koostöötamist selles valdkonnas kahepoolsete tugiprogrammide raames juba antava ja planeeritava toetusega. Struktuurireformide projektides tegeletakse rahastamiskõlblike programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandate riikide vajadustega, et toetada kestlikku süsteemset ja struktuurilist arengut ning innovatsiooni kõrgharidussektori tasandil. Täpsemalt aidatakse projektidega nendes riikides välja kujundada ühtseid ja kestlikke kõrgharidussüsteeme, mis vastavad sotsiaal-majanduslikele vajadustele ning aitavad lõppkokkuvõttes saavutada teadmispõhise majanduse. Projektidesse kaasatakse programmiväliste kolmandate riikide pädevaid asutusi (eelkõige haridusministeeriumid), kõrgkooli, teadusasutusi ning muid asjaomaseid asutusi/organeid ja sidusrühmi ning nende eesmärk on eelkõige:

- edendada koostööd ja vastastikust õppimist ELi liikmesriikide või programmiga „Erasmus+“ liitunud riikide ja rahastamiskõlblike programmiga „Erasmus+“ liitumata kolmandate riikide kõrgeima tasandi ametiasutuste seas ja nende vahel, et soodustada kõrgharidussektori süsteemset arendamist ja innovatsiooni;
- edendada kaasavaid kõrgharidussüsteeme, mis suudavad pakkuda erineva taustaga üliõpilastele õigeid tingimusi, et õppida ja saavutada edu; seepärast tuleks erilist tähelepanu pöörata vähemate võimalustega isikutele;
- suurendada programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandate riikide kõrgkoolide, kõrghariduse eest vastutavate asutuste ja pädevate asutuste (eelkõige ministeeriumid) suutlikkust, kaasates neid kõrgharidussüsteemide ajakohastamiseks (eeskätt valitsemistava ja rahastamise seisukohast) vajalike reformiprotsesside kindlaksmääramisse, elluviimisse ja järelevalvesse;
- teha kindlaks koostöötamise programmivälises kolmandas riigis (kolmandates riikides) programmiga „Erasmus+“ hõlmatud valdkondades käimasolevate ELi algatustega.

Tegevus

Projektides tuleks kavandada tegevus, millega tagatakse selge lisaväärtus kõrgharidussüsteemile tervikuna ning vahetu mõju sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele. Selle tegevusega tuleks kaasa aidata kõrghariduspoliitika reformidele, et vastata ühiskondlikele ja tööturu vajadustele.

Allpool on esitatud mittetäielik loetelu võimalikest tegevustest.

- Riikide isevastutuse soodustamine positiivse ja prima tava riigi ja/või piirkondlikul tasandil kõrghariduse valdkonnas katsetamise ja üldkasutatavaks muutmise, et
 - suurendada kõrgkooli lõpetanute tööalast konkurentsivõimet;
 - parandada vähemate võimalustega isikute juurdepääsu kõrgharidusele;
 - tugevdada hariduse, teadustegevuse ja innovatsiooni sidemeid.
- Tulemusliku ja tõhusa poliitikakujundamise toetamine kõrghariduse valdkonnas ning muude kõrghariduse valdkonna sidusrühmade kaasamine sellesse; seeläbi
 - soodustatakse muude vastutavate ametiasutuste osalust, et suurendada kõrgharidussektori asjakohasust ja selle mõju kogu ühiskonnale;
 - võimaldatakse üliõpilaste aktiivset osalust kõrgharidussüsteemi valitsemisel ja reformimisel;
 - kaasatakse muudes asjaomastes valdkondades, näiteks kutseõppe ja noorte valdkonnas tegutsevaid ühendusi;
 - tugevdatakse kõrghariduse rahvusvahelist mõõdet ELi liikmesriikide või programmiga „Erasmus+“ liitunud riikide ja programmiväliste kolmandate riikide kõrgetasemeliste asutuste koostöö kaudu; eeskätt töötatakse välja ja rakendatakse süsteeme, millega hõlbustatakse üliõpilaste ja akadeemiliste töötajate õpirännet, näiteks luuakse piirkondlik ainepunktisüsteem või toetatakse riiklike kvalifikatsiooniraamistike väljatöötamist;

- määratakse kindlaks riiklik/piirkondlik kvaliteeditagamise raamistik.
- Tegevus, millega toetatakse piirkondlikku akadeemilist koostööd ja edendatakse programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandate riikide vabatahtlikku lähenemist kõrghariduse valdkonna piirkondlikule ühisstrateegiale, millega
 - määratakse kindlaks piirkondliku kõrgharidusruumi loomise etapid;
 - soodustatakse riiklikku ja piiriülest tunnustamist;
 - kõrvaldatakse õppimist takistavad tegurid, parandades juurdepääsu kvaliteetsele ja innovatsioonil põhinevale haridusele ning hõlbustades õpetajate, õppijate ja töötajate riikidevahelist liikumist.
- Rahastamismehhanismide kasutuselevõtu soodustamine, et
 - suurendada vähemate võimalustega isikute osalust kõrghariduses;
 - vähendada digilõhet asutuse ja üksikisiku tasandil.
- Õpetajakutse atraktiivsemaks muutmine näiteks selliste meetmete abil, millega
 - edendatakse karjääriarengut toetavaid algatusi;
 - edendatakse stiimulite loomisega nende osalust kõrghariduse rahvusvahelistamisel.

Projektides julgustatakse osalema vastavates mõjutatud valdkondades (nt tööturg, noorsootöö, rahandus, sotsiaalküsimused, siseasjad, õigusküsimused, tervis jne) vastutavaid pädevaid asutusi ning ka ELi liikmesriikide või programmiga „Erasmus+“ liitunud riikide ametiasutusi.

Eelkõige julgustatakse käesoleva tegevussuuna raames taotlust esitama programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandate riikide kõrgkoole.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	<p>1. ja 2. tegevussuund: kõrgkoolid või kõrgkoolide ühendused või organisatsioonid, mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis, programmiga „Erasmus+“ liitunud kolmandas riigis või rahastamiskõblikus, programmi „Erasmus+“ välises kolmandas riigis. Taotlev asutus esitab taotluse kõigi projektiettepanekusse kaasatud osalevate organisatsioonide nimel²³⁹.</p> <p>3. tegevussuuna puhul lisaks: seaduslikult tunnustatud riiklikud või rahvusvahelised rektorite, õpetajate või üliõpilasorganisatsioonid, mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis, programmiga „Erasmus+“ liitunud kolmandas riigis või rahastamiskõblikus, programmi „Erasmus+“ välises kolmandas riigis.</p> <p>Erand: Valgevenes (2. piirkond), Süürias (3. piirkond) ja Venemaa Föderatsioonis (4. piirkond) asuvad organisatsioonid ei saa osaleda taotlejatena²⁴⁰.</p>
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>Kõik osalevad organisatsioonid peavad olema asutatud ELi liikmesriigis, programmiga „Erasmus+“ liitunud kolmandas riigis või rahastamiskõblikus, programmi „Erasmus+“ välises kolmandas riigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõblikud riigid“).</p> <p>Rahastamiskõblikud kolmandad riigid, mis ei ole programmiga „Erasmus+“ liitunud, on selle meetme puhul järgmised: kõik 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. ja 11. piirkonda kuuluvad programmivälised kolmandad</p>

²³⁹ Osalevad organisatsioonid peavad andma taotlevale organisatsioonile allkirjastatud volituse. Volitused tuleb esitada taotluse esitamise etapis ja neid kontrollitakse toetuslepingule allkirjutamise ajal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

²⁴⁰ Projektiettepanekud peavad olema kooskõlas nõukogu 16. aprilli 2018. aasta järelustega Süüria kohta. Peale selle ei anta rahastust kolmandatele isikutele (olenemata sellest, kas tegemist on üksuste, üksikisikute või üksikisikute rühmaga), kelle suhtes kohaldatakse konkursikutse avaldamise ajal ELi sanktsioone. Toetusesaajad ja töövõtjad peavad samuti tagama, et alltöövõtjad, füüsilised isikud, sealhulgas õpikodades ja/või koolituses osalejad ning kolmandatele isikutele ette nähtud rahalise toetuse saajad ei ole kantud ELi sanktsioonide loetellu.

riigid²⁴¹ (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid:

- kõik kõrgkoolina määratletavad avaliku või erasektori organisatsioonid, mida asukohariigi pädev asutus tunnustab kõrgkoolina (koos seotud üksustega, kui neid on) ning kus pakutakse täielikke õppekavasid, mille täitmisel antakse kõrghariduskraadid ja kolmanda taseme haridust²⁴² tõendavad tunnustatud diplomid (organisatsiooni määratletakse kõrgkoolina ja pädevad asutused tunnustavad seda kõrgkoolina);
- kõik programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandates riikides asuvad tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid (koos seotud üksustega, kui neid on). Selline organisatsioon võib olla näiteks:
 - avaliku või erasektori väike-, keskmine või suurettevõtte (sh sotsiaalne ettevõtte);
 - kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus (sh ministeerium);
 - sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, erialaliit, ametiühing;
 - uurimisinstituut;
 - sihtasutus;
 - kool/instituut (ükskõik mis tasandil, alates koolieelsest haridusest kuni keskhariduseni, k.a kutse- ja täiskasvanuharidus);
 - mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus (sh riiklikud või rahvusvahelised ühendused või kõrgkoolide ühendused/võrgustikud, üliõpilaste või õpetajate ühendused jne);
 - kultuuriorganisatsioon, raamatukogu, muuseum;
 - karjääri- ja kutsenõustamis- ning teabeteenuseid pakkuv asutus.

ELi liikmesriigis või programmiga „Erasmus+“ liitunud kolmandas riigis asuvalle kõrgkoolile peab olema omistatud Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering. Rahastamiskõlblikes programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandates riikides asuvatelt osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.

Rahastamiskõlblikud on kõrgkoolide ühendused või organisatsioonid, mis on pühendunud kõrghariduse edendamisele, täiustamisele ja reformimisele ning koostööle nii Euroopas kui ka Euroopa ja maailma muude piirkondade vahel. Kui sellised ühendused, organisatsioonid või võrgustikud hõlmavad ka muid haridussektoreid ja koolitust, peab nende tegevuse põhiohk olema kõrgharidusel ning see peab selgelt kajastuma organisatsiooni põhikirjas ja juhtimisstruktuurides.

Kõrgkoolide ühendust, organisatsiooni või võrgustikku käsitatakse ühe juriidilise isiku / partnerasutusena – see tähendab, et osalevate organisatsioonide nõutava miinimumarvu arvestamisel läheb see arvesse ühe üksusena riigist, kus asub selle peakorter. Neid organisatsioone ei käsitata kõrgkoolidena. Toetust saavad vaid need liikmesorganisatsioonid, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või

241 V.a 5., 7. ja 8. piirkonda kuuluvad suure sissetulekuga riigid (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

242 Rahvusvahelise ühtse hariduse liigituse (ISCED 2013) järgi, kolmanda taseme haridus, vähemalt 5. tase. Kutsekeskharidust või kutseõpet keskhariduse baasil ehk ISCED 2011 4. astet ei aktsepteerita.

	<p>rahastamiskõlblikus programmivälises kolmandas riigis.</p> <p>Rahvusvahelised valitsusorganisatsioonid saavad kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektides partneritena osaleda omafinantseeringu alusel.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Riigi tasandi projektid, mis on suunatud ainult ühele programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandale riigile</p> <p>Riikide osalus Projekti peab olema kaasatud üks rahastamiskõlblik programmiväline kolmas riik ning vähemalt kaks ELi liikmesriiki või programmiga liitunud riiki.</p> <p>Kõrgkoolide osalus Projekti peavad olema täispartneritena kaasatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt üks kõrgkool igast osalevast ELi liikmesriigist või programmiga liitunud kolmandast riigist ning • vähemalt kaks kõrgkooli osalevast kolmandast riigist, mis ei ole programmiga liitunud. <p>Lisaks (ainult 3. tegevussuuna puhul):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>peab</u> projekti olema täispartnerina kaasatud riigi pädev asutus (nt ministeerium), kes vastutab projektis osalevas programmivälises kolmandas riigis kõrghariduse eest. <p>Mitut riiki hõlmavad projektid, mis on suunatud vähemalt kahele programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandale riigile</p> <p>Riikide osalus Projekti peab olema kaasatud vähemalt kaks rahastamiskõlblikku programmivälise kolmandat riiki ning vähemalt kaks ELi liikmesriiki või programmiga liitunud riiki. Programmivälised kolmandad riigid võivad olla samast meetmega hõlmatud piirkonnast (piirkondlikud projektid) või eri piirkondadest (piirkondadevahelised projektid).</p> <p>Kõrgkoolide osalus Projekti peavad olema täispartneritena kaasatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt üks kõrgkool igast osalevast ELi liikmesriigist või programmiga „Erasmus+“ liitunud kolmandast riigist ning • vähemalt kaks kõrgkooli igast osalevast kolmandast riigist, mis ei ole programmiga „Erasmus+“ liitunud. <p>Lisaks (ainult 3. tegevussuuna puhul):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>peab</u> projekti olema täispartnerina kaasatud riigi pädev asutus (nt ministeerium), kes vastutab projektis osalevas programmivälises kolmandas riigis kõrghariduse eest. <p>Kõigi kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektide suhtes kohaldatavad erikriteeriumid:</p> <p>ELi liikmesriikide või programmiga „Erasmus+“ liitunud riikide kõrgkoolide arv ei tohi olla suurem kui programmivälise kolmandate riikide kõrgkoolide arv.</p>

	<p>Erand: nende programmiväliste kolmandate riikide puhul, kus on alla viie kõrgkooli kogu riigi kohta või kus üks asutus hõlmab enam kui 50 % kogu riigi üliõpilaskonnast, võetakse vastu taotlused, mis hõlmavad vaid üht kõrgkooli nendest riikidest.</p> <p>Täiendavad erikriteeriumid:</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektidesse, kus osalevad partnerid 1. piirkonnast (1. ja 2. tegevussuund), peab olema kaasatud vähemalt kaks sellesse piirkonda kuuluvat programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandat riiki; – projektidesse, kus osalevad partnerid 4. piirkonnast, peab olema kaasatud vähemalt üks teine programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmas riik; – projektidesse, kus osalevad partnerid 10. ja 11. piirkonnast (1. ja 2. tegevussuund), peab olema kaasatud vähemalt kaks nendesse piirkondadesse kuuluvat programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandat riiki; – 3. tegevussuuna raames ei anta toetust projektideks Süürias.
Projekti kestus	<p>Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatava tegevuse liigist. Rahastamiskõlblikkuse perioodi võidakse pikendada kõige enam 12 kuu võrra, kuid üksnes erandjuhtudel, kui partneritel ei ole võimalik projekti kavandatud aja jooksul lõpule viia.</p> <p>1. tegevussuund Projektid võivad kesta 24 või 36 kuud.</p> <p>2. tegevussuund Projektid võivad kesta 24 või 36 kuud.</p> <p>3. tegevussuund Projektid võivad kesta 36 või 48 kuud.</p>
Kellele esitada taotlus?	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>1. tegevussuund Konkursikutse tunnus: ERASMUS -EDU-2022-CBHE Tegevussuuna tunnus: ERASMUS -EDU-2022-CBHE-STRAND-1</p> <p>2. tegevussuund Konkursikutse tunnus: ERASMUS -EDU-2022-CBHE Tegevussuuna tunnus: ERASMUS -EDU-2022-CBHE-STRAND-2</p> <p>3. tegevussuund Konkursikutse tunnus: ERASMUS -EDU-2022-CBHE Tegevussuuna tunnus: ERASMUS -EDU-2022-CBHE-STRAND-3</p>
Millal esitada taotlus?	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 17. veebruaril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse kahes etapis alljärgnevalt kirjeldatud kriteeriumide alusel.

1. etapp

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üldeesmärk: projektiettepanek on kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise meetme eesmärgid ja tegevust ning tegevussuuna erisusi silmas pidades asjakohane. Selles võetakse piisaval määral arvesse ühe või mitme sihtriigi või -piirkonna, sihtrühmade ning vahendite lõplike saajate vajadusi ja piiranguid vastaval ajal. Arvesse võetakse asjaomaste vähemate võimalustega osalejate vajadusi (kui see on asjakohane). Ulatus, mil määral keskendutakse projektiettepanekus ELi üldprioriteetidele. • Eesmärgid: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil. Need on selgelt kindlaks määratud, konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtajalised. Need on seotud küsimustega, mis on olulised osalevatele organisatsioonidele (kooskõlas sihtrühma kuuluvate kõrgkoolide ajakohastamise, arendamise ja rahvusvahelistumise strateegiaga) ning rahastamiskõlblike programmiväliste kolmandate riikide kõrghariduse arendamise strateegiatega seiskohast. • Seos ELi poliitika ja algatustega: kui see on asjakohane, võetakse projektiettepanekus arvesse ja suurendatakse vastastikust täiendavust/koostoimet muude ELi rahastatavate sekkumismeetmete ja muude üksustega (rahastajad, avaliku ja erasektori asutused). • ELi lisaväärtus: projektiettepanekus tõendatakse, et sarnaseid tulemusi ei ole võimalik saavutada ELi liimesriikide või programmiga liitunud kolmandate riikide kõrgkoolide koostööta ja liidu rahaliste vahenditeta. <p>Eeskätt 1. tegevussuuna puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanekus käsitletakse selgelt sihtriigi (-riikide) või -piirkonna (-piirkondade) puhul eelnevalt kindlaks määratud piirkondlike prioriteete. <p>Eeskätt 2. tegevussuuna puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanekus pakutakse kindlakstehtud sekkumisvaldkonnas välja innovaatilised ja tiptasemel meetodid ja tehnikad; • projektiettepanekus käsitletakse selgelt sihtriigi (-riikide) või -piirkonna (-piirkondade) puhul eelnevalt kindlaks määratud piirkondlike prioriteete. <p>Eeskätt 3. tegevussuuna puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanekus keskendutakse kõrgharidussüsteemi(de) reformidele ja ajakohastamisele kooskõlas sihtrühma kuuluvate programmiväliste kolmandate riikide arengustrateegiatega; • projektiettepanekus tõendatakse kõrghariduse valdkonnas pädeva asutuse tugevat toetust.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekti üldise ülesehitusega on tagatud projekti eesmärkide, meetodika, tegevuse ja kavandatud eelarve kooskõla. Projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. • Metoodika: sekkumisloogika on hea kvaliteediga, kavandatud väljundid ja tulemused on sidusad ja teostatavad ning selgelt on kindlaks tehtud põhieeldused ja -riskid. Loogiline raamistik (st objektiivselt kontrollitavate näitajate valik, andmete kättesaadavus, lähteandmed, sihtväärtused jms) vastab ülesehituselt ja sisult nõuetele. • Töökava: töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad tööpakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele. Ressursid on piisavad oodatavate tulemuste saavutamiseks ning töökava on realistlik ja hõlmab põhjalikult kindlaks määratud tegevust, tähtaegasid, tulemusi ja vahe-eesmärgid. • Eelarve: projektiettepanek on kulutõhus ning ette on nähtud projekti edukaks elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid. Eelarveprognoos ei ole ei liiga suur ega liiga väike.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdi hinnang, võrdlusanalüüsid, leevendusmeetmed jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise hea kvaliteet. • Keskkonnasäästlikkus: projekti kavandamisel on silmas peetud keskkonnahoidlikkust ning projekti eri etappides on rakendatud keskkonnasäästlike tavasid (nt keskkonnasäästlik reisimine).
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; Tähtsajad, juhtimisstruktuurid, koostöökorraldus ja vastutusala on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud. • Koosseis: projekti on kaasatud sobiv koostööorganisatsioonidest, kellel on projektiettepaneku eesmärkide saavutamiseks ja tegevussuuna erisuste seisukohast vajalik pädevus. Projektiettepanek hõlmab kõige asjakohasemat ja mitmekesisemat mitteakadeemiliste partnerite ringi. • Ülesanded: rollid ja ülesanded on määratud iga partneri konkreetsete oskusteavet, profiili ja kogemuste baasi arvestades ning need on asjakohased. • Koostöö: projektiettepanekus on kavandatud tõhusad mehhanismid, et tagada partnerorganisatsioonide ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koostöö, teabevahetus ja konfliktide lahendamine. • Pühendumus: projekti partnerite panus on märkimisväärne, asjakohane ja vastastikku täiendav. Projektiettepanekus on kirjeldatud partnerite, eelkõige programmivälisest kolmandatest riikidest pärit partnerite osalust, pühendumust ja vastutust projekti konkreetsete eesmärkide ja tulemuste puhul. <p>Eeskätt 2. tegevussuuna puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanek hõlmab asjaomaseid mitteakadeemilisi organisatsioone ja sidusrühmi, kes annavad uuendusliku lisaväärtuse projekti eesmärkide saavutamisel. • <p>Eeskätt 3. tegevussuuna puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanekus on näidatud, et meetme juhtimise ja rakendamise on piisaval määral kaasatud riikide pädevad asutused.
<p>Kestlikkus, mõju ja oodatavate tulemuste levitamine</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas partnerid ja muud sidusrühmad projekti tulemusi kasutavad, kuidas tagatakse mitmekordistav mõju (st võimalus korrata ja laiendada meetme tulemusi sektori ning ka kohalikul/piirkondlikul/riigi või rahvusvahelisel tasandil); ette on nähtud vahendid tulemuste kasutamise määra mõõtmiseks projekti rahastamise kestel ja pärast seda. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge ja tõhus tegevuskava tulemuste levitamiseks ning see hõlmab sobivaid tegevusi (koos ajakavaga), vahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti rahastamise kestel kui ka pärast selle lõppu tõhusalt kõigi asjaomaste sidusrühmade ja projektis osalevate sihtrühmade asjaomastele sidusrühmadele suunatud teavitustegevuse kaudu. • Mõju: projektiettepanekuga tagatakse käegakatsutav mõju sihtrühmadele ja asjaomastele sidusrühmadele kohalikul, riigi või piirkondlikul tasandil. See hõlmab meetmeid ning ka eesmärgid ja näitajad, et jälgida edusamme ja hinnata oodatavat (nii lühi- kui ka pikaajalist) mõju üksikisiku, asutuse ja süsteemi tasandil. • Avatud juurdepääs: kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt ja ilma ebaproportsionaalsete piiranguteta kättesaadavaks ning kuidas neid levitatakse. • Kestlikkus: projektiettepanekus on selgitatud, kuidas tagatakse projekti tulemuste jätkusuutlikkus rahalises mõttes (pärast projekti rahastamise lõppu) ja asutuse tasandil (tegevuste ja teenuste jätkuvus) ning kuidas tagatakse vastutus kohalikul tasandil.

	<p>Eeskätt 1. tegevussuuna puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanekuga tagatakse järjepidev ja jätkusuutlik lahendus selleks, et kõrvaldada takistused vähemate võimalustega üliõpilaste/töötajate puhul ja suurendada nende juurdepääsu kõrgkoolide pakutavatele õpivõimalustele ja ressurssidele. • Projektiettepanekuga tõenäoliselt suurendatakse programmiväliste kolmandate riikide asutuste suutlikkust teha rahvusvahelist koostööd. <p>Eeskätt 2. tegevussuuna puhul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanekuga tagatakse oluline mõju programmiväliste kolmandate riikide asutustele, eelkõige innovatsioonisuutlikkuse suurendamise ja valitsemistava ajakohastamise abil ning avatusega laiemale ühiskonnale, tööturule ja kogu maailmale. • Projektiettepanekus tõendatakse potentsiaali avaldada mõju ühiskonnale ja/või majandussektorile. <p>Eeskätt 3. tegevussuuna puhul:</p> <p>projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas viivad projekti tulemused kõrghariduspoliitika reformide või kõrgharidussüsteemide ajakohastamiseni.</p>
--	--

Projektid võivad koguda kuni 100 punkti. Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt 60 punkti ning iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest.

Võrdse punktisumma korral eelistatakse projekte, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Kestlikkus, mõju ja oodatavate tulemuste levitamine“ puhul.

Seejärel seatakse eespool nimetatud kvaliteedikriteeriumidele vastavad projektiettepanekud punktisummade järgi pingeritta (kahanevas järjestuses). Selleks et liikuda 2. etappi, koostatakse iga piirkonna kohta loend taotlustest, mille arv on kaks korda suurem iga tegevussuuna puhul rahastatavate projektide hinnangulisest arvust (vastavalt kasutada olevale piirkondlikule eelarvele)²⁴³.

2. etapp

Järgmistes küsimustes konsulteeritakse asjaomases rahastamiskõlblikus programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandas riigis (asjaomastes rahastamiskõlblikes programmiga „Erasmus+“ assotsieerumata kolmandates riikides) asuva(te) liidu delegatsiooni(de)ga:

- kas kõrgkool on riigi pädeva asutuse tasandil tunnustatud;
- projekti teostatavus kolmanda riigi (kolmandate riikide) kohalikus kontekstis;
- kas projektiga aidatakse rahuldada kohalikke vajadusi prioriteetvaldkonnas;
- kattuvus valitud teemavaldkonnas juba olemasolevate ning liidu delegatsiooni või riigi tasandi või rahvusvaheliste rahastajate rahastatavate algatusega.

Ettepanek eraldada liidu rahalisi vahendeid esitatakse üksnes projektide kohta, mis läbivad liidu delegatsiooni(de)ga konsulteerimisel tehtava kontrolli.

Selle tulemusena määratakse teatavatele projektiettepanekutele hindamiskriteeriumidest lähtuva paremusjärjestuse (kahanevas järjekorras) ja liidu delegatsiooniga konsulteerimise tulemuste alusel ELi toetus, võttes arvesse iga piirkonna puhul kasutada olevat eelarvet ning põhimõtet, et iga taotleva organisatsiooni kohta rahastatakse kõige enam kaht

²⁴³ Piirkondadele eraldatavad soovituslikud summad avaldatakse rahastus- ja hankeportaalis: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

projektiettepanekut. Kõigi kolme tegevussuuna jaoks on ette nähtud soovituslik eelarve, kuid eelarvevahendeid on võimalik tegevussuundade vahel ümber paigutada.

Peale selle võtab hindamiskomisjon arvesse alljärgnevaid aspekte:

- projektide temaatiline mitmekesisus ning piisav geograafiline esindatus teatavas piirkonnas, arvestades projektide arvu riigi kohta;
- allpool loetletud piirkondade suhtes kohaldatavate nõuete täitmine.
 - **Idapartnerlusriigid:** 1. ja 2. tegevussuuna puhul eelistatakse kõrgkoole, mis asuvad muudes linnades kui pealinnad ja/või maapiirkondades ja/või äärepoolsemates piirkondades.
 - **Aasia, Kesk-Aasia, Lähis-Ida ja Vaikse ookeani piirkond:** 1. ja 2. tegevussuuna puhul eelistatakse vähim arenenud riike.
 - **Sahara-tagune Aafrika:** kõigi tegevussuundade puhul käsitatakse prioriteetsena vähim arenenud riike. Erilist tähelepanu pööratakse ka rändeküsimustes prioriteetsetele riikidele ning piirkondlikele projektidele, kus osalevad kõrgkoolid mitmest riigist. Ühelegi riigile ei tohi eraldada enam kui 8 % piirkonna jaoks ette nähtud eelarvest.

LISATEAVE

Taotluse heakskiitmine ei tähenda kohustust pakkuda rahastamist taotletud mahus. Taotletud summat võidakse vähendada meetme tegevussuundade suhtes kohaldatavate finantseeskirjade ja hindamistulemuste alusel.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Horisontaalsed aspektid, mida projekti kavandamisel arvesse võtta

Taotlejaid innustatakse võtma projektide kavandamisel arvesse alljärgnevaid horisontaalseid prioriteete.

Keskkonnasäästlikkus

Kõrgharidussüsteemid on keskse tähtsusega Euroopa rohelise kokkuleppe toetamisel ning võimaldavad esile kutsuda olulisi muutusi inimeste käitumisviisides ja arendada nende oskusi. Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektides tuleks arendada pädevust mitmesugustes kestlikkuse seisukohalt asjakohastes sektorites ning valdkondlike roheoskuste strateegiaid ja meetodikaid, samuti tulevikku suunatud õppekavasid, mis vastavad paremini üksikisikute vajadustele. Programmiga „Erasmus+“ toetatakse ka innovaatiliste tavade katsetamist, et valmistada õppijaid ja kõrghariduse pakkujaid ette ellu viima muutusi.

Kaasamine ja mitmekesisus

Kõrgkoolid aitavad olulisel määral suurendada tulevaste kodanike, poliitikakujundajate ja ekspertide suutlikkust tagada kaasav majanduskasv ja ühiskonnas osalemine ning edendada võrdseid võimalusi haridussüsteemides. Samuti tuleks luua mehhanismid, et suurendada vähemate võimalustega üliõpilaste, õpetajate, teadlaste ja teiste isikute osalust ning arvestada seejuures paremini ebasoodsate sotsiaalsete ja majanduslike olude ning sooliste aspektidega.

Digipööre

Vaeseimates riikides tuleks hariduses ära kasutada digitehnoloogia võimalusi ning luua meediapädevuse parandamisega alus digioskuste omandamiseks. Nii on võimalik suurendada haridussüsteemide vastupidavust kriisidele (nagu COVID-19 pandeemia) ning vähendada digilõhet. Programmiga „Erasmus+“ toetatakse digipöördeavasid ning edendatakse digitehnoloogia otstarbekat kasutamist. See hõlmab tegevust, mille abil arendatakse digipedagoogikat ja oskusteavet seoses digivahendite (sh juurdepääsetavad ja tugitehnoloogiad) kasutamise ning digitaalse õpisisu loomise ja innovatiivse kasutamisega.

Kodanikuaktiivsus. Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektidega on võimalik rajada alus, et tugevdada kodanikuaktiivsust ning arendada eriteadmisi sellistes valdkondades nagu demokraatia, inimõigused ja mitmepoolsus. Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektide abil on võimalik leida pikaajalisi lahendusi kõrghariduse nõrga valitsemistava probleemile.

Majanduskasv ja töökohtade loomine. Haridust on vaja eluks ja tööks vajalike oskuste omandamiseks, nagu põhioskused, pehmed oskused (nt probleemilahendus-, suhtlusoskused) ning teadus-, tehnoloogia-, inseneria-, kunsti- ja matemaatikaoskused (STEAM-oskused). Samuti suurendab haridus inimeste tööalast konkurentsivõimet ning on kestliku majanduskasvu eeltingimus.

Lisaks sellele tuleks arvesse võtta alljärgnevaid küsimusi.

1. Partnerasutuste panus projekti

Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projekti õnnestumiseks tuleb tagada kõigi partnerasutuste, eeskätt programmivälistes kolmandates riikides asuvate partnerasutuste tugev osalus. Kui partnerasutused kaasatakse projektiettepaneku koostamisse, saavad nad võtta vastutuse projekti tulemuste saavutamise ja projekti kestlikkuse eest. Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektidesse võib kaasata liitunud partnereid, kes aitavad projektis täita konkreetseid ülesandeid / ellu viia tegevust või toetavad projekti tulemuste levitamist ja kestlikkust. Lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata liitunud partnereid partnerluse osana ning nad ei saa rahastust.

2. Vajaduste analüüs

Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projekti ettepaneku koostamisel tuleb esimese olulise etapina hinnata vajadusi. Vajadusi tuleb hinnata selleks, et teha kindlaks parandamist vajavad valdkonnad/erialad ning nende puuduste põhjused. See omakorda võimaldab kavandada asjakohased sekkumismeetmed puuduste kõrvaldamiseks ning seeläbi suurendada kõrgkooli suutlikkust.

1. Rakendamine ja seire

Kui vajaduste analüüs on tehtud, saab koostada rakenduskava, et tegeleda kindlakstehtud puudustega.

Arvesse tuleks võtta järgmisi põhielemente.

- **Õppekavade ajakohastamine/väljatöötamine.** Õppekava väljatöötamise projektide puhul eeldatakse, et need hõlmavad õppejõudude koolitust ning et neis käsitletakse selliseid küsimusi nagu kvaliteeditagamise ja kõrgkooli lõpetanute tööalane konkurentsivõime seoste kaudu tööturuga. Õppekavad peavad saama enne projekti rahastamisperioodi lõppu ametliku akrediteeringu ja/või loa. Uute või ajakohastatud kursuste õpetamine peab algama projekti elluviimise kestel piisava arvu üliõpilaste ja ümberkoolitatud õpetajatega ning see peab toimuma projekti kestusest vähemalt kolmandiku vältel. Õppekava reformimise projektide raames pakutava koolituse puhul võib sihtrühm olla ka haldustöötajad, nagu raamatukogu-, labori- ja IT-töötajad. Projektide raames on tungivalt soovitatav lõimida ajakohastatud õppekavadesse üliõpilaste õppepraktika ettevõtetes. Õppepraktika peab olema vajalike oskuste omandamiseks sobiva kestusega.

- **Üliõpilaste kaasamine.** Projektides tuleks ette näha üliõpilaste kaasamine (nt uute õppekavade väljatöötamise), mis ei piirdu vaid projekti katseetapiga.
- **Töötajate ja üliõpilaste õpiränne.** Õpirändetegevus peab olema suunatud peamiselt programmivälise kolmandate riikide üliõpilastele ja töötajatele: töötajad (nt juhid, teadlased, haridustehnoloogid, tehnilised ja haldustöötajad), kes töötavad toetust saavates asutustes töölepingu alusel ning osalevad projektis; ühesse toetust saavasse õppeasutusse immatrikuleeritud üliõpilased (lühike õppetsüklid, esimene õppetase (bakalaureus või sellega võrdsustatud haridus), teine õppetase (magister või sellega võrdsustatud haridus) või kolmas õppetase (doktoriõpe)). Üliõpilaste õpiränne ELi riikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide vahel rahastamiskõlblik ei ole. Õpiränne peab olema piisava kestusega, et võimaldada õpet ja vajalike oskuste omandamist kooskõlas projekti eesmärkidega. Füüsilist õpirännet on soovitatav kombineerida virtuaalse õpirändega, et valmistada füüsilist õpirännet ette, seda toetada ning võtta järelmeetmeid. Samuti saab seda korraldada erivajadustega või vähemate võimalustega isikutele, kellel ei ole võimalik füüsilises õpirändes osaleda.
- Selleks et kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektiga oleks võimalik saavutada oodatavaid tulemusi ja mõju, mis ei piirdu vaid partnerluse endaga, peab projekti lahutamatu osa olema **kvaliteedi tagamine**. Ette tuleb näha kvaliteedikontrollimeetmeid, sh näitajad ja võrdlusalused, mis võimaldavad tagada, et projekt viiakse ellu kvaliteetselt, õigeaegselt ja kulutõhusalt.
- **Partnerlusleping.** Projekti partnerid peavad kokku leppima projekti üksikasjalikus rakendamiskorras ja see tuleb vormistada partnerluslepingus, mille partnerid allkirjastavad projekti alguses. Partnerluslepingu koopia tuleb esitada rakendusametile kuue kuu jooksul pärast toetuslepingu allkirjastamist.
- **Seadmed.** Rahastamiskõlbliku kuluna käsitatakse üksnes selliste seadmete ostukulu, mis on otseselt vajalikud projekti eesmärkide saavutamiseks ning soetatakse hiljemalt 12 kuu jooksul enne projekti lõppu. Seadmed on ette nähtud üksnes partnerluses osalevatele programmivälise kolmandate riikide kõrgkoolidele ning need peavad olema kantud selle kõrgkooli ametlikku inventarinimekirja, kelle jaoks need osteti.
- **Mõju ja kestlikkus.** Kõrghariduse valdkonna suutlikkuse suurendamise projektidelt oodatakse pikaajalist struktuurilist mõju rahastamiskõlblikes programmivälistes kolmandates riikides. Projektiettepanekutes tuleb kirjeldada oodatavat mõju vajaduse korral kolmel tasandil (üksikisiku, asutuse ja süsteemi tasandil) ning meetodeid ja vahendeid mõju hindamiseks.
- **Keskkonnasäästlik elluviimine.** Projekti tegevuse elluviimisel, sealhulgas projekti juhtimisel tuleks järgida keskkonnahoidlikke tavasid. Projektis tuleks süstemaatiliselt arvutada ja registreerida transpordist tulenev CO₂ jalajälg iga osaleja kohta.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetus projekti kohta:

- **1. tegevussuund** – parem juurdepääs koostöövõimalustele kõrghariduse valdkonnas: 200 000–400 000 eurot projekti kohta;
- **2. tegevussuund** – partnerlused kõrghariduse ümberkujundamiseks: 400 000–800 000 eurot projekti kohta;
- **3. tegevussuund** – struktuurireformide projektid: 800 000–1 000 000 eurot projekti kohta.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

1. Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaajad vajalikuks peavad ning olema jaotatud ühtseteks tööpakettideks (nt eraldi tööpaketid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise, kvaliteedi tagamise, seadmete jms jaoks).
2. Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga tööpaketi alla kuuluvaid tegevusi / oodatavaid tulemusi.
3. Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga tööpaketi kohta (ning iga tööpaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
4. Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 90 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest ning toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises. <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS

Suutlikkuse suurendamise projektid on rahvusvahelised koostööprojektid, mis põhinevad programmiiriikides ja programmivälistes kolmandates riikides kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolsel partnerlusel. Projektide eesmärk on parandada kutseharidus- ja -õppeasutuste ning -süsteemide asjakohasust, juurdepääsetavust ja kohanemisvõimet programmivälistes kolmandates riikides, et soodustada kestlikku sotsiaal-majanduslikku arengut.

MEETME EESMÄRGID

Konkreetsemalt on meetme eesmärk:

- tugevdada programmiväliste kolmandate riikide kutseharidus- ja -õppesüsteemi seoseid tööturuga, et viia kutseharidus ja -õpe paremini vastavusse kohaliku tööturu (esilekerkivate) võimalustega;
- suurendada kutsehariduse ja -õppe oskuste, pädevuste, teadmiste ja kvalifikatsioonide kogumi seost kohalike/piirkondlike/riiklike strateegiatega ning oskustest mõjutatud prioriteetidega, eeskätt muude Euroopa Liidu meetmete raames toetatavate strateegiatega ja prioriteetidega, et tagada sidusus;
- suurendada kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste suutlikkust, eelkõige juhtimise, valitsemise, kaasamise, kvaliteedi tagamise, innovatsiooni ja rahvusvahelistumise valdkonnas;
- tutvustada töötajatele, juhatajatele, poliitikakujundajatele ja staažikatele õpetajatele lähenemisviise, mis aitavad tihendada kutsehariduse ja -õppe sidemeid tööturuga (kihtkursused, õppekavade väljatöötamine koostöös erasektori partneritega jne);
- parandada kutsehariduse ja -õppe õpetajate ja koolitajate teadmisi ning tehnilisi, juhtimis- ja pedagoogilisi oskusi;
- võtta õpetajate/koolitajate, kutsehariduses ja -õppes osalejate ning (eriti erasektori) tööandjate soovitusi arvesse õppekavades, oskuste, pädevuste, teadmiste ja kvalifikatsioonide kogumi kavandamisel ja koolitusreformides;
- parandada kutsehariduses ja -õppes osalejate pädevust, oskusi ja tööalast konkurentsivõimet kutsehariduse ja -õppe uute ja innovaatiliste õppekavade väljatöötamisega, eeskätt võtmepädevuste, põhiliste keeleoskuste ja IKT-oskuste omandamist võimaldavad õppekavad;
- soodustada maailma eri piirkondade vahelist koostööd ühisalgatuste kaudu.

TEEMAVALDKONNAD

Kutsehariduse ja -õppe suutlikkuse suurendamine hõlmab muu hulgas alljärgnevad teemavaldkondi. Projektiettepanekutes tuleks keskenduda ühele või mitmele alljärgnevale teemale:

- tööõppimine (noored ja/või täiskasvanud);
- kvaliteedi tagamise mehhanismid;
- kutsehariduse ja -õppe õpetajate/koolitajate kutsealane areng;
- võtmepädevused, sealhulgas ettevõtlikkus;
- oskuste vastavusse viimine tulevikku suunatud majandussektorite vajadustega;
- rohe- ja digipöördeks vajalike rohe- ja digioskuste arendamise toetamine.

Lisaks võib taotleja keskenduda teemavaldkondadele, mida ei ole eespool loetletud. Sel juhul tuleb tõendada, et need teemavaldkonnad on iseäranis olulised konkursikutse eesmärkide ja kindlakstehtud vajaduste täitmiseks.

TEGEVUS

Kogu kavandatav tegevus peab olema otseselt seotud meetme eesmärkide ja teemavaldkondadega, st see peab vastama ühele või mitmele eespool loetletud teemavaldkonnale; tegevust tuleb üksikasjalikult kirjeldada kogu rakendusperioodi hõlmavas projektikirjelduses.

Meetme rahvusvahelist ja ülemaailmset mõõdet arvestades tuleb projekti tegevustes keskenduda kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamisele peamiselt nendes meetmega hõlmatud kolmandates riikides, mis ei ole programmiga liitunud.

Rahastatavates projektides on võimalik lõimida mitmesuguseid koostöö-, teabevahetus- ja muid tegevusi, sealhulgas näiteks:

- võrgustike loomine ja arendamine ning heade tavade vahetamine programmivälistes kolmandates riikides kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste ning ELi liikmesriikides või programmiga liitunud kolmandates riikides kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste vahel;
- vahendite, programmide ja muude materjalide väljatöötamine, et suurendada programmiväliste kolmandate riikide asutuste suutlikkust (praktikakavad, koolitusprogrammid ning vahendid kutsehariduse ja -õppe õpiväljundite hindamiseks ja valideerimiseks, osalevate asutuste individuaalsed tegevuskavad, kutsesuunitluse ja -nõustamise ning juhendamise meetodid jms);
- mehhanismide loomine, et kaasata erasektorit nii õppekavade väljatöötamisse kui ka elluviimisse ning pakkuda kutsehariduses ja -õppes osalejatele kvaliteetseid tööloppimise kogemusi;
- pedagoogiliste lähenemisviiside, õpetamis- ja koolitusmaterjalide ning -meetodite väljatöötamine ja edasiandmine, sealhulgas tööloppimine, virtuaalne õpiränne, avatud õppematerjalid ja IKT võimaluste parem ärakasutamine;
- rahvusvahelise (virtuaalse) vahetustegevuse kavandamine ja korraldamine peamiselt töötajatele (sh õpetajad ja teised, mitteõpetavad töötajad, nt koolijuhid, juhatajad, nõustajad, nõunikud jne).

Kui kavandatakse õppijate ja töötajate õpirännet, peaks see tegevus otseselt toetama projekti eesmärkide täitmist ning olema tihedalt lõimitud projekti üldisse loogilisse raamistikku.

Kavandatav tegevus peaks andma lisaväärtust ja aitama otseselt kaasa projekti tulemuste saavutamisele.

GEOGRAAFILISED EESMÄRGID

Ettenähtud eelarve on jagatud maailma eri piirkondade vahel 12ks erineva suurusega eelarvepaketi. Lisateave igas eelarvepaketi saadaolevate summade kohta avalikustatakse rahastus- ja hankeportaalil. Vahendeid tuleb kasutada geograafiliselt tasakaalustatult.

ELi tasandil on kindlaks määratud mitu geograafilise tasakaalu ja prioriteetidega seotud eesmärki. Peale selle julgustatakse kõrgkooli tegema koostööd partneritega vaeseimatest ja vähim arenenud kolmandatest riikidest, mis ei ole programmiga liitunud.

Selle meetme puhul on kindlaks määratud alljärgnev geograafiline eesmärk.

- **Ameerika ja Kariibi piirkond:** eelistatakse piirkondlikke projekte (projektid, kus osaleb enam kui üks rahastamiskõlblik programmiväline kolmas riik) või väikese või keskmise sissetulekuga riikides ellu viidavaid projekte.
- **Sahara-tagune Aafrika:** prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike; erilist tähelepanu pööratakse ka rändeküsimustes prioriteetsetele riikidele; ühelegi riigile ei eraldata enam kui 8 % piirkonna jaoks ette nähtud eelarvest.
- **Lääne-Balkan:** eelistatakse õppijate õpirännet.

PIIRKONDLIKUD JA HORISONTAALSED PRIORITEEDID

Olenevalt projektis osalevatest riikidest võidakse kindlaks määrata piirkondlikud või horisontaalsed prioriteetid. Kui seda peaks tehtama, tuleb projektide puhul näidata, kuidas ja mil määral neid prioriteete käsitletakse.

Suutlikkuse suurendamise projektide suhtes kohaldatavate prioriteetide üksikasjalik loetelu avaldatakse rahastus- ja hankeportaalil.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Kutsehariduse ja -õppe valdkonna suutlikkuse suurendamise projekt koosneb neljast etapist:

- 1) projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine;
- 2) projekti ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine;
- 3) projekti elluviimine ja tegevuste jälgimine;
- 4) projekti läbivaatamine ja mõju hindamine.

Meeles tuleb pidada, et kuigi ettevalmistustegevus võib alata enne projektiettepaneku esitamist või rahastamiseks väljavalimist, saab kulusid kanda ja tegevusi ellu viia alles pärast toetuslepingule allakirjutamist.

Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

▪ Projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine:

tehke kindlaks probleem, vajadus või võimalus, mida saaksite projektiidees konkursikutse alusel käsitleda; tehke kindlaks peamised tegevused ja tulemused, mida võiks projektist oodata; nimetage asjaomased sidusrühmad ja võimalikud partnerid; sõnastage projekti eesmärk (eesmärgid); tagage projekti kooskõla osalevate organisatsioonide strateegiliste eesmärkidega; tehke esialgsed plaanid, et anda projektile hoog sisse, koostage järgmise etappi liikumiseks vajaminev teave jne.

▪ Ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine:

määrake kindlaks projekti maht ja asjakohane lähenemisviis; kirjeldage selgelt meetodikat, mida kavatsete rakendada projekti eesmärkide ja tegevuste kooskõla tagamiseks; määrake kindlaks asjaomaste ülesannete täitmise ajakava; koostage vajalike ressursside prognoos ja täpsustage projekti, nt vajaduste hinnanguga; määrake kindlaks kindlad (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtajalised) eesmärgid ja mõjunäitajad; tehke kindlaks projekti- ja õpiväljundid; töötage välja tööprogramm, määrake kindlaks tegevuse vormid, oodatav mõju ja prognoositav kogueelarve; koostage projekti elluviimise kava ning mõistlik ja realistlik teabevahetuskava, k.a projekti juhtimise, seire, kvaliteedikontrolli, aruandluse ja tulemuste levitamisega seotud strateegilised küsimused; määrake kindlaks kavandatava tegevuse praktiline kord ja sihtrühm(ad); sõlmige kokkulepped partneritega, koostage projektiettepanek jne.

▪ Elluviimine ja tegevuste jälgimine:

viige projekt kooskõlas kavaga ellu, täites aruandluse ja teabevahetusega seotud nõudeid; jälgige tegevuste kulgu ja hinnake projekti tulemuslikkust vastavalt projektikavadele; tehke kindlaks ja võtke parandusmeetmed, et tegeleda projektikava kõrvalekallete, probleemide ja riskidega; selgitage välja kindlaksmääratud kvaliteedikriteeriumidele mittevastavad valdkonnad, võtke parandusmeetmeid jne.

▪ Läbivaatamine ja mõju hindamine:

hinnake projekti tulemuslikkust, lähtudes selle eesmärkidest ja rakenduskavadest; hinnake tegevusi ja nende eri tasanditel avalduvat mõju, jagage ja kasutage projekti tulemusi jne.

Peale selle oodatakse projektidelt (kui see on asjakohane), et:

- projekti lõimitakse pikaajaline tegevuskava tulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu (jätkuva partnerluse kaudu), sealhulgas meetmed laiendamiseks ja rahalise jätkusuutlikkuse tagamiseks;
- projektis tagatakse tulemuste asjakohane nähtavus ja levitamine riikidevahelisel, riigi ja/või piirkondlikul tasandil ja koostöös asjaomaste partneritega.

Horisontaalsed aspektid, mida projekti kavandamisel arvesse võtta

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektpartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevat kaalutlust, et suurendada suutlikkuse suurendamise projektide mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides.

Taotlejaid innustatakse suutlikkuse suurendamise projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõõtmeid arvesse võtma.

- **Kaasamine ja mitmekesisus**

Programmiga toetatakse projekte, mille raames edendatakse sotsiaalset kaasatust ja püütakse paremini jõuda vähemate võimalustega isikuteni, sealhulgas puudega ja siserändaja taustaga inimesed, samuti maapiirkondades ja äärepoolsetes piirkondades elavad inimesed ning inimesed, kes seisavad silmitsi sotsiaal-majanduslike raskuste või muud liiki probleemidega, mis põhjustavad diskrimineerimist (soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel). Nende projektidega aidatakse lahendada probleeme, mis takistavad kõnealustel rühmadel programmi alusel pakutavaid võimalusi kasutamast, samuti aidatakse luua kaasavaid keskkondi, mis soodustavad võrdseid võimalusi ja võrdõiguslikkust ning vastavad laiemale kogukonna vajadustele.

- **Keskkonnasäästlikkus**

Programmiga toetatakse teadlikkuse suurendamist keskkonna ja kliimamuutustega seotud küsimustest. Projektides tuleks arendada pädevust mitmesugustes kestlikkuse seisukohalt asjakohastes sektorites ning valdkondlike roheoskuste strateegiaid ja meetodikaid, samuti tulevikku suunatud õppekavasid, mis vastavad paremini üksikisikute vajadustele. Programmiga toetatakse ka selliste uuenduslike tavade katsetamist, mille eesmärk on valmistada õppijaid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi ette ellu viima muutusi (hoidma kokku ressursse, vähendada energiatarbimist ja jäätmeteket, kompenseerima CO₂ jalajälge ja heidet, tegema kestlikke valikuid seoses toitumise ja õpirändega jne).

- **Digitaalne mõõde**

Programmiga toetatakse põhi- ja keskhariduse ning kutsehariduse ja -õppe digipöörde kavasid. Sellega edendatakse digitehnoloogia otstarbekat kasutamist. See hõlmab tegevust, mille abil arendatakse digipedagoogikat ja oskusteavet seoses digivahendite (sh juurdepääsetavad ja tugitehnoloogiad) kasutamise ning digitaalse õpisisu loomise ja innovatiivse kasutamisega.

- **Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus**

Programmiga toetatakse kodanikuaktiivsust ja elukestva õppe eetikat. Projektides tuleks pakkuda inimestele võimalusi osaleda demokraatlikus ja ühiskondlikus elus. Programmis keskendutakse ka teadlikkuse ja arusaamise suurendamisele Euroopa Liidu kohta, pöörates eelkõige tähelepanu ELi ühistele väärtustele, ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtetele, kultuurilisele identiteedile ja kultuuriteadlikkusele ning sotsiaalsele ja ajaloopärandile.

MIS KRITEERIUMIDELE PEAB KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNA SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKT TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÖBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad kutsehariduse ja -õppe suutlikkuse suurendamise projektide ettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Kõik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevad avaliku ja erasektori organisatsioonid, mis on seaduslikult asutatud mõnes ELi liikmesriigis või rahastamiskõblikus programmiga liitunud kolmandas riigis. Taotleja esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Rahastamiskõblikud osalevad organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused, mis on seaduslikult asutatud mõnes ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või rahastamiskõblikus programmivälises kolmandas riigis; ▪ muud kutsehariduse ja -õppe valdkonnas ning tööturul tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on seaduslikult asutatud mõnes ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või rahastamiskõblikus programmivälises kolmandas riigis; ▪ liitunud partnerid avalikust või erasektorist, kes panustavad projekti konkreetsete ülesannete täitmisse / tegevuste elluviimisse või toetavad projekti tulemuste levitamist ja kestlikkust. Lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata liitunud partnereid projektipartneritena ning nad ei saa rahastust. <p>Selle meetme puhul rahastamiskõblikud programmivälised kolmandad riigid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kõik 1., 2., 3., 4., 9., 10. ja 11. piirkonda kuuluvad programmivälised kolmandad riigid (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõblikud riigid“). <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Suutlikkuse suurendamise projektid on riikidevahelised ning nendes peab osalema vähemalt neli organisatsiooni vähemalt kolmest riigist: vähemalt üks organisatsioon kahest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist ning vähemalt kaks organisatsiooni vähemalt ühest rahastamiskõblikust kolmandast riigist, mis ei ole programmiga liitunud.</p> <p>ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv ei tohi olla suurem kui programmivälistes kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Tegevus peab toimuma tegevuses osalevate organisatsioonide riikides, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mil tegevust on meetme eesmärgi silmas pidades vaja viia mujal.</p> <p>Lisaks võivad tegevused juhul, kui seda on seoses projekti eesmärkide või elluviimisega nõuetekohaselt põhjendatud,</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas, isegi kui projektis ei osale organisatsioone vastava institutsiooni asukohariigist. • Tulemuste jagamise ja tutvustamisega seotud tegevused võivad toimuda ka asjaomastel temaatilistel riikidevahelistel üritustel/konverentsidel ELi liikmesriikides, programmiga liitunud kolmandates riikides või programmivälistes kolmandates riikides.
<p>Projekti kestus</p>	<p>Projektid võivad kesta 1, 2 või 3 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatava tegevuse liigist.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2022-CB-VET</p>

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 31. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .
Muud kriteeriumid	Iga taotleja võib esitada vaid ühe projektiettepaneku tähtaja kohta. Kui sama taotleja esitab enam kui ühe projektiettepaneku, võetakse arvesse kõige varem esitatud ettepanekut ning teine (teised) ettepanekud lükatakse tagasi.

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

OODATAV MÕJU

Toetust saanud projektide oodatav mõju peaks avalduma järgmiste tulemustena:

- programmiväliste kolmandate riikide kutseharidus- ja -õppesüsteemi tihedamad seosed tööturuga;
- kutsehariduse ja -õppe oskuste, pädevuste, teadmiste ja kvalifikatsioonide kogumi parem seotus kohalike/piirkondlike/riiklike strateegiatega ja prioriteetidega;
- kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste suurem suutlikkus, eelkõige juhtimise, valitsemise, kaasamise, kvaliteedi tagamise, innovatsiooni ja rahvusvahelistumise valdkonnas;
- töötajate, juhatajate, poliitikakujundajate ja staažikate õpetajate suurem teadlikkus tööturu ning kutsehariduse ja -õppe seoseid tugevdavatest lähenemisviisidest;
- kutsehariduse ja -õppe õpetajate ja koolitajate paremad teadmised ning tehnilised, juhtimis- ja pedagoogilised oskused;
- õpetajate/koolitajate, kutsehariduses ja -õppes osalejate ja tööandjate soovitude parem arvessevõtmine õppekavades, oskuste, pädevuste, teadmiste ja kvalifikatsioonide kogumi kavandamisel ja koolitusreformides;
- kutsehariduses ja -õppes osalejate paremal tasemel pädevused, oskused ja tööalane konkurentsivõime;
- suurem koostöö maailma eri piirkondade vahel ühisalgatuste kaudu;
- osalevate organisatsioonide suurem keskkonnasäästlikkusega seotud pädevus;
- sihtrühma paremad digioskused ja -pädevused tänu asjakohastele tegevustele ja algatustele;
- suurem sotsiaalne ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevus kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Projekti asjakohasus, pidades silmas meetme eesmärgi ja teemavaldkondi;▪ Hinnatakse, kas:<ul style="list-style-type: none">- projektiettepanekus keskendutakse meetme geograafilistele eesmärkidele;- projektiettepanekus keskendutakse osalevate programmiväliste kolmandate riikide piirkondlikele ja horisontaalsetele prioriteetidele;- projekt on sihtriigi (-riikide) kohalikus kontekstis teostatav;- eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning seotud osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühmadele oluliste küsimustega;- projektiettepanek on uuenduslik ja/või täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud;- suutlikkuse suurendamise tegevused on selgelt kindlaks määratud ning on suunatud osalevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamisele;- tegevused on lõimitud sihtrühma kuuluvate kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste arengustrateegiasse ning riigi tasandi tugistrateegiasse, sh kas nendega pööratakse suuremat tähelepanu tööalasele konkurentsivõimele, kaasamisele, mitmekesisusele ning ebasoodsas sotsiaal-majanduslikus olukorras olevatele osalejatele, kui see on asjakohane;- arvesse võetakse programmi horisontaalseid aspekte.
--	--

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tööprogramm on selge, täielik ja kvaliteetne ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks; ▪ kindlakstehtud vajaduste täitmiseks kavandatava meetodika asjakohasus ja kvaliteet; ▪ kavandatavate lähenemisviiside innovaatus: digitehnoloogia kasutamine ja juurdepääsetavus, digitaalse õpisisu loomine ja uuenduslik kasutamine, innovaatilised tavad, et valmistada õppijaid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi ette tegutsema keskkonnasäästlikkuse ja muutuste eestvedajatenä jne; ▪ projekti eesmärkide ja kavandatava tegevuse kokkusobivus; ▪ töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad töopakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele; ▪ kavandatavate mitteformaalse õppimise meetodite kvaliteet; ▪ osalejate valimise korra kvaliteet kaasamise ja mitmekesisusega seotud eesmarke arvestades; ▪ osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite järjepidev kasutamine; ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest, ning nende meetmete asjakohasus; ▪ mil määral on projekt kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; ▪ õpirändetegevustes (kui neid on) osalejate valiku ja/või kaasamise meetmete asjakohasus (vt jaotis „Osalejate kaitse, tervis ja turvalisus“ käesoleva juhendi A osas ning ka muud 1. põhimeetme alla kuuluvate õpirändeprojektide suhtes kohaldatavad nõuded ja soovitusel).
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> - projekti on kaasatud sobiv koostis üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid; - vastutuse ja ülesannete jaotus kajastab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ning aktiivset osalust; ▪ olemas on tõhusad mehhanismid koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; ▪ projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; - kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või rahvusvahelisel tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele; ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning mujal; ▪ kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid; ▪ projekti kestlikkuse tagamise kavade kvaliteet: projekti suutlikkus tagada jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti (võimalikust 100 punktist).

Peale selle peavad projektid koguma kõigi nelja eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 10 punkti kriteeriumides „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“).

LISATEAVE

Taotluse heakskiitmine ei tähenda kohustust pakkuda rahastamist taotletud mahus. Taotletud summat võidakse vähendada meetme suhtes kohaldatavate finantseeskirjade ja hindamistulemuste alusel.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse summa projekti kohta jääb vahemikku 100 000–400 000 eurot
--

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- e) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- f) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- g) Taotlejad peavad ettepanekus märkima igale töopaketele kindlasummalisest maksest eraldatava summa (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- h) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või välisekspertide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes. Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE NOORTEVALDKONNAS

Suutlikkuse suurendamise projektid on rahvusvahelised koostööprojektid, mis põhinevad programmiriikides ja programmivälistes kolmandates riikides noortevaldkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolisel partnerlusel. Nende eesmärk on toetada rahvusvahelist koostööd ja poliitikadialoogi noorte ja mitteformaalse õppimise valdkonnas ning seeläbi soodustada noorteorganisatsioonide ja noorte jätkusuutlikku sotsiaal-majanduslikku arengut ja heaolu.

MEETME EESMÄRGID

Meetme eesmärgid on järgmised:

- suurendada noortega väljaspool formaalõpet töötavate organisatsioonide suutlikkust;
- edendada mitteformaalset õppimist programmivälistes kolmandates riikides ning püüda jõuda eelkõige vähemate võimalustega noorteni, et suurendada noorte pädevust ja tagada nende aktiivne osalus ühiskondlikus elus;
- soodustada noorsootöö arengut programmivälistes kolmandates riikides ning aidata seeläbi parandada noorsootöö kvaliteeti ja tunnustamist;
- edendada mitteformaalsel õppimisel põhineva õpirände kavade ja programmide väljatöötamist, katsetamist ja kasutuselevõttu programmivälistes kolmandates riikides;
- aidata kaasa ELi noortestrategia (2019–2027) elluviimisele, sh Euroopa noorte 11 eesmärgi saavutamisele;
- edendada maailma eri piirkondade vahelist koostööd ühisalgatuste kaudu;
- suurendada formaalõppe süsteemide ja/või tööturu sünergiat ja vastastikust täiendavust.

TEEMAVALDKONNAD/ERIEESMÄRGID

Projektiettepanekutes tuleks keskenduda ühele või mitmele alljärgnevale teemavaldkonnale:

- poliitikas osalemine ja dialoog poliitikakujundajatega;
- vähemate võimalustega noorte kaasamine;
- demokraatia, õigusriigi põhimõte ja väärtused;
- noorte tööalase konkurentsivõime/mõjuvõimu suurendamine ja kaasamine;
- rahu ja konfliktijärgne lepitamine;
- keskkond ja kliima;
- diskrimineerimisvastane võitlus ja sooline võrdõiguslikkus;
- digi- ja ettevõtlusoskused.

TEGEVUS

Kogu kavandatav tegevus peab olema otseselt seotud meetme üld- ja erieesmärkidega, st see peab vastama ühele või mitmele eespool loetletud teemavaldkonnale; tegevust tuleb üksikasjalikult kirjeldada kogu rakendusperioodi hõlmavas projektikirjelduses. Meetme rahvusvahelist ja ülemaailmset mõõdet arvestades tuleb projekti tegevustes keskenduda noorteorganisatsioonide ja noorte suutlikkuse suurendamisele peamiselt nendes meetmega hõlmatud kolmandates riikides, mis ei ole programmiga liitunud.

Rahastatavates projektides on võimalik lõimida mitmesuguseid **koostöö-, teabevahetus- ja muid tegevusi**, millega:

- aidatakse edendada poliitikadialoogi, koostööd, võrgustikutööd ja tavade vahetamist;
- edendatakse noorteorganisatsioonide ja avaliku sektori asutuste strateegilist koostööd, eelkõige rahastamiskõlblikes programmivälistes kolmandates riikides;
- edendatakse noorteorganisatsioonide koostööd hariduse ja koolituse valdkonnas ning ka tööturul tegutsevate organisatsioonidega;

- suurendatakse noortenõukogude, noorteplatvormide ning noortega tegelevate kohalike, piirkondlike ja riiklike asutuste suutlikkust, eelkõige rahastamiskõhvlikes programmivälistes kolmandates riikides;
- suurendatakse noorteorganisatsioonide haldamis-, juhtimis- ja innovatsioonisuutlikkust ning nende juhtpositsiooni ja rahvusvahelistumist, eelkõige rahastamiskõhvlikes programmivälistes kolmandates riikides;
- aidatakse välja töötada teadlikkuse suurendamise ja teavituskampaaniaid ning ka teabe-, side- ja meediavahendeid;
- aidatakse välja töötada noorsootöö meetodeid, vahendeid ja materjale;
- luuakse uusi noorsootöö vorme ning pakutakse koolitust ja tuge; soodustatakse mitteformaalsel õppimisel põhinevat õpirännet.

Tegevus võib hõlmata näiteks alljärgnevat:

- vahendite ja meetodite väljatöötamine noorsootöötajate ja koolitajate sotsiaalse ja kutsealase arengu tagamiseks;
- mitteformaalse õppimise meetodite väljatöötamine, eeskätt meetodid, millega toetatakse pädevuste, sealhulgas meediapädevusega seotud oskuste omandamist/parandamist;
- uute õppepraktika vormide väljatöötamine ja ühiskonnas tegelikult esinevate olukordade matkimine;
- uute noorsootöö vormide väljatöötamine, eelkõige avatud ja paindliku õppe, virtuaalkoostöö ja avatud õppematerjalide strateegiline kasutamine ning IKT võimaluste parem ärakasutamine;
- ürituste/seminaride/õpikodade ja/või heade tavade vahetuse korraldamine koostöö, võrgustikutöö, teadlikkuse suurendamise ja vastastikuse õppimise eesmärgil;
- noortele ja/või noorsootöötajatele õpirändetegevuse korraldamine, et katsetada partnerluse raames välja töötatud vahendeid ja meetodeid. Meeles tuleb pidada, et õpirändetegevus peab olema teisejärguline meetme põhieesmärkide suhtes ning olema vajalik nende eesmärkide saavutamiseks.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Noortevaldkonna suutlikkuse suurendamise projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse,²⁴⁴ st 1) projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine; 2) projekti ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine; 3) projekti elluviimine ja tegevuste jälgimine; 4) projekti läbivaatamine ja mõju hindamine.

Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- **Projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine:** tehke kindlaks probleem, vajadus või võimalus, mida saaksite projektiidees konkursikutse alusel käsitleda; tehke kindlaks peamised tegevused ja tulemused, mida võiks projektist oodata; nimetage asjaomased sidusrühmad ja võimalikud partnerid; sõnastage projekti eesmärk (eesmärgid); tagage projekti kooskõla osalevate organisatsioonide strateegiliste eesmärkidega; tehke esialgsed plaanid, et anda projektile hoog sisse, koostage järgmisse etappi liikumiseks vajaminev teave jne.
- **Ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine:** määrake kindlaks projekti maht ja asjakohane lähenemisviis; kirjeldage selgelt meetodikat, mida kavatsete rakendada projekti eesmärkide ja tegevuste kooskõla tagamiseks; määrake kindlaks asjaomaste ülesannete täitmise ajakava; koostage vajalike ressursside prognoos ja täpsustage projekti, nt vajaduste hinnanguga; määrake kindlaks kindlad (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtjalised) eesmärgid ja mõjunäitajad; tehke kindlaks projekti- ja

²⁴⁴ Meeles tuleb pidada, et kuigi ettevalmistustegevus võib alata enne projektiettepaneku esitamist või rahastamiseks väljavalimist, saab kulusid kanda ja tegevusi ellu viia alles pärast toetuslepingule allkirjutamist.

õpiväljundid; töötage välja tööprogramm, määrake kindlaks tegevuse vormid, oodatav mõju ja prognoositav kogueelarve; koostage projekti elluviimise kava ning mõistlik ja realistlik teabevahetuskava, k.a projekti juhtimise, seire, kvaliteedikontrolli, aruandluse ja tulemuste levitamisega seotud strateegilised küsimused; määrake kindlaks kavandatava tegevuse praktiline kord ja sihtrühm(ad); sõlmige kokkulepped partneritega, koostage projektiettepanek jne.

- **Elluviimine ja tegevuste jälgimine:** viige projekt kooskõlas kavaga ellu, täites aruandluse ja teabevahetusega seotud nõudeid; jälgige tegevuste kulgu ja hinnake projekti tulemuslikkust vastavalt projektikavadele; tehke kindlaks ja võtke parandusmeetmed, et tegeleda projektikava kõrvalekallete, probleemide ja riskidega; selgitage välja kindlaksmääratud kvaliteedikriteeriumidele mittevastavad valdkonnad, võtke parandusmeetmeid jne.
- **Läbivaatamine ja mõju hindamine:** hinnake projekti tulemuslikkust, lähtudes selle eesmärkidest ja rakenduskavadest; hinnake tegevusi ja nende eri tasanditel avalduvat mõju, jagage ja kasutage projekti tulemusi jne.

HORISONTAALSED ASPEKTID, MIDA PROJEKTI KAVANDAMISEL ARVESSE VÕTTA

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektipartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevat kaalutlust, et suurendada suutlikkuse suurendamise projektide mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides. Taotlejad innustatakse suutlikkuse suurendamise projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõtteid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlike tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Digitaalne mõõde

Projektide õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eeskätt on enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist tehtavaks koostööks tungivalt soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus

Projektidega edendatakse kodanikuaktiivsust ja eetikat ning aidatakse arendada sotsiaalset ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Samuti on keskel kohal eesmärk suurendada teadlikkust ja parandada arusaamist Euroopa Liidu rollist maailmas.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB NOORTEVALDKONNA SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKT TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad noortevaldkonna suutlikkuse suurendamise projektide ettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Koordinaatorina saavad osaleda järgmised organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none">- noortevaldkonna vabaühendused (sh Euroopa noorte valitsusvälised organisatsioonid ja riiklikud noortenõukogud);- kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused. <p>See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ning peab olema seaduslikult asutatud ja asuma mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või käesoleva meetme raames rahastamiskõlblikus programmivälises kolmandas riigis.</p>
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>Kõik noortega või noorte heaks väljaspool formaalõpet töötavad avaliku või erasektori organisatsioonid (koos seotud üksustega, kui neid on), mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või 1. ja 3. piirkonda kuuluvas programmivälises kolmandas riigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p> <p>Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none">• mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus (sh Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon);• riiklik noortenõukogu;• kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutus;• haridus- või teadusasutus;• sihtasutus; <p>avaliku või erasektori äriühing või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja (sh sotsiaalne ettevõtte). Ehkki käesolev meede on peamiselt suunatud ühendustele, vabaühendustele ja üldisemalt mittetulundusühendustele, saavad kasumit taotlevad organisatsioonid osaleda juhul, kui see annab projektile selget lisaväärtust. Suutlikkuse suurendamise eesmärki silmas pidades peab koordineerimisülesandeid sellegipoolest täitma mittetulundusühendus.</p>
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>Suutlikkuse suurendamise projektid on riikidevahelised ning nendes peab osalema vähemalt üks organisatsioon kahest eri ELi liikmesriigist ja/või programmiga liitunud kolmandast riigist ning kaks organisatsiooni vähemalt ühest rahastamiskõlblikust programmivälisest kolmandast riigist (st vähemalt neli organisatsiooni vähemalt kolmest riigist).</p> <p>ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv ei tohi olla suurem kui programmivälistes kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv.</p>

Tegevuse elluviimise koht	<p>Tegevus peab toimuma tegevuses osalevate organisatsioonide riikides, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mil tegevust on meetme eesmärke silmas pidades vaja ellu viia mujal.</p> <p>Lisaks võivad tegevused juhul, kui seda on seoses projekti eesmärkide või elluviimisega nõuetekohaselt põhjendatud,</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas, isegi kui projektis ei osale organisatsioone vastava institutsiooni asukohariigist. • Tulemuste jagamise ja tutvustamisega seotud tegevused võivad toimuda ka asjaomastel temaatilistel riikidevahelistel üritustel/konverentsidel ELi liikmesriikides, programmiga liitunud kolmandates riikides või programmivälistes kolmandates riikides.
Projekti kestus	<p>Suutlikkuse suurendamise projektid võivad kesta 12, 24 või 36 kuud. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatava tegevuse liigist.</p>
Kellele esitada taotlus?	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-YOUTH-2022-CB</p>
Millal esitada taotlus?	<p>Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 7. aprillil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

OODATAV MÕJU

Toetatavates projektide tuleks oodatava mõjuna:

- aidata kaasa ELi noortestrategie (2019–2027) noorte kaasamise ja ühendamise ning nende mõjuvõimu suurendamisega seotud prioriteetide täitmisele;
- toetuda Euroopa noorte eesmärkide, noortediaaloo ja muude noorteprojektide tulemustele;
- parandada noorte osalust demokraatlikus elus, edendades kodanikuaktiivsust ja suhtlust poliitikakujundajatega (mõjuvõimu suurendamine, uued oskused, noorte kaasamine projektide väljatöötamisse jne), eelkõige rahastamiskõlblikes programmivälistes kolmandates riikides;
- suurendada rahastamiskõlblike programmiväliste kolmandate riikide noorte ettevõtlikkust ja innovatsioonisuutlikkust;
- parandada noortevaldkonna suutlikkust töötada riikidevaheliselt, tagades kaasavuse, solidaarsuse ja kestlikkuse;
- edendada ja toetada riikidevahelist õpet ja koostööd noorte ja poliitikakujundajate vahel, eelkõige rahastamiskõlblikes programmivälistes kolmandates riikides;
- laiendada olemasolevaid tavasid ja teavitustegevust väljapoole partnerlust, sealhulgas kasutada otstarbekalt ära digivahendeid, et jääda ühendatuks kõikides tingimustes, isegi kauguse, isolatsiooni või eraldatuse korral;
- võimaldada kohalikel kogukondadel tulemusi kasutada, luues töövõimalusi ja arendades uuenduslikke ideid, mida oleks võimalik korrata ja laiendada muudesse valdkondadesse programmivälistes kolmandates riikides;
- tõendada vähemate võimalustega sihtrühmade ja programmivälistest kolmandatest riikidest pärit üksikisikute kaasatust ja juurdepääsu;

- töötada välja uusi vahendeid ja mitteformaalse õppimise meetodeid – eeskätt sellised, millega toetatakse pädevuste, sealhulgas meediapädevusega seotud oskuste omandamist/parandamist – ning uuenduslikke tavasid, eelkõige rahastamiskõlblikes programmivälistes kolmandates riikides;
- levitada tulemusi noorteorganisatsioonidesse kaasatud noortele ligitõmbaval ja tulemuslikul viisil.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekti asjakohasus, pidades silmas meetme eesmärgi; ▪ hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> - eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning seotud osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühmadele oluliste küsimustega; - projektiettepanek on uuenduslik ja/või täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud; - suutlikkuse suurendamise tegevused on selgelt kindlaks määratud ning on suunatud osalevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamisele; - projekti on kaasatud vähemate võimalustega noori.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tööprogramm on selge, täielik ja kvaliteetne ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks; ▪ kindlakstehtud vajaduste täitmiseks kavandatava meetodika asjakohasus ja kvaliteet; ▪ projekti eesmärkide ja kavandatava tegevuse kokkusobivus; ▪ töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad töopakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele; ▪ kavandatavate mitteformaalse õppimise meetodite kvaliteet; ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite järjepidev kasutamine; ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest, ning nende meetmete asjakohasus; ▪ mil määral on projekt kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; ▪ õpirändetegevustes (kui neid on) osalejate valiku ja/või kaasamise meetmete asjakohasus (vt jaotis „Osalejate kaitse, tervis ja turvalisus“ käesoleva juhendi A osas ning ka muud 1. põhimeetme alla kuuluvate õpirändeprojektide suhtes kohaldatavad nõuded ja soovitusel).
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> - projekti on kaasatud sobiv koostis üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid; - vastutuse ja ülesannete jaotus kajastab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ning aktiivset osalust; ▪ olemas on tõhusad mehhanismid koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; ▪ projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; - kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või rahvusvahelisel tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele; ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning mujal; ▪ kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid; ▪ projekti kestlikkuse tagamise kavade kvaliteet: projekti suutlikkus tagada jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 10 punkti kriteeriumides „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“).

Võrdse punktisumma korral eelistatakse projekte, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse summa projekti kohta jääb vahemikku **100 000–300 000 eurot**.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- e) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- f) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- g) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).

- h) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80% pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE SPORDIVALDKONNAS

Suutlikkuse suurendamise projektid on rahvusvahelised koostööprojektid, mis põhinevad programmi riikides ja programmivälistes kolmandates riikides spordivaldkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolsel partnerlusel. Projektide eesmärk on toetada sporditegevust ja -poliitikat programmivälistes kolmandates riikides, et edendada väärtusi ning pakkuda õppevahendit, mis võimaldab soodustada üksikisikute isiklikku ja sotsiaalset arengut ning suurendada kogukondade ühtekuuluvust.

MEETME EESMÄRGID

Meetme eesmärgid on järgmised:

- suurendada rahvaspordiorganisatsioonide suutlikkust;
- edendada programmivälistes kolmandates riikides spordiga tegelemist ja kehalist aktiivsust;
- edendada spordi kaudu sotsiaalset kaasatust;
- edendada spordi kaudu positiivseid väärtusi (nt aus mäng, sallivus, meeskonnavaim);
- soodustada maailma eri piirkondade vahelist koostööd ühisalgatuste kaudu.

TEEMAVALDKONNAD/ERIEESMÄRGID

Projektiettepanekutes tuleks keskenduda teatavatele kavandamisetapis kindlaks määratud teemavaldkondadele. Eriti olulised valdkonnad on muu hulgas:

- ühiste väärtuste, diskrimineerimisest hoidumise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine spordi kaudu;
- selliste oskuste arendamine (spordi kaudu), mis on vajalikud selleks, et parandada ebasoodsas olukorras olevate rühmade osalust ühiskonnas (nt iseseisvus, juhtimisoskused jms);
- sisserändajate integreerimine;
- konfliktijärgne lepitamine.

TEGEVUS

Kogu kavandatav tegevus peab olema otseselt seotud meetme üld- ja erieesmärkidega, st see peab vastama ühele või mitmele eespool loetletud teemavaldkonnale; tegevust tuleb üksikasjalikult kirjeldada kogu rakendusperioodi hõlmavas projektikirjelduses. Meetme rahvusvahelist ja ülemaailmset mõõdet arvestades tuleb projekti tegevustes samuti keskenduda spordiorganisatsioonide suutlikkuse suurendamisele peamiselt 1. piirkonda kuuluvates programmivälistes kolmandates riikides, mis on meetmega hõlmatud.

Rahastatavates projektides on võimalik lõimida **mitmesuguseid koostöö-, teabevahetus- ja muid tegevusi**, sealhulgas näiteks:

- organisatsioonide/riikide/piirkondade võrgustike loomine ja arendamine;
- parima tava / ideede arendamine ja vahetamine;
- ühiste sporditegevuste ja hariduslike kõrvalürituste korraldamine;
- mitteformaalse õppimise meetodite uute vormide, vahendite, tavade ja materjalide kasutuselevõtt, kasutamine, jagamine ja rakendamine sporditöötajate praktika ja õpirände kaudu;
- teadlikkuse suurendamine ebasoodsas olukorras olevate rühmade diskrimineerimisest spordivaldkonnas;
- kodanikuühiskonna kaasatuse ja aktiivsuse edendamine.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Spordivaldkonna suutlikkuse suurendamise projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse,²⁴⁵ st 1) projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine; 2) projekti ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine; 3) projekti elluviimine ja tegevuste jälgimine; 4) projekti läbivaatamine ja mõju hindamine.

Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- **Projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine:** tehke kindlaks probleem, vajadus või võimalus, mida saaksite projektiidees konkursituse alusel käsitleda; tehke kindlaks peamised tegevused ja tulemused, mida võiks projektist oodata; nimetage asjaomased sidusrühmad ja võimalikud partnerid; sõnastage projekti eesmärk (eesmärgid); tagage projekti kooskõla osalevate organisatsioonide strateegiliste eesmärkidega; tehke esialgsed plaanid, et anda projektile hoog sisse, koostage järgmisse etappi liikumiseks vajaminev teave jne.
- **Ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine:** määrake kindlaks projekti maht ja asjakohane lähenemisviis; kirjeldage selgelt meetodikat, mida kavatsete rakendada projekti eesmärkide ja tegevuste kooskõla tagamiseks; määrake kindlaks asjaomaste ülesannete täitmise ajakava; koostage vajalike ressursside prognoos ja täpsustage projekti, nt vajaduste hinnanguga; määrake kindlaks kindlad (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtjalised) eesmärgid ja mõjunäitajad; tehke kindlaks projekti- ja õpiväljundid; töötage välja tööprogramm, määrake kindlaks tegevuse vormid, oodatav mõju ja prognoositav kogueelarve; koostage projekti elluviimise kava ning mõistlik ja realistlik teabevahetuskava, k.a projekti juhtimise, seire, kvaliteedikontrolli, aruandluse ja tulemuste levitamise seotud strateegilised küsimused; määrake kindlaks kavandatava tegevuse praktiline kord ja sihtrühm(ad); sõlmige kokkulepped partneritega, koostage projektiettepanek jne.
- **Elluviimine ja tegevuste jälgimine:** viige projekt kooskõlas kavaga ellu, täites aruandluse ja teabevahetusega seotud nõudeid; jälgige tegevuste kulgu ja hinnake projekti tulemuslikkust vastavalt projektikavadele; tehke kindlaks ja võtke parandusmeetmed, et tegeleda projektikava kõrvalekallete, probleemide ja riskidega; selgitage välja kindlaksmääratud kvaliteedikriteeriumidele mittevastavad valdkonnad, võtke parandusmeetmeid jne.
- **Läbivaatamine ja mõju hindamine:** hinnake projekti tulemuslikkust, lähtudes selle eesmärkidest ja rakenduskavadest; hinnake tegevusi ja nende eri tasanditel avalduvat mõju, jagage ja kasutage projekti tulemusi jne.

HORISONTAALSED ASPEKTID, MIDA PROJEKTI KAVANDAMISEL ARVESSE VÕTTA

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektipartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevat kaalutlust, et suurendada suutlikkuse suurendamise projektide mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides. Taotlejaid innustatakse suutlikkuse suurendamise projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõtteid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlikke tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku

²⁴⁵ Meeles tuleb pidada, et kuigi ettevalmistustegevus võib alata enne projektiettepaneku esitamist või rahastamiseks väljavalimist, saab kulusid kanda ja tegevusi ellu viia alles pärast toetuslepingule allakirjutamist.

läheneviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Digitaalne mõõde

Projektide õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega.

Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus

Projektidega edendatakse kodanikuaktiivsust ja eetikat ning aidatakse arendada sotsiaalset ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Samuti on kesksel kohal eesmärk suurendada teadlikkust ja parandada arusaamist Euroopa Liidu rollist maailmas.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB SPORDIVALDKONNA SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKT TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad spordivaldkonna suutlikkuse suurendamise projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	Kõik spordivaldkonnas tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid (koos seotud üksustega, kui neid on), mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või käesoleva meetme raames rahastamiskõlblikus programmivälises kolmandas riigis. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ning peab olema seaduslikult asutatud ja asuma mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või käesoleva meetme raames rahastamiskõlblikus programmivälises kolmandas riigis.
-----------------------------------	--

<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Kõik noortega või noorte heaks väljaspool formaalõpet töötavad avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või 1. piirkonda kuuluvas programmivälises kolmandas riigis.</p> <p>Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • avalik-õiguslik asutus, mis vastutab spordiküsimuste eest kohalikul, piirkonna või riigi tasandil; • kohaliku, piirkonna, riigi, Euroopa või rahvusvahelise tasandi spordiorganisatsioon; • riiklik olümpiakomitee või riiklik spordiliit; • organisatsioon, mis esindab liikumist „Sport kõigile”; • kehalise aktiivsuse propageerimisega tegelev organisatsioon; • aktiivse puhkuse valdkonda esindav organisatsioon; <p>avaliku või erasektori äriühing või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja (sh sotsiaalne ettevõtte). Ehkki käesolev meede on peamiselt suunatud ühendustele, vabaühendustele ja üldisemalt mittetulundusühendustele, saavad kasumit taotlevad organisatsioonid osaleda juhul, kui see annab projektile selget lisaväärtust. Suutlikkuse suurendamise eesmärki silmas pidades peab koordineerimisülesandeid sellegipoolest täitma mittetulundusühendus.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Suutlikkuse suurendamise projektid on riikidevahelised ning nendes peab osalema vähemalt neli organisatsiooni vähemalt kolmest riigist: vähemalt üks organisatsioon kahest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist ning vähemalt kaks organisatsiooni vähemalt ühest 1. piirkonda kuuluvast rahastamiskõlblikust programmivälisest kolmandast riigist.</p> <p>ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv ei tohi olla suurem kui programmivälistes kolmandates riikides asuvate organisatsioonide arv.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Tegevus peab toimuma tegevuses osalevate organisatsioonide riikides, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mil tegevust on meetme eesmärke silmas pidades vaja ellu viia mujal.</p> <p>Lisaks võivad tegevused juhul, kui seda on seoses projekti eesmärkide või elluviimisega nõuetekohaselt põhjendatud,</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas, isegi kui projektis ei osale organisatsioone vastava institutsiooni asukohariigist. • Tulemuste jagamise ja tutvustamisega seotud tegevused võivad toimuda ka asjaomastel temaatilistel riikidevahelistel üritustel/konverentsidel ELi liikmesriikides, programmiga liitunud kolmandates riikides või programmivälistes kolmandates riikides.
<p>Projekti kestus</p>	<p>Suutlikkuse suurendamise projektid võivad kesta 1, 2 või 3 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatava tegevuse liigist.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-SPORT-2022-CB</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 7. aprillil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlemaid organisatsioonide hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

OODATAV MÕJU

Toetatavates projektide tuleks oodatava mõjuna:

- suurendada rahvaspordiorganisatsioonide osalust ja suutlikkust;
- suurendada naiste osalust spordis ja edendada kehalist aktiivsust;
- parandada ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaalset kaasatust;
- suurendada spordivaldkonna suutlikkust töötada riikidevaheliselt, tagades kaasavuse, solidaarsuse ja kestlikkuse;
- edendada ja toetada riikidevahelist õpet ja koostööd spordiinimeste ja poliitikakujundajate vahel, eelkõige rahastamiskõlblikes programmivälistes kolmandates riikides;
- levitada tulemusi spordiorganisatsioonidesse kaasatud spordiinimestele ligitõmbaval ja tulemuslikul viisil.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekti asjakohasus, pidades silmas meetme eesmärke; ▪ hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> - eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning seotud osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühmadele oluliste küsimustega; - projektiettepanek on uuenduslik ja/või täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud; - suutlikkuse suurendamise tegevused on selgelt kindlaks määratud ning on suunatud osalevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamisele. -
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tööprogramm on selge, täielik ja kvaliteetne ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks; ▪ kindlakstehtud vajaduste täitmiseks kavandatava meetodika asjakohasus ja kvaliteet; ▪ projekti eesmärkide ja kavandatava tegevuse kokkusobivus; ▪ töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad töopakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele; ▪ kavandatavate mitteformaalse õppimise meetodite (kui neid on) kvaliteet; ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest, ning nende meetmete asjakohasus; ▪ mil määral on projekt kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid. ▪
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> - projekti on kaasatud sobiv kooslus üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid; - vastutuse ja ülesannete jaotus kajastab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ning aktiivset osalust; ▪ olemas on tõhusad mehhanismid koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 30)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; ▪ projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; - kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või rahvusvahelisel tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele; ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning mujal; ▪ kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid; ▪ projekti kestlikkuse tagamise kavade kvaliteet: projekti suutlikkus tagada jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Mõju“ ning 10 punkti kriteeriumides „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ning „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“).

Võrdse punktisumma korral eelistatakse projekte, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse summa projekti kohta jääb vahemikku **100 000–200 000 eurot**.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- i) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- j) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- k) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).

- l) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80% pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

MITTETULUNDUSLIKUD EUROOPA SPORDIÜRITUSED

MEETME EESMÄRGID

Meetme eesmärk on toetada Euroopa mõõtmega spordiürituste korraldamist järgmistes valdkondades:

- vabatahtlik tegevus spordis;
- sotsiaalne kaasatus spordi kaudu;
- võitlus diskrimineerimisega spordis, sh soolise võrdõiguslikkuse tagamine;
- spordiga tegelemise ja kehalise aktiivsuse soodustamine, sh eesmärk a) rakendada nõukogu soovitud tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta, ELi füüsilise tegevuse suuniseid ja Tartu üleskutset tervislikele eluviisidele; toetada Euroopa spordinädala kampaaniate elluviimist; edendada spordiga tegelemist ja kehalist aktiivsust kui võimalust parandada tervist; soodustada kõiki selliseid tegevusi, millega julgustatakse inimesi spordiga tegelema ja olema kehaliselt aktiivne, sealhulgas traditsioonilised spordialad ja mängud ning põlvkondadevahelise mõõtmega sporditegevus.

Projekt peab keskenduma ühele nimetatud eesmärkidest. Sellel võib olla ka teisi eesmärke, kuid peamine eesmärk peab olema projektiettepanekus selgelt välja toodud ja olema projektis kesksel kohal.

Meetme raames antakse rahalist toetust üleeuroopalise spordiürituse korraldamiseks mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis või Euroopa mõõtmega kohalike ürituste korraldamiseks mitmes ELi liikmesriigis ja programmiga liitunud kolmandas riigis.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD MITTETULUNDUSLIKUD EUROOPA SPORDIÜRITUSED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

ELi toetuse saamiseks peavad mittetulunduslike Euroopa spordiürituste projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Kõik spordivaldkonnas tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid (koos seotud üksustega, kui neid on), mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Selline organisatsioon võib olla näiteks (mittetäielik loetelu):</p> <ul style="list-style-type: none">• avalik-õiguslik asutus, mis vastutab spordiküsimuste eest kohalikul, piirkonna või riigi tasandil;• kohaliku, piirkonna, riigi, Euroopa või rahvusvahelise tasandi spordiorganisatsioon;• riiklik olümpiakomitee või riiklik spordiliit;• organisatsioon, mis esindab liikumist „Sport kõigile”;• kehalise aktiivsuse propageerimisega tegelev organisatsioon;• aktiivse puhkuse valdkonda esindav organisatsioon;• hariduse, koolituse või noortevaldkonnas tegutsev organisatsioon.
-----------------------------------	---

Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	Kõik spordivaldkonnas tegutsevad avaliku või erasektori organisatsioonid (koos seotud üksustega, kui neid on), mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Mittetulunduslik Euroopa spordiüritus on riikidevaheline ning hõlmab alljärgnevat osalejaid. Euroopa mõõtmega kohalik üritus (I tüüp): kaasatakse 3–5 organisatsiooni. Kõik organisatsioonid peavad olema eri ELi liikmesriikidest ja programmiga liitunud kolmandatest riikidest. Euroopa mõõtmega kohalik üritus (II tüüp): vähemalt kuus organisatsiooni kuuest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist. Üleeuroopaline üritus: vähemalt kümme organisatsiooni (üks taotleja ja üheksa osalevat organisatsiooni) kümnest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.
Tegevuse elluviimise koht	Euroopa mõõtmega kohalike ürituste (I ja II tüüp) puhul peab tegevus toimuma igas mittetulundusliku Euroopa spordiürituse projekti kaasatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Üleeuroopalise ürituse korral peab tegevus toimuma mittetulundusliku Euroopa spordiürituse projekti jaoks toetust taotleva organisatsiooni ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Projekti kestus	Projekti kestus (12 või 18 kuud) tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-SPORT-2022-SNCESE
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 23. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

ELi toetust antakse organisatsioonidele, kes vastutavad spordiürituse ettevalmistamise ja korraldamise ning sellega seotud järelmeetmete eest.

Toetatakse järgmisi standardtegevusi (mittetäielik loetelu):

- ürituse ettevalmistamine ja korraldamine;
- sportlastele, treeneritele, korraldajatele ja vabatahtlikele ürituseelse teavitustegevuse korraldamine;
- spordiürituste kõrvaltegevuste korraldamine (konverentsid, seminarid);
- vabatahtlike koolitamine;
- järeltegevused (hindamised, tulevikuplaanide koostamine);
- ürituse temaga seotud teabevahetus.

Meetme raames ei toetata järgmisi spordiüritusi:

- riiklike, Euroopa või rahvusvaheliste spordiliitude/-liigade korraldatavad regulaarsed spordivõistlused (riigi, Euroopa või maailmameistrivõistlused), v.a juhul, kui rahalist toetust taotletakse laiemale üldsusele mõeldud kõrvaltegevuste korraldamiseks.

OODATAV MÕJU

Meetme oodatav mõju on järgmine:

- suurem teadlikkus spordi rollist sotsiaalse kaasamise, võrdsete võimaluste ja tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamisel;
- suurem osalemine spordis ja vabatahtlikus tegevuses, suurem kehaline aktiivsus.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanek on meetme eesmärgi ja prioriteete silmas pidades asjakohane; • projektiettepanek põhineb sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; • projektiettepanek on uuenduslik; • projektiettepanek täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud; • projektiettepanek toob ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida üks riik ei suudaks üksi tegutsedes saavutada. •
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekti töökava on selge, täielik ja tõhus ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks ja elluviimiseks, seireks, hindamiseks ja tulemuste jagamiseks; • projekt on kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; • kavandatav metoodika on selge, piisav ja teostatav; • projektis on ette nähtud asjakohased kvaliteedikontrollimeetmed selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest; • projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekti on kaasatud sobiv kooslus osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil ja oskusteave võimaldavad saavutada edukalt projekti kõik eesmärgid; • kavandatud ülesannete jaotus kajastab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ning aktiivset osalust; • projektiettepanek hõlmab tõhusaid mehhanisme koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega; • (kui see on asjakohane) osaleva organisatsiooni kaasamine programmivälisest kolmandast riigist annab liidule olulist lisaväärtust.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> projekti ettepanek hõlmab konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada projekti tulemusi osaleva organisatsiooni tavapärasel tööl; projektil on potentsiaal avaldada positiivset mõju osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka laiemale kogukonnale; projekti oodatavaid tulemusi on võimalik projekti elluviimise ajal ja pärast projekti lõppu rakendada ka laiemalt kui projektis osalevates organisatsioonides ning kohalikul, piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil; projekti ettepanek hõlmab sobivaid plaane ja meetodeid projekti tulemuste hindamiseks; projekti ettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi osalevates organisatsioonides, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu poolset rahastust; projekti ettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et tagada projekti kestlikkus ning jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.
---	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad **vähemalt 60 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Mõju“ ning 10 punkti kriteeriumides „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ja „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Mittetulunduslikeks Euroopa spordiüritusteks antakse toetust kindlasummaliste maksetena. Kindlasummalise makse summa oleneb projektiga hõlmatud ürituste ja selles osalevate organisatsioonide arvust.

Projektiga hõlmatud ürituste ja selles osalevate organisatsioonide arvust lähtudes valivad taotlejad ühe kolmest eelnevalt kindlaksmääratud summast.

Spordiürituse kategooria		Kindlasummaline makse
Euroopa mõõtmega kohalikud üritused: vähemalt üks üritus riigi kohta.	I tüüp: vähemalt kolm organisatsiooni kolmest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist ning kõige enam viis organisatsiooni viiest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.	200 000 eurot
	II tüüp: vähemalt kuus organisatsiooni kuuest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.	300 000 eurot

	Üleeuroopalised üritused: üks üritus, kus osaleb vähemalt kümme osalevat organisatsiooni vähemalt kümnest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist (k.a taotlejate organisatsioon).	450 000 eurot

a) Euroopa mõõtmega kohalik üritus (I tüüp): **200 000 eurot**

Projektiettepanekutes keskendutakse mitme toetusesaajaga projektidele, mille korral kõik kulud katavad taotlejate organisatsioon ja partnerorganisatsioonid. Kindlaksmääratud osalevaid organisatsioone (3–5) käsitletakse kaastootusesaajatena ning korraldatavad üritused ja kõrvaltegevused toimuvad igas kaasatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.

Ettepanekud sisaldavad erijaotist, kus kirjeldatakse **ülesannete ja ELi toetussumma jaotumist projektipartnerite vahel**. Samuti tuleb esitada projekti iga tegevuse elluviimise ajakava ning märkida projektitulemuste esitamise tähtaeg.

Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga tööpakett on seotud konkreetsete eesmärkidega ning taotlejad peavad kindlaks määrama kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, mille alusel saab jälgida eesmärkide saavutamise määra.

b) Euroopa mõõtmega kohalik üritus (II tüüp): **300 000 eurot**

Projektiettepanekutes keskendutakse mitme toetusesaajaga projektidele, mille korral kõik kulud katavad taotlejate organisatsioon ja partnerorganisatsioonid. Kindlaksmääratud osalevaid organisatsioone (vähemalt 6) käsitletakse kaastootusesaajatena ning korraldatavad üritused ja kõrvaltegevused toimuvad igas kaasatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.

Ettepanekud sisaldavad erijaotist, kus kirjeldatakse **ülesannete ja ELi toetussumma jaotumist projektipartnerite vahel**. Samuti tuleb esitada projekti iga tegevuse elluviimise ajakava ning märkida projektitulemuste esitamise tähtaeg.

Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga tööpakett on seotud konkreetsete eesmärkidega ning taotlejad peavad kindlaks määrama kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, mille alusel saab jälgida eesmärkide saavutamise määra.

c) Üleeuroopaline üritus: **450 000 eurot**

Projektiettepanekutes käsitletakse ühe toetusesaajaga projekte, mis tähendab, et kõik kulud peab katma taotlejate organisatsioon ning seepärast toimuvad üritused ja kõrvaltegevused taotlejate organisatsiooni ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata osalevaid organisatsioone projektipartnerite ega liitunud partneritena ning nad ei saa projekti raames programmist rahastust, mistõttu ei märgita neid ka eelarveettepanekus.

Esitada tuleb projekti iga tegevuse elluviimise ajakava ning märkida projektitulemuste esitamise tähtaeg.

Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga tööpakett on seotud konkreetsete eesmärkidega ning taotlejad peavad kindlaks määrama kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, mille alusel saab jälgida eesmärkide saavutamise määra.

Toetuse maksmine

Toetuse täieliku väljamaksmise eelduseks on see, et kõik tööpaketid on kooskõlas taotluses kirjeldatud kvaliteedikriteeriumidega lõpule viidud. Kui üks või mitu tööpaketti ei ole lõpule viidud, kui need on lõpule viidud vaid osaliselt või kui need tunnistatakse kvaliteedi hindamisel mitterahuldavaks, võidakse toetussummat kooskõlas toetuslepinguga asjakohasel määral vähendada.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

3. PÕHIMEEDE: TOETUS POLIITIKA ARENDAMISEKS JA KOOSTÖÖKS

3. põhimeetmega toetatakse poliitilist koostööd Euroopa Liidu tasandil, aidates Euroopa Liidu ja süsteemi tasandil välja töötada uusi, ajakohastamist ja reformi soosivaid poliitikapõhimõtteid haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas.

Selle põhimeetme raames ellu viidavate meetmete eesmärk on:

- valmistada ette ELi poliitiline tegevuskava haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas ning toetada selle elluviimist, hõlbustades avatud koordineerimise meetodite haldamist ja toimimist;
- viia ellu Euroopa poliitikaeksperimente, mida juhivad kõrgetasemelised avaliku sektori asutused ning mis hõlmavad paljudes riikides kohapeal toimuvat ja usaldusväärsetel hindamismeetoditel põhinevat poliitikameetmete katsetamist;
- koguda tõendeid ja teadmisi haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna süsteemide ja poliitika kohta riigi ja Euroopa tasandil, et soodustada läbimõeldud poliitikakujundamist;
- suurendada oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvust ning hõlbustada nende tunnustamist, ent samuti lihtsustada ainepunktide ülekandmist, et edendada kvaliteedi tagamist ning toetada mitteformaalse ja informaalset õppimise valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist;
- toetada poliitikadialoogi sidusrühmadega Euroopa Liidust ja mujalt konverentside, ürituste ja muu tegevuse abil, millesse kaasatakse haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna poliitikakujundajad, nendes valdkondades tegutsesid ning teised sidusrühmad, et suurendada teadlikkust asjaomastest Euroopa poliitilistest tegevuskavadest ning tutvustada Euroopat kui suurepärasest õppe- ja teadustöö sihtkohta;
- parandada programmi elluviimise kvaliteeti, hõlbustades teadmiste ja tavade ülekandmist riiklike büroode vahel, andes riiklikele büroodele ja komisjonile vahendid mõttekodade korraldamiseks, mis aitavad tegevusi ja strateegiaid täiendada, et programmi viidaks ellu paremas kooskõlas poliitikasuundadega, ning tagades töövahendid, mis aitavad paremini ära kasutada sünergiat ja vastastikusest täiendavusest tulenevat potentsiaali;
- luua igas eluetapis inimestele võimalusi omandada oma erialal (nt avalik haldus, põllumajandus ja maaelu areng, uued tehnoloogiad, ettevõtlus jne) õpikogemusi välismaal;
- võimaldada programmi „Erasmus+“ rakendavatel asutustel tegutseda vahendajana programmi „Erasmus+“ projektide laiendamisel, et taotleda toetusi või luua sünergiat riigi ja piirkonna tasandil hallatavate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse, teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi ning rände, turvalisuse, õiguse ja kodakondsuse, tervishoiu ja kultuuriga seotud programmide abil;
- toetada üritusi, kampaaniaid ja muid tegevusi, mis annavad kodanikele ja organisatsioonidele teavet programmi „Erasmus+“ ja Euroopa Liidu poliitika kohta hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas;
- aidata kindlaks teha ja levitada toetust saanud projektidest välja kasvanud häid tavasid ja edulugusid, et suurendada nende nähtavust ja laiendada neid kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil.

Mis meetmeid toetatakse?

Käesoleva programmijuhendi toel viiakse ellu järgmine meede:

- algatus „Euroopa noored üheskoos“.

Seda meetmet haldab Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA).

3. põhimeede hõlmab mitut muud meetmet, millega toetatakse poliitikareformi haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas ning mida viib ellu Euroopa Komisjon otse või Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti korraldatavate projektikonkursside kaudu. Need meetmed jagunevad järgmiste eesmärkide alusel:

- toetus Euroopa poliitika väljatöötamiseks;
- toetus Euroopa Liidu töövahenditele ja meetmetele, mille eesmärk on parandada oskuste, pädevuste ja kvalifikatsioonide kvaliteeti, suurendada nende läbipaistvust ja edendada nende tunnustamist;
- poliitikadialoogi ja koostöö peamiste sidusrühmade ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;

- meetmed, mis aitavad programmi kvaliteetselt ja kaasaval viisil ellu viia;
- koostöö liidu muude algatustega ja toetus liidu muudele poliitikavaldkondadele;
- tulemuste levitamine ja teadlikkuse suurendamine.

Lisateavet leiab Euroopa Komisjoni ja rakendusameti veebisaidilt.

ALGATUS „EUROOPA NOORED ÜHESKOOS“

Algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektide eesmärk on luua võrgustikke, mille raames edendatakse piirkondlikke partnerlusi, mida viivad tihedas koostöös ellu noored kogu Euroopast (ELi liikmesriikidest ja programmiga liitunud kolmandatest riikidest). Võrgustikud peaksid korraldama noortevahetusi ja koolitusi (nt noortejuhtidele) ning võimaldama noortel endil algatada ühisprojekte nii kohapealsete kui ka veebipõhiste tegevuste kaudu.

Algatust „Euroopa noored üheskoos“ hõlmav meede koosneb kahest osast (kaks allmeedet).

Esimene allmeede on suunatud rohujuure tasandi noorteorganisatsioonidele, kes soovivad luua piiriüleseid partnerlussuhteid, et lisada oma tegevusele Euroopa mõõde. Eesmärk on innustada taotlust esitama organisatsioone, kes ei ole Euroopa tasandil veel tugevalt kanda kinnitanud.

Teine allmeede on suunatud ulatuslikule partnerlusele. See on ette nähtud noorteorganisatsioonidele, kellel on suutlikkus teha koostööd laiaulatuslikus partnerluses.

MEETME EESMÄRGID

Meetme „Euroopa noored üheskoos“ projektide eesmärk on luua piirkondlikku partnerlust edendavaid võrgustikke, et võimaldada kogu Euroopa noortel algatada ühisprojekte, korraldada vahetusi ja edendada koolitust (nt noortejuhtidele) nii kohapealse kui ka veebipõhise tegevuse abil. Meedet viiakse ellu kahe allmeetmena, mille raames toetatakse noorteorganisatsioonide riikidevahelist partnerlust kas rohujuure või ulatuslikumal tasandil, et tugevdada nende tegevuse Euroopa mõõdet, sealhulgas innustada neid avastama, kuidas elada paremini koos pandeemiajärgses maailmas, ning kujundama tulevikuks välja kestlikke eluviise kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja algatusega „Uus Euroopa Bauhaus“.

Mõlema allmeetme olulised temaatilised prioriteedid on koostöö Euroopa noorte eesmärkide saavutamiseks ja laiemalt ELi noortestrategia (2019–2027) elluviimiseks²⁴⁶ ning nende edendamine. Euroopa noorte eesmärgid kajastuvad ka Euroopa Komisjoni president von der Leyeni poliitilistes suunistes²⁴⁷. Projektiettepanekutes võib keskenduda ka Euroopa tuleviku konverentsi teemadele.

Noored ja noorteorganisatsioonid on COVID-19 pandeemiast taastumisel keskse tähtsusega. Noortevõrgustikud peaksid otsima viise, kuidas suurendada solidaarsust ja kaasatust, parandada elukvaliteeti pärast pandeemiat ning ühtlasi arendada digioskusi ja kujundada kestlikke keskkonnahoidlikke eluviise²⁴⁸.

ERIEESMÄRGID

Konkreetsemalt on meetme eesmärk aidata:

- edendada ja arendada riikidevahelisemat struktureeritud koostööd (nii kohapeal kui ka veebis) eri noorteorganisatsioonide vahel, et luua või tugevdada partnerlusi, milles keskendutakse kõigi inimeste solidaarsusele ja kaasavale demokraatlikule osalusele, võttes arvesse tagasilööke sotsiaal-majanduslikele struktuuridele ning kooskõlas ELi noortestrategia, Euroopa noorte eesmärkide ja noortedialoogiga;
- viia noortevaldkonnaga seondult ellu ELi raamistikke ja algatusi, näiteks Euroopa poolaasta riigipõhiseid

246 Nõukogu resolutsioon 2018/C 456/01, avaldatud 2018. aasta detsembris: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=EN).

247 Vt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_19_5542.

248 Vt https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_et.

soovitusi²⁴⁹;

- viia ellu algatusi, et julgustada noori osalema demokraatiaprotsessis ja ühiskonnas, korraldades koolitusi, tutvustades noorte eurooplaste ühiseid kokkupuutepunkte ning soodustades arutelusid ja mõttevahetusi teemal, kuidas on noored seotud ELiga ning selle väärtuste ja demokraatlike alustega, muu hulgas võimaldades noortel teha oma hääl kuuldavaks COVID-19 kriisist taastumise raames;
- edendada alaesindatud noorte osalust poliitikas, noorteorganisatsioonides ja muudes kodanikuühiskonna organisatsioonides, kaasates haavatavaid ja ebasoodsas sotsiaal-majanduslikus olukorras olevaid noori;
- leida uusi lahendusi, et suurendada noorteorganisatsioonide rolli toimetulekul COVID-19 pandeemiaga, toetades innovaatilisi koostöö ning võrgustike loomise, arendamise ja juhtimise viise; see võib hõlmata noorteorganisatsioonide digikoostöö tõhustamist mitteformaalse õppimise meetodite ja korraldusmudelite abil, näiteks alternatiivsed vahetusviisid ja vastastikune abi;
- tugevdada noorteorganisatsioonide tegevuse Euroopa mõõdet, sealhulgas tegevus eesmärgiga välja selgitada, kuidas elada paremini koos pandeemiajärgses maailmas, ning kujundada tulevikuks riikidevahelisel põhinevaid kestlikke eluviise.

TEGEVUS

Meede on suunatud (kasumit mittetaotlevatele) vabaühendustele ja avalik-õiguslikele asutusele, kes suudavad kavandatavate projektidega kaasata noori partnerlustesse, mis hõlmavad eri ELi liikmesriike ja programmiga liitunud kolmandaid riike ning nende eri piirkondi.

Algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektide üks põhiosa peaks olema noorte õpirändetegevus, mille raames antakse noortele kogu Euroopast (nii Ida-, Lääne-, Põhja- kui ka Lõuna-Euroopast) võimalus osaleda piiriüleises vahetuses ning mitteformaalses või informaalses õppimises, mida on omakorda võimalik ette valmistada ja toetada veebiplatvormide abil, et aidata saavutada käesoleva meetme eesmärke. See õpirändetegevus peab olema meetme eesmärke arvesse võttes väga selgelt põhjendatud.

Kogu tegevus peaks aitama kaasata rohkem noori nii noorteorganisatsioonidest kui ka väljastpoolt, sealhulgas vähemate võimalustega noori, et tagada häälte mitmekesisus.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB ALGATUSE „EUROOPA NOORED ÜHESKOOS“ PROJEKT TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektide ettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

²⁴⁹ [HTTPS://EC.EUROPA.EU/INFO/BUSINESS-ECONOMY-EURO/ECONOMIC-AND-FISCAL-POLICY-COORDINATION/EU-ECONOMIC-GOVERNANCE-MONITORING-PREVENTION-CORRECTION/EUROPEAN-SEMESTER_ET.](https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_et)

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Mõlema allmeetme raames võivad koordinaatorina ja/või partnerina osaleda alljärgnevad organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noortevaldkonna vabaühendused (sh Euroopa noorte valitsusvälised organisatsioonid); - kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused. <p>See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ning peab olema seaduslikult asutatud ja asuma mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Kõik noortega või noorte heaks väljaspool formaalõpet töötavad avaliku või erasektori organisatsioonid (koos seotud üksustega, kui neid on), mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.</p> <p>Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus (sh Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon); • riiklik noortenõukogu; • kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutus; • haridus- või teadusasutus; • sihtasutus; <p>avaliku või erasektori äriühing või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja (sh sotsiaalne ettevõtte). Ehkki käesolev meede on peamiselt suunatud mittetulundusühendustele, <i>saavad</i> kasumit taotlevad organisatsioonid osaleda juhul, kui see annab projektile selget lisaväärtust.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>1. allmeede</p> <p>Vähemalt neli partnerit neljast ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.</p> <p>Vähemalt pooled konsortiumis osalevad organisatsioonid peavad olema sellised, kes ei ole eelneval kahel aastal saanud ELi rahalisi vahendeid programmi „Erasmus+“ 3. põhimeetme alla kuuluvateks algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektideks.</p> <p>2. allmeede</p> <p>See on suunatud organisatsioonidele, kes esitavad projektiettepanekud, kuhu on kaasatud vähemalt viis partnerit viiest ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist, ning kellel on suutlikkus kaasata noori partnerlustesse, mis hõlmavad eri ELi liikmesriike ja programmiga liitunud kolmandaid riike ning nende eri piirkondi.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Tegevus peab toimuma ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>Nii 1. kui ka 2. allmeetme puhul 24 kuud.</p>

Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuvalle Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Üks organisatsioon saab vastavaks tähtajaks esitada üksnes ühe taotluse. Konkursikutse tunnus: ERASMUS-YOUTH-2022-YOUTH-TOG-1 Konkursikutse tunnus: ERASMUS-YOUTH-2022-YOUTH-TOG-2
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 22. märtsil kell 17.00 (Brüsseli aja järgi).

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse, st 1) projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine; 2) projekti ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine; 3) projekti elluviimine ja tegevuste jälgimine; 4) projekti läbivaatamine ja mõju hindamine. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine: tehke kindlaks probleem, vajadus või võimalus, mida saaksite projektiidees konkursikutse alusel käsitleda; tehke kindlaks peamised tegevused ja tulemused, mida võiks projektist oodata; nimetage asjaomased sidusrühmad ja võimalikud partnerid; sõnastage projekti eesmärk (eesmärgid); tagage projekti kooskõla osalevate organisatsioonide strateegiliste eesmärkidega; tehke esialgsed plaanid, et anda projektile hoog sisse, koostage järgmisse etappi liikumiseks vajaminev teave jne.
- Ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine: määrake kindlaks projekti maht, asjakohane lähenemisviis ja vastavate ülesannete täitmise ajakava; koostage vajalike ressursside prognoos ja täpsustage projekti, nt vajaduste hinnanguga; määrake kindlaks kindlad (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtjalised) eesmärgid ja mõjunäitajad; tehke kindlaks projekti- ja õpiväljundid; töötage välja tööprogramm, määrake kindlaks tegevuse vormid, oodatav mõju ja prognoositav koguelarve; koostage projekti elluviimise kava, k.a projekti juhtimise, seire, kvaliteedikontrolli, aruandluse ja tulemuste levitamise seotud strateegilised küsimused; määrake kindlaks kavandatava tegevuse praktiline kord ja sihtrühm(ad); sõlmige kokkulepped partneritega, koostage projektiettepanek jne.
- Elluviimine ja tegevuste jälgimine: viige projekt kooskõlas kavaga ellu, täites aruandluse ja teabevahetusega seotud nõudeid; jälgige tegevuste kulgu ja hinnake projekti tulemuslikkust vastavalt projektikavadele; tehke kindlaks ja võtke parandusmeetmed, et tegeleda projektikava kõrvalekallete, probleemide ja riskidega; selgitage välja kindlaksmääratud kvaliteedikriteeriumidele mittevastavad valdkonnad, võtke parandusmeetmeid jne.
- Läbivaatamine ja mõju hindamine: hinnake projekti tulemuslikkust, lähtudes selle eesmärkidest ja rakenduskavadest; hinnake tegevusi ja nende eri tasanditel avalduvat mõju, jagage ja kasutage projekti tulemusi jne.

HORISONTAALSED ASPEKTID, MIDA PROJEKTI KAVANDAMISEL ARVESSE VÕTTA

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektipartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevat kaalutlust, et suurendada algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektide mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides. Taotlejaid innustatakse suutlikkuse suurendamise projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõõtmeid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlike tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Valdkonnaülese põhimõttena peaksid osalevad organisatsioonid rakendama strateegiaid selleks, et ühendada rohujuure tasandil erineva taustaga noori. See hõlmab vähemate võimalustega noortest koosneva mitmekesise rühma kaasamist, sealhulgas äärepoolsetest/maapiirkondadest pärit ja/või rändetaustaga noored. Seega tuleks kõikide tegevustega aidata edendada noortele suunatud teavitustegevust ja nende aktiivset kaasamist, et kõigil noortel oleks võimalus väljendada oma seisukohta.

Digitaalne mõõde

Projektide õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eeskätt on enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist tehtavaks koostööks tungivalt soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus

Projektidega edendatakse kodanikuaktiivsust ja eetikat ning aidatakse arendada sotsiaalset ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Samuti on kesksel kohal eesmärk suurendada teadlikkust ja parandada arusaamist Euroopa Liidu kontekstist.

OODATAV MÕJU

Toetatavad projektid peavad tõendama oma eeldatavat panust ELi noortepoliitikasse, st:

- lähtuma ELi noortestrategie (2019–2027) eesmärkidest ning eelkõige tõendama, kuidas aidatakse projektiga saavutada strateegia prioriteete seoses kaasamise, ühendamise ning mõjuvõimu suurendamisega;
- lähtuma Euroopa noorte eesmärkide, noortedialoogi ning muude Euroopa tulevikule keskenduvate noortearutelu projektide ja arvamusuuringute tulemustest ning seostama neid tulemusi poliitikakujundamisega kohalikul/piirkondlikul/riigi/Euroopa tasandil;
- lähtuma Euroopa poolaasta riigipõhistest soovitustest, mis on seotud noortevaldkonnaga;
- parandama noorte osalust demokraatlikus elus, edendades kodanikuaktiivsust ja suhtlust poliitikakujundajatega (mõjuvõimu suurendamine, uued oskused, noorte kaasamine projektide väljatöötamisse jne);
- parandama rohujuure tasandil tegutseva noortesektori suutlikkust töötada riikidevaheliselt, et suurendada kaasatust, solidaarsust ja kestlikkust ning edendada riikidevahelist õppimist ning noorte ja poliitikakujundajate koostööd;

- laiendama olemasolevat parimat tava ja teavitustegevust väljapoole tavapärasest võrgustikku (tavapäraseid võrgustikke), sealhulgas kasutada otstarbekalt ära digivahendeid, et jääda ühendatuks kõikides tingimustes, isegi kauguse, isolatsiooni või eraldatuse korral;
- levitama tulemusi tõhusalt ja paeluvalt nii noorteorganisatsioonidesse kaasatud noorte seas kui ka nende noorte seas, kes ei ole seotud noorsootöö struktuuridega või on pärit ebasoodsatest oludest, et luua süstemaatilisemaid partnerlusi.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üldeesmärk ja ELi lisaväärtus: projektiettepaneku alusel algatatakse ja töötatakse välja projekt, mis toetab noorte seisukohast olulist ELi poliitikat, eelkõige ELi noortestrategieat 2019–2027. Projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud projekti riikidevahelisuse ja võimaliku ülekantavusega loodavat süsteemset ELi lisaväärtust. • Eesmärgid: projektiettepanekus esitatud eesmärgid on asjakohased meetme üldeesmärkide ja vähemalt ühe erieesmärgi suhtes. Peale selle on projektiettepanekus esitatud eesmärgid selgelt kindlaksmääratud, konkreetsed, saavutatavad, mõõdetavad, realistlikud ja tähtajalised. Need on seotud osalevatele organisatsioonidele oluliste küsimustega ning neil on selge lisaväärtus valitud sihtrühmadele. • Vajadused: projektiettepanekust nähtub, et see põhineb põhjalikul vajaduste analüüsil, mis omakorda tugineb võimalikult suures ulatuses kontrollitavatele faktidele ja arvandmetele ning mida täiendavad kõigi konsortsiumis esindatud riikide ja osalevate organisatsioonide seisukohast olulised üldised ja konkreetsed andmed. Oodatakse selget vajaduste analüüsi, mis kajastab taotlejate, partnerite ja sihtrühmade tegelikku olukorda. • Noorte kaasamine: projektiettepanekust nähtub, et partnerlus suudab tagada mitmekesise noorterühma (sealhulgas äärepoolsetest/maapiirkondadest pärit noored, rändetaustaga noored ja/või ebasoodsatest sotsiaalsetest oludest pärit noored) aktiivse kaasamise juba alates etapist, mil noortega seotud tegevusi kavandama hakatakse.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kavandamine: projektiettepanek on selge, täielik ja hea kvaliteediga ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks ja hindamiseks, lähtudes tõhusast projektijuhtimismetoodikast. • Metoodika: projekti viiakse ellu sobiva metoodika abil. Eesmärgid on kooskõlas tegevustega ning need on selgelt kindlaks määratud, sh kirjeldatud on kindlakstehtud probleemide, vajaduste ja lahenduste loogilisi seoseid. Töökava on sidus ja konkreetne. Olemas on sobivad kvaliteedikontrollimeetmed ja kvaliteedinäitajad selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu nõuetekohaselt, pidades silmas nõutavat kvaliteeti, ulatust, ajakava ja eelarvet. Olemas on konkreetne ja sobiv riskijuhtimiskava ja hädaolukorra lahendamise plaan. • Kulutõhusus: kavandatud eelarve on sidus ja sobiv projekti elluviimiseks ning kavandatud nii, et tagada parim hinna ja kvaliteedi suhe. Tööpakettidele eraldatavad ressursid on piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks. Eelarve võimaldab katta rohujuure tasandi organisatsioonide ja haavatavate noorte vajadused, et soodustada nende kaasamist programmi „Erasmus+“.

<p style="text-align: center;">Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: partnerluses osaleb sobiv kooslus üksteist täiendavatest organisatsioonidest, kellel on profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud eesmärkide saavutamiseks. Kui konsortiumis osaleb kasumit taotlevaid organisatsioone, siis on selgelt välja toodud nende pakutav lisaväärtus. • Geograafiline koosseis: partnerlus suudab geograafilise koosseisu puhul arvestada Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja/või kultuurilise mitmekesisusega (st Euroopa ida-, lääne-, põhja- ja lõunapoolsete piirkondade kaasamine), et tagada tõeliselt üleeuroopaline koostöö. • Kohalike vabaühenduste areng: partnerlus suudab suurendada nende kohalike vabaühenduste suutlikkust ja täiendada nende teadmisi, kes ei ole Euroopa tasandil veel tugevalt kanda kinnitanud, et tagada kogu Euroopa vabaühenduste ulatuslikum vastastikune koostöö. • Pühendumine ja ülesanded: vastutuse ja ülesannete jagunemine partnerluses on selge ja asjakohane. Koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkondades tegevuse eestvedajaks. • Koostöökord: kavandatud on tõhusad juhtimismehhanismid, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade tõhus koordineerimine, otsustusprotsess, teabevahetus ja konfliktide lahendamine. • Noorte kaasamine: noored on sobival viisil kaasatud projekti elluviimise kõigisse etappidesse ning noorte kaasamine on läbiv küsimus kõigis projekti etappides ja kõigil tasanditel; ette on nähtud noorte mõjuvõimu suurendavad rollid ja/või konkreetset strateegiaid, et tagada nende mitmekülgne osalemine.
<p style="text-align: center;">Mõju</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mõju: projekti võimalik mõju osalejatele ja partnerorganisatsioonidele on suur ning väljendub eeskätt selles, et rohujuure tasandi organisatsioonidel aidatakse laiendada selliste riigi, piirkondliku või kohaliku tasandi tegevuste haaret, millel veel ei ole piiriülest mõõdet (tegevuse laiendamine või arendamine ELi tasandil projekti kestel ja pärast projekti lõppu); samuti on suur projekti võimalik mõju laiemale noortekogukonnale. Oodatavad tulemused näitavad taotleja ja partnerite arusaamist ja suutlikkust tutvustada Euroopa Liidu väärtusi eelkõige seoses kodakondsusega. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekust nähtub suutlikkus tegeleda noorte teavitustegevusega ning võime teavitada nende noorte esindatavate kogukondade probleemidest ja lahendustest tulemuslikult laiemat sihtrühma ülemaailmsel tasandil. Eeskätt on projektiettepanekuga ette nähtud mõistlik tegevuskava tulemuste levitamiseks ja nendest teavitamiseks ning see sisaldab sobivaid sihttasemeid, tegevuste ja ülesannete jaotust partnerite vahel, ajakava, töövahendeid ja kanaleid, mis aitavad tagada, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt poliitikakujundajateni ja lõppkasutajateni. • Kestlikkus: projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud, kuidas võivad projekti tulemused kaasa aidata noortevaldkonna süsteemsetele muutustele nii projekti kestel kui ka pärast selle lõppu, sh suur potentsiaal võimaldada pikaajalist koostööd ELi tasandil ja/või ajendada ELi uute noortepoliitika põhimõtete ja algatuste väljatöötamist.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **60 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 10 punkti kriteeriumides „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“). Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks **avatud õppematerjalidena** ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus tuleks kirjeldada, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

TÄHTAEG NING HINDAMISE JA TOETUSLEPINGUTE SÕLMIMISE ESIALGNE AJAKAVA

Etapid	Kuupäev või orienteeruv ajavahemik
Taotluste esitamise tähtaeg	22. märts kell 17.00 (Brüsseli aja järgi)
Hindamisperiood	2022. aasta aprillist septembrini
Taotlejate teavitamine	2022. aasta september
Toetuslepingu sõlmimine	2022. aasta oktoobrist detsembrini
Meetme alguskuupäev	1.1.2023 kuni 31.3.2023

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

1. ALLMEEDE – ELI TOETUSE MAKSIMUMSUMMA PROJEKTI KOHTA ON 150 000 EUROOT.

2. ALLMEEDE – toetuse summa jääb vahemikku 150 000–500 000 eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- Taotlejad peavad ettepanekus esitama hinnanguliste kulude jaotuse koos iga töopaketi osakaaluga (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

JEAN MONNET' MEETMED

Jean Monnet' meetmetega pakutakse võimalusi kõrghariduse valdkonnas ning muudes hariduse ja koolituse valdkondades ning aidatakse levitada teadmisi Euroopa Liidu integreerumisega seotud küsimustest. Toetatakse järgmisi meetmeid:

- **Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas;**
- **Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades;**
- **Jean Monnet' poliitiline mõttevahetus (kõrghariduse ning muudes hariduse ja koolituse valdkondades).**

Neid meetmeid viib ellu Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA).

JEAN MONNET' MEETMED KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS

Kõrghariduse valdkonna Jean Monnet' meetmete eesmärk on toetada kogu maailmas Euroopa Liidu uuringutega seotud **õpetamist ja teadustööd**.

ELi uuringute all mõeldakse uurimisvaldkonda, milles keskendutakse Euroopa kui terviku uurimisele, pöörates erilist tähelepanu ELi mõõtmele ning lähtudes nii riigisisestest kui ka üleilmsest perspektiivist.

ELi uuringute haare võib olla erinev, kuid kesksel kohal peab olema ELi vaatenurk.

ELi uuringutes tuleks edendada Euroopa kodanikuaktiivsust ja väärtusi ning tegeleda ELi rolliga üleilmastunud maailmas, suurendades teadlikkust liidust ning hõlbustades kaasamist tulevikus ja ka inimestevahelist dialoogi.

Lisaks on Jean Monnet' meetmete eesmärk aidata kaasa kolmandatele riikidele suunatud avalikule diplomaatiale, edendades ELi väärtusi ning suurendades ELi põhimõtete ja sihtide nähtavust.

Õpetamise ja teadustöö eesmärgid ja taotlemiskriteeriume kirjeldatakse allpool.

ÕPETAMINE JA TEADUSTÖÖ

MEETMETE EESMÄRGID

Õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meetmega:

- edendatakse kogu maailmas tippaset Euroopa Liidu uuringutega seotud õpetamises ja teadustöös;
- soodustatakse akadeemilise ringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid;
- suurendatakse teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdatakse ELi rolli üleilmastunud maailmas;
- püütakse jõuda laiemale avalikkuseni ning levitatakse teadmisi ELi kohta ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaid auditooriume), tuues sel viisil ELi kodanikele lähemale.

Lisaks on meetmete eesmärk aidata kaasa programmivälisele kolmandatele riikidele suunatud avalikule diplomaatiale, edendades ELi väärtusi ning suurendades ELi põhimõtete ja sihtide nähtavust.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meede tuleb ellu viia alljärgnevalt. **Moodulid, õppetoolid, tippkeskused**

- Jean Monnet' **moodulid** on lühiajalised kõrgkooli õpetamisprogrammid või -kursused Euroopa Liidu uuringute erialal. Iga mooduli miinimumkestus on 40 õpetamistundi õppeaastas ning kolme aasta jooksul. Moodulite puhul võib keskenduda ühele konkreetsele Euroopa uuringute valdkonnale või nende käsitusviisil võib olla valdkonnaülene ning nõuda seega mitme õppejõu ja eksperdi akadeemilist panust. Need võivad toimuda ka lühiajaliste spetsialiseerumis- või suveprogrammide kujul.
- **Õppetoolid** on Euroopa Liidu uuringutele (nagu on kirjeldatud eespool) spetsialiseerunud ametikohad ülikoolide õppejõududele (kestus kolm aastat). Jean Monnet' õppetooli tegevust viib ellu vaid üks õppejõud, kes tagab minimaalsed 90 õpetamistundi õppeaastas. Õppetoolil võib samuti olla selle tegevust täiendav tugimeeskond (sh täiendavad õpetamistunnid).
- **Jean Monnet' tippkeskused** on Euroopa Liitu käsitlevate teemadega tegelevad pädevus- ja teadmuskeskused. Need peaksid koondama kõrgetasemeliste ekspertide teadmisi ja pädevust, et suurendada Euroopa uuringute (nagu on kirjeldatud eespool) eri valdkondade ja ressursside koostööt ja luua riikidevahelised

ühistegevused; samuti tagavad need avatuse kodanikuühiskonnale. Jean Monnet' tippkeskuste oluline ülesanne on jõuda üliõpilasteni teaduskondades, kus Euroopa Liidu teemasid tavaliselt ei käsitleta, ning samuti poliitikakujundajateni, ametnikeni, kodanikuühiskonna organisatsioonideni ja laiema avalikkuseni üldiselt.

Jean Monnet' meetmete raames toetust saavad isikud (moodulite õppejõud, õppetoolide juhatajad ja tippkeskustes osalejad) peavad korraldama tegevust ja üritusi, millesse kaasatakse poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonda ja avalikkust üldiselt.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB ÕPETAMISELE JA TEADUSTÖÖLE SUUNATUD JEAN MONNET' MEEDE TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Jean Monnet' moodulite puhul kohaldatakse alljärgnevaid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga kõrgkool, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asutatud kõrgkoolid.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>ELi liikmesriikides või programmiga liitunud kolmandates riikides asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering.</p> <p>Programmivälistes kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Üks ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või programmivälises kolmandas riigis asutatud kõrgkool.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>3 aastat.</p> <p>Jean Monnet' mooduli õpetamistegevus Euroopa Liidu uuringute erialal (nagu on kirjeldatud eespool) peab taotlevas kõrgkoolis moodustama vähemalt 40 tundi õppeaastas.</p> <p>See hõlmab kontakttunde rühmaloengute, -seminaride ja -konsultatsioonide vormis, sealhulgas kaugõppe raames, ent mitte individuaalset juhendamist ega/või nõustamist.</p> <p>Rahastamiskõlblikud on ka suvekursused.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2022-MODULE</p>

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma toetustaotluse hiljemalt 1. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .
--------------------------------	--

Jean Monnet' õppetoolide puhul kohaldatakse alljärgnevat rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Taotluse võib esitada iga kõrgkool, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.</p>
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asutatud kõrgkoolid.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>ELi liikmesriikides või programmiga liitunud kolmandates riikides asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering.</p> <p>Programmivälistes kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p> <p>Lõplik vastutus nende taotluste eest lasub kõrgkoolidel. Nad peavad jätkama Jean Monnet' õppetooli tegevusega kogu projekti kestel. Kui kõrgkool on kohustatud asendama õppetooli juhataja, tuleb heakskiidu saamiseks esitada kirjalik taotlus rakendusametile. Lisaks peab kavandataval uuel õppetooli juhatajal olema sama Euroopa Liidu uuringutes spetsialiseerumise tase.</p>
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>Üks ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asutatud kõrgkool.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>Jean Monnet' õppetooli juhataja peab olema taotleva kõrgkooli alaline töötaja.</p> <p>Jean Monnet' õppetooli tegevust viib ellu vaid üks õppejõud (õppetooli juhataja), kes tagab ainuisikuliselt õppeaasta kohta nõutavad minimaalsed 90 õpetamistundi. Õppetoolil võib olla ka selle tegevust toetav meeskond.</p>
Projekti kestus	<p>3 aastat.</p> <p>Õppetooli juhataja õpetamistegevus Euroopa Liidu uuringute erialal (nagu on kirjeldatud eespool) peab taotlevas kõrgkoolis moodustama vähemalt 90 tundi õppeaastas.</p> <p>See hõlmab kontaktunde rühmaloengute, -seminaride ja -konsultatsioonide vormis, sealhulgas kaugõppe raames, ent mitte individuaalset juhendamist ega/või nõustamist.</p>
Kellele esitada taotlus?	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2022-CHAIR</p>

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 1. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .
--------------------------------	--

Jean Monnet' tippkeskuste puhul kohaldatakse alljärgnevaid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Üks ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asutatud kõrgkool.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.</p> <p>Ühes osalevas kõrgkoolis toetatakse samaaegselt vaid üht Jean Monnet' tippkeskust. Vastuvõttev kõrgkool koordineerib tegevust ühes või mitmes teaduskonnas/osakonnas.</p>
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asutatud kõrgkoolid.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>ELi liikmesriikides või programmiga liitunud kolmandates riikides asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering.</p> <p>Programmivälistes kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p>
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>Üks ELi liikmesriigis, programmiga liitunud või programmivälises kolmandas riigis asutatud kõrgkool.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
Projekti kestus	3 aastat.
Kellele esitada taotlus?	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2022-COE</p>
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 1. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

HINDAMISKRITEERIUMID

Jean Monnet' moodulite puhul kohaldatakse alljärgnevaid hindamiskriteeriume.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmäärke, st:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); • soodustab teadusringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid; • suurendab teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdab ELi rolli üleilmastunud maailmas; • hõlmab aktiivset teavitus- ja haridustööd, millega levitatakse teadmisi ELi teemadest ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaud auditoriume) ja tuuakse EL kodanikele lähemale. <p>Ulatust, mil määral jõuab projektiettepanek esmatähtsate sihtrühmadeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euroopa Liidu uuringute eriala (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) üliõpilased; • üliõpilased, kes ei puutu automaatselt kokku ELi uuringutega (muudes valdkondades kui õigusteadus, majandusteadus ja politoloogia); • programmiväliste kolmandate riikide puhul potentsiaal edendada ELi avalikku diplomaatiat.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projekti kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning kavandatud metoodika rakendatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meeskonna pädevus ja antav lisaväärtus: kavandatavates tegevustes osalevate (vajaduse korral akadeemiliste ja mitteakadeemiliste) põhitöötajate profiili ja oskusteabe asjakohasus ja vastastikune täiendavus Euroopa Liidu uuringute seisukohast (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) ning lähtudes projektiettepaneku konkreetsest teemast.

<p>Mõju (maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekti oodatav mõju, sh pikaajaline mõju: <ul style="list-style-type: none"> • Jean Monnet' meedet ellu viivale õppeasutusele; • Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ täiendatud või innovaatilised õppekavad; ○ suurem suutlikkus meelitada ligi tippasemel üliõpilasi; ○ tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks või teadustöök õppeasutuses; ○ suurem suutlikkus tegeleda ELi-teemalise õpetamistegevuse ja teadustööga; • muudele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja üksikisikutele. ➤ Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teabe levitamine; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks kõrgkoolidele ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ülekantavus ja üleviidavus uutesse poliitikastrateegiatesse ning parematesse tavadesse; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. ➤ Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Jean Monnet' õppetooli puhul kohaldatakse alljärgnevat hindamiskriteeriume.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmäärke, st:</p> <ul style="list-style-type: none"> • soodustab teadusringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid; • suurendab teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdab ELi rolli üleilmastunud maailmas; • hõlmab aktiivset teavitus- ja haridustööd, millega levitatakse teadmisi ELi teemadest ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaid auditooriume) ja tuuakse EL kodanikele lähemale. <p>Ulatus, mil määral jõuab projektiettepanek esmatähtsate sihtrühmadeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euroopa Liidu uuringute eriala (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) üliõpilased; • üliõpilased, kes ei puutu automaatselt kokku ELi uuringutega (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); • programmiväliste kolmandate riikide puhul potentsiaal edendada ELi avalikku diplomaatiat.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projekti kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning kavandatud metoodika rakendatavus; • juhtimine: asjaolu, kas tööprogramm <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õppetooli juhataja tipptasemel profiil ja kvalifikatsioon Euroopa Liidu uuringute erialal (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); • õppetooli juhataja ja kavandatavates projektitegevustes osalevate põhitöötajate profiili ja kvalifikatsiooni asjakohasus ja täiendus nii Euroopa Liidu uuringute (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) seisukohast kui ka lähtudes projektiettepaneku konkreetsetest teemadest; • tõendid ELi teemasid käsitleva teadustööga seotud kogemuste taseme kohta.

<p style="text-align: center;">Mõju (maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekti oodatav mõju, sh pikaajaline mõju: <ul style="list-style-type: none"> • Jean Monnet' meedet ellu viivale õppeasutusele; • Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ täiendatud või innovaatilised õppekavad; ○ suurem suutlikkus meelitada ligi tipptasemel üliõpilasi; ○ tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks või teadustööks õppeasutuses; ○ suurem suutlikkus tegeleda ELi-teemalise õpetamistegevuse ja teadustööga; • muudele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja üksikisikutele. ➤ Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teabe levitamine; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks kõrgkoolidele ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ülekantavus ja üleviidavus uutesse poliitikastrateegiatesse ning parematesse tavadesse; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. ➤ Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Jean Monnet' tippkeskuste korral kohaldatakse alljärgnevat hindamiskriteeriume.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Hinnatakse ulatust, mil määral vastab projektiettepanek Jean Monnet' tegevuste eesmärkidele, st:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); • soodustab teadusringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid; • suurendab teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdab ELi rolli üleilmastunud maailmas; • hõlmab aktiivset teavitus- ja haridustööd, millega levitatakse teadmisi ELi teemadest ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaid auditooriume) ja tuuakse EL kodanikele lähemale. <p>Ulatus, mil määral jõuab projektiettepanek rohkemate sihtrühmadeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kavandatava tippkeskuse pakutava kvalifikatsiooni saajad; • ELi uuringute erialaga mitteseotud teaduskonnad/osakonnad; • programmiväliste kolmandate riikide puhul potentsiaal edendada ELi avalikku diplomaatiat.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projekti kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning kavandatud metoodika rakendatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • ulatus, mil määral on töopakettidele eraldatavad ressursid piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tippkeskuses osalejate rühma kvaliteet ja lisaväärtus; • kavandatavates tegevustes osalevate töötajate profiili ja kvalifikatsiooni asjakohasus ja täiendavus nii Euroopa Liidu uuringute seisukohast kui ka lähtudes projektiettepaneku konkreetsetest teemadest; • koostöökorraldus kõrgkoolis ja ülesannete jaotus; • kõrgkooli pühendumus tippkeskuse arendamisele ja alalhoidmisele.

<p>Mõju (maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekti oodatav mõju, sh pikaajaline mõju: <ul style="list-style-type: none"> • Jean Monnet' meedet ellu viivale õppeasutusele; • Jean Monnet' meetmes osalevatele teaduskondadele/osakondadele järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ konkreetse teadustöö täiendatud või innovaatiline sisu, uute vaatenurkade arendamine; ○ suurem suutlikkus meelitada ligi tipptasemel üliõpilasi ja teadlasi; ○ tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega ja suutlikkus luua nendega kontakte; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks või teadustööks õppeasutuses; ○ suurem suutlikkus tegeleda ELi-teemalise õpetamistegevuse ja teadustööga; • muudele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja üksikisikutele. ➤ Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teabe levitamine; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks kõrgkoolidele ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ülekantavus ja üleviidavus uutesse poliitikastrateegiatesse ning parematesse tavadesse; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. ➤ Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
--	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

GEOGRAAFILISED EESMÄRGID

Seda meetet rahastatakse ELi välistegevuse rahastust. Ettenähtud eelarve on jagatud eri piirkondade vahel erineva suurusega eelarvepakettideks. Lisateave igas eelarvepakettis saadaolevate summade kohta avalikustatakse rahastus- ja hankeportaalil.

Selle meetme puhul on kindlaks määratud alljärgnev geograafiline eesmärk.

Aasia: selle piirkonna eelarvest tohib suure sissetulekuga riikidele eraldada kõige enam 75 % rahalistest vahenditest, Hiinale 12 % ja Indiale 11 %.

Sahara-tagune Aafrika: prioriteetsena käsitatakse vähim arenenud riike. Erilist tähelepanu pööratakse ka rändeküsimustes prioriteetsetele riikidele ning piirkondlikele projektidele, kus osalevad kõrgkoolid mitmest riigist. Ühelegi riigile ei tohi eraldada enam kui 8 % piirkonna jaoks ette nähtud eelarvest.

OODATAV MÕJU

KVANTITATIIVNE MÕJU

Õpetatavate erialade Euroopa Liidu mõõdet tugevdavate kõrgkoolide arvu suurenemine.

Käsitlevate Euroopa Liidu teemade suurem arv õpetamisel ja teadustöös sellistes teaduskondades/osakondades, kus ELi vaatenurka üldiselt ei arendata, v.a teemad, mida harilikult seostatakse ELiga.

KVALITATIIVNE MÕJU

Seoses meetmetes vahetult osalevate isikutega tagatakse õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meetmetega soodne pikaajaline mõju nii üliõpilastele kui ka teadlastele/õppejõududele ning

- aidatakse edendada demokraatiat ja suurendada ühtsesse kultuuriruumi kuulumise tunnet; noorte suurenenud huvi Euroopa poliitika vastu on võimalik hinnata konkreetsete uuringute abil;
- tekitatakse huvi Euroopa Liidu poliitikavaldkondade alase teadlikkuse suurendamise vastu, mis võib omakorda aidata suurendada aktiivset osalust ELi tasandi tegevuses ja avalikus teenistuses;
- suurendatakse noorte teadlaste võimalusi oma kutseoskuste täiendamiseks ja karjääri arendamiseks.

Seoses osalevate organisatsioonidega soodustatakse õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meetmetega uue dünaamika väljakujunemist ning

- suurendatakse kõrgkoolide suutlikkust õpetada Euroopa Liidu küsimustega seotud aineid;
- meelitatakse ligi suuremal arvul selliseid õppijaid ja õpetajaid, kes soovivad omandada teadmisi Euroopa Liidu kohta;
- luuakse struktureeritud keskused Euroopa Liiduga seotud kõrgetasemeliste teadmiste edasiandmiseks ja kõrgetasemelise teadustöö võimaldamiseks toetust vajavates teaduskondades/osakondades.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. See rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

ELi toetuse maksimumsummad projekti kohta:

- Jean Monnet' moodulid: **30 000 eurot**;
- Jean Monnet' õppetoolid: **50 000 eurot**;
- Jean Monnet' tippkeskused: **100 000 eurot**.

Kindlasummaliste sissemaksetega kaetakse personali-, reisi- ja elamiskulud, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulud ning ka muud (nt teabe levitamise, avaldamise, tõlkimisega seotud) kulud.

Jean Monnet' moodulid ja õppetoolid

Taotlejad peavad taotluses märkima soovitava kindlasummalise koondmakse eelnevalt kindlaksmääratud summa vastavalt alljärgnevatele tabelitele. Nendes tabelites on esitatud õpetamistundide koguarvule vastava kindlasummalise makse kogusumma riigi kohta. Tabelis on märgitud lõplik ELi toetus (kaasrahastamismäär on 75 %).

a.1) Jean Monnet' moodulid ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide puhul

Riik / õpetamistunnid kolmeaastase perioodi jooksul (min 40 h aastas)	Bulgaaria, Liechtenstein, Põhja-Makedoonia, Rumeenia, Serbia	Horvaatia, Läti, Türgi	Eesti, Leedu, Poola, Slovakkia, Tšehhi Vabariik, Ungari	Kreeka, Malta, Portugal, Sloveenia	Hispaania, Island, Itaalia, Küpros	Iirimaa, Prantsusmaa, Soome	Austria, Belgia, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Saksamaa, Taani
120–150	11 500 eurot	13 500 eurot	15 000 eurot	19 000 eurot	22 000 eurot	26 000 eurot	28 000 eurot
151–180	14 500 eurot	16 500 eurot	18 500 eurot	23 000 eurot	27 500 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
181–210	16 500 eurot	19 500 eurot	22 000 eurot	27 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
211–240	19 000 eurot	22 500 eurot	25 500 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
241–270	21 500 eurot	25 500 eurot	29 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
271–300	24 000 eurot	28 500 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
301–330	26 500 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
331–360	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot

a.2) Jean Monnet' moodulid programmiväliste kolmandate riikide puhul

Riik / õpetamistunnid kolmeaastase perioodi jooksul (min 40 h aastas)	Antigua ja Barbuda, Barbados, Liibüa, Mehhiko, Saint Kitts ja Nevis, Tšiili, muud riigid	Bahreini, Trinidad ja Tobago, Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses)	Ekvatoriaal-Guinea, Iisrael, Omaan, Saudi Araabia, Seišellid	Lõuna-Korea, Uus-Meremaa	Jaapan, Ühendkuningriik	Ameerika Ühendriigid, Araabia Ühendemiraadid, Austraalia, Brunei, Hongkong, Kanada, Katar, Kuveit, Singapur, Šveits
120–150	11 500 eurot	15 000 eurot	19 000 eurot	22 000 eurot	26 000 eurot	28 000 eurot

151–180	14 000 euro t	18 500 euro t	23 000 euro t	27 500 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
181–210	16 500 euro t	22 000 euro t	27 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
211–240	19 000 euro t	25 500 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
241–270	21 500 euro t	29 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
271–300	24 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
301–330	26 500 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
331–360	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

b.1) Jean Monnet' õppetoolid ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide puhul

Riik / Õpetamistunnid kolmeaastase perioodi jooksul (min 90 tundi aastas)	Bulgaaria, Liechtenstein, Põhja- Makedoonia, Rumeenia, Serbia	Horvaatia, Läti, Türgi	Eesti, Leedu, Poola, Slovakkia, Tšehhi Vabariik, Ungari	Kreeka, Malta, Portugal, Sloveenia	Hispaania , Island, Itaalia, Küpros	Iirimaa, Prantsus maa, Soome	Austria, Belgia, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Saksamaa, Taani
270–300	18 000 euro t	19 000 e urot	25 000 eur ot	31 000 eur ot	37 000 eu rot	43 000 eu rot	47 000 euro t
301–330	20 000 euro t	21 000 e urot	28 000 eur ot	34 000 eur ot	41 000 eu rot	47 000 eu rot	50 000 euro t
331–360	22 000 euro t	23 000 e urot	31 000 eur ot	37 000 eur ot	45 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 euro t
361–390	24 000 euro t	25 000 e urot	34 000 eur ot	40 000 eur ot	49 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 euro t
391–420	26 000 euro t	27 000 e urot	37 000 eur ot	43 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 euro t

421–450	28 000 eurot	29 000 e urot	40 000 eur ot	46 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
451–480	30 000 eurot	31 000 e urot	43 000 eur ot	49 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
481–510	32 000 eurot	33 000 e urot	46 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
511–540	34 000 eurot	35 000 e urot	49 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
541–570	36 000 eurot	37 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
571–600	38 000 eurot	39 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
601–630	40 000 eurot	41 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
631–660	42 000 eurot	43 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
661–690	44 000 eurot	45 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
691–720	46 000 eurot	47 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
721–750	48 000 eurot	49 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
> 750	50 000 eurot	50 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot

b.2) Jean Monnet' õppetoolid programmiväliste kolmandate riikide puhul

Riik / õpetamistunnid kolmeaastase perioodi jooksul (min 90 tundi aastas)	Antigua ja Barbuda, Barbados, Liibüa, Mehhiko, Saint Kitts ja Nevis, Tšiili, muud riigid	Bahrein, Trinidad ja Tobago, Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises	Ekvatoriaal-Guinea, Iisrael, Omaan, Saudi Araabia, Seišellid	Lõuna-Korea, Uus-Meremaa	Jaapan, Ühendkuningriik	Ameerika Ühendriigid, Araabia Ühendemiraadid, Austraalia, Brunei, Hongkong, Kanada, Katar,
--	---	--	---	---------------------------------	--------------------------------	---

		õiguses)				Kuveit, Singapur, Šveits
270–300	21 000 eurot	24 000 eurot	31 000 eurot	37 000 eurot	43 000 eurot	47 000 eurot
301–330	23 000 eurot	27 000 eurot	34 000 eurot	41 000 eurot	47 000 eurot	50 000 eurot
331–360	25 000 eurot	30 000 eurot	37 000 eurot	45 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
361–390	27 000 eurot	33 000 eurot	40 000 eurot	49 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
391–420	29 000 eurot	36 000 eurot	43 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
421–450	31 000 eurot	39 000 eurot	46 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
451–480	33 000 eurot	42 000 eurot	49 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
481–510	35 000 eurot	45 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
511–540	37 000 eurot	48 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
541–570	39 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
571–600	41 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
601–630	43 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
631–660	45 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
661–690	47 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
691–720	49 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
721–750	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
> 750	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

a) Jean Monnet' tippkeskused

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 100 000 eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui vaja ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga tööpaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad projektiettepanekus esitama hinnangulised kulud iga tööpaketi kohta.
- d) Kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

JEAN MONNET' MEETMED HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDES VALDKONDADES

Kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamisel on olulisel kohal teadlikkus Euroopa Liidu eesmärkidest ja toimimisest.

Õpetajad ja koolitajad on huvitatud täienduskoolitusvõimalustest ning üha suuremal arvul õpetajaid soovib suurendada oma pädevust, et olla võimeline looma klassiruumis kaasav õhkkond info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) abil ning andma tunde mitmekeelses ja mitmekultuurilises keskkonnas. Samuti vajavad nad võimalusi täiendada end üldhariduse Euroopa mõõtme alal, eeskätt selleks, et õpetada Euroopa Liiduga seotud teemasid köitval viisil.

Üldeesmärk on parandada nii üldhariduses kui ka kutseõppes (ISCEDi 1.–4. aste) teadmisi Euroopa Liidust ja selle institutsioonide toimimisest ning tegeleda probleemiga, et inimeste teadlikkus Euroopa Liidust on sageli vähene ja et selle kohta levib palju desinformatsiooni, mis omakorda süvendab inimeste rahulolematust liidu ja selle poliitikaga.

JEAN MONNET' ÕPETAJAKOOLITUS

Selle meetme raames korraldavad kõrgkoolid või õpetajakoolitust pakkuvad asutused tegevust, et võimaldada kooliõpetajatel ning kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel arendada uusi oskusi, et olla võimeline õpetama ja arutlema ELi teemadel, ning suurendada seeläbi nende mõjuvõimu tänu paremale arusaamisele EList ja selle toimimisest.

Õpetajakoolituse (nii õpetajate põhikoolituse kui ka täienduskoolituse) pakkujad tugevdavad oma asutusesiseid teadmisi ja oskusi seoses ELi teemade õpetamisega ning seega tagavad õpetajatele parema ettevalmistuse ELi-teemalise sisu lõimimiseks oma tegevusse.

Õpetajakoolituse tegevusega toetatakse haridustöötajaid koolides ning kutseharidus- ja -õppeasutustes (ISCEDi 1.–4. aste).

MEETME EESMÄRGID

Jean Monnet' õpetajakoolituse eesmärk on toetada koole ning kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi õppekavadesse ja õppekavavälisesse tegevusse lõimitava ELi-teemalise sisu kavandamisel, korraldamisel ja edastamisel. Peamised eesmärgid on:

- võimaldada koolidel ning kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel (ISCEDi 1.–4. aste) suurendada õpetajate teadmisi ELi teemadest;
- pakkuda struktureeritud ELi-teemalist koolitust koolidele ning kutseharidust ja -õpet pakkuvatele asutustele, tagada materjal ja meetodid eri tasemete õpetajakoolituseks, olenemata õpetajate taustast ja kogemustest;
- korraldada konkreetseid individuaal- või rühmakoolituskursusi (moodulkursused, majutusega kursused, segaõppe-, veebikursused) õpetajatele, kes on huvitatud EList ja on valmis lõimima ELi teemasid oma igapäevatöösse;
- suurendada õpetajate kindlustunnet ELi mõõtme lõimimisel oma igapäevatöösse.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB JEAN MONNET' ÕPETAJAKOOLITUSE/-HARIDUSE PROJEKT TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Üks kõrgkool või üks õpetajakoolituse/-hariduse asutus, kes pakub põhi- ja/või täienduskoolitust kooliõpetajatele ning/või kutseharidus- ja -õppeasutuste õpetajatele (ISCEDI 1.–4. TASE). Taotleja peaks olema asutatud ELi liikmesriigis või programmiga „Erasmus+“ liitunud kolmandas riigis. Kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta akrediteering. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Osalevad organisatsioonid	Kõrgkoolid või õpetajakoolitust pakkuvad asutused, mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Üks kõrgkool või õpetajakoolitust pakkuv asutus, mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Projekti kestus	3 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2022-OFET-TT
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 1. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi)

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Sellega, et õpetajatele antakse edasi uued ja innovatiivsed meetodid Euroopa Liidu teemade õpetamiseks õppijatele, aidatakse lõimida Euroopa Liiduga seotud fakte ja teadmisi õppekavadesse ning õppekavavälisesse tegevusse.

Õpetajakoolitust pakkuv asutus-on asutus, mille üks põhitegevusalasid on õpetajakoolituse/-hariduse pakumine.

Jean Monnet' **õpetajakoolituse/-hariduse** projekt peaks hõlmama õpetajakoolituse/-hariduse tegevuse ettevalmistamist ja elluviimist. See tegevus võib toimuda sihtkursuste või moodulõppekursustena, sh kaugõppe vormis (MOOC ja/või põimõpe). **Õpetajakoolituse/-hariduse** projekt peab põhinema formaalõppel ja lõpetamisel peavad osalejad saada tunnistuse.

Kavandatav tegevus peaks hõlmama ka osalejate toetamist (nt toetus reisi- ja elamiskulude katmiseks, õpikute ja muude erivahendite tagamine, tasudest vabastamine).

Jean Monnet' **õpetajakoolituse/-hariduse** projekt peab hõlmama üht alljärgnevatest:

- ELi teemade õpetamist võimaldavale metoodikale keskenduv koolitus;
- ELi teemadele keskenduv koolitus;

- Euroopa Liidu teemadega seotud õpikogemused, mis täiendavad olemasolevaid kursusi (klasside ühisõpe, koostööine õpetamine);
- seminarid, suve- ja intensiivkursused, muud liiki ELi kogemused, millesse kaasatakse teisi sidusrühmi.

Eespool kirjeldatud tegevust on võimalik ellu viia järgmiselt:

- sihtotstarbeline juhendamine koolituskursuste valikul;
- lähi-, veebi- ja või põimõppel põhinev koolitus.

OODATAV MÕJU

Kvantitatiivne mõju

- Toetusesaajate arv ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis / piirkonnas;
- **õpetajakoolituse/-hariduse** projektis osalejate arv riigis/piirkonnas.

Kvalitatiivne mõju

Jean Monnet' õpetajakoolituse/-hariduse projekt peaks tagama pikaajalise kasuliku mõju nii õpetajate põhi- ja/või täienduskoolitust pakkuvatele asutustele kui ka nendes tegevustes osalejatele.

Õpetajakoolitusega pakutakse õpetajatele rohkem võimalusi kutsealase arengu ja karjääri edendamiseks.

Jean Monnet' **õpetajakoolituse/-hariduse** raames toetatavate tegevuste eesmärk on saavutada järgmised väljundid:

- õpetajate suurem teadlikkus Euroopa Liidu teemade õpetamist võimaldavast metoodikast;
- suurem suutlikkus õpetada ELi teemasid;
- paremad teadmised ELi teemadest;
- õpetajate põhi- ja/või täienduskoolitust pakkuvate organisatsioonide suurem erikoolituskursuste pakkumine.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmäärke, st: <ul style="list-style-type: none"> ○ on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); ○ võimaldab kooliõpetajatel arendada uusi oskusi; ○ tagab parema arusaamise EList ja selle toimimisest; ○ võimaldab õpetajatel lõimida oma tegevusse ELi teemadega seotud õpisisu. • Ulatus, mil määral jõutakse projektiettepanekuga esmatähtsate sihtrühmadeni: <ul style="list-style-type: none"> ○ koolid ning kutseharidust ja -õpet pakuvad asutused (ISCEDi 1.–4. aste); ○ õpetajad.
--	---

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projektiettepaneku kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning selle metoodika rakendatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ tagab projektiettepanekus kirjeldatud eesmärkide ja tegevuse kooskõla; ○ hõlmab osalejate toetamist (nt toetus reisi- ja elamiskulude katmiseks, õpikute ja muude erivahendite tagamine, tasudest vabastamine); • ulatus, mil määral on töopakettidele eraldatavad ressursid piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meeskonna pädevus ja antav lisaväärtus: <ul style="list-style-type: none"> ○ kavandatavates tegevustes osalevate (vajaduse korral akadeemiliste ja mitteakadeemiliste) põhitöötajate profiili ja oskusteabe asjakohasus ja vastastikune täiendus: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Euroopa Liidu uuringute eriala (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) seisukohast; ▪ projektiettepanekus käsitletava konkreetse teema seisukohast.
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetajakoolituse oodatav ja pikaajaline mõju: koolide ning kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste puhul (ISCEDi 1.–4. aste); <ul style="list-style-type: none"> ○ suurem suutlikkus õpetada ELi teemasid; ○ täiendatud või uuenduslik õppesisu, uued lähenemisviisid ELi teemade lõimimiseks õppekavadesse; ○ tegevust korraldava asutuse puhul; ○ tugevdatud koostöö partneritega ja suutlikkus luua nendega kontakte; ○ kavandatavate koolitustegevuste arv ja tase ning toetusesaajate võimalik arv; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine, et täiendada paremini suunatud koolitustegevust asutuses; • Jean Monnet' meetme toetusesaajate puhul: <ul style="list-style-type: none"> ○ õpetajate parem oskus lõimida oma tegevusse ELi teemadega seotud õppesisu. • Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> ○ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuste tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses ning mujal; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks otsesele sihtrühmale ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ulatus, mil määral aitavad kavandatavad levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni; ○ kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning iga **hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

<p>ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 300 000 eurot.</p>
--

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või välisekspertide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvehendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

ELI KÄSITLEVA ÕPPE ALGATUSED HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDES VALDKONDADES

ELi käsitleva õppe algatustega toetatakse koole ning kutseharidus- ja -õppeasutusi (ISCEDi 1.–4. aste) ELiga seotud teemadele (sh demokraatia, ELi ajalugu, ELi toimimine, kultuuriline mitmekesisus) keskenduva õpisisu pakkumisel. Tegevus peab toimuma õppeaasta jooksul ning see võib hõlmata projektinädalaid, õpikäike ning muid kaasahaaravaid tegevusi.

Neid tegevusi pakuvad koolid ning kutseharidus- ja -õppeasutused (ISCEDi 1.–4. aste), kes võivad ELi teemalise õpisisu välja töötada ja ellu viia ning õpikogemusi luua kas iseseisvalt või koostöös kõrgkoolide või muude asjaomaste organisatsioonidega (vabaihendused, ühendused jms). Selle jaotise alusel korraldatava tegevusega aidatakse omandada inspireerival moel teadmisi Euroopa Liidu kohta ning tugevdada õpilastes ELi kuulumise tunnet, ELi mõju nende elule ning ELi mehhanismidest ja poliitikast arusaamist.

MEETME EESMÄRGID

Jean Monnet' ELi käsitleva õppe algatustega soodustatakse Euroopa Liidu mõõtme lõimimist koolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. aste) hariduskultuuri ning aidatakse tugevdada Euroopa identiteeti ja kodanikuaktiivsust õpilaste ja õpetajate seas. Algatuste eesmärk on:

- **innustada õpetajaid** käsitlema tundides ELi teemasid kaasahaaraval viisil ning jagama õppijatele ELiga seotud fakte ja teadmisi;
- **parandada õpiväljundeid** seoses ELi teemadega;
- tugevdada koolides (ISCEDi 1.–4. aste) **ELi-alast pädevust**;
- tekitada huvi Euroopa Liidu vastu ning luua alus, et **suurendada õpilaste osalust demokraatlikus protsessis** ja nende kodanikuaktiivsust.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD JEAN MONNET' ELI KÄSITLEVA ÕPPE ALGATUSED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Üks kool või üks kutseharidus- ja -õppeasutus (ISCEDi 1.–4. tase), mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.
Projekti kestus	3 aastat. Jean Monnet' ELi käsitleva õppe algatus (ELi teemade õpetamine) peab moodustama 40 tundi õppeaasta kohta kolmel järjestikusel aastal.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2022-OFET-LEARNING-EU
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 1. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

PROJEKTI KAVANDAMINE

Jean Monnet' ELi käsitleva õppe algatused on suunatud koolidele ning kutseharidus- ja -õppeasutustele (ISCEDi 1.–4. aste). Jean Monnet' **ELi käsitleva õppe algatused** peavad hõlmama üht või mitut alljärgnevat tegevust:

- ametlikult õppekavadesse lõimitavate Euroopa Liidu teemade õpetamine (ühes või enamas olemasolevas õppeaines);
- Euroopa Liidu teemadega seotud õpikogemused, mis täiendavad olemasolevaid kursusi: klasside ühisõpe, koostöine õpetamine jne;
- õppekavavälised seminarid, õpikäigud, muud ELiga seotud kogemused, kuhu kaasatakse teised organisatsioonid.

Selle meetme puhul mõistetakse õpetamistunni all ühetunnist õpikogemust koolis või kutseharidus- ja -õppeasutuses. Tegemist võib olla klassiõppega või muus vormis õppega (nt töötoad, kohtumised ekspertidega, õpikäigud), kuid see peab olema seotud konkreetsete õpiväljundite ja ELi uuringute / ELi väärtustega.

OODATAV MÕJU

Kvantitatiivne mõju

- Euroopa Liidu teemasid õpetavate koolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. tase) suurem arv ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis;
- Euroopa Liidu teemadega seotud õpikogemustes osalevate klasside suurem arv koolides ning kutseharidus- ja -õppeasutustes (ISCEDi 1.–4. tase);
- koolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. tase) selliste põhiliste õppeainete või õppekavaväliste tegevuste suurem arv (igas ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis), kus käsitletakse ELi teemasid;
- selliste õpetajate suurem arv, kes võtavad osa ELi-alase pädevuse parandamise tegevusest.

Kvalitatiivne mõju

Meetmes otseselt kaasa löövate **osalejate** puhul tagavad Jean Monnet' **ELi käsitleva õppe algatused** positiivse ja pikaajalise mõju koolidele ning kutseharidus- ja -õppeasutustele (ISCEDi 1.–4. tase) ning seeläbi **õppijatele ja õpetajatele, sealhulgas järgmise kaudu:**

- ELi innovaatiliste õpetamis- ja õpimeetodite parem kvaliteet, eeskätt seoses ELi prioriteetidega²⁵⁰;
- rohkem kutsealase arengu võimalusi õpetajatele;
- õpilaste paremad õpitulemused ELi teemadel ning suurem teadlikkus ja arusaamine EList, selle ajaloost, väärtustest, eesmärkidest ning ka otsustusprotsessidest ja institutsioonidest, mis noorte eurooplaste igapäevaelu mõjutavad;
- suurem suutlikkus mõelda kriitiliselt ELi teemadel tänu klassiõppes ning muus vormis õppetegevuses (nt õpikäigud, vahetused, projektid) omandatud uutele faktidele ja teadmistele ELi kodakondsusest ja õigustest.

Seoses osalevate organisatsioonidega soodustatakse Jean Monnet' **ELi käsitleva õppe algatustega** uue dünaamika väljakujunemist ning

- suurendatakse süstemaatiliselt suutlikkust õpetada Euroopa Liidu teemasid läbivalts mitmes õppeaines;
- kaasatakse rohkem ja uusi õpetajaid ja õppijaid, kes soovivad ELi kohta rohkem teada.

²⁵⁰ Teave Euroopa Komisjoni 2019.–2024. aasta prioriteetide kohta on kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_et.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel (*iga kriteeriumi puhul tuleb säilitada loetelupunktide struktuur*).

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Projektiettepanekus tuleb tõendada projekti asjakohasust käesoleva meetme eesmärgi arvesse võttes. Asjakohasust hinnatakse muu hulgas järgmise alusel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiks kavandatavate ELi teemade liik ja arv; • projektiettepaneku innovaativsus ja loominguilisus; • digimeetodite kasutamine, kui see on võimalik; • uued õpetamis- ja õpimeetodid, et teha Euroopa Liidu teemad ligitõmbavamaks ning kohandada neid õpilaste vajadustega.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Kvaliteedi küsimuses tuleks projektiettepanekus tõendada järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kavandatava meetodi kvaliteet ja rakendatavus; • kasutatavad õpetamismeetodid, sh rühmaloengud, seminarid, õpetused, kaugõpe, kuid mitte individuaalne juhendamine; • kavandatud tööprogrammi selgus ja kõigi selle etappide (ettevalmistamine, elluviimine, hindamine ja järelmeetmed) sisu.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Projektiettepanekus tuleks tõendada alljärgnevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kooli / kutseharidus- ja -õppeasutuse juhtkonna selge pühendumus; • selge kohustus tagada õpetajatele tugi õpisisu ettevalmistamisel ning ka õpetamisel; • tegevuste seire ning nende tulemuste nähtavus, mille töötajad algatuse raames saavutavad; • asjaomaste pedagoogiliste oskustega töötajate osalus.
<p>Mõju, tulemuste levitamine ja kestlikkus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Projektiettepanekus tuleks tõendada alljärgnevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tõendid selle kohta, et kavandatud on asjakohased meetmed ja ressursid selle tagamiseks, et tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu; • selge kirjeldus strateegia kohta, mille alusel levitatakse tulemusi nii asutuses kui ka mujal; • selgitus selle kohta, millist mõju oodatakse koolidele ning kutseharidus- ja -õppeasutustele (ISCEDi 1.–4. aste), õpilastele ja õpetajatele, kes tegevuses osalevad.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. See rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest. ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on **30 000 eurot**.

Kindlasummaliste sissemaksetega kaetakse personali-, reisi- ja elamiskulud, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulud ning ka muud (nt teabe levitamise, avaldamise, tõlkimisega seotud) kulud.

Taotlejad peavad taotluses märkima iga riigi jaoks eelnevalt kindlaksmääratud kindlasummalise koondmakse vastavalt alljärgnevale tabelile. Meeles tuleb pidada, et iga riigi kindlasummaline makse vastab õpetamistundide koguarvule kolme aasta jooksul. Tabelis on märgitud lõplik ELi toetus 80 % kaasrahastamisääruga.

Eli käsitleva õppe algatused					
Riigid / õpetamistunni d kolmeaastase perioodi jooksul (min 40 h aastas)	120– 150 õpetamistun di	151– 180 õpetamistun di	180– 210 ÕPETAMISTUN DI	211– 240 õpetamistun di	≥ 241 ÕPETAMISTUN DI
Bulgaaria, Liechtenstein, Põhja- Makedoonia, Rumeenia, Serbia	10 250 eurot	12 500 eurot	14 750 eurot	17 000 eurot	19 250 eurot
Horvaatia, Läti, Türgi	12 000 eurot	14 750 eurot	17 500 eurot	20 000 eurot	22 750 eurot
Eesti, Leedu, Poola, Slovakkia, Tšehhi Vabariik, Ungari	13 500 eurot	16 500 eurot	19 750 eurot	22 750 eurot	26 000 eurot
Kreeka, Malta, Portugal, Sloveenia	17 000 eurot	20 500 eurot	24 000 eurot	27 750 eurot	30 000 eurot
Hispaania, Island, Itaalia, Küpros	19 750 eurot	24 500 eurot	29 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
Iirimaa, Prantsusmaa, Soome	23 250 eurot	28 500 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot
Austria, Belgia, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Saksamaa, Taani	25 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 eurot

JEAN MONNET' POLIITILINE MÕTTEVAHETUS

Kõrghariduse valdkonna ulatuslike temaatiliste võrgustike (igal aastal toetatakse üht ELi siseküsimumuste võrgustikku ja üht välispoliitiliste küsimuste võrgustikku, mille raames keskendutakse ühele konkreetsele prioriteedile) põhieesmärk on koguda partnerite vahel kokku, jagada ja arutada uurimistulemusi, kursuste sisu, kogemusi ja materjale (uuringud, artiklid jms). Igas võrgustikus luuakse vahend, mille abil partnerid saavad jagada oma teadustöid, teha eelretsensioone ning edastada märkusi esitatud dokumentide kohta. Võrgustiku koordinaator valib teatava aja tagant välja kõige uuenduslikumad ja huvipakkuvad tulemused, mis edastatakse komisjonile.

ELi siseküsimumuste võrgustikus keskendutakse järgmisele teemaderingile: Euroopa tulevik.

Välispoliitiliste küsimuste võrgustikus keskendutakse järgmisele teemaderingile: Euroopa maailmapositsioon.

Temaatiliste võrgustike lõppeesmärk on anda korrapäraselt tagasisidet (nt veebipõhise uudiskirja kujul) valdkonna kõige arenenumate ja innovaatilisemate tavade kohta, et soodustada mõttevahetust ja anda sellele lisaväärtust.

Jean Monnet' võrgustikega hariduse ja koolituse muudes valdkondades soodustatakse koolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste võrgustike loomist ja arendamist, et vahetada häid tavasid, jagada nii sisu kui ka meetoditega seotud kogemusi ning kujundada välja ELi teemade õpetamise teadmusbasis. Eeskätt tuleks võrgustikes keskenduda sellele, kuidas anda õppijatele ELiga seotud fakte ja teadmisi edasi innovaatilisel ja loominguilisel viisil.

Selle konkursikutse raames oodatakse taotlusi koolidelt ning kutseõppeasutustelt, mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis.

TEMAATILISED VÕRGUSTIKUD KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS

Jean Monnet' võrgustike (kõrghariduse valdkonnas) puhul kohaldatakse alljärgnevat rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Taotluse võib esitada iga kõrgkool, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või programmivälises kolmandas riigis.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p> <p>ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides asuvatele kõrgkoolidele peab olema omistatud Erasmus kõrgharidusharta akrediteering. Programmiväliste kolmandates riikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmus kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p> <p>Selle meetme alusel ei saa taotlust esitada Euroopa huvides tegutsevad määratud Euroopa asutused (nimetatud määruses, millega luuakse programm „Erasmus+“).</p>
Osalevad organisatsioonid	<p>Taotluse võib esitada iga kõrgkool, mis on asutatud ELi liikmesriigis, programmiga liitunud kolmandas riigis või programmivälises kolmandas riigis.</p> <p>Erand: selle meetme raames ei ole rahastamiskõlblikud Valgevenest (2. piirkond) pärit organisatsioonid.</p>
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>ELi siseküsimumuste võrgustik: vähemalt kaksteist kõrgkooli seitsmest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist.</p> <p>Välispoliitiliste küsimuste võrgustik: vähemalt kaksteist kõrgkooli, kusjuures</p>

	vähemalt kuus osalejat peavad olema programmivälistest kolmandatest riikidest ning saama toetust ELi välistegevuse rahastamisvahenditest.
Projekti kestus	3 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: <ul style="list-style-type: none"> • Jean Monnet' poliitiline mõttevahetus – ELi siseküsimused: ERASMUS-JMO-2022-NETWORKS-HEI-EU - • Jean Monnet' poliitiline mõttevahetus – välispoliitilised küsimused: ERASMUS-JMO-2022-NETWORKS-HEI-NON-EUT
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 1. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

Võrgustike puhul kohaldatakse alljärgnevat hindamiskriteeriume.

Projekti asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 25)	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti asjakohasus, pidades silmas konkursikutses kindlaks määratud prioriteetset teemat; • ulatus, mil määral sobib projektiettepanek selleks, et toetada uute õpetamis-, uurimis- või arutelutegevuste väljatöötamist; • tõendatud akadeemiline lisaväärtus.
Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 25)	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: kavandatava tegevuse kvaliteet, uudsus ja teostatavus; • akadeemiliste materjalide analüüsimiseks ja retsenseerimiseks kavandatava süsteemi kvaliteet; • tulemuste ELi poliitikasse suunamiseks kavandatava mudeli kvaliteet; • asjaolu, kas tööprogramm on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; • ulatus, mil määral on tegevusteks eraldatavad ressursid piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; • seire- ja hindamisstrateegia.
Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 25)	<ul style="list-style-type: none"> • Võrgustiku koosseis, pidades silmas geograafilist ulatust ja pädevuste vastastikust täiendavust; • partnerlusesisene töökorraldus: <ul style="list-style-type: none"> ○ kavandatavates tegevustes osalejate profiili ja oskusteabe asjakohasus ja vastastikune täiendavus vastavalt projektiettepaneku konkreetsele teemale; • koostöökorraldus ning rollide, vastutusala ja ülesannete jaotus.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 25)	<p>Võrgustike oodatav mõju, sh pikaajaline mõju.</p> <p>Tulemuste levitamine ja teabevahetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi võrgustikus osalevas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teadlikkuse suurendamine tegevusest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. • Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
---	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

<p>ELi toetuse maksimumsumma ELi siseküsimuste võrgustiku kohta on 1 000 000 eurot.</p> <p>ELi toetuse maksimumsumma välispoliitiliste küsimuste võrgustiku kohta on 1 200 000 eurot.</p>

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

JEAN MONNET' VÕRGUSTIKUD HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDES VALDKONDADES

Koolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. aste) ja/või õpetajakoolitust/-haridust pakkuvate kõrgkoolide võrgustike eesmärk on anda uuele Jean Monnet' tegevussuunale rahvusvaheline mõõde ning võimaldada heade tavade vahetamist ja ka koostöise õpetamise kogemuste omandamist teatavas riikide rühmas.

Nende tegevuste abil saavad eri tingimustes tegutsevad valdkonnatöötajad välja kujundada ühised arusaamad Euroopa Liidu teemade õppemetoodikast, arvestades et riikide õigusaktide ja õppekavade ülesehituse erinevuste tõttu on töötajatel erinevad probleemid ja piirangud.

MEETME EESMÄRGID

Jean Monnet' võrgustike eesmärk on tagada koolidele ning kutseharidus- ja -õppeasutustele (ISCEDi 1.–4. aste) ja/või õpetajakoolituses/-hariduses osalevatele kõrgkoolidele tugi, et täiendada teadmisi sellest, kuidas õpetada Euroopa Liidu teemasid; samuti annavad need õppegevusele rahvusvahelise mõõtme.

Võrgustiku tegevus põhineb õpetajate vastastikusel teadmiste vahetamisel (konkreetsete teemade ja meetodite koostööpõhine käsitlemine, koostöise õpetamisega seotud kogemused, ühistegevus). Tegevused võivad hõlmata näiteks alljärgnevat.

- teabe vahetamine sisu kohta ja rakendatud meetodite tulemuste tutvustamine;
- eri koolide / kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. aste) ning/või õpetajakoolitust/-haridust pakkuvate asutuste koostöö edendamine, võimaldades neil omandada rahvusvahelisi kogemusi ja arendada euroopalikku mõtteviisi;
- teadmiste vahetamine ja õpiränne koostöiseks õpetamiseks;
- koostöö soodustamine ning tugeva ja kestliku teadmusplatvormi loomine koolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. aste) ja/või õpetajakoolituses/-hariduses osalevate kõrgkoolide seas.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD JEAN MONNET' HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDE VALDKONDADE VÕRGUSTIKUD TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Üks kool, üks kutseharidus- ja -õppeasutus (ISCEDi 1.–4. tase) või üks koolide ning/või kutseharidus- ja -õppeasutuste õpetajatele põhi- ja/või täienduskoolitust pakkuv kõrgkool, mis on asutatud ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. See asutus esitab taotluse kavandatava võrgustiku partnerite nimel.
Osalevad organisatsioonid	Koolid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused (ISCEDi 1.–4. tase). Koolide ning/või kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. tase) õpetajatele põhi- ja/või täienduskoolitust pakkuvad kõrgkoolid, mis on asutatud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Organisatsioonid peaksid tagama, et nende tegevusest saaks kasu võimalikult palju õppijaid.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Vähemalt kuus asutust kolmest eri ELi liikmesriigist ja programmiga liitunud kolmandast riigist. Vähemalt neli kooli ning/või kutseharidust ja -õpet pakkuvat asutust (ISCEDi 1.–4. aste) ning kõige enam kaks koolide ning/või kutseharidus- ja -õppeasutuste (ISCEDi 1.–4. aste) õpetajatele põhi- ja/või täienduskoolitust pakkuvat kõrgkooli.

Projekti kestus	3 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2022-NETWORKS-SCHOOLS
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 1. märtsil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Jean Monnet' **võrgustikud** peavad hõlmama üht või mitut alljärgnevat tegevust:

- õppekavajärgse ja -välise tegevusega seotud õpetamismeetodite koondamine ja arutamine;
- Euroopa Liidu teemadega seotud heade õpitavade kogumine ja jagamine;
- koostöise ja meeskonnapõhise õpetamise kogemuste korraldamine nii õpirände kui ka veebi kaudu.

Eespool kirjeldatud tegevust on võimalik ellu viia järgmiselt:

- dokumentide ja juhendite koostamine heade tavade levitamiseks;
- kohapealsed ja veebis peetavad kohtumised;
- koostöine või meeskonnapõhine õpetamine.

OODATAV MÕJU

Kvantitatiivne mõju

- Toetusesaajate arv ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis / piirkonnas.

Kvalitatiivne mõju

Jean Monnet' **võrgustikud** peaksid tagama soodsa pikaajalise mõju üldhariduses ning kutsehariduses ja -õppes (ISCEDi 1.–4. tase), arvestades, et võrgustikes osalejad saavad omandada teadmisi edukatest tavadest seoses sellega, kuidas anda õpilastele ja üliõpilastele edasi fakte ja teadmisi Euroopa Liidust.

Võrgustikud suurendavad üldharidus- ning kutseharidus- ja -õppeasutuste võimalusi laiendada Euroopa Liidu teemasid lõimivaid tegevusi.

Samuti on Jean Monnet' **võrgustike** raames toetatavate tegevuste eesmärk tagada osalevate organisatsioonide tasandil järgmised tulemused:

- suurem suutlikkus lõimida oma tegevusse ELi teemasid;
- suurem rahvusvaheline nähtavus.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmäärke, st: <ul style="list-style-type: none"> ○ on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); ○ võimaldab kooliõpetajatel arendada uusi oskusi; ○ aitab vahetada teavet ja tavasid seoses sellega, kuidas suurendada õppijate teadmisi EList; ○ hõlbustab õpetajate õpirännet, et tegeleda koostöise õpetamise/juhendamisega koos partneritega; ○ tagab parema arusaamise EList ja selle toimimisest; ○ võimaldab õpetajatel lõimida oma tegevusse ELi teemadega seotud õpisisu. • Ulatus, mil määral jõutakse projektiettepanekuga esmatähtsate sihtrühmadeni: <ul style="list-style-type: none"> ○ koolid ning kutseharidust ja -õpet pakuvad asutused (ISCEDi 1.–4. aste); ○ õpetajad; ○ õpilased/üliõpilased.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: kavandatava tegevuse kvaliteet, uudsus ja teostatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelemeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • ulatus, mil määral on tööpakettidele eraldatavad ressursid piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Partnerlusesisene töökorraldus: <ul style="list-style-type: none"> ○ kavandatavates tegevustes osalejate profiili ja oskusteabe asjakohasus ja vastastikune täiendavus Euroopa Liidu uuringute seisukohast (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) ning lähtudes projektiettepaneku konkreetsest teemast; • koostöökorraldus ning rollide, vastutusalade ja ülesannete jaotus.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Võrgustike oodatav mõju, sh pikaajaline mõju: <ul style="list-style-type: none"> • koolide ning kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste puhul: <ul style="list-style-type: none"> ○ suurem suutlikkus õpetada ELi teemasid; ○ uuenduslik sisu, mis võimaldab õpetada ELi teemasid koolides uute lähenemisviiside abil; ○ tugevdatud koostöö partneritega ja suutlikkus luua nendega kontakte; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks õppeasutuses; • võrgustikes otseselt ja kaudselt osalevate õpetajate puhul: <ul style="list-style-type: none"> ○ suuremad oskused seoses ELi teemadega ning ELi-teemalise õpisisu parem lõimimine tegevusse. • Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi võrgustikus osalevas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teadlikkuse suurendamine tegevusest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ peale koolide ning kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste ka muude rühmadeni jõudmine; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. • Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
--	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on
300 000 eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).

- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või välisekspertide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80% pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

C OSA. TEAVE TAOTLEJATELE

Kõigil potentsiaalsetel taotlejatel, kes kavatsevad esitada programmi „Erasmus+“ raames projektiettepaneku ELi rahalise toetuse saamiseks, palutakse hoolikalt tutvuda käesoleva jaotisega, mis on koostatud kooskõlas Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046,²⁵¹ edaspidi „ELi finantsmäärus“) kehtivate sätetega.

Kõik toetuste suhtes kohaldatavad lepingutega seotud sätted ja finantssätted on esitatud toetuslepingu näidises, mis tehakse kättesaadavaks Euroopa Komisjoni või programmi „Erasmus+“ riiklike büroode veebisaitidel ning rakendusameti hallatavate meetmete puhul rahastus- ja hankeportaalil²⁵². Kui asjaomane teave erineb käesolevas juhendis esitatud teabest, on toetuslepingu näidise sätted ülimuslikud C osas esitatud sätete suhtes.

MIDA ON VAJA TEHA PROGRAMMI „ERASMUS+“ TAOTLUSE ESITAMISEKS?

Programmi „Erasmus+“ projekti esitamiseks peavad taotlejad läbima allpool kirjeldatud neli etappi.

- 1) Registreerimine. Iga taotleja peab olema järgmisel viisil registreeritud.
 - a. Rakendusameti hallatavate meetmete puhul peavad taotlejad, seotud üksused ja liitunud partnerid registreeruma rahastus- ja hankeportaalil (FTOP) ning saama osaleja tunnuskoodi (PIC). Organisatsioonid/rühmad, kes on juba saanud osaleja tunnuskoodi muudes ELi programmides osalemisel, ei pea uuesti registreeruma. Selle varasema registreerimise käigus saadud osaleja tunnuskood kehtib ka taotlemisel programmi „Erasmus+“ raames.
 - b. Riiklike büroode hallatavate meetmete puhul peavad taotlejad (kui nad ei ole seda veel teinud) registreeruma programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemis (<https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc>) ning saama organisatsiooni tunnuskoodi.
- 2) Kontrollimine, kas asjaomase meetme/valdkonna puhul on täidetud programmi kriteeriumid.
- 3) Finantstingimustele vastavuse kontrollimine.
- 4) Taotluse vormi täitmine ja esitamine.

1. ETAPP. REGISTREERIMINE

Kõik taotlejad peavad olema registreeritud aadressil <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc>.

Rakendusameti hallatavad meetmed

Rahastus- ja hankeportaalil registreerumiseks peab taotleja esindaja toimima alljärgnevalt.

²⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (1), ELT L 193, 30.7.2018, lk 1. ELi finantsmäärus on kättesaadav aadressil <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=ET>.

²⁵² <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

- Looma EU Logini konto (v.a juhul, kui taotlejat esindaval isikul on juba konto). Uue EU Logini konto saab luua veebisaidil <https://webgate.ec.europa.eu/cas/>.
- Sisenema rahastus- ja hankeportaali aadressil <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> ning (vajaduse korral) registreerima esindatava organisatsiooni/rühma. Juhised ja korduma kippuvad küsimused on kättesaadavad portaalis.

Taotleja peab registreerima vaid korra. Kui taotleja on registreeritud, saab ta osaleja tunnuskoodi²⁵³. Osaleja tunnuskoode, mis on kordumatu tunnus ja mida läheb vaja taotluste esitamisel, teeb taotlejal taotlusvormi täitmise lihtsamaks (st kui vormil märgitakse osaleja tunnuskoode, kuvatakse automaatselt kogu teave, mille taotleja esitas registreerimisetapis).

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavad meetmed

Programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemis registreerumiseks peab taotleja esindaja toimima alljärgnevalt.

- Looma EU Logini konto (v.a juhul, kui taotlejal on konto). Uue EU Logini konto saab luua veebisaidil <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>.
- Sisenema programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemi aadressil <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc> ning (vajaduse korral) registreerima esindatava organisatsiooni/rühma.

Taotlejad peavad registreerima vaid korra. Kui taotleja on registreeritud, saab ta organisatsiooni tunnuskoode.

Taotleja saab oma organisatsiooni tunnuskoode vaadata või teatavat seotud teavet muuta programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemis.

Organisatsiooni tunnuskoode sisestamisel laaditakse kogu teave, mille taotleja registreerimisetapis esitas, ning kuvatakse vormil.

ÕIGUSLIKU SEISUNDI TÕENDAMINE

Registreerumisprotsessi käigus peavad taotlejad laadima üles ka järgmised dokumendid.

- Juriidilise isiku vorm (mille saab alla laadida Euroopa Komisjoni veebisaidil aadressil https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_et). Kui tegemist on konsortsiumiga, peaksid juriidilise isiku vormi esitama kõik konsortsiumi liikmed.
- Finantsteabe vorm (mille saab alla laadida Euroopa Komisjoni veebisaidil aadressil https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_et). Täita tuleb panga asukohariigi vorm, isegi kui taotleja on ametlikult registreeritud teises riigis. Kui tegemist on konsortsiumiga, peaks finantsteabe vormi esitama üksnes koordinaator.

²⁵³ Osaleja tunnuskoode märkimine taotlusvormil on kohustuslik.

Üle 60 000 euro suuruste toetuste puhul võib olla vaja finantssuutlikkuse tõendamiseks üles laadida eridokumente. Lisateave on esitatud allpool jaotises „Valikukriteeriumid“.

2. ETAPP. PROGRAMMI KRITERIUMIDE TÄITMISE KONTROLLIMINE

Oma projekti koostades ja enne ELi rahastuse taotlemist peavad osalejad kontrollima, kas nemad ja projekt vastavad järgmistele kriteeriumidele: taotluse vastuvõetavuse, rahastamiskõlblikkuse, menetlusest kõrvalejätmise, valiku- ja hindamiskriteeriumid.

Taotluse vastuvõetavuse kriteeriumid

Taotlused tuleb saata **hiljemalt konkursikutses märgitud taotluste esitamise tähtjaks**.

- **Rakendusameti hallatavate meetmete puhul** tuleb taotlused esitada **elektroniliselt** rahastus- ja hankeportaali elektronilise taotlussüsteemi kaudu: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>. Taotlused (koos lisade ja tõendavate dokumentidega) tuleb esitada taotlussüsteemis avaldatud vormidel. Väikese toetussummaga (60 000 eurot või vähem) projektikonkursside puhul on taotluse maksimaalne lehekülgede arv 40, suure toetussummaga (4 000 000 eurot) projektikonkursside puhul 120 lk ja kõigi muude projektikonkursside puhul 70 lk. Lisalehekülgi hindajad arvesse ei võta.
- **Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmete puhul** tuleb taotlused esitada **elektroniliselt** programmi „Erasmus+“ veebisaidil ja programmi „Erasmus+“ riiklike büroode veebisaitidel avaldatud vormidel.

Taotlused peavad olema loetavas ja juurdepääsetavas vormingus.

Taotlused peavad olema täielikud ning sisaldama kõiki osi ja kohustuslikke lisaide. Pärast taotluste esitamise tähtaega saab korraldusametuse taotluse korral parandada vaid tehnilisi vigu.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alusel määratakse kindlaks, kas taotleja saab projektikonkursil osaleda ja esitada ettepaneku meetme elluviimiseks. Neid kriteeriume kohaldatakse taotlejate ja tegevuste suhtes, mille jaoks toetust taotletakse (nt projekti ja/või tegevuse liik, rakendusperiood, kaasatud osalejate profiil ja/või arv).

Taotleja ja projekt on rahastamiskõlblikud siis, kui need vastavad kõigile rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele selle meetme puhul, mille raames projektiettepanek esitatakse. Kui projekt taotluse esitamise etapis nendele rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ei vasta, lükatakse see edasise hindamiseta tagasi. Kui projekti elluviimise või lõpparuande etapis ilmneb, et need kriteeriumid ei ole täidetud, võidakse leida, et tegevused ei ole rahastamiskõlblikud, misjärel vähendatakse projektile algul antud ELi toetust või nõutakse see toetus tagasi.

Programmi „Erasmus+“ juhendi alusel elluviidavate meetmete suhtes kohaldatavaid konkreetseid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume kirjeldatakse käesoleva juhendi B osas.

Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid

Taotleja jäetakse programmi „Erasmus+“ raames korraldataval projektikonkursil osalemisest kõrvale, kui tuvastatakse, et ta on ühes allpool kirjeldatud olukordadest vastavalt finantsmääruse artiklitele 136–141:

a) taotleja on pankrotis, tema suhtes on algatatud maksejõuetus- või likvideerimismenetlus, tema vara haldab likvideerija või kohus, ta on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, peatanud äritegevuse või on liidu õiguse või liikmesriigi õiguse alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu analoogses olukorras;

b) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on jätnud täitmata kohaldatavast õigusest tulenevad maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumisega seotud kohustused;

c) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on süüdi tõsisel ametialases rikkumises, olles rikkunud kohaldatavaid õigusnorme või selle kutseala eetilisi norme, mille esindaja ta on, või olles pannud toime süülise teo, mis mõjutab tema ametialast usaldusväärust, kui selline tegevus osutab süülisele tahtlusele või raskele hooletusele, sealhulgas eelkõige järgmisele:

i) menetlusest kõrvalejätmise aluste puudumise või rahastamiskõlblikkuse või valikukriteeriumide täitmise või juriidiliste kohustuste täitmise kontrollimiseks nõutavate andmete moonutamine pettuse või hooletuse teel;

ii) teiste isikute või üksustega kokkuleppe sõlmimine konkurentsi moonutamise eesmärgil;

iii) intellektuaalomandi õiguste rikkumine;

iv) püüe mõjutada väljavalimismenetluse ajal vastutava eelarvevahendite käsutaja otsustusprotsessi;

v) püüe saada konfidentsiaalseid andmeid, mis võivad anda talle väljavalimismenetluses põhjendamatu eelise;

d) lõpliku kohtuotsusega on tõendatud, et taotleja on süüdi ühes järgnevas rikkumises:

i) pettus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1371²⁵⁴ artikli 3 ning nõukogu 26. juuli 1995. aasta aktiga koostatud Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni²⁵⁵ artikli 1 tähenduses;

ii) korruptsioon direktiivi (EL) 2017/1371 artikli 4 lõike 2 mõistes, aktiivne korruptsioon nõukogu 26. mai 1997. aasta aktiga koostatud Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastu võitlemise konventsiooni²⁵⁶ artikli 3 mõistes, nõukogu raamotsuse 2003/568/JSK257 artikli 2 lõikes 1 osutatud käitumine või muus kohaldatavas õiguses määratletud korruptsioon;

iii) käitumine, mis on seotud kuritegeliku ühendusega, millele on osutatud nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK²⁵⁸ artiklis 2;

iv) rahapesu või terrorismi rahastamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849²⁵⁹ artikli 1 lõigete 3, 4 ja 5 tähenduses;

v) terroriaktid või terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised, nagu on määratletud vastavalt nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK²⁶⁰ artiklites 1 ja 3, või sellistele aktidele või õigusrikkumisele üleskutsumine, nendele kaasaaitamine või nendele kihutamine ning nende katse, nagu on osutatud kõnealuse otsuse artiklis 4;

vi) lapstööjõu kasutamine või muud inimkaubandusega **seotud süüteod**, millele **on osutatud** Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL²⁶¹ artiklis 2;

²⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

²⁵⁵ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 48.

²⁵⁶ EÜT C 195, 25.6.1997, lk 1.

²⁵⁷ Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/568/JSK korruptsioonivastase võitluse kohta erasektoris (ELT L 192, 31.7.2003, lk 54).

²⁵⁸ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

²⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

²⁶⁰ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

²⁶¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellest võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

e) eelarvest rahastatava juriidilise kohustuse täitmisel on taotleja peamiste kohustuste täitmise osas esinenud märkimisväärseid puudusi, mis:

i) **on viinud juriidilise kohustuse ennetähtaegse lõpetamiseni;**

ii) **on viinud leppetrahvide või muude lepingujärgsete karistuste kohaldamiseni või**

iii) **avastati eelarvevahendite käsutaja, OLAFi, Euroopa Prokuratuuri (EPPO) või kontrollikoja poolt tehtud kontrollide, auditite või juurdluste tulemusena;**

f) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on eiranud eeskirju nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95²⁶² artikli 1 lõike 2 tähenduses;

g) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on loonud üksuse teises jurisdiktsioonis kavatsusega hoida kõrvale maksu-, sotsiaalsest või muudest juriidilistest kohustustest, mille täitmine on kohustuslik tema registrijärgse asukoha, juhatuse asukoha või peamise tegevuskoha jurisdiktsioonis;

h) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et üksus on loodud punktis g osutatud kavatsusega.

i) lõpliku kohtuotsuse või asjakohasel juhul lõpliku haldusotsuse puudumisel on taotleja ühes eespool punktides c, d, f, g ja h osutatud olukorras, lähtudes eelkõige järgmisest:

i. **määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul Euroopa Prokuratuuri** korraldatud ning kontrollikoja, OLAFi või sise**auditori** korraldatud auditite või juurdluste või eelarvevahendite käsutaja vastutusel korraldatud mis tahes muu kontrolli, auditi või kontrollimise käigus kindlaks tehtud asjaolud;

ii. **mittelõplikud haldusotsused**, mis võivad hõlmata kutseala eetiliste normide kohaldamise kontrolli eest vastutava pädeva järelevalveorgani võetud distsiplinaarmedeid;

iii. asjaolud, millele on **osutatud** liidu vahendeid ELi finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute ja üksuste otsustes;

iv. teave, mille **on edastanud ELi finantsmääruse artikli 62 lõike 1** esimese lõigu **punkti b** kohaselt **liidu vahendeid** haldavad üksused, nagu on sätestatud **ELi finantsmääruse artikli 142 lõike 2 punktis d**;

v. liidu konkurentsivõime rikkumist puudutavad komisjoni otsused või liidu või liikmesriigi konkurentsivõime rikkumist puudutavad pädeva siseriikliku asutuse otsused;

vi. ELi institutsiooni, Euroopa ameti või ELi asutuse või organi eelarvevahendite käsutaja otsused kõrvalejätmise kohta;

j) ELi finantsmääruse artikli 135 lõikes 2 osutatud taotleja, kui:

i. füüsiline või juriidiline isik, kes on artikli 135 lõikes 2 osutatud taotleja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige või kellel on volitused seda taotlejat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, on ühes või mitmes eespool punktides c–h osutatud olukorras;

ii. finantsmääruse artikli 135 lõikes 2 osutatud taotleja võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik on ühes või mitmes eespool punktis a või b osutatud olukorras;

iii. füüsiline isik, kes on väljavalimismenetluse või juriidilise kohustuse täitmise seisukohast hädavajalik, on ühes või mitmes eespool punktides c–h osutatud olukorras.

Kui taotleja on ühes eespool loetletud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, peab ta märkima selle olukorra parandamiseks võetud meetmed, et tõendada seeläbi oma usaldusväarsust. Need võivad hõlmata näiteks tehnilisi ning

²⁶² Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

töökorralduse ja töötajatega seotud meetmeid asjaomase tegevuse kordumise vältimiseks, kahjude hüvitamist või trahvide maksmist. See ei kehti käesoleva jaotise punktis d nimetatud olukordade suhtes.

Eespool punktides c–h kirjeldatud juhtudel võib riiklik büroo või rakendusamet lõpliku kohtuotsuse või, kui see on kohaldatav, lõpliku haldusotsuse puudumisel taotleja projektikonkursil osalemisest ajutiselt kõrvale jätta.

Kui meedet viib ellu taotleja, kellel on seotud üksusi, peavad ka nemad vastama samadele menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumidele kui juhttaotleja.

Kui menetluses osalemiseks vajalikud kinnitused või teave osutuvad valeks, võidakse taotleja väljavalimismenetlusest kõrvale jätta.

Eespool punktides c–h nimetatud juhtudel võib riiklik büroo või rakendusamet avaldada oma veebisaidil järgmise teabe menetlusest kõrvalejätmise ja, kui see on asjakohane, rahalise karistuse kohta:

- a) asjaomase taotleja nimi;
- b) menetlusest kõrvalejätmise põhjutanud olukord;
- c) menetlusest kõrvalejätmise kestus ja/või rahalise karistuse suurus.

Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriume kohaldatakse taotlejate suhtes kõikide programmi „Erasmus+“ meetmete puhul. Tõendamaks, et nad ei ole üheski eespool nimetatud olukorras, peavad ELi toetuse taotlejad esitama kirjaliku kinnituse. Kirjalik kinnitus lisatakse taotlusvormile eriosa või lisana.

Konsortiumi nimel esitavate projektiettepanekute puhul kohaldatakse eespool esitatud menetlusest kõrvalejätmise kriteeriume kõikide projekti osalevate liikmete suhtes.

Kooskõlas finantsmääruse artikli 136 lõike 1 punktiga e ja artikli 138 lõikega 1 võidakse määrata rahaline karistus ELi vahendite saajale, kellega on sõlmitud juriidiline kohustus, kui ELi eelarvest rahastatava juriidilise kohustuse täitmisel on tema peamiste kohustuste täitmise osas esinenud märkimisväärsed puudusi.

Lisaks on komisjon arvamusel, et käesolevas programmijuhendis käsitletavate meetmete elluviimisel tekib või võib tekkida järgmiste üksuste puhul huvide konflikt ja seepärast ei ole või ei pruugi neil olla õigust osaleda.

- Riiklikud ametiasutused, kes teostavad järelevalvet riiklike büroode ja programmi „Erasmus+“ elluviimise üle oma riigis, ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid nad võivad taotleda osalemist (taotlejate või partneritena) rakendusameti või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi hallatavates meetmetes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul sõnaselgelt välistatud (nagu on osutatud käesoleva juhendi B osas).
- Riiklikud bürood (riikliku büroo ülesannete täitmine on asjaomase juriidilise isiku ainus tegevus) või väljaspool riiklike büroode pädevusvaldkondi tegutsevate juriidiliste isikute riiklike büroode osakonnad ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski käesoleva juhendi alusel ellu viidavas meetmes.
- Struktuurid ja võrgustikud, millele on määratud programmis „Erasmus+“ või ükskõik millises kõnealuse programmi elluviimiseks vastu võetud iga-aastases komisjoni tööprogrammis programmi „Erasmus+“ elluviimise raames komisjoni spetsiaalne rahaline toetus ning mida haldab juriidiline isik, kes haldab ka riiklikku büroo, ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid võivad taotleda osalemist (taotlejate või partneritena) rakendusameti või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi hallatavates meetmetes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul sõnaselgelt välistatud (nagu on osutatud käesoleva juhendi B osas). Nad peaksid olema võimelised tõendama enne toetuse saamist või lepingu sõlmimist, et nende puhul ei esine huvide konflikti, sest nad kas rakendavad ettevaatusabinõusid või on huvide selgelt lahus hoidmine tagatud nende sisekorraldusega. Peale selle tuleb iga meetme või tegevuse puhul, mille jaoks antakse ELi vahendeid, kindlaks teha kulud ja tulud. Otsuse

kinnitamaks, et tegeliku huvide konflikti puudumine on piisavalt kinnitust leidnud, teeb rakendusamet või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat oma vastutuse ja aruandekohustuse raames.

- Juriidilised isikud, kelle juures tegutsevad programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood, kuid kellel on ka muu tegevus seoses programmiga „Erasmus+“ või väljaspool kõnealust programmi, samuti nende juriidiliste isikutega seotud üksused, ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid võivad põhimõtteliselt taotleda osalemist rakendusameti või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi hallatavates meetmetes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul sõnaselgelt välistatud (nagu on osutatud käesoleva juhendi B osas). Enne toetuse saamist või lepingu sõlmimist peavad nad siiski tõendama, et nende puhul ei esine huvide konflikti, sest nad kas rakendavad ettevaatusabinõusid või on huvide selgelt lahus hoidmine tagatud nende sisekorraldusega (nt vähemalt eraldi raamatupidamisarvestus, eraldi aruandlus- ja otsustusprotsessid, meetmed, millega takistatakse juurdepääsu piiratud juurdepääsuga teabele). Peale selle tuleb iga meetme või tegevuse puhul, mille jaoks antakse ELi vahendeid, kindlaks teha kulud ja tulud. Otsuse kinnitamaks, et tegeliku huvide konflikti puudumine on piisavalt kinnitust leidnud, teeb rakendusamet või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat oma vastutuse ja aruandekohustuse raames.

VALIKUKRITEERIUMID

Valikukriteeriumide alusel hindab riiklik büroo või rakendusamet taotleja finants- ja tegevussuutlikkust kavandatav projekt lõpule viia.

Finantssuutlikkus

Finantssuutlikkus tähendab, et taotlejal on stabiilsed ja piisavad rahastamisallikad, mis võimaldavad tal tegevust jätkata kogu projekti jooksul või kogu aasta jooksul, milleks toetus on antud, ning osaleda tegevuse rahastamises.

Finantssuutlikkust ei kontrollita:

- avalik-õiguslike asutuste puhul, kaasa arvatud liikmesriikide organisatsioonid²⁶³;
- rahvusvaheliste organisatsioonide puhul;
- juhul, kui individuaalne taotletav toetussumma ei ületa 60 000 eurot.

Kui ELi toetust taotleb muud liiki üksus kui eespool nimetatud ja summa ei ületa 60 000 eurot, peab taotleja esitama kirjaliku kinnituse selle kohta, et tal on projekti elluviimiseks vajalik finantssuutlikkus. See kirjalik kinnitus esitatakse taotlusvormi eraldi osana.

Kui ELi toetust taotleb muud liiki üksus kui eespool nimetatud ja summa ületab 60 000 eurot, peab taotleja lisaks kirjalikule kinnitusele esitama rahastus- ja hankeportaali / organisatsioonide registreerimise süsteemi kaudu järgmised dokumendid:

- taotleja kasumiaruanne;
- viimase lõpetatud eelarve-/majandusaasta bilanss;
- muud dokumendid, kui neid nõutakse.

²⁶³ Sealhulgas loetakse, et koolidel, kõrgkoolidel ning haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas tegutsevatel organisatsioonidel, mis on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50 % oma aastatuludest avalikest allikatest, on olemas programmi tegevuste elluviimiseks vajalik finants-, kutsealane ja haldussuutlikkus.

Rakendusameti hallatavate meetmete puhul saab lisateavet dokumendist „Eeskirjad juriidilise isiku valideerimise, juriidilise isiku määratud esindaja määramise ja finantssuutlikkuse hindamise kohta“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_et.pdf.

Kui projekti jaoks taotletakse meetmetoetust summas üle 750 000 euro, võidakse lisaks eespool kirjeldatule nõuda tunnustatud välisaudiitori väljastatud auditiaruannet. Selle aruandega kinnitatakse raamatupidamisarvestus viimase eelarve-/majandusaasta kohta, mille andmed on kättesaadavad.

Üksused, kes ei saa eespool osutatud dokumente esitada, sest nad on äsja asutatud, võivad nende dokumentide asemel esitada hinnangulised finantsandmed / finants- või kindlustusdeklaratsiooni, milles kirjeldatakse taotleja finantsriske.

Taotlejad peavad need dokumendid üles laadima rahastus- ja hankeportaalil / organisatsioonide registreerimise süsteemis kas registreerimise ajal (vt jaotis „1. etapp. Registreerimine“ eespool) või juhul, kui ELi valideerimistalitused võtavad ühendust ja paluvad taotlejal esitada vajalikud tõendavad dokumendid. Kesktasandil hallatavate meetmete korral saadetakse see nõue vastava süsteemi sõnumsidesüsteemi kaudu.

Kui partnerite konsortiumi nimel esitatud projektiettepanekute korral on riiklikul bürool või rakendusametil kahtlusi konsortiumi finantssuutlikkuse suhtes, tuleks teha riskihindamine, mille alusel võidakse kõikidelt konsortiumis osalevatelt organisatsioonidelt nõuda samu dokumente, nagu on osutatud eespool. See nõue kehtib olenemata antava toetuse summast.

Kui pärast nende dokumentide analüüsimist otsustab riiklik büroo või rakendusamet, et finantssuutlikkus on nõrk, võib ta:

- küsida lisateavet;
- nõuda tugevdatud finantsvastutuse korda, st kaastoetusesaajate või seotud üksuste solidaarvastutust;
- otsustada teha eelmakse osamaksetena;
- otsustada teha (ühe või mitu) pangatagatisega kaetud eelmakset;
- otsustada eelmakset mitte teha.

Kui leitakse, et finantssuutlikkus ei ole piisav, lükatakse vastav projektiettepanek tagasi.

Tegevussuutlikkus

Tegevussuutlikkus tähendab, et taotlejal on kavandatava projekti elluviimiseks vajalik kutsealane pädevus ja kvalifikatsioon. Taotlejatel peavad olema **oskusteave, kvalifikatsioonid ja ressursid**, et viia projektid edukalt ellu ja anda oma osapanus (sh piisavad kogemused sarnase ulatuse ja laadiga projektide elluviimisel). Avaliku sektori asutuste, liikmesriikide organisatsioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonide puhul tegevussuutlikkust ei kontrollita.

Riiklikele büroodele esitatavad taotlused

Taotlejad peavad esitama projekti rakendamiseks vajaliku tegevussuutlikkuse kohta kirjaliku kinnituse. Kui taotlusvormis on seda nõutud ja kui toetus ületab 60 000 eurot, võidakse taotlejalt ühtlasi nõuda, et nad esitaksid projektis osalevate võtmeisikute asjaomase kutsealase töökogemuse tõendamiseks nende elulookirjeldused või muud tõendavad dokumendid, näiteks:

- põhimeeskonna asjakohaste publikatsioonide loetelu;
- ammendav loetelu varasematest projektidest ja tegevustest, mis on seotud poliitikavaldkonna või konkreetse meetmega.

Peale selle peab täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse ja noortevaldkonna akrediteeringut taotlevatel isikutel olema vähemalt kaks aastat kogemust tegevuses, millega seoses nad akrediteeringut

taotlevad. Selle tingimuse puhul võetakse avaliku sektori asutuste (nt koolid või hariduskeskused) puhul asjaomase kogemuse arvesse ka kogemusi, mis omandati enne ühinemist või sarnaseid struktuurimuudatusi.

Õpirändekonsortsiumi koordinaatorite puhul peab taotlev organisatsioon olema võimeline konsortsiumi koordineerima, võttes arvesse kavandatavat Erasmuse plaani, konsortsiumi eesmärki, kavandatavat ülesannete jaotust ning Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid (mis on kättesaadavad Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et).

Eespool nimetatud tingimuste täitmist kontrollitakse taotluse (sh teave taotleja varasema osaluse kohta ajavahemiku 2014–2020 programmis „Erasmus+“) ja organisatsioonide registreerimise süsteemis esitatud dokumentide alusel. Taotlejad, kes ei esita kogu taotlusvormil nõutavat teavet, võidakse sel alusel diskvalifitseerida.

Rakendusametile esitatavad taotlused

Tegevussuutlikkust hinnatakse taotluste kvaliteedi hindamise ajal, võttes arvesse taotlejate ja nende projektimeeskondade pädevust ja kogemust, sealhulgas tegevuseks vajalikke (inim-, tehnilisi ja muid) ressursse.

Loetakse, et taotlejatel on piisav tegevussuutlikkus juhul, kui täidetud on konkursikutses tegevussuutlikkuse kohta esitatud nõuded.

Suutlikkuse tõendamiseks peavad taotlejad esitama taotlusvormil alljärgneva teabe (osa B):

- projekti juhtimise ja elluviimise eest vastutavate töötajate üldiseloomustus (kvalifikatsioonid ja kogemused);
- konsortsiumis osalejate kirjeldus;
- loetelu ELi rahastatud projektidest viimase nelja aasta jooksul.

Riiklik büroo või rakendusamet võivad taotluses esitatud teabe kontrollimiseks küsida täiendavaid tõendavaid dokumente.

Hindamiskriteeriumid

Hindamiskriteeriumide alusel saab riiklik büroo või rakendusamet hinnata programmi „Erasmus+“ raames esitatud projektiettepanekute kvaliteeti.

Projektikonkursiks ettenähtud eelarve raames kaalutakse selliste projektiettepanekute rahastamist, mis ületavad individuaalsed künnised ja üldise kvaliteedikünnise. Ülejäänud projektiettepanekud lükatakse tagasi.

Programmi „Erasmus+“ juhendi alusel rakendatavate meetmete suhtes kohaldatavaid kõiki hindamiskriteeriume kirjeldatakse käesoleva juhendi B osas.

3. ETAPP. FINANTSTINGIMUSTELE VASTAVUSE KONTROLLIMINE

Toetuse vormid

Toetus võib olla järgmises vormis:

- teatava protsendi tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine: nt 1. põhimeetme alusel elluviidava õpirändetegevuse korral finantstagatise andmisega seotud kulude katmiseks antav summa;

- hüvitamine ühikuhindade alusel, mida kasutatakse kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, väljendatuna summana ühiku kohta: nt summa haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna õpirändeprojektide raames antava individuaalse toetuse jaoks;
- kindlasummalised maksed, mida kasutatakse üldises mõistes kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul: nt väikepartnerluse projektide elluviimise toetamiseks antav summa;
- ühtse määra alusel rahastamine, mida kasutatakse teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, kohaldades protsendimäära: nt noorsootöötajate õpirände projektide süsteemiarendus- ja teavitustegevuste kulude katmiseks antav summa;
- eespool nimetatute kombinatsioon.

Programmi „Erasmus+“ alusel rakendatava rahastamismehhanismi raames makstakse toetust enamasti ühikuhindade alusel hüvitamise või kindlasummalise maksena. Seda liiki toetused aitavad taotlejal hõlpsasti välja arvutada vajaliku toetussumma ning lihtsustavad projekti realistlikku finantsplaneerimist.

Selleks et teada saada, mis liiki toetust iga käesolevas juhendis käsitletud programmi „Erasmus+“ meetme raames rahastatava tegevuse puhul kohaldatakse, vaadake B osa.

ELI TOETUSTE SUHTES KOHALDATAVAD PÕHIMÕTTED

Tagasiulatuva jõu puudumise põhimõte

Ühtegi ELi toetust ei või anda tagasiulatuvalt juba lõpule viidud projektide jaoks.

Juba alustatud projekti jaoks võib ELi toetust anda üksnes juhul, kui taotleja tõendab projektiettepanekus, et projekti alustamine enne toetuslepingu sõlmimist oli vajalik. Sellistel juhtudel ei tohi rahastamiskõlblikud kulud olla kantud enne toetustaotluse esitamise päeva.

Kui taotleja alustab projekti elluviimist enne toetuslepingule allakirjutamist, teeb ta seda oma riisikol.

Taotluse mitmekordne esitamine

Kui sama taotlus on esitatud samas valikuvõorus samale riiklikule büroole või rakendusametile mitu korda, loeb riiklik büroo või rakendusamet alati kehtivaks viimase enne tähtaja lõppu esitatud versiooni.

Kui riiklike büroode hallatavate meetmete puhul esitab taotleja sama taotluse mitmel korral eri büroodele, lükatakse kõik taotlused tagasi. Kui sama taotleja esitab või eri taotlejad esitavad samale büroole või eri büroodele peaaegu identsed või sarnased taotlused, korraldatakse nende suhtes erihindamine ja need võidakse kõik tagasi lükata. 302

Kõik projektide ja akrediteeringute taotlused peavad sisaldama taotleja või teiste ühiselt toetust taotlevate organisatsioonide koostatud originaalsisu. Taotlust ei tohi olla tasu eest koostanud ükski teine organisatsioon ega kolmas isik.

Toetuste mittekumuleerumine

Kõikide ELi rahastatavate projektide puhul võib anda ELi eelarvest ühele toetusesaajale ainult ühe toetuse. Samu kulusid ei rahastata mingil juhul liidu eelarvest teist korda.

Topeltrahastamise riski vältimiseks peab taotleja teada andma kõikide muude kas sama või mis tahes muu projektiga seoses samal aastal saadud või taotletud rahastuse allikad ja summad, sealhulgas tegevustoetused. Riiklike büroode

hallatavate meetmete puhul esitatakse see teave taotlusvormil. Rakendusameti hallatavate meetmete puhul kontrollitakse seda kirjaliku kinnituse alusel.

Kasumi taotlemise keeld

Liidu eelarvest rahastatava toetuse eesmärk ega tagajärg ei tohi olla projekti raames toetusesaajale kasumi tootmine. Kasumina mõistetakse summat, mis arvutatakse lõppmakse tegemisel ja mille võrra on toetusesaaja poolt saadud summad suuremad meetme või tööprogrammi rahastamiskõlblikest kuludest, kui saadud summad pärinevad üksnes liidu toetusest ning asjaomase meetme või tööprogrammi rakendamise tulemusel saadud tuludest²⁶⁴. Kasumi taotlemise keelamise põhimõtet ei kohaldata toetuste suhtes, mida antakse ühikuhindade, kindlasummaliste maksete ja ühtse määra alusel rahastamise vormis, sealhulgas stipendiumidena, ning toetustaotluste suhtes, mis ei ületa 60 000 eurot.

Kasumi tekkimise korral on komisjonil õigus kasumi arvelt tagasi nõuda selline protsent, mis vastab sellele, kui suure osa moodustas liidu rahaline toetus toetusesaaja poolt meetme või tööprogrammi elluviimisel tegelikult kantud rahastamiskõlblikest kuludest.

Toetuse tulemusel tekkinud kasumi arvutamisel ei võeta arvesse mitterahalise osaluse vormis kaasrahastamist.

Kaasrahastamine

ELi toetus innustab ellu viima projekte, mille elluviimine ei oleks ilma ELi rahalise toetuseta võimalik, ning tugineb kaasrahastamise põhimõttele. Kaasrahastamine tähendab seda, et ELi toetusest ei tohi rahastada kõiki projekti kulusid; projekti tuleb rahastada muudest kaasrahastamisallikatest kui ELi toetus (nt toetusesaaja omavahenditest, meetme raames saadavast tulust või kolmandate isikute rahalisest toetusest).

Kui ELi toetust antakse ühikuhindade, kindlasummalise makse või ühtse määra alusel rahastamise vormis – nagu enamiku käesolevas juhendis käsitletavate meetmete puhul – tagab komisjon meetme puhul tervikuna kasumi taotlemist keelava põhimõtte ja kaasrahastamise põhimõtte järgimise juba eelnevalt, kui ta määrab kindlaks vastavad ühikuhinnad, kindlasummalise makse summad või ühtsed määrad. Kasumi taotlemist keelava põhimõtte ja kaasrahastamise põhimõtte järgimist eeldatakse üldiselt ning seepärast ei pea taotlejad esitama teavet muude rahastamisallikate kohta peale ELi toetuse ega põhjendama projekti käigus kantud kulusid.

Toetuse maksmine ühikuhindade alusel hüvitamise, kindlasummaliste maksete või ühtse määra alusel rahastamise vormis ei mõjuta õigust pääseda juurde toetusesaajate kohustuslikele dokumentidele ja teabele. Kui kontrolli või auditi tulemusena selgub, et toetuse saamise aluseks olnud sündmus ei ole toimunud (nt projektiga seotud tegevus ei ole taotlemise etapis heaks kiidetud kujul aset leidnud, osalejad ei ole meetmetest osa võtnud jne) ning toetusesaajale on ühikuhindade alusel hüvitamise, kindlasummaliste maksete või ühtse määra alusel rahastamise vormis tehtud alusetu makse, on riiklikul bürool või rakendusametil õigus toetuse summa tagasi nõuda. Kui kavandatud tegevust ei viida ellu või kavandatud tulemusi ei saavutata või seda tehakse puudulikult (sh mõni lepinguline kohustus jäetakse täitmata) võidakse toetust vähendada, võttes arvesse seda, mil määral meede ellu viidi. Lisaks võib Euroopa Komisjon teha statistika kogumise ja järelevalve eesmärgil toetusesaajate valimi põhjal uuringuid, et selgitada välja ühikuhindade alusel

²⁶⁴ Sel otstarbel piirduvad tulud ainult projekti raames saadud tuluga ning rahastajate rahalise osalusega, mille nad on näinud ette konkreetselt rahastamiskõlblike kulude katmiseks. Kasum (või kahjum) on eespool kirjeldatu alusel seega järgmiste summade vahe:

- esialgu heakskiidetud toetussumma ja meetmest saadud tulu ning
- toetusesaaja kantud rahastamiskõlblike kulude summa.

Võimalik kasum nõutakse sisse. Riiklikul bürool või rakendusametil on õigus nõuda kasumi arvelt tagasi selline protsent, mis vastab sellele, kui suure osa moodustas liidu rahaline toetus toetusesaaja poolt meetme elluviimisel tegelikult kantud rahastamiskõlblikest kuludest. Meetmete korral, mille elluviimiseks antakse toetust rahastamiskõlblikest kuludest teatava osa hüvitamisena, esitatakse lisaselgitused kasumi arvutamise kohta.

hüvitamise, kindlasummaliste maksete või ühtse määra alusel rahastamise vormis rahastatavate projektide tegelikud kulud.

ERISÄTTED TOETUSTE PUHUL, MIDA MAKSTAKSE RAHASTAMISKÕLBLIKE KULUDE KONKREETSE OSA ULATUSES

Kui ELi toetust makstakse rahastamiskõlblike kulude konkreetse osa ulatuses, kohaldatakse järgmisi sätteid²⁶⁵.

Rahastamiskõblilikud kulud

ELi toetus ei tohi ületada kogusummat, mis on kindlaks määratud projekti valimise ajal eelarvet sisaldavas lisas esitatud hinnanguliste rahastamiskõlblike kulude põhjal. Rahastamiskõblilikud kulud on toetusesaaja tegelikult kantud kulud, mis vastavad kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- need on kantud projekti kestel, välja arvatud lõpparuannete ja auditeerimistõenditega seotud kulud;
- kulud on näidatud projekti hinnangulises eelarves;
- need on vajalikud toetuse esemeks oleva projekti rakendamiseks;
- need on tuvastatavad ja kontrollitavad, eelkõige kirjendatud toetusesaaja raamatupidamisarvestuses ja määratud kindlaks vastavalt selles riigis kohaldatavatele raamatupidamisstandarditele, kus toetusesaaja on registreeritud, ja vastavalt toetusesaaja tavapärasele kuluarvestustavale;
- kulud on kooskõlas kohaldatavate maksustamisalaste ja sotsiaalvaldkonna õigusaktidega; kulud on mõistlikud, õigustatud ja vastavad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele, eelkõige säästlikkuse ja tõhususe poolest.

Rahastamiskõblilikud kulud võivad olla otsesed või kaudsed.

Rahastamiskõblilikud otsesed kulud

Meetme rahastamiskõblilikud otsesed kulud on kulud, mis eespool nimetatud rahastamiskõblikkuse tingimusi arvestades on kindlaks tehtavad vahetult meetme rakendamisega seotud erikuludena ning mida seetõttu saab sellisena raamatupidamises arvele võtta. Konkursikutses esitatavate otseste rahastamiskõlblike kulude kõrval käsitatakse rahastamiskõblilikuna ka alljärgnevasse kategooriatesse kuuluvaid kulusid:

- kulud, mis on seotud toetusesaaja antud eelmaksetagatistega, kui seda tagatist nõuab riiklik büroo;
- kulud, mis on seotud finantsaruandeid käsitlevate tõenditega ja tegevusega seotud aspektide kontrolli aruannetega, kui riiklik büroo nimetatud tõendeid ja aruandeid maksetaotluste toetuseks nõuab; amortisatsioonikulud, tingimusel et toetusesaaja on need kulud tegelikult kandnud.

Toetusesaaja raamatupidamisarvestuse ja sisekontrolli kord peab võimaldama projekti raames deklareeritud kulude ja tulude kooskõlastavat võrdlemist vastavate raamatupidamiskirjete ja tõendavate dokumentidega.

Käibemaks

Rahastamiskõblilikuks kuluks loetakse ainult sellist käibemaksu, mis ei ole kohaldatavate siseriiklike käibemaksu käsitlevate õigusaktide^[2] alusel tagastatav. Ainus erand tehakse tegevuste või tehingute puhul, mida riigid ning

²⁶⁵ Rakendusameti hallatavate meetmete puhul on kohaldatavad üksikasjalikud finants sätted esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ametiasutused ning teised avalik-õiguslikud isikud teevad ametivõimudena^[3]. Lisaks:

- ei ole rahastamiskõlblik mahaarvatav käibemaks, mida ei ole tegelikult maha arvatud (riiklike tingimuste või toetusesaaja hooletuse tõttu);
- ei kohaldata käibemaksudirektiivi ELi mittekuuluvate riikide suhtes. Organisatsioonid programmivälisest kolmandatest riikidest võidakse vabastada maksudest (sh käibemaks), lõivudest ja tasudest, kui Euroopa Komisjon ja vastav programmiväline kolmas riik, kus organisatsioon on asutatud, on sõlminud lepingu.

Rahastamiskõlblikud kaudsed kulud

Kaudsed kulud on kulud, mis ei ole otseselt seotud meetme rakendamisega ja mida ei saa seega otseselt meetme arvele panna.

Teatud liiki projektide puhul (lisateavet meetmete rahastamiseeskirjade kohta leiate käesoleva juhendi B osast) on kaudse kuluna rahastamiskõlblik kindlamääraline summa, mis ei ületa 7 % projekti otsestest rahastamiskõlblikest kuludest (v.a vajaduse korral vabatahtlikega seotud kulud) ning millega kaetakse toetusesaaja üldiste halduskulude see osa, mis ei ole juba kaetud rahastamiskõlblike otseste kuludega (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud), kuid mida võib käsitada projektiga seotud kuludena.

Kaudsed kulud ei tohi hõlmata summasid, mis on kirjendatud muudesse eelarvekategooriatesse. Kaudsed kulud ei ole rahastamiskõlblikud, kui toetusesaaja juba saab liidu eelarvest tegevustoetust (näiteks programmi „Erasmus+“ raames kodanikuühiskonna koostöö konkursikutse alusel).

Rahastamiskõlbmatud kulud

Rahastamiskõlblikud ei ole järgmised kulud:

- toetusesaaja kapitalitulu ja makstavad dividendid;
- võlad ja võlgade teeninduskulud;
- eraldised kahjumi või võlgade katmiseks;
- võlgnetav intress;
- ebatõenäoliselt laekuvad võlad;
- kahjum vahetuskursierinevustest;
- kulud, mille toetusesaaja on deklareerinud mõne teise meetme raames, mis saab liidu eelarvest antavat toetust;
- ülemäärased või põhjendamatud kulud;
- kolmandate isikute mitterahaline osalus;
- seadmete rentimise või liisimise korral väljaostumaksumus rendi- või liisinguperioodi lõpul;
- pangakontode avamise ja kasutamise kulud (sealhulgas riikliku büroo või rakendusameti ülekandekulud, mida võtab toetusesaaja pank);
- käibemaks, kui seda loetakse kohaldatavate siseriiklike käibemaksu käsitlevate õigusaktide alusel tagastatavaks (vt käibemaksu käsitlev lõik eespool).

^[2] LIIKMESRIIKIDE ÕIGUSAKTID, MILLEGA VÕETI SISERIIKLIKUSSE ÕIGUSESSE ÜLE KÄIBEMAKSUDIREKTIIV 2006/112/EÜ.

^[3] VT DIREKTIIVI ARTIKLI 13 LÕIGE 1.

Rahastamisallikad

Taotleja peab taotlusvormil märkima muudest allikatest kui ELi toetusena saadava tulu. Väline kaasrahastamine võib toimuda toetusesaaja omavahenditest, kolmandate isikute rahalisest toetusest või projekti raames saadavast tulust. Kui lõpparuande esitamise ja lõppmakse taotluse esitamise ajal on tõendeid selle kohta, et tulu ületab projekti käigus kantud rahastamiskõlblike kulusid (vt jaotised kasumi taotlemise keelu ja kaasrahastamise põhimõtte kohta), on riiklik büroo või rakendusamet kohustatud nõudma tulust sisse selle osa, mis vastab toetusesaaja projekti elluviimisel tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude katmiseks antud liidu toetusele. Kõnealust sätet ei kohaldata projektide suhtes, mille puhul taotletav toetus ei ületa 60 000 eurot.

Kolmandate isikute mitterahalist osalust ei loeta kaasrahastamise võimalikuks allikaks.

4. ETAPP. TAOTLUSE KOOSTAMINE JA ESITAMINE

Programmi „Erasmus+“ raames ELi toetuse taotlemiseks peavad taotlejad kasutama iga meetme jaoks ettenähtud spetsiaalset vormi, mis on kättesaadav Euroopa Komisjoni või riiklike büroode veebisaitidel (kontaktandmed on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_et).

Konsortsiumi nimel esitatavate projektide puhul esitab koordinaator kõigi konsortsiumi liikmete nimel kogu projekti jaoks ühe taotluse. Taotlus tuleb esitada asjaomasele riiklikule büroole või rakendusametile (vt käesoleva juhendi B osas iga meetme puhul jaotis „Kellele esitada taotlus?“).

Posti, kulleri, faksi või e-postiga saadetud taotlusi vastu ei võeta.

Riiklike büroode hallatavate meetmete puhul tuleb elektrooniline vorm täita ühes ELi liikmesriikides ja programmiga liitunud kolmandates riikides kasutatavatest ametlikest keeltest. Rakendusameti hallatavate meetmete puhul peavad taotlejad täitma vormi ühes ELi ametlikest keeltest.

Taotlus tuleb esitada üksnes ühele riiklikule büroole või rakendusametile. Kui sama taotlus on esitatud samas valikuvõrus samale riiklikule büroole või rakendusametile mitu korda, loeb riiklik büroo või rakendusamet alati kehtivaks viimase enne tähtaja lõppu esitatud versiooni. Kui sama taotlev organisatsioon või konsortsium esitab sama või väga sarnase taotluse erinevatele büroodele või rakendusametile mitu korda, võidakse kõik taotlused automaatselt tagasi lükata (vt jaotis toetuste mittekumuleerumise kohta).

Lisateavet taotlusvormi täitmise ja esitamise kohta saab alljärgnevatelt veebisaitidelt.

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavad meetmed: palun tutvuge elektroonilise vormi täitmise ja esitamise juhistega. Juhised sisaldavad ka teavet selle kohta, mida teha tehniliste probleemide korral. Need juhised on avaldatud riiklike büroode veebisaitidel (nende hallatavate meetmete korral) ja Euroopa Komisjoni veebisaidil.

- **Rakendusameti hallatavad meetmed:** taotlused tuleb esitada elektrooniliselt rahastus- ja hankeportaali elektroonilise taotlussüsteemi kaudu. Lisateavet taotluse esitamise protsessi (sh IT-küsimuste) kohta saab veebijuhendist, mis on kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf.

Tähtajast kinnipidamine

Taotlused tuleb esitada iga meetme jaoks kindlaks määratud tähtajaks. Iga meetme projektide esitamise tähtajad on esitatud käesoleva juhendi B osa jaotises „Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid“.

NB!

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmete puhul tuleb elektroonilised vormid olenemata tähtajast alati esitada kella 12.00.00ks (keskpäev Brüsseli aja järgi).

Käesolevas programmijuhendis käsitletavate rakendusameti (EACEA) hallatavate meetmete puhul tuleb projektiettepanekud kooskõlas komisjoni rahastus- ja hankeportaali (FTOP) nõuetega esitada kella 17.00.00ks (Brüsseli aja järgi).

Taotluste tagasilükkamise vältimiseks peaksid teises ajavööndis asuvate riikide taotlejad võtma hoolikalt arvesse ajavahet.

MIS SAAB PÄRAST TAOTLUSE ESITAMIST?

Kõik riiklikule büroole või rakendusametile laekunud taotlused läbivad hindamismenetluse.

Hindamismenetlus

Taotluse saanud riiklik büroo või rakendusamet hindab projektiettepanekuid ainult käesolevas juhendis kirjeldatud kriteeriumide alusel. Hindamine hõlmab järgmist tegevust.

- Kontrollimine, kas taotlus vastab taotluse vastuvõetavuse kriteeriumidele.
- Kontrollimine, kas taotleja ja kavandatavad tegevused vastavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele.
- Kontrollimine, kas taotleja vastab menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumidele (st tegevus- ja finantssuutlikkus).
- Taotluse kvaliteedi hindamine, et selgitada välja, mil määral vastab see hindamiskriteeriumidele. Selline kvaliteedihindamine viiakse enamikul juhtudel läbi sõltumatute ekspertide abiga. Hindamisel lähtuvad eksperdid Euroopa Komisjoni koostatud suunistest. Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmete puhul tehakse need suunised kättesaadavaks Euroopa Komisjoni veebisaidil ja igas riigis programmi „Erasmus+“ projektide haldamise eest vastutava büroo veebisaidil.
- Kontrollimine, ega projektiettepanekuga ei kaasne topeltrahastamise oht. Vajaduse korral tehakse selline kontroll koostöös teiste büroode või rakendusameti või sidusrühmadega.

Riiklik büroo või rakendusamet määrab ametisse hindamiskomisjoni, kes haldab kogu valikumenetlust. Hindamiskomisjon valib hindamise alusel (vajaduse korral ekspertide abiga) välja projektiettepanekud, millele soovitatakse toetust anda, ning koostab nende loetelu.

Hindamise käigus võidakse taotlejatelt kõigi käesolevas juhendis käsitletavate meetmete puhul nõuda lisateavet või selgitusi koos taotlusega esitatud tõendavate dokumentide kohta, tingimusel et selline teave või sellised selgitused projektiettepanekut oluliselt ei muuda. Lisateave ja selgitused on eriti põhjendatud juhtudel, kui taotleja on teinud ilmselgeid tehnilisi vigu või kui mitme toetusesaajaga lepingute kaudu rahastatavate projektide puhul on puudu partnerite üks või mitu volitust (mitme toetusesaajaga lepingute kohta vt jaotis „Toetusleping“ allpool).

Lõplik otsus

Hindamismenetluse lõpus valib riiklik büroo või rakendusamet välja toetust saavad projektid, lähtudes järgmisest:

- hindamiskomisjoni esitatud paremusjärjestus;
- konkreetse meetme (või meetme konkreetse tegevuse) jaoks kasutada olev eelarve.

Hindamismenetluse tulemusest olenemata ei tagastata taotlejatele pärast menetluse lõppu taotluse faile ega lisamaterjale.

Toetuse andmise otsustest teatamine

Hindamistulemustest teavitatakse kõiki taotlejaid hindamistulemuste kirjaga. Selles kirjas esitatakse täiendavad suunised toetuslepingule allakirjutamise protsessi järgmiste etappide kohta.

Rakendusameti hallatavad meetmed

Edukad taotlejad kutsutakse osalema toetuse ettevalmistamises. Ülejäänud kantakse reservnimekirja või nende taotlus lükatakse tagasi. Kutse toetuse ettevalmistamises osalemiseks ei ole ametlik rahastamiskohustus. Enne toetuse andmist tuleb teha mitmesugused juriidilised kontrollid: juriidilise isiku valideerimine ning finantsuutlikkuse ja menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumide kontrollimine. Selles etapis palutakse taotlejatel esitada organisatsiooni finantsandmed ja määrata juriidilise isiku määratud esindaja.

Kui taotleja leiab, et hindamismenetluses esines puudusi, saab ta esitada kaebuse (pidades kinni hindamistulemustest teavitavas kirjas esitatud tähtajast ja korrast). Pidage meeles, et teavituskirjad, mida ei ole 10 päeva jooksul alates saatmisest avatud, loetakse kättetoimetatuks ning kaebuse esitamise tähtaega arvestatakse alates avamise/kättetoimetamise hetkest (vt ka rahastus- ja hankeportaali tingimused: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf). Samuti tuleb meeles pidada, et elektrooniliselt esitatavate kaebuste puhul võib tähe märkide arv olla piiratud.

Toetuse andmise otsusest teavitamise ja toetuslepingule allakirjutamise orienteeruv ajakava

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate 1. põhimeetme projektide puhul teavitatakse toetuse andmise otsusest ja kirjutatakse toetuslepingule alla orienteeruvalt nelja kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast.

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate 2. põhimeetme projektide puhul teavitatakse toetuse andmise otsusest ja kirjutatakse toetuslepingule alla orienteeruvalt viie kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast.

Rakendusameti hallatavate 2. ja 3. põhimeetme projektide puhul teavitatakse toetuse andmise otsusest orienteeruvalt kuue kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast ja toetuslepingule kirjutatakse alla orienteeruvalt üheksa kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast.

MIS JUHTUB TAOTLUSE HEAKSIITMISEL?

Toetusleping

Kui projekt valitakse programmi „Erasmus+“ raames ELi toetuse saamiseks välja:

- allkirjastab riiklik büroo või rakendusamet taotlejaga toetuslepingu. Taotleja saab toetuslepingu, mis tuleb allkirjastada ja tagastada riiklikule büroole või rakendusametile. Viimasena allkirjastab lepingu riiklik büroo või rakendusamet. Kui mõlemad pooled on toetuslepingule alla kirjutanud, saab taotlejast ELi toetuse saaja ja ta võib hakata projekti ellu viima²⁶⁶.

Toetusleping võidakse sõlmida ühe toetusesaajaga lepinguna, mille alusel saab toetust üksainus saaja, või mitme toetusesaajaga lepinguna, mille alusel saavad toetust kõik konsortsiumi kuuluvad partnerorganisatsioonid. Mitme toetusesaajaga lepingu allkirjastab koordinaator, kes on riikliku büroo või rakendusameti ainus kontaktisik. Kõik teised projektis osalevad organisatsioonid (kaastoetusesaajad) allkirjastavad aga volituse, millega antakse koordinaatorile õigus tegutseda peamise toetusesaajana. Üldjuhul tuleb kõikide partnerite poolt koordinaatorile antud volitused esitada taotluse esitamise etapis. Kui volitused antakse hilisemas etapis, tuleb need teha kättesaadavaks hiljemalt toetuslepingule allakirjutamise ajaks.

NB! Üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpirände projektide, kutsehariduse ja -õppe valdkonna õppijate ja töötajate õpirände projektide, üldhariduse valdkonna õpilaste ja töötajate ning täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpirände projektide puhul ei nõuta volitusi partnerorganisatsioonidelt, kes on pärit teistest riikidest kui taotleva organisatsiooni riik. Kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse ning täiskasvanuhariduse valdkonna riiklike konsortsiumide liikmesorganisatsioonid peavad siiski andma taotlevale organisatsioonile volituse.

Programmis „Erasmus+“ kasutatava toetuslepingu näidised tehakse aasta jooksul kättesaadavaks Euroopa Komisjoni veebisaidil või programmi „Erasmus+“ riiklike büroode veebisaitidel ning rakendusameti hallatavate meetmete puhul rahastus- ja hankeportaalil.

Toetuse summa

Taotluse heakskiitmine ei tähenda kohustust pakkuda rahastamist taotletud mahus. Taotletud rahastamist võidakse vähendada meetme suhtes kohaldatavate konkreetsete finantseeskirjade alusel.

Toetuse andmine ühes valikuvõorus ei taga toetuse andmist järgmistes voorudes.

Tuleb märkida, et lepinguga ettenähtud toetuse summa on maksimaalne ja seda ei saa suurendada – isegi mitte siis, kui toetusesaaja taotleb suuremat summat.

Rakendusameti või riikliku büroo ülekantud vahendid peavad olema sellel kontol või allkontol, mille toetusesaaja esitas toetuse maksmiseks, eristatavad.

Maksmise kord

Programmi „Erasmus+“ raames toetatavate projektide puhul võib maksmise kord olenevalt meetme liigist, toetuslepingu kehtivusajast ja finantsriski kohta antud hinnangust erineda.

²⁶⁶ Vt eelmine joonealune märkus.

Muud maksed või sissenõudmised peale esimese eelmakse tehakse toetusesaaja esitatud aruannete või maksetaotluste analüüsi alusel (kõnealuste dokumentide vormid tehakse aasta jooksul kättesaadavaks riiklike büroode veebisaitidel või rakendusameti hallatavate meetmete korral rahastus- ja hankeportaalil).

Programmi „Erasmus+“ raames kohaldatavat maksmise korda kirjeldatakse allpool.

Eelmakse

Eelmakse kantakse toetusesaajale üle 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil viimane kahest lepinguosalisest toetuslepingu allkirjastab, (lepingu jõustumise kuupäev) ning kui see on asjakohane, alates nõuetekohaste tagatiste saamisest (vt allpool jaotis „Finantstagatis“). Eelmakse eesmärk on tagada toetusesaajale käibevahendid. Riiklikud bürood või rakendusamet võivad otsustada jagada esimese eelmakse mitmeks osamakseks. Samuti võivad nad otsustada eelmakset vähendada või seda üldse mitte teha, kui toetusesaaja finantssuutlikkust peetakse nõrgaks.

Järgmised eelmaksed

Teatavate meetmete puhul kantakse teine ja mõnel juhul kolmas eelmakse toetusesaajale üle 60 kalendripäeva jooksul pärast toetusesaaja järgmise eelmakse taotluse laekumist riiklikule büroole või rakendusametile; seda üksnes juhul, kui järgmise eelmakse taotlusega koos esitatakse ka eelmakse aruanne. Järgmisi eelmakseid võib nõuda juhul, kui vähemalt 70 % eelmisest eelmaksest on ära kasutatud. Kui eelmis(t)e eelmakse(te) kasutamise aruanne näitab, et meetme kulude katmiseks on ära kasutatud alla 70 % eelmis(t)est eelmakse(te)st, tuleb uue eelmakse summat vähendada eelmise eelmakse kasutamata summade võrra.

Vahearanded või edu-/tehnilised aranded

Mõne meetme puhul peavad toetusesaajad esitama regulaarse või vahearande, mis lisatakse vahemakse taotlusele.

Muudel juhtudel võidakse toetusesaajatelt nõuda eduaruannet, milles kirjeldatakse projekti elluviimise seis. Eduaruannete põhjal ei tehta järgmist makset. Vahe- ja eduaruanne tuleb esitada toetuslepingus märgitud tähtajaks.

Lõppmakse tegemine või jääksumma sissenõudmine

Toetusesaajale tehtava lõppmakse summa määratakse kindlaks lõpparuande alusel, mis tuleb esitada toetuslepingus märgitud tähtajaks. Kui a) toetusega seotud sündmused ei leidnud aset või leidsid aset kavandatust erineval viisil või b) toetusesaaja tegelikud rahastamiskõlblikud kulud olid taotlemise etapis kavandatutest väiksemad või c) elluviidud tegevuste / saavutatud tulemuste kvaliteet on ebapiisav, võidakse rahastamissummat proportsionaalselt vähendada või, kui see on asjakohane, peab toetusesaaja kõik eelmaksetena alusetult saadud summad tagasi maksuma.

Mõne meetme puhul maksab riiklik büroo või rakendusamet määratud toetuse 100 % ulatuses välja eelmaksetena. Sellisel juhul lõppmakset ei tehta. Kui aga lõpparuande alusel, mille toetusesaaja peab toetuslepingus sätestatud tähtajaks esitama, a) ei ole toetusega seotud sündmused aset leidnud või on aset leidnud kavandatust erineval viisil või b) olid toetusesaaja tegelikud rahastamiskõlblikud kulud taotlemise etapis kavandatutest väiksemad või c) on elluviidud tegevuste / saavutatud tulemuste kvaliteet ebapiisav, peab toetusesaaja kõik eelmaksetena alusetult saadud summad tagasi maksuma.

Eelmakseid (või nende osi) võib tasaarvestada (toetusesaajate nõusolekuta) summadega, mille toetusesaaja võlgneb toetuse andjale, kuni summani, mis tuleb kõnealusele toetusesaajale maksta.

Üldjuhul tehakse lõppmakse või esitatakse jääksumma sissenõudekorraldus 60 kalendripäeva jooksul alates lõpparuande kättesaamisest.

MUUD OLULISED LEPINGUSÄTTED

Finantstagatis

Kui finantssuutlikkust peetakse nõrgaks, võib riiklik büroo või rakendusamet eelmaksega seotud finantsriskide vähendamiseks nõuda üle 60 000 euro suurust toetust saavalt toetusesaajalt eelnevalt tagatise esitamist. Tagatist võidakse nõuda eelmakse(te) summa(de) ulatuses.

Sellise tagatise tulemusena vastutab pank või finantseerimisasutus toetusesaaja toetuslepingust tulenevate kohustuste eest tagasivõtmatult või esimesel nõudmisel väljamakstava tagasivõetamatu tagatise andjana.

Eurodes finantstagatise esitab ELi liikmesriigis asutatud tunnustatud pank või finantseerimisasutus. Kui toetusesaaja on asutatud ELi mittekuuluv riigis, võib riiklik büroo või rakendusamet nõustuda sellega, et tagatise esitab kõnealuses kolmandas riigis asutatud pank või finantseerimisasutus, kui ta on seisukohal, et kõnealune pank või finantseerimisasutus pakub samaväärset finantstagatist ja on omadustelt sarnane ELi liikmesriigis asutatud panga või finantseerimisasutusega.

Tagatise võib asendada kolmanda isiku solidaartagatise või mitme kolmanda isiku tagatise sama toetuslepingu poolteks olevatelt osalevatelt organisatsioonidelt.

Tagatis vabastatakse pärast seda, kui eelmakse on toetusesaajale kooskõlas toetuslepingus sätestatud tingimustega tehtud vahemakse või lõppmaksega järk-järgult tasaarvestatud. Kui lõppmakse asemel toimub sissenõudmine, vabastatakse tagatis pärast toetusesaaja teavitamist või see jääb sõnaselgelt jõusse kuni lõppmakse tegemiseni või, kui lõppmakse asemel toimub sissenõudmine, siis ajani, kui toetusesaaja võlataatest teavitamisest on möödunud kolm kuud.

Alltöövõtt ja hankelepingu sõlmimine

Konkreetsete erioskusi nõudvate tehniliste teenuste puhul (mis on seotud õigus- või maksuküsimuste, raamatupidamise, personalitöö, IT-ga jne) võib toetusesaaja kasutada alltöövõttu või rakenduslepinguid. Seepärast võidakse toetusesaaja seda liiki teenustega seoses kantud kulusid lugeda rahastamiskõlblikeks kuludeks juhul, kui need vastavad kõikidele muudele toetuslepingus kirjeldatud kriteeriumidele.

Kui projekti elluviimine nõuab kaupade, tööde või teenuste hankeid (lepingut), peavad toetusesaajad lepingu sõlmima majanduslikult soodsaima pakkumuse või vajaduse korral madalaima hinnaga pakkumuse alusel, vältides sealjuures mis tahes huvide konflikti ja säilitades dokumendid auditeerimise jaoks.

Kui rakenduslepingu väärtus ületab 60 000 eurot, võib riiklik büroo või rakendusamet rakendada toetusesaaja suhtes lisaks eelmises lõigus osutatutele erieeskirju. Sellised erieeskirjad avaldatakse riiklike büroode või rakendusameti veebisaidil.

Teave antud toetuste kohta

Kooskõlas läbipaistvuse põhimõtte ja tagantjärele avalikustamise nõudega tuleb liidu rahaliste vahendite saajaid käsitlev teave avaldada komisjoni, rakendusameti ja/või riiklike büroode veebisaidil esimese poole aasta jooksul pärast selle eelarveaasta lõpetamist, mille jaoks rahalised vahendid anti.

Teated võib avaldada ka muudes asjakohastes teabekanalites, sealhulgas Euroopa Liidu Teatajas.

Riiklikud bürood ja rakendusamet avaldavad järgmise teabe:

- toetusesaaja nimi ja asukoht;
- toetuse summa;
- toetuse laad ja eesmärk.

Nimetatud teabe avaldamisest loobutakse toetusesaaja nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral, kui avalikustamine võib seada ohtu asjaomaste isikute õigused ja vabadused, mida kaitstakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, või kahjustada toetusesaajate ärihuve.

Mis puudutab füüsiliste isikutega seotud isikuandmeid, eemaldatakse avaldatud teave kaks aastat pärast rahaliste vahendite eraldamise eelarveaasta lõppu.

Sama kehtib juriidiliste isikute ametlikes nimedes sisalduvate isikuandmete kohta (nt ühenduste või äriühingute puhul, mille nimi sisaldab nende asutajate nime).

Seda teavet ei avalikustata füüsiliste isikute kohta, kes saavad stipendiume, ja muud liiki otsetoetuste kohta, mida makstakse neid kõige enam vajavatele füüsilistele isikutele (pagulased ja töötud). Ka toetust saavatel organisatsioonidel ei ole lubatud avaldada programmi „Erasmus+“ raames õpirändetoetust saavate isikute kohta seda liiki teavet.

Avalikustamine

Lisaks projekti nähtavust ning projekti tulemuste ja mõju levitamist käsitlevatele nõuetele (mis kuuluvad valikukriteeriumide hulka) kehtib iga toetatava projekti puhul minimaalse avalikustamise nõue.

Toetusesaajad peavad Euroopa Liidu toetuse selgelt ära märkima igasuguses teabevahetuses ja kõikides väljaannetes, olenemata kasutatavast vormist või teabevahendist, sealhulgas internetis, ning seoses tegevusega, mille jaoks toetust kasutatakse.

Seda tuleb teha kooskõlas toetuslepingu sätetega. Kui neid sätteid täiel määral ei järgita, võidakse toetusesaaja toetust vähendada.

Kontrollid ja auditid

Riiklik büroo või rakendusamet ja/või Euroopa Komisjon võib/võivad korraldada seoses toetuse kasutamisega tehnilisi ja finantskontrolle ning auditeid. Samuti võivad nad kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise perioodiliseks hindamiseks kontrollida toetusesaaja (või kaastoetusesaaja) säilitatavaid kohustuslikke dokumente. Toetusesaaja (või kaastoetusesaaja) kohustub oma esindaja allkirjaga esitama tõendid toetuse nõuetekohase kasutamise kohta. Euroopa Komisjon, rakendusamet, riiklikud bürood ja/või Euroopa Kontrollikoda, Euroopa Pettustevastane Amet, Euroopa Prokuratuur või nende volitatud asutus võivad kontrollida toetuse kasutamist igal ajal kuni viie aasta jooksul või alla 60 000 euro suuruste toetuste puhul kuni kolme aasta jooksul pärast seda, kui riiklik büroo või rakendusamet on teinud lõppmakse või nõudnud sisse jääksumma. Seepärast peavad toetusesaajad säilitama selle perioodi jooksul tõendavad originaaldokumendid, statistilised andmed ja muud toetusega seotud dokumendid.

Rakendusameti poolt kesktasandil hallatavate projektide puhul võidakse kasutada muud liiki auditeid, olenevalt asjaomase meetme liigist ning antud toetuse summast ja vormist. Lisateave on kättesaadav rakendusameti veebisaidil.

Kontrolli ja auditeid käsitlevad üksikasjalikud sätted esitatakse toetuslepingus.

Andmekaitse

Riiklik büroo või rakendusamet või Euroopa Komisjon töötleb kõiki taotlusvormil või toetuslepingus/-otsuses esitatud isikuandmeid kooskõlas järgmiste õigusaktidega.

- Kui andmete töötlemine on vajalik Euroopa Komisjoni ametlike suuniste või juhiste täitmiseks või programmi „Erasmus+“ elluviimiseks: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (EMPs kohaldatav tekst).
- Kui andmeid töödeldakse muul eesmärgil, st kui see ei ole vajalik Euroopa Komisjoni ametlike suuniste või juhiste täitmiseks ega programmi „Erasmus+“ elluviimiseks:
 - isikuandmete kaitse üldmäärus (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679[2]), mida kohaldatakse
 - kõigi ELis/EMPs asuva vastutava töötleja või volitatud töötleja töödeldavate isikuandmete suhtes;
 - kõigi selliste isikuandmete suhtes, mille andmesubjektid asuvad töötlemise algul ELis/EMPs;
 - muu andmetöötlemise korral kohaldatakse riiklikke andmekaitsealaseid õigusakte.

Nendel juhtudel on Euroopa Komisjoni asemel ja kooskõlas kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktidega vastutav töötleja see üksus, kes otsustab andmete kõnealustel muudel eesmärkidel töötlemise vahendite ja eesmärkide üle.

Taotleja vastused taotlusvormil esitatud küsimustele on vajalikud toetustaotluse hindamiseks ja edasiseks töötlemiseks programmi „Erasmus+“ juhendi alusel, välja arvatud juhul, kui küsimus on märgitud valikuliseks. Liidu asjaomase toetusprogrammi eest vastutav osakond või üksus (kes tegutseb vastutava töötlejana) töötleb isikuandmeid üksnes sel eesmärgil. Isikuandmeid võidakse edastada teadmismajaduse alusel taotluste hindamise või toetuse haldamise menetlusega seotud kolmandatele isikutele, ilma et see piiraks andmete edastamist Euroopa Liidu õiguse alusel järelevalve ja inspekteerimise eest vastutavatele asutustele või programmi või selle mis tahes meetmete hindamiseks volitatud asutustele. Liidu finantshuvide kaitseks võidakse isikuandmeid edastada eeskätt siseauditi talitusele, Euroopa Kontrollikojale, finantsrikkumiste uurimise eritoimkonnale või Euroopa Pettustevastasele Ametile ning neid andmeid võivad omavahel vahetada komisjoni ja rakendusametite eelarvevahendite käsutajad. Taotlejal on õigus tutvuda oma isikuandmetega ja nõuda nende parandamist. Kui taotlejal on oma isikuandmete töötlemise kohta küsimusi, edastab ta need projekti välja valinud büroole või rakendusametile. Erimeelsuste korral on taotlejal õigus pöörduda igal ajal abi saamiseks Euroopa Andmekaitseinspektori poole.

Üksikasjalikud isikuandmete kaitse põhimõtted isikuandmete töötlemise kohta programmi „Erasmus+“ raames, sealhulgas kontaktandmed, on esitatud komisjoni ja rakendusameti veebisaidil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/help/erasmus-and-data-protection_et.

EACEA hallatavad meetmed: https://ec.europa.eu/research/participants/data/support/legal_notice/h2020-ssps-grants-sedia_en.pdf.

Enne projektiettepaneku esitamist teavitab taotleja üksikisikuid, kelle isikuandmeid ettepanek sisaldab, eespool nimetatud asjaomastest isikuandmete kaitse põhimõtetest.

Rakendusameti (kesktasandil) hallatavate meetmete korral teavitatakse taotlejaid – ning kui tegemist on juriidilise isikuga, siis isikuid, kes on taotleja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed või kellel on volitused taotlejat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, või taotleja võlgade eest piiramatut vastutust kandvaid füüsilisi või juriidilisi isikuid – sellest, et ameti eelarvevahendite käsutaja võib nende isikuandmed (füüsiliste isikute puhul perekonna- ja eesnimi ning juriidiliste isikute puhul nendega seotud esindus-, otsustus- või kontrollivolitust omavate isikute aadress, õiguslik vorm ning perekonna- ja eesnimi) registreerida varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätamise süsteemis (EDES), kui nad peaksid sattuma mõnda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta

määruses (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) nimetatud olukorda.

D OSA. PÕHIMÕISTETE SÕNASTIK

Alljärgnevas jaotises on esitatud programmi „Erasmus+“ põhimõistete ja üldkasutatavate mõistete seletused. Sõnastik on jaotatud osadeks, kus mõisted on esitatud (inglise keele põhjal) tähestikulises järjekorras ja mis sisaldavad üldmõisteid ja konkreetsete valdkondadega seotud mõisteid.

Üldmõisted

<p>Saatev isik</p>	<p>Saatev isik saadab osalejaid (õppijad, töötajad või noorsootöötajad) õpirändetegevuses, et tagada nende turvalisus, osutada tuge ja abi ning hõlbustada tõhusat õpet õpirändekogemuse ajal. Saatev isik võib saata üksikisikutele suunatud tegevustes osalevaid vähemate võimalustega isikuid või alaealisi ja noori osalejaid, kellel on vähe kogemusi välismaal viibimisega. Kui tegemist on rühmategevusega, peavad õpiprotsessi toetamise eesmärgil rühma saatvad isikud olema kvalifitseeritud haridustöötajad.</p>
<p>Akrediteerimine</p>	<p>Protsess eesmärgiga tagada, et organisatsioonid, kes soovivad saada rahalist toetust programmi „Erasmus+“ teatava meetme alusel, vastavad kvaliteedistandarditele või eeltingimustele, mille Euroopa Komisjon on selle meetme puhul kehtestanud.</p>
<p>Seotud üksus</p>	<p>Seotud üksusteks (kooskõlas finantsmääruse artikliga 187) võib lugeda järgmisi üksusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juriidilised isikud, kes on toetusesaajatega õiguslikult või põhikapitali kaudu seotud, ning see seos ei piirdu kõnealuse meetmega ega ole loodud ainult selle meetme rakendamise eesmärgil; • mitu üksust, kes täidavad toetuse saamise kriteeriume ja moodustavad koos ühe üksuse, mida saab käsitada ainsa toetusesaajana, sealhulgas juhul, kui üksus on moodustatud konkreetselt selle meetme jaoks. <p>Seotud üksused peavad vastama rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ega tohi vastata menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumidele ning vajaduse korral peavad nad vastama ka taotlejate suhtes kohaldatavatele valikukriteeriumidele.</p>
<p>Taotleja</p>	<p>Iga osalev organisatsioon või mitteametlik noorterühm, kes esitab toetustaotluse.</p> <p>Taotlejad võivad esitada taotluse kas individuaalselt või teiste projekti kaasatud organisatsioonide nimel. Viimati nimetatud juhul on taotleja ühtlasi koordinaator.</p>
<p>Taotluse esitamise tähtaeg</p>	<p>Lõppkuupäev, mis ajaks tuleb taotlus esitada riiklikule büroole või rakendusametile, et taotlust loetaks rahastamiskõlblikuks.</p>

Liitunud partnerid	Liitunud partnerid on avalikus või erasektoris tegutsevad partnerid, kes aitavad kaasa konkreetsete projektiga seotud ülesannete täitmisele / projektitegevuse elluviimisele või toetavad projekti edendamist ja kestlikkust, kuid keda lepingu haldamise seisukohast ei käsitata toetusesaajatena ning kes ei saa programmist projekti raames toetust (neil ei ole õigust nõuda kulude katmist ega rahalisi vahendeid).
Põhioskused	Kirjaoskus, matemaatika, loodusteadused ja tehnoloogia; need oskused kuuluvad võtmepedevuste hulka.
Toetusesaaja	Kui projekt on programmi „Erasmus+“ toetuse saamiseks heaks kiidetud, saab taotlevast organisatsioonist toetusesaaja, kui ta allkirjastab lepingu projekti valinud riikliku büroo või rakendusametiga. Kui taotlus esitati teiste osalevate organisatsioonide nimel, võivad partneritest saada kaastoetusesaajad.
Põimitud õpiränne	Füüsilise õpirände kombineerimine virtuaalse komponendiga, et soodustada koostööpõhist vastastikust veebiõpet/rühmatööd.
Konkursikutse (projektikonkurss)	Komisjoni poolt või nimel avaldatav kutse esitada kindlaksmääratud tähtjaks meedet käsitlev ettepanek, mis vastab kavandatud eesmärkidele ja kehtestatud tingimustele. Konkursikutsed avaldatakse <i>Euroopa Liidu Teatajas</i> (C-seerias) ja/või komisjoni, riikliku büroo või rakendusameti asjakohastel veebisaitidel.
Tunnistus	Programmi „Erasmus+“ kontekstis on see dokument, mis antakse välja isikule, kes on lõpetanud hariduse, koolituse või noorte valdkonnas mõne õppimistegevuse, kui see on kohaldatav. See tõendab tegevuses osalemist ja vajaduse korral osaleja saavutatud õpiväljundeid.
Tehniline viga	Väike viga või hooletus, mis on dokumendis tahtmatult tehtud ja mis muudab teksti tähendust, nagu trükiviga või tahtmatu lisandus või sõna, väljendi või joonise väljajätt.
Kaasrahastamine	Põhimõte, mille kohaselt peab osa ELi toetatava projekti kuludest kandma toetusesaaja või need tuleb katta muude välisvahenditega kui ELi toetus.
Äriühing	Tsiviil- või kaubandusõiguse alusel asutatud juriidiline isik, sealhulgas ühistu, ning muu avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, välja arvatud mittetulundusühendus.
Konsortsium	Kahe või enama osaleva organisatsiooni koondumine projekti või mõne selle tegevuse ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning järelmeetmete võtmiseks. Konsortsium võib olla riiklik (st see hõlmab samas riigis asutatud organisatsioone) või rahvusvaheline (hõlmab eri riikidest pärit osalevaid organisatsioone).
Koordinaator / koordineeriv organisatsioon	Osalev organisatsioon, kes taotleb partnerorganisatsioonide konsortsiumi nimel programmi „Erasmus+“ toetust. Koordinaatorile on toetuslepinguga ette nähtud teatavad erikohustused.
Digipädevus	Seisneb suutlikkuses kasutada digitehnoloogiaid oskuslikult, kriitiliselt ja vastutustundlikult õppimise, töö, meelelahutuse ja ühiskonnaelus osalemise eesmärgil. See hõlmab info- ja andmepädevust, teabevahetust ja koostööd, meediapädevust, digitaalse infosisu loomist (sealhulgas programmeerimist), turvalisust (sealhulgas digitaalset heaolu ja küberjulgeolekuga seotud pädevusi), intellektuaalomandi õigustega seotud küsimusi ning probleemide lahendamist ja kriitilist mõtlemist.

Ettevõtte	Ükskõik milline majandustegevusega tegelev üksus, olenemata selle suurusest, õiguslikust vormist või majandussektorist, milles see tegutseb.
EQF (Euroopa kvalifikatsiooniraamistik)	Euroopa ühine võrdlusraamistik, mis toimib eri haridus- ja koolitussüsteemide ning nende eri tasemete tõlgendamise vahendina. Selle eesmärk on parandada kogu Euroopas kvalifikatsioonide läbipaistvust, võrreldavust ja ülekantavust, edendades töötajate ja õppijate õpirännet ning hõlbustades nende elukestvat õpet, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitusel 2008/C 111/01.
ESCO (oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator)	Selle abil tehakse 25 Euroopa keeles kindlaks ja liigitatakse ELi tööturu ning hariduse ja koolituse seisukohast olulised oskused ja pädevused (kompetentsid), kvalifikatsioonid ja ametid. Süsteemis esitatakse ametiprofiilid, mis võimaldavad kindlaks teha ametite, oskuste, pädevuste ja kvalifikatsioonide vahelised seosed. ESCO on välja töötatud avatud IT-vormingus ja see on kõigile tasuta kasutamiseks kättesaadav.
Asutatud	Mõiste on seotud organisatsiooni või asutusega, mis vastab teatavatele riigi kehtestatud tingimustele (üksuse registreerimise, kinnitamise, avalikustamise jms kohta), mille alusel saab asjaomase riigi ametiasutus sellist organisatsiooni või asutust ametlikult tunnustada. Mitteametliku noorterühma puhul võetakse programmi „Erasmus+“ toetuse saamise õiguse kaalumisel arvesse rühma esindaja seaduslikku elukohta.
Euroopa Liidu liikmesriigid ja programmiga liitunud kolmandad riigid	Programmis „Erasmus+“ täiel määral osalevad ELi riigid ja ELi mittekuuluvad riigid, kus on asutatud riiklik büroo või riiklik amet (Eesti puhul riiklik agentuur). ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide loetelu on esitatud käesoleva juhendi A osa jaotises „Kes võib osaleda programmis „Erasmus+“?“.
Europass	Europassi veebiplatvormil (Euroopa oskuste tegevuskava meede) saavad üksikisikud ja organisatsioonid kasutada veebipõhiseid vahendeid ning tutvuda teabega õppimisvõimaluste, kvalifikatsiooniraamistike ja kvalifikatsioonide, nõustamise, oskuste prognoosimise, enesehindamisvahendite ning oskuste ja kvalifikatsioonide dokumenteerimise kohta, samuti võimaldab portaal juurdepääsu õppimis- ja töövõimalustele. Europassi platvormil on kättesaadavad ka vahendid ja tarkvara digitaalselt tõendatud kvalifikatsioonitunnistuste toetamiseks, nagu on ette nähtud digiõppe tegevuskavaga. Platvorm on ühendatud õpivõimalusi käsitlevate andmete riiklike allikate ning kvalifikatsioonandmebaaside ja -registritega.

Euroopa vabauhendus	<p>Käesoleva programmi mõistes on see selline vabauhendus, kes tegutseb formaalselt tunnustatud struktuuri raames, mis hõlmab Euroopa asutust/sekretariaati, mis on olnud mõnes ELi liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis seaduslikult asutatud vähemalt ühe aasta, ning vähemalt üheksas ELi liikmesriigis ja programmiga liitunud kolmandas riigis asuvat riiklikku organisatsiooni/osakonda. Need riiklikud organisatsioonid/osakonnad peavad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • olema õiguslikult tõendatult seotud²⁶⁷ vastava Euroopa asutuse/sekretariaadiga; • tegutsema hariduse, koolituse või noorte valdkonnas.
Esmataotleja	Organisatsioon või asutus, kes ei ole varem (viimase seitsme aasta jooksul) saanud projekti koordinaatorina (taotlejana) toetust käesoleva programmi alusel toetatava või varasema programmi alusel toetatud teatavat liiki meetme raames.
Vääramatut jõud	Ettenägematu erandlik olukord või sündmus, mille üle osalejal ei ole kontrolli ning mis ei ole seostatav osaleja eksimuse ega hooletusega.
Roheoskused	Vähese CO ₂ heitega majandusele ülemineku seisukohast olulised oskused, mis võivad olla üldist laadi (nt seotud kestliku põllumajanduse, mullakaitse, energiatarbimise ja jäätmetekke vähendamisega) või tehnilisemat laadi (nt taastuvenergiaalased teadmised).
Säästvad transpordivahendid (keskkonnasäästlik reisimine)	Reisimine, mille korral kasutatakse põhimarsruudi läbimiseks vähese heitega transporti, nt bussi- ja raudteetransport, või koossõiduvõimalusi.
Informaalne õppimine	Igapäevategevustest ja kogemustest õppimine, mis ei ole korraldatud ega struktureeritud (eesmärkide, õppeaja korralduse ja õpitoe näol) ja mis ei pruugi olla õppija seisukohast ette kavatsatud.
Rahvusvaheline (meede)	Programmi „Erasmus+“ kontekstis viitab see kõikidele sellistele meetmetele, kus osaleb vähemalt üks ELi liikmesriik või programmiga liitunud kolmas riik ning vähemalt üks programmiväline kolmas riik.
Töövarjutamine (praktiline õppimiskogemus)	Viibimine teise riigi partnerorganisatsioonis eesmärgiga end koolitada, jälgides selleks vastuvõtva organisatsiooni praktikute igapäevatööd, vahetades häid tavasid, omandades oskusi ja teadmisi ning/või luues osaleva vaatlemise kaudu pikaajalisi partnerlusi.
Võtmepädevused	Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus (võtmepädevuste kohta elukestvas õppes) kirjeldatud peamiste teadmiste, oskuste ja suhtumiste kogum, mida kõik isikud vajavad selleks, et end teostada ja arendada, olla aktiivne kodanik, olla sotsiaalselt kaasatud ja osaleda tööhõives.
Õpiränne	Füüsiline elama asumine muusse riiki kui elukohariik selleks, et õppida, osaleda koolitusel või mitteformaalses või informaaalses õppimises.
Õpiväljundid	Väljendavad teadmiste, oskuste ja pädevusena määratletuna seda, mida õppija õppeprotsessi lõppedes teab, millest ta aru saab ja mida ta teha suudab.

²⁶⁷ Vt mõistet „õiguslikult seotud“ käesolevas sõnastikus.

Juriidiline isik / õigussubjekt	Füüsiline isik või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud riigisisese õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on juriidilise isiku staatus ning kes võib enda nimel tegutsedes kasutada õigusi ja kanda kohustusi, või finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktis c osutatud juriidilise isiku staatusega üksus.
Juriidilise isiku määratud esindaja	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti hallatavate meetmete puhul valideeritakse organisatsioon osalejate registris; samal ajal peab selle seaduslik esindaja (peavad selle seaduslikud esindajad) määrama juriidilise isiku määratud esindaja. Juriidilise isiku määratud esindajal on oluline roll. Kui komisjon on juriidilise isiku määratud esindaja valideerinud, täidab juriidilise isiku määratud esindaja järgmisi ülesandeid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • haldab organisatsiooni juriidilist ja finantsteavet; • haldab isikute juurdepääsuõigusi organisatsioonis (kuid mitte projekti tasandil); • määrab organisatsiooni esindajad, kes on volitatud elektrooniliselt allkirjastama toetuslepinguid (LSIGN) või finantsaruandeid (FSIGN) rahastus- ja hankeportaali kaudu. <p>Juriidilise isiku määratud esindaja valideerimise kõiki etappe kirjeldatakse rahastus- ja hankeportaalil.</p>
Vähemate kogemustega organisatsioon	Organisatsioon või asutus, kes ei ole saanud käesoleva programmi alusel toetatava või varasema programmi alusel toetatud teatavat liiki meetme raames viimase seitsme aasta jooksul toetust enam kui kahel korral. See kategooria hõlmab esmataotlejaid (vt määratlus eespool).
Elukestev õpe	Igasugune kõigis eluetappides ja kõigis vormides toimuv formaalne, mitteformaalne või informaalne õppimine, mille tulemusel täienevad ja muutuvad ajakohasemaks teadmised, oskused, pädevused ja hoiakud või ühiskonnas osalemine isiklikul, kodanikuks olemise, kultuurilisel, ühiskondlikul või tööhõivega seotud tasandil, sh nõustamis- ja juhendamisteenused; see hõlmab alusharidust ja lapsehoidu, üldharidust, kutseharidust ja -õpet, kõrgharidust, täiskasvanuharidust, noorsootööd ning teisi õpikeskkondi väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi ning tavaliselt edendatakse sellega valdkondadevahelist koostööd ja paindlikke õpivõimalusi.
Uus tulija	Organisatsioon või asutus, kes ei ole koordinaatori või partnerina saanud varem toetust käesoleva programmi alusel toetatava või varasema programmi alusel toetatud teatavat liiki meetme raames.
Mikrokvalifikatsioonitunnistus	<p>Mikrokvalifikatsioonitunnistusega tunnustatakse ja tõendatakse läbipaistvate standardite ja nõuete alusel ning hindamise abil õpiväljundeid, mille õppija on omandanud lühiajalise õpikogemise tulemusena.</p> <p>Tõendamiseks väljastatakse tunnistus, kus on esitatud tunnistuse omaniku nimi, saavutatud õpiväljundid, hindamismeetod, tunnistuse väljastanud asutus ja vajaduse korral kvalifikatsiooniraamistiku tase ja omandatud ainepunktid. Mikrokvalifikatsioonitunnistused väljastatakse õppijale, need on jagatavad ja ülekantavad ning neid on võimalik koondada laiemateks kvalifikatsioonitunnistusteks või kvalifikatsioonideks.</p>
Õpirändeleping/õppeleping	Saatva ja vastuvõtva organisatsiooni ning osalevate isikute vaheline leping, milles määratakse kindlaks õpirändeperioodi eesmärgid ja sisu, et tagada selle asjakohasus ja kvaliteet. Vastuvõttev organisatsioon võib kasutada lepingut ka alusena välismaal veedetud perioodi tunnustamisel.

Kuu	Programmi „Erasmus+“ kontekstis ja toetuste arvutamisel võrdub üks kuu 30 päevaga.
Laialt avatud e-õpe (MOOC)	Massive Open Online Course (laialt avatud e-õpe) on täielikult veebipõhine kursus, mis on tasuta avatud kõigile ning millel puuduvad osalemistingimused või muud piirangud; sellistel kursustel on sageli suur osalejate arv. Nendel kursustel võib olla inimestevahelisi komponente (nt julgustatakse pidama osalejate kohalikke kohtumisi) ja need võivad hõlmata formaalset hindamist, kuid tavaliselt kasutatakse vastastikust hindamist, enesehindamist ja automaatset hindamist. On palju eri liiki MOOCe, mis on suunatud konkreetsetele valdkondadele, sihtrühmadele (nt kutseõpe, õpetajad) või õpetamismeetoditele. Programmi „Erasmus+“ raames rahastatavad MOOCid peavad olema kõigile avatud ning nii osalemine kui ka kursuse läbimist tõendav tunnistus või märk on osalejatele tasuta. Õppematerjalidele avatud juurdepääsu nõue kehtib ka MOOCide ja muude tervikkursuste suhtes.
Riiklik büroo	Asutus, kes vastutab programmi rakendamise korraldamise eest konkreetses liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Igas riigis võib olla üks või mitu riiklikku bürood.
Riiklik ametiasutus	Asutus, kes vastutab riigi tasandil programmi haldamise seire ja järelevalve eest liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis. Igas riigis võib olla üks või mitu riiklikku ametiasutust.
Mitteformaalne õppimine	Väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi toimuv õppimine, mille puhul kasutatakse õpieesmärkide ja õpiaja osas kavandatud tegevusi ning kus on olemas ka teatav õpitugi.
Ametiprofiil	Konkreetses ameti puhul tavaliselt asjakohaste oskuste, pädevuse, teadmiste ja kvalifikatsioonide kogum.
Organisatsiooni tunnuscode	Organisatsiooni tunnuscode (OID-kood) on kordumatu tunnuscode, mille alusel eristatakse teie organisatsiooni kõigist teistest riiklike büroode hallatavates programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse tegevustes osalevatel organisatsioonidel. OID-koodi saate kasutada siis, kui taotlete riiklike büroode hallatavates programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse meetmete raames akrediteerimist või toetust.
Avatud juurdepääs	Üldmõiste, mis hõlmab teatavat liiki materjalide avaldamist avatuna, st sellisena, et neile pääseb juurde ja neid saab kasutada võimalikult suure kasutajarühm võimalikult suure kasutuskordade arvuga. Programmi „Erasmus+“ puhul kehtib nõue tagada avatud juurdepääs õppematerjalidele ning programmi raames soodustatakse avatud juurdepääsu teadustöö tulemustele ja andmetele.
Avatud õppematerjalid	Mis tahes liiki õppematerjalid (nt õpikud, töölehed, tunnikavad, õppevideod, terviklikud e-kursused, õppemängud), mida saab vabalt kasutada, kohandada ja jagada. Avatud õppematerjalid avaldatakse avatud litsentside alusel või on üldkasutatavad (st autoriõigusega antav kaitse on aegunud). Tasuta materjalid, mida üldsus ei saa kohandada ega jagada, ei ole avatud õppematerjalid.

Avatud litsents	Avatud litsents võimaldab autoriõiguse omajatel (loojad või muud õiguste omajad) anda üldsusele seadusliku loa oma teoseid vabalt kasutada. Programmi „Erasmus+“ puhul kehtiva avatud juurdepääsu nõude kohaselt peab selline avatud litsents võimaldama vähemalt kasutamist, kohandamist ja levitamist. Avatud litsentsile tuleks viidata teoses endas või kohas, kus seda levitatakse. Avatud litsentsiga õppematerjale nimetatakse avatud õppematerjalideks.
Programmi „Erasmus+“ projektitegevuses osalejad	Programmis „Erasmus+“ osalejad on üksikisikud, kes osalevad projektis täiel määral ja kellele võidakse maksta osa Euroopa Liidu toetusest, mis on ette nähtud nende osalemiskulude (eeskätt reisi- ja elamiskulude) katmiseks.
Osalev organisatsioon	Programmi „Erasmus+“ projektis taotleja või partnerina osalev organisatsioon või mitteametlik noorterühm.
Partnerorganisatsioon	Partnerorganisatsioon on projekti ametlikul viisil (kaastoetusesaajana) kaasatud organisatsioon, mis ei ole taotleja rollis.
Partnerlus	Asutuste või organisatsioonide rühma sõlmitav kokkulepe ühistevgevuse ja -projektide elluviimiseks.
Vähemate võimalustega osaleja	Inimesed, kellel on raskusi, mis taksitavad neil programmiga pakutavatest võimalustest osa saamast majanduslikel, sotsiaalsetel, kultuurilistel, geograafilistel või tervislikel põhjustel, rändetausta, puude või õpiraskuste tõttu või muudel põhjustel, sealhulgas põhjustel, mis võivad viia diskrimineerimiseni Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 tähenduses.
Vastastikõpe	Õppetegevus, mis on osalejatele vastastikku kasulik ning mille käigus osalejad jagavad teadmisi, mõtteid ja kogemusi. Vastastikõppe tavad võimaldavad suhelda teiste osalejatega (ehk teised õppijad) ning osaleda tegevustes, mis pakuvad võimalust üksteiselt õppida ning seejuures saavutada haridusliku, kutsealase ja/või isikliku arenguga seotud eesmäärke.
Ettevalmistav külaskäik	Teises riigis asuva vastuvõtva organisatsiooniga kohtumine enne õpirändetegevuse alustamist, et valmistada tegevused ette ja tagada nende kõrge kvaliteet. See võib hõlmata näiteks osalevate organisatsioonide vaheliste halduskokkulepete sõlmimist ning meetmeid selleks, et luua vastastikune usaldus ja mõistmine.
Kutsealane areng	Osalejate (õppijad ja töötajad) kutseoskuste parandamine pädevuste ja kvalifikatsiooni arendamise ning üldjuhul arenguvajaduste analüüsi abil kindlaks tehtavate oskuste omandamise teel. Kutsealane areng hõlmab kõiki õppimisvõimalusi alates formaalõppel põhinevast koolitusest ja seminaridest kuni informaalse õppe võimalusteni.
Ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus	Eraettevõtte, mis a) teostab oma äritegevust kooskõlas eetiliste standarditega ja/või b) lisaks äritegevusele viib ellu teatavaid sotsiaalse väärtusega meetmeid.
Projekt	Ühtne meetmete kogum, mis on kavandatud ja viiakse ellu kindlaksmääratud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks.
Kvalifikatsioon	Hindamis- ja valideerimisprotsessi ametlik tulemus, milleni jõutakse juhul, kui pädev asutus otsustab, et isik on saavutanud teatavatele standarditele vastavad õpiväljundid.

Vastuvõttev organisatsioon	Programmi „Erasmus+“ mõne meetme (eeskätt õpirändemeetmete) raames on vastuvõttev organisatsioon osalev organisatsioon, kes võtab vastu ühe või mitu osalejat ja korraldab ühe või mitu tegevust programmi „Erasmus+“ projektis.
Kool	Asutus, mis pakub üld-, kutse- või tehnilist haridust ükskõik mis tasemel alates koolieelsest haridusest kuni keskhariduseni, sealhulgas alusharidus ja lapsehoid. Vastavas riigis kehtiv üldhariduse valdkonnas rahastamiskõlblike koolide määratlus on esitatud asjaomase riikliku büroo veebisaidil.
Kooliõpilane	Isik, kes on registreerunud õpinguteks asutuses, kus saab omandada üldharidust alates alusharidusest kuni üldkeskhariduseni, või iga väljaspool haridusasutust õppiv isik, keda pädevad asutused peavad vastavas piirkonnas programmis osalemise seisukohast toetuskõlblikuks.
Saatev organisatsioon	Programmi „Erasmus+“ mõne meetme (eeskätt õpirändemeetmete) raames on saatev organisatsioon osalev organisatsioon, kes saadab ühe või mitu osalejat osalema programmi „Erasmus+“ projekti tegevuses.
Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)	Ettevõtted (vt eespool esitatud määratlus), kus on vähem kui 250 töötajat ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.
Sotsiaalne ettevõtte	Ettevõtte – sõltumata õiguslikust vormist –, mis ei ole noteeritud reguleeritud turul direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses ning: 1) mille peaeesmärk põhikirja või muude põhikirjajärgsete dokumentide kohaselt ei ole mitte omanikele, liikmetele ja osanikele kasumi teenimine, vaid mõõdetava positiivse sotsiaalse mõju saavutamine, mille käigus ettevõtte: a) pakub uuenduslikke teenuseid või tooteid, mis annavad sotsiaalset kasu, ja/või b) kasutab toodete valmistamisel või teenuste osutamisel uuenduslikku meetodit, mis kajastab tema sotsiaalset eesmärki; 2) mis kasutab oma kasumit esmajoones oma peaeesmärgi saavutamiseks ning on kehtestanud kasumi osanikele ja omanikele jagamiseks kindlaks määratud menetlused ja eeskirjad, mis tagavad, et kasumi mis tahes jaotamine ei takista peaeesmärgi saavutamist; 3) mida juhitakse ettevõtlikul, vastutustundlikul ja läbipaistval moel, eelkõige kaasates töötajaid, kliente ja/või sidusrühmi, keda tema äritegevus mõjutab.
Töötaja	Isik, kes on kas oma erialase või vabatahtliku tegevuse tõttu seotud hariduse, koolituse või mitteformaalse õppimisega mis tahes tasandil. See hõlmab õppejõude, õpetajaid, sealhulgas lasteaiasõpetajaid, koolitajaid, koolijuhte, noorsootöötajaid, sporditöötajaid, alusharidus- ja lastehoiutöötajaid, õpetamisega otseselt mitteseotud töötajaid ja muid spetsialiste, kes korrapäraselt õppimise edendamises osalevad.

Õiguslikult seotud	Tähendab seda, et organisatsioonide koostöö põhineb ametlikult vormistatud / dokumenteeritud suhtel, mis ei piirdu ainuüksi taotletava projektiga ega ole loodud üksnes projekti elluviimiseks. See seos võib esineda mitmel kujul ning võib oma olemuselt olla ülimalt integreeritud (nt emaorganisatsioon koos riiklike tegevusüksuste / seotud üksustega, kes võivad, kuid ei pruugi olla eraldiseisvad juriidilised isikud) või vabam (nt võrgustik, mille tegevus põhineb selgelt kindlaksmääratud liikmesuskorral, mis võib muu hulgas hõlmata liikmemaksu tasumist, liikmelepingu allkirjastamist, kahe poole õiguste ja kohustuste kindlaksmääramist jne).
Õpikäik	Reis, mille kestel osaleja tutvub teise organisatsiooni või asutusega, selle tavade ja süsteemidega. See võimaldab osalejal omandada õpikogemuse, mis põhineb otsekontaktil ning vastuvõtva organisatsiooni meetodite ja tavade vaatlusel.
Programmivälised kolmandad riigid	Riigid, mis ei osale programmis „Erasmus+“ täiel määral, kuid mis võivad osa võtta (partnerite või taotlejatena) programmi teatavatest meetmetest. Programmiväliste kolmandate riikide loetelu on esitatud käesoleva juhendi A osa jaotises „Kes võib osaleda programmis „Erasmus+“?“.
Praktika (õppepraktika)	Teatava perioodi veetmine teises riigis asuvas ettevõttes või organisatsioonis, et omandada tööturul vajaminevat eripädevust ja töökogemust ning parandada arusaamist asjaomase riigi majandus- ja sotsiaalkultuurist.
Riikidevaheline (meede)	Programmi „Erasmus+“ kontekstis tähendab see igasugust tegevust, millega on seotud vähemalt kaks ELi liikmesriiki ja programmiga liitunud kolmandat riiki, kui ei ole märgitud teisiti.
Valdkonnaüleused (pehmed; elulised) oskused	Hõlmavad võimet kriitiliselt mõelda, uudishimulikkust ja loominguilist, algatusvõimet, võimet lahendada probleeme ja teha koostööd, suhelda tõhusalt mitmekultuurilises ja valdkondadevahelises keskkonnas, kohanemisvõimet, võimet tulla toime pinge ja ebakindlusega. Need oskused kuuluvad võtmepädevuste hulka.
Liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahendid	Vahendid, mis aitavad sidusrühmadel mõista, hinnata ja vajaduse korral tunnustada õpiväljundeid ja kvalifikatsioone kogu Euroopa Liidus.
Mitteformaalse ja informaalsete õppimise valideerimine	Menetlus, mille käigus volitatud asutus kinnitab, et isik on saavutanud asjaomastele standarditele vastavad õpiväljundid, ning mis koosneb järgmisest neljast etapist: 1.inimesega rääkides tema konkreetsete kogemuste kindlaksmääramine; 2.nende dokumenteerimine, et muuta inimese kogemused nähtavaks; 3.nende kogemuste ametlik hindamine ning 4.hindamistulemuste sertifitseerimine, mille tulemusena võidakse anda osaline või täielik kvalifikatsioon.
Virtuaalkoostöö	Mis tahes vormis koostöö, kus kasutatakse infotehnoloogia- ja kommunikatsioonivahendeid, et hõlbustada ja toetada asjakohaseid programmi meetmeid.
Virtuaalõpe	Teadmiste, oskuste ja pädevuste omandamine selliseid infotehnoloogia- ja kommunikatsioonivahendeid kasutades, mis võimaldavad pakkuda osalejatele sisukat riikidevahelist või rahvusvahelist õpikogemust.
Tööpakett	Projektitöö liigenduse osa, millega rühmitatakse teatavad ühiste eesmärkidega projektitegevused.

Noored	Programmi „Erasmus+“ kontekstis mõistetakse noorte all isikuid vanuses 13–30 aastat.
---------------	--

Kõrgharidus

Ainepunkt	Üksikisiku õpiväljundite hindamise ühik, mida saab kvalifikatsiooni omandamiseks koguda või teistesse õppekavadesse või kvalifikatsioonidesse üle kanda.
Ainepunktide omandamisega seotud õpirändeperiood (lühiajaline õpiränne)	Piiratud kestusega õppe- või praktikaperiood, mis veedetakse saatvas haridusasutuses käsil olevate õpingute raames välismaal, et koguda ainepunkte. Pärast õpirändeetappi naasevad üliõpilased õpingute jätkamiseks oma haridusasutusse.
Kraadi omandamisega seotud õpirändeperiood (kraadiõpe välisriigis)	Õppeperiood, mis veedetakse välismaal, et läbida kogu kraadi või tunnistuse saamiseks vajalik õpe sihtriigis/sihtriikides.
Akadeemiline õiend	Ametliku kvalifikatsioonidokumendi lisa, mille eesmärk on anda lisateavet kokkulepitud vormis läbitud õpingute kohta ning mida tunnustatakse rahvusvaheliselt; kõrgharidusdiplomile lisatud dokument, mis sisaldab standardkirjeldust kvalifikatsiooni omaniku läbitud õpingute laadist, tasemest, kontekstist, sisust ja staatusest. Kõrgkoolid koostavad selle Euroopa Komisjoni, Euroopa Nõukogu ja UNESCO kokku lepitud standardite kohaselt. Rahvusvahelise ühisõppekava puhul on soovitatav anda välja ühine akadeemiline õiend, mis hõlmab kogu õppekava ja mille on kinnitanud kõik asjaomast kraadi andvad ülikoolid.
Topeltkraad / mitmekordne kraad	(Vähemalt) Kaht eraldiseisvat kraadi tõendavad tunnistused, mis antakse ühisõppekava edukal läbimisel. Topeltkraad on teatavat liiki mitmekordne kraad. Mõlema kraadi tunnistusele peab alla kirjutama asjaomase õppeasutuse eest vastutav pädev asutus ning neid tuleb ametlikult tunnustada kraadi andnud eri õppeasutuste asukohariikides.
Erasmuse kõrgharidusharta (EHE)	Euroopa Komisjoni antud akrediteering, mis annab ELi liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide kõrgkoolidele õiguse esitada programmi „Erasmus+“ raames toetustaotlus ning osaleda õpirände- ja koostöötegevustes. Hartas on sätestatud aluspõhimõtted, millest asutus peaks kvaliteetse õpirände ja koostöö korraldamisel ja elluviimisel lähtuma, ning loetletud tingimused, mida asutus nõustub järgima selleks, et tagada kvaliteetsed teenused ja menetlused ning usaldusväärse ja läbipaistva teabe esitamine.

ECTS ainepunktisüsteem) (Euroopa	Õppimis-, õpetamis- ja hindamisprotsesside läbipaistvusel põhinev õppijakeskne süsteem ainepunktide kogumiseks ja ülekandmiseks. Süsteemi eesmärk on hõlbustada kvalifikatsioonide ja õppeperioodide tunnustamise kaudu õppekavade ja õpirände kavandamist, elluviimist ja hindamist. See on süsteem, mis aitab välja töötada, kirjeldada ja pakkuda õppekavasid ning anda kõrghariduse kaudu omandatavaid kvalifikatsioone. ECTSi kasutamine koos väljundipõhiste kvalifikatsiooniraamistikega muudab õppekavad ja kvalifikatsioonid läbipaistvamaks ja hõlbustab kvalifikatsioonide tunnustamist.
Kõrgkool	Asutus, mis vastavalt riigisisesele õigusele või tavale annab tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni, olenemata sellise õppeasutuse nimest, samuti muu võrreldav kolmanda taseme asutus, mille puhul riiklikud asutused leiavad, et see asutus võib oma vastavas piirkonnas programmis osaleda.
Ühiskraad	Üks kraadi tõendav tunnistus, mis antakse ühisõppekava edukal läbimisel. Tunnistusele peavad ühiselt alla kirjutama kaks või enam osalevat õppeasutust ja see peab saama ametliku tunnustuse kõikides osalevate õppeasutuste asukohariikides.
Ühisõppekavad	Ühiselt välja töötatud kõrgharidusprogrammid (õppe- või teadustöö valdkonnas), mida pakuvad ja tunnustavad täielikult kaks või enam kõrgkooli. Ühisõppekavasid võidakse kasutada ükskõik millisel kõrghariduse tasandil, st bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes või isegi lühikese õppetsükli puhul. Ühisõppekavad võivad olla riiklikud (kui kõik osalevad ülikoolid on samast riigist) või riikidevahelised/rahvusvahelised (kui osalevate kõrgkoolide seas on esindatud vähemalt kaks riiki).
Ühetskõigilised õppekavad	Lõimitud/pikaajalised programmid, mille käigus omandatakse kas esimese või teise õppetasandi kraad ja mida mõnes riigis iseloomustab endiselt paremini programmi kestus aastates kui kogutud ainepunktide arv. Enamikus neist riikidest on need väljapoole Bologna protsessi kohast esimese tasandi mudelit jäävad õppekavad meditsiini, hambaravi, veterinaarmeditsiini, õenduse ja ämmaemandaõppe erialal ning enamikul juhtudel hõlmavad need 1–8 % üliõpilaskonnast. Reguleeritud kutseala omandamiseni viivad lõimitud programmid kestavad sõltuvalt asjaomasest reguleeritud kutsealast üldjuhul viis-kuus aastat (300–360 EAP).
Kolmas tasand	Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistiku kolmas õppetasand, milles kõrghariduse eest vastutavad ministrid leppisid Bologna protsessi raamistikus kokku 2005. aasta mais Bergenis toimunud kohtumisel. Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistiku kolmanda õppetasandi kirjeldus vastab EQFi 8. taseme õpiväljundite kirjeldusele.

Kutseharidus ja -õpe²⁶⁸

<p>Õpipoisiõpe (õpipoiss)²⁶⁹</p>	<p>Ilma et see mõjutaks liikmesriikides kasutusel olevat terminoloogiat, mõistetakse õpipoisiõppe all formaalse kutsehariduse ja -õppe korraldust, mis:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ühendab mahuka tööloppimise äriühingutes ja muudes töökohtades õppimisega haridus- või õppeasutustes; b) annab riiklikult tunnustatud kvalifikatsiooni; c) põhineb lepingul, milles määratakse kindlaks õpipoisi, tööandja ja asjakohasel juhul kutseharidus- ja kutseõppeasutuse õigused ja kohustused ning d) tagab õpipoisile tööloppimise eest palga või muu hüvitise.
<p>EQAVET (Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas)</p>	<p>Poliitikakujundajatele ette nähtud võrdlusvahend, mis põhineb eesmärkide püstitamist ja kavandamist, rakendamist, hindamist ja läbivaatamist hõlmaval neljaetapilisel kvaliteeditsüklil. See on riikide valitsuste sõltumatust austav vabatahtlik süsteem, mida peaksid kasutama avaliku sektori asutused ja muud kvaliteedi tagamise kaasatud organid.</p>
<p>Kutsevõistlused</p>	<p>Rahvusvahelised valdkonnaüritused, mille käigus kutsehariduses ja -õppes osalejad võistlevad omavahel ning mille keskne eesmärk on edendada ja tunnustada kutseharidust ja -õpet, vahetada kogemusi, oskusteavet ja uuenduslikke tehnilisi lahendusi. Üritusi korraldatakse ettevõtjate, kutsehariduse ja -õppe pakkujate, kaubanduskodade ja teiste asjaomaste sidusrühmade tihedas koostöös, et suurendada kutsehariduse ja -õppe atraktiivsust ja toetada tipptaseme saavutamist, luua ülemaailmsed koolitusstandardid ja võrdlussüsteemid ning mõjutada koostöö ja uurimistegevuse abil tööstusharu, valitsust ja haridussektorit.</p> <p>Kutsevõistlustega aidatakse tuua oskustega inimesed rohkem esile, tunnustatakse neid ja näidatakse, kui olulised on oskused majanduskasvu ja isikliku edu saavutamisel. Nende eesmärk on innustada noori panema end proovile, et seeläbi arendada oskusi ja püüelda tipptaseme poole.</p>
<p>Kutseharidus ja -õpe</p>	<p>Kutsehariduse ja -õppe all mõistetakse haridust ja õpet, mille eesmärk on võimaldada noortel ja täiskasvanutel omandada teadmisi, oskusi ja pädevusi, mida on vaja teatavatel kutsealadel või tööturul üldisemalt. Seda võidakse pakkuda nii formaalhariduse kui ka mitteformaalse õppimise tingimustes kõigil Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) tasemetel, sealhulgas kolmandal tasemel, kui see on asjakohane. Programmi „Erasmus+“ elluviimisel on kutsehariduse ja -õppe meetmete alusel rahastamiskõlblikud projektid, milles keskendutakse esma- või jätku-kutseõppele.</p>

²⁶⁸ Muud kutsehariduse ja -õppe terminid on kättesaadavad Cedefopi ametlikus väljaandes: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf.

²⁶⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29>

Kutsehariduses ja -õppes osaleja	Isik, kes on registreerunud õpinguteks esma- või jätku-kutseõppe õppekava alusel või isik, kes on hiljuti vastava õppekava läbinud või omandanud selle tulemusel kvalifikatsiooni.
Tööõppimine	Teadmiste ja oskuste omandamine ülesannete täitmise ja nende analüüsimise kaudu kutsealases kontekstis, kas töökohas (nt kihtkursus) või kutseharidus- ja -õppeasutuses.

Täiskasvanuharidus

Täiskasvanuharidus	Täiskasvanutele pakutav igat liiki (formaalne, mitteformaalne, informaalne) haridus, v.a kutseharidus (täiendusõpe kuulub kutsehariduse ja -õppe alla).
Täiskasvanud õppija	Täiskasvanud isik, kes naaseb – pärast formaalhariduse omandamist või esmaõppe läbimist või nendest eemalejäämist mõne täiendusõppe (formaalse, mitteformaalse või informaalne) vormi juurde, mis ei ole seotud kutsehariduse ega -õppega. Programmi „Erasmus+“ projektide tähenduses ei loeta programmi „Erasmus+“ ükskõik mis sektori haridustöötajaid (õpetajad, koolitajad, pedagoogid, õppejõud, noorsootöötajad jne) täiskasvanuhariduses osalevateks täiskasvanud õppijateks. Haridusasutusega (kool, kutseharidus- ja -õppeasutus, kõrgkool, täiskasvanuharidusorganisatsioon vms) ametlikult seotud töötajad võivad osaleda programmi „Erasmus+“ asjaomase sektori töötajate jaoks ette nähtud tegevustes.

Noorte valdkond

Nõustaja	Rühma mittekuuluv tugitöötaja, kes toetab noori nende projekti ettevalmistamisel, elluviimisel ja hindamisel.
Kogukonna arendamine	Kogukonna loomine või tugevdamine selliste üksikisikute seas, kellel on ühine vajadus või huvi või kes on läbi elanud ühise kogemuse, mis neid seob. Kogukonna arendamise protsessi abil loodud kogukond on rühm, kus vahetatakse aktiivselt tavasid ja mõtteid kogukonna kui terviku edasise arengu nimel.
Dialoogi mehhanismid	Noorte ja noorteorganisatsioonide ning otsusetegijatega peetav dialoog ning jätkuva ühise mõttetöö foorum, mille raames käsitletakse noorte valdkonnas tehtava üleeuroopalise koostöö prioriteete, rakendamist ja järeelmeetmeid.

Digitaalne noorsootöö	Digitaalmeedia ja -tehnoloogia proaktiivne kasutamine ja käsitlemine noorsootöös. Digitaalne meedia ja -tehnoloogia võib olla noorsootöö vahend, tegevus või sisu. Digitaalne noorsootöö ei ole noorsootöö meetod – seda saab kasutada mis tahes noorsootöö vormi puhul ning sellel on samad eesmärgid mis noorsootööl üldiselt.
Rühmajuht	Noorte õpirände projektide puhul on rühmajuht täiskasvanu (vähemalt 18-aastane), kes saadab noortevahetuses või algatuse „DiscoverEU“ kaasamismeetmes osalevaid noori, et tagada nende tõhus õpe (noortepass), kaitse ja turvalisus.
Mitteametlik noorterühm	Vähemalt neljast noorest koosnev rühm, millel kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt puudub juriidilise isiku staatus, tingimusel et nende esindajatel on õigus võtta rühma nimel juriidilisi kohustusi. Sellised noorterühmad võivad teatavate programmi „Erasmus+“ meetmete puhul olla taotlejad ja partnerid. Lihtsustamise otstarbel samastatakse need rühmad käesolevas juhendis juriidiliste isikutega (organisatsioonidega, asutustega jne) ning 1. põhimeetme puhul, milles neil on õigus osaleda, käsitatakse neid programmis „Erasmus+“ osalevate organisatsioonidena. Rühma peab kuuluma vähemalt neli noort ning nende vanus peab vastama programmis üldiselt osalevate noorte vanusele (13–30). Erandjuhtudel ja kui kõik noored on alaealised, võib rühma esindada täiskasvanu. See võimaldaks noorterühmal (kus kõik on alaealised) esitada taotluse noorsootöötaja/nõustaja abil.
Liikuv tegevus	Enam kui ühes riigis toimuv tegevus. Liikuv tegevus on selline tegevus, mille käigus kõik osalejad liiguvad ühel ja samal ajal.
Nutikas noorsootöö	Noorsootöö uuenduslik edasiarendamine, mis hõlmab digitaalset noorsootööd ja sisaldab teadusuuringute, kvaliteedi ja poliitika komponenti.
Noortetegevus	Kooliväline tegevus (nt noortevahetus, tegutsemine vabatahtlikuna või noortele mõeldud koolitus), mille viib ellu noor kas üksinda või rühmas, eeskätt noorteorganisatsioonide kaudu, ja mida iseloomustab mitteformaalne lähenemine õppimisele.
Noorsootöötaja	Spetsialist või vabatahtlik, kes on seotud mitteformaalse õppimisega ning kes toetab noorte isiklikku, sotsiaalhariduslikku ja kutsealast arengut.

Noortepass	Euroopa vahend, mille abil parandatakse programmi „Erasmus+“ raames toetatavates projektides osalevate noorte ja noorsootöötajate õpiväljundite tunnustamist. Noortepass hõlmab: a) tunnistusi, mille osalejad võivad saada programmi mitme meetme raames, ning b) kindlaksmääratud protsessi, millega aidatakse noortel, noorsootöötajatel ja noorteorganisatsioonidel kajastada programmi „Erasmus+“ projektiga noorte ja mitteformaalse õppimise valdkonnas saavutatud õpiväljundeid. Ühtlasi on noortepass osa Euroopa Komisjoni ulatuslikumast strateegiast eesmärgiga parandada mitteformaalse ja informaalse õppimise ning noorsootöö tunnustamist nii Euroopas kui ka mujal.
-------------------	--